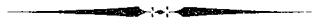

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGES

TRYCKTA HANDLINGAR

FÖR

1894.

HELSINGFORS

Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri,

1895.

Innehåll.

- N:o 1. Förteckning öfver diariiförda, den 31 december 1893 oafgjorda ärenden.
- ” 2. Betänkande i frågan om förslaget till Helsingfors—Salo—Åbo jernväg.
- ” 3. Utskottsbetänkande i fråga om gatuunderhållets i staden ombesörjande genom kommunen.
- ” 4. Utskottsbetänkande ang. ordnandet af utminuterings- och utskänkningen af spritdrycker.
- ” 5. Utskottsbetänkande n:o 2 i fråga om vården af fosterbarn i Helsingfors.
- ” 6. Handlingar rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1893.
- ” 7. Drätselkammarens framställning ang. åtgärder i syfte att under vintermånaderna möjliggöra seglationen i Helsingfors stads hamnar.
- ” 8. Folkskoledirektionens framställning i fråga om elevavgifterna vid stadens folkskolor.
- ” 9. Drätselkammarens framställning ang. nya filtra vid vattenledningen.
- ” 10. Drätselkammarens skrivelse ang. renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar.
- ” 11. Utskottsbetänkande n:o 3 i fråga om vården af fosterbarn i Helsingfors.
- ” 12. Utskottsbetänkande ang. utminuterings- och utskänkningen i Helsingfors.
- ” 13. Utskottsbetänkande ang. nytt reglemente för fattigvården i Helsingfors (jemte bilaga, innehållande ett af hr Helsingius uppgjortt förslag till reglemente).
- ” 14. Helsovårdsnämndens framställning ang. stadgar för kommunala sjukhuset.
- ” 15. Drätselkammarens skrivelse ang. befuktning af stadens gator och allmänna platser för verkställande af deras sopning.
- ” 16. Utskottsbetänkande ang. elevantalet och avgifterna i stadens folkskolor.
- ” 17. Handlingar ang. fastställande af regler för handeln med matvaror å Helsingfors stads torg samt å farkoster, förtöjda vid hamnarne.
- ” 18. Samfälta Rådstufvurättens framställning ang. förändringar beträffande Rådstufvurättens och Magistratens i Helsingfors sammansättning och verksamhet.
- ” 19. Drätselkammarens skrivelse med handlingar ang. arrendekontrakt med villaägarene i Hermanstad och Majstad.
- ” 20. Magistratens skrivelse med handlingar ang. revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1893.
- ” 21. Magistratens skrivelse ang. nytt reglemente för auktionskammaren i Helsingfors.
- ” 22. Drätselkammarens skrivelse ang. Helsingfors utskänkingsbolags hemställan om att staden öfvertog Högholmen och Fölisön samt bolagets tre gårdar.
- ” 23. Drätselkammarens framställning ang. ny stadsplan för Skatudden.
- ” 24. Utskottsbetänkande ang. fördelningen af utskänkings- och utminuteringsbolagens vinstmedel.
- ” 25. Utskottsbetänkande angående vicekonsuln G. Sundmans ansökan om stadens förpligtande att inlösa särskilda, honom tillhöriga magasinestomter vid Vestra kajen.
- ” 26. Drätselkammarens skrivelse ang. inlösen af särskilda villalotter i Brunnssparkens östra och vestra område (jemte bilaga, innehållande en af särskilda villaägare i vestra Brunnsparke ingifven skrift).
- ” 27. Förslag till utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1895, upprättadt af Drätselkammaren.

- N:o 28. Drätselkammarens skrivelse med handlingar ang. Helsingfors stads utgifts- och inkomstförslag för år 1895.
- „ 29. Magistratens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1895.
- „ 30. Hamnbyggnadsdelegationens utlåtande i fråga om särskilda anordningar för underlättandet af varutrafiken i Södra hamnen samt ang. hamnbanans ledande till Skatudden.
- „ 31. Utskottsbetänkande n:o 2 angående vicekonsuln G. Sundmans ansökan om stadens förpligtande att inlösa särskilda honom tillhöriga magasin stomter vid Vestra kajen.
- „ 32. Drätselkammarens skrivelse med handlingar ang. staket kring Botaniska trädgården.
- „ 33. Utskottsbetänkande ang. anslag åt Helsingfors utskänkningsaktiebolag till underhåll af Hög-
holmen och Fölisön.
- „ 34. Utskottsbetänkande ang. stadens utgifts- och inkomstförslag för år 1895.
- „ 35. Utskottsbetänkande ang. förändringar i Rådstufvurättens sammansättning.
- „ 36. Utskottsbetänkande med förslag till hemställen beträffande förhöjdt statsbidrag till stadens folkskolor.
- „ 37. Utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1895, fastställd af Stadsfullmäktige den 28 december 1894 (jemte rättelseblad).
- „ 38. Utskottsbetänkande ang. nytt reglemente för auktionskammaren i Helsingfors.

Förteckning öfver hos Stadsfullmäktige diariiförda, den 31 Dec. 1893 oafgjorda ärenden.

Tiden, då ärendet inkom.	Ärendets beskaffenhet.	På hvad ärendet beror.
a) Från föregående år beroende.		
1876. Dec. 22.	Ang. utarbetande af en plankarta i stor skala öfver staden och dess omgifningar.	Beror på slutförandet af uppmätningen af stadens arrendemarker.
1880. Sept. 3.	Ang. gatuunderhållets öfvertagande af staden.	Enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 31 Januari 1893 har ärendet remitterats till ett utskott, bestående af Hrr R. Elving, L. v. Pfäler och A. Norrmén.
1884. Nov. 24.	Särskilda villaegares i Brunnssparkens vestra område anhållan att få till ego inlösa derstädes belägna tomter.	Den 9 Dec. 1884 remitteradt till Drätselkammaren.
1888. Mars 5.	Ang. särskilda föreskrifter för bebyggande af fabriksstomter.	Den 16 Maj 1893 remitterades ärendet till Drätselkammaren.
1890. Mars 10.	Ang. Direktionens för finska konstföreningen anhållan att få inlösa villan n:o 22 i östra Brunnsparken.	Sedan Drätselkammaren inkommit med utlåtande i ärendet, lemnades frågan den 10 Juni 1890 på vidare åtgärd beroende.
1891. Mars 2.	Stadsfullmäktiges i Uleåborg anhållan om åtgärd till uppgörande af förslag till reglemente för en enke- och pupillkassa för städernas tjänstemän.	Den 21 Nov. 1893 öfverlemnades ärendet till Beredningsutskottet.
1891. Mars 10.	Frågan om renhållningsväsendets ordnande.	Den 10 Mars 1891 remitteradt till Helsovårdsnämnden.
1892. Nov. 7.	Magistratens bref med Fattigvårdsstyrelsens framställning om utarbetande af förslag till nytt fattigvårdsreglemente.	Den 15 Nov. 1892 remitterades frågan till ett af Hrr B. Sirén, E. Juslin, N. Kochtomow, H. Åkerman och E. Loo bestående utskott.

Juli 12.	Frågan om disposition af lokalerna i rådhuset och i rådhusannexet (Alexandersgatan N:o 22).	Den 12 Juli 1892 anmodades Drätselkammaren att i sinom tid inkomma med fullständigt förslag i ämnet.
b) Under året inkomna.		
<i>1. Från Magistraten.</i>		
Mars 11.	Ang. upplåtande af östra delen af fabriksqvarteret N:o 179 för uppförande af arbetarebostäder.	Den 11 Mars remitteradt till Drätselkammaren.
Maj 29.	Ang. inrättande af särskilda åkdon för spillningsförsling.	Den 30 Maj remitterades ärendet till Helsovårdsnämnden.
Okt. 21.	Ang. Fästningskommendantens å Sveaborg anhållan om inrättande å Salutorget af en paviljong för ångbåtpassagerare.	Den 23 Okt. remitteradt till Drätselkammaren.
Dec. 27.	Ang. uteslutandet ur byggnadsordningen af bestämmingar beträffande renhållningsväsendet.	Den 29 Dec. remitteradt till Drätselkammaren.
<i>2. Från Drätselkammaren.</i>		
Maj 29.	Ang. upplåtande af mark för en liktransportstation.	Den 29 Maj remitterades ärendet till Drätselkammaren.
<i>3. Från öfriga nämnder och bestyrelser m. m.</i>		
April 4.	Ang. ordnandet af fosterbarnsväsendet i Helsingfors.	Den 21 Nov. återremitterades ärendet till det för frågans behandling tillsatta utskottet, förstärkt med Hrr L. Mechelin och T. J. Boisman.
Maj 16.	Ang. upplåtande af plats för en liktransportstation vid Arkadia.	Den 30 Maj remitteradt till Drätselkammaren.
Okt. 21.	Ang. upplåtande af plats för d:o i närheten af grafkapellet å gamla lutherska begravningsplatsen.	Den 23 Okt. remitteradt till Drätselkammaren.

4. *Från enskilda föreningar och personer.*

Maj 15.	Fröknarna H. Rothmans och B. Hausens anhållan om anslag för underhåll af 2:ne barnträdgårdar.	Den 16 Maj lemnades ärendet beroende på särskilda upplysningar af H:fors utskänkningsaktiebolag.
Sept. 15.	Wilhelm Andstens fabriksaktiebolags anhållan om tillskott till det af bolaget disponerade fabriksområde.	Den 2 Okt. remitterades ärendet till Drätselkammaren.
Dec. 5.	Gårdsegaren Albert Hagmans anhållan om ersättning för den förlust honom tillskyndats genom hamnbanans ledande längs Docksgatan.	Den 5 Dec. remitterades ärendet till Drätselkammaren.

5. *Hos Stadsfullmäktige väckta förslag.*

Dec. 29.	Ang. vilkoren för upptagande af ett nytt obligationslån.	Den 29 Dec. beslöts att ärendet skulle föredragas i början af år 1894.
" "	Ang. upptagande af lån för liqviderande af köpeskillingen för Gumbäck och för rådhusannexet.	Den 29 Dec. anmodades Drätselkammaren att i sinom tid föreslå räntefoten för lånet.
" "	Ang. hemställan hos Städernas allmänna brandstodsbolag om bidrag till brandverkets i H:fors underhåll.	Den 29 Dec. öfverlemnades ärendet till Beredningsutskottet.
" "	Ang. anslag för H:fors allmänna poliklinik.	Den 29 Dec. anmodades Helsovårdsnämnden att fordarsammast inkomma med utredning i frågan.
" "	Ang. handhafvandet af kommunens fattigvård.	Den 29 Dec. uppdrogs åt ett af Stadsfullmäktige tidigare tillsatt särskildt utskott att föreslå bestämmingar, egnade att nedbringa kostnaderna för fattigvården.
" "	Ang. byggnadssättet och kostnaderna för nya filtra vid stadens vattenledning.	Den 29 Dec. anmodades Drätselkammaren att inkomma med fullständiga förslag i ämnet.
" "	Ang. anslag till Berttula anstalt för andesvaga barn.	Den 29 Dec. beslöts att frågan om anslaget öfverföring till de ändamål, för hvilka utminuteringsaktiebolagets vinstmedel böra användas, framdeles skulle till pröfning upptagas.

Dec. 29.	Ang. folkskolebudgeten.	Den 29 Dec. anmodades Folkskole- direktionen att afgifva yttrande i saken.
" "	Ang. tillbyggnad till ekonomiebygg- naden å fattiggården.	Den 29 Dec. anmodades Drätselkam- maren att låta uppgöra fullstän- diga ritningar och kostnadsförslag.
" "	Ang. minskning af kostnaderna för snösläpning från gator samt öppen- hållande af vägar och trottoarer.	Den 29 Dec. anmodades Drätselkam- maren att inkomma med yttrande i saken.
" "	Ang. afgifterna för sjukvård i kom- munala sjukhuset.	Den 29 Dec. anmodades Helsovårds- nämnden att inkomma med yttrande i frågan.
" "	Ang. förnyad ansökan om statsbidrag för stadens folkskolor.	Den 29 Dec. uppdrogs åt Berednings- utskottet att under nästkommande år bereda ärendet.
" "	Ang. revision af trafik- och hamn- taxorna m. m.	Den 29 Dec. beslöto Stadsfullmäktige att öfverlemna ärendet till ett sär- skildt utskott.
" "	Ang. förvaltningen af kommunala sjukhuset.	Den 29 Dec. beslöto Stadsfullmäktige att för ändamålet tillsätta en sär- skild styrelse äfvensom att upp- draga åt Helsovårdsnämnden att inkomma med förslag till stadgar för sjukhuset.

Helsingfors Stadsfullmäktige hafva under år 1893 sammanträdt 23 gånger.
— De under året inkomna ärendenas antal utgör 333 (mot 315 under år 1892),
hvarjemte från föregående år voro beroende 31 ärenden. De afgångna breffvens
antal uppgår till 415 (mot 385 under år 1892).

Helsingfors, den 31 December 1893.

Elis Furuholm.

*Redogörelse för de af Helsingfors Stadsfullmäktige tillsatta
utskottens verksamhet under år 1893.*

Vid ingången af år 1893 funnos 8 af Stadsfullmäktige tillsatta utskott, hvilka icke afslutat sina arbeten. Under året tillkommo, förutom allmänna beredningsutskottet, 14 nya utskott, hvarför utskottens totalantal utgjort 22 (emot 27 under år 1892 och 28 under år 1891).

Af dessa hafva 21 under året varit i verksamhet, af hvilka 19 slutfört sina uppdrag. Vid årets slut kvarstå således 3 utskott (emot 8 vid utgången af år 1892 och 12 vid utgången af år 1891).

Utskotten hafva afgifvit 19 tryckta och 3 skriftliga utlåtanden eller inalles 22 betänkanden (motsvarande 19 tryckta och 3 skriftliga utlåtanden under 1892 samt 9 resp. 8 under 1891).

De till år 1894 kvarstående utskotten äro följande:

1:o) För afgifvande af förslag till underdånig hemställan i fråga om gatuunderhållet, tillsatt den 10 december 1889 och numera, efter ombyte af ledamöter, bestående af herrar R. Elving, A. Norrmén och L. v. Pfaler.

2:o) För utarbetande af förslag till nytt fattigvårdsreglemente, tillsatt den 15 november 1892 och bestående af herrar B. Sirén, E. Juslin, N. Kochtomow, H. Åkerman och E. Loo.

3:o) För frågan om vården af fosterbarn i Helsingfors, tillsatt den 25 april 1893 och numera bestående af herrar O. Engström, J. A. Nordman, E. R. Danielsson, L. Mechelin och T. J. Boisman.

Sistnämnda utskott har redan afgifvit ett betänkande, men blef ärendet återremitteradt till utskottet genom beslut af Stadsfullmäktige den 21 november 1893.

Antalet af utskottens sammanträden utgör inemot 80 (samma antal som under hvardera af åren 1891 och 1892).

Helsingfors, den 31 December 1893.

W. F. Heimbürger.

*Betänkande i frågan om förslaget till Helsingfors—Salo—
Åbo jernväg.*

Sedan underskrifne, af Helsingfors och Åbo städer utsedde delegerade för ävägbringandet af en undersökning för en tilltänkt kustjernväg emellan nämnda städer, jemlikt oss lemnat bemyndigande den 8 sistlidne April med Öfveringeniören Theodor Tallqvist afslutad kontrakt om ifrågavarande undersöknings verkställande, har Öfveringeniören Tallqvist numera, efter fullbordandet deraf, till delegerade öfverlemnad fullständiga plan- och profilritningar äfvensom kostnadsberäkningar öfver nunämnda jernväg. Vid granskning af de sålunda tillkomna handlingarna hafva delegerade funnit, att Öfveringeniören Tallqvist icke blott fullgjort sitt åtagande i full öfverensstämmelse med kontraktets bestämmingar, utan ock därutöfver, af mellankomna skäl, utarbetat förslag angående ytterligare tvenne alternativa linjer, nemligen å bansträckan Åbo—Hangö banan för en linje förbi Bjerno kyrka och genom Tenala till Ekenäs stad, äfvensom å bandelen Helsingfors—Hangö banan för en linje från trakten af Fins gästgifveri genom Haaparvi till Nummela station å Hangö banan.

De af Öfveringeniören Tallqvist uppgjorda förslagen inledas med en promemoria jemte öfversigtstabla, hvilka härhos biläggas. Kostnadsberäkningarna äro utarbetade för tvenne olika alternativ, af hvilka det ena (alt. I) förutsätter enahanda skenvigt (30 kg pr meter) som å de tyngre statsbanorna samt möjliggör en farhastighet för passageraretåg af 45 km. i timmen, medan för alternativet II antagits en rälvgigt, lika med den å landets lätta banor (22,355 kg pr meter), samt farhastigheten för passageraretåg i detta fall beräknats till 32 km. i timmen.

För de olika jernvägslinjerna komma banlängd och anläggningskostnad att gestalta sig på följande sätt.

	Banlängd. km	Anl. kostnad <i>Tmf</i>	
		Altern. I.	Altern. II.
Helsingfors—Nummela	48	3,900,000	3,550,000
D:o Gerknäs	64	4,950,000	4,500,000
D:o Karis	82	5,900,000	5,325,000
Karis—Åbo	113	9,200,000	8,500,000
Ekenäs—Åbo	119	9,150,000	8,390,000

Åfstånden och färdtiderna emellan ändpunkterna, Helsingfors och Åbo, då använd sträcka af Hangö banan inberäknas, äfvensom anläggningskostnaderna för hela längden ny bana skulle för nedanstående olika linier blifva:

				Afstånd.		Färdtid.		Anl. kostnad <i>Fmk</i>	
				Helsingfors—Åbo				för ny bana.	
				km	Alt. I.	Alt. II.	Alt. I.	Alt II.	
Helsingfors	Nummela	Karis	Åbo	213	5 t. 43 m.	7 t. 10 m.	13,100,000	12,050,000	
D:o	d:o	Ekenäs	d:o	236	6 t. 16 m.	7 t. 47 m.	13,050,000	11,940,000	
D:o	Gerknäs	Karis	d:o	203	5 t. 24 m.	7 t. 0 m.	14,150,000	13,000,000	
D:o	d:o	Ekenäs	d:o	226	5 t. 58 m.	7 t. 37 m.	14,100,000	12,890,000	
D:o	Karis	Karis	d:o	198	5 t. 13 m.	6 t. 58 m.	15,100,000	13,825,000	

Afstånden äfvensom färdtiderna emellan städerna Helsingfors och Åbo å ena sidan samt Hangö å den andra skulle åter för de skilda linjerna blifva följande:

				Afstånd km	Färdtid.	
Helsingfors	Nummela	Hangö	149	4 t. 3 m.	4 t. 29 m.
D:o	Gerknäs	d:o	139	3 t. 46 m.	4 t. 21 m.
D:o	Karis	d:o	134	3 t. 32 m.	4 t. 16 m.
Åbo	d:o	d:o	162	4 t. 20 m.	5 t. 21 m.
D:o	Ekenäs	d:o	153	4 t. 5 m.	5 t. 9 m.

Hvad först vidkommer valet emellan de tvänne olika byggnadssystemerna, så framgår af ofvananförda siffror att skilnaden i anläggningskostnad, beroende deraf hvilkendra systemet som komme att tillämpas, för hela längden ny bana mellan Helsingfors och Åbo vid de olika sträckningarna varierar emellan Fmk 1,050,000 och Fmk 1,275,000 samt emellan 8,0 % och 8,6 % af den högre kostnadssumman. Ehuru utan tvifvel värd beaktande synes denna differens dock icke så betydande, att den besparing, som skulle ernås genom att antaga det billigare byggnadssystemet, kunde anses uppväga de mångahanda fördelar och det tillskott i trafik som ernåddes genom en större farhastighet. I allo delande de synpunkter, som af Öfveringeniör Tallqvist uti nu förevarande afseende framhållits i hans bilagda promemoria, hafva delegerade därför utan tvekan fortfarande vidhållit den åsigt, att nu ifrågavarande bana borde utföras enligt det byggnadssystem (alt. I), hvilket möjliggör en större farhastighet.

Med afseende å företrädet emellan de olika bansträckningarna hafva delegerade trots sig böra öfverväga, huruvida resultatet af den verkställda undersökningen eller den utredning som eljest, sedan frågans sednaste behandling, förbragts kunde föranleda att i någon del frångå den af delegerade förut uttalade åsigten, att sträckningen Helsingfors—Gerknäs—Karis—Åbo vore att anses såsom den i ekonomiskt afseende fördelaktigaste och därför i främsta rummet borde ifrågakomma.

Af de anförda kostnadssummorna synes, att linjen Åbo—Ekenäs, ehuru 6 kilometer längre än Åbo—Karis, till följe af gynnammare terrängförhållanden,

blefve 50,000 Fmk billigare än denna. Den förra sträckningen erbjuder dessutom fördelen att, från förgreningspunkten för de båda varianterna vidare söderut, löpa genom synnerligen väl befolkade och odlade trakter samt särskildt nära förbi den viktiga landvägsknutpunkten vid Bjerno kyrka, hvilken till följe af terrängsvårigheter icke, såsom afsedt varit, kunnat beröras af en från Karis genom Koskis gående linje. Till förmån för Karis linjen kan häremot emellertid anföras, att densamma vid Koskis korsar det härifrån på en betydande sträcka uppåt navigabla Kisko vattendraget, hvarför från denna sida icke ringa trafik vore att påräkna; och då denna linje framför sträckningen till Ekenäs dessutom hade förtjensten att väl betjena de betydande industriella verken Fiskars, Åminnefors och Billnäs, hvarjemte vägen öfver Karis från Åbo till Helsingfors blefve 23 km eller dryga 10 % kortare än den öfver Ekenäs, medan afståndet från Åbo till Hangö härvid förlängdes med endast 9 km, så hafva delegerade vidblifvit sin tidigare uttalade uppfattning att linjen Åbo—Karis vore att föredraga framför den andra *).

Linjen Helsingfors—Karis blefve 950,000 Fmk dyrare än Helsingfors—Gerknäs. Då den senare linjen derjemte i ekonomiskt afseende, på sätt delegerade i ett föregående betänkande framhållit, blefve förmånligare samt afståndet från Helsingfors till Åbo och Hangö längs denna väg ej blefve mera än 5 km längre än öfver Karis, synes det otifvelaktigt att Gerknäs linjen är att föredragas, medan sträckningen till Karis vore att påtänkas endast om ifrågavarande jernväg skulle af privat bolag omhändertagas samt det i sådan händelse ansåges, för ernående af en lämplig administration, nödvändigt att de båda bandelarne på hvar sin sida om Hangö banan borde bilda en omedelbar fortsättning af hvarandra.

Varianten Helsingfors—Fins—Nummela ställer sig enligt kostnadsberäkningarna 1,050,000 Fmk billigare än Helsingfors—Gerknäs. Afståndet från Helsingfors till Åbo och Hangö blefve då 10 km längre än längs den senare linjen. Till förmån för banans dragande till Nummela har, förutom dess större prisbillighet, framhållits, att trafiken från Wichtis kommun och hela den vidsträckt landsdel, därifrån vägarne ned emot kusten leda genom Wichtis, af densamma blefve väl betjenad, medan dessa orter hade endast ringa gagn af Hangö—Hyvinge jernväg samt alls intet af en bana till Gerknäs, hvarförutom den nya banan, dragen till Nummela, komme att öka trafiken å en betydligt längre del af Hangö banan än hvad eljest vore fallet. Delegerade hafva emellertid icke ansett sig böra ingå på ett detaljeradt uppväggande af dessa i många afseenden beaktansvärda synpunkter gentemot de fördelar som erbjödos af Gerknäs linjen, helst valet af den ena eller andra sträckningen icke är af större betydelse för Helsingfors och Åbo städer; utan synes det finnas skäl att lämna frågan i denna del öppen för den vidare pröfning, som ännu skall komma spörsmålet om realiserandet af förevarande jernvägsförslag till del.

*) Å bilagda karta finnes med punkterad linje antydd en ifrågasatt modifikation i detaljsträckningen för Karis linjen, men hafva delegerade ansett densamma icke böra förordas.

Genom Öfveringeniör Tallqvists undersökningar och kostnadsberäkningar samt delegerades tidigare framställning om denna jernvägs betydelse i ekonomiskt afseende torde all den utredning hafva förebragts, hvilken kan vara erforderlig för frågans allsidiga pröfning och slutliga afgörande. Vid sådant förhållande synes det vara synnerligen maktpåliggande, att söka vid snart instundande landtdag åvägabringa ett beslut i ärendet. Delegerade hafva nemligen icke kunnat finna några skäl som kunde betinga ett vidare uppskof med utföranandet af denna högst betydelsefulla kommunikationsled. Vål befinner sig landet för närvarande under tyngden af ett kännbart ekonomiskt betryck, men detta sakförhållande, långtifrån att afskräcka från ett företag af nu ifrågavarande art, bör, enligt delegerades tanke, tvärtom vara en ytterligare maning därtill, enär det vid sådana tidpunkter mera än eljest gäller att tillgripa medel, hvilka kunna verka lifgivande på landets produktiva krafter och öka dess produktionsförmåga. Och att nu omordade jernvägsanläggning kraftigt skulle verka i denna riktning, derom borde några tvifvel svårligen kunna förefinnas. Äfven den direkta vinsten af denna bana skall, vid den betydande trafik som här med säkerhet kan emotses, säkerligen blifva tillräcklig att lemna skälig ränta på det kapital som för dess utförande behöfver anskaffas.

Ofvan har framhållits önskligheten af att vid instundande landtdag söka åstadkomma ett beslut i frågan, enär det synes förefinnas endast ringa, om någon, möjlighet att ernå dess slutliga lösning om ej staten gör denna angelägenhet till sin. Vål bör det icke saknas utsigt att, under medverkan jemväl af städerna Helsingfors och Åbo, kunna åvägabringa ett privat bolag, som skulle omhändertaga företagats realisering. Men vid det ringa förtroende, som privata jernvägsföretag i detta land ännu åtnjuta, synes en nödvändig förutsättning härför vara, att staten med ett jemförelsevis betydande kapital ingår som intressent uti ett dylikt bolag. Vid sådant förhållande torde det emellertid vara möjligt, ja till och med sannolikt, att det befunnes fördelaktigare för staten att tillskjuta hela kostnaden och sålunda ensam behålla banan i sin hand. Detta synes så mycket hellre kunna förutses som, sedan en mängd statsbanelinjer med jemförelsevis svag trafik under senare tider blifvit byggda samt äro afsedda att än vidare utföras, många skäl borde tala för att med statsbanenätet införlifva jemväl sådana linjer, hvilka, i likhet med nu ifrågavarande, lemnade utsigt till ett gynnsamt exploatationsresultat.

Det synes delegerade på anförda skäl önskligt, att utföranandet i den närmaste framtiden af nu omordade jernväg för statens räkning blefve gordt till föremål för en petition vid instundande landtdag.

Helsingfors den 5 Januari 1894.

L. Mechelin.
Ernst Dahlström.

C. B. Federley.
Ferd. Juselius.

Alfred Norrmén.
G. A. Petrelius.

Promemoria.

Det uppdrag mig anförtrotts af Stadsfullmäktige i Helsingfors och Åbo beträffande instrumental undersökning af särskilda linjer för en tillernad jernväg emellan nämnda städer, den s. k. Helsingfors—Åbo kustbanan, och uppgörande af projekt till denna bana, hvarom uti kontrakt af den 8 April detta år emellan dessa städers delegerade och undertecknad närmare öfverenskommits, har jag uti något vidsträcktare mening uppfattat såsom en förpliktelse för mig att försöka åstadkomma all för företagets bästa lösning erforderlig utredning i tekniskt hänseende. Då jag härvid icke helt och hållet kunnat underlåta att taga i betraktande äfven de ekonomiska förhållandena å de orter, genom hvilka ifrågavarande bana är afsedd att ledas, och då meningarna om den förmånligaste sträckningen för banan, för hvilken man öfver allt i landsdelen visat det lifligaste intresse, ännu icke fullt stadgat sig, förnämligast till följd af stridiga intressen, men delvis äfven af skäl att någon noggrannare teknisk undersökning af terrängförhållandena icke förelegat, så har jag ansett mig icke kunna neka mitt biträde, när så påkallats och såvidt tid och disponibla krafter sådant medgifvit, för att också för andra än Helsingfors och Åbo kommuners räkning, så som Ekenäs stads och Vichtis sockens, utföra vissa undersökningsarbeten å fältet, på grund af hvilka sedermera projekt och kostnadsförslag kunde upprättas. Genom en större utredning kan en god sak ingalunda förlora men väl vinna och skulle enligt öfverenskommelse med sist nämnda kommuner de kartor, profiler och beräkningar, hvilka sålunda tillkomme, af mig närslutas till det projekt, som jag till först erhållit till uppgift att uppgöra, för att deri såsom integrerande delar ingå och tillhandakomma Helsingfors och Åbo städers delegerade, hvilka antagits välvilligt vilja skänka dem all den uppmärksamhet, hvaraf de kunna vara förtjente.

Härigenom har projektet tillväxt i omfång, utöfver hvad först var tillernadt, och såsom jag vågar hoppas äfven i värde samt innehåller i nu föreliggande form följande förslag till jernvägsanläggning, nämligen:

från Fredriksbergs bangård till Gerknäs vaxel å Hangö banan.

” d:o d:o ” Karis station å d:o d:o

” d:o d:o ” Nummela d:o å d:o d:o

från Karis station genom Salo köping till Åbo.

” Ekenäs d:o ” d:o d:o ” d:o

samt från Hoplaks by till Helsingfors, och är hvart och ett af dessa förslag uppgjort för tvenne alternativa byggnadssystem, skiljande sig från hvarandra förnämligast genom rälsvigten, som för det ena utgör 30,000 kg. per löp. m. och möjliggör en större farhastighet samt för det andra 22,355 kg. per löp. m.

På grund häraf kan för hela banans åstadkommande en mängd olika bandelskombinationer uppställas och har också inom vissa af sakens natur bestämda gränser en dylik tabellarisk sammanställning af mig uppgjorts. Jag har till och med tagit mig friheten att der utmärka de kombinationer, hvilka jag för min del anser att i främsta rummet borde komma under ompröfning, ehuru jag icke för öfrigt håller det för mig passligt att gå de delegerades arbete i förväg och genom någon vidlyftigare motivering försöka göra min enskilda åsigt i saken gällande.

Afsigten med denna promemoria är också en helt annan, nämligen den att lemna vissa företrädesvis i tekniskt hänseende behöfliga upplysningar för ett rätt begrepp af de till projektet hörande kostnadsförslag, bilagor, teckningar, kartor och profiler. Härvid bör främst framhållas, att kostnadsförslaget för bandelen Ekenäs—Åbo grundar sig på enahanda noggran instrumental undersökning och utstakning af linjen som kostnadsförslagen för de bandelar, hvilkas undersökning bekostats af Helsingfors och Åbo städer, men att deremot kostnadsberäkningen för bandelen Fredriksberg—Nummela delvis, eller för en längd af cirka 26 km, från trakten af Finns gästgifveri till Nummela station, är uppgjord endast med den ledning, som de öfver södra delen af landet förefintliga topografiska kartorna med nivåkurver samt en okulär besigtning af terrängen kunnat lemna. Detta kostnadsförslag är derföre beträffande expropriations-, terrasserings- och konstarbetens kostnader i någon mån sväfvande. För att emellertid icke blifva vilseledande är detsamma hållet hållre för högt än för lågt. Åtskilliga för saken intresserade enskilda personer hade visserligen gerna bekostat en fullständig instrumental undersökning af nyssnämnda 26 km., men öfriga arbeten för hela banprojektets fullbordande inom kontraherad tid medgifve icke dess utförande.

Från ofvan anförda tabellariska sammanställning af olika bandelskombinationer framgår, att den billigaste anläggningskostnaden för en Helsingfors- Åbo kustbana skulle belöpa sig till 11,940,000 mark och den dyraste till 15,100,000 mark, hvilka summor alltså utgöra gränsvärdena för samma kostnad enligt alla andra kombinationer. Härvid är likvisst förutsatt att någon för banan egen bangårdsanläggning i Helsingfors icke behöfde komma i fråga. Blefve detta deremot nödvändigt och förlades denna bangård in i sjelfva staden, d. v. s. på villan Alkärrs och närmast intill stötande, vid stadens framtida utvidgning till bostadstomter afsedda marker — de enda som enligt mitt förmenande kunde fullt lämpa sig för ändamålet, så ökades anläggningskostnaden med cirka 2,000,000 mark. Till denna höga kossnad verkar i främsta rummet, såsom äfven från sjelfva kostnadsförslaget framgår, expropriationen af den för bangården erforderliga marken och dermed i sammanhang stående ersättningar till nuvarande jordarrendatorer, äfvensom de ganska betydande sprängningsarbeten, som å platsen skulle måsta utföras i och för dess planering, så att erforderligt utrymme kunde derå erhållas för alla såväl för passagerare- som godsrörelsen och verkstadsanläggningen behöfliga spår och byggnader. Möjligen kunde man tänka sig ifrågavarande bangård förlagd så långt

utom staden som å planet, hvilket vidtager straxt norrom vägen till Fattiggården och genomskäres af jernvägslinjen till staden, likvisst under förutsättning, att ett jernvägsspår också i detta fall skulle dragas fram ända till hamnbanan och dermed förenas på enahanda sätt som uti föreliggande projekt. Oaktadt spårvägen i någon mån kunde underlätta passagerarenes resor från och till den aflägsna bangården och förbindelsen med hamnbanan hjälpa till vid godsbefordran mellan staden och bangården isynnerhet för alla sådana varor, hvilka dageligen skola fram till stadens salutorg, så kunde densamma likväl knappast någonsin blifva fullt tillfredsställande. Valet af anförda plats för egen bangård skulle emellertid med minst 800,000 mark minska dess anläggningskostnad.

Att hoppas är likväl att tvenne skilda bangårdar för Helsingfors stad ej behöfva komma i fråga. Såsom känt icke allenast undergår den nu befintliga bangården härstädes utvidgning i en ganska stor skala, specielt i godsrörelsens intresse, utan har man också varit betänkt på ombyggnad i närmaste framtid af det bestående stationshuset, som dag från dag blifver för rörelsen alltmera otillräckligt. Under sådana förhållanden synes det vara naturligt, att den tillernade nya banbyggnaden i någon mån, med t. ex. högst en half miljon mark, skulle deltaga uti dessa utvidgnings och ombyggnadsarbeten. Äfven i händelse en egen bangård i Helsingfors för kustbanan blefve oundgänglig, borde den enligt mitt förmenande, dels för det i alla fall inskränkta utrymmet å Alkärr och närliggande fält, dels för beqvämare förbindelse med Södernäs hamn, ledas med en bigren till Fredriksbergs numera rymliga rangeringsbangård och äro samteliga kostnadsförslag uppgjorda med afseende å en dylik anordning.

Då enligt min åsigt ifrågavarande kustbana blefve i ekonomiskt hänseende minst inbringande och således äfven af minsta allmänna nytta, om den blott vid Karis station å Hangö banan korsade denna bana, jemte det den vid ett sådant val af sträckning samtidigt blefve i anläggningskostnad dyrast, så kan jag redan af detta skäl — alla andra att förtiga — knappast tänka mig banans tillkomst annorlunda än med ständernas, jernvägsegarenes i landet, och således också regeringens tillmötesgående. Och under sådant förhållande blir det hållre en fördel än dess motsats, att banan till så stor längd, som förhållandena i öfrigt kunna medgifva, ledes längs den redan förefintliga Hangö banan, hvilken till hela den längd, som skulle falla emellan de nybyggda bandelarna från Helsingfors och Åbo till densamma, ovilkorligen måste ingå såsom en oskiljaktig del af kustbanan, d. v. s. likasom hvardera de nybygda bandelarna trafikeras såsom hufvudbana med en och samma genomgående rörliga materiel, hvaremot de yttersta ändorna af Hangö banan, exempelvis Ekenäs—Hangö eller Karis—Hangö och Nummela—Hyvinge skulle trafikeras såsom bi- och sammanbindningsbanor. Från denna synpunkt vore det ock naturligest, att banan byggdes och trafikerades för statsverkets räkning, ehuru någon absolut omöjlighet eller ens större svårighet i anförda omständigheter icke förelåg för banans byggande och trafikerande af ett privat

bolag, i hvilket staten i hvarje händelse bör blifva den största aktieegaren, i det att detta bolag kunde arrendera den del af Hangö banan, som fölle emellan de nybyggda bandelarna.

Som äfven vid våra banors trafikering den satsen allt mer och mer arbetar sig fram till sin allmängiltighet att tid är penningar och i all synnerhet vid nu planerade jernväg skall på ett i ögonen fallande sätt göra sig gällande, skulle man enligt min mening vid banans anläggning begå det största fel, om man byggde den för allt för liten farhastighet. Redan den lokala rörelsen å banan, hvilken otvifvelaktigt blir af främsta betydelsen och bland annat fordrar att torgförnödenheterna tidigt om morgonen må kunna vara framme på platsen betingar att farhastigheten icke får vara allt för liten. Det förvånansvärdt ringa anlitaudet af Hangö banan för annan transport än godsbefordran från och till det inre af landet och vid hvilken bana det abderitiska förhållande eger rum, att banan dagligen korsas af hundratal foror från dess trafikområde, hvilka icke aflasta vid den, beror väsentligen på den stora tidsförlust och dermed förenade kostnader, som framkallas genom banans onaturliga riktning för dessa forors slutmål, i främsta rummet Helsingfors, men till någon del äfven Åbo, och den å banan tillämpade för låga farhastigheten. Men större farhastighet fordras äfven för den genomgående rörelsen, som för en resa emellan Helsingfors och Hangö bör inskränkas till endast några få timmar och beträffande förbindelsen emellan Helsingfors och Åbo ställas så, att man på samma dag och med samma fram- och återgående tåg må kunna exempelvis från Åbo inresa till Helsingfors, der hafva några timmar disponibla för uppdrags verkställande samt ännu samma dag kunna återvända till Åbo. Med andra ord tiden för enkel färd emellan Helsingfors och Åbo bör i ingen händelse få uppgå till mera än högst 7 timmar. Skall åter detta kunna åstadkommas, så bör åtminstone den östra delen af banan emellan Helsingfors och anknytningspunkten vid Hangö jernväg, men helst hvardera ändbandelarne byggas med en öfverbyggnad af 30 kg. tunga räler per löp. m.

I den ofta anförda tabellariska sammanställningen af bandelskombinationer förekommer äfven en kolumn under rubrik „för persontåg erforderlig framkomsttid“ och är denna tid, såsom uti kolumnen „farhastighet“ anmärkes, beräknad efter en hastighet af 45 km. i timmen för nya bandelar med 30 kg. tunga räler per löp. m. och 32 km. i timmen för dylika bandelar med 22,355 kg. tunga räler. Ehuru denna farhastighet hos oss i ett förment sparsamhets intresse, som emellertid i många fall endast leder till dess motsats, icke i allmänhet tillämpas å räler af nämnda tyngd, utan endast resp. 38 och 27 km. har jag likväl med så mycket större skäl trott mig kunna beräkna gångtiderna för särskilda uti ifrågasvarande tabell närmare angifna färder efter denna något ökade hastighet, som man i grannlandet Sverige vid en rälsvigt af 30 kg. per löp. m. och en axelbelastning af 13 ton, mot högst 10 ton hos oss, tillåter en högsta hastighet af ända till 70 km. i timmen och vid en rälsvigt af resp. 20 och 25 kg. per löp. m. samt 9 och

11 tons axelbelastning tillämpar en högsta hastighet af 30 och 50 km. i timmen. För resten afse de af mig antagna farhastigheterna endast sådana lätta, rena passageraretåg, hvilka man med förefintliga lokomotiv kan fullständigt beherrska, så att farhastigheten blir jämn eller densamma å såväl stigningar som fall på banan. För att ytterligare berättiga en sådan något större farhastighet äro samtliga personvagnar föreslagna att byggas såsom truckvagnar hvarigenom icke allenast axelbelastningen kan hållas låg utan vagnarna blifva betydligt böjligare och sålunda lättare genomlöpa äfven banans kurvor med mindre radier. Dylika vagnar lemna många andra fördelar och bekvämligheter samt införas numera temmeligen allmänt vid alla nya banbyggnader. Naturligtvis skola vagnarna förses med fullt tidsenliga bromsinrättningar. För delarna af Hangö banan, som till det mesta har gamla jernräler, har jag beräknat hastigheten till blott 40 km. i timmen.

En omständighet, som i någon mån höjer anläggningskostnaden för den tillernade kustbanan, är att den rörliga materielen dertill måste räknas större än för de senast i landet utförda banorna, hvilka genomlöpa vida glesare befolkade och mindre odlade trakter samt icke hafva ens närmelsevis sådana starka ändpunkter som Helsingfors och Åbo städer. Materielen för personrörelsen har delvis tagits dubbelt och tillochmed något derutöfver samt för godstrafiken 40 å 50 % större än vid sistnämnda banor. Äfven bland godsvagnsparken ingår truckvagnar, i det alla komb. plank- och öppna godsvagnar föreslagits såsom sådana, emedan dessa vagnar annars med afseende å de på banan förekommande skarpare kurvorna skulle erhålla ett något för stort axelstånd.

Ehuru å vissa ställen, såsom förnämligast emellan Karis station och Paarskylä å Karis—Åbo bandel samt i Tenala socken å Ekenäs—Åbo alternativet, förekomma icke obetydliga terrasseringsarbeten, isynnerhet bergssprängningar, måste terrängen öfverhufvudtaget, såsom också från längdprofilerna för de skilda bandelarna närmare framgår, hållre betecknas såsom lätt än svår. Till bevis derpå att de för banbyggnaden förmånligaste marker uppsökts samt linjerna såvidt möjligt krökts efter terrängens fordringar ingår i projektet, utom de sedvanliga längdprofilerna och detaljkartorna, äfven kopior af topografiska kartor öfver de närmaste trakter, genom hvilka linjerna framlöpa. De teknisk vilkoren för banans balansering hafva varit följande:

0,0120	å	rak	bana	eller	i	kurv	af	850	m.	radie
0,0115	"	"	"	"	"	"	"	600	"	"
0,0110	"	"	"	"	"	"	"	500	"	"
0,0100	"	"	"	"	"	"	"	400	"	"
0,0090	"	"	"	"	"	"	"	300	"	"

eller något mindre stränga än vid tidigare banbyggnader i landet öfverhufvudtaget och bidraga således i viss mån till nedbringande af anläggningskostnaden. Något hinder för användande af statsjernvägarnes förefintliga rörliga materiel å kustbanan sätta de icke.

Då kustbanan till alldeles öfvervägande del skulle komma att framgå öfver odlade ägor, blir expropriationskostnaden jämförelsevis dyr, men har, för att i möjligaste mån minska denna kostnad, vid projektets utarbetande banområdet på hvarje särskildt ställe hållits så smalt, som blott förekommande bankar med sidodiken och skärningar kunna tillåta det. Att dessutom medelpriset för all jord i denna trakt af landet, men i synnerhet för den odlade, måste beräknas betydligt högre än i de inre delarna af landet är sjelffallet och har sålunda t. ex. för åker räknats ett medelpris af 2,200 mark per hektar mot det vanliga 1,600.

Alla vid banans terrassering förekommande jord- och stenquantiteter hafva höjts med 10—25 % utöfver det, som en uträkning efter längdprofilen skulle gifva till resultat, emedan enligt gammal, redan mången gång konstaterad erfarenhet dessa quantiteter i annat fall blefve för knappt upptagna, äfven om tvärprofiler uppgjorts för ojämnare terräng såsom också nu skett, och beräkningen med tillhjälp af dem kompletterats. I allmänhet måste vid kostnadsförslag af den art, som här ifrågakommande, alla de arbeten, hvilka man med säkerhet kan såsom erforderliga uppgifva, såväl till quantiteter som pris hållas något höga, emedan alltid äfven vid den noggrannaste undersökning och det sorgfälligaste utarbetande af projekten ett visst mått af oberäknliga och oförutsedda arbeten icke kan förekommas. Kostnaderna vid konstarbetena äro uträknade efter de typer och skitser, som åtfölja kostnadsförslagen, och kan också beträffande dessa beräkningar anmärkas att det i vissa fall osäkra sålunda tagits för det säkra, att det svåraste och icke det lättaste fall förutsatts såsom t. ex. rörande grundens större eller mindre bärighet.

Stationer, haltpunkter och afstigningsplatformer hafva i projektet så till antal som plats, såvidt blott tekniska skäl icke lagt hinder i vägen därför, upptagits efter ortsbefolknings vid stämmor, hållna i och för undersöknings verkställande, uttalade önskan. Sjelffallet måste dylika anläggningar vid en bana genom så högt kultiverade orter som ifrågavarande komma att ligga hvarandra betydligt närmare än vid senast i landet byggda jernvägar och blir banbyggnaden äfven härigenom något dyrare, om också största möjliga enkelhet å dessa anläggningars utförande förutsattes.

Att samtliga för kostnadsförslagens uppgörande erforderliga bilagor eller sammandrag af detaljberäkningar liksom också åtskilliga för samma behof behöfliga teckningar och skitser närslutits dem, har skett dels för att medelst dessa på sätt och vis ådagalägga den grad af noggrannhet, hvarmed projektet utarbetats, dels för att för dem, som ej äro närmare förtrogna med vårt jernvägsbyggnads-sätt, i främsta rummet utländingar, hvilka antagligen skola försträcka penningar till företaget, gifva ett något så när fullständigt begrepp derom, utan att kostnadsförslagen, genom att i dem kunna hänvisa till bilagorna, blifva mera öfverskådliga. Helsingfors, den 5 December 1893.

Th. Tallqvist.

Tabellarisk sammanställning af banlängder och anläggningskostnader vid olika ifrågakommande bandelskombinationer afvensom af den väglängd och tidsåtgång, som vid trafikeringen af den tillernade Helsingfors—Åbo kustbanan i skilda fall blefve erforderlig.

Bandelar och deras kombinationer	Ny väg att byggas. km	Anläggningskostnad		Längd att trafikera km			För persontåg erforderlig framkomstid						Farhastighet
		Altern. 1 <i>Fm.</i>	Altern. 2 <i>Fm.</i>	Å ny bana	Å gammal bana		Alternativ 1			Alternativ 2			
					Summa	Typ	Gångtid	Summa	Typ	Gångtid	Summa		
								Typ	Gångtid	Summa	Typ	Gångtid	
Helsingfors—Karis	82	5,900,000	5,325,000	82	3	85	16 m	114 m	2 t 10 m	16 m	159 m	2 t 55 m	Denna räknas: för gammal bana efter 40 km i timmen d. v. s. 1,5 min. å km; för nybygd bana enligt Alt. 1 efter 45 km i timmen d. v. s. 1,333 min. å km; för nybygd bana enligt Alt. 2 32 km i timmen d. v. s. 1,875 min. å km
D:o Gerknäs	64	4,950,000	4,500,000	64	3	67	17 m	90 m	1 t 47 m	17 m	125 m	2 t 22 m	
D:o Nummela	48	3,900,000	3,550,000	48	3	51	7 m	69 m	1 t 16 m	7 m	95 m	1 t 42 m	
D:o Karis—Hangö	—	—	—	82	52	134	24 m	188 m	3 t 32 m	24 m	232 m	4 t 16 m	
D:o Gerknäs—Hangö	—	—	—	64	75	139	28 m	198 m	3 t 46 m	28 m	233 m	4 t 21 m	
D:o Nummela—Hangö	—	—	—	48	101	149	27 m	216 m	4 t 3 m	27 m	242 m	4 t 29 m	
D:o Karis—Karis—Åbo	195	15,100,000	13,825,000	195	3	198	48 m	265 m	5 t 13 m	48 m	370 m	6 t 58 m	
D:o Gerknäs—Karis—Åbo	177	14,150,000	13,000,000	177	26	203	49 m	275 m	5 t 24 m	49 m	371 m	7 t 0 m	
D:o Nummela—Karis—Åbo	161	13,100,000	12,050,000	161	52	213	50 m	293 m	5 t 43 m	50 m	380 m	7 t 10 m	
D:o Karis—Ekenäs—Åbo	201	15,050,000	13,715,000	201	20	221	48 m	298 m	5 t 46 m	48 m	407 m	7 t 35 m	
D:o Gerknäs—Ekenäs—Åbo	183	14,100,000	12,890,000	183	43	226	49 m	309 m	5 t 58 m	49 m	408 m	7 t 37 m	
D:o Nummela—Ekenäs—Åbo	167	13,050,000	11,940,000	167	69	236	50 m	326 m	6 t 16 m	50 m	417 m	7 t 47 m	
Åbo—Karis	113	9,200,000	8,500,000	113	—	113	28 m	151 m	2 t 59 m	28 m	212 m	4 t 0 m	
D:o Ekenäs	119	9,150,000	8,390,000	119	1	120	28 m	160 m	3 t 8 m	28 m	225 m	4 t 13 m	
D:o Karis—Hangö	—	—	—	113	49	162	35 m	225 m	4 t 20 m	35 m	286 m	5 t 21 m	
D:o Ekenäs—Hangö	—	—	—	119	34	153	35 m	210 m	4 t 5 m	35 m	274 m	5 t 9 m	
		Delen öster om Hangö banan efter Alternativ 1										Altern. 1 & 2	
		Delen vester om Hangö banan efter Alternativ 2											
Helsingfors—Karis—Karis—Åbo	195	5,900,000 + 8,500,000 =	14,400,000	195	3	198	48 m	326 m	6 t 14 m				
D:o Karis—Ekenäs—Åbo	201	5,900,000 + 8,390,000 =	14,290,000	201	20	221	48 m	363 m	6 t 31 m				
D:o Gerknäs—Karis—Åbo	177	4,950,000 + 8,500,000 =	13,450,000	177	26	203	49 m	336 m	6 t 25 m				
D:o Gerknäs—Ekenäs—Åbo	183	4,950,000 + 8,390,000 =	13,340,000	183	43	226	49 m	373 m	7 t 2 m				
D:o Nummela—Karis—Åbo	161	3,900,000 + 8,500,000 =	12,400,000	161	52	213	50 m	354 m	6 t 44 m				
D:o Nummela—Ekenäs—Åbo	167	3,900,000 + 8,390,000 =	12,290,000	167	69	236	50 m	391 m	7 t 21 m				

Anm. I alla dessa bankombinationer förutsättes att Helsingfors—Åbo kustbana icke skulle hafva egen bangård i Helsingfors. Från sammanställningen framgår att banans anläggningskostnad under nämnda förutsättning samt vid val af skilda bandelar och skilda byggnadssystem komme att variera emellan 11,940,000 och 15,100,000 *Fm.* De kombinationer som enligt min åsigt från mera än en synpunkt blefve förmånligast, äro i nummerföljd utmärkta med fet stil.

Th. Tallqvist.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

Utskottsbetänkande i fråga om gatuunderhållets i staden ombesörjande genom kommunen.

Sedan särskilda gårdsegare vid Magistratens sammanträde den 21 juli 1880 väckt fråga om att läggningen och underhållet af gatorna i staden skulle öfvertagas af kommunen samt kostnaden därför bestridas af kommunens samtliga, skattskyldiga medlemmar, blef ärendet af Stadsfullmäktige, till hvilka detsamma af Magistraten remitterats, öfverlemnadt till beredning af ett utskott, som uti afgifvet betänkande (se Fullmäktiges tryckta handlingar n:o 37 för 1887) föreslog, att åtgärd skulle vidtagas om åvägabringande af en till en början temporär öfverenskommelse mellan staden och gårdsegarene härstädes om kommunens öfvertagande af gatuunderhållet. I skrifvelse af den 16 november 1888 (se tryckta handlingarna n:o 8 för 1889) insände Drätselkammaren, hvars yttrande infordrats, ett af Kammarren uppgjortt förslag till bestämningar i ämnet samt hemställde i sammanhang dermed om utseende af förstärkte Stadsfullmäktige för frågans afgörande. Vid sammanträde den 1 oktober 1889 ansågo emellertid förstärkte Stadsfullmäktige någon ändring af det nuvarande sakläget icke kunna vinnas utan ny lagstiftningsåtgärd, hvarför beslöts, att åt ordinarie Fullmäktige öfverlemna att till Hans Kajsersliga Majestät ingå med underdånig anhållan om aflåtande till Ständerna af nådig proposition i sådant syfte att stadskommun berättigades att med vederbörande tomtägare träffa bestående öfverenskommelser om gatuunderhållets besörjande af kommunen. Sedermera uppdrogo ordinarie Fullmäktige vid möte den 10 december 1889 åt ett utskott, i hvilket numera undertecknade äro ledamöter, att uppgöra och till Fullmäktige inkomma med förslag till dylik hemställan.

Såsom af handlingarna i ärendet inhemtas, hafva såväl Stadsfullmäktiges tidigare omordade utskott som Drätselkammaren och slutligen Fullmäktige varit ense derom, att gatuunderhållet icke bör utan vederlag öfverflyttas från gårdsegarene på kommunen, hvarför utskottet, vid utarbetandet af förslag till författning i ämnet, jemväl ställt sig å sagda ståndpunkt. Likaledes har utskottet, i öfverensstämmelse med tidigare förslag, utgått från förutsättningen att omordade öfverflyttning af underhållsskyldigheten lämpligast sker genom frivilliga öfverenskommelser mellan kommunen och gårdsegarene; dock att dessa öfverenskom-

melser borde vara bindande jemväl för framtida egare eller innehafvare af de tomter, beträffande hvilka aftal slutits. I enlighet härmed är 1 § af författningsförslaget affattad.

Enligt utskottets tanke är det vidare med hänsyn till andra kommunalmedlemmars rätt erforderligt att vid afslutandet af förenämnda öfverenskommelser vederlaget fastställes så högt att det motsvarar det belopp, hvartill underhållsskyldigheten vid tidpunkten för öfverenskommelsens afslutande skäligen kan uppskattas, vederbörande intressenter dock öppet lemnadt att öfverenskomma om vederlagets erläggande under längre eller kortare tid. Utskottet har väl icke förbi-sett, att underhållsskyldighetens utbytande mot en en gång för alla till beloppet bestämd afgift, uträknad med kostnaden för underhållsskyldighetens fullgörande vid närvarande tidpunkt såsom grund, i sjelfva verket innebär en lindring i gårdsegarenes omordade tunga, i ty att den med en naturlig utveckling af staden för-enade ökningen af trafiken sjelffallet efterhand måste medföra en stegring af underhållskostnaden. Detta medgifvande åt gårdsegarene torde dock uppvägas af de fördelar, gatuunderhållets öfvertagande af kommunen komme att genom bättre gator m. m. bereda kommunen i dess helhet.

Då det tilläfväntys blir för kommunen ändamålsenligt att öfvertaga äfven gatuhållningen och snöskottningen på samma sätt som gatuunderhållet, har utskottet trott kommunen böra beredas tillfälle till att jem väl härom öfverenskomma med gårdsegarene.

Enär tiden ej torde medgifva att utverka proposition i ämnet redan till innevarande års landtdag, får utskottet i stället föreslå:

att Stadsfullmäktige ville hos stadens representanter vid innevarande års landtdag anhålla att desse ville hos landets Ständer väcka motion om antagande af följande förslag till författning:

Förordning angående öfverenskommelser mellan stadskommun och tomtigare om gatuunderhållets öfvertagande af kommunen.

1 §.

Vill stadskommun, efter aftal med egare eller innehafvare af tomt i staden, öfvertaga underhållet af tomtens gatuandel, bör öfverenskommelsen derom skriftligen affattas äfvensom bestämdt vederlag från tomten utfästas i den ordning, nedan sägs.

Sådan öfverenskommelse är bindande äfven för framtida egare eller innehafvare af tomten.

2 §.

Uppskattning af tomts gatuunderhållskostnad för bestämmande af det i 1 § omordade vederlag skall ske genom tre gode män, hvilka utses, en genom val af stadens gårdsegare, hvilka för sådant ändamål sammanträda inför magistraten, en af stadsfullmäktige eller, der fullmäktige ej finnas, rådhusstämma och en, som tillika är ordförande, af magistraten.

3 §.

Det i 1 § omnämnda vederlag bör motsvara det beräknade medelbeloppet af tomts gatuunderhållskostnad, hvilket medelbelopp värderingsmännen böra söka utröna med fästadt afseende å gatuandelens areal, derå vid tiden för aftalet förekommande trafik, gatuandelens mer eller mindre goda tillstånd, samt öfriga omständigheter, de der å underhållskostnaden inverka.

4 §.

Vederlag för gatuunderhållets öfvertagande af kommunen uppbäres och uttages på sätt om kommunala utskylder är stadgadt.

5 §.

Vill stadskommun öfverenskomma med tomtägare eller innehafvare af tomt om gatuhållningens och snöskottningens öfvertagande af kommunen, gälla i tillämpliga delar hvad ofvan om gatuunderhållet sagts.

Helsingfors den 14 Januari 1894.

Alfred Norrmén.

Leon. v. Pfaler.

Rudolf Elving.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

*Utskottsbetänkande angående ordnandet af utminuterings-
och utskänkningen af spritdrycker.*

Från Magistraten har till Stadsfullmäktige ankommit följande skrifvelse:

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

den 5 Januari 1894.

N:o 1.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Enligt stadgandet i § 6 af Kejsrerliga förordningen den 9 Juni 1892, angående bland annat försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spritdrycker, ankommer det å Magistraten att under innevarande Januari månad öfverlemna åt Herrar Stadsfullmäktige att besluta, huruvida och till hvilket antal rättigheter till utminutering och utskänkning af spritdrycker böra för tiden mellan den 1 Juni 1894 och den 1 Juni 1896 härstädes upplåtas, äfvensom i hvilka trakter af staden utminuterings- och utskänkingsställen icke få finnas.

Då nu Magistraten går att fullgöra detta sitt åliggande, finner Magistraten sig först böra erinra derom, att Herrar Stadsfullmäktige uti skrifvelse af den 16 Maj 1893 N:o 175 meddelat Magistraten, hurusom Herrar Stadsfullmäktige ansett önskligt att utminuterings- och utskänkningen af spritdrycker i Helsingfors från och med den 1 Juni 1894 ordnades sålunda att ett bolag, så organiseradt som i ett skrifvelsen bilagdt utskottsbetänkande blifvit föreslaget, ombetroddes uteslutande rätt till utminutering och utskänkning af inhemska spritdrycker, med undantag af den utskänkning, som eger rum å hotell, restaurationer och konditorier, samt att utminuterings- och utskänkningen af utländska spritdrycker bibehölles ordnad på samma sätt som för närvarande. För öfrigt hafva Herrar Stadsfullmäktige upplyst om att ifrågavarande ärende af Fullmäktige upptagits till behandling i ändamål att åstadkomma nödiga utgångspunkter till ledning för organisationen af det bolag, som kunde komma att i ofvannämndt syfte bildas.

Ehuru Magistraten, enär någon ansökning af bolag om att få sig öfverlåten uteslutande rätt till utminutering och utskänkning af spritdrycker icke blifvit till Magistraten ingifven, saknar anledning att ingå i sådant yttrande, som vid antydt

fall enligt § 9 af åberopade förordning bör af Magistraten aflemnas, anser Magistraten sig härvid emellertid böra framhålla att vid anordnandet af utminutereringen och utskänknigen enligt det s. k. Göteborgssystemet synnerlig vikt synes ligga derpå att bolaget, som komme att öfvertaga den uteslutande rättigheten till nämnda rörelse, blifver väl organiseradt och att de personer, som skola leda bolaget, äro på förhand gifna. Att ändra system utan garantier för att det nya fungerar på ett tillfredsställande sätt samt att en återgång till det gamla icke behöfver ifrågakomma, är så mycket betänkligare som dylika förändringar icke kunna undgå att medföra ekonomiska rubbningar, hvilka särskildt under närvarande ogynsamma affärsförhållanden icke borde framkallas.

Derjemte synes fara vara för handen, att den föreslagna åtgärden att åtskilja all handel med inhemska spritdrycker från den med utländska sådana och förty förbjuda utminuterarene af sistnämnda vara att i sin affär använda sprit af inhemskt ursprung, komme att leda till premiering af utländsk cognac och rom af tvifvelaktig beskaffenhet.

Vidkommande sedan frågan om antalet rättigheter, som böra utgifvas för perioden den 1 Juni 1894 till den 1 Juni 1896, och i hvilka trakter af staden utminuterings- och utskänkningsställen icke borde få finnas, får Magistraten äran meddela, att Magistraten härom infordrat Poliskammarens yttrande i saken; och jemte det nämnda yttrande, af Poliskammaren till Magistraten afgifvet uti skrifvelse den 30 sistlidne December, härhos biläggas, anser sig Magistraten, jemte erinran att antalet utskänkningsrättigheter hösten 1892 inskränkts från 60 till 55 äfvensom medgifvande att nästnämnda tal visat sig vara tillräckligt då endast 54 rättigheter härintills behöft utgifvas, böra såsom sin åsigt uttala att sagda antal icke för närvarande borde, såsom Poliskammaren föreslagit, vidare förminsкас utan att talet 55 därför under den närmaste perioden borde bibehållas, då derigenom den härintills följda praxis fortfarande kunde iakttagas att ej fråntaga utminuterings- eller utskänkningsrätt sådana personer, som utan anmärkning utöfvat densamma, men att deremot endast undantagsvis medgifva inrättandet af nya enahanda rättigheter, hvarjemte Magistraten tillika trott sig böra påpeka att folk-mängden i staden allt fortfarande visat sig vara i icke ringa tillväxt, hvilken omständighet jemväl i sin mån icke torde tala för förminskandet af antalet utaf ifrågavarande rättigheter. Med bibehållande af enahanda bestämmningar och principer, som de för närvarande gällande, får Magistraten därför för ordnandet af utminutereringen och utskänknigen af spritdrycker i Helsingfors under perioden 1 Juni 1894 till 1 Juni 1896 föreslå att antalet rättigheter a) till utminuterering af bränvin och sprit blefve fastställt till *fem*; b) till minutförsäljning af andra spritdrycker än bränvin och sprit till *tjugufem*; samt c) till utskänkning af spritdrycker till *femtiofem*, af hvilka likväl icke alla borde omedelbart utgifvas utan några hållas tillsvidare disponibla för möjligen uppstående behof. Derjemte får Magistraten i likhet med hvad Poliskammaren föreslagit till Herrar Stadsfullmäktige

öfverlemna, huruvida icke samma anordning som hittills borde följas i fråga om platserna för denna rörelses utöfvande eller att utminuterings- och utskänkningsställen icke borde få förefinnas inom sjetta, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller uti första stadsdelen norr om Fredsgatan, vid de delar af fjerde och femte stadsdelarna, som äro belägna vester om Fredriksgatan, och icke heller utom stadens tullar samt att i stadens öfriga delar hvarken utminutering eller utskänkning af spritdrycker finge bedrifvas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra kajen och de till tullarna närmast belägna delar af östra och vestra Henriksgatorna, från hvilka undantag likväl borde göras för hotell, belägna vid salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmen, Högholmen och Brunshuset samt för teatrar och klubbar.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Bernh. Anthoni.

Jemte förestående skrifvelse hafva Stadsfullmäktige fått emottaga Poliskammarens i skrifvelsen åberopade yttrande i ärendet, uti hvilket yttrande Poliskammaren föreslår att de i ämnet gällande bestämmingar måtte fortfarande bibehållas i öfrigt utom hvad vidkomme antalet rättigheter till utskänkning af spritdrycker, hvilket antal Poliskammaren i betraktande deraf, att en stor del af den folkklass, som besökt en del af dessa utskänkningsställen, lemnat orten, ansett böra förminskas från femtiofem för närvarande till högst femtio.

Vid sammanträde den 9 innevarande januari hafva Fullmäktige uppdragit åt undertecknade att inkomma med utlåtande i saken.

I beslut af den 27 september 1892, om hvilket beslut Magistraten sig förenat, hafva Fullmäktige, beträffande ordnandet af utminuteringen och utskänkningen af spritdrycker i Helsingfors under tiden från den 1 januari 1893 till den 1 juni 1894, fastställt antalet rättigheter

till utminutering af bränvin och sprit till fem,

till minutförsäljning af andra spritvaror än bränvin och sprit till tjugufem samt

till utskänkning af spritdrycker till femtiofem, hvarjemte Fullmäktige beslutit

att utminuterings- och utskänkningsställen icke böra få förefinnas inom

sjette, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller i första stadsdelen norr om Fredsgatan eller i de delar af fjerdje och femte stadsdelarna, som äro belägna väster om Fredriksgatan, eller utanför stadens tullar, samt

att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminuterings- eller utskänkning af spritdrycker får bedrivas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tilllopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Norra eller Vestra kajerna och de till tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksgatorna,

från hvilka förbud undantag likväl kan göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmen, Högholmen och Brunshuset samt för teatrar och klubbar.

Vidare anser sig utskottet böra, innan utskottet går att uttala sig i saken, erinra om följande:

Då hösten 1892 frågan om ordnandet af utminuterings- och utskänknings- af spritdrycker för tiden från den 1 januari 1893 till den 1 juni 1894 förevar, inlemnade Helsingfors utminuterings- och Helsingfors utskänkningsaktiebolag ansöknings- om uteslutande rätt att öfvertaga, det förra bolaget både utminuterings- och utskänknings- samt det senare bolaget utminuterings- af spritdrycker i Helsingfors. På förslag af det för ärendets beredning af Stadsfullmäktige tillsatta utskottet (se tryckta handl. n:o 39 för 1892) fick frågan om införandet af dylikt monopol emellertid då förfalla, men uppdrogo Fullmäktige åt ett nytt utskott att utarbete och till Fullmäktige inkomma med betänkande derom, huruvida och på hvilka villkor utminuterings- och utskänknings- af spritdrycker i Helsingfors fullständigt eller delvis kunde ombetros åt ett eller flere bolag, så organiserade som i 9 § af Kejs. förordningen angående, utom annat, försäljning af bränvin, gifven den 9 juni 1892, sägs.

I betänkande af den 6 maj 1893 (tryckta handl. n:o 15 för 1893) föreslog sistnämnda utskott, bestående af herrar H. Holsti, N. Kochtomow, K. G. Sivenius och J. Tallberg samt undertecknade Federley, Castrén och Schildt, att Stadsfullmäktige ville besluta

att för framtiden åt ett enda bolag, så organiseradt som i betänkandet närmare sagts, ombetro uteslutanderätt att utminutera a) bränvin och sprit samt b) alla andra spritvaror, hvilkas försäljningspris understege 2 mark 50 penni litern eller hvilka innehölle 60 % alkohol eller deröfver;

att åt samma bolag upplåta all utskänkning af spritdrycker, med undantag af utskänknings- å större hotell och restauranter samt enskilda föreningar och klubbar;

hvaremot utminuterings- och utskänknings- i öfrigt skulle bibehållas ordnad på samma sätt som förut.

Omordade betänkande åtföljdes af två reservationer. I den ena, afgifven af herr Holsti och undertecknad Federley, yrkades

att åt ett bolag, så organiseradt som af utskottet föreslagits, skulle ombetros uteslutande rätt till utminuterings- och utskänkning af inhemska spritdrycker med undantag af den utskänkning, som egde rum å hoteller, restaurationer och konditorier;

att utskänkningsrätten af utländska spritdrycker skulle bibehållas ordnad på samma sätt som för närvarande; samt

att utminuteringsrätt af utländska spritdrycker skulle beviljas endast sådana handlande, hvilka bifogade sin ansökan derom en förbindelse att försälja endast varor, hvilkas pris uppginge till minst 2 mark 50 penni litern och hvilkas alkoholhalt uppginge till högst 60 procent.

Slutligen förordade undertecknad Castrén i den senare reservationen

att åt ett bolag, så organiseradt som af utskottet föreslagits, skulle ombetros uteslutanderätt till utminuterings- och utskänkning af inhemska spritdrycker, med undantag af den utskänkning, som egde rum å hoteller, restaurationer och konditorier; samt

att utminuterings- och utskänkningsrätten af utländska spritdrycker skulle bibehållas ordnad på samma sätt som för närvarande.

Vid sammanträde den 16 maj 1893 beslöto Fullmäktige att upptaga ärendet till behandling endast för att åstadkomma nödiga utgångspunkter till ledning för organisationen af det bolag, som kunde komma att i ofvannämndt syfte bildas; hvarå flertalet af Fullmäktige, vid anställd omröstning, omfattade den åsigt, som uttalats i den senare reservationen.

När det nu åligger utskottet att yttra sig derom, „huruvida och till hvilket antal rättigheter till utminuterings- och utskänkning af spritdrycker böra för nästinstundande två försäljningsår upplåtas, äfvensom i hvilka trakter af staden utminuterings- och utskänkningsställen icke få finnas“, får utskottet främst anmäla, att utskottet ansett sig icke böra i detta sammanhang upptaga till behandling frågan om införande af ett monopol på ifrågavarande rörelse. I betraktande deraf, att sagda fråga blifvit jemförelsevis utförligt belyst i förenämnda utskotts- betänkande af den 6 maj 1893 och de till detsamma fogade reservationerna, föreligger, efter utskottets tanke, icke behof af ytterligare utredning i ämnet. Det definitiva afgörandet af frågan om monopolet åter synes lämpligast böra få bero till dess ansökningarna om rätt att utminutera och utskänka spritdrycker under ifrågavarande period inkommit och sålunda erfaras får, huruvida något bolag — nytt eller redan förefintligt — är hugadt att öfvertaga ett dylikt monopol och hvilka garantier bolaget kan erbjuda för att det behörigen skall fullgöra åtagan-

det. Befaras kan att om beslut i denna del af saken tidigare fattas, ett sådant beslut sedermera, när omordade ansökningar föreligga, måste ändras eller aldeles upphävas. I sjelfva verket finnes, enligt utskottets åsigt, icke någon nödvändighet att redan nu skrida till beslut i frågan, ty antalet utminuterings- och utskänkingsrättigheter kan bestämmas oberoende deraf, om dessa rättigheter sedan beviljas ett enda bolag eller fördelas på flera händer, hvarjemte föreskrift derom, i hvilka delar af staden utminutering och utskänkning icke får ega rum, böra meddelas och gälla äfven i händelse monopol skulle komma till stånd.

Beträffande sedan antalet utminuterings- och utskänkingsrättigheter samt frågan derom, i hvilka delar af staden sådana ej få upplätas, har utskottet i hufvudsak anslutit sig till Magistratens, i öfverensstämmelse med de för närvarande gällande bestämningarna affattade förslag. Då emellertid, efter utskottets förmenande, i händelse fullständigare monopol än det nuvarande införes, anledning icke torde finnas att vidare upprätthålla åtskilnaden mellan rättigheter att utminutera bränvin och sprit samt rättigheter att utminutera andra spritvaror, äfvensom då man, om ett dylikt monopol icke kommer till stånd, kan i fall af behof vid rättigheternas bortgifvande ånyo införa berörda åtskilnad, skulle utskottet föreslå att frågan om ett sådant särskiljande af utminuteringsrättigheterna för tillfället finge förfalla. Slutligen har utskottets pluralitet, för att möjliggöra en väl behöflig reduktion af antalet lägre klassens utskänkingsställen, ansett sig böra förorda att utskänkingsrättigheternas antal skulle, på sätt äfven Poliskammaren föreslagit, minskas från 55 för närvarande till 50.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört får utskottet vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige för sin del ville fastställa antalet rättigheter

till utminutering af spritvaror till trettio samt

till utskänkning af dylika varor till femtio

äfvensom besluta

att utminuterings- och utskänkingsställen icke böra förefinnas inom sjette, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller i första stadsdelen norr om Fredsgatan eller i de delar af fjerde och femte stadsdelarna, som äro belägna vester om Fredriksgatan, eller utanför stadens tullar;

att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminutering eller utskänkning af spritdrycker får bedrifvas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Norra eller Vestra kajerna och de till

*tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriks-
gatorna;*

*från hvilka förbud undantag likväl bör kunna göras för hotell,
belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Blekhol-
men, Sörnäs, Högholmen och Brunshuset samt för teatrar och klubbar.*

Helsingfors, den 24 januari 1894.

C. B. Federley.

Kaarlo Castrén.

K. H. Renlund.

J. A. Nordman.

Hj. Schildt.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

Utskottsbetänkande n:o 2 i fråga om vården af fosterbarn i Helsingfors.

Sedan ett antal medlemmar af Helsingfors kommun i en till Helsovårdsnämnden ingifven skrift hos Nämnden framhållit behovet af en ordnad kontroll öfver fosterbarnvården i denna stad och med afseende å genomförandet af en sådan kontroll erbjudit biträde af en förening, som var under bildning, insände Nämnden i skrifvelse af den 20 mars 1893 (tryckta handl. n:o 11 för 1893) till Fullmäktige ett af Nämnden uppgjort förslag till „stadgar för öfvervakandet af vården om fosterbarn i Helsingfors“ äfvensom hemstälde, att Fullmäktige ville för sin del godkänna sagda förslag och utverka Guvernörens öfver länet fastställelse af detsamma äfvensom att Fullmäktige ville bevilja ett årligt anslag af 1,200 mark till aflöning åt ett fruntimmer, som egde biträda Nämnden vid öfvervakandet af fosterbarnen. Vid sammanträde den 25 april 1893 uppdrogo Fullmäktige åt ett utskott, deri herr J. R. Danielsson samt undertecknade Engström och Nordman invaldes, att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet. Vid föredragning af sagda betänkande, afgifvet den 18 derpåföljande oktober (tryckta handl. n:o 33 för 1893), uttalades likväl, vid Fullmäktiges sammanträde den 21 november 1893, tvifvelsmål om Guvernörens befogenhet att utfärda påbud af det innehåll, som i det af utskottet uppgjorda förslaget till stadgar i ämnet upptagits, i det att särskildt föreskrifterna i 5 och 6 §§ af förslaget ansågos stå i strid med 1879 års näringslag. Fullmäktige återremitterade förty ärendet till utskottet, som, förstärkt med undertecknade Mechelin och Boisman, skulle ega taga de under diskussionen hos Fullmäktige framhållna rättsliga synpunkterna i öfvervägande och med nytt betänkande i saken inkomma.

Då utskottet nu, till fullgörande af Fullmäktiges omförmälda uppdrag, tagit föreliggande ärende under förnyad pröfning, vill utskottet äfven för sin del medgifva att betänkligheter kunna hysas mot att i ett af Guvernören fastställt reglemente intaga påbud af den art som de, hvilka ingå uti ifrågavarande förslag till stadga. Om det ock kan anses tvifvelaktigt huruvida upptagandet af fosterbarn, vore det ock mot ersättning, borde betraktas såsom ett förvärf af det slag, att närings-

lagen derpå borde hafva tillämpning, göra likväl åtskilliga föreskrifter i förslagen nog mycket intrång på den personliga friheten och särskildt föräldrars rätt att bestämma öfver vården af sina barn, för att kunna införas annorledes än genom allmän lag. Till förtydligande häraf vill utskottet särskildt framhålla bestämningarna om vårdarinnas anmälningsskyldighet och innehållet i 8 § af förslaget, i hvilken § stads-läkaren och andra af Helsovårdsnämnden befullmäktigade personer tillägges rätt att i annan ordning än den, 5 § i gällande helsovårdsförordning föreskrifver, genom besök i vårdarinnas bostad öfvertyga sig om fosterbarns behöriga vård. Att åter utmönstra berörda bestämningar och i synnerhet föreskrifterna om vårdarinnas anmälningsskyldighet ur förslaget, vore, såsom utskottet redan tidigare framhållit, att betaga den tillernade stadgan en stor del af dess betydelse.

Innan åtgärd bör vidtagas derom, att vården om fosterbarn ordnas genom allmän lag, är emellertid efter utskottets tanke fullständigare utredning erforderlig än den, som för närvarande föreligger, om behovet af nya lagbestämningar uti ifrågavarande syfte och framför allt derom, i hvilken riktning dessa bestämningar lämpligast böra gå. Det kan befaras, att föreliggande förslag, som utarbetats förnämligast med ledning af enahanda utländska föreskrifter, kanske nog mycket är efterbildadt dessa sistnämnda, utan att olikheterna i bostads- och närings- samt öfriga förhållanden bland den arbetande klassen kunnat tagas behörigen i öfvervägande, i saknad af nödigt material härför. Vården om fosterbarnen har ock först på senaste tid hos oss blifvit föremål för uppmärksamhet, och har äfven den förening för fosterbarns vård, som väckt förevarande fråga till lif, bildat sig först år 1892 och icke tidigare än i slutet af senaste år, således efter det förslaget till stadgar uppgjorts, begynt sin verksamhet. Det kan därför knapt vara oberättigadt att ännu någon tid bortåt afvakta resultaten af föreningens arbete samt den erfarenhet och utredning, föreningen derunder insamlar, innan frågan om behovet af och lämpligaste sättet för att ordna öfvervakandet af fosterbarnavården göres till föremål för behandling af lagstiftningen.

Sagda förening torde för öfrigt, vid samarbete med Helsovårdsnämnden, finna betydlig lättnad i sin verksamhet af bestämningarna i gällande helsovårdsförordning, äfven utan att en särskild ordningsstadga, sådan här varit påtänkt, emanerar. Enligt 4 § i nådiga förordningen angående helsovården i Finland, gifven den 22 december 1879, ankommer å helsovårdsnämnd, bland annat, att noggrant öfvervaka det allmänna helsotillståndet i staden och efterlefnaden af gällande föreskrifter rörande helsovården samt att vid öfverträdelse af desamma låta genom allmän åklagare vid domstol utföra åtal mot den skyldige. Vidare kan Nämnden, till utrönande af för helsan skadliga förhållanden, enligt 5 § anordna besigtning af enskildes boningsrum. Slutligen må erinras om § 8, enligt hvilken § begagnandet af lägenhet, hvars beboende af brist på tillräckligt ljus, luft och värme eller i anseende till fukt, orenlighet eller byggnadens beskaffenhet af helsovårdsnämnd pröfvas vara skadligt för inneboendes helse, kan af helsovårdsnämnd

förbjudas. Alla dessa bestämmingar torde finnas egnade att underlätta såväl upptäckten som beifrandet af vanskötsel utaf fosterbarn. Vid fullgörandet af Nämndens åligganden eger Nämnden för öfrigt påräkna, utom biträde af den Nämnden underlydande sundhetspolisen, jemväl handräckning af stadens öfriga polis.

Frågan derom huru samarbetet mellan föreningen och Helsovårdsnämnden lämpligast organiseras, torde enligt utskottets tanke helst böra öfverlemnas åt Nämnden att af denna i samråd med föreningen tagas under pröfning. För sin del finner utskottet att hinder icke skulle möta sådant förfogande, att Nämnden enkom för frågor rörande tillsyn öfver fosterbarns vård blefve förstärkt med tvenne qvinliga medlemmar, som kunde efter förslag af ofvan omförmälda förening af Stadsfullmäktige utses.

På anförda skäl får utskottet vördsamt föreslå

att frågan om utfärdandet af en stadga om vården af fosterbarn i Helsingfors för närvarande finge förfalla.

Slutligen får utskottet anmäla att ledamoten i utskottet, herr Danielsson, varit förhindrad att nu deltaga i ärendets behandling. En reservation medföljer. Helsingfors, den 27 januari 1894.

Otto Engström.

T. J. Boisman.

L. Mechelin.

J. A. Nordman.

Reservation.

Då jag fortfarande anser en kontroll öfver vården om fosterbarn i Helsingfors nödig och önskligt att sådan snarast möjligen anordnas, har jag ej kunnat förena mig om pluralitetens i utskottet förslag att frågan för närvarande finge förfalla. Betydelsen af de emot Guvernörens befogenhet att fastställa påbud af ifrågavarande art tidigare framhållna och i detta betänkande ytterligare utvecklade betänkligheter vill jag väl icke underkänna; fast mer är jag öfvertygad derom att den afsedda kontrollen endast i lagstiftningsväg kan på ett fullt tillfredsställande och ändamålsenligt sätt införas och anordnas. Men emedan hvarje ordnad kontroll skulle under inväntan på allmänt lagstadgande i ämnet till en obestämd framtid uppskjutas samt stadganden, t. ex. helsovårdsstadgan, reglementet för mjölkhandeln i Helsingfors m. fl., hvilka i lika hög eller högre grad än förevarande förslag beröra allmän lag, i administrativ väg tillkommit, får jag vördsamt återhemta innehållet af utskottets den 18 Oktober 1893 i saken afgifna betänkande. Som ofvan.

J. A. Nordman.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

Handlingar rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1893.

Sedan Drätselkammaren den 9 Mars 1893 på af undertecknad derom väckt förslag beslutat att stadskassans bokslut skulle af Drätselkontoret efter böckernas afslutning omedelbart till tryck befordras, får Drätselkontoret härmed afgifva denna berättelse öfver stadens bokslut för året 1893 samt tillåter sig att beträffande de särskilda posterna i densamma, som i väsentligare grad avvika från den för året fastställda utgifts- och inkomststaten, meddela följande:

Utgifter.

III. *Kommunalförvaltningen.* Anslaget för Stadsfullmäktiges kansli har öfverskridits med 2,287 mark, beroende detta på under året utbetalta stora tryckningskostnader, belöpande sig till 4,595 mark 61 penni.

IV. *Gatubelysningen.* Anslaget för petroleumbelysningen har öfverskridits sedan den elektriska belysningen å Broholmen och östra chaussen ersatts med petroleumlyktor. Deremot förefinnes å kontot elektrisk belysning en besparing af 1,571 mark 1 penni.

VIII. *Fattigvården.* Angående de å fattigvårdens konti förekommande kostnader utöfver anslagssummorna har Fattigvårdsstyrelsen redan tidigare till Stadsfullmäktige inlemnadt förklaring. Med afräknande af inkomsterna visar fattigvårdsbudgeten för året en utgift af 28,175 mark 78 penni utöfver den beräknade.

IX. *Undervisningsväsendet.* Kontot Folkskolornas ved öfverskridet med 5,037 mark 70 penni med anledning af sednaste vinters stränga klimatförhållanden.

XI. *Vattenledningen.* Anslaget för remont och underhåll af vattenledningens byggnader m. m, har trots beviljadt tillskottsanslag af 8,000 mark öfverskridits med 4,567 mark 23 penni, tillfölje dels af de exceptionellt stora kostnader underhållet af brandposter och rörnät under den stränga vintern erfordrat dels af på sundhetsinspektörens framställning beslutna och vidtagna åtgärder mot vattenledningens vattnets förorenande.

XII. *Allmänna arbeten.* Beträffande under denna hufvudrubrik ingående poster hänvisas till bilagde skrifvelse från stadens Byggnadskontor.

XV. *Diverse*. Kontot eldnings- och lysningsämnen öfverskridet med 5,619 mark 86 penni hufvudsakligen till följd af ökad vedåtgång.

Stadsfullmäktiges dispositionsmedel för året äro genom beviljade anslag öfverskridna med 37,489 mark 39 penni, hvarifrån dock kan frånräknas under 1893 icke användt belopp af anslaget för kolerafarsotens bekämpande Fmk 33,187: 36 samt besparing å anslagen Fmk 481: 28, då en differans af endast Fmk 3,820: 75 uppkommer.

Inkomster.

I. *Räntor*. Kontot visar ett öfverskott af 4,085 mark 41 penni, trots räntor å bankräkningar med cirka 50 % understiger det beräknade. Förhållandet beror på att i grund af beslutet om förändringar i stadens bokföring Fmk 32,780: 52 å tomtlösens konto förut balancerande oguldna intressen under året bokförts som inkomst.

VI. *Diverse*. Afgifter från klosetterna och för spillningsafstjelpning visa en brist i beräknad inkomst de förra af Fmk 5,328: 33, de senare af Fmk 417: 65, förorsakade förmodligen af ökad konkurrens, samt möjligen genom bristfällig kontroll, hvilken dock numera skärpts.

Ersatta inkvarteringskostnader utvisa en brist, men förekommer en motsvarande besparing å utgiftssidan för inkvarteringen.

VII. *Statsbidrag*. Statsbidraget för folkskolorna, som i staten för 1893 beräknades kunna erhållas till förhöjdt belopp af 95,000 mark, utgick för förra halfåret med Fmk 26,000 samt för senare halfåret med Fmk 35,500 förutom ett för tiden från d. 1 Sept. 1892 till d. 1 Juli 1893 beviljadt tillskott af 15,833: 34, hvadan en brist å Fmk 17,666: 66 uppstått.

IX. *Lån*. På grund af Stadsfullmäktiges beslut af d. 29 December 1893 har det i 1893 års stat till 745,000 mark upptagna, tillernade lån för rådhusannexets köpeskilling och uppförande af nya kommunala sjukhusbyggnader minskats till 650,000 mark, hvadan en utgiftspost å 95,000 mark här tillkommit. Denna utgiftspost jemte det oförutsedda öfverskridandet af fattigvårdens budget förorsakar att saldot för året, i Drätselkontorets för budgetförslaget uppgjorda behållningskalkyl beräknad, förutom å rester icke inflytande belopp, till Fmk 694,769: 56 nu uppgår till Fmk 804,514: 65.

Sammandrag af bokslutet.

Utgifter:

Anslag enligt stat	Fmk 3,853,999: 34	
Anslagen öfverskridna med	„ 201,285: 25	
Brist i beräknade inkomster	„ <u>201,475: 24</u>	4,256,759: 83

Inkomster:

Enligt stat	Fmk	3,853,999: 34	
Utöfver d:o	„	235,182: 06	
Besparing å anslag	„	162,112: 99	4,251,294: 39
		<hr/>	
	Årets resultat brist	Fmk	5,465: 44
Tillägges härtill, på grund af den beslutna förändringen i stadens bokföring, under året som utgift observeradt saldo å tomtlösen m. m.			
	Fmk	897,089: 91	
Med afdrag af behållningen från 1892, som, bestående i oguldna tomtlösen, icke till någon del var disponibel			
	„	98,040: 70	799,049: 21
		<hr/>	
	Erhålles bokslutets saldo	Fmk	804,514: 65

Utförlig tablå öfver utgifter och inkomster, bilansen per ultimo December 1893, samt särskild relation angående stadens utestående, ej till betalning förfallna fordringar och consoliderade gäld bifogas.

Helsingfors stads Drätselkontor i Februari 1894.

Teodor Holmberg.

HELSINGFORS STADS**BYGGNADSKONTOR.**

Helsingfors,

Till Drätselkontoret i Helsingfors.

den 19 Februari 1894.

Med anledning af att å enskilda konti af 1893 års budget en anmärkningsvärd stor brist eller behållning uppstått får jag på grund af derom gjord anhållan anföra följande:

Å anslaget för material och handtlangaredagsverken vid mätningar har uppstått en behållning af 2,976 mk 48 p. på grund deraf att de af Geodeten verkställda förrättningarnes antal under årets lopp varit ytterst få hvarförutom mätningar för Byggnadskontorets eget behof verkstälts i ringa omfattning enär några större arbeten icke blifvit projekterade.

Det belopp af Fmk 15,000, som beviljades för „Diverse underhåll“ af byggnader och lägenheter blef under årets lopp betungadt ej allenast med kostnaderna för smärre reparationer, snösläpning från gårdsplanerna etc., utan jämväl med kostnaderna för mera omfattande remonter, hvilka med Drätselkammarens begifvande utfördes uti särskilda stadens hus. Så t. ex. uppgingo remontkostnaderna för Rådhuset, hvarest Drätselkontorets och Rådsturättens III och IV afdelningars lokaler

underkastades grundliga remonter, till Fmk 5,007: 02. I Rådhusannexet inreddes ett magasin för Undersökningsstationen för lifsmedel, inrättades en pissoir å gårdsplanen, samt reparerades polishäkterna för en total summa af Fmk 2,140: 24. Vattenledningen till Saluhallen sprang läck två särskilda gånger under den stränga vintern och kostnaden för iordningsställandet af densamma jämte andra smärre remonter uppgick till Fmk 1,417: 69. Då förutom dessa, i budgeten icke förutsedda arbeten, sedvanliga mindre remonter verkställdes uti ett flertal andra lägenheter, förorsakades härigenom anslaget öfverskridande med Fmk 5,018: 78.

Omläggning af Salutorget mellan Sofie- och Katrinegatorna med I:a nubbsten slutfördes i hufvudsak under sommaren 1892. Orsaken hvarför kontot med årets utgång icke kunde afslutas var den att Asfaltaktiebolagets arbete icke i sin helhet blef godkänt, hvarför en del af den betingade entreprenadsumman måste förbli inestående tills de anmärkta bristfälligheterna blifvit afhjelpade, hvilket jämväl skedde under sommaren 1893. Att å anslaget uppstod en så stor behållning, som Fmk 10,941: 66 berodde hufvudsakligast derpå att utschaktningen af det förorenade underlaget under den gamla stensättningen icke behöfde verkställas till så stort djup som beräknadt var, samt jämväl därför att enhetsprisen såväl för stensättningen, som för asfaltgjutningen voro lägre än de i kostnadsförslaget antagna.

Samma gynsamma omständigheter, nämligen åtgången af en mindre kvantitet fyllningssand samt lägre enhetspris å stensättningsarbetena, åstadkommo äfven att å anslaget för Smedsgatans nyläggning uppstod en behållning af Fmk 3,119: 90.

Deremot stälde sig utförandet af „omläggningen af V. Henriksgatan“ mindre gynsamt enär man vid arbetets utförande var tvungen att sänka den gamla planeringslinien, hvarigenom en delvis icke förutsedd, grund och dyr bergsprängning föranleddes, som ökade de beräknade kostnaderna med Fmk 2,203: 66.

Att anslaget för „diverse underhåll af chausséer“ öfverskreds med Fmk 5,018: 78 förorsakades dels af den ytterst snörika vintern, dels derigenom att stora sträckor af ö. cchausséen (bortom Sörnäsvägen) hvilka befunno sig i ytterst bristfälligt skick, måste remonteras.

För bevattningen af stadens centrala gator och allmänna platser har under två års tid varit beviljadt ett anslag af Fmk 3,000. Emellertid har antalet bevattnade gator år från år ökats utan att anslaget blifvit höjdt. Dock beror naturligtvis kostnaden äfven af om sommaren är regnig eller icke samt huru många månader bevattningen varar. Under sist förflutna sommar, som öfverhufvudtaget icke var regnig, fortgick bevattningen från 15 Maj till slutet af Oktober då totala kostnaden uppgick tiil Fmk 4,423: 01 öfverskridande det beviljade beloppet med Fmk 1,425: 01.

Ett från år 1892 balanserad anslag af Fmk 721: 63 för anläggning af provisoriska lossningsbryggor i Sandvikshamnen har icke blifvit användt på grund deraf att någon lämplig plats för desamma ej förefans efter det hamnbanan belades med arbete.

Herman Norrmén.

Helsingfors stads utgifter och inkomster

år 1893.

Utgifter.	Anslag enligt budget.	Kostnad enligt böckerna.	Anslaget öfverskridet.	Besparing å anslaget.
<i>I. Stadens skulder.</i>				
Å lånet för stadens reglering, amortering	5,288 —	5,288 —		
Å lånet för chausséerna, ränta	822 02	822 02		
amortering	4,677 98	4,677 98		
Å lånet för folkskolehuset vid Annegatan, ränta	868 98	868 98		
amortering	5,131 02	5,131 02		
Å chausséobligationerna, ränta	3,960 —	3,960 —		
amortering	5,000 —	5,000 —		
Å vattenledningslånet af år 1876				
amortering	16,600 —	16,600 —		
ränta	70,360 —	70,360 —		
Å nybyggnads och regleringslånet af år 1882, amortering	34,500 —	34,500 —		
ränta	59,793 75	59,793 75		
Å obligationslånet af år 1892, amortering	15,500 —	15,500 —		
ränta	202,151 25	202,151 25		
provisioner & kursdifferencer	600 —	975 55	375 55	
<i>II. Stadens embetsverk.</i>				
Magistratens och Rådstufvurättens aflöningar	169,000 —	168,999 48		— 52
Renskrifning af protokoll i hemställda mål samt åt aktörerna	1,700 —	1,830 85		
Expenser	10,500 —	8,966 31		1,402 84
Transport	606,453 —	605,425 19	375 55	1,403 36

Transport	606,453 —	605,425 19	375 55	1,403 36
III. Kommunalförvaltningen.				
Stadsfullmäktiges kansli	11,400 —	13,687 —	2,287 —	
Drätselkammaren, aflöningar	23,300 —	23,059 97	— —	240 03
expenser	6,000 —	6,698 89	698 89	
Drätselkontoret, aflöningar	26,960 —	27,434 80	474 80	
arvode för debetsedlars kringbärande	800 —	751 92	— —	
expenser	2,900 —	2,944 52	— —	3 56
Trafikkontoret, aflöningar	18,900 —	18,246 42	— —	
arvode för erhållande af dagliga uppgifter från tullkammaren	500 —	500 —	— —	230 12
mätarearvoden	800 —	1,223 46	— —	
expenser	1,200 —	320 65	— —	879 35
Hamnkontoret, aflöningar	25,060 —	26,414 58	1,354 58	
expenser	400 —	500 25	100 25	
ångslupslega för inspektionsresor extra tillsyn öfver ångbåtstrafiken	200 —	87 75	— —	112 25
Byggnadskontoret, aflöningar	1,600 —	400 —	— —	1,200 —
extra ingenjör- och ritarebiträden	29,620 —	29,953 15	333 15	
skogsvaktbiträden och skogskultur	3,000 —	2,638 75	— —	361 25
material och handtlangaredagsverken vid mätningar	2,000 —	1,972 65	— —	27 35
materialvakter	5,000 —	2,023 52	— —	2,976 48
expenser	2,000 —	2,313 20	313 20	
	1,000 —	1,195 62	195 62	
IV. Gatubelysningen.				
Gasbelysningen	95,660 05	94,326 84	— —	1,333 21
Petroleumbelysningen	40,239 —	43,235 81	2,996 81	
Elektrisk belysning	2,486 01	915 —	— —	1,571 01
V. Brandverket.				
Aflöningar och andra förmåner	60,260 —	60,260 04	— 04	
Brandstallet	7,504 50	6,461 16	— —	1,043 34
Eldning och belysning	5,541 —	5,611 33	70 33	
Redskap och inventarier	5,300 —	5,254 52	— —	45 48
Diverse	3,350 —	3,484 27	134 27	
Transport	989,433 56	987,341 26	9,334 49	11,426 79

Transport	989,433 56	987,341 26	9,334 49	11,426 79
VI. Polisnrättningen.				
Aflöningar	176,120 —	176,034 43	— —	85 57
Polisstället	3,716 —	3,547 35	— —	168 65
Diverse	25,920 —	25,362 57	— —	557 43
VII. Sundhets- och sjukvården.				
Läkarepersonal	27,900 —	27,899 88	— —	— 12
Helsovårdsnämnden	5,100 —	5,041 07	— —	58 93
Kommunala sjukhuset	17,423 —	19,328 51	1,905 51	— —
Provisoriska epidemisjukhuset	16,120 —	14,283 12	— —	1,836 88
Kolerabaracker, sanitetsstation m. m.	77,016 70	77,016 70	— —	— —
Underhåll af en poliklinik	3,000 —	3,000 —	— —	— —
Sundhetsinspektören och helsopolisen	18,980 —	18,234 78	— —	745 22
Undersökningsstationen för lifsmedel	6,270 —	6,078 43	— —	191 57
VIII. Fattigvården.				
Fattigvårdsstyrelsen	9,160 —	8,766 42	— —	393 58
Fattiggården	56,040 —	55,026 53	— —	1,013 47
Arbetsnrättningen	28,440 —	24,683 22	— —	3,756 78
Understöd, ständiga	75,000 —	100,354 74	25,354 74	— —
tillfälliga	28,500 —	27,828 30	— —	671 70
Sjukvård	8,000 —	18,945 76	10,945 76	— —
Kostnad för sinnesrubbade personer, intagna å dårvårdsanstalt	18,000 —	20,969 82	2,969 82	— —
Läkemedel	5,000 —	10,069 36	5,069 36	— —
Diverse	7,000 —	6,670 57	— —	329 43
IX. Undervisningsväsendet.				
Navigationsskolan	2,800 —	2,824 80	24 80	— —
Realskolan	11,900 —	10,989 72	— —	910 28
Handtverksskolorna	19,682 —	18,711 42	— —	970 58
Handelsinstitutet	4,000 —	4,000 —	— —	— —
Skolan för andesvaga barn	4,500 —	4,500 —	— —	— —
Transport	1,645,021 26	1,677,508 76	55,604 48	23,116 98

Transport	1,645,021 26	1,677,508 76	55,604 48	23,116 98
Blindanstalten	2,000 —	1,200 —	— —	800 —
Folkskolorna, aflöningar	298,705 37	281,634 20	— —	17,071 17
hyror	21,740 —	21,698 33	— —	41 67
undervisningsmaterial	6,300 —	6,339 77	39 77	— —
material för handarbeten	3,900 —	3,230 29	— —	669 71
ny skolmöbel och reparation af gammal	2,500 —	3,015 05	515 05	— —
ved och vedhuggning	11,800 —	16,837 70	5,037 70	— —
belysning	11,200 —	7,720 08	— —	3,479 92
beklädnadshjelp	7,900 —	9,378 30	1,478 30	— —
renhållning	8,000 —	7,109 17	— —	890 83
expenser	1,600 —	1,897 88	297 88	— —
underhålls och reparationskost- nader för gårdar och lokaler	5,400 —	8,734 09	3,334 09	— —
bidrag till folkskollärarepersona- lens pensionering	4,360 —	4,140 —	— —	220 —
Folkbiblioteket och läsesalen	20,850 —	22,372 32	1,522 32	— —
Folkbibliotek och läsesal i Sörnäs	6,860 —	6,860 —	— —	— —
X. Staden åliggande all- männa onera.				
Skjutshållning	2,960 —	2,959 92	— —	— 08
Kronoutlagor	53 04	53 04	— —	— —
Utskylder för Mejlans hemman	700 —	118 46	— —	581 54
Inkvarteringen	279,388 —	203,756 79	— —	75,631 21
Inkvarteringsnämnden	7,550 —	7,550 —	— —	— —
XI. Vattenledningen.				
Förvaltning och drift.				
Aflöningar	20,335 —	20,392 56	57 56	— —
Driftkostnad för pumpverket	6,000 —	5,014 70	— —	985 30
D:o för filterna	7,000 —	8,093 77	1,093 77	— —
Afläsning och kontroll af vatten- mätare	5,500 —	5,795 40	295 40	— —
Mätningar och undersökningar för utvidgningar	1,500 —	514 74	— —	985 26
Brandförsäkringspremier och ut- skylder till Helsinge kommun	1,700 —	1,157 35	— —	542 65
Transport	2,390,822 67	2,335,082 67	69,276 32	125,016 32

Transport	2,390,822 67	2,335,082 67	69,276 32	125,016 32
Resemedel	400	—	—	—
Expenser	2,000	2,563 34	—	—
Kostnader för distribuering och in- drifning af debetsedlar och räk- ningar	500	283 30	—	53 36
Kostnader för privata anslutningar och uppsättning af vattenmätare	25,000	83,484 72	58,484 72	—
Underhåll och remont.				
Remont och underhåll af vatten- ledningens byggnader, hägnader, dammar, maskiner och rörnät	15,000	19,567 23	4,567 23	—
Omläggning af vattentaket i gamla pumphuset	700	515 46	—	184 54
Reparation och justering af vatten- mätare	1,500	1,779 74	279 74	—
Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare.				
Vattenledning under Albertsgatan från Boulevardsgatan till adress N:o 27	2,700	2,466 88	—	233 12
Vattenledning under Malmgatan fr. Fredriksgatan till tomt N:o 24	7,500	7,796 38	296 38	—
Inköp af vattenmätare	10,000	9,577 82	—	422 18
Diverse mindre arbeten.				
2 st. bevattningsposter å gamla kyrkogården	1,400	1,339 —	—	61 —
1 st. bevattningspost å Hafstorget	500	493 07	—	6 93
1 st. vattenvärmsapparat å hästhon å Broholmen	700	671 82	—	28 18
XII. Saluhallen.	10,900	9,377 12	—	1,522 88
XIII. Allmänna arbeten.				
I:o. Byggnader och lägenheter.				
A) <i>Remont och underhåll.</i>				
Nytt vattentak och yttre målning af Brunshuset	6,800	6,618 13	—	181 87
Remont i Folkbiblioteket.	1,500	1,531 72	31 72	—
Transport	2,477,922 67	2,483,148 40	132,936 11	127,710 38

Transport	2,477,922 67	2,483,148 40	132,936 11	127,710 38
Remont af folkskolan å Berghäll.	5,300 —	5,185 66	— —	114 34
Brädfodring af instrument- och kontorsrummet å stadens materialgård	950 —	703 15	— —	246 85
Inredning af badstuga i Brandverkshuset	2,800 —	3,131 31	331 31	
Omläggning af golvet i Gammelstadskvarnens subasementsvåning	3,400 —	3,286 42	— —	113 58
Diverse reparationer	15,000 —	20,018 78	5,018 78	
<i>B) Nybyggnader.</i>				
Resterande köpeskilling för rådhusannexet	180,000 —	180,000 —		
De nya kommunala sjukhusbyggnaderna	565,000 —	565,000 —		
2:o. Gator och allmänna platser.				
<i>A) Remont och underhåll.</i>				
Anskaffande af nubben för omläggning af Salutorget	10,000 —	9,999 62	— —	38
Omläggning af Vestra Henriksgatan från Simonsgatan till Vestra Chausséen	9,500 —	11,703 66	2,203 66	
Diverse reparationer	9,000 —	7,717 80	— —	1,282 20
<i>B) Planering och nyläggning.</i>				
Nyläggning af Malmgatan mellan Malmbrinken och Kampmalmen	2,700 —	2,453 30	— —	246 70
<i>Regleringsarbeten.</i>				
Planering af Kyrkogårdsgatan från Lappviksgatan till Gräsviken	9,500 —	9,860 78	360 78	
3:o. Kanaler och afloppsdiken.				
<i>A) Remont och underhåll.</i>				
Kompletteringsarbeten	3,000 —	3,102 83	102 83	
Diverse underhåll	9,000 —	9,783 71	783 71	
Transport	3,303,072 67	3,315,095 42	141,737 18	129,714 43

Transport	3,303,072 67	3,315,095 42	141,737 18	129,714 43
B) <i>Nyanläggningar.</i>				
Aflopskanal under Albertsgatan från södra hälften af tomt N:o 7 vid Albertsgatan i kvarteret N:o 72 till Boulevardsgatan	900 —	235 57	— —	664 43
Aflopskanal under Albertsgatan från N:o 10 vid Båtsmansgatan till Smedsgatan	1,530 —	1,542 17	12 17	
Aflopskanal under Nikolaigatan från folkskoletomten N:o 10 vid Nikolaigatan	800 —	800 —		
4:o. Vägar.				
A) <i>Remont och underhåll.</i>				
Ombyggnad af vägen å Mejlans vestra udde	750 —	748 25	— —	175
Diverse reparationer	10,000 —	10,220 28	220 28	
5:o. Chausséer.				
A) <i>Remont och underhåll.</i>				
Chausséerna i Brunnsparken	500 —	237 79	— —	262 21
Diverse underhåll	15,000 —	21,374 59	6,374 59	
B) <i>Nyanläggningar.</i>				
Fortsättning af chausséen genom Djurgården från östra till vestra chausséen	4,000 —	4,009 23	9 23	
6:o. Hamnar.				
A) <i>Remont och underhåll.</i>				
Muddring i hamnarne	5,000 —	5,028 76	28 76	
Nytt brolock å Magasinskajen	3,500 —	2,239 18	— —	1,260 82
Remont af 5 st. mudderpråmar	2,000 —	2,293 64	293 64	
Diverse reparationer	7,000 —	5,272 69	— —	1,727 31
B) <i>Nyanläggningar.</i>				
Tillbyggnad till Magasinskajen	136,000 —	136,000 —		
Fördjupning af Södra hamnen utanför sagda kaj	15,000 —	14,326 19	— —	673 81
Duc d'albe för kompassjustering	2,500 —	2,500 —		
Broar öfver isrännor i hamnarna	800 —	343 56	— —	456 44
Transport	3,508,352 67	3,522,267 32	148,675 85	134,761 20

Transport	3,508,352 67	3,522,267 32	148,675 85	134,761 20
7:o. Brunnar.				
A) <i>Remont och underhåll.</i>				
Diverse reparationer	200 —	379 34	179 34	
8:o. Planteringar.				
A) <i>Remont och underhåll.</i>				
Underhåll af planteringar och trädskolor	42,000 —	43,872 14	872 14	
Underhåll af hägnader	1,000 —			
B) <i>Nyanläggningar.</i>				
Planeringsarbeten å Observatorii-bergen	5,000 —	5,099 48	99 48	
Planteringar och dräneringsarbeten i Brunnsparken	4,000 —	4,060 64	60 64	
Fredrikstorget, jordfyllning till skvärerna	750 —	750 09	— 09	
Inköp af träd och buskar	1,500 —	1,500 —		
Inköp af soffor	1,000 —	1,000 —		
9:o. Renhållningsväsendet.				
A) <i>Remont och underhåll.</i>				
Underhåll af afstjelningsplatser, bryggor och prämar	4,000 —	3,762 72	— —	237 28
Vakters och prämkarlars aflöning samt tömning af prämar	5,000 —	3,722 60	— —	1,277 40
Latriners och pissoirers underhåll	10,000 —	10,908 24	908 24	
Renhållning af stadens allmänna platser och gatundelar	40,000 —	42,971 35	2,971 35	
Rengöring af hamnar och kajer	500 —	350 —	— —	150 —
Bevattning af stadens centrala gator, Parkgatan och chausséerna i Brunnsparken jemte östra och vestra chausséen	3,000 —	4,423 01	1,423 01	
Ombyggnad af tvenne afstjelningsprämar	5,600 —	5,748 71	148 71	
10:o. Arbetsredskap.				
Diverse inköp och remont	7,000 —	6,374 89	— —	625 11
Transport	3,638,902 67	3,657,190 53	155,338 85	137,050 99

Transport	3,638,902 67	3,657,190 53	155,338 85	137,050 99
11:o. Diverse.				
Underhåll af klappbryggor, vedmätt, lyktstolpar m. m. samt diverse oförutsedda utgifter. . . .	5,000 —	5,626 86	626 86	
XIV. Pensioner.	10,046 67	9,755 —	— —	291 67
XV. Diverse.				
Taxerings- och pröfningsnämndens sekreterare	2,000	2,000 —		
expenser	900 —	851 27	— —	48 73
För revision af stadens räkenskaper	2,100 —	2,100 —		
Eldnings- och lysningsämnen	10,000 —	15,619 86	5,619 86	
Anslag för signalering af middags- timmen	300 —	300 —		
För stormvarningstelegram	250 —	60 —	— —	190 —
Brandstodsafgifter	6,500 —	4,702 69	— —	1,797 31
Anslag åt mantalsskrifvaren	2,000 —	2,000 —		
D:o för byggnadsinspektör	3,000 —	3,000 —		
Arvode åt en elektrotekniker	1,200 —	1,200 —		
Bidrag till länefängelsets ombyggnad	10,000 —	10,000 —		
Utskrifning af vallängden jemte register dertill	1,000 —	1,000 —		
Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500 —	2,499 96	— —	— 04
Anslag till arbetshuset för fattiga barn	5,000 —	5,000 —		
Anslag till fängelseföreningens skyddsherberge	600 —	600 —		
Omkostnader för hundskatten	200 —	93 75	— —	106 25
Inventarier till särskilda stadens hus	4,000 —	3,014 08	— —	985 92
Telefonafgifter	3,500 —	3,611 50	111 50	
Afkortning och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster	75,000 —	53,957 94	— —	21,042 06
Transport	3,783,999 34	3,784,183 44	161,697 07	161,512 97

Transport	3,783,999 34	3,784,183 44	161,697 07	161,512 97	
För oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande:					
III. <i>Kommunalförvaltningen.</i>					
Anslag till sekreterare arvode m. m. för utskottet i och för ordnande af utminuteringen och utskänknin- gen af spritdrycker 1,000:—		400 —	—	600 —	
V. <i>Brandverket.</i>					
Anslag för vikarie åt underbrandmästaren 300:—		300 —			
VI. <i>Polisinrättningen.</i>					
Anslag för inköp af en häst 500:—		500 —			
VII. <i>Sundhets- och sjukvården.</i>					
Anslag för inköp af en sjuktransportvagn 1,200:—		1,200 —			
Anslag för aflönande af stadsläkarevikarie 4,033: 37		4,033 37			
D:o för provisoriskt epidemisjukhus 4,000:—		4,118 74	118 74		
D:o för kolerafarsotens bekämpande 46,433: 33		46,433 33			
D:o för polikliniken 4,000:—		4,000 —			
D:o åt Fabrikanten V. v. Wright för desinfektion af stall 146: 02		146 02			
IX. <i>Undervisningsväsendet.</i>					
Anslag till reseunderstöd åt Folkskollärarinnan M. Friberg 250:—		250 —			
Tillskottsanslag för folkskolornas hyror 766: 67		766 67			
Transport	62,629: 39	3,783,999 34	3,846,331 57	161,815 81	162,112 97

Transport 62,629: 39	3,783,999 34	3,846,331 57	161,815 81	162,112 97
<i>XI. Vattenledningen.</i>				
Tillskottsanslag för re- mont af byggnader				
m. m. 8,000: —		8,000 —		
D:o för drift af filtrerna 2,000: —		2,000 —		
<i>XIII. Allmänna arbeten.</i>				
Tillskottsanslag för pla- nering af Kyrkogårds- gatan 5,000: —		5,000 —		
Anslag för nödhjelpsar- beten å Berghäll, 1:sta linien 7,500: —		7,499 98	— —	— 02
D:o för d:o å Berghäll, 3:e linien 7,500: —		7,500 —		
<i>XIV. Pensioner.</i>				
Anslag för pension åt förra Auktionskassö- ren J. W. Nygren 2,000: —		2,000 —		
D:o för pension åt Auk- tionskassörsenkan F. V. Lindman 140: —		140 —		
D:o för pension åt Brand- konstapelnsenkan G. Hukkanen 120: —		120 —		
D:o för pension åt förra extra Stadsfogden M. Lindberg 300: —		300 —		
D:o för pension åt Drät- selkammarsekreteraren O. Ehrströms enka och barn 300: —		300 —		
<i>XV. Diverse.</i>				
Anslag åt bestyrelsen för arbetshusen 3,000: —		3,000 —		
D:o åt Frivilliga brand- kåren 9,000: —	70,000 —	9,000 —	37,489 39	
Transport	3,853,999 34	3,891,191 55	199,305 20	162,112 99

Transport	3,853,999	34	3,891,191	55	199,305	20	162,112	99
Från föregående år balanserade konti m. m.								
Rådhusets ombyggnad.	—	—	1,980	05	1,980	05		
Jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af d. 9 Mars 1893 angående ändringar i stadens räkningsväsende afföras här saldot å tomtlösen 890,149:83								
med afdrag af förfallna annuiteter 187,744:28	—	—	702,405	55				
Tomtlösen från Brunnsparksområdet	—	—	169,073	96				
Icke förfallen löseskilling för byggnader:								
å holmen Knekten	—	—	1,000	—				
å Mejlans hemman	—	—	7,452	90				
Förfallna, oinlösta obligationer	—	—	17,157	50				
Summa	3,853,999	34	4,790,261	51	201,285	25	162,112	99

Inkomster.	Beräknad inkomst enligt budget.	Inkomst enligt böckerna.	Brist.	Öfverskott.
Behållning från år 1892	—	98,040 70		
I. Räntor.				
Å bankräkningar	50,000	24,458 70	}	4,085 41
chausséeobligationer	2,000	2,628 30		
Å tomtlösen	40,000	66,826 99		
Å arrendetomtlösen i Brunnspar- ken	6,500	6,855 61		
Å donationsfonder, hvilkas ränta tillfaller staden	12,500	14,315 81		
II. Tomtlösen.				
För arrende- och odisponerade tom- ter	121,000	121,332	—	332
III. Stadens fasta egendom.				
Räntor och arrenden från done- rade hemman	14,000	14,101 81	—	101 81
Arrenden för byggnader och tom- ter samt utarrenderade mindre platser inom stadens plan	17,500	17,149 19	}	1,149 72
Arrenden för jordlägenheter, villa- områden och smärre platser utom stadens plan	112,000	113,500 53		
Arrenden från Brunnsparksområ- det	11,500	11,528 37		
Hyra för försäljningsplatser å salu- och kaserntorgen	17,000	17,980	—	980
Hyra för lokaler i Folkbiblioteket	2,400	2,750	—	350
Hyra för bodar och diskar	6,000	5,125 80	874 20	
Hyra för stånd i saluhallen	36,500	36,264	236	
Simhusafgifter	500	548	—	48
Fiskevattensafgifter	1,100	1,813	—	713
Hötägt	100	217	—	117
Mulbetesafgift	200	151	49	
Tillfälliga arrenden och planhyror	7,000	7,167 88	—	167 88
Transport	457,800	562,754 69	1,159 20	8,073 19

Transport	457,800	—	562,754	69	1,159	20	8,073	19
IV. Tomtören.	2,200	—	2,241	95	—	—	41	95
V. Inkomstgivande rättigheter.								
Tolag för till Helsingfors destinerade varor	100,000	—	101,626	13				
Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad	5,000	—	4,531	41			43,323	46
Trafikafgifter	260,000	—	300,192	33				
Mätningafgifter	1,500	—	2,655	62				
Transitomagasinshyra	200	—	1,017	97				
Hamnafgifter	135,000	—	143,437	17				
Broafgifter	9,000	—	15,294	08				
Ballastafgifter	500	—	655	60			15,354	82
Vägningsafgifter	3,000	—	2,662	85				
Kokhusafgifter	200	—	134	35				
Afgifter af utländingar för försäljning af matvaror vid mast	1,600	—	2,470	77				
Auktionsprovision	1,000	—	3,609	13			2,609	13
Biljardafgifter	700	—	608	—		92		
Bouppteckningsprocenter, stadens andel	32,000	—	28,699	80				
D:o, stadens fattigas andel	8,000	—	10,968	61		331	59	
Kollektmedel	300	—	328	98			28	98
Sakören, stadens andel	800	—	797	68				
D:o, kronans andel, donerad till staden	2,000	—	2,081	29			333	97
D:o, stadens fattiges andel	200	—	455	—				
Böter för försummad betalning af kronoutskylder	1,400	—	1,377	36		22	64	
Diverse böter	700	—	536	—		164	—	
Arrende för Gammelstadskvarnen	3,500	—	3,500	—				
Fattigafgifter af i Ryssland vistande personer	1,800	—	1,852	35			52	35
Börsprovision	100	—	592	84			492	84
VI. Diverse.								
Personel fattigafgift	28,000	—	28,109	50			109	50
För sjukvård i kommunala sjukhuset	1,500	—	1,683	80			183	80
Transport	1,058,000	—	1,224,875	26	1,769	43	70,603	99

Transport	1,058,000	1,224,875 26	1,769 43	70,603 99
Inkomst från desinfektionsinrättningen	150	471	—	321
Fattighjorns arbeten	1,200	431 06	—	—
Inkomst från arbetsinrättningen	4,000	10,939 42	—	9,998 94
Jordafkastning från fattiggården	600	447 80	—	—
Ersättning för underhåll af fattige	3,000	6,980 66	—	—
Elevers i folkskolan afgifter	4,000	4,628 75	—	628 75
Elevers i folkskolan handarbeten	400	600 85	—	200 85
Boklån	3,000	3,960 04	—	960 04
Hundskatt	4,500	5,072	—	572
Afgifter från klosetterna	9,000	3,671 67	5,328 33	—
Afgifter för spillningsafstjelpning	700	282 35	417 65	—
Ersättning för elektroteknikerns aflöning	1,200	1,200	—	—
Bidrag till brandverket af ryska Alexandersgymnasium	184 46	184 46	—	—
Bidrag till underhåll af Riddarhusskvären	300	300	—	—
Bidrag till underhåll af planteringarne kring Ständerhuset	600	600	—	—
Bidrag till gatubelysningen: af Finlands bank 275: — „ Ständerhuset 525: —	800	800	—	—
Ersatta inkvarteringskostnader	279,388	203,492 29	75,895 71	—
VII. Statsbidrag.				
Till folkskolorna	95,000	77,333 34	17,666 66	—
„ polisinrättningen	102,480	102,480	—	—
„ gatubelysningen	15,170	15,170	—	—
„ brandverket	8,210	8,210	—	—
Stadens andel af bränvinsskatten	10,000	11,183 10	—	1,183 10
VIII. Vattenledningen.				
För vattenförsäljning	232,000	225,471 87	5,397 46	—
Hyror för vattenmätare	16,000	17,130 67	—	—
Förhöjning för sentida inbetalning af vattenkonsumtionsavgifter	300	968 04	—	668 04
Ersättning för verkställda anslutningar m. m.	25,000	99,787 90	—	74,787 90
Transport	1,875,182 46	2,026,672 53	106,475 24	159,924 61

Transport	1,875,182 46	2,026,672 53	106,475 24	159,924 61
IX. Lån.				
Å 1892 års obligationslån anvisadt:				
För tillbyggnad till Magasinskajen 1892/93 .319,000: —				
För fördjupning af södra hamnen utanför sagde kaj 15,000: —	334,000 —	334,000 —		
Ytterligare lån för:				
För reglering af köpskillingen för rådhusannexet 180,000: —				
För de nya kommunala sjukhusbyggnaderna .565,000: —	745,000 —	650,000 —	95,000 —	
X. Uttaxering.				
Kommunala utskylder	899,816 88	901,051 94	— —	1,235 06
Från föregående år balancerande anslagsbelopp, hvilka ej kommit till användning och inbesparats:				
Uppförandet af simhus i Gräsviken	— —	2,400 —	— —	2,400 —
Salutorgets mellan Sofie- och Katri-negatorna omläggning	— —	10,941 16	— —	10,941 16
Skepparegatans nyläggning	— —	650 56	— —	650 56
Smedsgatans d:o	— —	3,119 90	— —	3,119 90
Provisoriska lossningsbryggor i Sandviken	— —	721 63	— —	721 63
Planteringar vid Brandverkshuset	— —	— 27	— —	— 27
Provisorisk lastbro i Brobergs hamnen	— —	1,921 96	— —	1,921 96
Strandgatans planering	— —	2,009 —	— —	2,009 —
Anslag åt Helsevårdsnämnden för undersökningar beträffande renhållningsväsendet	— —	1,000 —	— —	1,000 —
Anslag för höjdmätningar	— —	1,500 —	— —	1,500 —
Skogsvaktarebiträden och skogskultur	— —	2,223 20	— —	2,223 20
Transport	3,853,999 34	3,938,212 15	201,475 24	187,647 35

Transport	3,835,999 34	3,938,212 15	201,475 24	187,647 35
Inkomster, ej i budgeten observerade.				
Afgifter från hästhoarne	— —	196 84	— —	196 84
Skogsafverkning i stadens skog	— —	1,304 94	— —	1,304 94
Ersättning för vanhäfd i Djurgården	— —	311 55	— —	311 55
D:o för vanhäfd å Sofielund och Guntäckt	— —	941 83	— —	941 83
Försålda byggnnder å Tallholmen	— —	40 —	— —	40 —
Diverse räntor	— —	171 09	— —	171 09
Praescriberade chausséelåneponger	— —	10 80	— —	10 80
D:o vattenledningslåneponger	— —	50 —	— —	50 —
Som utgift under tidigare år bokförda vattenledningsarbeten, hvilka ersättas med lånemedel af 1892 års obligationslån.	— —	44,507 66	— —	44,507 66
Summa	3,853,999 34	3,985,746 86	201,475 24	235,182 06
Saldo till 1894	— —	804,514 65		
Summa	3,853,999 34	4,790,261 51	201,475 24	235,182 06

Sammandrag

af Helsingfors stads utgifter och inkomster år 1893.

Hufvudtitel.	Enligt stat.	Enligt böckerna.
Utgifter.		
I. Stadens skulder	425,253 —	425,628 55
II. Stadens embetsverk	181,200 —	179,796 64
III. Kommunalförvaltningen	162,640 —	162,367 10
IV. Gatubelysningen	138,385 06	138,477 65
V. Brandverket	81,955 50	81,071 32
VI. Polisinrättningen	205,756 —	204,944 35
VII. Sundhets- & sjukvården	171,809 70	170,882 49
VIII. Fattigvården	235,140 —	273,314 72
IX. Undervisningsväsendet	455,997 37	443,193 12
X. Staden åliggande allmänna onera	290,651 04	214,438 21
XI. Vattenledningen	109,935 —	171,507 28
XII. Saluhallen	10,900 —	9,377 12
XIII. Allmänna arbeten	1,174,280 —	1,187,818 84
XIV. Pensioner	10,046 67	9,755 —
XV. Diverse	200,050 —	218,619 16
Från föregående år balancerande konti	— —	899,069 96
Summa <i>Imp.</i>	3,853,999 34	4,790,261 51
Inkomster.		
Behållning från år 1892	— —	98,040 70
I. Räntor	111,000 —	115,085 41
II. Tomtlösen	121,000 —	121,332 —
III. Stadens fasta egendom	225,800 —	228,296 58
IV. Tomtören	2,200 —	2,241 95
V. Inkomstgifvande rättigheter	568,500 —	630,085 32
VI. Diverse	342,522 46	273,855 65
VII. Statsbidrag	230,860 —	214,376 44
VIII. Vattenledningen	273,300 —	343,358 48
IX. Lån	1,079,000 —	984,000 —
X. Uttaxering	899,816 88	901,051 94
Från föregående år balancerande anslagsbelopp, som besparats	— —	26,487 68
Inkomster, ej observerade i staten	— —	47,534 71
Saldo till år 1894	— —	804,514 65
Summa <i>Imp.</i>	3,853,999 34	4,790,261 51

Bilans per 31 December år 1893.

	<i>Fmk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>nl.</i>
Aktiva.				
Kassa	38,568	94		
Föreningsbanken i Finland, löpande räkning	19,381	57		
Trafikkontorets uppbördskonto	1,577	60	59,528	11
Obligationer	96,000	—		
Byggnadsmaterialier	73,698	11		
Vattenledningsmaterialier	176,459	91	346,158	02
Olyftade statsbidrag och lån:				
Inkvarteringskostnader	32,407	37		
Lån för nya kommunala sjukhusbyggnaderna och rådhusannexet	650,000	—		
Hamnbanan	536,500	—	1,218,907	37
Förskotter mot redovisningsskyldighet:				
Furuhjelm, Elis	232	45		
Malmberg, Wilh.	956	28		
Forsell, Artur	1,085	95		
Lindqvist, V. L.	40	—	2,314	68
Utestående rester:				
Ersättning för underhåll af chausséerna i Brunnsparcken	637	21		
D:o „ reparation och justering af vattenmätare	56	—		
D:o „ verkställda vattenledningsanslutningar m. m.	15,295	09		
D:o „ elektroteknikerns aflöning	300	—		
Tomtlösen	84,719	10		
D:o från Brunnsparcksområdet	1,251	45		
Räntor	28,261	42		
Kollektmedel	328	98		
Arrende för Gammelstads kvarnen	875	—		
Ersättning för sjukvård i kommunens sjukhus	1,192	40		
Transport	132,916	65	1,626,908	18

	Transport	132,916 65	1,626,908 18
Afgifter för boklån		435 56	
1893 års tolagsmedel		4,818 62	
1893 års vattenkomsumtionsavgifter		65,834 93	
Diverse rester		106,397 26	310,403 02
Diverse debitorer:			
Förskotterade inkvarteringskostnader		2,580 74	
Vattenledningens tullavgifter		1,789 46	
Åbo stads andel i kostnaderna för undersökning af kustbanan H:fors—Åbo		20,000 —	
Sjöblom, F., t. f. underbrandmästare		25 —	24,395 20
Bestridna utgifter, för hvilka medel anvisats i 1894 års stat:			
Uppförandet af stallsbyggnad å Forsby hemman		75 —	
Köpeskillingen för Gumtäckt samt organisationskost- nader för d:o		500,033 50	
Kassakreditiv, provision		1,000 —	
Remont af plank- och stenläggningen å kajarmarne i Södra hamnen		1,304 40	
Af Helsingfors utminuterings aktiebolags vinstmedel för 1893 redan utbetalta anslag		6,000 —	508,412 90
Saldo till år 1894, brist			804,514 65
	Summa <i>Små</i>	— —	3,274,633 95
Passiva.			
Utelöpande, förfallna obligationer:			
Till Vattenledningslånet af 1876		7,405 —	
„ Nybyggnads- och regleringslånet af 1882		3,230 —	10,635 —
Utelöpande, förfallna kuponger:			
Till Chausséobligationslånet		181 80	
„ Vattenledningslånet af 1876		4,497 50	
„ Nybyggnads- och regleringslånet af 1882		3,588 75	8,268 05
	Transport	— —	18,903 05

Transport	—	—	18,903 05
Olyftade anslag:			
Polisinrättningens anslag för diverse utredningspersedlar	590	—	
Anslag för polikliniken	1,500	—	
Tillbyggnader till kommunala sjukhuset	434,922	80	
Magasinskajens tillbyggnad	116,346	78	
Duc d'albe för kompassjustering	1,754	84	
Körbanans norr om Åbo kasern omläggning	6,090	75	
Munkholmsgatans nyläggning	3,816	—	
Planteringar och strandskoning kring dammen i Kaisaniemi	379	07	
Anslag för undersökning af kustbanan H:fors—Åbo	10,000	—	
D:o för uppgörandet af ny tomtbok	535	—	
Badhusgatans expropriationer	21,556	63	
Ritningar och undersökning af platser för saluhallar	1,339	25	
Inlösen af Brunnsparken	11,299	45	
Anslag för flyttning af spårvägen å Vestra chausséen	4,000	—	
D:o åt Orkesterföreningen	3,600	—	
D:o åt Svenska teatern	4,000	—	
D:o åt Finska teatern	2,400	—	
D:o åt Arbetareföreningen	500	—	
D:o för kolerafarsotens bekämpande	33,187	36	657,817 93
Diverse kreditorer:			
Chausseobligationslånet's amorteringsfond	38,690	—	
Odisponerade lånemedel	1,759,951	98	
Uttaxerade landtdagskostnader	365	41	
Fattigvårdens förskottskonto	2,852	31	
1893 års olikviderade räkningar	188,133	99	
Föreningsbanken i Finland, lån	375,000	—	
Nordiska Aktiebanken, kassakreditiv	101,000	—	
Bonsdorff, Hj. von, lån	125,000	—	
Åberg, E.,	893	35	
Zilliacus, A.,	85	35	
Smirnoff, S.,	1,668	98	
Loo, Edv.,	34	10	
Rosenberg, I. G.,	200	—	
Förskottsbetalningar	4,037	50	2,597,912 97
Summa <i>Imf.</i>	—	—	3,274,633 95

Helsingfors stads utestående, icke förfallna fordringar.

Tomtlösen.

Den 1 Januari 1893 utestod oguldet i kapital	<i>Fmf:</i>	857,369: 31
Af den 25 Januari 1892 till Statsjernvägarne försålda tomter uppdebiteras år 1893 till betalning förfallet belopp	„	121,332: —
	<i>Fmf:</i>	978,701: 31
Öfverföres: förfallna annuiteter för 1893 och tidigare år	„	309,076: 28
Kapitalsaldo till 1894	<i>Fmf:</i>	669,625: 03

Tomtlösen från Brunnsparksområdet.

Den 1 Januari 1893 utestod oguldet i kapital	<i>Fmf:</i>	171,526: 27
ränta	„	423: 63
	<i>Fmf:</i>	171,949: 90
Öfverföres: 1893 års kapitalannuitet samt förestående ränta	„	2,875: 94
Kapitalsaldo 31 December 1893	<i>Fmf:</i>	169,073: 96

Löseskilling för åbyggnader å holmen Knekten.

Vid bokslutet 1893 oguldet belopp i kapital	<i>Fmf:</i>	2,000: —
ränta	„	120: —
	<i>Fmf:</i>	2,120: —
Öfverföres: 1893 års annuitet samt räntan	„	1,120: —
Saldo i kapital till 1894	<i>Fmf:</i>	1,000: —

Löseskilling för åbyggnader å Mejlans.

Kapitalsaldo 1 Januari 1893	<i>Fmf:</i>	8,281: —
Öfverföres: 1893 års annuitet	„	828: 10
Saldo till 1894	<i>Fmf:</i>	7,452: 90

Sammandrag**af utestående, icke förfallna fordringar d. 31 December 1893.**

Tomtlösen	<i>Fm.</i>	669,625: 03
D:o från Brunnsparksområdet	”	169,073: 96
Löseskilling för åbyggnader å holmen Knekten	”	1,000: —
D:o för d:o å Mejlsans hemman	”	7,452: 90
	<i>Fm.</i>	<u>847,151: 90</u>

Anm. I stadskassans bilans pr 31 December 1893 ingår

förfallen ogulden tomtlösen med	<i>Fm.</i>	84,719: 10
D:o d:o från Brunnsparken med	”	316: 49
	<i>Fm.</i>	<u>85,035: 59</u>

Helsingfors stads consoliderade gäld.**A. Obligationslån.****Chausséeobligationslånet af år 1865.**

Utestående belopp 1 Januari 1893	<i>Fm.</i>	110,000: —
Under år 1893 ingen amortering	”	— —
		<u>Saldo 31 December 1893</u>
	<i>Fm.</i>	110,000: —

Anm. Af förestående belopp innehar stadskassan *Fm.* 96,000, så att faktiskt endast *Fm.* 14,000 äro utelöpande.

Vattenledningsobligationslånet af år 1876.

Balans från år 1892, utelöpande obligationer	<i>Fm.</i>	1,422,057: 50
Öfverföres 1893:		
Tidigare förfallna obligationer	<i>Fm.</i>	6,557: 50
Amortering 1893	”	16,600: —
		<u>23,157: 50</u>
		Saldo till 1894
	<i>Fm.</i>	1,398,900: —

Anm. Vid årsskiftet utelöpande, förfallna obligationer:

Ser. A. N:ris 12, 220, 394 à 1,000	<i>Fm.</i>	3,000: —
” B. ” 392, 400, 501, 874, 934, 995 à 500	”	3,000: —
” C. ” 195, 232, 240, 266, 351, 377, 637, 815, 1,165		
1,181 à 200	”	2,000: —
		<u>8,000: —</u>
Afgår för inlösta kuponger		595: —
	<i>Fm.</i>	7,405: —

Nybyggnads- och regleringslånet af år 1882.

Balans från 1892 utelöpande obligationer		<i>Fmf.</i>	1,356,582: 50
Öfverföres: 1893 års amortering	<i>Fmf.</i>	34,500: —	
Förut förfallet belopp	”	10,582: 50	45,082: 50
			<hr/>
	Saldo till 1894	<i>Fmf.</i>	1,311,500: —

Anm. Den 31 December 1893 utestodo oinlösta, förfallna obligationer:

Ser. B. N:ris 4, 6, 624 à 1,000 mark	<i>Fmf.</i>	3,000: —	
” C. N:o 501 à 500 mark	”	500: —	3,500: —
Afgår för inlösta kuponger			270: —
			<hr/>
	<i>Fmf.</i>	3,230: —	

Obligationslånet af år 1892.

Den 1 Januari 1893 utestod hela beloppet	<i>Fmf.</i>	4,500,000: —	
Öfverföres: 1893 års amortering	”	15,500: —	
		<hr/>	
	Saldo till år 1894	<i>Fmf.</i>	4,484,500: —

Anm. Vid årsskiftet utestodo ej några förfallna obligationer oinlösta.

B. Lån af Statsverket.**Lånet för stadens reglering af år 1812.**

Kapitalskuld den 1 Januari 1893	<i>Fmf.</i>	20,704: —	
Amortering 1893	”	5,288: —	
		<hr/>	
	Saldo till år 1894	<i>Fmf.</i>	15,416: —

Lånet för Chausséebyggnaden af år 1863.

Kapitalskuld den 1 Januari 1893	<i>Fmf.</i>	20,550: 52	
Amortering 1893	”	4,677: 98	
		<hr/>	
	Saldo till år 1894	<i>Fmf.</i>	15,872: 54

Lånet för folkskolehuset vid Annegatan.

Kapitalskuld den 1 Januari 1893	<i>Fmf.</i>	17,379: 65	
Amortering 1893	”	5,131: 02	
		<hr/>	
	Saldo till år 1894	<i>Fmf.</i>	12,248: 63

Sammandrag
af stadens konsoliderade gäld den 31 December 1893.

Chausséeobligationslånet	<i>Fmf.</i>	110,000: —
Vattenledningsobligationslånet	”	1,398,900: —
Nybyggnads- och regleringslånet	”	1,311,500: —
Obligationslånet af år 1892	”	4,484,500: —
Lån af Statsverket	”	43,537: 17
	<i>Fmf.</i>	<u>7,348,437: 17</u>

Handlingar rörande Helsingfors stads donerade fonders räkenskaper och bokslut för år 1893

Af Drätselverket förvaltade fonder.

De af stadens drätselverk förvaltade fonders kapitalbelopp, som vid utgången af år 1892 utgjorde	<i>Fmf.</i> 1,049,067: 07
har under år 1893 ökats	
genom besparade räntor m. m.	" 20,235: 69
genom här nedan närmare angifna kapitaltillskott till fonderna n:ris 59, 60 och 67	" 319,070: 06
genom understödsfonden för aflidne poliskonstaplars enkor och barn under året tillfallne bötesandelar	" 8,672: 50
samt genom tillkomsten af en ny, jemväl här nedan under N:o 68 upptagen fond	" 4,988: 42
och utgör sålunda	<i>Fmf.</i> 1,402,033: 74

placerade på följande sätt:

Gårdarne N:o 22 vid Mariegatan i kvarteret Vildsvinet och N:o 5 vid Andregatan i kvarteret Paradisfågeln, värderade till	<i>Fmf.</i> 228,460: —
Skuldsedlar mot inteckning	" 669,557: 12
D:o mot borgen	" 9,200: —
Skogsafverkningskontrakt med firman W. Rosenlew & C:o	" 18,000: —
Rmk 2,300 preuss. 4 % cons. obl. å 134: 30	" 3,088: 86
Thlr 10 finska premieobl. å 45: —	" 45: —
<i>Fmf.</i> 19,000: — Finlands Hypot:för. 4½ % obl. å 100: —	" 19,000: —
Rbl 720: — rysk-holl. 5 % obl. å 104: —	" 2,995: 20
Rbl 13,125: — rysk-eng. cons. 4 % obl. å 94: —	" 49,350: —
5 aktier i Föreningsbanken i Finland å 175: —	" 850: —
200 aktier i Societetshusaktiebolaget i Helsingfors å 114: —	" 22,800: —
80 d:o i d:o å 115: —	" 9,200: —
444 aktier i Nordiska Aktiebanken för handel och industri å 300: —	" 133,200: —
Å bankräkningar insatt	" 228,162: 42
Upplupen, ogulden ränta	" 8,125: 14
	<i>Fmf.</i> 1,402,033: 74

59. J. A. J. Pippingskiölds fond.

Professor emeritus, Statsrådet J. A. J. Pippingskiöld donerade genom ett, kort före hans död upprättadt, den 12 mars 1892 dagtecknad testamenten en summa af 80,000 mark till fonden för värnlösa mödrar, hvarigenom sagde fond, inbegripet de 20,000 mark han tidigare för samma ändamål donerat, uppgår till 100,000 mark i kapital. Angående denna senare donation gälla samma vilkor som i gåfvobrevet rörande den första donationen angifvits. Den 26 April 1893 inlevererade utredningsmännen i Statsrådet Pippingskiölds bo till stads-kassan förenämnde 80,000 mark under vilkor dock att, där testamentet tilläfventyrs blefve af domstol upphäfdt, medlen jemte å dem upplupen ränta omedelbart skulle till sterbhuset återbäras.

60. F. J. von Beckers donationsfond.

Utredningsmannen i framlidne Professorn, Statsrådet Frans Josef von Beckers bo, Politieborgmästaren E. Öhman, som under år 1892 till Drätselverket aflemnat fonden tillhöriga obligationer, inlevererade den 29 December 1893 sterbhusets intecknade skuldsedlar tillsammans *Fmy:* 31,457: 12
 1 skogsafverkningskontrakt med firman W. Rosenlew & C:o i
 Björneborg, hvarå återstår oguldet " 18,000: —
 samt kontant " 2,031: 77
Fmy: 51,488: 89
 hvarjemte i fonden bokfördes sterbhuset tillhöriga gården N:o 5
 vid André-gatan, boförtecknad till *Fmy:* 188,460: —

De kontant inlevererade medlen, som tilläfventyrs blefve erforderliga för utbetalning af ur fonden utfästa pensioner betraktades tillsvidare som räntesaldo, hvaremot summan i öfrigt ökar fondens kapital, som sålunda uppgår till *Fmy:* 309,262: 32.

67. Understödsfonden för aflidne poliskonstaplars enkor och barn.

Jemte skrifvelse af den 26 Oktober 1893 har Guvernören i Nylands län tillsändt Magistraten de till en i länets ränteri befintlig fond för anskaffande af beklädnad åt i tienst antagna poliser hörande medel, *Fmy:* 1,152: 94, i afseende å nämnde fonds sammansläende med understödsfonden för aflidne poliskonstaplars enkor och barn.

Med tillägg af besparade räntor och fonden jemlikt § 38 i K. kungörelsen af d. 6 Maj 1861 angående Polisrättningen i Helsingfors tillkommande, under 1893 influtna bötesandelar uppgår fondens kapitalsaldo d. 31 December 1893 till *Fmy:* 88,538: 73.

68. Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Wilhelmina Ingmans donationsfond.

Genom gåfvobref, dateradt den 17 Februari 1892 donerade numera affidna, förra lärarinnan vid Fruntimmersskolan härstädes Emilia Olivia Gustavson samt hennes syster Enkekaptenskan Athalida Wilhelmina Ingman till Helsingfors kommun en summa af fyratusen (4,000) mark, utgörande ett dem i framlidne Kommeriserådet C. W. I. Sundmans testamente tillagdt legat, hvilket emellertid executor testamenti vägrat att i anseende till pågående klander utgifva. Räntan å det donerade kapitalet skall användas som bidrag till underhåll af ett barnhem, där gossebarn från denna kommun blefve i kristligt sedlig anda uppfostrade och för framtida nyttig verksamhet förberedde. Innan ett dylikt barnhem kommit till stånd bör kapitalet ökas med ränta på ränta ändatills en så stor summa ernåtts att den årliga räntan å densamma är tillräcklig för hemmets underhåll.

Sedan Drätselkammaren å stadens vägnar i rättegångsväg utsökt donationens belopp hos testamentsexekutor i Kommeriserådet Sundmans sterbhus, och detsamma genom laga kraft vunnet utslag blifvit utdömdt, inlevererades af executionsverket d. 15 Juli 1893 förenämnda kapital jemte upplupen ränta med tillsammans 4,876 mark.

Fondens kapitalsaldo ultimo December 1893 *Fmf.* 4,988: 42.

II. Af Fattigvårdsstyrelsen förvaltade fonder,

vid utgången af 1892 i kapital	<i>Fmf.</i>	18,510: 20
hafva under året ökats genom räntevinst med	„	430: 98
		<hr/>
	samt uppgå sålunda till <i>Fmf.</i>	18,941: 18
placerade i		
skuldsedlar mot inteckning	<i>Fmf.</i>	10,000: —
Helsingfors stads 5 % obligationer à 100:—	„	600: —
å bankräkning insatte	„	8,341: —
kontant	„	— 18
	<i>Fmf.</i>	<hr/> 18,941: 18

III. Af Folkskoledirektionen förvaltade fonder.

Enär redovisning öfver under Folkskoledirektionens förvaltning stående fonder ännu ej upprättats och enligt uppgift af Folkskoleinspektorn icke kommer att förrän vid denna månads utgång aflemnas, hafva dessa fonder icke här kunnat intagas.

Af stadens under Drätselverkets och Fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående donationsfonder äro 54 för sina resp. ändamål använda, sålunda att af ränteframkomsten under år 1893 utbetalts:

till staden för fattigvårdens underhåll	<i>Smf.</i>	6,258: —
” ” för kommunala sjukhusets underhåll	”	687: 50
” ” för folkskolornas underhåll	”	7,370: 31
” understöd åt medellösa	”	6,888: 96
” Fruntimmersföreningen i Helsingfors	”	749: 62
” beklädnad åt fattiga skolelever	”	328: 62
” stipendier åt elever i skolorna	”	1,229: 50
” underhåll af asylen för vanartade barn i Lojo socken	”	3,362: 68
” belöningar åt dygdigt tjenstefolk	”	560: —
” underhåll af obemedlade barnföderskor	”	1,059: 98
” pensioner åt afidne poliskonstaplars enkor och barn	”	2,720: —
i genom gåfvobrefven bestämda legater och pensioner	”	13,750: —
i diverse omkostnader	”	39: —
	<i>Smf.</i>	<u>45,004: 17</u>

Deremot äro nedanstående fonder ännu icke för med donationerna afsedda ändamål tagna i anspråk:

Klara Wilhelmina Törmäläs fond till ett hem för trogna och ålderstigna tjennarinnor, utgörande i kapital d. 31 December 1893 *Smf.* 35,693: 05.

Carl Rosengrens fond för meddelande af de första skolkunskaperna åt värlösa och fattiga gossebarn här i staden, kapital ultimo December 1893 *Smf.* 11,675: 64. Donationen bör förräntas i tio år innan den för ändamålet användes.

Maria Charlotta Olanders fond för vanföra och sjukliga barns skötsel och vård, uppgående för närvarande till *Smf.* 66,839: 38. Kapitalet förräntas tills det belöper sig till 80,000 mark.

Julie Thilens fond för fattiga barns i Helsingfors sysselsättande med arbete samt till understöd åt arbetsamma, gamla ogifta fruntimmer och nödställda enkor inom S:t Michels län. Kapitalsaldo d. 31 December 1893 *Smf.* 244,806: 34. Enligt donationsbrevet bör fonden förrän den användes uppgå till 250,000 mark.

F. J. von Beckers fond för inrättande och underhåll af en uppfostrings- och undervisningsanstalt för blinda i Helsingfors stad. Kapitalbelopp d. 31 December 1893 *Smf.* 309,262: 32. Helsingfors Stadsfullmäktige ega bestämma tidpunkten för anstaltens inrättande.

Helena Kristina Åkermans fond till ett hem för medellösa fruntimmer. Kapitalsaldo vid bokslutet 1893 *Smf.* 8,941: 18. Stadens Fattigvårdsdirektion eger afgöra när det med donationen afsedda ändamål skall realiseras.

Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Wilhelmina Ingmans fond till ett gossebarnhem i denna kommun. Kapitalsaldo *Smf.* 4,988: 42. Innan ett dylikt barnhem kommit till stånd bör kapitalet förräntas intill dess ränteafkastningen uppgår till sådant belopp att densamma ensamt kan hemmet underhålla.

Derjemte utgår räntan på *Alexandra Kiseleffs donation* för en pensionsinrättning för här i staden födda och bosatta, medellösa fruntimmer samt på *Adolf Holmgrens fond* för värnlösa mödrar och barn jemlikt donationsurkunderna i legater till särskilda personer.

Fondernas inkomster och utgifter under året samt ställning vid årsskiftet framgår närmare af följande tablå. Helsingfors stads Drättselkontor i Februari 1894.

Teodor Holmberg.

Fonder, förvaldade af Drättselverket.	Balans från år 1892		Balans till år 1894		Under året 1893			
					Inkomst		Utgift	
	<i>Fmk.</i>	<i>pk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>pk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>"</i>	<i>Fmk.</i>	<i>pk.</i>
I. Till förmån för fattigvården donerade fonder.								
Joh. Sederholms arvingars fond	2,057	14	2,057	14				
Nath. Heidenstrauchs "	1,028	57	1,028	57				
C. J. Nordenstams "	1,142	86	1,142	86				
Jacob Daniel Weckströms "	4,800	—	4,800	—				
Finska frimurarlogernas "	8,160	—	8,160	—				
Medborgarkassans "	4,828	57	4,828	57				
Helsingfors kyrkofattigkassas "	2,148	57	2,148	57				
Sveaborgs skole-, fattigvårds- och arbetshusinrättnings fond . . .	8,022	86	8,022	86				
Lars Sederholms "	571	43	571	43				
Carl Otto af Forselles "	1,142	86	1,142	86				
Joh. Mobergs "	1,708	57	1,708	57				
J. A. Ehrenströms "	1,142	86	1,142	86				
H. K. M. Nikolai Is "	22,800	—	22,800	—				
D. K. M. Nikolai Is och hans ge- måls fond	9,142	86	9,142	86				
Carolina Charlotta Schulins fond	2,000	—	2,000	—				
Adolf Ekholms "	3,702	85	3,702	85				
Karolina Nyströms "	4,000	—	4,000	—				
räntor	3,058	—	3,058	—	6,258	—		
utbetalt till stadskassan . . .	—	—	—	—	—	—	6,258	—
II. Till förmån för feberlasarettet donerade fonder.								
H. K. H. Nikolai Alexandrowitschs fond	10,000	—	10,000	—				
Eugenie Soltikoffs fond	2,500	—	2,500	—				
räntor	687	50	687	50	687	50		
utbetalt till stadskassan . . .	—	—	—	—	—	—		687 50
Transport	94,645	50	94,645	50	6,945	50	6,945	50

Transport	94,645 50	94,645 50	6,945 50	6,945 50
III. Till förmån för folkskolorna donerade fonder.				
Wilhelm Elgs fond för en fattig- skola	34,200 —	34,200 —		
Danssällskapets i Helsingfors fond räntor	9,200 — 1,881 —	9,200 — 1,881 —	3,161 —	3,161 —
utbetalt stadskassan	—	—	—	—
IV. Fattigvårdens fonder utan upp- gifvet ändamål.				
Carl Gustaf Hanells fond	5,200 —	5,200 —		
ränta	289 75	290 31	290 31	
Gustava Katarina Brobergs fond	571 44	571 44		
Paul Demidoffs "	2,765 71	2,765 71		
Ottoliana Palmblads "	1,451 43	1,451 43		
Lovisa Oikelins "	452 —	452 —		
Maria Kristina Mattheizens "	4,000 —	4,000 —		
Christina Othmans "	159 42	159 42		
räntor	522 20	523 62	523 62	
Utbetalt till tio medellösa fruntim- mer (Hanells fond)	—	—	—	289 75
Utbetalt till 13 medellösa fruntim- mer i understöd från 27 till 60 mk	—	—	—	522 20
V. Fattigvårdens fonder för bestämda ändamål.				
Wilhelm Elgs fond pour les pau- vres honteux	10,300 —	10,300 —		
ränta	629 —	648 —	648 —	
Utbetalt i understöd åt tio sär- skilda personer	—	—	—	629 —
Carl Sierckens fond	2,800 —	2,800 —		
ränta	171 30	176 —	176 —	
Utbetalt till tre medellösa hand- landeenkor	—	—	—	171 30
Elsa Maria Lampas fond	10,370 —	10,500 —		
ränta	464 91	474 50	604 50	
Utbetalt till tio medellösa frun- timmer	—	—	—	464 91
Hedvig Charlotta Gripenbergs fond	11,200 —	11,200 —		
ränta	628 —	648 60	648 60	
Utbetalt till tio medellösa frun- timmer	—	—	—	628 —
Transport	191,901 66	192,087 53	12,997 53	12,811 66

Transport	191,901 66	192,087 53	12,997 53	12,811 66
Alexandras understödsfond . . .	4,309 20	4,341 —		
ränta	200 —	200 —	231 80	
Utbetalt till tvenne personer i under- stöd	— —	— —	— —	200 —
Lisette Gardbergs fond	1,000 —	1,000 —		
ränta	56 10	58 —	58 —	
Utbetalt till en medellös handlande enka	— —	— —	— —	56 10
Adolf Fredrik Siercks fond	7,000 —	7,000 —		
ränta	427 70	440 50	440 50	
Utbetalt i sju särskilda understöd åt medellösa fruntimmer	— —	— —	— —	427 70
VI. J. P. Chrogelii barnhusinrätt- nings fond	2,300 —	2,300 —		
ränta	138 46	138 56	138 56	
Utbetalt till Fruntimmersförenin- gen	— —	— —	— —	138 46
VII. Cronstedts, Guttoffskys & Nybergs fond	2,900 —	2,900 —		
Ränta	1) 328 62	161 56	161 56	
Utbetalt åt Folkskoleekonomen till beklädnad åt medellösa elever	— —	— —	— —	328 62
VIII. Hedvig Arnells fond	18,300 —	18,300 —		
Ränta	1,011 16	1,013 21	1,013 21	
Utbetalt till Fruntimmersförenin- gen	— —	— —	— —	611 16
Utbetalt till trotjenarinnan Wil- helmina Backström	— —	— —	— —	400 —
IX. Fonder donerade till en asyl för vanartade barn.				
Hedvig Charlotta Gripenbergs fond	2,500 —	2,500 —		
Helsingfors Utskänkningsaktiebo- lags fond	47,500 —	47,500 —		
Helsingfors Utminuterings aktie- bolags fond	25,000 —	25,000 —		
räntor	5,359 29	6,273 36	4,276 75	
Utbetalt till Fattigvårdsstyrelsen för underhåll af asylen för van- artade barn i Lojo socken	— —	— —	— —	3,362 68
Transport	310,232 19	311,213 72	19,317 91	18,336 38

1) Denna summa representerar 2 års ränta, då räntemedlen år 1892 ej af Folkskoleledningen tagits i anspråk.

Transport	310,232 19	311,213 72	19,317 91	18,336 38
X. H. K. M. Alexander II:s stipendiefond för folkskolorna.¹⁾	28,000 —	28,000 —		
Ränta	3,553 90	5,260 42	1,706 52	
XI. Klara Wilhelmina Törmäläs fond	33,857 72	35,693 05		
Ränta	—	—	1,835 33	
XII. Fonden för dygdigt tjenstefolks belönande	10,100 —	10,100 —		
Ränta	13 87	10 —	556 13	
Insatt å sparbanksbok för 11 tje- narinnor	—	—	—	560 —
XIII. Realskolans Stipendiifonder.				
H. K. M. Alexander II:s fond	1,300 —	1,300 —		
Helsingfors Utskänkningsaktiebo- lags fond	3,000 —	3,000 —		
räntor	237 20	241 38	241 38	
Utbetalt åt realskolans föreståndare till stipendier åt elever	—	—	—	237 20
XIV. Anna Sara Arosins testa- mentsfond	64,950 —	64,950 —		
Ränta	2,618 01	3,250 58	3,668 57	
Utbetalt i lifstidsunderstöd om 100 mk till 30 obemedlade, ogifta fruntimmer	—	—	—	3,000 —
Utbetalt depositionsavgift till Fin- lands bank	—	—	—	36 —
XV. J. A. J. Pippingskiölds fond	20,000 —	100,000 —		
Ränta	1,059 98	3,808 30	3,808 30	
Utbetalt till Hofræidnnan E. Kro- gius	—	—	—	1,059 98
Kapitaltillskott, inbetalt af utred- ningsmännen i Prof. Pipping- skiölds sterbhus	—	—	80,000 —	
Transport	478,922 87	566,827 45	111,134 14	23,229 56

¹⁾ Rântan å fonden, anslagen till stipendier åt elever i folkskolorna, har ej af Folkskoledirektionen lyftats hvarken 1892 eller 1893.

Transport	478,922	87	566,827	45	111,134	14	23,299	56
XVI. Axel Fredrik Laurells stipendiifond	3,088	86	3,088	86				
Ränta	115	34	112	57	115	57		
Utbetalt till Nya svenska läroverket	—	—	—	—	—	—	57	67
D:o till Läroverket för gossar och flickor	—	—	—	—	—	—	57	67
D:o för utbyte af obligations-talonger	—	—	—	—	—	—	3	—
XVII. Carl Rosengrens fond	11,065	25	11,675	64				
Ränta	—	—	—	—	610	39		
XVIII. Helsingfors Aftonskolas fond	18,250	—	18,250	—				
Ränta	1,014	29	1,161	01	1,023	68		
Utbetalt till Föreningen för konstfliten i Finland till stipendier	—	—	—	—	—	—	876	96
XIX. Alexandra Kiseleffs fond	10,000	—	10,000	—				
Ränta	550	—	550	—	550	—		
Utbetalt till student Oscar Paldani	—	—	—	—	—	—	550	—
XX. Maria Charlotta Olanders fond	63,683	34	66,839	38				
Räntor	—	—	—	—	1,293	05		
Afkastning från fastigheten	—	—	—	—	1,862	99		
XXI. Julie Thiléns fond	231,577	83	244,806	34				
Räntor	—	—	—	—	13,628	51		
Utbetalt till fru Adolfina Mallén	—	—	—	—	—	—	100	—
D:o till kontrollören A. E. Mallén	—	—	—	—	—	—	300	—
XXII. Makarne Silfvius' donationsfond	87,000	—	87,000	—				
Ränta	5,409	31	5,250	73	5,250	73		
Utbetalt till trotjenarinnan Ulrika Lovisa Holmberg	—	—	—	—	—	—	1,200	—
Utbetalt till stadskassan	—	—	—	—	—	—	4,209	31
XXIII. Fr. J. von Beckers fond	71,345	20	309,262	32				
Ränta	6	49	3,798	72	3,792	03		
Af Utredningsmannen i sterbhuset, Borgmästaren E. Öhman inlevererad	—	—	—	—	59,657	32		
Sterbhusets fastighet, enligt boupp-teckningsinstrument värderad till	—	—	—	—	188,460	—		
Utbetalt i pensioner till Professor A. von Becker, Litteratören H. von Becker och fröken Augusta von Becker	—	—	—	—	—	—	10,200	—
Transport	982,028	78	1,328,623	02	387,378	41	40,784	17

Transport	982,028 78	1,328,623 02	387,378 41	40,784 17
XXIV. Adolf Holmgrens donationsfond för värlösa mödrar och barn.	20,000 —	20,000 —		
Ränta	1,300 73	1,512 29	1,211 56	
Utbetalt till Fru M. Thölgren	— —	— —	— —	500 —
D:o till Fröken Gustava Holmgren	— —	— —	— —	500 —
XXV. Understödsfonden för polisers enkor och barn	77,469 67	88,538 73		
Räntor	— —	— —	3,963 62	
Fondens andel i vid poliskammaren utdömde, influtna böter	— —	— —	8,672 50	
Af Guvernörsemetet inlevererad behållning i af nämnde embete förvaltd fond för polispersonals beklänad	— —	— —	1,152 94	
Utbetalt i understöd åt affidne poliskonstaplars enkor och barn 21 särskilda pensioner tillsammans	— —	— —	— —	2,720 —
XXVI. Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Vilhelmina Ingmans donationsfond	— —	4,988 42		
Af Magistraten inlevererad	— —	— —	4,876 —	
Räntor	— —	— —	112 42	
Summa	1,080,799 18	1,443,662 46	407,367 45	44,504 17
Af Fattigvårdsstyrelsen förvaltdade fonder.				
I. Maria Bergmans testamentsfond	10,000 —	10,000 —		
räntor	194 44	194 44	500 —	
Utbetalt i understöd åt 6 särskilda personer	— —	— —	— —	500 —
II. Helena Kristina Åkermans fond	8,510 20	8,941 18		
räntor	— —	— —	430 98	
Summa	18,704 64	19,135 62	930 98	500 —

Urkunder rörande till Helsingfors stad donerade, under 1893 tillkomne fonder.

59. J. A. J. Pippingskiölds fond.

Transumt.

Testamente.

Emedan min död är snart förestående vill jag härmed göra följande testamentariska dispositioner af min förvärfda egendom:

9:0 till fonden för värnlösa mödrar testamenterar jag åttatiotusen (80,000) mark, hvarigenom inbegripet de 20,000 mark, hvilka jag förut för samma ändamål donerat, fonden kommer att i kapital uppgå till 100,000 mark och gör jag detta under samma vilkor, som finnas upptagna i donationsbrevet beträffande berörda 20,000 mark

Till bekräftande af detta mitt testamente har jag härunder egenhändigt skrivit mitt mamm.
Helsingfors d. 12 Mars 1892.

J. Pippingsköld D. M.
prof. emerit.

Såsom för ändamålet tillkallade och på engång närvarande vittnen, intyga undertecknade, att Statsrådet Josef Pippingsköld i vår närvaro med sundt och fullt förstånd och af fri vilja underskrifvit förestående testamente samt för oss förklarar detsamma utgöra hans yttersta vilja. Helsingfors den 12 Mars 1892.

Adolf Törngren.
med. doktor.

Axel Holmberg.
medic. Doktor.

Oskar Heikel.
med. Lic.

60. F. J. von Beckers fond.

Till Drättselkontoret i Helsingfors levereras härjemte följande värdepapper tillhöriga von Beckerska fonden för inrättande och underhållande af en blindanstalt i denna stad.

2 st.	skuldsedlar intecknade i Nickby gård af Sibbo socken, jemte särskilda protokoll, inteckningen senast förnyad den 16 Nov. 1893, å sammanlagdt . . .	6,457: 12
1 ”	skuldsedel af den 15 Oktober 1892 intecknad d. 15 April 1893 i hälften af halfva Juusela skatterusthåll i Nanhia by af Hvittis socken, å	9,000: —
1 ”	skuldsedel af samma dag, intecknad d. 15 April 1893 i andra hälften af bemälda halfva rusthåll, å	9,000: —
1 ”	skuldsedel af samma dag, intecknad den 15 April 1893 i Wikuri skattehemman af Riesola by af Hvittis socken, å	7,000: —
1 ”	kontrakt med Firman W. Rosenlew & C:o af den 26 Sept. 1893 angående köp af skogen å sistnämnda hemman, hvarå återstår obetaladt	18,000: —
Kontant härjemte		2,031: 77
		Summa mark 51,488: 89

Helsingfors, den 29 December 1893.

E. Öhman.

67. Understödsfonden för aflidne poliskonstaplars enkor och barn.

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

den 1 November 1893.

N:o 232.

Till Drätselkontoret i Helsingfors.

Jemte skrifvelse af den 26 sistlidne Oktober har Guvernören i länet tillsändt Magistraten de till en i länets ränteri befintlig fond för anskaffande af beklädnad åt i tjänst antagne poliser hörande medel 1,152 mark 94 penni i afseende å nämnda fonds sammansläende med „den under Magistratens förvaltning stående fond till understöd, åt aflidne poliskonstaplars enkor och barn“; och varda sagda medel, som åtföljas af dertill hörande reversal, förty härmed i omförmälda hänseende till Drätselkontoret öfversända.

På Magistratens vägnar:

*E. Öhman.**Bernh. Anthoni.**Reversal.*

Till Magistraten i Helsingfors levereras härstädes förvarade *fonden för anskaffande af beklädnad åt i tjänst antagna poliser* med *Ettusenettihundrafemtio två mark 94 penni* hvaröfver detta till reversal meddelas.

Nylands läns Landtränteri, den 27 oktober 1893.

Säger 1,152 mark 94 p:ni.

Polisbeklädnadsmedel.

*Victor Falck.***68. Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Vilhelmina Ingmans donationsfond.**

Gåfvobref.

Sedan oss, systrar, uti framlidne Kommerserådet Carl Wilhelm Ignatius Sundmans testamente af den 16 April 1889 tillagts ett legat till minne af testators moder och belöpande sig till fyratusen (4,000) finska mark, få vi, ledde af önskan att till ett välgörande ändamål eigna denna summa, härmedelst öfverlemna sagda legat såsom gåfva till Helsingfors kommun, fästade vid gåfvan det förbehåll att kapitalet bör sammanhållas och räntan deraf användas såsom bidrag till underhåll för ett barnhem, der gossebarn från denna kommun blefve i kristligt sedlig anda årligen uppfostrade och för framtida nyttig verksamhet förberedde, men att

innan ett dylikt barnhem kommit till stånd, kapitalet bör få vexa med ränta på ränta tills det belopp nåtts, hvars årliga afkomst ensam kan barnhemmet underhålla.

Och som executor af förberörda testamente, i anseende till pågående kländer i någon del deraf, vägrat att tillsvidare utgifva ifrågavarande legat, det vi sålunda icke härvid kunna i kontanter tillhandahålla, berättiga vi gåfvotagaren att sjelf uppbära och qvittera legatet jemte ränta med all den rätt som härvid oss tillkommande varit.

Helsingfors, den 17 Februari 1892.

Emilia Olivia Gustavson.

f. d. lärarinna vid Fruntimmersskolan i Helsingfors.

Athalida Wilhelmina Ingman.

sjökaptensenka.

Gifvarinnornas egenhändiga underskrifter bekräfta:

F. Jansson.

V. Häradshöfding.

Knut Sundman.

vicehäradshöfding.

Framställning angående åtgärder i syfte att under vintermånaderna möjliggöra seglationen i Helsingfors stads hamnar.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 21 Februari 1894.

N:o 42.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Uti en till Stadsfullmäktige inlemnad skrift af den 13 dennes har Bankdirektör Alfred Norrmén gjort framställning om åtskilliga åtgärder i syfte att möjliggöra seglationen på Helsingfors hamnar äfven under årets vintermånader. Efter att hafva påpekat, att svårigheterna i detta afseende under en så blid vinter, som den innevarande, och specielt beträffande Sandviks hamn, icke varit stora och fullkomligen kunnat öfvervinnas, för den händelse isbrytaren Murtaja, som ännu icke tagits i anspråk för sjöfartens öppenställande i Hangö, fått kvarstanna här, framställer motionären egentligen tre skilda förslag, nämligen att en anhållan hos Regeringen måtte af Stadsfullmäktige göras derom, att Murtaja för återstoden af vintern skulle stationeras i Sandviks hamn för att bistå och underlätta sjöfarten härstädes; att staden under samma tid som den å statsjernvägarne beviljade fraktnedsättningen för varor, hvilka importeras öfver Hangö, är gällande, ville lemna eftergift i trafikavgifter äfvensom skälig nedsättning i hamnumgälder för varor, som sjöledes inkomma till Helsingfors; samt att Stadsfullmäktige skulle söka af Regeringen utverka enahanda nedsättning i jernvägsfrakter för varor, hvilka för transitobefordran till andra orter under nyssnämnda tid inkomme till Helsingfors och andra landets hamnar, som för varor inkommande öfver Hangö. Slutligen föreslår Herr Norrmén att Stadsfullmäktige ville infordra Drätselkammarens utlåtande i anledning af hans ofvan framhållna förslag, hvilkas brådskande beskaffenhet utan särskildt påpekande kunde inses.

Sedan Stadsfullmäktige, vid sammanträde af samma datum som ofvananförda motionsskrift, beslutit remittera ärendet till Drätselkammaren för att i samråd med å orten bosatta affärsmän vidare bereda det och med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma, har Drätselkammaren vid extra sammankomst af denna dag, till hvilken förutom föreståndarene för stadens Trafik- och Hamnkontor, Magister K. H. Lindholm och Hamnkapt. O. W. Andsten, blifvit kallade handlandene M. Hallberg, K. H. Renlund, L. Krogius, G. Paulig och M. Fazer, hvilka herrar äfven alla utom den sist nämnde tillstädeskommit, i och för lemmande af alla på

frågan möjligen inverkan upplysningar och för att i egenskap af trafikanter uttala sig, tagit ärendet under ompröfning, och får Drätselkammaren härmed äran närmare relatera om de dervid uttalade åsikter och fattade beslut.

Herr Norrméns motion innefattar tvenne slag af åtgärder, sådana som uteslutande bero på stadsfullmäktiges afgörande, och sådana som dessutom förutsätta en ansökan hos Regeringen. Till det förra slaget hör frågan om nedsättning af stadens trafikavgifter och hamnumgälder, till det senare de två öfriga frågorna.

Hvad då först beträffar trafikavgifter och hamnumgälder, framhölls vid sammanträdet, att en nedsättning i de förra, hvilka likväl alls icke utgå för sådant gods, som endast transito passerar staden utan blott för de varor, som stanna här, vore en lindring, som komme trafikanterna till godo och sålunda för dem blefve en uppmuntran att hellre intaga sina varor öfver Helsingfors än Hangö, hvarest varorna helt och hållet undgå denna afgift, om de ock i stället för vidare befordran hit belastas med jernvägsfrakt, samt att en nedsättning i de senare eller hamnumgålderna, hvilka icke heller ifrågakomma i Hangö, kunde göra rederierna eller fartygsegarene mindre motvilliga att under vintermånaderna åtaga sig frakter på Helsingfors, då det är för sjelfva fartygen och icke för de med dem införda varorna, som dessa pålagor erläggas. Genom dylika reduktioner uti avgifter trodde man sig i någon mån kunna utjemna de förmåner, som anlåtande af Hangö hamn medförde framför begagnandet af Helsingfors hamnar, isynnerhet under de månader af året eller från den 15 December till den 1 Maj, under hvilka en fraktnedsättning på jernvägarna af 20 % dessutom är gällande för de flesta öfver Hangö inkommande, och alla utgående varor. Någon diskussion förekom till och med om hela trafikavgiftens aflyftande under nämnda tid, men då denna, såsom från en af Herr Lindholm företedd statistisk tablå för månaderna Januari—April under åren 1889—1893 framgick, uppgått till respektive 7131 : 42; 26091 : 81; 22306 : 10; 18717 : 31 och 7879 : 37 mark eller icke så oväsentliga belopp, hvilka speciellt för April månad åren 1890—1892 utgjort 16589 : 04; 11401 : 10 och 13006 : 51 mark, och då det vore att antaga att en fullständig befrielse från erläggande af trafikavgifter i synnerlig grad skulle påskynda den vanliga vårimporten och sålunda betydligt minska trafikintraderna för påföljande Maj månad samt då slutligen frågans kärnpunkt ingalunda ligger i nedsättning af trafik- och hamnumgälder, utan uti sjelfva möjligheten att under ifrågavarande månader kunna hålla stadens hamnar för sjöfart öppna samt uti nedsättning af jernvägsfrakterna för en del härifrån till inlandet gående transitovaror och allt inlandets exportgods, enades samtliga i sammanträdet deltagande personer om ett förslag hos Stadsfullmäktige till nedsättning i trafikavgifterna med blott 50 %. Af huru ringa betydelse trafikavgifternas större eller mindre belopp i detta afseende äro, torde tydligast framgå från följande exempel. För 1000 kg. kaffe betalas i jernvägsfrakt från Hangö till Helsingfors efter allmänt gällande taxa 38 : 60 mark och vid nedsatt taxa 30,96 mark, hvilket ännu är en så dryg summa, att denna mer än väl motsvarar sjöfrakten och

assuransen för samma vara å den från Hangö till Helsingfors förlängda vägen, utan att härtill såsom premium ytterligare behöfde läggas 4:50 mark, som utgör hälften af trafikafgiften för 1000 kg. kaffe, förutsatt att öfverhufvudtaget någon möjlighet att inkomma till Helsingfors förefinnes. För varor hörande till lägre klass i jernvägens frakttaxa utfaller importen sjöledes till Helsingfors i jämförelse med en nedsatt jernvägsfrakt naturligtvis icke lika fördelaktig, men torde det knappast finnas något slag af gods, afsedt att konsumeras härstädes, som det ej blefve förmånligare att intaga direkt än öfver Hangö. Ehuru absolut taget små, torde i konkurrensen emellan Hangö och Helsingfors hamnumgålderna vara af vida större betydelse än trafikafgifterna, emedan en nedsättning i de förra skulle, såsom redan nämndt, komma rederierna till godo och gälde icke allenast sådana fartyg, hvilka inhemta varor, som stanna i Helsingfors, utan äfven fartyg lastade med varor till inlandet, för hvilka senare varor en ovedersäglig förmån beviljats uti den nedsatta jernvägsfrakten från Hangö. Med afseende derå att hvarje fartyg emellertid måste anlita stadens såväl i anläggning som underhåll kostsamma kajer, ansågs likväl en större nedsättning icke heller i hamnumgålderna än 50 % vara med billighet förenlig. Den sålunda lämplig ansedda nedsättningen af 50 % i såväl trafikafgifter som hamnumgålder skulle dock enligt Drättselkammarens och de tillkallade experternas åsigt böra beviljas endast ångare och segelfartyg, som passerat öfver Östersjön och således verkligen inhemta utländska varor till landet. Enhälligt eller utan vidare meningsutbyte höll man före att någon lindring i tolagsafgiften, hvilken i Helsingfors och Hangö utgår med lika procent af varornas tullafgifter, icke borde ifrågakomma.

Beträffande sedan anhållan hos regeringen om Murtajas omedelbara hit beordrande, dess kvarhållande här i allmänhet sålänge som möjligt inpå vintern, och och dess tidigast möjliga återvändande på vårarna från Hangö, äfvensom öfverhufvudtaget rörande möjligheten af en längre eller kortare vintersegelats på Helsingfors hamnar, lemnades af Hamnkaptenen Andstén, som redan förut i sammanhang med ett annat, samma sak nära berörande ärende härom till Drättselkammaren skriftligen inkommit, mycket beaktansvärda upplysningar. Herr Andstén, som utgår ifrån den förutsättning, att man från isförhållandena inne i hamnarna vid en viss tid kan leda sig till en något så när riktig föreställning om isförhållandena ute på öppna sjön under samma tid, härvid stödjande sig dels på egna dels på de å lotsfartyget på Årans grund gjorde iakttagelser och erfarenheter, anför åtskilliga data, tjenande att belysa frågan, huru länge Murtaja utan fara för instängning kunde på vintern kvarblifva i Helsingfors, som är dess sommarstation. Sålunda uppgifves att Murtaja afgick till Hangö år 1891 den 9 Januari, då isen i södra hamnen hade uppnått en tjocklek af 31 centimeter, år 1892 den 5 Januari, då isen i samma hamn hade en mäktighet af äfvenledes 31 centimeter och år 1893 den 5 Januari vid 30 centimeters tjock is, men hade isbrytaren emellertid denna gång ett styft arbete i att forcera sig ut, på grund af hopad packis utanför Svea-

borg. I år var isens tjocklek i södra hamnen den 2 Januari, då Murtaja afgick till Hangö, endast 14 centimeter och hade densamma intill den 3 dennes icke ökats till mera än 25. För föregående år gifver den vid Hamkontoret förda meteorologiska observationsjournalen vid handen, att isen i södra hamnen år 1889 först den 24 Januari och år 1890 först den 9 Mars uppnådde en tjocklek af 31 centimeter. På grund häraf och då Murtaja år 1891 kunde ligga stilla och låta sig infrysa tills isen uppnått en tjocklek af 31 centimeter, men år 1893 redan vid något mindre eller blott 30 centimeter tjock is utsattes för ett ej alldeles obetydligt forceringsarbete, antager Hamnkaptenen att ingen fara för Murtajas instängning här kan ifrågakomma, sålänge isen ej är tjockare än 26 å 28 centimeter, och borde Murtaja enligt hans förmenande derföre alltid få kvarblifva här, intill dess isen i södra hamnen uppnått denna tjocklek. En istjocklek af 26 å 30 centimeter utgör naturligtvis i och för sig intet väsendtligt hinder för Murtaja att från Hamnen utgå, men vid denna istjocklek i hamnen kan hafvet redan vara så uppfyllt af hopad drifis, att denna förhindrade eller omöjliggjorde isbrytarens vidare fortkomst; ty vid vexlande vindar i början af vintern, då isen ännu är jemförelsevis svag och af desamma gång på gång upprifves samt kommer i rörelse, kunna ikringdrifvande isflakar äfven vid ganska blid väderlek öfverhufvudtaget uppfylla hafvet med packisband af betydande motståndskraft. För det närvarande utgör isens mäktighet i södra hamnen 39 centimeter och påstår Herr Andstén att kusterna af Finska viken nu äro så uppfyllda af drifis, att om den måhända också icke gjorde det omöjligt för Murtaja att inkomma till Helsingfors, isbrytarens aflägsnande från Hangö i alla fall vore förenadt med så stor risk för öppenhållandet af hamnen för hela landets vinterseglats, att en anhållan om Murtajas hitbeordrande från Hangö numera hvarken med fog kunde framställas eller bifall dertill af Regeringen emotses. Denna åsikt omfattas äfven af Drätselkammaren och dess tillkallade experter; och skulle också Murtaja nu kunna erhållas till Helsingfors, så vore därmed för flere veckor framåt föga eller intet vunnet, emedan landets samteliga rederier redan, med afseende å de bestående förhållandena, för vintern ordnat sina ångares turer på Hangö och icke nu kunde deri göra några ändringar. Af största vigt vore deremot, att Murtaja tidigare på våren, sedan hvarje fara för Hangö hamns vidare tillstängning af is upphört, skulle öppna inloppet till Helsingfors.

Af det föregående torde också framgå, att, ehuru seglationstiden på Helsingfors hamnar kunde vid dess annalkande slut betydligt utsträckas utöfver det nu vanliga eller långt in på vintern, i händelse Murtaja icke i förtid härifrån afsändes till Hangö, och på våren tidigare vidtaga, om ångaren ej där kvardröjde längre än oundgängligen nödvändigt, någon oafbruten vinterseglats på Helsingfors likväl icke ens under gynsammaste vintrar kan komma till stånd, med mindre för Helsingfors finnes en skild isbrytare till disposition under hela vintern hvarföre väl frågan härom, åtminstone sedan hamnbanan blifvit fullbordad och staden rikligare försedd med fullt tidsenliga kajer och andra för sjöfarten afsedda

beqvämligheter och hjälpmedel, borde tagas under allvarlig behandling. Huruvida södra eller Sandvikshamnen för en vintersjöfart blir lämpligare synes ock vara en ännu outredd fråga, hvarom meningarna inom fackkretsar tillsvidare äro delade, i det såväl den ena som den andra hamnen har både sina fördelar och svaga sidor, hvarom en utläggning i detta sammanhang likväl torde vara öfverflödig.

Såsom den bästa dragningskraft till en sjöhamn måste emellertid betraktas alla de lättnader för varors forslande dit och derifrån, som en där utmynnande jernväg kan erbjuda. Om derföre fraktnedsättningar på jernväg äro gällande för en hamn men icke för en annan, skall den förre vid i öfrigt lika förhållanden ovilkorligen vinna i täflan. Då den tidigare omnämnda nedsättningen af 20 % i jernvägsfrakt för alla exportvaror och för en mängd importvaror, deder passera Hangö, ingalunda kan vara afsedd för gynnande endast af en viss ort, utan för att öfver allt i landet äfven under vintermånaderna möjliggöra och uppmuntra produktivt arbete, handel och sjöfart, synes en anhållan om samma förmåner å jernvägarna, som kommit Hangö till del under årstiden från den 15 December till den 1 Maj, för hvilken ort i landet som helst, der blott en sjörörelse under nämnda tid eller någon del deraf kan försiggå, så naturlig, att något afslag på en till Styrelsen i detta syfte ställd anhållan knappast kunde förutsättas. Det har derföre synts samteliga till dagens extra sammanträde församlade personer alldeles sjelffallet att uppmana Stadsfullmäktige att till Hans Kejsersliga Majestät ingå med en underdånig anhållan att ifrågavarande förmån äfven måtte beviljas Helsingfors stad, för samma tid, som ännu återstår deraf för Hangö eller till ingången af Maj 1895, samt att vid då antagligen af Hans Kejsersliga Majestät vidtagande förändrade anordningar, Helsingfors åter blefve likställd med Hangö eller hvarje annan speciellt gynnad ort. Att från hafvet genom Helsingfors till Hyvinge blir blott 59 km och genom Hangö till samma station 148 km kan ej blifva något skäl emot billigheten i denna anhållan, emedan ifrågavarande 20 % rabatt gäller icke ensamt Hangö banan utan landets hela jernvägsnät, i förhållande hvartill en differens af 89 km är försvinnande.

På grund af allt det ofvan anförda och med återställande af remissakten får Drätselkammaren derför vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville för vintertiden från och med den 15 December till den 1 Maj under innevarande och nästkommande år nedsätta trafikavgifterna och hamnumgälderna med 50 % af deras nu utgående belopp;

att Stadsfullmäktige ville hos Hans Kejsersliga Majestät i underdånighet anhålla att isbrytaren Murtaja måtte beordras att så tidigt som möjligt instundande vår öppna inloppen till Helsingfors hamnar, samt att den framdeles finge till så långt inpå vintern stanna i Hel-

singfors och så tidigt på våren dit återvända, som blott med säkerheten för Hangö hamns öppenhallanden för seglats kan vara förenligt; samt

att Stadsfullmäktige dessutom ville hos Hans Kejsersliga Majestät underdånigst anhålla om dylik nedsättning i jernvägsfrakter för de öfver Helsingfors hamnar tilläfventyrs under vintertiden från och med den 15 december till den 1 Maj in- och utgående varor, som för vissa Hangö hamn passerande enahanda varor blifvit beviljad, och att denna nedsättning skulle tillgodokomma Helsingfors för så lång tid framåt, som den är gällande för Hangö, samt att Helsingfors hamnar i hithörande afseende vid möjligen skeende förändringar skulle blifva i samma mån gynnade som Hangö hamn.

På Drätselkammarens vägnar:

G. von Christierson.

Th. Tallqvist.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Efter det ångf. Eos den 30 December sistlidet år afgått från staden och äfven Murtaja tre dagar senare lemnat stadens hamn, afstannade seglationen härstädes, ty, då ångf. Stella den 4 Januari ankom till Södra hamn, kunde ångaren för ishinder icke vidare lägga till vid kajen, utan nödgades återvända till Hangö, der sedermera dess för Helsingfors bestämda last upplossades. Emellertid står det fast att icke blott sistnämnda ångare, utan fara för att här blifva infrusen, kunnat vid stadens kajer lossa sin last, utan ock att sjöfarten oafbrutet hela vintern kunnat upprätthållas åtminstone till Sandviks hamn, om blott Murtaja, såsom man haft giltig anledning att hoppas, fått vara här stationerad ända tills ett verkligt behof af isbrytaren i Hangö gjort sig gällande. Visserligen hafva icke isförhållandena härstädes och särskildt i Sandviks hamn under innevarande vinter varit sådana att Murtajas bistånd vid fartygens in- och utförande i högre grad varit behöfligt. Men det ligger i sakens natur att rederierna icke äfventyra att hithända sina fartyg, äfven om hamnen vore isfri, så länge garantier saknas för att

icke fartygen till följd af inträffande omslag i väderleken möjligen kunna infrysa. Finnes deremot å orten stationerad en kraftig isbrytare sådan som Murtaja, är risken för infrysning mycket ringa.

Min afsigt är dock *icke att närmare utlägga hvad för sjöfartens oafbrutna upprätthållande kunnat och bordt göras*. Meningen med denna motion är hufvudsakligen att framlägga ett förslag om hvad som i detta afseende ännu borde kunna uträttas.

Efter den långvariga milda väderleken och senaste dagars häftiga sydvestvindar svallar hafvet nu fritt emot jernvägskajen i Sandviks hamn. Hamnen är fullständigt öppen och något hinder för fartyg att lägga till vid kajen finnes icke mer. Och det synes icke heller sannolikt att hamnen och hafvet utanför under denna vinter vidare skulle tillfrysa så hårdt att något oöfvervinneligt hinder för sjöfarten skulle uppstå. Än mindre lärers sådant vara att befara i Hangö, då någon hafsvis af betydighet knappast skall hinna bilda sig numera. Under sådana omständigheter synes man kunna hysa grundad förhoppning om att *en anhållan af Stadsfullmäktige om att Murtaja för återstoden af vintern måtte stationeras i Sandviks hamn för att bistå och underlätta sjöfarten härstädes* af landets Regering icke skall mötas med afslag, i synnerhet som isbrytaren, i fall förändrade förhållanden skulle påkalla dess återbeordrande till Hangö, på en half dag kan tillryggalägga vägen dit.

Men ett annat och svårare hinder för sjöfartens upprätthållande härstädes vintertid utgöra de synnerliga lättnader, som trafiken åtnjuter i Hangö, dels genom frånvaron af trafikafgifter dels genom den nedsättning af jernvägsfrakterna, som staten beviljat för allt gods, som under vintern sjöledes importeras öfver Hangö. För att Helsingfors stad äfven i detta afseende med framgång skall kunna upptaga konkurrensen med Hangö, synes det mig oundgängligen nödvändigt att *staden under samma tid, som den å statsjernvägarna beviljade fraktnedsättningen är gällande, för varor, som sjöledes till staden inkomma medgifver eftergift från trafikafgift äfvensom skälig nedsättning af hamnafgifterna*. Men derutöfver och oberoende af omfördälda lättnader borde Stadsfullmäktige icke underlåta att ingå till Regeringen med *anhållan om att enahanda nedsättning i jernvägsfrakterna, som under viss tid är medgifven för gods, som sjöledes inkommer öfver Hangö, öfven må tillgodokomma varor, som under samma tid sjöledes inkomma till Helsingfors och andra landets hamnar för att härifrån transito befordras till andra orter i landet*.

Jag utber mig att Stadsfullmäktige ville infordra Drätselkammarens utlåtande i anledning af mina ofvan framställda förslag, hvilkas brådskande beskaffenhet inses utan särskildt påpekande.

Helsingfors, den 13 Februari 1894.

Alfred Norrmén.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri 1894.

Framställning i fråga om elevavgifterna vid stadens folkskolor.

DIREKTIONEN

för

HELSINGFORS STADS FOLKSKOLOR

Helsingfors,

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

den 22 februari 1894.

Direktionen för Helsingfors stads folkskolor har såväl af Magistraten i Helsingfors som af Herrar Stadsfullmäktige anmodats att afgifva utlåtande öfver ett folkskoleväsendet i staden rörande förslag, som afser dels att elevantalet per klass skulle ökas från 40 till 50, dels att barn från främmande kommuner icke finge i stadens folkskolor mottagas, dels slutligen att undervisningen i stadens folkskolor borde göras kostnadsfri för alla elever från Helsingfors kommun. I anledning häraf får Direktionen, med återställande af Herrar Stadsfullmäktiges remisshandlingar i ämnet, afgifva följande yttrande samt tillika till Herrar Stadsfullmäktige insända en från Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening Direktionen tillstald skrifvelse rörande förslaget att höja elevantalet å klass.

Hvad först angår frågan om ökandet af elevantalet i folkskoleklasserna från 40 till 50, torde, såvidt det allenast berodde på utrymmet i stadens folkskollokaler, hinder icke möta för den föreslagna åtgärdens vidtagande i nämnvärd utsträckning. Detta framgår af följande tablå öfver antalet af de större skolsalar, hvilka för det närvarande användas som klassrum i olika delar af staden. I alla här upptagna rum har kubikinnehållet ansetts kunna medgifva ifrågavarande ökning af elevantalet. Med afseende å golfytan hafva två kategorier upptagits, nämligen sådana salar, i hvilka det finnes utrymme för 50 elever, beräknadt efter 1,25 kv. m. för hvar elev, och sådana med utrymmet beräknadt efter 1,4 kv. m., hvilket mått uppgifves i de för folkskolesalar på landet fastställda normalritningarna. Endast från denna synpunkt sedt skulle sålunda elevantalets ökande med 10 i hvart rum möjliggöra en reduktion af $\frac{160}{40}$ d. v. s. 4 eller till och med $\frac{380}{40}$, d. v. s. 9 å 10 skolklasser, representerande i senare fallet en besparing af minst 27,000 mark för år eller 6,6 % af innevarande års folkskolbudget. Härifrån bör dock frånräknas motsvarande del af statsbidraget, hvarjämte det måste antagas, att elevantalets ökande skall förorsaka kvarhållande å klass af flere elever än hittills och däraf beroende ökning af klassernas antal samt större utgifter.

I folkskolhuset.	Antal skolsalar för 50 elever och golf- yta per elev	
	minst 1,25 kv. m.	minst 1,4 kv. m.
vid Folkskolegatan n:o 2	14	7
” Stora Robertsgatan n:o 11	5	0
” Kaserngatan n:o 21	5	3
” Nikolaigatan n:o 18	2	0
” Rödbärgsgatan n:o 10	3	0
i Barnhemmet	3	2
å villan Bärghäll	4	1
” ” Fjälldal	2	2
” ” Hesperia	1	1
	39	16

Då § 105 i gällande folkskoleförordning af den 11 maj 1866 angående folkskoleväsendet i städerna stadgar, att under första skolåret barnen böra, såväl i mindre skola som i större läroanstalt, undervisas i förberedande klass särskildt för sig till ett antal af högst fyratio på en gång, men i öfrigt ända till sextio elever kunna i en klass inrymmas, torde från Öfverstyrelsens för skolväsendet sida bestämdt hinder icke möta för Herrar Stadsfullmäktige att i reglementet för Helsingfors stads folkskolor vidtaga sådan förändring, att med nyssnämnda inskränkning elevantalet i klass kunde ökas ända till femtio. Direktionen antager likaså, att de många lärarinnor och lärare, som under nuvarande förhållanden i tjänst antagits, kunde förpliktas att undervisa ett större elevantal utan anspråk på särskild ersättning.

Dock måste Direktionen anse det betänkligt att hos vederbörande anhålla om en dylik förändring i det för helt kort tid sedan fästställda reglementet. Likaså finner Direktionen för sin del det nära nog obilligt att utan vidare för dem, som under nuvarande förutsättningar ansökt sina lärarebefattningar, så väsentligt öka det redan nu i hög grad betungande arbetet. Åtgärden skulle dessutom i den nu möjliga utsträckningen förefalla så mycket obilligare, som den skulle drabba en del af lärarekåren, men icke de öfriga; hvarjämte det för Direktionen blefve icke blott odiöst, utan med verkliga svårigheter förenadt att utse de lärarinnor och lärare, hvilka den ojämförligt större bördan skulle påläggas. Slutligen skulle, beroende på åtgärdens utsträckning och tilloppet af nya elever, flere eller färre synnerligen väl vitsordade biträdande lärarinnor och lärare, hvilka Direktionen under senaste tid antagit i stadens tjänst, nödgas utan eget förvållande förlora arbete och lön. Direktionen uttalar därför den förhoppning

att Herrar Stadsfullmäktige icke i något fall ville besluta en ökning af elevantalet i nu bestående folkskoleklasser.

Men äfven i princip och för den närmaste framtiden måste Direktionen uttala sig mot den föreslagna förändringen. Det är visserligen bekant, att i några länder till och med betydligt högre elevantal än det nu ifrågasatta förekommer såväl i folkskolor som i högre bildningsanstalter. Äfven i vårt land undervisas på vissa orter ända till sextio elever i en och samma folkskoleklass. Men lika många äro också klagomålen öfver detta förhållande. Särskildt i Helsingfors skulle ett antal af 50 elever i en större mängd folkskoleklasser med skäl betecknas som ett missförhållande. I Helsingfors fyllas folkskolorna till stor del ur hem med få eller inga betingelser för barnens tukt, för att icke tala om egentlig uppfostran och undervisning. Föräldrarnas likgiltighet för barnens skolgång får ett yttre, för alla synligt tecken i deras motsträfvighet att erlægga den ringa elevafgiften. Svåraste kännning har emellertid läraren och framför alt lärarinnan af detta förhållande. Få af Herrar Stadsfullmäktige torde kunna föreställa sig de svårigheter, som möta uppfostraren redan då det gäller att styra och lära ett fyratiotal unga sinnen på en gång. Hvarje elev, som därutöfver tillkommer, måste i alt högre grad icke blott öka dagens tunga och hetta för arbetaren i skolans tjänst, utan äfven betaga möjligheten för henne eller honom att uppnå ett verkligt resultat af sitt ansträngande arbete. Detta gäller lärarekåren i dess helhet, såväl de rikare utrustade som i synnerhet de med mindre mått af andlig och fysisk kraft begåfvade medlemmarna däraf. Man måste fråga sig, om en så grof mekanisering af uppfostringsarbetet, som nödvändiggöres genom intagandet af ett femtiotal elever å klass, verkligt lönar den nedlagda mödan och kostnaden, där hemmen, såsom redan sagts, i ringa grad eller als icke kunna samvärka med skolan eller till och med motvärka dess ändamål, såsom särskildt i Helsingfors ofta är fallet. Direktionen hoppas att detta skall behjärtas äfven utan att detaljer framdragas. Det må blott erinras, att modersmålets läsning, förståndsbildningens outhärligaste vehikel, i hög grad försvåras genom hvarje ökning af det nuvarande elevantalet. Erfarenheter af svårigheterna med större folkskoleklasser saknas icke i denna stad, då icke blott skolornas inspektor utan äfven flere äldre medlemmar af lärarekåren fått pröfva på en sådan anordning och äfven i närvarande tid elevantalet någon gång ökat för att om möjligt undgå ett öfverskridande af budgeten.

Huru som hälst, måste ökandet af elevernas antal i de folkskoleklasser, i hvilka detta, jämlikt ofvan anförda bestämning i folkskoleförordningen, kunde af vederbörande stadsmyndigheter medgifvas, betraktas som ett baksteg och numera, då nämnda anordning bestått i flere år, egnadt att framkalla förstämning hos alla, som i ett eller annat afseende hafva att taga närmare befattning med folkuppfostrans i våra dagar alt mer betydande sak i landets hufvudstad. Ett dylikt baksteg skulle dessutom antagligen mycket snart tagas igen och medförde sålunda en så ringa ekonomisk vinst, att denna icke torde kunna anses motsvara de olägenheter skolorna få vidkännas genom förändringen. Direktionen nödgas följaktligen för sin del hos stadens representation yrka

att elevantalet icke utöfver det nuvarande må ökas i folkskoleklasserna.

Då denna fråga uppstått i följd af folkskolebudgetens stegring, tillåter sig Direktionen yttermera framhålla några omständigheter, hvilka möjligen kunna invärka på Herrar Stadsfullmäktiges beslut i saken. I landets andra stad Åbo, där dock folkskolelevernas hemförhållanden till stor del torde böra anses lyckligare än i Helsingfors med dess långt rörligare och brokigare lägre befolkning, skall, enligt benäget meddelande af därvarande folkskolinspektor, elevantalet i stadens folkskolor i allmänhet icke öfverstiga fyratio, men kan i de högsta klasserna i enskilda fall uppgå ända till femtio. Detta har dock under nuvarande inspektors tid, d. v. s. på fem år, icke inträffat, i det att elevantalet varierat mellan 30 och 44 samt blott i ett fall stigit till 48. Ungefär enahanda är förhållandet i Viborg, enligt uppgift af inspektor för denna stads folkskolor. Af senast offentliggjorda allmänna folkskolestatistik framgår vidare, att under läsåret 1890—1891 i alla våra städers folkskolor i medeltal 33 elever belöpte sig på hvarje lärarinna eller lärare, däraf i Helsingfors till och med något öfver medeltalet eller 33,5. Icke ens i folkskolorna på landet är detta medeltal högre än 39. Dessa siffror för-tjäna särskildt tagas i betraktande, innan beslut fattas att öka elevantalet per klass i hufvudstadens folkskolor.

Åbo stads folkskolebudget (med afdrag af hyresbeloppet för stadens egna skollokaler) och stadens hela utgiftsstat (med frånräknande af intressen och amortering å lån) hafva

år 1892 uppgått till	Fmk 170,841:71 och 1,055,419:27
” 1893 ” ”	” 178,147:56 ” 1,262,150:25
I Helsingfors stads fastställda budget motsvaras dessa summor af	
år 1892	Fmk 363,162:28 och 2,871,859:64
” 1893	” 383,405:37 ” 3,428,746:34

I Åbo utgjorde sålunda folkskolbudgeten öfver 16 % å 14 % af hela utgiftsstaten, i Helsingfors ej fullt 13 % å 11 % under nämnda år. För detta år utgör folkskolebudgeten i Åbo, där äfven en löneroglering numera torde hafva egt rum, 190,984:40, i Helsingfors Fmk 409,175:62; stegringen för detta år uppgår således i Åbo till 7,2 %, i Helsingfors till 6,7 % mot föregående år.

Slutligen tager sig Direktionen friheten erinra att utgifterna för Helsingfors stads folkskolor antagligen skola med det snaraste till större del än hittills kunna betäckas med statsbidrag, så mycket hällre som vanligt belopp senast nekades endast af finansiella skäl och för det tidigare uppskofvet med sakens afgörande icke, såvidt Direktionen kunnat finna, några missförhållanden uppgifvits, hvilka af vederbörande skolmyndigheter anmärkts och hvilka kunnat menligt invärka på undervisningen eller någon annan del af skolornas värksamhet.

Vidkommande intagandet af barn från främmande kommuner i Helsingfors folkskolor är det i nu gällande reglemente (§ 7) öfverlämnadt åt folkskolinspektorn att efter omständigheterna afgöra, huruvida inträde i skolan må beviljas eller icke beviljas åt barn, som icke är i någon af Helsingfors stads församlingar inskrifvet. Folkskolinspektorn har hittills icke ansett sig kunna förvägra sådana barn inträde, icke ens i de fall då skolafgift icke erlagts, i synnerhet som dessa afgifter icke kunna stiga till nämnvärdt belopp. På grund af enskilda lärares uppgifter har inspektor meddelat, att under senast förflutna hösttermin i stadens svenska folkskolor funnos 96 och i de finska 119 elever, som intagits med prästbetyg från andra församlingar; af de förra hade 38 eller 40 %, af de senare 82 eller 69 % icke erlagt terminsafgift. Om också större stränghet vid de en gång fastställda afgifternas utkrävande kunde lämna ett annat resultat, visa dock dessa siffror, att folkskoleleverna från främmande kommuner till stor del höra till stadens arbetande befolkning. Direktionen har icke funnit på något medel att utan vållande af svårare olägenheter minska dessa elevers antal. I Viborg erlägges en folkskoleafgift af 40—50 penni i månaden; för elever från annan kommun uppbäres en afgift af ända till 40 mark i terminen (eller den summa elevens undervisning beräknas kosta kommunen) därest icke „föräldrarna af en eller annan anledning äro tvungna att tillfälligt vistas på orten eller ock barnen annars med säkerhet icke erhålla någon undervisning“, i hvilka fall vanlig eller ingen afgift erlägges. En dylik skilnad torde det dock blifva svårt att i Helsingfors upprätthålla.

Då emellertid Helsingfors kommun genom dylika elever betungas med en årlig afgift af minst 13,500 mark, torde de allmänna sociala och legala skäl, som förorsaka detta missförhållande, föranleda stadens myndigheter att med fäst afseende äfven å andra härmed i sammanhang stående missförhållanden taga desamma under ompröfning, men i alla händelser

att vid anhållan om förhöjdt statsunderstöd för underhållet af stadens folkskolor särskildt framhålla de kostnader Helsingfors kommun åsamkas för undervisning af barn från främmande kommuner.

Hvad slutligen angår förslaget att för kommunens barn helt och hållet upphäfva elevafgifterna vid stadens folkskolor, hvilka afgifter äro fastställda till tio penni i veckan för elev i lägre folkskola och femton penni i veckan för elev i högre folkskola, synas de af motionären framdragna skälen vara ganska beaktansvärda. Det synes vara med billighet öfverensstämmande att göra den undervisning afgiftsfri, som anses vara så godt som nödvändig för hvarje invånare i staden. Skulle undervisningstvång vara infördt, innebure afgiften i själfva verket en beskattning af minderåriga barn, hvilken annars icke ifrågakommer. Här-

till må läggas, att den ständiga uppbörden af dessa medel, hvilken i reglementet ålägges skolornas lärarinnor och lärare, är något främmande för dessas värksamhet.

Men å andra sidan kan det framhållas, att det ringa beloppet af de in-
flutna elevavgifterna mindre torde bero på oförmåga hos elevernas målsmän att
erlägga afgift än på eftergifvenhet hos en del skolråd, hvilken myndighet det en-
ligt § 13 i gällande reglemente tillhör att pröfva, hvilka barn böra från afgiftens
erläggande befrias. Icke heller kan Direktionen med visshet bekräfta det anta-
gandet att afgiften skulle försaka elevens afhållande från skolgång. För öfrigt
torde erläggandet af elevavgifter i folkskolor tils vidare böra betraktas som den
i landet allmännare erkända principen. I Uno Cygnæi folkskoleförslag af 1860
upptogs en inskrifningsavgift i sockne- och stadsskolor af en rubel silfver och en
lika hög årsavgift för hvarje elev, med rabatt för syskon. Enligt § 142 i gällande
folkskoleförordning skall af elever i landskommunernas folkskolor erläggas en af-
gift af minst en mark för hvarje läsetermin utom af dem, hvilka för synnerlig
fattigdom från sådan afgift af skoldirektionen fritagas. Likaså synes, att döma
af de uppgifter, hvilka å Skolöfverstyrelsen varit Direktionen tillgängliga, i de fle-
sta af landets städer folkskoleavgifter förekomma. Undantag härifrån bilda dock
Åbo, Nådendal, Borgå, Kuopio, Brahestad och Torneå, från hvilka inga elevaf-
gifter upptagas i folkskolstatistiken. I flertalet städer inflyta elevavgifter i pro-
portion till elevantalet ungefär till lika belopp som i Helsingfors, dels till betyd-
ligt mindre belopp. I några städer däremot äro avgifternas totalbelopp propor-
tionsvis högre än i Helsingfors; så förhåller det sig i Viborg, Tammerfors, Tava-
stehus, Mariehamn, Nystad, Hangö, Kaskö, Nykarleby, Uleåborg, Kajana och Kemi.

Under sådana förhållanden och då sparsamhet påyrkats i stadens folkskole-
budget samt elevavgifterna utan större svårighet torde tils vidare kunna bibehållas
eller till och med inflyta till något högre belopp, har Direktionen äfven i denna
fråga stannat vid att i förberördt afseende icke föreslå någon förändring i det för
kort tid sedan, den 4 oktober 1892, fastställda reglementet för stadens folkskolor.
Direktionen får sålunda tillstyrka

att elevavgifterna i stadens folkskolor tils vidare bibehållas

och under denna förutsättning tillika framhålla önskvärheten af

*att Folkskoldirektionen af Herrar Stadsfullmäktige särskildt be-
myndigas att jämte skolråden söka motvärka det förhållande att skol-
avgifter till så låga belopp inflyta.*

På Folkskoldirektionens vägnar:

F. Gustafsson.

Elis Lagerblad.

Framställning angående nya filtra vid vattenledningen.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 22 Februari 1894.

N:o 43.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Vid behandling af stadens inkomst- och utgiftsstat för innevarande år vid sammanträde den 29 förlidne December uppdrogo Stadsfullmäktige åt Drätselkammaren bland annat att låta uppgöra och till Stadsfullmäktige insända fullständiga förslag beträffande byggnadssättet och kostnaderna för nya filtra vid stadens vattenledning. I anledning häraf anmodade Drätselkammaren Vattenledningskontoret att utarbete ritningar och kostnadsförslag till ifrågavarande filtra och har bemälda kontor jemte skrifvelse af den 15 dennes till Kammaren inlemnad de affordrade ritningarna och kostnadsberäkningarna, hvilka, sedan de numera blifvit af Drätselkammaren granskade, härjemte till Stadsfullmäktige öfversändas.

Enär byggnadssättet för ifrågavarande filtra redan härförinnan af Stadsfullmäktige tagits under ompröfning och blifvit godkändt i så måtto, att de nya filtra, i och för säkerställandet af filterdriften för afbrott under den kalla årstiden, skulle öfvertäckas, och då Vattenledningskontoret uti sin ofvananförda skrifvelse på ett uttömmande sätt såväl beskriver som motiverar det föreliggande projektet samt Drätselkammaren, som för sin del funnit detsamma uppgjortt med sakkänedom och omsorg, icke har dervid annat att erinra, än att sjelfva kostnadsförslaget, slutande sig å 246,000 mark, till vissa delar är nog högt beräknadt, så att arbetet i hvarje händelse borde kunna härför utföras, anser sig Drätselkammaren icke heller hafva skäl till någon vidlyftigare utläggning af ärendet.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christiernson.

Th. Tallqvist.

HELSINFORS STADS
VATTENLEDNINGSKONTOR

Helsingfors,

den 15 Februari 1894.

N:o 30.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Enligt uppdrag har Vattenledningskontoret uppgjort närslutna ritningar till tre nya filtra, och anhåller att till motivering af konstruktionssättet m. m. få lemna följande förklaringar:

I. Bassinerna och renvattensbrunnen.

a.) *Sprängningen.* Enär den för de nya filtra disponibla terrängen består af berg, är det sjelfallet att bassinerna måste deri insprängas till nödigt djup; mellanmurarna utsparas vid sprängningen så godt sig göra låter, till undvikande af kostnaderna för deras uppförande i sten eller béton. Bottnets djup i bassinerna resulterar af följande fordringar, som böra kunna ställas på filtra, nemligen: att sandens högsta nivå ligger 0,4 m under vattnets i Vanda å lägsta nivå; att sandbäddens tjocklek efter ett års gångtid och härunder verkställda rensningar icke bör nedgå under en meter, och altså i maximum utgöra cirka 1,7 m; att för de grus- och tegellager som uppbära sanden, äfvensom för bottnets tätning nödigt utrymme reserveras.

I hvarje filtrum är bottnet försedt med en samlingskanal, som har ett fall af $\frac{1}{100}$ och till hvilken filtras botten hafva en lutning af $\frac{1}{60}$, till vinnande af likformig verkan i alla delar af filtra. I filtras längdriktning äro bottnarne horisontala.

Terrängen omkring filtra planeras i en lutning af $\frac{1}{100}$ mot sjön för afledandet af dagvattnet.

Två af filtrerna hafva dimensionerna $41 \times 10,4 \text{ m} = 426,4 \text{ m}^2$, det tredje $30 \times 10,4 \text{ m} = 312 \text{ m}^2$. En förstoring af desamma skulle hafva till följd antingen att deras bottnar endast delvis komme att ligga i berg, eller ock att stora sprängningar i det mot Vandas östra utlopp vettande berget, som är brant stigande, blefve af nöden.

Samtliga filtra hafva en gemensam renvattensbrunn, upptill $6,5 \times 7,5 \text{ m}$, hvars ändamål är att inrymma de för filtreringens reglering erforderliga inrättningarna, äfvensom nödiga stängnings- och tömningskranar, hvilka här äro lätt åtkomliga för eftersyn och reparation.

Brunnens väggar, likasom ock på några få ställen filtrernas, komma icke att till hela sin höjd utgöras af berg, hvilket på dessa ställen påmuras med béton, innehållande en kärna af gråstensmur i cement. Samma är förhållandet der rörgrafvar korsa filter- och brunnsvägarne (se genomskärningar c—d, e—f, g—h).

b.) *Tätningen.* Väggarne och botten jemnas med stamp béton och göras vattentäta genom rapping med cementbruk. Tjockleken af bétonskiktet på botten behöfver icke vara större än att fullkomlig jemnhet vinnes, och beräknas i medeltal till 15 cm. På sidoväggarne kan den icke appliceras utan att skärmar af plankor ställas på afstånd af cirka 30 cm från dessa, så att en instampning af bétonen emellan dessa och berget blifver möjlig. Enär bétonen i och för sig icke är vattentät bör den rappas med cementbruk till 25 mm tjocklek.

Väggarne kunde också beklädas med jernbrända tegel i cement (gråstensmur, som regelbundet hvarje vinter sönderfryser i fogarne vid stadens gamla filtra, bör icke ifrågakomma) men anser jag bétonen förtjena företrädet, enär den i ingen händelse är dyrare än tegelmur, men i motsats till denna fullkomligt motstår vattnets och frostens förenade inverkan, såsom bl. a. filtra i Stockholm och Westerås utvisa.

c.) *Filtras beskickning.* Denna utgör nedifrån räknadt: 1 skikttegel på flatsidan, lagda så att $\frac{1}{2}$ sten breda kanaler mot samlingskanalen bildas; 1 skikt tegel likaledes på flatsidan i 90° vinkel mot det förra, teglen lagda sålunda att de öfvertäcka kanalerna med cirka 13 mm breda fogar sinsemellan. Sugkanalen öfvertäckes med cementhällar. På dessa och tegelskikten lägges 10 cm grus af valnöts storlek, på detta 10 cm d:o af ärters och böners storlek hvarpå slutligen sandskiktet hvilat. De lager, som skola uppbära detta, erhålla sålunda en tjocklek af endast 35 cm, hvarigenom filtra, med bibehållande af samma tjocklek på sandskiktet, blifva mycket grundare, än om de beskickades enligt den äldre metoden med grus och sprängsten i botten. Dessutom äro tegel vid behof betydligt lättare och billigare att rengöra än skroffig sprängsten.

II. Rörledningar och kranar.

Den ifrån ån till de gamla filtra ledande rörledningen af 406 mm diameter, som är för liten redan för dessa, utbytes delvis emot 584, 533 och 457 mm rör, hvarjemte en lätt åtkomlig kopparsil och ett silhus anbringas å östra dampelaren i stället för den gamla silen, som endast med dykares tillhjälp kan skötas. Ifrån nämnda rörledning erhåller hvarje filtrum sin särskilda tilloppsledning *a*, som med 2 å 3 grenar inmyunnar i filtra nära sandytan, så att äfven vid lågvatten tillräcklig tryckhöjd finnes. Till förekommande af sandens upphvirflande betäckes den omkring rörens mynningar med lösa zinkskärmar. När vattnet silats genom sandbädden samlas det i bottenkanalerna och utrinner genom rören *b* till teleskoprören *c*, med hvilkas tillhjälp tryckhöjden och filtrationshastigheten kunna regleras, så att de icke öfverstiga ett visst maximum. Rören *b* kommunicera alternativt med afloppsledningen *d*, och om beträffande kranar öppnas, blifva filtra, resp. brunnen, tömda. Öfverloppsroren skola begränsa vattenhöjden i filtra, de kommunicera städse med nämnda afloppskanal *d*.

När vattnet ifrån filtra afrunnit genom rören *b* och *c*, samlas det i brunnen och utpumpas genom röret *b'*, som är förbundet med de båda befintliga sugrören. För den händelse, att brunnen i följd af rengöring etc, vore obrukbar, eller vattenståndet så lågt att teleskoprören *c* icke medgäfvade en tillräckligt stor tryckhöjd, kan medels reservrören *b''* vattnet sugas direkt ur tvenne filtra.

Klaffventilerna *e* skola förhindra att vattnet i de gamla och de nya filtrars renvattenbrunnar ställer sig i samma nivå, hvilket annars blefve fallet, enär de hafva gemensamt sugrör. En sådan eventualitet förebygges genom dessa ventiler, som öppna sig endast utåt (från filtra räknadt) men icke utifrån insläppa vatten. En dylik klaffventil anbringas å sugledningen invid de gamla filtra.

III. Öfverbyggnaden.

a). Dess ändamål och verkan. Ändamålet är i främsta rummet att säkerställa filterdriften för afbrott under den kalla årstiden och dymedelst uppfylla den fordring, som i alla civiliserade länder ställes på ytvatten, som användes för vattenledningsändamål, nemligen att det städse bör utdelas i filtrerad tillstånd. Att stadens gamla öfverbyggda filtra icke kunna uppfylla denna fordring framgår af följande sammanställning af de tidrymder från och med 1883, under hvilka ofiltrerad vatten blifvit nyttjadt vid stadens vattenledning i följd af omöjligheten att isa och rensa filtra eller reparationer förorsakade genom deras sönderfrysning: 1883 9—11 Dec.; 1884 4—10 Juni; 1885 10 Juni—5 Juli; 1886 14—26 Juli; 1887 9—21 Juni, 1888 8 Mars, 9—17 April, 19—25 Juni, 1889 12 Februari—5 April, 1893 23 Februari—20 April, motsvarande cirka 4,5 % af hela tiden. En ökad konsumtion, som ju med visshet kan motses i vår raskt sig utvecklande hufvudstad, skall naturligtvis äfven medföra en ökning af detta missförhållande.

Tager man vidare i betraktande de dryga kostnader för isens undanskaffande, som staden, oaktadt ändamålet endast delvis vunnits, fått vidkännas, nemligen år 1891 — 2,857 mark 10 penni, 1892 — 2,286 mark 55 penni, 1893 — cirka 4,000 mark, så ligger tanken nära att a priori inrätta de nya filtra på ett sådant sätt, att deras funktionsförmåga blifver mera betryggande än de gamlas, om möjligt utan att medföra en alltför kännbar ökning af driftkostnaderna.

Att det förra ändamålet genom en öfverbyggnad kan vinnas, lærer bäst exemplet af utförda anläggningar, bland hvilka Vattenledningskontoret förut haft äran närmare redogöra för de öfverbyggda filtra i Vesterås, hvars klimat liksom vårt i afseende å intensiv och långvarig köld tillfredställer alla billiga fordringar, men där filterdriften till och med af de kalla vintrarne 1888 och 1893 icke rönt någon störing, medan i Helsingfors isbeläggningen å filtra uppgick till 1 m tjocklek. Orsaken inses äfven lätt af följande omständigheter. Vattnet har, när det anländer till filtra, en viss temperatur öfver 0, hvilken, enär vattnet ständigt ombytes, icke skulle undergå någon minskning, utan snarare en ökning genom jord-

värmen, om icke en stark värmebindning genom afdunstning egde rum, hvarjemte vattenytan direkt utsättes för den låga vintertemperaturen. Följden blifver att ett isflak uppstår, som måste upphuggas längs filtermurarne för att icke sönderspränga dessa, och sålunda blifver flytande. Vid första snöfall nedtynges isflaket, snön kommer i beröring med vattnet och ökar isens tjocklek, som samtidigt tillvexer underifrån. På detta sätt uppnår isen under kalla vintrar inom kort en tjocklek af en meter, och till och med under så blida vintrar som den närvarande 60 cm. Helt annorlunda gestalta sig förhållandena i öfverbyggda filtra. Först och främst utestänges nederbördens inflytande fullkomligt; vidare mättas den inneslutna luften inom kort med vattenånga, hvarefter afdunstning och värmebindning upphöra och vattnets samt jordens värme konserveras; luften uppvärms slutligen af vattnet och antager dess temperatur desto fullständigare ju bättre man kan förekomma luftens utträngande, resp., värmets utstrålning genom väggar och och tak. Dessa böra därför vara täta och gjorda af något ämne som är dålig värmeledare, naturligtvis med hänsyn äfven till hållbarhet och kostnaderna.

Oaktadt, såsom förut framhållits, öfverbyggnaden egentligen bör betraktas endast från synpunkten att möjliggöra en ostörd filterdrift under vintern — när nämligen något annat medel härför icke gifves — må dock framhållas, att den ur ekonomisk synpunkt icke ställer sig alltför ogynsam, och i vissa fall till och med afgjordt fördelaktig. För att belysa detta sednare påstående, vilja vi antaga en af dessa kalla vintrar, då endast isningen kostat cirka 2 mark pr m² filterarea, motsvarande för de gamla filtra cirka 4000 och för de nya cirka 2300 mark om året. Denna sednare summa skulle endast med 1200 mark understiga räntan å anläggningskostnaden för öfverbyggnaden efter 5%, men därutöfver skulle en stor del af isningskostnaden för de äldre filtra bortfalla, ty under ogynsamma temperatur- och nederbörds förhållanden kunde dessa efter slutad gångperiod tömmas, och de nya uteslutande användas till den blidare årstiden, en anordning som är lätt utförbar, enär ett af hvart af dessa tre filtra kan rensas på högst 4 dagar (bakteriespolningen inberäknad) och de båda andra säkerligen kunna under så kort tid tillgodose vattenbehovet. Under blidare vintrar skulle man dock, för att erhålla en långsammare och bättre filtrering, därjemte äfven använda de gamla filtra, hvilkas isning i sådant fall endast skulle kosta omkring 2000 mark. Tager man däremot i betraktande, att taket öfver de nya filtra förr eller sednare måste ombyggas, och att en viss årlig afskrifning af dess värde altså faller filterdriften till last, så är det möjligt att i det hela någon liten differens till nackdel för öfverbyggnaden kan uppstå, hvilken dock är försvinnande emot det dermed uppnådda ändamålet, för såvidt detta sednare alls kan i penningar värderas.

Öfverbyggnadens form och disposition framgår utan vidare från ritningarne och skiljer sig från den första eskissen derigenom, att gångarne emellan de olika filtrerna äro bortlemnade och ersatta med enkla mellanväggar. Orsaken sammanhänger med valet af ett annat murningssätt, än det ursprungligt föreslagna, eller

tegel i bruk, hvilket betingade sig ett så lågt pris, att kostnaden för dubbla murar ungefär motsvarades af de derigenom betydligt förkortade takstolarne och minskad takyta. Väljes såsom nu föreslås tegel och asfalt, blifver förhållandet det motsatta eller att kostnaderna för takstolarnes förlängning m. m. mer än motsvaras af en minskad mur- och sockelmassa. På samma gång blifver väggytan mot den fria luften minskad, och de för snösamlingars skuld snarare obekväma än nyttiga gångarne kunna saklöst bortfalla.

Sockeln föreslås, såsom i det ursprungliga projektet, till utförande i béton, in- och utvändigt rappid med cementbruk, allt i afsigt att förebygga dess skadande genom frost. Angående detta konstruktionssätt må nämnas att det tillvann sig öfveringenjören Alrutz' i Stockholm fullständiga gillande.

Murarne föreslås, såsom nämndt, till utförande af tegel i asfalt, de yttre 2 sten, de inre $1\frac{1}{2}$ sten tjocka. Sådana murar böra lemnas fullkomligt intakta af köld och fukt, hvarjemte asfalten uppfyller fordringen att vara dålig värmeledare.

En öfverbyggnad af trä kan på grund af i ett föregående utlåtande lemnad utredning icke anses blifva fördelaktig på längden.

Takstolarne äro föreslagna af jern, hvilket i anseende till deras stora spännvidd och dyrhet icke behöfver särskildt motiveras. Konstruktionssättet (engelska takstolar) är endast antydt, ty då de lämpligast utgifvas på leverans, torde det få stå respektive verkstäder fritt att inkomma med sina egna förslag till deras konstruktion, som sedermera kunna af sakkunniga personer granskas.

Att minska spännvidden genom pelare, som åtminstone upptill vattenytan borde vara af sten, ställer sig troligen icke billigare än ett spann, men minskar filterarean och inverkar icke fördelaktigt på filtras verksamhet i öfrigt.

Vattentaket. En tillräcklig täthet kan vinnas genom ett lag bräder öfvertäckt med asfaltfilt, men för att minska värmeutstrålningen vore det bättre om ett hvilande luftskikt, på sätt ritningarne utvisa, kunde åstadkommas genom dubbla tak. Då luften med andra isoleringsmedel torde dela egenskapen, att under i öfrigt lika förhållanden verksamheten tillvexer med skiktets tjocklek, äro åsarne föreslagna i den höjd, till hvilken de utan konstruktiva svårigheter kunna utföras af halfbjelk, eller 300 mm. Bräderna och åsarne borde omsorgsfullt bestyrkas med tjära eller än bättre, kokas i sådan; de härtill erforderliga apparaterna kunna utan nämnvärda kostnader framställas af sammanskrufvade flensrör af 406 mm inre diameter, som finnes på lager.

Det undre och öfre takets öfre sidor beklädas med asfaltfilt, det förra för att förhindra vattenångors inträngande och kondensation i mellanrummet.

Dörrar. Till hvarje filtrum leda två dörrar för sandens transport in och ut.

Belysningen sker i ett hvart af de båda större filtra genom 6 fönster och 8 luckor, i det mindre genom 4 fönster och 8 luckor, alla anbragta i taket. Under den blida årstiden uttagas dörrar, fönster och luckor, så att fri luftcirkulation och god belysning vinnas. Till vintern insätts dubbla dörrar och dubbla

fönster, men luckorna, äfven dessa dubbla, tillslutas hermetiskt, så att all annan ventilation, än den genom oundvikliga otätheter, förebygges.

Diverse. För att undvika en onödig förlängning af takstolarne, äro väggarne placerade så tätt intill bassinernas kanter som konstruktionens säkerhet medgifver, hvaraf följden blifver att man icke utan särskilda hjälpmedel kan röra sig på en del af bassinmurarne. Då detta likväl ibland kan blifva nödvändigt, äro vridbara konsoler af galvaniseradt jern, hvilkas bärande element inmurats i bétonen, föreslagna, öfver hvilka landgångar kunna läggas. Vid rensningen af filtra kunna landgångarne borttagas och konsolerna vridas paralellt med väggarne, så att arbetarne vid filtras skumning och beskickning icke skada sig på desamma.

IV. Planering och hägnader m. m.

Utfyllning och stödjemurar. Enär kubikmassan af det utsprängda berget, mätt såsom sprängsten, utgör öfver 11,000 m³, hvartill komma 2,600 m³ jord, äro dessa quantiteter altför stora för att planlöst vräkas i sjön, utan borde kostnaderna för deras undanskaffande och uppläggning helst motsvaras af något praktiskt gagn. I förevarande fall har det ansetts nyttigast att utfylla hela filterområdet till ungefär samma höjd, som filtra innehafva, hvarigenom sandtvätten, som härintills legat cirka 4 m lägre än filtra, hvaraf följden blifvit stora kostnader för sandens oupphörliga kärning uppför en brant backe, höjes till en lämpligare nivå. Naturligtvis nödvändiggöras härigenom stödjemurar emot sjösidan af 5—3 m höjd, som dock kunna vara af simplaste och billigaste slag. Det oaktadt inrymmer icke hela schaktningsmassan å filterområdet, men finnes strax utanför 6 m vatten, där återstoden kan placeras. Lossningen af sådan ny sand, som anländer i prämar, sker framdeles enklast med kran, placerad på lämpligt ställe af kajmurarne.

Flyttning af ett gammalt magasin nödvändiggöres till en plats, som först framdeles kan bestämmas.

Hägnad omkring sandtvätten är behöflig, för att undvika att den smutsiga sanden af blåsten drifves in i de öppna filtra.

Diverse planering, framförallt af en väg söderom färgaren Lindströms område erfordras, men torde de detaljerade anordningarne härvid först framdeles kunna bestämmas.

V. Kostnadsförslaget.

Vissa poster i detta torde behöfva en närmare förklaring.

Bergsprängningen. Den beräknade kostnaden öfverstiger med 6500 mark det belopp för hvilket arbetet utgifvits å entreprenad. Detta har ansetts af försigtigheten påkalladt, dels emedan det ännu är ovisst om åtagandet till alla delar

kan uppfyllas, dels emedan en del af de mellanväggar, som skola kvarlemnas af berget, komma att under sprängningen skadas och genom murning måste iständsättas.

Stampbéton. Priset, 45 mark pr m³, öfverstiger med 17 mark det pris för hvilket dylika arbeten i Stockholm blifvit utförda, och är det mycket troligt att dylik béton (1 cement, 3 sand, 5 sten) äfven här kunde framställas för liknande pris. Då man emellertid måste taga i betraktande, att kubikmassan, i motsats till de Stockholmska arbetena, är mycket liten i förhållande till den yta som skall beklädas med béton, och att arbetskostnaden härigenom naturligtvis fördyras, äfvensom att detta arbete är det första större, som utföres härstädes, torde det vara rådligast att bereda sig på ett något högre pris än i utlandet betalats. En väsentlig besparing skulle dock med säkerhet vinnas, om för ändamålet inköptes en bétonkvarn, som kostar cirka 3000 finska mark, och som sedan detta arbete fulldats, kunde göra tjenst vid kommande bétoneringsarbeten.

Grästensmur i cement, i cyklopförband, med tjocka fogar, afses till påbyggnad af berget, der detta icke har nödig höjd, äfvensom till igenfyllning af rörgrafvarne ifrån filtra. De beklädas öfveralt med béton ut- och invändigt, och tjena endast som ett billigare surrogat för denna.

Sandens pris, 5 mark pr m³, förefaller högt, men häri ingår kostnaden för omsorgsfull tvättning, äfvensom inkärningen i filtra.

Cementputsens under titel I är antagen 25 mm tjock, under titel III endast 12 mm, enär den i det sednare fallet icke blifver utsatt för vattentryck.

Tegelmurning i asfalt kostar, enligt från kompetent håll erhållna upplysningar, 80 mark pr 1000, hvartill lagts priset för vanliga rödbrända tegel 60 mrk per 1000 franco Gammelstaden.

Jerntakstolarnes pris grundar sig äfvenledes på uppgifter från en specialverkstad, med 25 % tillägg för oförutsedda konjunkturförändringar m. m.

Totalkostnaden understiger med 14,000 mark det år 1891 uppgjorda förslaget och ligger skilnaden förnämligast i de sedan dess betydligt minskade prisen för bergsprängning. Helsingfors stads Vattenledningskontor den 13 Februari 1894.

C. Hausen.

Kostnads förslag till tre öfverbyggda filtra.

Arbetets beskaffenhet.	Pris i Finska Mark.		
	Detalj.	Summa.	
I. Bassiner och renvattensbrunn.			
2,600 m ³ jordschaktning	á 2.00	5,200 —	
3,000 m ³ planeringssprängning	á 4.00	12,000 —	
5,600 m ³ djupsprängning	á 6.00	33,600 —	
300 m ³ kanalsprängning	á 11.00	3,300 —	
incl. stenens undanskaffande			
990 m ³ stampbétón, incl. former	á 45.00	44,550 —	
200 m ³ gråstensmur i cement	á 12.00	2,400 —	
3,900 m ² cementputs	á 3.60	14,040 —	
40,000 st. tegel till silbotten, incl.			
radning	á 70.00	2,800 —	
350 m ³ grus, tvättadt och sälladt	á 8.00	2,800 —	
2,000 m ³ sand, tvättad	á 5.00	10,000 —	
83 m ² cementhällar	á 10.00	830 —	
c:a 5% af ofvanstående för transporter, arbetsredskap och diverse			
		131,520 —	
		6,480 —	138,000 —
II. Rörledningar och kranar m. m.			
1 st. dubbel kopparsil i östra dampelaren, öf-			
verbygd med en brädkur		750 —	
100 m 584 mm tackjernsrör, incl. lägg-			
ning	á 58.00	5,800 —	
15 m 533 d:o d:o d:o d:o á 53.00		795 —	
18 m 457 d:o d:o d:o d:o á 45.00		810 —	
15 m 406 d:o d:o d:o d:o á 40.00		600 —	
240 m 305 d:o d:o d:o d:o á 27.00		6,480 —	
10 m 203 d:o d:o d:o d:o á 15.00		150 —	
20 m 51 d:o d:o d:o d:o á 5.00		100 —	
c:a 10% af ofvanstående belopp för			
façonrör		1,500 —	
2 st. 406 mm slidventiler	á 500.00	1,000 —	
10 st. 305 d:o d:o	á 340.00	3,400 —	
2 st. 230 d:o d:o	á 175.00	350 —	
2 st. 51 d:o d:o	á 50.00	100 —	
2 st. 406 mm klaffventilar	á 360.00	720 —	
2 st. 305 d:o d:o	á 250.00	500 —	
Transport		23,055 —	138,000 —

Arbetets beskaffenhet.	Pris i Finska mark.				
	Detalj.	Summa.			
Transport	23,055	138,000			
3 st. teleskoprör á 600.00	1,800				
200 m gräfnig och igenfyllning af rörgraf á 6.80	1,360	29,515			
300 m ³ sprängning af rörgraf á 11.00	3,300				
ca 10% af ofvanstående för arbetsredskap, transporter och diverse	—				
		2,485	32,000		
III. Öfverbyggnad.					
105 m ³ béton incl. former á 45.00	4,725	63,315			
500 m ² cementrappning á 1.80	900				
112 tusen tegel, murade i asfalt á 140.00	15,680				
28 st. jerntakstolar, c:a 14 m långa, á 500.00	14,000				
11 st. d:o d:o 15 m d:o á 600.00	6,600				
2 st. d:o d:o 9 m d:o á 300.00	600				
50 m förslitna jernvägsskenor á 6.00	300				
62 st. vridbara jernkonsoler á 20.00	1,240				
2,300 m ² dubbelt vattentak af asfaltfilt på brädunderlag á 7.00	16,100				
6 st. dörrluffer, större á 175.00	1,050				
1 st. d:o , mindre	80				
24 st. par luckor á 30.00	720				
16 st. fönsterluffer, mindre á 60.00	960				
4 st. d:o , större á 90.00	360				
ca 10% af ofvanstående för arbetsredskap, transporter, m. m.	—			6,685	70,000
IV. Planering, hägnader m. m.					
1 st. magasin att flytta	200			6,000	
1,500 m ³ stödjemur á 2.00	3,000				
För planering och hägnader m. m.	2,800				
Summa	—	—	246,000		

Helsingfors Stads Vattenledningskontor den 15 Februari 1894.

C. Hausen.

Handlingar angående renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 8 Mars 1894.

N:o 54.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Vid behandling af stadens inkomst- och utgiftsförslag för innevarande år af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 29 förlidne December hafva Fullmäktige bland annat anmodat Drätselkammaren att taga i noggrant öfvervägande, huruvida icke utgifterna för renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar kunde nedbringas. I anledning häraf beslöt Drätselkammaren vid sammanträde den 17 Januari att affordra Byggnadskontoret yttrande i ärendet, och får Kammarerna, som numera från bemälda kontor emottagit tvenne saken berörande utlåtanden, det ena af den 22 sistvikne Februari och det andra, åtföljdt af en karta öfver stadens renhållningsdistrikt, af den 7 dennes, äran anföra följande.

Af återopade skrivelser framgår, att renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar, som tidigare handhades af härför antagna entreprenörer, sedan den 1 November 1891 verkstälts genom Byggnadskontorets försorg och att de härför ständigt stigande utgifterna väsentligen föranledts af tvenne orsaker: ökning i antalet allmänna platser och gatuandelar samt skärpta fordringar å renhållningen från vederbörande myndighets sida. I den senare skrifvelsen redogöres dessutom, huru denna renhållning för närvarande är i detalj ordnad, hvad densamma omfattar, hvilken ordinarie personal dervid är anställd, till hvad pris den vid normala förhållanden stiger i de fyra skilda distrikten, i det att ifrågavarande renhållning, beroende dels på den olika trafiken i mer och mindre centrala delar af staden, dels på något olika art och beskaffenhet, varierar med mera än 100 % eller från 4,3 till 10,3 penni per kvadratmeter och år samt för denna areal och tid i medeltal uppgår till 7 penni. I samma sistnämnda skrifvelse ådagaläggas med den grad af noggranhet det numera låter sig göra, att denna staden åliggande renhållning, häri likväl inberäknad äfven ersättningen för undanskaffande af snön om vintrarna, redan år 1887, då densamma verkställdes genom entreprenör, uppgick till 6 1/2 penni per kvadratmeter och år, hvarvid tillika bör bemärkas att, då fordringarna på bortsläpning af snön från gatorna för 7 år tillbaka icke voro ens närmelsevis

så stora som nu, den skenbart ej så obetydliga prisskilnaden af 7 penni för renhållning förutom snöns aflägsnande och 6 $\frac{1}{2}$ penni för renhållningen inclusive snösläpning, allt per qvadratmeter och år, icke blifver väsendtlig. Byggnadskontoret antager också derföre, och såsom det tyckes med stor sannolikhet, att renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar äfvensom af afträden och pissoirer enligt nuvarande fordringar på densamma ej skulle under sommarmånaderna kunna af entreprenör verkställas för en kostnad i någon betydligare mån understigande $\frac{7}{12}$ dels penni per qvadratmeter och månad. Enär en för renhållningen benägen entreprenör dessutom städse hade att beakta den hvarje uppskattning trotsande kostnaden för bortskaffande af snö under vintermånaderna och således vore nödsakad att beräkna en risken af affären motsvarande större vinst, håller Byggnadskontoret det för alldeles troligt, att ett bortgifvande på entreprenad af ifrågavarande renhållning för årets alla tolf månader, under snölösa år, skulle komma att betydligt öfverstiga det pris, hvarför staden genom dess Byggnadskontor kunde utföra samma arbete, samt att således endast en partiel entreprenad, gällande årets sommarmånader, kunde ifrågakomma, hvarvid likväl svårigheterna både för entreprenören och Byggnadskontoret att vexelvis för 6 månader årligen kunna anskaffa pålitliga och vana såväl arbetare som förmän gjorde ett dylikt tillvägagående så opraktiskt och dermed äfven oekonomiskt, att Byggnadskontoret för sin del ej kunnat förorda det.

De åsigter, som af Byggnadskontoret uttalats och här i korthet relaterats, omfattas äfven i hufvudsak af Drätselkammaren och då icke heller ett sådant förfaringsätt af Kammaren funnits lämpligt, att den normala renhållningen, hvari till ej obetydlig del emellertid ingår äfven löshuggning, undanskofling och delvis bortsläpning af is och snö från gator och trottoirer, för hela året utlemnades åt entreprenör, hvaremot staden toge på sin risk undanskaffande af snön vid alla större snöfall, emedan gränsen emellan större och mindre snöfall och isbildningar blefve omöjlig att i ett kontrakt så noga bestämma, att anledning till anspråk och tvister från entreprenörens sida kunde förekommas, utom att ansvarigheten gentemot polisens fordringar på renhållningen knappast kunde fördelas på tvenne verkställare, samt då Kammaren slutligen har sig bekant att renhållningen i aflägsnare och isynnerhet uti planerade, men ännu ej stenlagda stadsdelar redan af Byggnadskontoret inskränkts till det minsta möjliga, kan Drätselkammaren icke annat föreslå, än

att renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar äfvensom af afträden och pissoirer fortfarande verkställas direkt genom stadens Byggnadskontor och bibehålles vid nu gällande ordning.
Byggnadskontorets åberopade skrivelser och karta biläggas.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

HELSINGFORS STADS
BYGGNADSKONTOR.

Helsingfors,

den 22 Februari 1894.

N:o 16.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Med anledning af Drätselkammarens i protokollsutdrag af den 18 Januari 1894 Byggnadskontoret affordradt yttrande angående möjligheten att nedbringa utgifterna för renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar får jag anföra följande.

Efter det förslag såväl till indelning af staden i renhållningsdistrikt, som till kontrakt med renhållnings entreprenörer blifvit uppgjort i September 1891 utbjöd Drätselkammaren genom sedvanlig annons renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar att distriktsvis eller samfält på entreprenad öfvertagas af hugade spekulanter. Till den 8:de Oktober hade endast tvenne anbud inlemnats, men voro dessa af sådan beskaffenhet att Drätselkammaren ej kunde antaga desamma, utan uppdrog den åt Byggnadskontoret att fodersammast inkomma med förslag i det syfte att staden skulle från den 1:sta derpå följande November sjelf öfvertaga gaturenhållningen.

Sedan denna tid har äfven renhållningen verkstälts genom Byggnadskontorets försorg för en årlig kostnad, som genom sin storlek synes hafva alstrat opinionen, det nämnda renhållning icke handhafts på ett för staden fullt ekonomiskt sätt. Jemförda med kostnaderna under föregående år, då renhållningen verkstälts genom entreprenör, synes visserligen de sednare årens utgifter å samma konto nog höga, men i betraktande af att ej mindre en ökning i antalet af allmänna platser och gatuandelar egt rum än äfven att fordringarne å renhållningen af vederbörande myndigheter blifvit betydligt skärpta, torde stegringen af ifrågavarande kostnader icke kunna anses opropotionerlig.

Byggnadskontoret ser för sin del icke nu någon annan utväg att försöka nedbringa kostnaderna för ofta nämnda renhållning än att återgå till det förut pröfvade entreprenadsystemet, men vågar Byggnadskontoret högeligen betvifla att det afsedda ändamålet dermed skulle ernås. En för affären benägen entreprenör skulle städse hafva att räkna med en hvarje uppskattning trotsande faktor nämligen kostnaden för bortskaffning af snö vintertid och måste i följd deraf beräkna en risken motsvarande större vinst å företaget, hvarigenom entreprenadsumman antagligen skulle under snölösa år komma att betydligt öfverstiga det pris för hvilket staden kunnat utföra samma arbete.

Som exempel på huru kostnaden af renhållningen vintertid kan variera, beroende på större eller mindre snörikeredom kan följande utdrag ur Byggnadskontorets böcker för 1892—94 tjena.

Renhållningskostnaden från 1:sta Januari till 20:de Februari utgjorde år 1892 Fmk 10,257:20, 1893 Fmk 11,046:01 och 1894 Fmk 2,770:12.

En delning af renhållningen, sålunda att densamma för sommarmånaderna skulle öfverlätas på entreprenad, men om vintern verkställas genom Byggnadskontorets försorg kunde äfven anses tänkbar, men torde svårigheten både för entreprenören och Byggnadskontoret att för 6 månader årligen kunna anskaffa pålitliga och vana såväl arbetare som förmän omöjliggöra ett praktiskt och ekonomiskt anordnande af renhållningen på detta sätt.

Herman Norrmén.

HELSINGFORS STADS

BYGGNADSKONTOR.

Helsingfors,

den 7 Mars 1894.

N:o 19.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Till fullföljande af Drätselkammarens uppdrag får jag härmed, såväl komplettera Byggnadskontorets skrifvelse angående möjligheten att nedbringa kostnaderna för renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar, som äfven redogöra för ordningen vid verkställandet af nämnda renhållning.

I och för renhållningen är staden indelad i fyra distrikt; i hvarje af dessa ombesörjes renhållningen genom en förman biträdd af 3 à 4 handtlangare och en forman. Öfverinseendet i de fyra distrikten handhafves af en kvarterman, hvilken tillika sedan 1:sta Januari detta år dels genom ofvannämnda arbetsstyrka dels med biträde af tillfälliga arbetare utför renhållningen af stadens allmänna afträden och pissoirer. Den ordinarie renhållningsstyrkan räknar sålunda: 1 kvarterman, 4 förmän, 14 handtlangare och 4 formän. Extra handtlangare och formän antages vid förefallande behof vintertid, endast undantagsvis under annan årstid.

De särskilda distrikten omfatta följande allmänna platser och gatuandelar.

1:sta distriktet.

Gatuandelarne omkring planteringarne vid Finlands bank.
Gatuandelen invid Nikolaigatan N:o 2.

Katrinegatan utanför Rådhuset.
 Jernvägstorget.
 Esplanadgatorna.
 Vestra och Östra Henriksgatorna.
 Skilnaden och Trekanten.

Arealen af I:sta distriktet = 63,480 m².

II:dra distriktet.

Halfva kajarmen å Hundhällan.
 Norra kajen och Kanaltorget.
 Gatuandelarne omkring Auktionskammaren.
 Skatudds vestra kajen jemte Högvaktstorget.
 Skatudden, bron samt vägarne till häktet och flottiska kasern.
 Vestra kajen och kajarmarne.
 Gatuandelarne omkring Tullhustomten äfvensom packhusgården.
 Kaserntorget.
 Magasinskajen.
 Badhusvägen.
 Andelar i Park- och Hafsgatorna.
 En tredjedel af Salutorget.

Arealen af II:dra distriktet = 88,010 m².

III:dje (& IV:de) distriktet (sammanslagna).

Gatuandelarne kring skoltorget och odisponerade tomten mellan Ulrikas-
 borgs- och Röddäldsgatorna.
 Andel i Bangatan.
 D:o i Fredrikstorget.
 D:o i Nya Kyrkobrinken.
 Observatoriibergerne med nedfarter.
 Andelar i Smedsgatan.
 D:o i Skepparegatan.
 D:o i Docks- och Munkholmsgatorna.
 D:o i Bergmansgatan.
 D:o i Jungfrustigen.
 D:o i Fabriks- och Kaptensgatorna.
 Gatuandelarne norrom Åbo kasern.
 Andel i Kampgatan och vägarne till exersisplatsen.
 Narinken.
 Andel i Folkskolegatan.
 Kamptorget.
 Andel i Lappviksgatan äfvensom Lappvikssqvären.

Andel i Gräsviksgatan.
 Gångarne genom gamla Kyrkogården.
 Kyrkotorget.
 Sandvikstorget.
 Gräsviks- och Sandvikskajerna.
 Gatuandelarne omkring Dockstorget.
 En tredjedel af Salutorget.

Arealen af III:dje (& IV:de) distriktet = 98,360 m².

V:te distriktet.

Broholmogatan och Långa bron.
 Brobergskajen.
 Andel i Gengatan.
 D:o i Unionsgatan utanför Kaisaniemi.
 D:o i Trägårdsgatan.
 Kaisaniemi.
 Elisabetstorg jemte del af Norra kajen.
 Senatstorget.
 Halfva kajarmen å Hundhällan.
 En tredjedel af Salutorget.

Arealen af V:te distriktet = 56,136 m².

Sammanfattade arealen af samtliga distrikt utgör 305,986 m².

Gemensamt af II:dra, III:dje och V distrikten renhållas Salutorget, hvars areal c:a 20,000 m² i ofvanstående förteckning blifvit jemt fördelad å nämnda distrikt.

Enär Drätselkammaren kunde, följande en från Byggnadskontoret skiljak-tig mening, anse det för staden fördelaktigare att på entreprenad distriktsvis eller samfält för sommarmånaderna öfverlåta renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar, får Byggnadskontoret, till utredning af frågan rörande den ersättning för nämnda arbete som i dylikt fall åt entreprenörer kunde ifrågakomma, framlägga följande beräkning.

Antagas utgifterna för renhållningen under de tvenne veckorna 28 Januari till 10 Februari detta år, såsom norm för kostnaden af oftanämnda renhållning under normala förhållanden (ingen snötransport m. m. dylikt) fördelar sig utgif-terna för de skilda distrikten sålunda:

För 14 dagar (28/I—10/II).

I:sta distriktet.

14 dagsverk (förman)	å 3:—	Fmk	42:—
73 1/2 d:o (medeltal)	å 1,85	,,	136:10
		Transport — —	„ 178:10

	Transport —	Fmk 178: 10
2 1/2 dagsverk (häst)	å 5,10	” 12: 75
Transport af 83 m ³ sopor & affall	å 0,75	” 62: 25
		<u>Summa Fmk 253: 10</u>

hvilket per dag utgör Fmk 18:07. Då arealen af I:sta distriktet uppgår till 63,480 m² skulle för detta distrikt kostnaden af renhållningen, verkställd med ordinarie personal, per m² och år utgöra 10,3 *penni*.

II:dra distriktet.

14 dagsverk (förmän)	å 3,00	Fmk 42: —
51 1/2 d:o (medeltal)	å 1,74	” 89: 70
2 hästdagsverk	å 5,10	” 10: 20
Transport af 56,6 m ³ sopor & affall	å 1,00	” 53: 60
		<u>Summa Fmk 195: 50</u>

hvilket per dag utgör Fmk 13:95. Då arealen af II:dra distriktet uppgår till 88,010 m² skulle för detta distrikt kostnaden af renhållningen, verkställd med ordinarie personal, per m² och år utgöra 5,8 *penni*.

III:dje (& IV:de) distriktet.

14 förmansdagsverk	å 3,00	Fmk 42: —
45 d:o (medeltal)	å 1,70	” 76: 80
2 häst d:o	å 5,10	” 10: 20
Transport af 53,6 m ³ sopor och affall	å 1,00	” 53: 60
		<u>Summa Fmk 182: 60</u>

hvilket per dag utgör Fmk 13. Då arealen af III:dje (& IV:de) distriktet uppgår till 98,360 m² skulle för detta distrikt kostnaden af renhållningen verkställd med ordinarie personal per m² och år utgöra 4,8 *penni*.

V:te distriktet.

14 förmansdagsverk	å 2,80	Fmk 39: 20
49 3/4 d:o (medeltal)	å 1,60	” 80: 13
2 häst- d:o	å 5,10	” 10: 20
Transdort af 49,5 m ³ sopor och affall	å 1,10	” 54: 45
		<u>Summa Fmk 183: 98</u>

hvilket per dag utgör Fmk 13:14. Då arealen af V distriktet uppgår till 56,136 m² skulle för detta distrikt kostnaden af renhållningen verkställd med ordinarie personal per m² och år utgöra 8,5 *penni*.

För hela arealen af stadens allmänna platser och gatuandelar utgör renhållningskostnaden sålunda beräknad (d. ä. med frånseende af alla extra utgifter för snötransport och dylikt) per m² och år 7 *penni*; häri ingår äfven kvartersmannens aflöning.

Som af det föregående framgår varierar kostnaden per år och m² i de olika distrikten ända till 100 %, beroende på deras i förhållande till trafiken mer eller mindre centrala läge. Det arbetsdrygaste distriktet omfattar bland annat de lifligt trafikerade Esplanad- och Henriksgatorna, hvilka i regeln rengöras tvenne gånger dagligen. I V:te distriktet ingå Långa bron och Broholmogatan, en hvad renhållningen vidkommer kostsam trafikstråt, å hvilken rörelsen starkt koncentreras.

Tyvårr har icke något kontrakt med de intill år 1892 renhållningen af stadens gatuan delar omhänderhafvande entreprenörerna blifvit i tiden af Drätselkammaren uppgjort, hvarföre det numera möter stor svårighet att bestämma den exakta storleken af den areal det ålåg dessa att renhålla. En närmelsevis riktig siffra för denna gatuytas storlek under år 1887 erhålles likväl från Stadsfullmäktiges utskottsbetänkande i fråga om gatuunderhållets i staden ombesörjande genom kommunens försorg (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37 år 1887). Med ledning af en i detta betänkande ingående tabell kan den dåvarande gatuarealen, hvars renhållning ålåg staden, uppskattas till c:a 208,000 m²: en yta som med c:a 100,000 m² understiger den, det för närvarande åligger staden att renhålla.

Entreprenadsumman för renhållningsarbetet utgjorde år 1887 Fmk 13,500, hvilken summa fördelad på förstnämnda areal ger för oftanämnda arbete en kostnad af 6½ penni per m² och år. I ofvannämnda entreprenadsumma för 1887 ingår visserligen äfven ersättning för undanskaffande af snö och dylikt från stadens allmänna platser och gatuan delar, men dels torde denna börda för 7 år sedan icke varit så betungande som under närvarande tid, då såväl en intensivare trafik som äfven de sedan år 1890 i gatorna nedlagda spårvägarne betinga en omsorgsfullare rengöring af körbanorna från snö och ojemnheter vintertid, dels läser enligt hvad Byggnadskontoret meddelats entreprenörernas energi vid fullgörandet af dem ålagda renhållningsarbeten lemnat mycket öfrigt att önska.

Om sålunda renhållningen för närvarande äfven med frånseende af kostnaderna för snötransport och dylikt ställer sig per ytenhet obetydligt dyrare än samma arbete inclusive snötransport m. m. år 1887, är detta likväl enligt Byggnadskontorets förmenande på grund af hvad ofvan anförts icke antagligt att renhållningen, utförd enligt nuvarande fordringar, skulle af entreprenörer kunna verkställas under sommarmånaderna för en kostnad väsentligen understigande $\frac{7}{12}$ dels penni per m² och månad, det pris för hvilket Byggnadskontoret enligt förutnämnda beräkning under normala förhållanden utför ifrågavarande renhållning.

Slutligen förtjenar äfven framhållas det utgiften för renhållningen af Brunnsparksvägarne, hvilket arbete af Drätselkammaren öfverlämnats åt entreprenör, utgör enligt verkställd beräkning per m² och år 10 penni, hvilket pris i betraktande af att någon borttransport af snö derstädes neppeligen icke förekommer synes nog högt.

En karta utvisande fördelningen af renhållningsarbetet å olika distrikt biläggas härjemte.

Herman Norrmén.

*Utskottsbetänkande n:o 3 i fråga om vården af fosterbarn i Helsingfors. *)*

Från Stadsfullmäktige hafva undertecknade fått emottaga följande protokollsutdrag:

Utdrag ur Helsingfors Stadsfullmäktiges protokoll för den 13 Februari 1894.

§ 6.

Till behandling företogs bordlagda ärendet angående vården af fosterbarn i Helsingfors.

Efter en längre diskussion beslöto Stadsfullmäktige, efter omröstning, att nytt förslag till stadga angående vården af fosterbarn i Helsingfors skulle genom återremiss till utskottet åvägabringas, samt att nu skrida till detaljgranskning af utskottsbetänkandet N:o 1, i och för bestämmandet af grunderna, enligt hvilka ifrågavarande omarbetning borde ske.

Vid härå verkställd preliminär detaljbehandling af betänkandet N:o 1, godkändes, beträffande § 1, ett af herr Gustafsson väckt förslag derom att Stadsfullmäktige, der sådant ansåges nödigt, egde, på Helsovårdsnämndens förslag, utse behöfligt antal personer, hvilka det tillhörde att enligt Nämndens bestämmande biträda förste stadsläkaren vid tillsynen öfver fosterbarn.

Beträffande § 2 beslöto Stadsfullmäktige, på förslag af Herrar Mechelin och Boisman, anmoda utskottet att till det allra nödvändigaste inskränka de omständigheter, som vid den i § stadgade anmälan borde uppgifvas.

Vidkommande § 3 skulle, på framställning af Herr Boisman, utskottet taga i öfvervägande huruvida deri omnämnda tidsbestämning skäligen borde bibehållas.

I fråga om § 4 beslöts, på förslag af Herr Mechelin, att anmälningarna skulle i diarium införas jemte anteckning om de åtgärder, till hvilka de anmälda fallen föranledde.

Rörande §§ 5 och 6 beslöto Stadsfullmäktige antyda att desamma borde sammanställas till en enda paragraf, dervid 1:sta och 3:dje momenten af § 5 skulle vid omarbetningen kvarstå, men i stället för 5 och 6 paragrafernas öfriga innehåll endast den bestämning upptagas, att Helsovårdsnämnden egde vidtaga sådana inom

*) Tryckta handlingarnas nr:is 11 och 33 för 1893 och 5 för 1894.

dess lagliga befogenhet liggande åtgärder, som vore egnade att skydda utackorderade barn mot smitta och andra skadliga inflytelser.

Vidkommande § 7 beslöts, på förslag af herr Runeberg, att densamma skulle utgå.

Hvad § 8 beträffar, beslöto Stadsfullmäktige att till 1:sta momentet skulle fogas det tillägg att deri omnämnda inspektioner finge verkställas äfven af personer, som för vården af fosterbarn adjungerats i Helsovårdsnämnden, hvarjemte utskottet egde öfverväga om ej momentet lämpligare borde ingå redan i § 5. — Utan votering beslöts att andra momentet af § 8 skulle utgå.

Angående § 9 beslöts att § borde omredigeras sålunda att vitesböter icke skulle betecknas såsom straff, samt att eventuellt äfven maximum för böterna borde nedsättas.

På förslag af Herrar Boisman och Sinebrychoff beslöto Stadsfullmäktige antyda att § 10 kunde umbäras.

Sedan Herr Mechelin anhållit att varda befriad från ledamotskap i utskottet äfvensom framhållit att Herr Danielson numera icke vore stadsfullmäktig och därför måhända icke vidare önskade taga del i utskottets arbeten, utsågo Stadsfullmäktige Herrar Engström, Nordman och Boisman att med nytt betänkande i ifrågakörande ärende till Fullmäktige inkomma, samt att utdrag ur det vid frågans behandling vid detta sammanträde förda protokoll skulle utskottet tillställas.

In fidem.

Elis Furuhjelm.

Till åtlydnad af Stadsfullmäktiges förestående beslut har utskottet omredigerat det tidigare förslaget till stadga om vården af fosterbarn i Helsingfors (se tryckta handlingarna n:ris 33 för 1893) på följande sätt:

Stadga om vården af fosterbarn i Helsingfors.

1 §.

Helsovårdsnämnden bör hålla tillsyn öfver att barn under åtta år, som öfverlemnas åt fremmande att mot ersättning fostras och vårdas, erhålla behörig skötsel och vård.

Sagda tillsyn utöfvas närmast, under Helsovårdsnämndens inseende, af förste stadsläkaren med biträde af de personer, som för antydda ändamål ställas till hans förfogande.

2 §.

Hvar, som mottagit barn såsom i 1 § sagts, bör anmäla derom inom tre dygn å Helsovårdsnämndens byrå.

Vid anmälan skall uppgifvas vårdarinnans och föräldrarnas namn, stånd och hemvist, barnets namn, ålder och födelseort samt ersättningens belopp och betalningsterminerna.

Öfver anmälan bör kostnadsfritt utfärdas bevis, åtföljdt af en kortfattad anvisning om barns skötsel och vård.

3 §.

Ombyter vårdarinna bostad, eller dör fosterbarn eller upphör eljes vården om detsamma, bör vårdarinna äfven sådant inom tre dygn hos Nämnden anmäla.

4 §.

Anmälningar, som enligt 2 och 3 §§ till Helsovårdsnämnden inkommit, böra införas i särskildt diarium, som skall innehålla dagen, när hvarje anmälan gjorts, samt anmälningens innehåll; och bör i diariet antecknas hvilken åtgärd i anledning af anmälningen vidtagits.

5 §.

Förste stadsläkaren bör dagligen, vid besök å Helsovårdsnämndens byrå, taga kännedom om dit inkomna anmälningar.

För öfrigt eger Helsovårdsnämnden vidtaga de inom dess befogenhet liggande åtgärder, som äro egnade att skydda fosterbarnen mot vanvård, smitta eller andra skadliga inflytelser.

6 §.

Uraktlåten anmälan är belagd med vitesböter från fem till tjugufem mark. Helsingfors, den 25 mars 1894.

Otto Engström.

T. J. Boisman.

J. A. Nordman.

H:fors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

*Utskottsbetänkande angående utminuterings och utskänknings-
gen af spritdrycker i Helsingfors.*

Jemte skrivelser af den 12 sistlidne februari och 22 innevarande mars har Magistraten till Stadsfullmäktige insändt särskilda ansökningar om rätt till utminuterings och utskänkning af spritdrycker i Helsingfors under tiden från den 1 nästinstundande juni till samma dag år 1896; hvarefter åt undertecknade uppdragits att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande i ärendet.

Af ifrågavarande ansökningar afse två, hvilka ingifvits af Helsingfors utskänknings aktiebolag och Helsingfors utminuterings aktiebolag, rätt till monopol på utminuterings och utskänknings af spritdrycker. Förstnämnda bolag, hvars ansökan tidigare i tryck utdelats bland Stadsfullmäktige, anhåller sålunda att stadens myndigheter måtte taga under öfvervägande, huruvida icke åt bolaget kunde beviljas ett fullständigt eller, derest detta skulle anses stöta på alltför stora svårigheter, åtminstone ett möjligast vidsträckt sådant monopol. I sammanhang dermed anhåller bolaget att fortfarande få bibehålla sina nykterhetsvärdshus och inrätta nya sådana samt att särskilda, tidigare inom Stadsfullmäktige uttalade önskningsmål beträffande beloppet af dividenden å bolagets aktier och direktionens för bolaget sammansättning finge förfalla. — Helsingfors utminuterings aktiebolag åter har, jemte det bolaget främst ansökt om rätt att få bedrifva utminuterings på samma sätt som för närvarande, förklarar sig villigt att eventuellt öfvertaga äfven all utminuterings af såväl bränvin som andra inhemska spritdrycker att bedrifvas i exempelvis fem försäljningsställen eller ock att, derest Stadsfullmäktige skulle anse att all försäljning af inhemska spritdrycker, såväl utminuterings som utskänknings, borde öfverlemnas åt ett enda bolag, taga initiativet till bildande af ett sådant bolag, inrättadt under noggrant iakttagande af de vilkor, bestämmingar och önskningsmål, Stadsfullmäktige fastställt eller möjligen komma att fastställa.

Magistraten, som yttrat sig endast angående utskänkningsbolagets ansökan, uttalar såsom sin mening att åt detsamma icke borde beviljas något mera omfattande monopol än bolaget äfven efter det författningen af den 9 juni 1892 trädde i gällande kraft tillförsäkrats och fortfarande åtnjuter. Poliskammaren åter har, vidkommande såväl den ena som den andra ansökningen, anfört, att Poliskammaren i stöd af de erfarenheter, som i Sverige gjorts angående det s. k. Göteborgs-

systemets förtjenster såsom egnadt att motarbeta missbruket af rusdrycker, fullkomligt omfattar detsamma införande äfven hos oss, dock under förutsättning att fullt tillräckliga garantier föreligga derom att det bolag, som kan få sig sådan rätt anförtroddt, är fullt besjäladt af de principer, hvilka ligga till grund för sagda system.

Såsom bekant, tillsatte Stadsfullmäktige år 1892 ett utskott för att pröfva, huruvida och på hvilka vilkor monopol på handeln med spritvaror i Helsingfors borde åt ett bolag ombetros. I betänkande af den 6 maj 1893 (se tryckta handl. n:o 15 för 1893) föreslog nämnda utskott att för framtiden åt ett enda bolag, så organiseradt som utskottet närmare uttalat, skulle ombetros uteslutande rätt att utminutera bränvin och sprit samt alla andra spirituosa, hvilkas försäljningspris understiga 2 mark 50 penni litern, eller hvilka innehölle 60 % alkohol eller deröfver. Åt samma bolag skulle upplätas all utskänkning af spritdrycker, med undantag af den å större hoteller och restauranter samt enskilda föreningar och klubber, hvaremot utminuterings- och utskänkningen i öfrigt skulle bibehållas ordnad på samma sätt som förut. Emot detta utskottets förslag uttalades dock redan inom utskottet betänkligheter, i det att åtskilliga ledamöter inom utskottet ansågo gällande författningar i ämnet icke berättiga myndigheterna att vid bortgifvandet af utminuterings- och utskänkingsrättigheterna göra åtskilnad emellan spritvaror af olika pris och styrka. Utskottets betänkande vann icke heller understöd af Stadsfullmäktige, som i stället omfattade ett af en utskottsledamot reservationsvis framställt förslag att åt ett på uppgifvet sätt organiseradt bolag skulle öfverlätas monopol på handeln med inhemska spritdrycker med undantag af den utskänkning, som eger rum å hoteller, restaurationer och konditorier, medan utminuterings- och utskänkningen af utländska spritdrycker skulle bibehållas ordnad på samma sätt som för närvarande. Detta Stadsfullmäktiges beslut fattades dock blott preliminärt och skulle icke vara bindande vid en kommande behandling af frågan.

Jemväl utskottet delar de betänkligheter, som i anförd mätto tidigare uttalats om lagligheten af den anordning, 1893 års utskott förordat. Då äfven den utväg, som på uppgifvet sätt vunnit pluralitet inom Stadsfullmäktige, eller att monopolisera endast handeln med inhemska spritvaror, icke kan af utskottets flertal, på de af 1893 års utskott deremot anförda skäl, omfattas, finnes, efter utskottets tanke, så länge författningarna icke gifva stadskommun större frihet att ordna monopoliseringen af spritdrycker i nykterhetens intresse än som för närvarande är fallet, icke någon utväg att bevilja de begge bolagen eller någotdera af dem ansökt monopol. Endast i så mätto torde bolagens önsknningar kunna tillmötesgå, att Stadsfullmäktige skulle än mera än förut söka indraga de för närvarande i enskildas händer befintliga utminuterings- och utskänkingsrättigheterna och sålunda exempelvis konsekvent icke åt handlande och värdshusinnehafvare, de der icke redan innehafva rätt att försälja eller utskänka spritvaror, utgifva dylik rätt samt likaledes icke vidare bevilja nya rättigheter åt dem, som på något sätt, såsom

genom affärsobestånd, förlorat sina tidigare rättigheter af ifrågavarande slag, större hoteller och restauranter sjelffallet undantagna. Af sålunda disponibla rättigheter kunde i stället ett ökadtt antal tilldelas de begge bolagen, beroende på särskild framställning derom af dessa.

Utskottet får därför föreslå

att Helsingfors utskänknings- och utminuteringsaktiebolags ansökningar om rätt till monopol på handeln med spritdrycker måtte af Stadsfullmäktige afböjas.

Vid sådan utgång

torde frågan om utskänkningsbolagets nykterhetsvårdshus, om nedläggning af dividenden å bolagets aktier samt om att Stadsfullmäktige skulle utse ledamöter i bolagets direktion få förfalla.

I sin ansökan har Helsingfors utskänknings aktiebolag anhållit jemväl att Stadsfullmäktige ville besluta att återtaga de till bolaget utarrenderade Högholmen och Fölisön och samtidigt dermed öfvertaga bolagets tre gårdar n:o 14 vid Skarpskyttegatan, n:o 34 vid Vladimirsgatan och n:o 16 vid Lilla Robertsgatan, emot erläggande till bolaget af den på dessa gårdar hvilande skulden af omkring 75,000 mark. Skulle Stadsfullmäktige af en eller annan anledning finna det ändamålsenligare att holmarne förblifva under bolagets förvaltning, har bolaget förklarat sig villigt att fortfarande förvalta holmarne, under förutsättning att de för deras underhåll nödiga anslag af Stadsfullmäktige beviljas.

Ansökningen i denna del står, efter utskottets uppfattning, icke i närmare samband med frågan om utminuterings och utskänknings ordnande, hvilken frågas afgörande icke bör fördröjas genom undersökningen derom, huruvida och på hvilka villkor utskänkningsbolagets berörda anhållan kan tillmötesgå. På sådan grund och då Drätselkammarens yttrande i saken lämpligast torde böra införas innan ärendet i denna del göres till föremål för närmare behandling, får utskottet hemställa

att utskänkningsbolagets ansökan i nästnämnda del remitteras till Drätselkammaren i afseende å utlåtande.

För den händelse, Helsingfors utskänknings- och Helsingfors utminuteringsaktiebolags ansökningar om monopol icke kunde beviljas, hafva dessa bolag anhållit om rätt till handel med bränvin och sprit såsom förut. Uppgifna försäljningsställen äro för

1:o *Helsingfors utskänkningsaktiebolag* :

a) *Glogatan n:o 5* med enkan *Agata Fredrika Renberg* såsom föreståndarinna ;
 b) *Andrégatan n:o 15* med jungfru *Mathilda Josefina Dahlgren* såsom föreståndarinna; samt

c) *Fabiansgatan n:o 10* med jungfru *Vilhelmina Emilia Hagstedt* såsom föreståndarinna.

2:o *Helsingfors utminuteringsaktiebolag* :

a) *Alexandersgatan n:o 21*, med enkan *Amalia Eklund* såsom föreståndarinna; samt

b) *Stora Robertsgatan n:o 27*, med enkan *Olga Agatha Öhman* såsom föreståndarinna.

Föreslås värdsamt att, i enlighet med hvad äfven Poliskammaren förordat,

antydde ansökningar i nästberörda delar måtte af Fullmäktige tillstyrkas.

Följande personer och bolag hafva ansökt om rätt att försälja andra inhemska och utländska spritvaror än bränvin och sprit, nemligen:

- 1:o *Sjökaptenen Vilhelm Ahlfors* i n:o 12 vid Kyrkogatan.
- 2:o *Handlanden Carl Kristian Bergroth* i n:o 21 vid Alexandersgatan.
- 3:o *Handlanden Edvard Vilhelm Ekberg* i n:o 52 vid Alexandersgatan.
- 4:o *Handelsfirman Hjelt & Lindgren* i n:o 17 vid Unionsgatan.
- 5:o *Handlanden Klas Theodor Holmström* i n:o 11 vid Alexandersgatan.
- 6:o *Handlanden Viktor Rudolf Kählman* i n:o 15 vid Fredsgatan.
- 7:o *Handlande enkan Augusta Nikander* i n:o 11 vid Mikaelsgatan.
- 8:o *Handelsfirman J. C. Maexmontan* i n:o 21 vid Unionsgatan.
- 9:o *Handlanden Karl Axel Palmroos* i n:o 27 vid Norra Esplanadgatan.
- 10:o *Handlanden Axel Adolf Pihlgren* i n:o 14 vid Fabiansgatan.
- 11:o *Handlanden Nikolai Pletschikoff* i n:o 26 vid Unionsgatan.
- 12:o *Handelsfirman Bröder Popoff* i n:o 1 vid Glogatan.
- 13:o *Handlanden Gustaf Valentin Relander* i n:o 4 vid Vilhelmsgatan.
- 14:o *Handlanden Johan Frans Georg Riedell* i n:o 10 vid Fabiansgatan.
- 15:o *Handlanden Otto Rohde* i n:o 50 vid Alexandersgatan.
- 16:o *Handelsfirman Luther & Rudolph* i n:o 28 vid Unionsgatan.
- 17:o *Handlanden Otto Vilhelm Salin* i n:o 4 vid Kyrkogatan.
- 18:o *Handlanden Frans Julius Ferdinand Sjöblom* i n:o 2 vid Södra Magasinsgatan.
- 19:o *Handlanden Nikolai August Turdén* i n:o 5 vid Mikaelsgatan.
- 20:o *Handelsfirman J. H. Wickel* i n:o 32 vid Alexandersgatan.

- 21:o *Handlanden Anders Werner Eklund* i n:o 19 vid Skilnadsgatan.
 22:o *Handlanden Gustaf Robert Holmqvist* i n:o 9 vid Andregatan.
 23:o *Handlanden Karl August Hasselberg* i n:o 7 vid Stora Robertsgatan.
 24:o *Handlanden Johan Fredrik Albin Jansson* i n:o 13 vid Eriksgatan.
 25:o *Handlanden Karl Gustaf Jalonen* i n:o 33 vid Fredriksgatan.
 26:o *Handlanden Viktor Alarik Lindström* i n:o 13 vid Lilla Robertsgatan.
 27:o *Handlanden Anders Werner Eklunds konkursmassa* i n:o 19 vid Skil-

nadsgatan.

28:o *Handlanden Karl Henrik Skogster* i n:ris 15 och 17 vid Skilnadsgatan.

29:o *Handlanden Johan Fredrik Sjöberg* i n:o 22 vid Fredriksgatan.

Då af nämnda sökande handlandene *Eklund, Hasselberg, Jansson* och *Sjöberg* äro i konkurs och sålunda icke innehafva försäljningsrätt, handlandene *Jalonen, Lindström* och *Skogster* åter icke heller för närvarande ega rättighet att utminutera spritdrycker samt handlanden *Eklunds* konkursförvaltning, som innehar rätt att till den 1 nästinstundande juni realisera massans lager af spirituosa, derigenom, på sätt äfven Poliskammaren anmärkt, eger rådrum nog att slutförsälja lagret, får utskottet för sin del afstyrka dessa ansökningar. Deremot skulle utskottet förorda öfriga ansökningar, hvilka alla jemväl af Poliskammaren tillstyrkts. Utskottet hemställer derfor att Stadsfullmäktige ville besluta

att föreslå bifall till de ansökningar om rätt att sälja andra spritvaror än bränvin och sprit, som inlemnats af sökandene Ahlfors, Bergroth, Ekberg, Hjelt & Lindgren, Holmström, Kählman, Nikander, I. C. Maaxmontan, Palmroos, Pihlgren, Pletschikoff, Bröder Popoff, Relander, Riedell, Rohde, Luther & Rudolph, Salin Sjöblom, Turdén, J. H. Wickel och Holmqvist,

men deremot förorda afslag å öfriga enahanda ansökningar.

Af de trettio utminuteringsrättigheter, som, inberäknadt utskänkings- och utminuteringsbolagens rättigheter, under ifrågavarande period få bortgifvas, skulle derigenom återstå 4 till framtida disposition.

Rätt att utskänka bränvin och andra spritdrycker har ansökts af

1:o *Helsingfors utskänkings aktiebolag* å följande ställen:

- a) *Unionsgatan 24* med jungfru Emilia Sofia Blomqvist såsom föreståndarinna;
 b) *Unionsgatan 14* med tjenarinnan Katarina Kårsämä såsom föreståndarinna;
 c) *Fredriksgatan 52* med hustru Amanda Gustafsson såsom föreståndarinna;

- d) *Fredriks-gatan 34* med enkan Klara Sofia Walkonen såsom föreståndarinna;
 e) *Georgsgatan 3* med jungfru Regina Wilhelmina Blomqvist såsom föreståndarinna;
 f) *å Högholmen* med restauratören Karl Fredrik Nyberg såsom föreståndare.
 2:o *Restauratrisen Katharina Charlotta Ahlfors* i n:o 19 vid Alexandersgatan.
 3:o *Restauratören Frans Fridolf Blomberg* i n:o 1 vid Norra Magasinsgatan.
 4:o *Restauratören Gustaf Robert Blomqvist* i n:o 2 vid Sofiegatan.
 5:o *Konditorn John Baptista Catani* i n:o 31 vid Norra Esplanadgatan.
 6:o *Restauratören Karl Emil Edberg* i n:o 21 vid Alexandersgatan.
 7:o *Helsingfors Frivilliga Brandkår* i kårens hus n:o 3 vid Hagasundsgatan med restauratören Wilhelm August Storck såsom föreståndare.
 8:o *Arbetets vänner* i n:r:is 4 & 6 vid Lilla Robertsgatan med restauratrisen Lovisa Nyqvist såsom föreståndarinna.
 9:o *Gustava Wilhelmina Gorbatoff* i n:o 2 vid Södra Magasinsgatan.
 10:o *Restauratören Axel Karl Frithiof Gummeson* i hotell Kämp med undantag af biertunneln.
 11:o *Densamme* i hotell Kämps biertunnel.
 12:o *Restauratören Johan Gustaf Haglund* å Nya hotellet i n:o 8 vid Glog.
 13:o *Restauratrisen Amanda Hellström* i n:o 7 vid Brunns-gatan.
 14:o *Enkefru Augusta Mathilda Holappa* i hotel Wilhelmsbad.
 15:o *Restauratrisen Amanda Josefina Huldt* i Studenthuset.
 16:o *Restauratören Nils Håkansson's konkursmassa* med Håkansson såsom föreståndare i restaurationslokalerna uti Brunns-parken.
 17:o *Jernvägsmannaföreningen* i n:o 8 vid Brunns-gatan med enkan Vendla Gustava Simonsson såsom föreståndarinna.
 18:o *Suomalainen luku- ja konversationklubi* i n:o 40 vid Alexandersgatan med restauratören Johan Konstantin Lundin såsom föreståndare.
 19:o *Handels-gillet* i n:o 35 vid Norra Esplanadgatan med restauratören Krist Osolin såsom föreståndare.
 20:o *Restauratören Karl Frans Vilhelm König* i n:o 4 vid Mikaelsgatan.
 21:o *Restauratören Johan Konstantin Lundin* i n:o 20 vid Alexandersgatan.
 22:o *Enkefru Alexandra Lovisa Löfström* i n:o 40 vid Alexandersgatan med konditorgesällen Lars Harald Frithiof Nymark såsom föreståndare.
 23:o *Fru Johanna Charlotta Knief* å Societetshuset.
 24:o *Restauratören Nikolai Nikolajeff* i n:o 14 vid Fabiansgatan.
 25:o *Nya Teaterhus aktiebolaget* å Operakällaren med restauratören Frans Oskar Petterson såsom föreståndare.
 26:o *Restauratören Karl Fredrik Nyberg* i n:o 12 vid Alexandersgatan.
 27:o *Restauratrisen Helena Nyström* i n:o 27 vid Kaserngatan.
 28:o *Restauratrisen Maria Josefina Piehl*, f. d. Semmelis, i n:o 17 vid Unionsgatan.
 29:o *Restauratören Martin Podvorskij* i n:o 7 vid Konstantingatan.

30:o *Svenska klubben* i n:o 12 vid Alexandersgatan med restauratören Karl Fredrik Nyberg såsom föreståndare.

31:o *Restauratören Hjalmar William Tornainen* i n:o 6 vid Fabiansgatan.

32:o *Nyländska Jaktklubben* i dess paviljong & Blekholmsgrundet med restauratören Wilhelm August Storek såsom föreståndare.

33:o *Restauratören Gustaf Axel Wickström* & Kaisaniemi värdshus.

34:o *Densamma* i n:o 9 vid Östra Henriksgatan.

35:o *Restauratören Josef Volontis* i Esplanadkapellet.

36:o *Restauratrisen Johanna Lovisa Bergström* i n:o 10 vid Annegatan.

37:o *Restauratören Alexander Frithiof Forsström* i n:o 16 vid Vestra Henringsgatan.

38:o *Restauratören Johan Gustaf Hagström* i Arkadia teatern.

39:o *Restauratrisen Lydia Elisabet Heinström* i n:o 16 vid Erikskatan.

40:o *Restauratrisen Emilia Ivanoff* & Alphyddan uti Djurgården.

41:o *Restauratören Petter Kasakoff* i n:o 13 vid Nylandsgatan.

42:o *Restauratören Karl Johan Lindholm* i n:o 10 vid Georgsgatan.

43:o *Enkan Katarina Emilia Lindholm* i n:o 8 vid Erikskatan.

44:o *Restauratrisen Lovisa Nathus* i n:o 12 vid Vestra Henriksgatan.

45:o *Direktionen för Alexanders teatern* i sagde teater med restauratören Sergej Nikolajeff såsom föreståndare.

46:o *Restauratrisen Karolina Adolfina Petterson* i n:o 15 vid Andrékatan.

47:o *Restauratören Karl Strand* i n:o 5 vid Skilnadsgatan.

48:o *Restauratören Karl Söderström* i n:o 29 vid Fredrikskatan.

49:o *Restauratrisen Hanna Katrina Tukiainen* i n:o 2 vid Annegatan.

I likhet med Poliskammaren får utskottet tillstyrka bifall till de ansöknin-
ningar, som inlemnats af *Helsingfors utskänkningsaktiebolag, Ahlfors, Blomberg, Catani, Frivilliga Brandkåren, Arbetets vänner, Gorbatoff, Gummeson* beträffande hotell Kämp utom biertunneln, *Haglund, Holappa, Huldt, Jernvägsmanufakturören, Suomalainen luku- ja konversationklubi, Handlungillet, König, Löfström, Knief, Nikolajeff, Nya Teaterhus aktiebolaget, Nyberg, Nyström, Piehl, Podvorski, Svenska klubben, Tornainen, Nyländska jaktklubben, Wickström* beträffande uppgifna två ställen, *Volontis, Bergström, Forsström, Hagström, Kasakoff, Nathus, Direktionen för Alexandersteatern, Söderström* och *Tukiainen*. Dock borde Frivilliga Brandkåren åläggas att anskaffa en annan föreståndare för sin utskänkning än restauratören Storek, som, efter hvad Poliskammaren anmärkt, visat stor slapphet vid öfvervakandet af utskänknin-
gen och är oduglig att förestå en så stor restaurationsrörelse som ifrågavarande. *Lundin* har tidigare sålt honom beviljad utskänkningsrätt och har icke heller sådan för närvarande, hvarför hans ansökan om rätt till utskänkning för egen del torde böra afslås. Mot hans antagande till föreståndare för utskänknin-
gen å *Suomalainen luku- ja konversationi klubi* är deremot icke något att anmärka. Beträffande

Edbergs ansökan har Poliskammaren anmärkt att bokstafligen i hvarje gård invid det ställe, Alexandersgatan 21, der *Edberg* är sinnad öppna sin utskänkning, finnas utskänkningsställen, hvarför kammaren velat förorda ansökningen endast med vilkor att *Edberg* vore skyldig att, derest större olägenheter af utskänkningsställets placering komme att förspörjas, flytta detsamma den 1. juni 1895 till annan plats. Då *Edberg* för närvarande icke eger utskänkningsrätt, skulle utskottet för sin del vilja utan vidare afslå ansökningen. *Hellström* är icke heller, i följd af konkurs, för närvarande egare af utskänkningsrörelse, hvarför hennes ansökning, ehuru af Poliskammaren tillstyrkt, torde afböjas. Oförmligt är äfven att medgifva *Håkanssonssons konkursmassa* rätt att fortfarande, äfven efter konkursen, få bedrifva utskänkningsrörelse. Jemväl denna ansökan synes därför böra afslås. *Blomqvist* har visserligen under sistlidne januari månad tillåtits öfvertaga utskänkningsrättighet, men beviljades honom sådant under uttrycklig erinran derom, att tillståndet gälde endast till den 1. nästinstundande juni; vid hvilket förhållande och då *Blomqvist* förut längre tid bortåt icke idkat restaurationsrörelse, utskottet skulle vilja afstyrka *Blomqvists* ansökan. Poliskammaren har bestämdt motsatt sig *Gummessons* ansökning för så vidt hotell *Kämps* biertunnel beträffar, enär störande uppträden derstädes höra till ordningen för dagen. *Sälunda* hafva under år 1893 ej mindre än åtta särskilda rapporter aflåtits om oordningar, t. o. m. blodiga slagsmål, å stället. Poliskammarens afstyrkande uttalande torde därför böra omfattas. Ej heller kan utskottet förorda bifall till *Heinströms*, *Ivanoffs*, *Karl Johan Lindholms*, *enkan Lindholms*, *hustru Petterssons* och *Strands* ansökningar. Å alla dessa sökandes restaurationer hafva, på sätt Poliskammaren anmärkt, oordningar, delvis grofva sådana, försports; och om Poliskammaren äfven, beträffande *Heinström*, velat tillåta henne på försök att fortsätta rörelsen under ett år, har utskottet icke för sin del kunnat förena sig om ett dylikt förslag. Hvad särskildt vidkommer *Ivanoff*, har under hennes skötsel, såsom allmänt känt är, Alphyddan nedsjunkit till ett värdshus af den klass, att det tidtals sväriligen kan af anständig folk beträdas; medan samma värdshus, i en bättre hand, alltid borde vara ett af stadens mest omtyckta utflygtsställen.

Utskottet får således värdsamt hemställa

att Stadsfullmäktige ville förorda bifall till de ansökningar om rätt att utskänka bränvin och andra spritdrycker, som ingifvits af Helsingfors utskänkningsbolag å uppgifna sex ställen, Ahlfors, Blomberg, Catani, Frivilliga brandkåren, Arbetets vänner, Garbatoff, Gummesson beträffande hotell Kämp utom biertunneln, Haglund, Holappa, Huldt, Jernvägsmanneföreningen, Suomalainen luhu- ja konversationi-klubi, Handegillet, König, Löfström, Knief, Nikolajeff, Nya Teaterhus aktiebolaget, Nyberg, Nyström, Piehl, Podvorskij, Svenska klubben, Tornainen, Nyländska Jaktklubben, Wickström beträffande

uppgifna två ställen, Volontis, Bergström, Forsström, Hagström, Kasakoff, Nathus, Direktionen för Alexandersteatern, Söderström och Tukiainen,

men att Stadsfullmäktige deremot ville för sin del afstyrka öfriga enahanda ansökningar.

Antalet disponerade utskänkingsrättigheter blefve 42 af 55.

Slutligen hafva till utskottets behandling öfverlemnats särskilda ansökningar om rätt till partihandel med bränvin och sprit under ifrågavarande tid, nemligen af:

- 1:o *Sjökaptenen Wilhelm Ahlfors.*
- 2:o *Handlanden Viktor Rudolf Kählman.*
- 3:o *Handlanden Axel Adolf Pihlgren.*
- 4:o *Handlanden Nikolai Pletschikoff.*
- 5:o *Handelsfirman Bröder Popoff.*
- 6:o *Handelsfirman Luther & Rudolph.*

Till dessa ansökningar, dem jemväl Poliskammaren tillstyrkt, får utskottet för sin del

förorda bifall.

Helsingfors den 30 mars 1894.

C. B. Federley.

**Kaarlo Castrén.
K. H. Renlund.**

**J. A. Nordman.
Hj. Schildt.**

Utskottsbetänkande i fråga om nytt reglemente för fattigvården i Helsingfors.

Sedan fattigvårdsinspektören uti skrifvelse af den 24 september 1892 hos Guvernören framställt särskilda anmärkningar mot stadens fattigvårdsreglemente, som stadfästats den 12 oktober 1880, anmodade Guvernören fattigvårdsstyrelsen att till Guvernören inkomma med förslag till nödiga ändringar i reglementet. Sagda ärende öfverlemnades af fattigvårdsstyrelsen till Stadsfullmäktige, som vid sammanträde den 19 november samma år uppdrogo åt undertecknade att såsom särskildt utskott bereda ärendet.

Vidare beslöto Fullmäktige, vid behandlingen af 1894 års budget, att uppmåna utskottet att i det förslag till nytt reglemente för stadens fattigvård, som af utskottet utarbetades, införa sådana bestämmingar, som kunde verka en strängare begränsning af kommunens fattigvård och derigenom ett nedbringande af kostnaderna för densamma.

Fattigvårdsinspektörens ofvanberörda skrifvelse är af följande lydelse:

Till Herr Guvernören öfver Nylands län.

Uti skrifvelse af den 11 Mars 1891 har Kejsrerliga Senaten anbefalt samtliga Herrar Guvernörer att se till det kommunernas redan fastställda fattigvårdsreglementen bringas i ett skick, hvilket icke blott öfverensstämmer med gällande lag och författningar, utan äfven motsvarar de större fordringar i afseende å fullständighet och en väl ordnad fattigvård, som i Nådiga fattigvårdsförordningen af den 17 Mars 1879 åsyftas, hvarjemte Kejsrerliga Senaten anbefalt mig att hos vederbörande Guvernörer gifva tillkänna i hvilka kommuner brister och fel i afseende å fattigvårdsreglementen förekomma.

Till åtlydnad häraf får jag, efter företagen granskning af Helsingfors stads fattigvårdsreglemente, hvilket den 12 Oktober 1880 vunnit vederbörande Guvernörs stadfästelse, emot detsamma göra följande anmärkningar.

1:o) Jemlikt § 14 mom. 2 i Nådiga Fattigvårdsförordningen bör så vidt möjligt är åt barn, som åtnjuter fattigvård, beredas tillfälle till skolgång, hvarför denna skyldighet i kommuner, der folkskolor finnas, icke må inskränkas i ett eller annat afseende. § 4 af under granskning varande reglemente torde derföre böra ändras derhän att samtliga barn i skolåldern, hvilka af fattigvården underhållas inom

Helsingfors stad, böra bevista folkskola, samt att barn i skolåldern icke heller må utackorderas på landsorten under andra vilkor, än att de derstädes åtnjuta undervisning i folkskola.

2:o) Oafsedt att den i § 7 af reglementet stadgade årsmönstringen är, så vidt det gäller utöfvandet af kontroll öfver de fattiga, af synnerligen tvifvelaktig nytta, är stadgandet, att hvarje understödstagare med risk att för framtiden förlora sitt understöd bör infinna sig å årsmönstringen personligen eller genom ombud såväl olagligt som olämpligt, då nemligen månget fattighjon af sjukdom och skröplighet kan vara urståndsatt dertill och icke heller i tillfälle att ställa ombud för sig. Kommunen egor dock ovilkorligen äfven för dessa anordna fattigvård.

3:o) Stadgandet i samma § att alla i staden bosatta personer, som i vård emottagit barn, böra jemte barnen infinna sig vid mönstringen, är likaså olämpligt. För späda barn kan denna uppvisning vara rätt besvärlig och till och med helsovådlig, och de äldre barnens skolgång kan deremot genom skolbetygen och annorledes kontrolleras, utan att de sjelfva infinna sig å en slik mönstring.

4:o) Stadgandet i samma § angående eftersynen af de i landsorten utackorderade är så tillvida ofullständig, att det icke bestämmer huru ofta hvarje fattighjon bör besökas af kontrollör. Likaså vore önskligt att för denna kontroll skulle antagas ett ombud i hvarje socken, der af stadens fattige finnas utackorderade, kommunen dock obetaget att äfven från staden utsända inspektörer.

5:o) Stadgandet i § 14 af reglementet bör jemväl innehålla bestämning huru ofta tillsyningsmännen i Helsingfors böra besöka de fattiga, som stälts under deras uppsigt.

6:o) Reglementet stadgar ej huru utackorderingen af fattiga skall bedrivas, hvilket möjliggör s. k. fattigauktioner, det bör därför jemlikt Kejsrerliga Senatens till Herrar Guvernörer och mig aflåtna skrifvelse af den 3 November 1891, kompletteras i detta hänseende.

Detta, äfvensom att ifrågavarande reglemente äfven i öfrigt är ganska ofullständigt får jag ödmjukast härmed till Herr Guvernören inberätta i afseende å vidtagande af de åtgärder, hvartill omständigheterna kunna föranleda.

Gust. Ad. Helsingius.

Jemte det utskottet vidtagit de ändringar i stadens fattigvårdsreglemente, till hvilka fattigvårdsinspektörens ofvan intagna skrifvelse gifvit anledning, har utskottet tagit frågan om behovet af en fullständigare omorganisation af stadens fattigvård i öfvervägande. Då sagda reglemente den 12 oktober 1880 fastaldes, uppgick stadens folkmängd, enligt folkräkningen den 1 oktober samma år, till 43,142 personer, hvaremot densamma den 1 december 1890, enligt folkräkningen samma dag, utgjorde 65,510 personer. Jemsides med denna ökning af befolknin-

gen har fattigvårdstungan stigit i än högre grad. Antalet personer, som af fattigvården i Helsingfors försörjas och understödas, var år 1880 1,013, deraf 258 intagna på arbets- och fattiggården och 229, som erhöilo tillfällig hjälp, men uppgick detta antal tio år senare eller 1890 till 1,912, hvaraf 442 i arbets- och fattiggården samt 475 tillfälliga understödstagare. Ordinarie utgifterna för fattigvården åter hafva stigit från 93,629 mark 29 penni år 1880 till 184,794 mark 36 penni år 1890. Under de sålunda ändrade förhållandena hafva bestämningarna i 1880 års reglemente i många afseenden visat sig för trånga äfvensom oförmögna att tillfredsställa de kraf, som stadens utveckling ställt på fattigvården.

Vid tanken på en reorganisation af stadens fattigvård, har främst möjligheten att införa det s. k. Elberfeld systemet kommit i öfvervägande. Enligt detta system, som är uppkalladt efter staden Elberfeld i Tyskland, hvarest detsamma år 1853 till först införts, indelas fattigvårdssamhället i ett stort antal mindre distrikt, hvarje under en fattigvårdare, hvars verksamhet är ordnad efter följande hufvudsynpunkter:

1:o) att vårdaren är förpliktad att *personligen* understödja och kontrollera de fattige samt *personligen* tilldela dem understöden;

2:o) att understöden äfven beviljas omedelbart af fattigvårdaren under kontroll; samt

3:o) att vårdarens verksamhet är inskränkt till minsta möjliga antal familjer eller enskilde, i regeln icke öfver fyra. — Elberfeld systemet är rådande i ett stort antal tyska städer, men har ännu icke, utskottet veterligen, fullständigt genomförts någonstädes i Skandinavien.

För hvarje fattigvård måste förnämsta önskningsmålet vara en verksam kontroll deröfver, att understöd icke utan behof utgifvas, och att understöden utdelas i den form, som i hvarje särskildt fall är mest effektiv och bäst egnad att göra den hjälpbehöfvande, der sådant är möjligt, åter oberoende af fattigvården. Dessa syftemål säges Elberfeld systemet väl tjena. Utskottet har sådant oaktadt tvekat att omedelbart på grundvalen af sagda system organisera stadens fattigvård. Dels synes ännu mångenstädes, äfven der systemet införts, tvifvel råda om dess ändamålsenlighet, och har utskottet icke kunnat inhemta utredning derom, i hvad mån dessa betänkligheter äro grundade eller ej. En sådan utredning kan föga heller annorlunda införskaffas än genom en undersökning å ort och ställe förmedels någon med fattigvårdsförhållandena förtrogen person, men till att föreslå utsändandet af en dylik person har utskottet så mycket mindre velat skrida, som afgörandet af ifrågavarande ärende derigenom skulle ytterligare fördröjts. Dels torde åter med fog tvifvel kunna hysas derom, huruvida ett nog stort antal för saken intresserade personer i staden finnas för att fattigvården skulle kunna baseras i hufvudsak på deras hjälp. Dels slutligen har utskottet trots möjligt vara att gifva stadens fattigvård en sådan organisation att man, om sådant finnes lämpligt, utan fullständig omorganisation, efterhand och delvis kan införa systemet

och sålunda, utan alltför stor omstörtning, vinna erfarenhet derom, huruvida och i hvilken utsträckning systemet bör och kan här tillämpas.

I 1 § af reglementet har utskottet, vidkommande frågan derom, i hvilken utsträckning fattigvård bör af kommunen meddelas, endast hänvisat till gällande förordning af den 17 mars 1879 angående allmänna fattigvården i landet.

I sammanhang härmed vill utskottet anmäla att inom utskottet varit ifrågasatt att i förslaget intaga de viktigaste bestämmingarna i 1879 års förordning och andra författningar, som å stadens fattigvård ega tillämpning. Utskottet har dock ansett det vara oformligt att sålunda uti ett reglemente, som af guvernör stadfästes, upprepa innehållet af ständerlag. Lämpligare har syntts vara att, då reglementet efter utverkad fastställelse till tryck befordras, bifoga reglementet transsumt af fattigvårdsförordningen. De §§, som efter utskottets tanke borde i transsumtet ingå, äro §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 31, 32, 36, 37, 43, 44 och 45.

Vidkommande 6 § bör erinras att fattigvårdsinspektören i ofvan intagna skrifvelse anmärkt att barn i skolåldern, hvilka af fattigvården underhållas, borde utackorderas endast med vilkor att barnen erhålla undervisning i folkskola. Här emot har dock inom utskottet gjorts gällande att det icke så sällan inträffat att barn, som hemfallit under fattigvården, haft anförvandter, som bättre än främmande varit egnade att taga vård om barnet, och att det vore orätt att hindra styrelsen från att i fall sådana som dessa utackordera barnet åt dess släktingar, blott därför att dessa bodde på ort, der folkskola icke finnes. Då jemväl 14 § i gällande fattigvårdsförordning endast stadgar att barn, åt hvilket fattigvård beviljas, bör, så vidt möjligt är, beredas tillfälle till skolgång, har utskottet icke ansett sig kunna redigera 6 § i närmare öfverensstämmelse med fattigvårdsinspektörens anmärkning.

Efter den åsigt, som vunnit pluralitet inom utskottet, kan en inrättning af det omfång som fattigvården i Helsingfors icke tillfredsställande skötas utan att åtminstone någon ledande person finnes som uteslutande egnar sig åt densamma. Så är emellertid för närvarande icke fallet. Både ordföranden och sekreteraren i fattigvårdsstyrelsen äro personer, för hvilka sagda befattningar endast äro bisysslor, att skötas vid sidan af ansträngande tienstgöring i deras egentliga embeten, och äro heller icke de med dessa sysslor förenade löneförmåner tillfylles för att man skulle kunna vid tiensterna fästa personer, som vore fullt vuxna åliggandena och derjemte uteslutande sysslade med desamma. För att råda bot härpå har utskottets flertal i förslaget inryckt bestämning om anställandet af en verkställande direktör vid fattigvårdsstyrelsen, hvilken tiensteman närmast under styrelsen egde handhafva öfverinseendet öfver fattigvården samt vore tillräckligt aflönad för att icke för sin utkomst vara hänvisad till annan befattning.

Genom tillkomsten af denne funktionär, hvilken skulle öfvertaga de ansträngande och tidsödande göromålen vid fattigvårdsstyrelsen, blefve ordförandens i fattigvårdsstyrelsen arbete och ansvar betydligt inskränkt. I allmänhet komme honom icke att åligga annat än hvad hans egenskap af ordförande i styrelsen med nödvändighet kräfver. Hans befattning behöfde derfor också, efter utskottets åsigt, icke vara förenad med aflöning, liksom icke heller någon sådan borde för ledamöterna i styrelsen, med nedannämnda undantag ifrågakomma.

Medan de hjälpbehöfvande enligt nu gällande reglemente ega anmäla sig hos fattigvårdsstyrelsens ordförande, komme det enligt förslaget att åligga den verkställande direktören att emottaga dylika anmälningar. För detta ändamål borde denna hålla dagliga mottagningar uti lokal och å tider, som skulle allmänheten bekantgöras. Efter hvarje sådan anmälan borde verkställande direktören å ort och ställe, antingen sjelf eller genom den ledamot, inom hvars område den hjälpbehöfvande är bosatt, undersöka behofvet af fattigvård samt vidtaga för ändamålet nödiga åtgärder. Undantag härifrån skulle ega rum för Sörnäs och Tölö, uti hvilka trakter af staden, såsom alltför aflägsna från dess centrala delar, ledamöterna ansetts böra åhvälfvas samma mottagningskyldighet som verkställande direktören. Åt dessa ledamöter har utskottet derfor ock velat föreslå någon aflöning.

Vid utförandet af omordade undersökningar samt kontrollen öfver fattigvården öfverhufvud komme ledamöterna att biträdas af aflönade tillsyningsmän samt af frivillige fattigbesökare, till hvilka sistnämnda befattningar för fattigvården intresserade personer skulle af fattigvårdsstyrelsen antagas. Skulle ett större antal personer anmäla sig till sistnämnda göromål, skulle sådant osökt möjliggöra en gradvis skeende öfvergång till Elberfeldsystemet.

Sekreterarens, inspektorns vid fattiggården, predikantens och bokförarens (= det nuvarande kontorsbiträdet vid fattigvården) göromål blefve i hufvudsak desamma som nu. Att enligt förslaget inspektorn vid fattiggården borde hafva någon insigt i sjukvård och barnauppfostran, beror på uttrycklig önskan af fattigvårdsinspektören.

Nödiga detaljföreskrifter beträffande ordningen vid fattiggården och dess skötsel torde fattigvårdsstyrelsen få utfärda.

För att tillmötesgå fattigvårdsinspektörens önskningsmål hafva stadgandena om årsmönstring af understödstagarena ur förslaget uteslutits, jemte det i 33 § föreskrifvits, att utackordering af fattig ej finge ske genom offentligt utrop samt sådan åtgärd öfverhufvud icke vidtagas på något för den fattige sårande sätt. Likaledes finnas bestämningar derom, på hvilket sätt och huru ofta kontrolleras bör att af fattigvården försörjda fattiga behörigen skötas och vårdas.

På grund af hvad ofvan anförts torde verkställande direktörens aflöning böra bestämmas till minst 7,000 mark om året. Fattigvårdsstyrelsens ledamöter i Sörnäs och Tölö borde, efter utskottets tanke, erhålla, den förre 1,200 och ledamoten i Tölö 600 mark. Aflöningen för sekreteraren och bokföraren, hvilkas göromål under de senare åren ansenligt ökats, har utskottet ansett böra höjas, för den förre från 2,000 till 2,400 och för bokföraren från 600 till 1,200 mark. För 9 tillsyningsmän skulle förslagsvis erfordras, efter 600 mark åt dem enhvar, 5,400 mark. Inspektorn vid fattiggården har väl endast 3,000 mark; men då han derjemte, i egenskap af föreståndare för arbetsinrättningen, uppbär 1,500 mark samt har fri bostad jemte ved och några andra förmåner, torde hans aflöning kunna bibehållas oförändrad. Skäl till ändring af öfriga funktionärers vid fattigvården aflöning finnes heller icke. — Genom de föreslagna förändringarna komme staten för fattigvården visserligen att stiga med 9,600 mark; men torde detta belopp otvifvelaktigt komma att inbesparas genom den ökade kontroll öfver understödens bortgifvande, som omorganisationen komme att möjliggöra.

Slutligen anser sig utskottet böra upplysa, att utskottet i föreliggande förslag icke berört stadens arbetsinrättning af orsak att denna anstalt, hvars reglemente nyligen faststälts, underlyder ensamt stadens myndigheter.

Utskottet får alltså vördsamt föreslå

att stadsfullmäktige ville för sin del antaga och till Guvernörens fastställelse insända närslutna förslag till nytt reglemente för stadens fattigvård; samt

att Stadsfullmäktige ville godkänna de förändringar i staten för fattigvårdsstyrelsen, dem utskottet ofvan förordat.

En reservation medföljer.

Helsingfors den 17 april 1894.

B. Sirén.

H. Åkerman.
N. Kochtomow.

Eduard Juslin.
Edvard Loo.

Förslag till Reglemente för fattigvården i Helsingfors stad.

1 §.

Fattigvårdens i Helsingfors ändamål är att bereda nödortfigt underhåll och understöd åt sådana medellösa, som, på grund af Nådiga förordningen den 17 mars 1879, angående allmänna fattigvården i Storfurstendömet Finland, och detta reglemente, böra komma i åtnjutande deraf.

I. Art.

Om olika slag af fattigvård.

2 §.

Fattigvård meddelas genom helförsörjning eller underhållsbidrag.

Fattig, som tillerkännes helförsörjning, skall intagas i stadens fattiggård eller öfverlemnas åt annan att vårdas mot ersättning af fattigvården.

3 §.

I fattiggården intagas:

a) fattiga, som af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte eller annan orsak äro fullständigt eller väsentligen oförmögna till sjelfförsörjning äfvensom sakna vård af annan; samt

b) fattiga i tillfällig hjälplös belägenhet.

4 §.

Af långvarig eller obotlig sjukdom lidande meddellös, som icke annorledes kan vårdas, intages i fattiggårdens sjukhem, der äfven tillfällig vård beredes andra sjuka af inrättningens hjon.

5 §.

Minderåriga, som falla fattigvården till last, böra såvidt möjligt icke intagas i fattiggården, utan öfverlemnas åt enskilde att skötas och vårdas, företrädesvis åt sådana, som äro i tillfälle att med framgång uppfostra dem till det femtonde året.

Saknas utrymme i fattiggården, eller finner fattigvårdsstyrelsen eljes skäl dertill förekomma, må äfven andra, i 3 § mom. a) omordade fattiga öfverlemnas åt enskilde till försörjning.

6 §.

Vården om fattig må endast åt välkänd och för ändamålet eljes fullt lämplig person öfverlemnas.

Anförtros sådan vård åt någon bosatt å landsorten, bör dennes lämplighet och frejd vara styrkt genom bevis af vederbörande kommunalnämndsordförande, prest eller annan känd person i församlingen.

När vården om fattig sålunda åt enskild ombetros, skall derom upprättas skriftligt kontrakt, hvori vårdarens skyldigheter noggrant upptagas.

Barn, som i annans vård öfverlemnas, skall så vidt möjligt beredas tillfälle till folkskoleundervisning.

7 §.

Åt vanartiga barn, som hemfalla under fattigvården, bör, så vidt möjligt, beredas vård i någon för ändamålet inrättad allmän uppfostringsanstalt, och eger fattigvården ikläda sig kostnaden för barnets underhåll derstädes.

8 §.

Ständiga underhållsbidrag meddelas mindre arbetsföra medellösa, som ej kunna intagas i fattiggården.

Dessa bidrag, å hvilka understödsbref skola utfärdas, utbetalas månatligen och kunna, då anledning förefinnes, ökas, minskas eller indragas.

9 §.

Tillfälliga bidrag må beviljas medellös, som af tillfällig orsak är urstånd-satt att förskaffa sig nödig bergning.

Dylika bidrag må icke utgifvas under längre tid eller till högre belopp än behovet oundgängligen fordrar.

10 §.

Aflidna fattiga begrafvas genom fattigvårdens försorg, hvarom ordföranden eller ledamot i fattigvårdsstyrelsen eger förordna.

II Art.

Om tillsyningsområden.

11 §.

För att underlätta tillsynen öfver de fattiga samt deröfver, att beviljade understöd behörigen användas och att de, som af fattigvårdsstyrelsen emottagit barn eller andra till försörjning, fullgöra sina skyldigheter, indelas staden i nio eller flere tillsyningsområden.

Antalet områden och gränserna för desamma bestämmas årligen af fattigvårdsstyrelsen på dess första ordinarie möte, hvarefter indelningen jemte uppgift på föreståndaren för hvarje område bör delgifvas allmänheten genom anslag å styrelsens dörr och kungörelse i två af stadens tidningar, den ena å svenska och den andra å finska språket.

III Art. Om fattigvårdsstyrelsen.

12 §.

Fattigvårdsstyrelsen består af en ordförande och minst nio ledamöter jemte tre suppleanter. Polismästaren, liksom kyrkoherden eller den hans ställe företräder, är berättigad att deltaga i styrelsens förhandlingar och beslut.

13 §.

Ordförande i fattigvårdsstyrelsen väljes årligen; ledamöterna för tre år enhvar.

De två första åren afgå efter lottning tredjedelen af antalet ledamöter hvardera året, det tredje året de återstående ledamöterna och sedermera årligen de, som längsta tid kvarstått i sysslan.

Afgår ledamot under tjenstgöringstiden, väljes ofördröjligen annan för den tid, som för den afgångne skulle återstått.

Suppleanterne i styrelsen utses årligen.

Vice ordförande liksom ock tillfällig ordförande utser fattigvårdsstyrelsen inom sig.

14 §.

I afseende å ordförandes, ledamots och suppleants valbarhet, hinder och förfall att befattningen emottaga och rättighet till afsägelse iakttages, hvad om stadsfullmäktige är stadgadt. Om qvinlig ledamot i styrelsen är sagdt i Nådiga förordningen af den 6 augusti 1889.

15 §.

Fattigvårdsstyrelsen sammanträder till ordinarie möte, på kallelse af ordföranden, den 1 och 15 i hvarje månad från och med september till och med maj samt den 1 i hvarje månad återstoden af året. Infaller ordinarie sammanträde å sön- eller helgdag, hålles detsamma nästföljande söcknedag.

Till extra möte sammankallas fattigvårdsstyrelsen af ordföranden så ofta behof deraf göres.

Vid mötena bör föras protokoll.

16 §.

Fattigvårdsstyrelsen är beslutför då jemte ordföranden eller viceordföranden minst 5 ledamöter äro tillstädes.

Vid omröstning afgör flertalet. Falla rösterna lika, gäller den mening, ordföranden biträder.

Alla val skola verkställas med slutna sedlar. Erhålla dervid flere lika röstetal afgör lottning.

17 §.

Ledamot, som är hindrad att infinna sig vid utlyst möte, anmäla derom så tidigt att suppleant hinner tillkallas.

Är någon förfallolöst borta eller aflägsnar sig utan förfall från möte, plikte hvarje gång till stadskassan, ordföranden sex samt ledamot och suppleant tre mark. Inställes mötet, plikte dubbelt. Plikten uppbäres af styrelsens sekreterare, som redovisar till Drätselkammaren.

18 §.

Ordföranden åligger:

att vid styrelsens sammanträden leda förhandlingarna och föredraga ärendena samt ansvara för och underteckna utgående expeditioner och utanordningar; samt

att för öfrigt til se, det styrelsens beslut noggrannt verkställas, att underlydande tjänstemän och betjente omsorgsfullt fullgöra sina åligganden äfvensom att ordning och sparsamhet iakttagas vid skötandet af fattigvårdens angelägenheter.

19 §.

Fattigvårdsstyrelsens ledamöter åligga:

att, enhvar inom sitt tillsyningsområde, skaffa sig kännedom om de nödlidande och särskildt om barn, som i hemmen icke erhålla behörig vård, samt i anledning deraf vidtaga de åtgärder, till hvilka omständigheterna föranleda; samt

att genom besök i fattiggården göra sig förtrogna med förhållandena der äfvensom, i fall vid sådant besök skäl till anmärkning yppas, derom anmäla i afseende å rättelse.

De af fattigvårdsstyrelsens ledamöter, hvilkas tillsyningsområden äro belägna i Sörnäs och Tölö, böra hvarje helgfri dag å tid, som af fattigvårdsstyrelsen bestämmes, i för ändamålet anskaffade mottagningsrum emottaga besök och anmälningar af hjälpbehöfvande. Dessa mottagningsrum och tider böra allmänheten delgifvas genom anslag å styrelsens dörr och kungörelse i två af stadens tidningar, den ena å svenska och den andra å finska språket.

IV. Art.

Om fattigvårdsstyrelsen underlydande tjänstemän och betjente.

20 §.

Fattigvårdsstyrelsen underlyda en verkställande direktör, en sekreterare, en inspektor för fattiggården, en predikant, en bokförare samt nödigt antal uppsyningsmän och betjente.

21 §.

Verkställande direktören och inspektorn vid fattiggården, hvilken senare bör ega någon insigt i sjukvård, barnauppfostran, hushållning och bokföring, ut-

ses af Stadsfullmäktige på förslag af fattigvårdsstyrelsen efter trettio dagars ansökningstid.

Öfriga tjänstemän och betjente antagas och afskedas af fattigvårdsstyrelsen, hvarvid, i fråga om betjeningen vid fattiggården, inspektorn samt, hvad beträffar sjuksköterskorna, jemväl den läkare, som handhar sjukvården vid fattiggården, bör höras.

22 §.

Verkställande direktören, som icke får innehafva annan befattning, åligger: att, såvidt möjligt, skaffa sig kännedom om de nödlidande inom kommunen och särskildt om barn, som i hemmen icke erhålla behörig vård, samt i anledning deraf vidtaga de åtgärder, till hvilka omständigheterna föranleda, och om desamma för styrelsen anmäla;

att hålla noggrann tillsyn deröfver, att ordning och sedlighet råda i stadens fattiggård, i hvilket afseende han bör minst två gånger hvarje vecka besöka inrättningen;

att egna uppmärksamhet åt de utom fattiggården vårdade äfvensom af fattigvården understödda fattiga, deras skötsel, underhåll och lefnadsförhållanden, för hvilket ändamål han bör besöka dem;

att särskildt öfvervaka skolans för vanartiga barn verksamhet och att vederbörande skolföreståndare och vårdare fullgöra sina åligganden;

att lemna de i 28 § omnämnda frivilliga fattigbesökarene och tillsyningsmännen nödig undervisning i deras åligganden och öfvervaka deras verksamhet;

att hvarje helgfri dag i fattigvårdsstyrelsens lokal å tid, som af fattigvårdsstyrelsen bestämmes och som bör allmänheten delgifvas på sätt i 19 § sagts, emottaga hjälpsökande och tillhandagå allmänheten i fattigvårdsangelägenheter;

att å fattigvårdens vägnar teckna förbindelse att ansvara för kostnaderna af fattigas vård å allmänt sjukhus, dårvårdsinrättning eller uppfostringsanstalt för vanartiga barn;

att utfärda meddellöshetsintyg för, utom annat, kostnadsfri skolgång, in- tagning i kommunala sjukhuset eller annat allmänt sjukhus, läkemedel och läkarevård samt befrielse från utskylder;

att för ordföranden föredraga och för ändamålet bereda de ärenden, som skola af fattigvårdsstyrelsen behandlas;

att närvara vid fattigvårdsstyrelsens möten med rätt att deltaga i dess öfverläggningar, men icke i dess beslut, samt att verkställa fattigvårdsstyrelsens beslut;

att månatligen genomgå och granska utgifterna för fattigvården; samt

att årligen, inom april månad, uppgöra och till styrelsen inlemna berättelse öfver fattigvårdens förvaltning under det föregående året, att till Stadsfullmäktige insändas;

och bör verkställande direktören härvid i allo ställa sig till efterrättelse de närmare föreskrifter, som kunna honom i sådant afseende af fattigvårdsstyrelsen eller dess ordförande meddelas.

23 §.

Inspektorn vid fattiggården, som utöfvar husbondevälde öfver alla der intagna hjon och vid inrättningen anstälde betjente, åligger, under verkställande direktörens närmaste inseende:

att emottaga inträdessökande, som äro försedda med tillståndsbiljet af verkställande direktören, samt anordna om deras placering och vård i inrättningen;

att egna sorgfälligt uppsigt och vård åt alla i fattiggården intagna hjon och öfver dem föra fullständig förteckning;

att vaka deröfver att renlighet, ordning och sedlighet råda inom inrättningen samt att kosthållningen ordentligen handhafves så att hjonen erhålla sund och i öfrigt lämplig föda;

att söka bereda lämplig sysselsättning åt hjonen samt anordna och leda deras arbeten;

att med biträde af bokföraren föra noggranna förteckningar öfver inrättningens inventarier och material och ansvara för att desamma icke genom vanvård förfaras;

att efter hvarje års utgång inom januari månad afgifva fullständig inventarieförteckning jemte förslag till afskrifning af förbrukade persedlar m. m. att öfverlemnas åt drätselkontoret för att tillhandahållas stadens inventeringsmän;

att för hvarje år uppgöra och inom februari månad till fattigvårdsstyrelsen aflemna berättelse öfver fattiggården, upprättad enligt styrelsens anvisningar;

att, i egenskap af fattigvårdsstyrelsens kassör, å drätselkontoret lyfta af styrelsen reqvirerade penninge-förskott, ombesörja alla utbetalningar och månatligen därför redovisa senast den 8 i påföljande månad;

att tjenstgöra såsom fattigvårdsstyrelsens ombud vid utackorderingar af fattige, hvarvid han bör iakttaga stadgandet i 6 och 33 §§ af detta reglemente; samt

att efter erhållen kallelse närvara vid fattigvårdsstyrelsens sammanträden; och bör inspektorn i öfrigt ställa sig styrelsens föreskrifter till efterrättelse.

24 §.

Är verkställande direktören eller inspektorn försumlig och låter sig icke af varning rätta, eller är han eljes olämplig för sin befattning, eger fattigvårdsstyrelsen afhålla honom från tienstgöring och derom anmäla hos Stadsfullmäktige, som afgöra, huruvida han må vid sysslan kvarstå eller derifrån skiljas.

25 §.

Sekreteraren, som tillika är kamrerare vid fattigvårdsstyrelsen, åligger:
att föra protokollet vid styrelsens sammanträden;
att ombesörja utgående expeditioner och öfriga kansligöromål samt kontrahera beslut, bref och utanordningar;
att föra förteckning öfver alla, som af fattigvården åtnjuta vård eller understöd;
att vid rättegångar och bevakningar utan vidare förordnande vara ombud för fattigvårdsstyrelsen, denna dock obetaget att härför anlita annan person;
att årligen inom augusti månad uppgöra utgifts- och inkomstförslag för det följande året;
att genomgå och granska inkommande redovisningar;
att sammanställa de statistiska uppgifter, som erfordras för årsberättelsen;
att afgifva de statistiska förteckningar, som omordas i Nådiga kungörelsen angående statistiska uppgifter om fattigvården i landet, gifven den 10 februari 1891; samt
att i afseende å den bokföring, som vid fattigvårdsstyrelsen kan ifrågakomma, ställa sig styrelsens föreskrifter till efterrättelse.

26 §.

Predikanten, som bör vara en i staden bosatt luthersk prestman, åligger:
att hvarje söndag på tid, som fattigvårdsstyrelsen bestämmer, hålla Gudstjänst i fattiggårdens bönekapell;
att ofta besöka fattiggården för att lemna de fattiga, särskildt de sjuka i sjukhemmet, religionens tröst; samt
att utan särskild ersättning jordfästa afidna fattige.

27 §.

Bokföraren eger biträda inspektorn vid fattiggården med nödiga kontorsgöromål enligt fattigvårdsstyrelsens närmare bestämmande.

28 §.

För hvarje tillsyningsområde skall anställas en uppsyningsman till biträde åt den ledamot i fattigvårdsstyrelsen, som förestår området. I sådant afseende bör uppsyningsman fullgöra, hvad föreståndaren finner nödigt att honom till iakttagande föreskrifva.

För kontrollen öfver de fattige må ledamöterna i fattigvårdsstyrelsen, hvar inom sitt område, anlita äfven personer, som frivilligt åtaga sig sådant uppdrag och af fattigvårdsstyrelsen i dylik egenskap godkännas.

Till dessa befattningar må äfven qvinnor antagas.

V Art.**Om fattiggården.****29 §.**

Kosthållningen vid fattiggården och dess sjukhem anordnas af fattigvårdsstyrelsen med iakttagande af behörig sparsamhet, dock att de fattiges behof af tillräcklig och sund föda tillgodoses. I sådant afseende skall fattigvårdsstyrelsen årligen fastställa en bestämd matordning, hvilken dock i fall af behof må af styrelsen ändras.

Finner den vid fattiggården tjänstgörande läkaren ombyte af kost vara nödigt för fattig, som intagits i sjukhemmet, eller pröfvar han eljes, i svårare sjukdomsfall, annan och kraftigare föda behöfvas, ege han dertill genom inspektorn förordna.

Kosthållningen må icke i någon händelse åt inspektorn upplåtas.

30 §.

Närmare föreskrifter om ordningen vid fattiggården och dess skötsel i öfrigt meddelas i stadga, som af fattigvårdsstyrelsen utfärdas.

VI Art.**Allmänna stadganden.****31 §.**

Nödståld, som önskar fattighjelp, anmäla sig hos verkställande direktören å utsatt mottagningstid eller, om han är bosatt i Sörnäs eller Tölö, hos den ledamot, som förestår området.

När sådan anmälan göres, eller då fattigvårdens bistånd eljes påkallas, bör verkställande direktören eller den ledamot, inom hvars område den fattige är bosatt, å stället undersöka behofvet af fattighjelp och, där han finner fattigvårdens mellankomst behöfvas, uppgöra en kort redogörelse enligt fastställt formulär, hvilken redogörelse bör vid nästa sammanträde fattigvårdsstyrelsen föredragas.

Finnes omedelbart behof af understöd, eger verkställande direktören, efter pröfning, utanordna nödiga medel eller förordna om den nödställdes intagande i fattiggården; hvarefter ärendet vid följande sammanträde bör för fattigvårdsstyrelsen föredragas.

Lika rätt som verkställande direktören att i trängande fall omedelbart utgifva fattighjelp tillkommer jemväl ledamöterna i Sörnäs och Tölö, hvar inom sitt område.

För de belopp, som af de sistnämnda i sådant afseende utgifvas, böra de månatligen redovisa.

32 §.

Är hjälpsökande missnöjd med verkställande direktörens eller vederbörande ledamots åtgärd, må han göra påminnelse deremot hos fattigvårdsstyrelsen.

33 §.

Vården af fattig får icke genom offentligt utrop utbjudas, och bör fattigvårdsstyrelsen äfven i öfrigt tillse, att då skötseln af fattig åt enskild öfverlemnas, sådant icke sker på något för den fattige sårande sätt.

34 §.

Om behandlingen af sinnessjuka stadgas i Nådiga kungörelsen innefattande närmare föreskrifter beträffande vården om sinnessjuka, gifven den 28 maj 1889.

35 §.

Insjuknar fattighjon, eller varder hjon sinnessjukt, anmäle vårdaren derom ofördröjligen hos fattigvårdsstyrelsen, men anskaffe emellertid på fattigvårdens be- kostnad läkarevård och läkemedel.

36 §.

Finner läkare medellös sjuk vara i behof af vård i allmänt sjukhus eller fattiggården eller dess sjukhem, anmäle derom hos verkställande direktören, som eger för ändamålet vidtaga åtgärd.

37 §.

Distriktsläkarene åligger att i enlighet med hälsovårdsnämndens föreskrifter tillhandagå fattigvårdsstyrelsen med nödiga upplysningar samt afgifva intyg öfver sådana personers helsotillstånd och arbetsförmåga, som ansöka om eller redan åtnjuta understöd eller söka inträde i fattiggården, äfvensom att infinna sig till fattigvårdsstyrelsens möten, då sådant af styrelsen finnes nödvändigt.

Åtnjuter någon distriktsläkare längre eller kortare tids tjänstledighet, bör hälsovårdsnämnden meddela fattigvårdsstyrelsen uppgift på vikariens namn, bostad och mottagningstid.

38 §.

Öfver alla donationer till förmån för fattigvården bör föras fullständig förteckning, upptagande gifvarens namn, tiden för donationen, dess beskaffenhet och ändamål, samt beloppet af densamma.

Fattigvårdsstyrelsen bör af stadens drätselverk årligen erhålla redovisning för de fonder, som af drätselkontoret för fattigvården förvaltas. Räntan å de kapital, som för vissa bestämda, till fattigvården hörande ändamål donerats, eger fattigvårdsstyrelsen uppbära och i öfverensstämmelse med gifvarenes föreskrifter fördela.

utsätter att ordföranden skall handhafva den hufvudsakliga omsorgen om fattigvården.

Till undvikande af årliga återval kunde ordföranden utses för tre år i sender, och borde han enligt vårt förmenande få uppbära det åt verkställande direktören föreslagna årliga arvodet.

Vi kunna derföre icke frångå vår åsigt att större enkelhet och reda vunnas, om den s. k. verkställande direktören utelemnas och ordföranden i styrelsen utför alla dess beslut m. m. och ansvarar för åtgärderna.

Helsingfors i April 1894.

B. Siren.

Edvard Loo.

Förslag

till

Fattigvårdsreglemente för Helsingfors.

Art. I.

Under hvilka förhållanden fattigvård må meddelas nödställda personer.

§ 1.

Hvarje arbetsför man eller qvinna vare skyldig att försörja sig sjelf och sina minderåriga barn, så ock mannen sin hustru.

§ 2.

De, hvilka sinsemellan äro i rätt upp- eller nedstigande skyldskap, böra i mon af behof å ena, och förmåga å andra sidan, hvarandra försörja; hvarföre utredning om dessa förhållanden bör inhemtas förr än något understöd tilläggas sökande.

§ 3.

Till vård och nödortfigt underhåll åligger kommunen förhjelpa minderåriga, sinnessjuka, vanföra samt af långvarigare eller svårare sjukdom eller ålderdomssvaghet lidande, hvilka sakna omvårdnad af annan. Andra nödställda må undantagsvis och i ömmande fall efter fattigvårdsstyrelsens pröfning erhålla understöd.

Fattigvårdsstyrelsen eger sorgfälligt öfvervaka det från andra kommuner inflyttade medellösa, som sakna vilja eller förmåga att med eget arbete sig försörja, icke må här obehörigen sig uppehålla för att i framtiden falla fattigvården till last.

§ 4.

Fattigvårdsstyrelsen tillkommer målsmans- och husbonderätt öfver den, som af fattigvårdssamhället åtnjuter full och ständig försörjning, samt husbonderätt ej mindre öfver enhvar, som för sig uppbär understöd af fattigvården, än ock öfver den, hvars hustru eller minderåriga barn åtnjuter full och ständig försörjning; gällande den målsmans- och husbonderätt så länge fattigvården fortfar; och bör

fattigvårdsstyrelsen låta sig angeläget vara att begagna sig af denna husbonderätt genom att intaga arbetsföra understödstagare i stadens arbetsinrättning eller arbets- och fattiggård, eller ock genom att öfverlåta husbonderätten antingen till stadens Drättselkammare, i afseende å utförande af stadens allmänna arbeten, eller ock till enskilda arbetsgifvare.

§ 5.

Om någon genom dryckenskap, lättja eller liknöjdhet ådrager sin hustru eller sitt minderåriga barn sådan nöd att fattigvård måste dem lemnas, skall han, äfven der denna är blott tillfällig, stå under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde, till dess den kostnad samhället tillskyndats, blifvit godtgjord, och är han sålunda skyldig att, om så erfordras, inträda som hjon i kommunens arbets- eller fattigvårdsanstalt och der arbeta efter förmåga samt ställa sig de för anstalten gällande ordningsreglor till efterrättelse; lag samma vare om någon öfvergifver hustru eller minderåriga barn och låter dessa af fattigvården försörjas.

§ 6.

Varder någon emottagen till full och ständig försörjning, skall allt hvad han då äger tillfalla fattigvårdssamhället, som honom försörjer. Fattighjon må dock i sin ego behålla sin bibel, psalmbok och andra uppbyggelseskrifter äfvensom mindre kostbara minnen; hvilket allt först efter hjonets dödliga frånfälle tillfaller fattigvården.

§ 7.

Hvar som fattigvård söker anmäla sig, personligen eller genom ombud, å fattigvårdsstyrelsens kansli, derest han är bosatt inom staden eller i Thölö, men å fattiganmälningsrummet i Sörnäs, om han der har sin bostad, och bör sökande dervid iakttaga ett hofsamt uppträdande.

§ 8.

Är någon missnöjd med fattigvårdsstyrelsens beslut, hvarigenom sökt fattigvård blifvit helt och hållet eller till någon del vägrad, ege hos verkställande direktören för fattigvården begära att beslutet underställes pröfning af stadsfullmäktige.

Öfver stadsfullmäktiges beslut angående sökt fattigvård må ej besvär anföras i annat fall, än att klaganden tilltror sig kunna visa att beslutet ej i laga ordning tillkommit.

Art. II.

Om olika slag af fattigvård.

§ 9.

Fattigvård meddelas:

- a) genom underhåll vid sjukhus, anstalt för sinnessjuka, andesvaga, vanartiga, blinda, döfstumma eller lytta, asyl eller annan dylik allmän inrättning;
- b) genom intagande till hel försörjning i kommunens arbets- och fattiggård;
- c) genom utackordering;
- d) genom i penningar eller naturprodukter utgående understöd, ständiga eller tillfälliga;
- e) genom intagande i kommunens arbetsinrättning samt
- f) genom anskaffande af arbetsförtjenst.

§ 10.

Visar fattighjon tecken till sinnessjukdom åligger det fattigvårdsstyrelsen att ofördröjligen låta den sjuke af läkare undersökas samt skyndsamt vidtaga de åtgärder, som erfordras för att bereda ändamålsenlig vård åt den sjuke samt göra honom för sig sjelf och andra oskadlig.

§ 11.

Sinnessjuka böra i regel vårdas å statens eller kommunens därför inrättade anstalter och få till enskilda personer utackorderas endast i det fall, att den vid fattiggården tjänstgörande distriktsläkaren, hvars utlåtande derförinnan bör inhemtas, sådant tillstyrker.

§ 12.

Fattigvårdsstyrelsen åligger tillse att sinnessjuk, som af fattigvården underhålles, varder omsorgsfullt och med mildhet behandlad och vårdad samt att tvångsmedel dervid icke användas utom efter läkares föreskrift. För öfrigt iakttaga fattigvårdsstyrelsen hvad i nådiga förordningen angående vården om sinnessjuke, gifven den 28 Maj 1889, är stadgadt.

§ 13.

Minderåriga blinda, döfstumma, lemlytta, vanföra, andesvaga och vanartiga samt dermed jemförliga, hvilka underhållas af fattigvården, böra, så vidt möjligt, erhålla undervisning och handledning i derför afsedda anstalter eller och annorstädes i arbete öfvas.

§ 14.

Påkommer utackorderadt fattighjon svårare sjukdom, vare dess vårdare skyldig anskaffa läkarevård och läkemedel, hvarför särskild ersättning, efter fattigvårdsstyrelsens bopröfvande, bör tilläggas vårdaren.

§ 15.

Träffas utblottad och nödställd person, som af kommunen icke åtnjuter understöd, af sådan sjukdom, som erfordrar skyndsam läkarehjelp eller den sjukes vårdande å lasarett, drage fattigvårdsstyrelsen försorg derom.

§ 16.

Faller fattighjon i svårare sjukdom, som kan medföra fara för lifvet, bör så vidt möjligt, dennes närmast boende anförvandt utau uppskof derom under rättas. Önskar sjukt fattighjon till sig kalla prest, skall dennes vårdare sådant ombesörja.

§ 17.

Är fattighjon besväradt med sådant kroppslyte eller svaghet, som genom läkarebehandling förmodas kunna häfvas eller lindras, är fattigvårdsstyrelsen skyldig sådan anordna.

§ 18.

Fattiggården har till ändamål att taga vård om kommunens nödställda fullvuxna medlemmar, att bereda dem tillfälle till arbete samt att förmå lätjefulla att arbeta för bidragande till sitt och sina anhörigas uppehälle. Minderårig må endast tillfälligtvis, vid förefallande behof, intagas i fattiggården.

§ 19.

Uti arbetsinrättningen, som utgör en afdelning af arbets- och fattiggården, och för hvilken särskildt reglemente finnes, intagas:

1:o) nödställda, Helsingfors fattigvårdssamhälle tillhörande män, hvilka, saknande arbete och stadigt hemvist, åstunda att såsom hjon varda i inrättningen inskrifna, och

2:o) personer, hvilka, jemlikt 31 § i nådiga förordningen af den 17 Mars 1879 angående allmänna fattigvården, stå under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde, och hvilkas arbetskraft styrelsen vill å inrättningen använda.

§ 20.

Fattighjon, äldre eller minderårigt, må ej till försörjning öfverlåtas åt person, som icke är välkänd eller välfräjdad eller den, som befinnes urståndsatt

att hjonet behörigen underhålla och vårda eller bereda inackorderadt barn kristlig uppfostran och omvårdnad. Anförtrors hjon åt i landsorten bosatt person, bör dennes lämplighet och fräjd vara styrkt genom bevis af vederbörande prest, kommunalnämndsordförande eller annan känd person.

§ 21.

Vid fattighjons utackordering bör skriftligt kontrakt uppgöras emellan fattigvårdsstyrelsen och vårdaren, innehållande icke blott de förbindelser om kristlig uppfostran och vård, hvarom nådiga fattigvårdsförordningen stadgar, utan äfven sådana noggranna bestämningar angående hjonets omvårdnad, som fattigvårdsstyrelsen, i anseende till dess helsotillstånd, ålder, kunskaper eller annat, lagligen bestämmer.

§ 22.

Skulle vid utackordering af äldre fattighjon två eller flera personer önska till sig taga samma hjon, bör detta öfverlätas till den af dem som hjonet sjelf önskar; minderårig öfverlätas i dylikt fall åt den fattigvårdsstyrelsen anser lämpligast att barnet uppfostra; gällande detta der ersättningsanspråken icke äro obilliga eller för höga. Dock vare det icke tillåtet att personer härvidlag gång efter annan underbjuda hvarandra, och bör fattigvårdsstyrelsen vaka deröfver, att härvid intet tillåtes, som är sårande för fattighjonen eller kränkande för deras meniskovärde.

§ 23.

Minderårig utackorderas för ett år i sender, men kunna fosterföräldrar ådagalägga att god uppfostran och vård hos dem kommit barnet till del, må fattigvårdsstyrelse icke emot fosterföräldrarnas vilja främtaga dem barnet för kommande år, så framt deras ersättningsanspråk icke äro obilliga.

§ 24.

Upptager någon fattigt fader- och moderlöst eller eljest föräldravård saknande barn och om dess föda, kläder och uppfostran behörig försorg drager, tillkommer honom öfver sådant barn enahanda rätt, som föräldrar öfver barn, som i deras hus vistas och ej uppnått tjuguetts års ålder, och får den underhållna icke antaga tienst, så länge uppfostraren dess biträde åstundar. Qvinna må dock icke härigenom förmenas träda i äktenskap.

§ 25.

Barn, som underhålles af fattigvården, skall beredas tillfälle till skolgång i högre folkskola så framt utrymmet i skolan medgifver dess intagande deri.

§ 26.

Der penningar gifvas såsom understöd, böra dessa, der så ske kan, icke lemnas direkte åt fattighjonet, utan åt de i § 37 omnämnda frivilliga fattigbesökarna eller annan lämplig person att för hjonets räkning förvaltas och användas.

Art. III.

Fattigvårdens styrelse, förvaltning och kontroll.

§ 27.

Fattigvårdsstyrelsen, som utses af stadsfullmäktige, består af en ordförande och nio ledamöter, män eller qvinnor, jemte tre suppleanter. Polismästaren, liksom kyrkoherden eller den hans ställe företräder, är berättigad att deltaga i styrelsens förhandlingar och beslut.

§ 28.

Ordförande i fattigvårdsstyrelsen väljes årligen; ledamöterna för tre år en-hvar. Suppleanterne utses årligen.

De två första åren afgå efter lottning tredjedelen af antalet ledamöter hvardera året, det tredje året de återstående ledamöterna och sedermera årligen de, som längst tid qvarstått i sysslan.

Afgår ledamot under tjänstgöringstiden, väljes ofördröjligen annan för den tid, som för den afgångne skulle återstått.

Viceordförande liksom ock tillfällig ordförande utser fattigvårdsstyrelsen inom sig.

§ 29.

Den, som blifvit till fattigvårdsstyrelsen invald, kan afsäga sig uppdraget, om han icke är inom stadens område boende, om han de tvenne nästföregående åren varit medlem af styrelsen eller i drätselkammaren, eller i sistnämnda verk innehar befattning, eller om han uppnått 60 års ålder, eller ock anför andra giltiga orsaker, som af stadsfullmäktige kunna godkännas. Missnöje öfver vägrad befrielse må anföras hos Guvernören.

§ 30.

Fattigvårdsstyrelsen sammanträder till ordinarie möte, på kallelse af ordföranden, den 1:sta och 3:dje måndagen i hvarje månad från och med september till och med maj samt den 1:sta måndagen i hvarje månad återstoden af året. Infaller helg å sådan dag, hålles sammanträdet nästföljande söcknedag.

Till extra möte sammankallas fattigvårdsstyrelsen af ordföranden så ofta behof deraf göres.

§ 31.

Fattigvårdsstyrelsen är beslutför då utom ordföranden eller viceordföranden minst hälften af dess ledamöter äro närvarande. Uteblir ordförande, viceordförande eller ledamot från utsatt sammanträde utan anmäldt och af styrelsen godkändt förfall, erlagge i vite till stadskassan för hvarje gång ordförande sex, samt viceordförande eller ledamot tre mark, men dubbelt så mycket, i fall sammanträdet för de närvarandes fåtalighet måste inställas. Sådant vite uppbäres af styrelsens sekreterare, som därför redovisar inför drätselkammaren. — Ledamot, som är hindrad att infinna sig å utlyst möte, tillkalle suppleant.

§ 32.

Ordföranden åligger:

att vid styrelsens sammanträden leda förhandlingarna och föredraga ärendena samt underteckna utgående expeditioner och utanordningar; samt

att för öfrigt tillse, det styrelsens beslut verkställas, att underlydande tjänstemän och betjente fullgöra sina åligganden äfvensom att ordning och sparsamhet iakttages vid skötandet af fattigvårdens angelägenheter.

§ 33.

För att underlätta tillsynen öfver de fattiga samt deröfver, att beviljade understöd behörigen användas och att de, som af fattigvårdsstyrelsen emottagit barn eller andra till försörjning, fullgöra sina skyldigheter, indelas staden i nio tillsyningsområden, hvilka hvart för sig stå under närmaste uppsigt af en af styrelsens ledamöter.

Gränserna för tillsyningsområdena bestämmas årligen af fattigvårdsstyrelsen på dess första ordinarie möte, hvarefter indelningen jemte uppgift på föreståndaren för hvarje område bör delgifvas allmänheten genom anslag å styrelsens dörr och kungörelse i två af stadens tidningar, den ena på svenska och den andra på finska språket.

§ 34.

Fattigvårdsstyrelsens ledamöter åligger:

att, enhvar inom sitt tillsyningsområde, skaffa sig kändedom om de nödlidande och särskildt om barn, som i hemmen icke erhålla behörig vård, samt i anledning deraf vidtaga de åtgärder, till hvilka omständigheterna föranleda; samt

att genom besök i fattiggården göra sig förtrogna med förhållandena der äfvensom, i fall skäl till anmärkning yppas, derom anmäla vid styrelsens nästa sammanträde.

Den af fattigvårdsstyrelsens ledamöter, hvars tillsyningsområde är beläget i Sörnäs, bör hvarje helgfri dag å tid, som af fattigvårdsstyrelsen bestämmes, i för ändamålet anskaffadt mottagningsrum emottaga besök och anmälningar af hjälpsökande.

§ 35.

För verkställande af fattigvårdsstyrelsens beslut äfvensom för handläggandet af fattigvårdsärendena utses af stadsfullmäktige på förslag af fattigvårdsstyrelsen efter 30 dagars ansökningstid en verkställande direktör.

Denna funktionär åligger:

att hvarje helgfri dag i fattigvårdsstyrelsens lokal å tid, som af fattigvårdsstyrelsen bestämmes, emottaga hjälpsökande och tillhandagå allmänheten i fattigvårdsangelägenheter;

att, så vidt möjligt, skaffa sig kännedom om de nödlidande inom kommunen och särskildt om barn, som i hemmen icke erhålla behörig vård, samt i anledning deraf vidtaga de åtgärder, till hvilka omständigheterna föranleda, och om desamma för styrelsen anmäla;

att hålla tillsyn deröfver, att ordning och sedlighet råda i stadens fattiggård, i hvilket afseende han bör minst en gång hvarje vecka besöka inrättningen;

att egna uppmärksamhet åt de utom fattiggården vårdade af fattigvården understödda fattiga, deras skötsel, underhåll och lefnadsförhållanden, för hvilket ändamål han bör besöka dem;

att särskildt öfvervaka skolans för vanartiga barn verksamhet;

att lemna de i § 37 omnämnda frivilliga fattigbesökarene och tillsyningsmännen nödig undervisning i deras åligganden och öfvervaka deras verksamhet;

att utöfva uppsigt öfver tiggare och kringstrykande personer hvarom stadgas i §§ 35 och 36 af nådiga fattigvårdsförordningen;

att å fattigvårdens vägnar teckna förbindelse att ansvara för kostnaderna för fattigas vård å sjukhus, dårvårdsinrättning, uppfostringsanstalt för vanartiga barn eller annan dylik allmän anstalt;

att utfärda medellöshetsintyg för, utom annat, kostnadsfri skolgång, intagning i kommunala sjukhuset eller annat allmänt sjukhus, erhållande af läkemedel och läkarevård samt befrielse från utskylder;

att bereda och för ordföranden föredraga de ärenden, som skola af fattigvårdsstyrelsen behandlas;

att närvara vid fattigvårdsstyrelsens möten med rätt att deltaga i dess öfverläggningar, men icke i dess beslut, samt att verkställa fattigvårdsstyrelsens beslut;

att månatligen genomgå och granska utgifterna för fattigvården; samt

att årligen, inom april månad, uppgöra och till styrelsen inlemna berättelse öfver fattigvårdens förvaltning under det föregående året att till stadsfullmäktige insändas;

att inom September månad uppgöra utgifts- och inkomstförslag för det följande året.

Verkställande direktören bör härvid i allo ställa sig till efterrättelse de närmare föreskrifter, som kunna honom i sådant afseende af fattigvårdsstyrelsen meddelas.

§ 36.

Verkställande direktören, som åtnjuter af stadsfullmäktige faststald aflöning, må icke utan stadsfullmäktiges samtycke åtaga sig annan befattning eller sysselsättning, som kunde förhindra honom att egna fattigvården tillbörlig uppmärksamhet.

Hvarje sommar åtnjute direktören sex veckors ledighet, börande han likväl för sig ställa af fattigvårdsstyrelsen godkänd vikarie.

§ 37.

För att biträda fattigvårdsstyrelsen vid kontrollerandet af de personer, för hvilka fattigvård ansökts, och sådana, som utom fattiggården åtnjuta fattigvård, samt för att jemväl eljest införskaffa upplysning om nödlidande inom kommunen och särskildt om barn, som i hemmen icke erhålla tillbörlig vård, antager fattigvårdsstyrelsen ett behöfligt antal tillsyningsmän och fattigbesökare.

Tillsyningsman antages efter det tjensten blifvit ledig anslagen och åtnjuter aflöning, som af fattigvårdsstyrelsen närmare bestämmes, hvaremot till fattigbesökare antagas personer, män och qvinnor, som, efter tillkännagifvande derom i stadens tidningar, frivilligt vilja åtaga sig sådant uppdrag.

§ 38.

Der för någon begäres fattigvård åligger den tillsyningsman verkställande direktören dertill förordnar, att utan uppskof besöka den nödstälde i hans hemvist, och angående dennes förhållanden och behof föra protokoll i enlighet med af styrelsen faststaldt formulär och detta öfversända till verkställande direktören.

Fattigvård må icke, utom i säregna undantagsfall, tilldelas sökande förrän sådan undersökning egt rum.

För öfrigt åligger tillsyningsman att närvara vid fattigvårdsstyrelsens sammanträden och verkställande direktörens mottagningar för emottagande af nödiga föreskrifter.

För att under verkställande direktörens inseende utöfva den uppsigt öfver tiggare och kringstrykande personer, hvarom stadgas i §§ 35 och 36 uti förordningen angående allmänna fattigvården, samt för att stäfja ett otillbörligt utbjudande af allehanda småsaker och dermed förenadt tiggeri, antager styrelsen en eller, i händelse af behof, flere tillsyningsmän.

§ 39.

För hvarje fattigbesökare anvisas särskilda understödstagare, högst fyra familjer, hvilka denne, så ofta omständigheterna påkalla, men minst två gånger i månaden, skall besöka och dervid göra sig noga underrättad om deras förhållanden och verkliga behof samt föra protokoll enligt af fattigvårdsstyrelsen fastställt formulär, som till verkställande direktören inlemnas.

§ 40.

Å de landsorter, hvarest till staden hemmahörande fattighjon äro utackorderade, söke fattigvårdsstyrelsen jemväl anlita frivilliga fattigbesökare.

§ 41.

Önskar fattigbesökare personligen meddela sig med fattigvårdsstyrelsen, anmäla sådant hos verkställande direktören och infinne sig å styrelsens nästa sammanträde. Önskar fattigvårdsstyrelsen å andra sidan personligen höra i staden boende fattigbesökare, vare denne skyldig att på kallelse sig infinna å sammanträde.

§ 42.

Skulle ett tillräckligt antal frivilliga fattigbesökare i staden eller i landsorten icke anmäla sig, antage fattigvårdsstyrelsen flere tillsyningsmän, som omhänderhafva dessa funktionärers åligganden.

§ 43.

Fattigvårdsstyrelsen eger antaga sekreterare, som tillika är styrelsens kamrerare.

Denne åligger:

att föra protokollet vid styrelsens sammanträden;

att ombesörja utgående expeditioner och öfriga kansligöromål samt kontrahera beslut, bref och utanordningar;

att föra förteckning öfver alla, som af fattigvården åtnjuta vård eller understöd;

att vid rättegångar och bevakningar utan vidare förordnande vara ombud för fattigvårdsstyrelsen, denna dock obetaget att härför anlita annan person;

att genomgå och granska inkommande redovisningar;

att sammanställa de statistiska uppgifter, som erfordras för årsberättelsen;

att afgifva de statistiska förteckningar, som omordas i nådiga kungörelsen angående statistiska uppgifter om fattigvården i landet, gifven den 10 februari 1891; samt

att i afseende å den bokföring, som vid fattigvårdsstyrelsen kan ifrågakomma, ställa sig styrelsens föreskrifter till efterrättelse.

Art. IV.

Om arbets- och fattiggården.

§ 44.

Stadsfullmäktige antaga, på förslag af fattigvårdsstyrelsen, en föreståndare för fattiggården. Vid vakans bör tjensten anslås ledig att inom 60 dagar ansökas.

§ 45.

Föreståndaren för fattiggården, som utöfvar husbondevälde öfver alla der intagna hjon och vid inrättningen anstälde betjente, åligger under verkställande direktörens närmaste inseende:

att emottaga inträdessökande hjon, som äro försedda med förpassning af verkställande direktören, samt anordna om deras placering och vård i inrättningen;

att egna sorgfälligt uppsigt och vård åt alla i fattiggården intagna hjon och öfver dem föra fullständig förteckning;

att vaka deröfver att renlighet, ordning och sedlighet råda inom inrättningen samt att kosthållningen ordentligen handhafves så att hjonen erhålla sund och i öfrigt lämplig föda;

att söka bereda lämplig sysselsättning åt hjonen samt anordna och leda deras arbeten;

att med biträde af bokföraren föra noggranna förteckningar öfver inrättningens inventarier och material samt ansvara för att desamma icke genom vanvård förfaras;

att efter hvarje års utgång inom januari månad afgifva fullständig inventarieförteckning jemte förslag till afskrifning af förbrukade persedlar m. m. att öfverlemnas åt drätselkontoret för att tillhandahållas stadens inventeringsmän;

att för hvarje år uppgöra och inom februari månad till fattigvårdsstyrelsen aflemna berättelse öfver fattiggården, upprättad enligt styrelsens anvisningar;

att, i egenskap af fattigvårdsstyrelsens kassör, å drätselkontoret lyfta af styrelsen reqvireerade penninge-förskott, ombesörja alla utbetalningar och månatligen derför redovisa senast den 8 i påföljande månad;

att tjenstgöra såsom fattigvårdsstyrelsens ombud vid utackorderingar af fattige; samt

att närvara vid fattigvårdsstyrelsens sammanträden, der han eger i öfverläggningen men ej i beslut deltaga;

och bör föreståndaren i öfrigt ställa sig styrelsens föreskrifter till efterrättelse.

§ 46.

För de i fattiggården intagna, till lutherska trosbekännelsen hörande hjonens religiösa vård antager fattigvårdsstyrelsen årligen någon inom staden boende

prest, hvilken det åligger att hvarje sön- och helgdag hålla gudstjenst uti anstalten och dessutom vid förefallande behof, besöka der intagna fattiga för att meddela religionens tröst, samt för öfverenskommen särskild ersättning jordfästa af lidna fattighjon.

§ 47.

Vid hjons intagande å fattiggården hålles noggrann besigtning såväl med personen som med hans klädespersedlar, hvilka underkastas grundlig rengöring.

§ 48.

Ehuru samtliga å fattiggården intagna hjon äro förpliktigade till träget arbete, tillkommer det fattigvårdsstyrelsen att, på förslag af föreståndaren, särskilja hjonen i tvenne klasser nemligen:

1) arbetshjon, till hvilka räknas sådana, som äro mera arbetsdugliga, men i följd af oordentligt lefverne eller annat kommit under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde;

2) försörjningshjon, till hvilka räknas sjuka, ålderdomssvaga, vansinniga och dermed jemförliga personer, hvilka äro till arbete oförmögna.

Af arbetshjonen fordras arbete såsom af vanliga legohjon, drängar och pigor, då deremot försörjningshjonen böra erhålla en i möjligaste mon omsorgsfull omvårdnad.

§ 49.

För försumlighet, oordning, olydnad, sturskhet, för oskickligt uppförande i allmänhet äfvensom för förstörande af kläder eller husgeråd, eger föreståndaren tilldöma felande hjon, som uppnått fjorton års ålder följande straff:

- 1) att intaga måltiderna skildt från och efter de andra hjonen;
- 2) vägran att från 1 till 4 söndagar å rad få lemna fattiggården;
- 3) arbete och vistande i enrum från 1 till 10 dagar;
- 4) vistande i enrum vid minskad kost från 1 till 4 dygn.

Barn må föreståndaren enligt legostadgan aga.

Ofvannämnda straff kunna af verkställande direktören efter beprövande skärpas; dock må vistande i enrum vid minskad kost icke ådömas för längre tid än 6 dygn å rad.

Föreståndaren före förteckning öfver alla tilldelade bestraffningar.

§ 50.

Önskar hjon utträda ur fattiggården, anmäle det för fattigvårdsstyrelsen, som icke får neka sitt samtycke dertill, så framt den anmälda anses kunna föda sig sjelf och sin familj på ärligt sätt en längre tid och om den anmälda genom sitt arbete eller på annat sätt kan anses hafva till fullo ersatt honom lemnad fattigvård.

§ 51.

All inkomst från fattiggården äfvensom från hjonens arbete tillfaller fattiggården. Såsom uppmuntran eger dock fattigvårdsstyrelsen tilldela flitiga, ordentliga och lydiga arbetshjon s. k. flitpenningar.

Helge- och söndagar äro hjonen befriade från allt arbete, utom det som anstaltens ekonomi för dagen erfordrar.

§ 52.

Bägge könen hållas strängt åtskilda; dock skall för äkta par, så vidt möjligt anvisas enskilda rum.

§ 53.

Kosthållningen anordnas af fattigvårdsstyrelsen, som i sådant afseende i samråd med vederbörande läkare fastställer en bestämd matordning, hvarvid iakttagas bör, att kosten bör vara sund, tillräcklig och ordentligt tillagad. Denna matordning får dock i förekommande fall af föreståndaren efter läkarens hörande frångås. För sjuka bör kosten anordnas enligt läkares föreskrift.

§ 54.

Morgnar och aftnar hålles gemensam bön efter måltiderna. Sön- och helgedagar hålles Gudstjenst i fattiggården, hjonen dock obetaget att bevista den allmänna Gudstjensten i stadens kyrka. Uppbyggelseskrifter skola hållas tillgängliga för hjonen.

§ 55.

Der hjon anser sig vara orättvist behandladt eger det anföra klagomål hos fattigvårdsstyrelsens ordförande eller verkställande direktören, som föranstaltar rättelse i händelse grund till klagomål förefinnes.

§ 56.

Enhvar af kommunens skattdragande medlemmar är tillåtet att närhelst under dagens lopp besöka anstalten, så framt han sig hos föreståndaren anmäler och sig skickligen uppför. Likaså må hjon ej nekas att på lämpliga tider mottaga besök af anhöriga och bekanta.

§ 57.

Å fattigvårdsstyrelsen ankommer att med ledning af allmän lag, god sed och detta fattigvårdsreglemente upprätta i detaljgående ordningsregler för fattiggården, hvilka böra på lämpliga ställen i anstalten anslås.

Art. V.

Allmänna stadganden.

§ 58.

Alla medel, som till fattigvårdens besörjande äro af kommunen anslagna, frändeles dertill anslås, eller genom donationer, testamenten eller vid olika tillfällen för slikt ändamål inflyta, förvaltas af fattigvårdsstyrelsen, hvilken äfven verkställer alla för fattigvården erforderliga utbetalningar.

§ 59.

Öfver alla donationer till förmån för fattigvården bör föras fullständig förteckning, upptagande gifvarens namn, tiden för donationen, dess beskaffenhet och ändamål, samt beloppet af densamma.

Fattigvårdsstyrelsen bör af stadens drätselverk årligen erhålla redovisning för de fonder, som af drätselkontoret för fattigvården förvaltas. Räntan å de kapital, som för vissa bestämda, till fattigvården hörande ändamål donerats, eger fattigvårdsstyrelsen uppbära och i öfverensstämmelse med gifvarens föreskrifter fördela.

Öfver de fonder, dem fattigvårdsstyrelsen sjelf förvaltar, bör styrelsen årligen inom januari månad afgifva redovisning till stadens revisorer för att af dem granskas i sammanhang med stadens räkenskaper.

§ 60.

Uttaxering till fattigvården sker såsom i förordningen af den 6 Augusti 1889 angående ändring af § 29 i förordningen angående allmänna fattigvården af den 17 Mars 1879, stadgas. Den deri omnämnda personela afgiften skall utgå med 2 mark 50 penni för män och 2 mark för kvinnor oberoende af deras olika samhällsställning och förmögenhetsvilkor.

§ 61.

Verkställande direktören, sekreteraren, fattigvårdsstyrelsens ledamot i Sörnäs, föreståndaren för fattiggården, predikanten och uppsyningsmännen åtnjuta en-hvar af fullmäktige fastställt arvode enligt stat.

Ordföranden och öfriga ledamöter i styrelsen handhafva sina uppdrag utan ersättning.

Betjeningens aflöning fastställs af fattigvårdsstyrelsen, dock att därför af stadsfullmäktige anvisade anslag ej öfverskridas.

§ 62.

Är verkställande direktören eller föreståndaren försumlig och låter sig icke af varning rätta, eller är han eljest olämplig för sin befattning, eger fattigvårds-

styrelsen afhålla honom från tjenstgöring och derom anmäla hos stadsfullmäktige, som afgöra huruvida han må vid sysslan kvarstå eller derifrån skiljas.

§ 63.

Detta reglemente träder i gällande kraft, den
Önskar någon ändringar eller tillägg deri, aflemne förslag derom till stadsfullmäktige.

§ 64.

Detta reglemente skall till tryck befordras och kostnadsfritt utdelas till understödssökande och andra.

Helsingfors, den 18 September 1894.

Gust. Ad. Helsingius.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1894.

Framställning angående stadgar för kommunala sjukhuset.

HELSOVÅRDSNÄMNDEN

i

Helsingfors,

den 14 Mars 1894.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Till åtlydande af Stadsfullmäktiges den 29 December sistlidet år Helsovårdsnämnden gifna uppdrag får Nämnden nu till Fullmäktige inkomma med förslag till stadgar för sjukvårdens handhafvande m. m. vid kommunala sjukhuset. Detta förslag, hvarigenom det af Fullmäktige den 30 April 1879 antagna af Guvernören i länet den 12 November samma år fastställda reglemente för kommunala sjukvården i Helsingfors delvis blefve förändradt, torde icke behöfva närmare motiveras. Det har uppgjorts med tillämpning i hufvudsak af de principer, som följas vid förvaltningen af större kommunala sjukhus i andra städer och särskildt vid Sabbatsbergs sjukhus i Stockholm, men med sådana förändringar som påkallats af förhållandena härstädes och tidigare förefintliga bestämmelser. I allmänhet har förslaget utan meningsskiljaktighet omfattats af Nämndens samtliga ledamöter. Endast beträffande den i § 11 ingående bestämmelsen att läkarene vid sjukhuset antagas för en tid af 6 år hafva olika meningar försports. Mot §:ns ordalydelse har nemligen anmärkts att kompetente läkare, hvilkas anställande i kommunens tjenst vore önskligt, möjligen komme att underlåta att anmäla sig såsom sökande, då de efter 6 år måste underkasta sig omval till befattningen, och att ingen anledning förefinnes att i detta fall införa någon tidsbestämmelse, då ingen annan af kommunens tjenstemän — utom distriktsläkarene, hvilka icke kunde med sjukhusläkarene jemföras — är underkastad sådant omval. Men Nämndens majoritet har dock, med fullt beaktande af dessa skäl, ansett sig böra gifva §:n den ordalydelse som i förslaget ingår, emedan ifrågavarande äfven vid andra kommunala sjukhus genomförda bestämmelse syntes egnad att skänka de största garantier för läkarevårdens vid sjukhuset sakkunnige och omsorgsfulla handhafvande, enär densamma utan alla stötande omgångar medger läkareombyten, som kunna påkallas af afsvalnande intresse, minskade krafter, hög ålder m. m.

Nämnden tillåter sig härjemte påpeka ärendets brådskande beskaffenhet i thy att läkaretjensterna borde så tidigt ledig anslås att de kunna varda besatta till den 1 instundande Juli.

I sammanhang härmed får Nämnden, sedan de af Stadsfullmäktige utsedde ledamöterna i kommunala sjukhusets styrelse i anledning af utaf Nämnden gjord förfrågan förklarar sig icke utan vidare befullmäktigande kunna skrida till anskaffande af sådana inventarier m. m., som till följd af sjukhusets utvidgning äro nödvändiga, af den orsak att läkaretjensterna vid sjukhuset ännu äro obesatta, anhålla att sagde ledamöter af Fullmäktige bemyndigades att i antydt afseende vidtaga sådana åtgärder, som för sjukvårdens tillbörliga handhafvande vid sjukhuset efter den 1 instundande Juli befinnas nödiga.

På Helsovårdsnämndens vägnar:

M. W. af Schultén.

R. Vuorio.

Stadgar för kommunala sjukhuset.

1. Om sjukets intagande och villkoren därför.

§ 1.

I afdelningen för epidemiska sjukdomar emottagas personer lidande af akuta smittosamma sjukdomar: skarlakansfeber, messling, difterit, fläcktyfus och koppor, hvaremot kolerapatienter icke intagas i sjukhuset.

I afdelningen för icke epidemiska sjukdomar mottagas personer lidande af andra akuta eller kroniska sjukdomar, förutom veneriska och sinnessjukdomar, hvilka icke vårdas på kommunala sjukhuset.

§ 2.

För sjukvård i kommunala sjukhuset erlägges en af Stadsfullmäktige på Helsovårdsnämndens och sjukhusstyrelsens förslag faststald dagavgift; dock kan, ifall sjukhusets läkare så pröfvar, patient efter tre veckor till friplats öfverföras.

§ 3.

För intagning i sjukhuset bör den sjuke sjelf eller genom ombud anmäla sig på sjukhuset på den bestämda mottagningstiden och dervid

1:o. förete (om så påfordras) prestbetyg, samt, ifall ombud anlitas, läkares intyg om sjukdomens beskaffenhet.

2:o. erlägga 3 veckors sjukvårdskostnad i förskott eller vara försedd antingen med en af husbonde, arbetsgifvare eller annan känd person utfärdad för-

bindelse att ansvara för afgiftens erläggande, eller ock med intyg om medellöshet från stadens fattigvård.

Likväl må i fråga om hastigt svårt sjukdomsfall eller vid rådande epidemi, så ock då den sjukas blottställda belägenhet är uppenbar, dessa bestämmingar icke anses ovilkorliga.

§ 4.

Personer, hvilka tillhöra annan kommun, må endast i nödfall, då sjukdomens smittosamma art dertill gifver anledning, eller lämplig vård ej annorlunda kan dem beredas, intagas i kommunala sjukhuset.

§ 5.

Vid otillräkligt utrymme intages den som lider af akut sjukdom framför den som är behäftad med långvarig åkomma. Under i öfrigt lika omständigheter har den medellöse företräde.

§ 6.

Bristande betalning af sjuk- och begravningskostnader för betalande patienter, för patienter, som ej hafva hemort i Helsingfors, för personer, som äro berättigade till sjukvård på kronans, allmän inrättnings och enskild persons bekostnad, utkräves i vederbörlig ordning af sjukhusets syssloman.

2. Om sjukhusets styrelse.

§ 7.

Till sjukhusets styrelse utser Stadsfullmäktige hvart annat år 4 ledamöter. Sjelfskrifne ledamöter äro stadsläkaren, öfverläkaren vid afdelningen för icke epidemiska sjukdomar och läkaren vid afdelningen för epidemiska sjukdomar. Styrelsen eger högsta myndighet inom sjukhuset samt förvaltar sjelfständigt och på eget ansvar sjukhusets angelägenheter i öfverensstämmelse med gällande medicinalförfattningar, dessa stadgar och de särskilda föreskrifter, som Helsovårdsnämnden i egenskap af öfverstyrelse för kommunens sjukvårdsanstalter kan meddela.

§ 8.

Styrelsen väljer inom sig årligen ordförande och vice ordförande.

Styrelsen sammanträder på kallelse af ordföranden å sjukhuset så ofta göromålets gång så fordrar, dock minst en gång i månaden och böra minst 4 ledamöter vara närvarande, för att styrelsen skall kunna fatta beslut. Vid lika röster gäller ordförandens mening. Vid styrelsens sammanträden föres protokoll, som skall innehålla styrelsens beslut jemte kort motivering därför.

§ 9.

Styrelsen åligger:

att hvarje år uppgöra och före den 1 September till Helsovårdsnämnden insända förslag till utgifts- och inkomststat för sjukhuset under det kommande året;

att förvalta till sjukhuset anslagna eller inflytande medel samt, i öfverensstämmelse med den för sjukhuset fastställda stat, pröfva och besluta förekommande utbetalningar;

att låta föra fullständig räkenskap öfver sjukhusets utgifter och inkomster samt avsluta densamma för kalenderår;

att före den 1 Mars hvarje år till Helsovårdsnämnden inlemna avslutad räkenskap med fullständiga verifikationer för föregående år jemte berättelse om sjukhusets förvaltning samt läkarenes berättelse om sjukvården under samma år;

att hafva vård och tillsyn öfver sjukhusets byggnader och planteringar, med rättighet att vidtaga smärre behöfliga förändringar i deras inredning;

att hålla tillsyn öfver vården af sjukhusets inventarier, hvaröfver noggrann förteckning bör upprättas, kontrollera förbrukade inventariers kassering och afskrifning samt besluta om nyas anskaffande, börande årlig inventering under styrelsens kontroll företagas;

att vid uppkommande ledighet på öfverläkarens förslag antaga amanuens;

att antaga och afskeda öfrige tjänstemän, hvilka finnas uppförda i den af Stadsfullmäktige för sjukhuset antagna stat, hvarvid iakttages, att sysslomannen bör ställa antingen uppbördsborgen af minst två vederhäftige personer för ett belopp af 2,000 mark eller ock annan af styrelsen godkänd säkerhet till enahanda belopp;

att antaga och afskeda sjukhusets betjening med undantag för sjuksköterskor och deras biträden, hvilka af läkarne, hvar på sin afdelning, antagas och afskedas;

att i öfverensstämmelse med dessa stadgar utfärda instruktioner för af styrelsen antagne tjänstemän och betjening, samt fastställa utspisningsstat och ordningsreglor för sjukhuset;

att i öfrigt vidtaga de åtgärder, som för främjande af sjukhusets ändamål kunna anses lämpliga, eller, då de äro af beskaffenhet att böra af Helsovårdsnämnden afgöras, hos Nämnden derom göra framställning.

§ 10.

Helsovårdsnämnden eger att åt de af Stadsfullmäktige tillsatte läkarne meddela tjänstledighet samt för dem förordna vikarier.

Styrelsen beviljar tjänstledighet samt förordnar vikarie för amanuensen samt öfriga tjänstemän och betjening, förutom sjuksköterskor, åt hvilka afdelningsläkaren beviljar ledighet.

3. Om sjukhusets läkare.

§ 11.

Öfverläkaren vid afdelningen för icke epidemiska sjukdomar och läkaren vid afdelningen för epidemiska sjukdomar utses af Stadsfullmäktige på Helsevårdsnämndens förslag för en tid af 6 år, men kunna till befattningen återväljas. De besörja sjelfständigt sjukvården på hvar sin afdelning samt äro ansvarige för dess behöriga och ändamålsenliga handhafvande.

§ 12.

Öfverläkaren och läkaren åligga:

att dagligen å af styrelsen fastställd tid emottaga sådana sjuke, som tillhöra hans afdelning;

att dagligen göra sjukrond samt dessemellan, om så finnes nödigt, besöka de sjuke;

att vaka öfver ordning och snygghet inom sin afdelning;

att vaka öfver mathållningen samt att de sjuke ordentligt erhålla de förmaner, som dem enligt styrelsens beslut tillkomma:

att tillse, att de sjuke af betjeningen väl vårdas och vänligt bemötas;

att föra ordentliga sjukjournaler och derur meddela bevis, då sådant lagligen äskas;

att afgifva dag-, vecko, månads- och årsrapporter enligt styrelsens föreskrift;

att med iakttagande af nödig sparsamhet besörja mat- och medikamentsrequisitioner samt jemte sysslomannen granska och attestera dithörande räkningar;

att verkställa liköppning der de så finna erforderligt;

att antaga och afskeda för sjukvården behöfliga sköterskor och deras biträden;

att ansvara för instrumentförråd och arkiv;

att bestämma om de sjukas intagande å och placering inom afdelningen samt om deras utskrifning, så snart tillfrisknandet tillräckligt framskridit, eller den sjuke visat sig icke kunna vidare förbättras; samt

att i öfrigt ställa sig till efterrättelse ej blott dessa stadgar och gällande författningar, utan äfven de föreskrifter, som styrelsen åt dem lämnar.

§ 13.

Öfverläkaren tillkommer:

att hafva uppsigten öfver sjukhusets gemensamma ekonomieafdelning, samt till styrelsen afgifva förslag och yttrande i ärenden, som angå sjukhusets ekonomi och förvaltning, äfvensom tillsättande af amanuens.

§ 14.

Läkare vid afdelningen för epidemiska sjukdomar är skyldig vara bosatt i den honom anvisade lokal i sjukhuset.

§ 15.

Amanuens antages för minst ett halft år af styrelsen sedan öfverläkaren afgifvit förslag. För att antagas till amanuens fordras att hafva aflagt medicine kandidat examen samt att hafva fullgjort minst hälften af föreskrifven klinisk tjänstgöring på medicinska och kirurgiska afdelningarne.

§ 16.

Amanuensen åligger hufvudsakligen:

att vara boende inom sjukhuset;

att biträda vederbörande öfverläkare med journalföring, utskrifning af mat- och medikamentsrequisitioner, rapporter m. m.;

att biträda vid sjukvården samt efter öfverläkarens pröfning och under hans inseende vårda särskilde sjuke eller mindre afdelningar, som kunna honom anförtros;

att i lämpliga delar ställa sig till efterrättelse den för öfverläkare gällande instruktion; samt

att i öfrigt noga iakttaga ej blott dessa stadgar och gällande författningar, utan äfven de föreskrifter, som styrelse eller öfverläkare meddela.

§ 17.

Särskildt stadgande.

Den som förmenar sig i något afseende hafva grundade skäl till klagomål mot sjukhusets tjänstemän eller betjening, göra derom skriftlig anmälan hos styrelsen, som efter sakens beskaffenhet antingen sjelf beslutar eller hänskjuter saken till Helsovårdsnämndens afgörande.

*Handlingar angående befuktning af stadens gator och
allmänna platser före verkställande af deras sopning.*

DRÄTSELKAMMAREN

i

HELSINGFORS.

den 20 april 1894.

N:o 83.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Genom skrifvelse af den 10 September 1889 hade Stadsfullmäktige till Drätselkammarens beredning och utlåtande öfverlemnadt ett från Magistraten härstädes till Fullmäktige inkommet ärende, angående af Helsovårdsnämnden hos Magistraten gjord framställning om utfärdande af föreskrift för vederbörande gårdsegare att före sopning af sina respektive gatuandelar befukta desamma till förhindrande af uppkomsten af för helsan skadligt damm. I anledning häraf infortrade Drätselkammaren utlåtande af stadens Vattenledningsingeniör C. Hausen och föreslog i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 22 Maj 1890, på grund af nämnda, skrifvelsen åtföljande utlåtande (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för 1890 N:o 17) att Fullmäktige måtte till Kammarens disposition ställa ett anslag till belopp af inalles 5,500 mark, att användas 2,500 mark till inköp af tvenne bevattningsvagnar samt 3,000 mark till bestridande af öfriga kostnader för en under sistnämnda år försöksvis anordnad gatubevattning. Drätselkammaren afstyrkte tillika tillsättande af det utaf Ingeniör Hausen föreslagna utskottet för frågan om gatubevattningens definitiva ordnande, men anhöll att Kammaren måtte lemnas tillfälle att framdeles, sedan någon erfarenhet i saken kunnat vinnas, inkomma med fullständigare utlåtande i ärendet. Vid af Stadsfullmäktige den 10 påföljande Juni hållet sammanträde biföllo Fullmäktige till Drätselkammarens ofvanförda framställning, genom att till Kammarens disposition ställa det begärda anslaget å 5,500 mark.

Sedan nämnda tid har uti stadens budget årligen upptagits ett anslag af 3,000 mark för bevattning af stadens centrala gator, Parkgatan och chausséerna i Brunnsparken jemte östra och vestra chausséerna samt har vattenvagnarnas antal småningom ökats, så att staden numera eger 5 stycken dylika vagnar. Ehuru alltså befuktning af en del af stadens gator och vägar redan under en följd af år pågått vid torr väderlek till förekommande af gatdammets kringdrifvande i luften, har en sådan befuktning endast undantagsvis blifvit verkställd omedelbart före sjelfva gatsopningen, såsom i Helsovårdsnämndens ofvan åberopade framställning ursprungligen afsågs. Stadsfullmäktige funno sig derföre ock föranledda att

uti skrifvelse till Magistraten för den 24 November 1891 anhålla, att Magistraten ville anmoda Drätselkammaren att taga under öfvervägande och till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande derom, huruvida icke sopningen af de torg och gatuandelar, som af staden renhållas, kunde åtminstone i de delar af staden, där trafiken är störst, verkställas sålunda, att gatorna vid torr väderlek före sopningen vattnades för att binda dammet samt om sådant icke kunde genomföras om möjligt redan under kommande sommar år 1892. Annan åtgärd torde Stadsfullmäktiges nyssanförda uppdrag för Drätselkammaren emellertid tillsvidare icke hafva föranlett, än att den uti nämnda skrifvelse förutsatta gatsopningen efter försiggången befuktning blifvit införd endast vid renhållningen af stadens Salutorg, och åligger det derföre Drätselkammaren, såväl på grund af sistsagda Stadsfullmäktiges skrifvelse som Drätselkammarens egen anhållan hos Stadsfullmäktige i skrifvelsen af den 22 Maj 1890, att nu inkomma med något fullständigare förslag i den länge oafgjorda frågan.

Drätselkammaren, som ansåg att numera någon verklig erfarenhet i saken borde förefinnas, företog för den skull ock vid sammanträde den 16 förlidne November ärendet till förnyad behandling och infortrade utlåtande i saken från stadens såväl Vattenlednings- som Byggnadskontor. Sedan dessa utlåtanden inkommit och då Drätselkammaren vid föredragning af desamma under sammanträde den 5 dennes visserligen fann i dem ingå värdefulla upplysningar, men ej något antagligt, enligt Kammarens förmenande för direkt utförande tillämpligt förslag, beslöt Kammaren öfverlemnna frågans vidare behandling till ett af Drätselkammarens sekreterare samt Ingenjörerna Hausen och Norrmén sammansatt utskott.

Efter det nämnda utskott, hvars promemoria likasom också Vattenlednings- och Byggnadskontorets anförda utlåtanden här biläggas, kunnat enas om den princip, hvilken äfven Drätselkammaren för sin del anser såsom den enda hållbara, hvarpå ett förslag om sopning af stadens gator efter försiggången befuktning med fog kunde baseras, att all bevattning af gator och allmänna platser i syfte att binda från dem uppkommande för helsan skadligt damm — denna vattning må sedan föregå eller följa efter rengöringen medels sopning och gatuandelarna för öfrigt beträffande underhåll och renhållning vara fördelade mellan staden, enskilda gårdsegare eller myndigheter — bör blifva ett stadens allmänna åliggande, synes uppgiftens lösning hafva blifvit för utskottet jemförelsevis lätt. Då utskottet dessutom på anförda skäl från befuktning uteslutit alla trottoirer och omfattat den åsigt, att det nya gatsopningssättet till en början och intilldess behöfvat deraf blir mera trängande, borde inskränkas till gator och allmänna platser uti stadens centralare delar, der trafiken och derföre äfven föroreningen är störst och der rengöringen medför mesta olägenhet, samt först senare i mån af behof efter tillväxande trafik utsträckas vidare, kan utskottets förslag icke heller anses, åtminstone för den närmaste framtiden, medföra kostnader, hvilka komme att stå

uti ett oproportionerligt förhållande till den med åtgärden afsedda fördel och dermed åstadkommet behag.

Drätselkammaren, som derföre i hufvudsak måste omfatta utskottets förslag, har likväl vid detaljgranskning af de gator och allmänna platser, å hvilka enligt utskottets mening det nya gatsopningssättet omedelbart borde komma att tillämpas och hvilka på en närsluten karta finnas med röd och blå färg angifna, trott sig böra anmärka att, utan ett öfverskridande af de totala arealer gator och öppna platser eller 76,000 kvadratmeter sådana gatuandelar, hvilka böra dagligen sopas, och 120,000 kvadratmeter gator, å hvilka sopning skall försiggå blott två gånger i veckan, ett utbyte af vissa gatuandelar mot hvarandra vore väl motiveradt. Sålunda borde ovilkorligen Hagasunds- och Brunns gatorna, såsom synnerligen starkt trafikerade, upptagas bland de gator, å hvilka systemet redan nu infördes, hvaremot detta vore mindre nödigt beträffande de yttersta ändarne af Marie- och Nikolaigatorna.

På grund af det anförda och med hänvisning för öfrigt till oftanämnda utskotts promemoria får Drätselkammaren derföre vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville godkänna förslaget, att sopningen af in summa 76,000 kvadratmeter sådana gator och allmänna platser, hvilka böra sopas dagligen, och af sammanlagdt 120,000 kvadrat meter gator och öppna platser, dedär skola sopas blott två gånger i veckan, skulle vid torr väderlek verkställas först efter försiggången befuktning af desamma på stadens bekostnad samt genom Byggnadskontorets försorg;

att Drätselkammaren bemyndigades att oförtöfvadt gå i författning om anskaffande af härför erforderliga 3 stycken nya vattenvagnar, enhvar af 1 kubik meters rymd, samt att härför skulle af Fullmäktige anslås en summa af 3,900 mark;

att Drätselkammaren äfoenledes bemyndigades att i den mån nämnda materiel erhålles och saken i öfrigt hinner ordnas, införa det nya gatsopningssättet samt att härför i år använda ett belopp af högst 3,300 mark; samt

att Stadsfullmäktige ville hos stadens Magistrat anhålla om på den ankommande åtgärger för sådant tillägg i gällande polisordning, att privata gårdsegares och myndigheters gatsoppare skulle komma att fullgöra sopningen omedelbart efter respektive gators och gatuandelars första befuktning på morgonen.

Drätselkammaren tror sig med så mycket mera skäl redan nu och utan

inväntande af nästa års budget kunna förorda införande af den nya ordningen för gatsopning och anhålla om ofvanupptagna anslagsposter, som Kammarerna har sig bekant att Byggnadskontoret tillföljd af de obetydliga snöfallen under nyss förflutna vinter kunnat göra icke oväsentliga besparingar i årets anslag för renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar.

På Drätselkammarernas vägnar:

G. von Christerson.

Th. Tallqvist.

Promemoria.

På grund af Drätselkammarernas vid sammanträde den 5 April derom fattade beslut hafva undertecknade i egenskap af ett utskott vidare handlagt frågan om sopning af stadens gator efter försiggången befuktning och dervid enats om följande förslag.

Utskottet utgår ifrån den förutsättning att privata gårdsegare och statsverket för deras enskilda och publika gårdar, på grund af billighet och rättvisa, beträffande underhåll och renhållning af gata icke kunna åläggas en ny natura prestation i gatornas bafuktning före sopning vid torr väderlek, utan att denna likasom öfrigt befuktning till förekommande af gatdammets kringdrifvande vid dylik väderlek borde ske på stadens bekostnad, ifall en sådan från sanitär synpunkt ovilkorligen påkallas, samt att en befuktning endast af de på stadens renhållning ankommande gatuandelarna, oftast blott halfva gatan, medförde föga nytta och i ingen händelse kunde af utskottet förordas. Såsom af undertecknad Hausens den 1 Maj 1890 i frågan afgifna utlåtande emellertid framgår, blefve kostnaderna för systemets införande öfver hela staden ganska stora, om ock efter numera vunnen erfarenhet enhetspriset per m² befuktad gata kan uppskattas betydligt lägre än i omförmälda utlåtande antagits. Reformen uti ifrågavarande afseende borde derfore, ehuru det som göres, bör göras fullt effektivt, enligt utskottets förmenande införas endast småningom och i den mån ett mera trängande behof deraf gör sig gällande. Till en början är en förbättring i gatusopningsbruket mest behöflig uti stadens centralare delar, å de gator och allmänna platser, hvilka finnas angifna å bilagda karta öfver staden, å hvilken karta de gator och öppna platser, som enligt gällande polisordning skola sopas dagligen, äro belagda med röd färg, de åter som skola sopas blott två gånger i veckan med blå.

Om salutorget undantages, som redan nu före sopning vid torr väderlek befuktas, falla af dessa gator och öppna platser på stadens och gårdsegarenes andel i de skilda kategorierna följande arealer:

	Stadens.	Privata.	Summa.
daglig sopning	20,000 m ²	56,000 m ²	76,000 m ²
2 gånger i veckan d:o	85,000 „	35,000 „	120,000 „

Från dessa ytor äro dock samtliga trottoirer undantagna, emedan utskottet håller före att de tillsvidare, dels med afseende å deras bättre beläggning, dels emedan å desamma i allmänhet icke förekommer exkrementer af djur, kunde såsom härintills sopas torra eller blott med den befuktning, som qvasten genom bestrykning mot den våta gatan, isynnerhet rännstenen, kan erhålla. En befuktning af trottoirerna medels staden svattenvagnar, dedär kunna kasta strålar äfven åt sidorna, vore visserligen lätt åstadkommen, men medförde stort omak för alla fotvandrare.

Som gatsopningen enligt gällande polisordning bör vara slutförd före kl. 9 f. m. men densamma under sommarmånaderna kan påbörjas mellan kl. 5 och 6 på morgonen, disponerade man för ifrågavarande befuktning och sopning dryga 3 timmar af dagen och har utskottet tänkt sig att allt hithörande arbete borde under dessa timmar undångöras och härvid för resten tillgå sålunda, att ifrågavarande gator och allmänna platser befuktas genom stadens föranstaltande med dess vattenvagnar och borde såväl stadens egen renhållningspersonal som gårdsegarenes gatsopare vid respektive gators befuktning vara tillstädes, för att omedelbart efter det vattenvagnarna passerat en viss gata eller andel deraf utföra sopningen, och fordrades då endast ett tillägg i detta syfte till stadens polisordning.

Då enhets priset för befuktning medels vattenvagn numera är bekant och enligt undertecknad Norrméns uppgift uppgår till 0,037 penni per m² och då äfven ytorna, som skola befuktas, äro gifna, kunde kostnadsberäkningen för denna befuktning blifva ganska exakt, om man blott viste under huru många dagar af sommaren densamma bör förssiggå. Med ledning af uppgifter från magnetiska observatorium uppskattas dessa dagar af torr väderlek af utskottet till 70 för gator, som skola sopas dagligen, och till 30 för gator, som böra sopas endast 2 gånger i veckan, och blefve driftkostnaderna således för ofvan angifna ytor:

$$70 \times 0,00037 \times 76,000 = 1,968,40 \text{ Fmk.}$$

$$\text{och } 30 \times 0,00037 \times 120,000 = 1,332 \text{ „ „}$$

eller i rundt tal in summa 3,300 Fmk.

Enär emellertid ett så stort antal bevattningsvagnar måste finnas till hands, att arbetet må kunna utföras inom de tre för ändamålet disponibla timmarna och med hvarje vagn af 1 m³ rymd kan bevattnas 7,000 m² i timmen, blefve det behöfliga antalet vagnar för de gator, som dagligen skola sopas, $\frac{76,000}{3 \times 7,000} = 4 \text{ st.}$
och för de gator, hvilka skola sopas blott 2 gånger i veckan $\frac{120,000}{3 \times 7,000 \times 3} = 2 \text{ st.}$

då denna sopning icke behöfver försiggå på alla gator under samma dagar, utan kan fördelas på veckans alla dagar. Strikte erfordrades således in summa 6 st. bevattningsvagnar. Af de 5 st. dylika vagnar staden redan eger, behöfves i hufvudsak för chausséernas räkning 3 st. och äro alltså blott 2 st. för ifrågavarande ändamål disponibla, hvarföre det ock blefve nödvändigt att ytterligare anskaffa 4 st. vagnar. Utskottet får likväl, med afseende derå att någon hjälp möjligen kunde påräknas af de för chausséerna reserverade vagnarne, föreslå att för denna gång endast 3 st. nya vagnar skulle anskaffas, för händelse utskottets här framlaggda förslag i öfrigt kunde vinna stadsmyndigheternas godkännande. Kostnaden för dessa 3 st. nya bevattningsvagnar af 1 m³ rymd enhvar uppskattas till 3,900 mark.

Hela kostnaden för sopningen af stadens gator och allmänna platser efter försiggången befuktning uti det af utskottet tillsvidare föreslagna omfång skulle derföre belöpa sig i anskaffning af ny materiel till 3,900 mark och i årlig driftkostnad till 3,300 mark, hvaför för ändamålet nu borde anslås in summa 7,200 mark.

Som den redan nu föreskrifna bevattningen af stadens centrala gator och chausséer för förhindrande af dammens kringdrifvande i luften och hvarför i årets budget är upptagen en summa af 3,000 Fmk, genom nu förordade anordning möjligen blefve i någon mån underlättad, så kunde måhända i sistnämnda summa äfven motses en viss besparing.

Helsingfors den 19 april 1894.

Th. Tallqvist.

C. Hausen.

Herman Norrmén.

HELSINGFORS STADS

BYGGNADSKONTOR.

Helsingfors,

den 15 Februari 1894.

N:o 11.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Med anledning af till Byggnadskontoret remitteradt utdrag ur Drätselkammarens protokoll för den 16:de November 1893 med affördradt yttrande angående väckt fråga om gatusopningens verkställande i sammanhang med föregående bevattning af gatorna får jag anföra följande:

Ofvannämnda fråga synes enligt hvad jag inhämtat, ej vara första gången på dagordningen hos stadens myndigheter. Vid slutet af förlidne decennium be-

handlades frågan af Helsovårdsnämnden, hvilken dervid utsåg tvenne af sina ledamöter att i och för utrönande af kostnaden låta verkställa en af befuktning medelst sprutkanna föregående smärre profsopning. Nämda försök torde hafva ådagalagt möjligheten att med en vattenmängd — enligt uppgift tvenne sprutkannor — uppskattad i värde till $\frac{1}{2}$ penni; binda dammet å en c:a 100 kvadratmeters gatueareal. Något försök att bestämma värdet af det vid nämnda befuktning levererade arbetet synes deremot icke blifvit gjordt.

I skrifvelse af den 16:de Maj 1889 anhöll Helsovårdsnämnden härfpå, att stadens gårdsegare genom Magistraten „derest sådant ske kunde“ blefve ålagda att före verkställande af sopning vid torr väderlek låta befukta sina gatueandelar. Denna hemställan hänskjöts af Magistraten till hrr Stadsfullmäktige, hvilka åter i frågan inhemtade såväl Drätselkammarens som ingenjör C. Hausens utlåtande.

Ingenjör Hausen beräknade i afgifvet betänkande kostnaden för bevattning af samtliga gator 2:ne gånger dagligen under en tid af 120 dagar till Fmk 40,000 pr år, beräknad enligt samma grunder angafs i utlåtande för bevattning enbart af stadens gatueandelar kostnaden komma att uppgå per år till 19,680 mark. Ingenjör Hausen förutsätter dervid att bevattningen utföres med dertill inkom inrättade vattenkärror, hvilket väl torde vara det mest ekonomiska arbetssätt, då fråga är om stora arealer med glesa vattenposter.

Reduceras kalkylen nu till bevattning verkställd endast i samband med under torr väderlek försiggående sopning af gatorna ställer den sig på följande sätt:

Utgående från förutsättningen att en 1 m³ rymmande, af en häst framdragen vattenkärra i timmen bevattnar 7,000 m² gatyta, hvilken förutsättning grundar sig på af Byggnadskontoret sistlidne sommar gjorda iakttagelser, och antages vattenåtgången per m² bevattnad gatyta utgöra 1 liter å 15 penni m³, blir kostnaden per samma ytenhet:

vatten	penni	0,0150
arbetskostnad	„	0,0114
ränta och amort. af kärror	„	0,0100

S:a penni 0,0364

förslagsvis för 80 bevattningsdagar i året (en del af stadens gatueandelar sopas som känt endast 2:ne gånger i veckan) skulle kostnaden per m² bevattnad yta således blifva 2,912 penni pr år.

Arealen af de gator och allmänna platser, hvilkas renhållning åligger staden, utgör i rundt tal 350,000 m². Af denna yta belöper sig 50,000 m² å obebyggda områden inom VI:te och VII:de stadsdelarne, hvarföre denna yta såsom icke fallande inom gränsen för föreliggande förslag utelemnas från kalkylen. Af återstående 300,000 m² faller resp. 80,000 m² på gångbanor samt 220,000 m² på chausséer, gator och torg. Från den senare ytan bör ännu ytterligare frändragas 20,000 m²,

utgörande ytan af Salutorget, å hvilket redan sedan några år tillbaka sopning vid torr väderlek föregås af bevattning.

Kostnaden för nu afsedda bevattning af de återstående 200,000 m² gator och torg skulle enligt föregående kalkyl uppgå per år till 200,000 × 2,91 penni = Fmk 5,820; lägges härtill kostnaden för befuktning af 80,000 m² gångbanor, hvilken operation väl måste utföras med sprutkannor för en kostnad af c:a 4 penni per m² och år eller in summa Fmk 3,200 — (någon exakt siffra för detta arbete kan i brist på tillbuds stående erfarenhet ej här uppgifvas, men måste arbetet i detta fall beräknas kostsammare, än då bevattning försiggår med enkom därför konstruerade vattenvagnar). Totalkostnaden af den i samband med sopning tilltänkta bevattningen af stadens gatuandelar skulle således per år stiga till Fmk 9,020. —

I och för utförande af denna bevattning behöfves utöfver de af staden redan anskaffade 5 vagnarne ytterligare 3 vattenvagnar om 1 m³ hvar, förutsatt likväl att sopning, der sådan utföres 2:ne gånger i veckan, verkställs på olika dagar i olika stadsdelar. Anskaffningskostnaden för dessa upptages här förslagsvis till 3,900 Fmk.

För bedömande af i hvilken proportion renhållningskostnaden genom nu omordade åtgärd skulle stegras, kan här nämnas att utgiften för af staden under år 1893 renhållen gata steg till 15 penni per m² gatyta.

Hvad slutligen angår befuktning före sopning under torr väderlek af de privata gatuandelarne i staden, borde väl densamma bringas i verkställighet genom gårsegarnes egen försorg, på sätt som af dem anses mest praktiskt, men tillika motsvarar vederbörande myndigheters fordringar.

Herman Norrmén.

HELSINFORS STADS
VATTENLEDNINGSKONTOR

Helsingfors,

den 28 December 1893.

N:o 272.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Vattenledningskontoret har härmed äran afgifva det af Drätselkammaren genom protokollsutdrag, dateradt den 16 November 1893, affordrade utlåtande beträffande en förändrad anordning af gatusopningen, så att denna verkställdes i sammanhang med bevattning af gatorna, och anhåller Vattenledningskontoret att till en början, för bättre orienterings skull, få lemna en kortfattad historik af frågans tidigare skeden.

Den 1 Maj 1890 afgaf undertecknad, i anledning af Helsovårdsnämndens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning om att vederbörande gårdsegare blefve ålagde att vid anställande sopning af sina gatuandelar först bevattna desamma, hvilken framställning sedermera remitterades till Drätselkammaren och Byggnadskontoret, ett betänkande, deri bland annat framhölls att omordade åtgärd, om den skulle vara till någon nytta, äfven borde omfatta stadens gatuandelar, hvarjemte en på tillgängliga data i den tekniska litteraturen och statistiska tabeller öfver Helsingfors gatuarealer fotad kalkyl öfver anläggnings- och driftkostnaderna bifogades. Betänkandet, hvori uttryckligen framhölls, att bevattningen bör föregå sopningen, utmynnade i fyra klämmar, nemligen att några bevattningsvagnar skulle inköpas, att till utrönande af bevattningens verkliga kostnader försök skulle verkställas, att de härför erforderliga medlen skulle beviljas och att frågan om gatubevattningens definitiva anordning i sammanhang med gatornas renhållning derefter skulle remitteras till ett utskott. Ifrågavarande betänkande torde hafva blifvit godkänt af Stadsfullmäktige, utan att likväl undertecknad eller Vattenledningskontoret derefter skulle hafva haft någon annan befattning med saken än införskrifvandet af några bevattningsvagnar.

Sedan ifrågavarande betänkande väl var afgifvet, gjordes emellertid från medlemmars i helsovårdens sida gällande, att det varit baseradt på en missupfattning af frågan, hvilken ingalunda skulle gälla en emot gatudammet riktad bevattning, utan endast en med helt små vattenmängder verkställbar befuktning af gatorna, i afsikt att förhindra sopornas kringspridande i luften under rengöringsprocessen. Man skulle enligt denna version altså hafva att skilja emellan en bevattning för dammets och en annan för sopornas skull, hvilken sednare närmast torde åsyftas med det af Drätselkammaren sednast affordrade utlåtandet.

I detta afseende är att märka, att lika lätt som det är att teoretiskt särskilja och klassificera gatornas föroreningar såsom smuts, sopor och damm, lika svårt är det att i praktiken konstatera och taga hänsyn till en sådan differens, ty det som under fuktig väderlek häftar vid gatans plan och bildar sopor och smuts, kringsprides vid torr och blåsigt väderlek i luften och bildar damm. Äfven i hygieniskt afseende är skilnaden ingen annan än att dammet, som jemte sand eller genom trafiken söndermalad gatsten innehåller pulveriserade sopor och smuts, genom detta sitt fintfördelade tillstånd lättare intränger i människokroppen och altså är farligare än de gröfre och tyngre föroreningarna. Att oskadliggöra soporna, utan att äfven dammet påverkades häraf, eller vice versa, innebär således en inre motsägelse, och vore högst orationelt i hygieniskt afseende, om det als vore praktiskt utförbart, hvilket det lyckligtvis ej är. Men väl kan oskadliggörandet ske mer eller mindre fullständigt, förnämligast beroende af de vattenquantiteter, som användas för ändamålet. Genom en riklig bevattning med c:a 0,75 l. per m² stenlagd gata uppnår man nemligen att vattnet intränger i gatuplanets porer och ännu en stund efter skedd sopning hindrar det fina dammets, som aldrig medels

sopning kan fullständigt aflägsnas, kringstridande i luften; njugghet med vatten åter, såsom en såkallad befuktning tyckes skola innebära, har till följd att dammutvecklingen obehindradt fortgår äfven efter sopningen, eller att med andra ord hufvudsakligast de mindre farliga, gröfre föroreningarna blifvit oskadliggjorda. En tredje kombination slutligen, att befukta gatorna före och bevattna dem efter sopningen, kan för de dermed förenade kostnadernas skull icke komma i allvarligt betraktande.

Man kunde emellertid hysa den föreställningen att befuktningen vore så mycket billigare och lättare utförd än bevattningen, att man till en början kunde nöja sig dermed, enär de nuvarande förhållandena vid gatornas sopning helst i någon mån skulle förbättras derigenom. Olyckligtvis äro dock kostnaderna för gatubefuktningen eller bevattningen endast i underordnad grad beroende af vattenmängden, men deremot i hög grad af den bevattnade arealens storlek, som i båda fallen är densamma. Enär det vidare icke kan ifrågakomma att staden skulle befukta sina ofantliga gatuarealer med andra instrument, än de äfven för bevattningen använda tunnorna på hjul, blifva äfven attiraljens beskaffenhet och pris ungefär desamma i båda fallen. Den lilla inbesparingen af vatten, äfvensom den omständigheten att tunnornas påfyllning vid befuktningen icke skulle behöfva ske så ofta som vid bevattningen, med deraf härflytande reducerad driftkostnad, skulle emellertid enligt Vattenledningskontorets tanke motsvaras af ett så försämradt resultat, att det förefaller vida rationellare att använda de penningar, som för ändamålet äro disponibla, till en fullständig och grundlig bevattning af de mest trafikerade gatorna, än att arrangera en bristfällig befuktning i hela staden.

I anledning häraf nödgas Vattenledningskontoret i alla hufvudsakliga delar återkomma till betänkandet af den 1 Maj 1890, med särskildt betonande af att gårdsegarnes tillgöranden i saken, utan motsvarande från stadens sida, äro i det närmaste värdelösa, samt att äfven en sådan kombination, att staden bevattnar sina och gårdsegarene sina gatuandelar, icke erbjuder några garantier för ett godt resultat, utan att det hela borde ske under renhållningsverkets enhetliga ledning. De för ändamålet använda vattenkvantiteterna borde ungefär motsvara de i betänkandet antagna, nemligen 0,75 l per m² stenlagd och 1,0 l per m² ostenlagd gata eller chaussée, om bevattningsprocedyren skall vara till nämnvärdt gagn.

Enär ifrågavarande sanitära åtgärd icke egentligen hör till vattenledningsfacket, utan till renhållningsväsendet, är Vattenledningskontoret icke i tillfälle att ingå i närmare detaljer och vill endast påpeka att Byggnadskontoret, som under de sednaste åren haft sig gatubevattningen ombetrodd, numera bör kunna lemna tillförlitliga på praktiken fotade enhetspris m. m. i stället för de approximativt beräknade uppgifter, som ingå i ofta citerade betänkande af den 1 Maj 1890. Som ofvan.

C. Hausen.

Utskottsbetänkande angående elevantalet och afgifterna i stadens folkskolor.

Vid behandlingen af budgeten för innevarande år väcktes inom Magistraten och Stadsfullmäktige fråga om att nedbringa utgifterna för stadens folkskolor; och beslöto Fullmäktige i sådant afseende affordra folkskoledirektionens yttrande derom, huruvida icke elevantalet i alla eller en del folkskolor kunde ökas till 50 å klassen. Tillika ifrågasattes, om barn från främmande kommuner vidare borde i stadens folkskolor intagas. Slutligen har till Stadsfullmäktige inlemnats en motion i syfte att göra undervisningen i folkskolorna kostnadsfri för alla elever från Helsingfors, och hafva Fullmäktige infordrat folkskoledirektionens utlåtande i anledning af motionen.

I skrifvelse af den 22 sistlidne februari, hvilken skrifvelse ingår bland Fullmäktiges tryckta handlingar för år 1894 under n:o 8, har folkskoledirektionen afstyrkt ökning af elevantalet i nu bestående folkskoleklasser samt föreslagit att sagda antal icke heller i nyinrättade klasser blefve ökad utöfver 40. Att såsom regel utesluta barn från främmande kommuner från undervisningen i stadens folkskolor har folkskoledirektionen heller icke trott sig kunna förorda, dock borde, enligt direktionens förslag, vid anhållan om förhöjdt statsunderstöd för underhållet af folkskolorna särskildt framhållas de kostnader, Helsingfors kommun åsamkas för undervisning åt barn från andra kommuner. Ytterst har folkskoledirektionen såsom sin åsigt uttalat, att elevavgifterna i folkskolorna borde framgent bibehållas, jemte det direktionen tillika ansett önskvärdt vara att direktionen af Fullmäktige särskildt bemyndigades att jemte skolråden söka motverka förhållandet, att skolavgifter till så lågt belopp inflyta.

Vid sammanträde den 8 nyssvikne mars uppdrogo Fullmäktige åt under-tecknade att till Fullmäktige inkomma med utlåtande i ärendet.

På de af folkskoledirektionen i förberörda skrifvelse utförligen utvecklade skäl håller äfven utskottet före, att någon ökning af elevantalet per klass i folkskolorna icke bör ifrågakomma, samt att ej heller barn från främmande kommuner böra uteslutas från undervisningen i stadens folkskolor. I sammanhang här-

med vill utskottet anmäla att, efter hvad utskottet varit i tillfälle att öfvertyga sig om, möjlighet icke förefinnes att indraga någon eller några af folkskolans parallelklasser, om antalet elever å de återstående ej skall komma att öfverstiga det i reglementet fastställda högsta antalet per klass eller 40.

Likaledes har utskottet i allo anslutit sig till folkskoledirektionens åsigt att elevavgifterna icke böra indragas, utan tvärtom strängare indrifvas än för närvarande sker. I betraktande af det ringa belopp, omkring 5 mark i termin för hvarje barn, med hvilket dessa avgifter utgå, måste hvarje arbetsför man eller qvinna, hvars barn åtnjuter folkskoleundervisning, utan ansträngning kunna erlagga dem, hvarför befrielse från avgifterna bör ifrågakomma endast der barnen äro många eller verklig nöd råder. Då sådant oaktadt avgifterna för mer än tre fjerdedelar af hela antalet folkskolebarn äro efterskänkta, kan utskottet icke annat finna än att skolråden, å hvilka det enligt reglementet ankommer att medgifva frihet från avgifternas erläggande, förfarit utan stöd i reglementet, som tillstodder befrielse blott då föräldrarna sakna nödig tillgång. Nödig utredning derom, huruvida skäl till befrielse från avgifterna föreligga eller ej, är dock så mycket lättare att åstadkomma som lärarene och lärarinnorna måste ofta besöka barnen i deras hem, och skolråden sålunda i de flesta fall allenast genom att förfråga sig hos resp. lärare eller lärarinna kunna inhemta erforderliga upplysningar om barnens hemförhållanden.

Enligt utskottets tanke böra därför skolråden tillhållas att, innan befrielse från elevavgifterna medgifves, inhemta vederbörande lärares eller lärarinnas yttrande; och torde Stadsfullmäktige tillika kunna såsom sin åsigt uttala, att dylik befrielse i regeln icke bör ske för mera än högst 25 % af antalet folkskolebarn å hvarje klass.

Utskottet får därför vördsamt föreslå

att frågan om att öka högsta antalet folkskoleelever per klass, att vägra barn från främmande kommuner tillträde till stadens folkskolor och att afskaffa elevavgifterna för folkskoleundervisningen finge förfalla;

att Stadsfullmäktige ville besluta att, när härnäst anhållan göres om förhöjdt statsunderstöd för underhållet af stadens folkskolor, särskildt skall framhållas den kostnad, Helsingfors kommun åsamkas för undervisning af barn från främmande kommuner; samt

att Stadsfullmäktige ville genom folkskoledirektionen anmoda skolråden vid stadens folkskolor att icke utan trängande skäl samt icke i

*någon händelse utan vederbörande lärares eller lärarinnas hörande med-
gifva befrielse från erläggandet af elevafgifterna, hvilken befrielse icke
heller synes böra ifrågakomma för mera än högst 25 % af antalet
elever å hvarje klass.*

Helsingfors den 2 maj 1894.

E. Nordström.

R. Hausen.

S. Gripenberg.

H:fors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

Handlingar, angående fastställande af regler för handeln med matvaror å Helsingfors stads torg samt å farkoster, för-töjda vid hamnarne.

Till Herr Guvernören öfver Nylands län.

Resolution:

Remitteras till Poliskammaren i Helsingfors, som ville hitkomma med yttrande i anledning af förevarande ansökan samt remissen tillika återställa. Helsingfors, å Landskansliet, den 6 maj 1893.

Hjalmar Palin.

Mortimer Londén.

Hos Herr Guvernören får djurskyddsföreningen i ödmjukhet anhålla om det Herr Guvernören ville sätta en gräns för det djurplågeri som alt fortfarande utöfvas i stadens hamnar vid försäljning af lefvande fisk. — Vägningen af fisken tillgår nämligen ännu ofta sålunda att den lefvande fisken trädes på betsmanskroken. — Ehuru allmänheten i de flesta fall fordrar att uppvägningen skall ske i kasse, händer det dock ofta att då denna önskan icke uttalas, säljaren använder det ofvan beskrifna, grymma sättet, hvilket faller sig för honom bekvämare. Tyvärr kan denna grymhet icke lagligen beifras, då intet uttryckligt förbud här-
emot existerar. — En annan upprörande grymhet, som ohejdadt florerar är det i stadens närmaste omgifningar af gossar och halfväxta ynglingar bedrifna skyttet och fångst med snaror och nät af småfögel. — Dessa nyttiga smådjur, hvilka äro ämnade till nytta och hjälp för landtmannen och trädgårdsodlaren, blifva härigenom endast offer för några råa personers skadelystnad och mordlust.

Det är på dessa missförhållanden djurskyddsföreningen vågar fästa Herr Guvernörens upplysta uppmärksamhet, med begäran om utfärdande af förbud mot:

1:o vägning af lefvande fisk på krok.

2:o all slags fångst och dödande af småfögel inom stadens råmärken.

Helsingfors, den 25 April 1893.

Bestyrelsen för Helsingfors djurskyddsförening:

Z. Topelius.

Aline Lupander.
Bertha Lindman.

Richard Hindström.
G. Lundgren.

Constance Ullner.
Adèle Hindström.

Carl Edv. Degerholm.
F:s sekreterare.

POLISKAMMAREN

i

Helsingfors,

Helsingfors,
den 30 Maj 1894.
N:o 753.

Till Herr Guvernören öfver Nylands län.

Jemlikt föreskriften uti Herr Guvernörens remissresolution för den 6 innevarande Maj N:o 2,228, åtecknad Djurskyddsföreningens härhos bilagda ansökning om utfärdande af förbud mot ej mindre vägning af lefvande fisk på krok än all slags fångst och dödande af småfågel inom stadens råmärken, får Poliskammaren till infordradt yttrande i ärendet ödmjukast afgifva följande.

Emedan ifrågavarande af Djurskyddsföreningen framhållna tillvägagående vid vägning af lefvande fisk på betsmanskrok måste betraktas såsom en svårare art af djurplågeri och alls icke är af behovet påkalladt, alldenstund vägning förmedels användande af kasse icke blir för säljaren mera tidsödande eller obehvä, men tillika på långt när ej utsätter fisken för sådan omensklig behandling, som genom dess uppvägning på betsmanskrok, så får Poliskammaren vördsamt hemställa om utfärdande af påbud derhän, att uppvägning af lefvande fisk med kasse blefve obligatorisk samt att dess trädande på krok måtte vid utsatt vite förbjudas.

Vidkommande Djurskyddsföreningens anhållan om förbud mot fångst och dödande af småfågel, så finnes ansvar deremot utsatt uti § 17 i stadens gällande polisordning af den 27 Mars 1878, ehuru detta egentligen afser stadens „allmänna planteringar“, hvarför något nytt stadgande härom enligt Poliskammarens förmenande icke torde erfordras, då förbudet måste anses ega tillämpning jemväl å andra platser inom stadens afhysta områden; hvarhos Poliskammaren i sammanhang härmed ansett sig böra framhålla, att olofligt fångande af småfågel oaktadt förbud visserligen kunnat ega rum endast i följd deraf att stadens fåtaliga poliskår haft ytterst svårt att å stadens vidsträktta egoområde med tillräcklig stränghet öfvervaka föreskriften härutinnan, men skall från polisens sida, sedan poliskåren blifvit förstärkt, vidare ofog i detta afseende, såvidt å densamma ankommer, i möjligaste måtto för framtiden förhindras.

Ivar Gordie.

Axel Lucander.

HELSOVÅRDSNÄMNDEN

i

Helsingfors,

den 3 November 1893.

Till Magistraten i Helsingfors.

N:o 82.

Emedan handeln med matvaror å Helsingfors stads torg samt å farkoster förtöjda vid hamnarna lemna mycket öfrigt att önska med afseende å snyggheten, som dervid iakttages, har Helsovårdsnämnden, för åstadkommande af ett bättre sakernas tillstånd, utarbetat bilagda förslag till regler för sagda handelsbedrifvande; anhållande Nämnden att reglerna måtte vid af Magistraten utsättande vite till efterrättelse påbjudas.

På Helsovårdsnämndens vägnar:

M. W. af Schultén.

R. Vuorio.

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

den 13 Januari 1894.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

N:o 16.

Jemte skrifvelse för den 3 sistlidne November har stadens Helsovårdsnämnd till Magistraten insändt ett förslag till regler för handeln med matvaror å Helsingfors stads torg samt å farkoster, förtöjda vid hamnarna, samt anhållit att berörda regler måtte vid af Magistraten utsättande vite till efterrättelse påbjudas, hvarhos Guvernören i länet till behandling af Magistraten öfverlemnat en till Guvernören af Bestyrelsen för Helsingfors' Djurskyddsförening ingifven skrift, hvari bemälde Bestyrelse på anförda skäl anhållit om utfärdande af förbud mot 1:o vägning af lefvande fisk på krok och 2:o all slags fångst och dödande af småfågel inom stadens råmärken, beträffande hvilken nästnämnda skrift Poliskammaren på orten allaredan yttrande till Guvernören afgifvit.

Då Magistraten under denna dag till behandling i ett sammanhang förehåft berörda frågor, har Magistraten aktat nödigt att, innan vidare i ärendet tillgjordes, häri inhemta Herrar Stadsfullmäktiges yttrande, och får Magistraten i sådant afseende härhos bilägga de hos Magistraten tillkomna handlingarna i saken, hvilka till Magistraten torde återställas då nämnda yttrande hit afgifves.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Bernh. Anthoni.

Förslag till regler för handeln med matvaror å Helsingfors stads torg samt å farkoster förtöjda vid hamnarna.

I. Försäljning af kött, smör och ost.

a) Försäljning af kött, smör och ost bör, då sådant icke sker från lass, verkställas å för ändamålet afsedda rena och snygga bord eller diskar eller ock från tinor, såar eller byttor; och få dessa varor på inga vilkor förvaras i korgar eller lådor, som stå på marken utan underlag.

b) Alla bord och kärl, äfvensom de vid ofvannämnda handel använda redskap, böra ständigt hållas väl rena och snygga. Stubbar eller bänkar, å hvilka köttet sönderdelas, få därför under ingen förevändning användas till sittplatser.

c) Transporten af kött, smör och ost till och från salutorg får verkställas endast på sådant sätt, att dessa varor icke förorenas, och bör framförallt köttet vara inlagdt i rena korgar eller i hvita, rena, tvättbara omslagskläden af lin, hampa, bomull eller likartadt material.

II. Försäljning af grönsaker och andra trädgårdsprodukter.

a) Försäljning af grönsaker och andra trädgårdsprodukter (med undantag af potatis) bör, såvida den ej sker från båt eller lass, ega rum vid för ändamålet lämpade bord eller diskar. Dessa bord och diskar jemte öfriga för varornas bevarande använda föremål böra ständigt hållas rena och i godt stånd. Tillfredsställande ordning och snygghet bör äfven iakttagas med afseende å sjelfva försäljningsplatsen, så att löskskal och annat affall ej kringkastas utan så mycket som möjligt uppsamlas i särskilda kärl.

b) Transport af grönsaker och trädgårdsprodukter bör ske medels rena och snygga fordon, samt med iakttagande af att varorna icke förorenas.

c) Då försäljning af grönsaker och andra trädgårdsprodukter sker från båt, gälla föregående bestämningar i tillämpliga delar.

III. Försäljning af svampar och frukt.

a) Då försäljning af svampar, bär och frukt ej eger rum från lass eller båt, eller sker genom kringvandrande försäljare, får densamma ega rum endast vid för ändamålet lämpade bord och diskar. Dessa bord och diskar jemte nödiga måttkärl böra ständigt hållas rena och i godt stånd. Korgar, lådor och andra förvaringskärl för bär och frukt få aldrig hållas stående på marken utan lämpliga underlag.

b) Då försäljning sker från båt eller af kringvandrande försäljare gälla föregående bestämningar i tillämpliga delar.

IV. Försäljning af ägg.

a) Då äggförsäljning icke sker af allmoge från lass, utan af mellanhandlare, bör densamma ega rum vid för ändamålet lämpliga bord, hvilka ständigt böra hållas rena och prydliga.

b) Tvättning och rengöring af orena ägg får ej ske å försäljningsplatsen på torget.

V. Försäljning af färsk, saltad och inlagd fisk.

a) Då försäljning af färsk fisk ej sker af skärgårdsbo i egen båt, utan af mellanhandlare i båt eller å plats å torget, bör, i fall båt användes, denna vara ren, snygg och torr, eller, om försäljningen sker å torget, ega rum vid för ändamålet lämpade bord eller diskar. Färsk fisk, med undantag af strömming, nors, hvassbuk eller så kallad småfisk, som till salu utbjudes, bör vara slagtd. Korgar eller andra kärl, i hvilka fisken förvaras, böra ständigt vara rena, samt få ej hållas stående på marken utan tillräckligt höga underlag.

b) Försäljare af fisk, som ligger i lake, bör vid försäljningen se till att laken ej utspilles och förorenar försäljningsplatsen. För detta ändamål böra fisktunnorna stå på vattentäta med låga fötter försedda underlag.

VI. Försäljning af kräftor.

Vid försäljning af kräftor, som ej sker från lass, bör ordning och snygghet iakttagas samt de döda kräftorna och emballeringsmaterialet ej kringkastas på försäljningsplatsen, utan förvaras i lämpliga kärl tills de vid torgets rengöring bortföras.

VII. Försäljning af fågel och skogsvildt.

a) Då försäljning af fågel och skogsvildt ej sker af allmogeman från lass eller båt, utan af mellanhandlare, bör densamma försiggå vid för ändamålet lämpade bord eller diskar. Dessa bord och diskar äfvensom de korgar eller lådor, i hvilka fågel eller vildtet förvaras, böra ständigt hållas rena och snygga; och få lådorna och korgarne icke stå på marken utan underlag i annat fall, än då lefvande fågel eller villebråd deri förvaras. Slagt af lefvande fågel och villebråd får under ingen förevändning ega rum å försäljningsplats å torget. Det samma gäller äfven om plockande af fåglar.

Då försäljning sker från båt gälla föregående bestämmingar i tillämpliga delar.

VIII. Försäljning af bröd, mjöl, gryn och andra med dem likartade varor.

Då försäljning af bröd, mjöl, gryn och andra med dem likartade varor ej försiggår från lass eller båt, bör försäljningen ske vid för ändamålet lämpliga bord eller ställningar, hvilka ständigt böra hållas rena och snygga. Korgar, säckar m. m., i hvilka dessa varor förvaras, böra alltid hållas rena och få icke stå på marken utan lämpligt underlag.

IX. Försäljning af mjölk och grädda.

All mjölk och grädda, som å salutorg eller i hamn till salu hålles, bör, ehvad försäljningen eger rum från lass eller båt eller å plats på torget, förvaras

i rena och snygga kärl. Sker försäljning af mjölk och grädda icke från lass, utan från plats å torget, böra mjölk- och gräddkärlen stå på lämpligt underlag med fötter.

Vid försäljning af mjölk och grädda använda måttkärl böra ständigt hållas rena samt få under ingen förevändning användas för kunderna att pröfva varans godhet, utan böra för detta ändamål finnas särskilda kärl af sådan form, att de ej kunna förväxlas med de förra. Med dessa sistnämnda kärl får hvarken mjölk eller grädda upptagas från förvaringskärl, likasom icke heller den deri kvarblifna mjölken eller gräddan får, efter det kunden pröfvat varans godhet, hållas tillbaka i förvaringskärl.

X. Försäljning af matvaror från lass.

Å lass, från hvilka matvaror, af hvad slag de än vara må, af allmogeman försäljas, bör ordning och snygghet iakttagas samt säckar, kläden, byttor och korgar m. m., i hvilka matvarorna förvaras, ständigt hållas rena och snygga.

För mellanhandlare gälla föregående bestämningar (I—IX) i alla tillämpliga delar.

XI. Försäljning af matvaror från farkoster i stadens hamnar.

Å alla farkoster, hvarest matvaror till salu hållas, bör tillfredsställande ordning och snygghet iakttagas samt matvarorna så förvaras att de ej förorenas. I händelse bristande ordning och snygghet är rådande ombord å en farkost, må försäljning af matvaror från densamma icke ega rum innan farkosten blifvit rengjord.

Affall, som samlas ombord å farkost, bör upptagas i inkom därför afsedt kärl samt dagligen aflevereras till det fordon, som för bortförande här af en gång i dygnet besöker hamnen.

XII. Allmänna regler.

Ingen må vid uppackandet eller handhafvandet af sina varor gå så till väga att han vållar olägenheter (genom dam m. m.) för sina grannar.

Försäljare af matvaror böra, jemväl i öfriga här icke särskildt uppräknade fall, iakttaga den största renlighet och snygghet samt alla mellanhandlare vara iklädda rena, hvita och tvättbara förkläden af tillräcklig längd och vidd, försäljare af kött dessutom i en tvättbar blus med ärmar.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 22 Mars 1894.

N:o 63.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Emedan Helsovårdsnämnden funnit, att handeln med matvaror å stadens torg samt å farkoster förtöjda vid kajerna lemna mycket öfrigt att önska med afseende å snyggheten, som dervid iakttages, har bemälda nämnd jemte skrifvelse för den 3 förlidne November till Magistraten insänt ett förslag till regler för sagda handels bedrivande, anhållande att reglerna måtte vid af Magistraten ut-sättande vite till efterrättelse påbjudas. Enär Magistraten emellertid aktat nödigt att, innan vidare i ärendet tillgjordes, häri inhämta Stadsfullmäktiges yttrande, har Magistraten till Fullmäktige öfversänt förslaget till dessa regler och i sammanhang dermed en af Guvernören i länet till Magistratens behandling öfverlemnad skrift från Bestyrelsen för Helsingfors Djurskyddsförening, i hvilken skrift nämnde Bestyrelse på anförda skäl anhållit om utfärdande af förbud mot 1:o vägning af lefvande fisk på krok och 2:o all slags fångst och dödande af småfågel inom stadens råmärken. Stadsfullmäktige hafva åter vid sammanträde den 30 nästvikne Januari beslutit remittera ärendet till Drätselkammaren, som egde att med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma.

Till fullgörande häraf och med återställande af remisshandlingarna får Drätselkammaren, som också för sin del håller för att regler i snygghetens intresse för iakttagande vid matvaruhandeln å stadens allmänna försäljningsplatser borde i den ordning, § 76 i Kommunalförfattningen af den 8 December 1873 föreskrifver, utfärdas och som i hufvudsak godkänner det af Helsovårdsnämnden uppgjorda förslaget till regler för handeln med matvaror å Helsingfors stads torg samt å farkoster förtöjda vid hamnarna (kajerna), äran meddela, att Kammaren likväl anser att i detta förslag borde införas följande tillägg och ändringar, nämligen:

att i kap. I skulle tillkomma ett fjerde mom. d så lydande: „Vid profningen af smörets godhet bör särskild knif eller sked kunderna tillhandahållas;“

att sista ordet i kap. IV mom. a skulle utbytas mot „snygga“ i stället för prydliga;

att till rubriken för kap. V. Försäljning af färsk, saltad och inlagd fisk, skulle tilläggas „samt fiskrom“;

att i samma kap. V borde till mom. a tillkomma en så lydande mening: „Lefvande fisk må icke uppvägas å krok“; samt

att i detta kap. V infördes ett tredje mom. c af ungefärligen följande innehåll: „Sked eller stef, som användes vid utminuteringen af fiskrom, får icke begagnas af kunderna vid profningen af varans godhet, och får ej heller den vid profningen kvarblifna rommen hällas tillbaka i förvaringskärlet“; äfvensom att i kap. VII mom. a orden: „försäljningsplats å“ såsom vilseledande utginge.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christiernson.

Th. Tallqvist.

SAMFÄLTA
RÅDSTUFVURÄTTEN

i

Helsingfors,

den 15 mars 1894.

—•—•—

N:o 64.

*Framställning angående förändringar beträffande Råd-
stufvurättens och Magistratens i Helsingfors sammansättning
och verksamhet.*

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Emedan det under den tid den provisoriska fjerde afdelningen af Rådstufvurätten fungerat visat sig, att sagda afdelning för lagskipningens ostörda fortgång varit af behovet påkallad, blir, sedan Finlands Ständer vid nu pågående landtdag antagit Hans Kejsrerliga Majestäts till Ständerna aflåtna nådiga proposition om särskilda ändringar i Strafflagen för Finland af den 19 december 1889, inrättandet omedelbart af en ordinarie fjerde afdelning af Rådstufvurätten oafvisligen af nöden, enär skäl finnes för antagandet att nämnda lag promulgeras till efterlefnad ännu under innevarande år samt å Rådstufvurättens handläggning efter det strafflagen trädt i gällande kraft ankommer särskilda politiförbrytelser, hvilka för närvarande behandlas af stadens Poliskammare och hvilkas antal beräknats nu uppgå till omkring ettusentvåhundra. Och ehuru Stadsfullmäktige uti sin till Samfälta Rådstufvurätten den 10 november 1891 aflåtna skrivelse anhållit, att Rådstufvurätten ville till Stadsfullmäktige inkomma med definitivt förslag till inrättande af nämnda afdelning af *enkel* organisation och afsedd att, på sätt uti Stadsfullmäktiges skrivelse af den 22 nästderförutgångne september angifvits, framförallt behandla politiöfverträdelser och andra mindre brottmål, finner Rådstufvurätten så mycket mindre skäl förekomma för en annan organisation af fjerde afdelningen än den, hvilken kommit andra och tredje afdelningarna af Rådstufvurätten till del, som fjerde afdelningen, enligt Rådstufvurättens tanke, borde ega till handläggning upptaga enahanda mål och ärender som andra och tredje afdelningarna samt Finlands ständers vid 1891 års landtdag anhållan om nådig stadfastelse å en, med föranledande af inom Borgareståndet derom väckt motion, af Ständerna antagen förordning angående rådstufvurätts sammansättning i mindre mål icke vunnit Hans Kejsrerliga Majestäts godkännande, äfvensom frågan om domstolsväsendets omorganisation utgör föremål för Lagberedningens handläggning. Med afseende härå och då fjerde afdelningen, i likhet med andra och tredje afdelningarna af Rådstufvurätten, borde under två veckodagar behandla brottmål samt under en dag i veckan civila mål och ärender, får samfälta Rådstufvurätten

härigenom hos Stadsfullmäktige äran anhålla, att Stadsfullmäktige ville icke allenast för sin del bifalla till inrättande af en ordinarie fjerde afdelning vid Rådstufvurätten af den organisation och befogenhet, som andra och tredje afdelningarna åtnjuta, utan äfven för sådant ändamål bevilja anslag för aflönande af två äldre justitierådman, en yngre justitierådman, två brottmålsnotarier och två stadsbetjente till enahanda belopp, som enligt stat tillkomma desse tjenstemän och betjente å de öfriga afdelningarna af Rådstufvurätten. Och jemte det Samfalta Rådstufvurätten anser sig böra framhålla, att med inrättandet af den ordinarie fjerde afdelningen det af Stadsfullmäktige för uppehållande af den provisoriska fjerde afdelningen beviljade anslag blefve obehöfligt, får Samfalta Rådstufvurätten hemställa om utverkande af fastställelse af följande genom fjerde afdelningens inrättande betingade förändrade bestämmelser i de genom Hans Kejslerliga Majestäts nådiga bref af den 7 februari 1881 till Guvernören i Nylands län fastställda stadsganden angående Magistratens och Rådstufvurättens i Helsingfors sammansättning och verksamhet med deri af Kejslerliga Senaten för Finland den 1 oktober 1887 beslutna förändringar, nämligen:

i mom. 2. Rådstufvurätten i Helsingfors stad består af en Justitieborgmästare samt sju äldre och fyra yngre Justitierådman. Vid o. s. v.;

i mom. 3. Magistraten och Rådstufvurätten till biträde äro anstälde sex Brottmålsnotarier o. s. v.;

i mom. 5 punkt 3: den andra, den tredje och den fjerde, enhvar af två äldre och en yngre Justitierådman:

i mom. 8. Rådstufvurättens andra, tredje och fjerde afdelningar upptaga o. s. v.;

i mom. 10. Viceordföranden i första afdelningen samt ordförande och viceordförande i andra, tredje och fjerde afdelningarna af Rådstufvurätten skola o. s. v.

Då antagligt emellertid är att denna organisation af fjerde afdelningen icke hinner genomföras förr än Strafflagen träder i gällande kraft, men den provisoriska fjerde afdelningen från sagda tidpunkt blir tvungen att sammanträda tre dagar i veckan, deraf två dagar för behandling af brottmål, får Rådstufvurätten tillika anhålla att Stadsfullmäktige ville för aflönande af en tienstförrättande notarie å sistnämnda afdelning från och med dagen för Strafflagens trädande i kraft intill dess sagda organisation kan varda genomförd bevilja ett anslag, beräknadt efter tvåtusenfyrhundra mark för år.

I sammanhang härmed anser Rådstufvurätten sig böra framhålla, hurusom inrättande af en ordinarie fjerde afdelning af Rådstufvurätten ovilkorligen påkallar anställandet af en tredje stadsfiskal, hvaraf behovet redan en längre tid gjort sig kämbart. Och anser Rådstufvurätten arbetsfördelningen vederbörande stadsfiskaler emellan derefter kunna sålunda ordnas att den förste stadsfiskalen vore åklagare i alla de mål, som handläggas å Rådstufvurättens andra afdelning, den andra stadsfiskalen i de å tredje afdelningen af Rådstufvurätten ankommande mål

och den tredje stadsfiskalen i mål å Rådstufvurättens fjerde afdelning; medan utförandet af åtal i de å Rådstufvurättens första afdelning äfvensom Magistraten ankommande mål af kriminell beskaffenhet kunde bero af det distrikt der brottet eller förseelsen föröfvats, i hvilket förstnämnda afseende Poliskammarens remisser angående utförande af åtal i brottmål borde öfversändas till Rådstufvurättens arkiv för att der lottas Rådstufvurättens andra, tredje och fjerde afdelningar emellan.

Oskar Palmgren.

Edv. Bergh.

Arvid Nyberg.

G. J. Sourander.

Edv. Loo.

Frans Åhlström.

Hjalmar Saurén.

Emil Lindroos.

H:fors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

Faint text at the bottom of the page, possibly a footer or additional information.

Handlingar angående arrendekontrakt med villaegarene i Hermanstad I & II och Majstad.

DRÄTSELKAMMAREN

Helsingfors,

den 10 maj 1894.

N:o 90.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Då de med arrendatorerne i Hermanstad I & II och Majstad af förra innehafvaren af Guntäckt allodialsäteri upprättade kontrakten af det innehåll, som af denna skrifvelse bilagd blankett närmare framgår, i åtskilliga punkter befunnits mindre lämpliga, sedan Helsingfors stad kommit i besittning af säteriet, i det att kontrakten för arrendets bestånd äro in-tecknade i egendomen; att arrenderätten kan till tredje man utan stadens vidare hörande öfverlätas, hvarigenom Drätselkammaren alls icke blir i tillfälle att veta af hvem en viss arrendelott för hvarje tid besittes; att i kontrakten icke ingå några bestämmelser i syfte att förekomma eldfara och sanitära vådor genom markens förorenande; och att uppbörd af arrendemgälderna icke kan påbjudas att försiggå å stadens Drätselkontor, utan måste verkställas å ort och ställe m. m., har Drätselkammaren under flere sammanträden till ompröfning förehaft frågan, huruvida möjlighet ej kunde finnas att med helst större delen af arrendatorerne uppgöra nya, i någon mån modifierade kontrakt, så att åtminstone de värsta olägenheterna uti nu bestående förhållanden blefve aflägsnade. En sådan möjlighet har Drätselkammaren trots sig finna, dels genom att arrendator skulle beviljas sådan eftergift i betalningsvilkoren, att den öfverenskomna afgiften, för den händelse han godkänner uppgörande af nytt kontrakt, framdeles finge erläggas tvenne gånger om året i stället för blott en gång, hvarom flere arrendatorer hos Kammaren anhållit, dels genom att Drätselkammaren emot de arrendatorer, hvilka ej på dessa vilkor godvilligt ville utbyta sina gamla kontrakt emot nya, skulle betjena sig af bestämningen i punkt 8 af kontraktet, som lyder: „försummelse af eller brott mot förestående arrendevilkor medför kontraktets häfvande och arrendets upphäfvande, förutom annan laga påföljd“, till hvilken försummelse väl i främsta rummet bör räknas uraktlåten arrendebetaling å derför i kontraktet utsatt förfallodag. Drätselkammaren har derför uppsatt ett förslag till nytt arrendekontrakt, hvilket å Kammarens kansli företets de arrendatorer, som besökt Drätselkammaren, och i 2 exemplar varit till påseende framlagdt vid den uppbörd af arrendeafgifterna, som den 1 i denna månad verkställdes å Gum-

täckt egendom. Några väsendtliga anmärkningar emot ifrågavarande förslag hafva icke gjorts af vederbörande arrendatorer, utan hafva tvärtom de flesta förklarats sig villiga att derpå ingå, hvarföre Drätselkammaren ock vid sammanträde af denna dag, till hvilket dessutom från Drätselkontoret inlemnats en förteckning öfver „resterande, före den 1 Maj 1894 förfallna arrenden från Guntäckt“, hvaraf det sorgliga förhållandet framgår, att af 65 arrendatorer, hvilkas arrendeafgift förfallit till betalning den 1 dennes, blott 31 betalt fulla arrendebeloppet med 4,738 mark 82 penni och 4 endast någon del deraf med inalles 211 mark 25 penni, hvaremöt andra 30 arrendatorer försummat hvarje betalning, uppgående tillsammans med resterande liqvid af 4 nyssnämnda delvis betalande till in summa 6,825 mark 52 penni, beslutit att till Stadsfullmäktige öfversända meranämnda förslag till arrendekontrakt med vördsam hemställen:

det Fullmäktige ville såväl till framtida efterrättelse fastställa förslaget till arrendekontrakt för villalägenheterna uti Hermanstad I & II och Majstad, som ock bemyndiga Drätselkammaren att efterhand och i den mån sådant ske kan med nuvarande arrendatorer avsluta dylika nya arrendekontrakt.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Blankett till

Arrendekontrakt.

Undertecknad utarrenderar härmed till af mitt egande Wiksbergs allodialsäter i Helsinge socken ett område beläget

på nedanstående villkor.

1) Arrendetiden (.....) år, räknas från den och utgår sålunda, detta utan all vidare uppsägning, derest nytt aftal härförinnan icke behörigen skett.

2) Arrendatorn erlägger i årsarrende mark, hvilket belopp från och med det tionde året ökas till mark och från och med det tjugunde året till mark; börande årsarrendet årligen till mig eller ordres före den erläggas; och är jag berättigad att till

säkerhet för årsarrendenas behöriga betalning utan något vidare hörande af arrendator eller den hans rätt öfvertaga kan, vinna in-teckning å besittningen till arrendemarken samt eganderätten till derå uppförda byggnader.

3) Egande- och besittningsrätt till Wiksbergs allodialsäteri får öfverlätas endast under förbehåll att arrendators kontrakt-senliga rättigheter förblifva orubade; och vare arrendator tillika berättigad att utan lägenhetsegarens vidare hörande sig till säkerhet för arrendets bestånd söka och vinna in-teckning å Wiksberg-allodialsäteri.

4) Der arrendejorden möter annan arrendemark, vare arrendator skyldig att deltaga till hälften i gränsstängslen, hvaremot stängsel mot gårdens mark, som af gårdens egare önskas, bör af arrendatorn ensam uppföras och behörigen underhållas.

5) Å arrendemarken må ej utan särskildt tillstånd af egaren till Wiksbergs säteri inrättas krogar, värdshus, utskänkningsställen eller annan liknande inrättning; men må i öfrigt platsen bebyggas efter arrendatorns egen önskan under iakttagelse af allmänt gällande föreskrifter äfvensom den regel att byggnad af hvad slag det vara må, ej må inrättas på mindre afstånd än 10 fot från arrendemarkens gräns.

Jagt, fiske eller åverkan af hvad slag det vara må vare arrendator å lägenheten strängt förbjudet, hvarjemte han, som icke eger att i någon mon tillita lägenhetens skog, jemväl är förbjuden att under hvad förevändning som helst å arrendeområdet fälla något annat träd, än de, hvarom tillstånd uttryckligen meddelats och som tillfalla jordegare.

7) Besittningsrätten till arrendemarken i dess helhet må för arrendetiden till tredje man utan egarens till Wiksberg vidare hörande öfverlätas, men ej må området styckas utan egarens tillåtelse, eller till någon del deraf å annan öfvergå.

8) Försummelse af eller brott mot förestående arrendevilkor medför kontraktets häfvande och arrendets upphäfvande, förutom annan laga påföljd.

.....
Egare till Wiksbergs säteri.

Med förestående arrendeaftal förklarar jag mig till alla delar nöjd. Datum som ofvan.

.....

Förslag till

Arrendekontrakt.

Helsingfors stad tillhöriga bostadstomten N:o i kvarteret af å Gumtäckt allodial säteri i Helsinge socken, hvilken tomt enligt deröfver upprättad karta och beskrifning innefattar hektarer, upplätas härmedelst till

.....
på arrende för en tid af år, räknadt från den och således till på följande vilkor:

1:o Arrendatorn erlägger i års arrende mark, hvilket belopp från och med den ökas till mark samt från och med den till mark.

Arrendet inbetalas årligen vid pålysta uppbördsstämmor till Helsingfors stadskassa med halfva beloppet under April och den andra hälften under Oktober månad.

2:o Helsingfors stads Drätselkammare berättigas att staden till säkerhet för arrendets behöriga erläggande, utan arrendators vidare hörande, vinna inteckning i besittningsrätten till den arrenderade tomten samt i eganderätten till derå uppförda byggnader.

3:o Erforderliga hägnader emot angränsande bostadstomter åligger arrendatorn anlägga och behörigen vid makthålla till hälften af begränsningen och bör stängsel kring tomtområdet i öfrigt, derest sådant af Drätselkammaren pröfvas nödigt, af arrendatorn ensam uppföras och underhållas.

4:o Å bostadstomten får ej utan särskildt tillstånd af Drätselkammaren anläggas fabrik eller annan industriell inrättning, ej heller der inrymmas värdshus, utskänkningsställe eller annan liknande inrättning, hvarigenom trefnaden för granarne komme att störas; men må i öfrigt tomten bebyggas efter arrendatorns godfinnande, under iakttagande af de föreskrifter, som Drätselkammaren till förebyggande af eldfara finner nödigt bestämma, äfvensom att byggnad af trä ej uppföres på mindre afstånd än tre meter från bostadstomtens gräns. Arrendatorn eger vid arrendetidens utgång undanskaffa de å tomten befintliga hus och byggnader, såvida förlängning af arrendetiden ej kan utverkas.

5:o Till förekommande af markens förorenande och deraf uppstående sanitära vådor skola exkrementer från människor eller djur äfvensom allt affall och spillvatten uppsamlas uti täta kärl eller behållare.

6:o Mull, lera, sand eller andra jordarter få icke från tomten afföras, ej heller å tomten förefintliga träd afverkas, der sådant ej för byggnadsföretag erfordras; deremot må sten och berg af arrendatorn efter behörig anmälan och anvisning för afforsling sprängas.

7:o Arrendatorn är berättigad att arrendet på annan person öfverlåta, efter derom skedd anmälan hos Drätselkammaren.

8:o Försummar arrendatorn att å utsatt tid erlägga den bestämda arrendesumman, eller öfverträder han öfriga för arrendet gällande vilkor, är kontraktet utan vidare upphäfdt och arrendatorn, om Drätselkammaren sådant påyrkar, skyldig att omedelbart återlämna tomten i stadens besittning.

Handlingar angående revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1893.

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

Helsingfors,

den 13 Juni 1894.

N:o 102.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Revisionsberättelsen för år 1893 jämte vederbörandes i anledning af densamma numera afgifna förklaringar har Magistraten äran till Herrar Stadsfullmäktige öfversända.

På Magistratens vägnar:

Bengt Stenius.

t. f.

Edv. Öhrnberg.

T. f.

Revisionsberättelse för år 1893.

Undertecknade, vid allmän rådhusstämma den 21 December sistlidet år utsedde revisorer för granskningen af Helsingfors stads räkenskaper för år 1893, hafva numera slutfört detta oss ombetrodda uppdrag och få öfver förloppet af revisionen härmed afgifva föreskrifven berättelse.

Fattigvårdsinspektören G. A. Helsingius, som af tjänsteåligganden varit förhindrad att revisorsuppdraget emottaga, har, på därom å vederbörlig ort gjord anmälan, af Magistraten undfått befrielse från sagda sysslande, med förbehåll likväl att öfrige revisorer åtog sig honom åliggande göromål; och har Helsingius af sådan anledning icke deltagit i revisionsarbetet.

Inventering af stadens lösegendom.

Sedan revisorerne vid sammanträde, som, på kallelse af Drätselkammaren, försiggått den 20 sistlidne Januari till ordförande utsett undertecknad Moring och sig emellan fördelat revisionsarbetet, företogo revisorerne dem jämväl ålagd inventering af stadens lösegendom; och aflopp denna inventering såsom följer:

Den 23, 24, 26 och 27 Januari inventerades byggnadskontorets å stadens materialgård upplagda arbetsmaterialier och redskap.

Den 28 Januari verkställdes uppmätning af staden tillhörig bokad sten, upplagd å följande ställen: villaområdena Bärghäll, Eko, Fågelvik, Kivikko, Ås, Wallgård och Backas, Gammelstaden äfvensom invid vägarna till Sandudd, Fredriksberg och Djurgården. Samma dag uppmättes vattenledningskontorets upplag af ved och stenkol i Gammelstaden; hvarjemte inventarierna i där befintliga vattenkvarn uppräknades.

Den 30 och 31 Januari samt den 1 och 2 Februari inventerades vattenledningskontorets å stadens materialgård upplagda äfvensom i kontorets verkstad befintliga arbetsmaterial och redskap.

Den 4, 5, 6, 9 och 11 Februari verkställdes inventering i stadens samtliga folkskolelokaler.

Den 12 Februari uppräknades inventarierna i realskolans lokal.

Den 15 Februari verkställdes inventering i Rådstufvurättens, Magistratens och Stadsfullmäktiges m. fl. embetslokaler i rådhuset.

Den 16 Februari anställdes inventering i Poliskammarens, Detektiva polisafdelningens, första och andra Polisvaktkontorens samt vaktkontorens i Tölö och Sörnäs lokaler.

Den 20 Februari uppräknades inventarierna i stadens folkbibliotek.

Den 25 och 27 Februari samt *den 4 Mars* verkställdes inventering å Fattiggården och arbetsinrättningen.

Den 5 Mars anställdes inventering å kommunala sjukhusen.

Den 10 Mars uppräknades inventarierna i Fattigvårdsstyrelsens och Inkvarteringsnämndens lokaler.

Den 12 Mars verkställdes inventering i Byggnads- och Vattenledningskontorens lokaler.

Den 14 Mars anställdes inventering i Hälsovårdsnämndens och Undersökningsstationens för lifsmedel lokaler.

Den 7 och 8 April inventerades staden tillhörig brandredskap, förvarad i bägge brandtornen samt branddepoten å Kampmalmen och brandstationen vid östra chausséen. Samma dagar verkställdes inventering af lösegendom i stadens Hamn- och Trafikkontor.

Under förloppet af inventeringen hafva revisorerne öfvertygat sig om förefintligheten af staden tillhörig lösegendom, sådan den i häröfver förda inventarii-

böcker finnes upptagen, och är det, med afseende å den omvårdnad, som i allmänhet egnats sagda egendom — synnerligast den å fattig- och materialgårdarna befintliga — nöjsamt för revisorerne att väl vitsorda det skick och den ordning hvardensamma befunnit sig.

I sammanhang härmed se sig revisorerne dock föranlätne, att framhålla följande omständigheter till framtida beaktande:

Det parti af inemot 800 famnar barrved, som sedan några år tillbaka finnes upplagdt i Gammelstaden, anse revisorerne böra snarast möjligt komma till användning, emedan detsamma — nu redan betydligt försämradt — antagligen i en snar framtid blir fullkomligt värdelöst.

I folkskolornas inventarielängd förekommer för hvarje skola en summarisk post under rubrik „undervisningsmateriel“, hvars förefintlighet revisorerne, i saknad af specialförteckningar däröfver, icke kunnat konstatera. För aflägsnande af sådan olägenhet för framtiden få revisorerne föreslå, att specialförteckningar, upptagande ej mindre under året tillkommen och under samma tid afförd än vid årsskiftet förefintlig undervisningsmateriel, blefve af resp. folkskolors lärare eller lärarinnor förda; och kunde dessa förteckningar lämpligast förvaras uti för sagda materiel afsedda, i hvarje skollokal befintliga skåp, för att vid behof inventeringsmännen tillhandahållas. — Vidkommande ifrågavarande inventarielängd anse sig revisorerne ytterligare böra framhålla nödvändigheten af, att däri införes jämväl förrådet af beklädnadsmaterial samt färdiga kläder och skodon, afsedda för medellösa folkskoleelever, öfver hvilket förråd endast en af ekonomen uppgjord förteckning nu förevisats revisorerne.

I summa inventarii för vattenlednings materialier och redskap ingår värdet för 4. st. 18“ tackjärnsgrenrör, hvilka såsom skadade och redan vid emottagandet kasserade, icke bordt i inventarielängden upptagas. Däremot har ett i Gammelstaden upplagdt parti af omkr. 1,000 hl. stenkol, ehuru förefintligt, ur ifrågavarande inventarielängd utelämnats.

Granskningen af räkenskaperna och förvaltningen.

Sedan revisorerne den 28 Februari inför Magistraten fått emottaga såväl drätselkontorets som öfrige stadsmyndigheters böcker och redovisningar med till dem hörande verifikater, företogs granskningen af räkenskaperna; och få revisorerne, efter slutfördt arbete och därunder inhämtad kännedom om kommunens drätsel under år 1893, öfver resultatet af granskningen anföra följande:

Drätselkontorets rörande stadens räkenskaper och bokslut för ifrågavarande år afgifna berättelse har af revisorerne genomgåts och hvad sifferuppgifterna i dess samtliga tablåer vidkommer, befunnits fullt öfverensstämmande med bokförin-

gen. Med hänvisning i öfrigt till sagda berättelse intages här nedan en tablå, utvisande inkomster och utgifter under året äfvensom ställningen vid årsskiftet i de till staden donerade, under folkskolektionens förvaltning stående fonder, hvilken tablå på af drätselkontoret i dess berättelse anfördt skäl, icke kunnat i den samma ingå.

	Balans från		Balans till		Under år 1893			
	år 1892.		år 1894.		Tillkommit.	Utbetaladt.		
	Fm.		Fm.		Fm.	Fm.		
Af Folkskoldirektionen förvaldade fonder.								
Demidoffska hemgiftsfonden	58,988	38	62,162	81	4,362	95	1,188	52
Hemgiftsbrefsräkningen	28,714	29	28,214	29	2,000	—	2,500	—
Förfallna räntor å hemgiftsbref	822	32	928	04	105	72	—	—
J. H. Lindroos' beklädnadsfond	19,646	43	19,528	17	982	32	1,100	58
J. E. Ollonqvists beklädnadsfond	11,540	96	11,471	49	577	05	646	52
Mindre handelsborgaresocietetens beklädnadsfond	4,514	55	4,487	38	225	73	252	90
Helsingfors sparbanks stipendiifond	6,226	09	6,080	84	311	30	456	55
Utskänkningsaktiebolagets stipendiifond	15,593	27	15,229	48	779	66	1,143	45
Tidningskolportörernas julklappsräkning	428	82	450	26	21	44	—	—
Summa Fmk	146,475	11	148,552	76	9,366	17	7,288	52

Vid genomgåendet af räkenskaperna för *stadens fattigvård* hafva revisorerna icke kunnat undgå att fästa sin uppmärksamhet vid det år för år stegrade belopp, hvarmed budgeten, såsom af nedanstående tablå synes, blifvit öfverskriden:

	Enligt budgeten.		Värklig kostnad.		Budgeten öfverskriden.	
	Fm.		Fm.		Fm.	
År 1889	146,180	—	145,994	76	—	—
„ 1890	172,360	—	184,829	21	12,469	21
„ 1891	190,100	—	222,292	76	32,192	76
„ 1892	206,580	—	250,275	59	43,695	59
„ 1893	235,140	—	273,314	72	38,174	72

Hvad särskildt sistlidna redogörelseår vidkommer, framgår ur räkenskaperna att, oaktadt fattiggården och arbetsinrättningen, tack vare en omtänksam ledning, icke behöft taga hela det för dem anslagna beloppet i anspråk och oaktadt utgif-

terna för sjuk- och dårdvård ganska betydligt öfverskridit hvad i budgeten kalkyle- rats, det opropotionerligt stora belopp af Fmk 38,174: 72, hvarmed budgeten öfver- skridits, till största delen faller på rubrikerna „ständiga“ och tillfälliga understöd“. Till belysande af den öfverhöfvan starka stegringen just å dessa poster intages här nedan en tablå öfver fattigvårdens ständiga och tillfälliga understöd åren 1889—1893.

	Ständiga understöd.			Tillfälliga understöd.		
	Enligt bud- geten.	Värklig kostnad.	Budgeten öfverskriden.	Enligt bud- geten.	Värklig kostnad.	Budgeten öfverskriden.
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
År 1889	58,000 —	60,672 51	2,262 51	7,760 —	8,233 50	473 50
„ 1890	58,000 —	64,053 12	6,053 12	7,660 —	8,719 76	1,059 76
„ 1891	65,000 —	73,059 85	8,059 85	9,060 —	11,353 75	2,293 75
„ 1892	72,000 —	83,684 84	11,684 84	10,940 —	22,826 86	11,886 86
„ 1893	75,000 —	100,354 74	25,354 74	28,500 —	27,828 30	— —

Som ur denna tablå framgår, hota utgifterna för ständiga fattigunderstöd, att antaga proportioner, för hvilkas ytterligare tillväxt det torde vara nödigt, att i tid sätta en gräns. Dåliga år med åtföljande arbetsbrist kunna ju inträffa och medföra ökade fattigutgifter, men dessa böra då ej göras permanenta genom att utgifvas såsom ständiga understöd, hvilka hafva karaktären af ett slags pension, som den understödstagande, äfven under återinträdda bättre tider, får uppbära. En motsatt uppfattning tyckes hafva gjort sig gällande inom fattigvårdsstyrelsen, då anslaget för de tillfälliga understöden under år 1893 icke ens fullt tagits i anspråk, medan däremot anslaget för ständiga understöd öfverskridits med det an- senliga beloppet af Fmk 25,354: 74.

Angående förvaltningen af *vattenledningen* se sig revisorerne, med afseende å dess materialförråd, som vid 1893 års utgång uppgick i värde till Fmk 176,459: 91, föranlätne att framhålla, hurusom detta förråd synes väl stort i förhållande till remontarbetena å stadens vattenledning, för hvilka detsamma tillkommit.

Vidare anse sig revisorerne böra fästa stadsstyrelsens uppmärksamhet på det stora omfång, vattenledningsvärkstadens arbeten för privata personer antagit. Då underhålls- och remontarbetena å stadens vattenledning under år 1893 upp- gingo till Fmk 21,862: 43, utgöra vattenledningskontorets själfkostnader för privata anslutningar och andra privata arbeten under sagda år Fmk 83,484: 72. Ehuru väl staden härför uppburit Fmk 99,787: 90, och dessa arbeten sålunda enligt böckerna lemnat en vinst på Fmk 16,303: 18, anse revisorerne dock, att vinsten i själfva vär- ket är obetydlig, om ens någon, alldenstund i vattenledningsvärkstadens själfkost- nader icke ingå administrationskostnader, hyror, räntor å materialier i förråd m. m.

Men om äfven staden härå skulle skörda en faktisk vinst, synes det dock revisorerne tvifvelaktigt huruvida kommunen bör konkurrera med den enskilda näringsidkaren utöfver hvad stadens vattenlednings säkerhet kräfver.

Auktionskammarens räkenskaper för år 1893, hafva i likhet med hvad fallet varit under alla föregående år, icke förelagts revisorerne till granskning, hvadan utlåtande om desamma här icke kan ifrågakomma. Vid genomseende af tidigare revisionsberättelser hafva vi likväl erfarit, att anmärkning i enahanda syfte uttalats af revisorerne för granskningen af 1884 års räkenskaper, utan att densamma, såvidt oss är bekant, härintills haft önskad påföljd.

Vidkommande den för stadens revisorer och inventeringsmän vid allmän rådhusstämma den 26 April 1893 faställda instruktion, hvars tillämpning nu första gången ifrågakommit, tillåta sig revisorerne anföra följande.

Enligt instruktionens 5 § ega revisorerne, för värkställande af s. k. partiel revision, fördela sig i fem grupper med minst två medlemmar i hvarje och med skyldighet att en hvar för sig, efter slutfördt arbete afgifva särskild berättelse. Dessa gruppberättelser borde sedermera bifogas en af samtliga revisorer öfver värkstäld granskning af förvaltningen i dess helhet afgifven och underskrifven berättelse. Hufvudsyftemålet med stadgandet synes vara, att hvarje grupp, såvidt möjligt, representeras af personer med fackinsikter i den förvaltningsgren, hvars räkenskaper föreläggas densamma till granskning, ett syftemål, som har obestriddigen goda skäl för sig. Då emellertid de flesta af stadens i sagde § omförmälda myndigheters räkenskaper ej föreligga i själfständiga och särskildt avslutade böcker samt deras redovisningar med tillhörande verifikater om hvarandra ingå i drätselkontorets verifikationsband, torde olägenheten af en sålunda ordnad gruppering lätt inses. Granskningsarbetet skulle genom de skilda gruppernas afvaktan på hvarandra i betänklighet grad försvåras och fördröjas.

Med afseende härå samt jämväl i anledning af inträffade sjukdomsfall och andra laga hinder för en del revisorer, att i granskningsarbetet regelbundet deltaga, hafva vi sett oss nödsakade att värkställa revisionen med åsidosättande af den i instruktionen föreskrifna grupp fördelning.

Till åttlydnad af Stadsfullmäktiges i bref af den 30 sistlidna Januari, genom Magistraten, revisorerne meddelade föreskrift, hafva vi från drätselkontorets kassahvalf uttagit och i vår närvaro låtit förbränna särskilda, vid tidigare revisioner förseglade konvolut, innehållande, enligt påteckning, under åren 1876—1884 inlösta kuponger till stadens vattenledningslån äfvensom kuponger till nybyggnads- och regleringslånet, inlösta under åren 1882—1884.

Till staden donerade, af drätselkammaren, folkskoldirektionen och fattigvårdsstyrelsen förvaltade fonders obligationer, skuldsedlar och öfrige säkerhetshandlingar hafva af oss jämväl uppräknats och befunnits öfverensstämmande med bokföringen för dagen.

Särskilda berättelser om förvaltningen af stadens vattenledningslån af 1876 samt nybyggnads- och regleringslånet af 1882 biläggas.

Att stadens drätsel, enligt vår uppfattning, blifvit med omtanke och sakkännedom förvaltad samt att drätselkontorets räkenskaper handhafts med sedvanlig omsorg och skicklighet, få vi slutligen härmed erkänna.

Helsingfors, den 30 April 1894.

K. Moring.

G. Dreijer.

Gerh. Henrikson.

Lennart Nyberg.

F. Emil Snellman.

Vilh. Forstén.

Fr. G. Lindeqvist.

F. V. Salvén.

Ö. G. Westling.

Berättelse

om förvaltningen under år 1893 af Helsingfors stads nybyggnads- och regleringslån af år 1882.

Jemlikt Kejsrerliga Senatens resolution af den 4 Augusti 1882, rörande det af Helsingfors stad upptagna $4\frac{1}{2}$ % lån för nybyggnads- och regleringsarbeten, få undertecknade, revisorer af Helsingfors stads räkenskaper för år 1893, afgifva följande redogörelse öfver lånets förvaltning under nämnda år:

Den 1 November utlottades obligationer till ett sammanlagdt belopp af Fmk 36,000, nämligen:

Litt. A å 3,000 mark: N:ris 59, 94, 113 och 131 = 4 st.

Litt. B å 1,000 mark: N:ris 85, 88, 144, 152, 154, 175, 230, 247, 268, 297, 398, 450, 488, 636 och 647 = 15 st.

Litt. C å 500 mark: N:ris 177, 253, 283, 308, 362, 431, 467, 473, 480, 527, 562, 573, 577, 584, 654, 663, 714 och 777 = 18 st.

Stadens ansvarssumma för utelöpande <i>obligationer</i> utgjorde ultimo December 1892	Fmk 1,356,582: 50	
År 1893 inlöstes:		
utlottade obligationer till ett belopp af	Fmk 43,000: —	
med afdrag för saknade kuponger	„ 1,462: 50	
	<u>Fmk 41,537: 50</u>	
samt kuponger till förfallna obligationer	„ 315: —	Fmk 41,852: 50
Ansvarssumma ultimo December 1893		Fmk 1,314,730: —
Vid årets utgång utestodo förfallna, inlösta obligationer	Fmk 3,500: —	
med afdrag för inlösta kuponger	„ 270: —	„ 3,230: —
	<u>Fmk 1,311,500: —</u>	
Återstår till amortering		Fmk 1,311,500: —
Af förfallna <i>kuponger</i> funnos utelöpande ultimo December 1892 sammanräknadt	Fmk 4,725: —	
År 1893 till inlösen förfallna kuponger	„ 59,793: 75	„ 64,518: 75
Under året inlöstes kuponger för		<u>Fmk 60,930: —</u>
Återstår utelöpande förfallna kuponger		Fmk 3,588: 75

Samtliga till lånet hörande, under året inlösta obligationer och kuponger blefvo af oss uppräknade, hvarefter desamma insattes i konvolut, hvilka, förseglade och försedda med påteckning om innehållet, nedsattes i drätselkontorets kassahvalf till förvar. Helsingfors, den 30 April 1894.

K. Moring.

G. Dreijer.
Gerh. Henrikson.
Lennart Nyberg.
F. Emil Snellman.

Wilh. Forstén.
Fr. G. Lindeqvist.
F. V. Salvén.
Ö. G. Westling.

Berättelse

om förvaltningen under år 1893 af Helsingfors stads vattenledningslån af år 1876.

Jemlikt Kejsrerliga Senatens resolution af den 17 Maj 1876, rörande det af Helsingfors stad upptagna 5 % lån för inlösen af vattenledningen, få undertecknade, revisorer af Helsingfors stads räkenskaper för år 1893, afgifva följande redogörelse öfver lånets förvaltning under nämnda år:

Den 1 November utlottades obligationer till ett sammanlagdt belopp af Fmk 17,500, nämligen:

Litt. A à 1,000 mark: N:ris 1, 73, 136, 344, 390 och 451 = 6 st.

Litt. B à 500 mark: N:ris 34, 43, 110, 125, 209, 333, 337, 412, 513, 691, 703, 913, 941, 1,011, 1,146, 1,165 och 1,382 = 17 st.

Litt. C à 200 mark: N:ris 224, 297, 343, 415, 439, 771, 806, 816, 852, 889, 954, 1,036, 1,063, 1,164 och 1,206 = 15 st.

Stadens ansvarssumma för utelöpande *obligationer* utgjorde ultimo December 1892 Fmk 1,422,057: 50

År 1893 inlöstes:

utlottade obligationer till ett belopp af . . . Fmk 15,800: —

med afdrag för saknade kuponger „ 310: —

Fmk 15,490: —

samt kuponger till förfallna obligationer . . . „ 262: 50 Fmk 15,752: 50

Ansvarssumma ultimo December 1893. Fmk 1,406,305: —

Vid årets utgång utestodo förfallna, oinlösta obligationer Fmk 8,000: —

med afdrag för inlösta kuponger „ 595: — „ 7,405: —

Återstår till amortering Fmk 1,398,900: —

Af förfallna *kuponger* funnos utelöpande ultimo December 1892 sammanräknadt . . . Fmk 1,912: 50

År 1893 till inlösen förfallna kuponger . . . „ 70,360: — „ 72,272: 50

Under året inlösta kuponger för „ 67,775: —

Återstår utelöpande förfallna kuponger Fmk 4,497: 50

Samtliga till lånet hörande, under året inlösta obligationer och kuponger blefvo af oss uppräknade, hvarefter desamma insattes i konvolut, hvilka, förseglade och försedda med påteckning om innehållet, nedsattes i Drätselkontorets kassahvalf till förvar. Helsingfors, den 30 april 1894.

K. Moring.

G. Dreijer.

Gerh. Henrikson.

Lennart Nyberg.

F. Emil Snellman.

Wilh. Forstén.

Fr. G. Lindeqvist.

F. V. Salvén.

Ö. G. Westling.

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN

i

Helsingfors,

H:fors den 11 Juni 1894.

Till Magistraten i Helsingfors.

N:o 136.

I skrifvelse för den 2 sistviken Maj har Magistraten, jemte delgifvande af revisionsberättelsen öfver stadens räkenskaper för år 1893, så vidt den angår utgifterna för fattigvården, anmodadt Fattigvårdsstyrelsen att till Magistraten inkomma med förklaring i det afseende hvartill förevarande påminnelser kunde föranleda.

Till fullgörande häraf får Fattigvårdsstyrelsen äran afgifva följande: hvad först angår tablån öfver budgetens förhållande till de verkliga kostnaderna, så hafva väl dessa under senare år öfverskridit de i utgiftsstaten aproximativt beräknade anslagsposterna, men emedan inkomsterna i verkligheten blifvit större än beräknats, har, på sätt af årsberättelserna framgår, något nämnvärdt tillskott icke behöft anvisas för fattigvården förrän under sistlidet år 1893 då 26,272 mark 93 penni utgjorde den verkliga differensen. Om otillräckligheten af anslagen anmälte fattigvården hos Stadsfullmäktige, som anvisade behöfligt tillskott. Den som närmare reflekterat och följt med den arbetande klassens förhållanden under de två senaste åren, då svår arbetsbrist och delvis epidemiska sjukdomar voro rådande, kan icke förvåna sig öfver att fattigvården medtagit större utgifter än vanligt. Hvad därvidt vidkommer så hafva 177 personer under förlidet år af Fattigvårdsstyrelsen vårdats och då i fattiggården för närvarande är att tillgå endast 33 celler, har svårare patienter vårdats i någon allmän anstalt. Dessutom har antalet sinnessjuka, enligt fattigvårdens erfarenhet betydigen vuxit, beroende äfven af stadens ökade befolkning inom arbetsklassen.

Att de beräknade kostnaderna för arbets- och fattiggården icke till hela beloppet tagits i anspråk är sjelfallet, då de kunnat skäligen noggrannt bestämmas, beroende däraf att med visshet var känt huru många personer nämnda inrättning inrymde, hvarföre ock kostnaden icke kan variera nämnvärdt, utan är det de rådande olika prissförhållandena å lifsförnödenheter som härutinnan medför någon skilnad.

Det är utgifterna för ständiga understöd som väckt revisorernas särskilda anmärkning och hvilka understöd jemväl framdeles blifva fattigvårdens största utgiftspost, utan att Fattigvårdsstyrelsen derföre kan beskyllas hvarken för att utdela *allosor* eller något slags *pensioner* och icke torde heller denna summa framdeles nedgå, då folktillökningen numera tillväxer årligen med större procenttal. Förberörda klandrande uttalanden kunna ej betraktas annorlunda än som en fullkomlig obekantskap med fattigvårdens handhafvande och förhållanden i öfrigt. Revisorerne hafva vidare sagt „att utgifterna för ständiga understöd antaga proportioner, för hvilkas ytterligare tillväxt det torde vara nödigt att sätta en gräns. Dåligen år

med åtföljande arbetsbrist kunna ju inträffa och medföra ökade fattigutgifter, men dessa böra då ej göras permanenta genom att utgifvas såsom ständiga understöd, hvilka hafva karaktären af ett slags pension, som den understödstagande äfven under återinträdda bättre tider får uppbära. En motsatt uppfattning tyckes hafva gjort sig gällande inom Fattigvårdsstyrelsen, då anslaget för de tillfälliga understöden under år 1893 icke ens fullt tagits i anspråk, medan deremot anslaget för ständiga understöd öfverskridits med det ansenliga beloppet af 25,354 mark 74 p.ni.“

Tillgången är dock följande: att de ständiga understöd, hvilka uppbäras af understödstagaren personligen, bestämmas endast vid styrelsens sammanträden och fastställas till beloppet först efter möjligaste noggrann kännedom om sökandens tillstånd, hvarom man sökt vinna visshet, dels genom undersökning och efter att hafva någon tid tilldelat tillfällig hjälp, för att om möjligt förmå honom att åter med egna tillgångar hjälpa sig, dels ock efter det att den nödställde någon tid varit intagen i fattiggården. Detta förfarande har äfven medfört den enighet inom styrelsen att beslutet om nästan alla understöd fattats utan någon meningsskiljaktighet. Hade revisorerne något närmare granskat denna utgiftstitel, skulle de hafva funnit att den sönderfaller i tre underafdelningar, nemligen: *Litt. B*, eller sådana som uppbäras af understödstagaren personligen hvarje månad å härför utfärdadt understödsbref, samt *Litt. C och D*, eller aftalad kostnadsersättning för af fattigvården utackorderade personer, hvilka icke längre kunnat kvarhållas i fattiggården eller ock eljest ålegat fattigvården att uppfostra och vårda. *C* äro i staden och *D* på landsbygden utackorderade.

Kunde fattiggården inrymma alla dessa sistnämnda, skulle utgifterna *Litt. C* och *D* bortfalla, men då sådant är omöjligt och något utrymme alltid måste finnas för intagande af nya dit hänvisade hjälpsökande, är det sjelffallet att äldre interner och särskildt barn måste utackorderas. Dessa *Litt. C* och *D* äro sålunda också ständiga understöd, hvarföre vid utgiftsförslaget uppgörande *Litt. B, C* och *D* beräknats som en hufvudtitel och redovisningen, i enlighet med Drätselkammarens påminnelser, affattats under en utgiftspost, men är rätteligen *tre*.

Efterses nu huru dessa poster fördela sig å den öfverklagade summan *ständiga understöd* för 1893, så ställer det sig sålunda att redovisade beloppet är rätteligen 101,396 mark 04 penni; härå har understödstagare som sjelfva uppbära understödet eller *Litt. B* erhållit Fmk 40,689: 63 och återstoden å *Litt. C* och *D*, eller kostnaden för utackorderade ifrån fattiggården, för värnlösa barn, för vanartiga gossar i Mörskom och Koivula uppfostringsanstalter, för barn i döfstumsskolan i Borgå och i de lyttas skola m. fl. med sammanlagdt „ 60,706: 41

Summa Fmk 101,396: 04

Det är denna sista kostnad för understödstagare som under senare år hufvudsakligen stigit, men dessa äro sådana som legaliter ålegat fattigvården och icke kunnat beredas vård i fattiggården.

Fattigvårdsstyrelsen har också i anledning häraf med fog trott sig kunna begära de förhöjda anslagen för ständiga understöd och har det syntts Fattigvårdsstyrelsen mindre väl betänkt att minska den för detta år begärda posten från 100,000 till 85,000 mark, hvilket förfarande nödgar Fattigvårdsstyrelsen att inkomma med framställning om ökad anslag för såväl denna som andra i utgiftsstaten samtidigt nedsatta utgiftssummor.

Utgiftsposten Litt. B har hållits så lågt det varit möjligt och är det endast genom att någon gång gifva tillfälligt understöd, och de enskilda välgörenhetsföreningarnes indirekta bistånd denna utgiftspost *B* kunnat inskränkas.

Det tillfälliga anslaget disponerar hufvudsakligen ordföranden och är det endast i undantagsfall styrelsen derur bestämmer understöd. Utackorderingen verkställs i öfverensstämmelse med reglementet för Fattigvårdsstyrelsen genom inspektoren för fattiggården.

Fattigvårdsstyrelsen har nog med bekymmer funnit huru kostnaden för fattigvården stigit, men förglömmas får icke den ganska stora tillväxt särskildt inom den arbetande klassen som senaste åren egt rum i hufvudstaden, i följd af liffigare verksamhet, och att dessa under rådande sämre tider delvis fallit fattigvården till last. Det är ej en så aflägsen tid då fattigvården uppbar klander för obehörig njugghet och stränghet, men nu kallas det slöseri. Detta obefogade klander har känts bittert för fattigvårdens ledamöter, som med ospard samvetsgrannhet sökt fylla sitt af alla kommunala uppdrag mest grannliga och ömtåliga värf. Det bör derföre icke heller förtyckas att under sådana förhållanden dess alla äldre och mångåriga ledamöter önskat varda befriade från detta förtroendeuppdrag, som väl då kunde anförtros åt kunnigare och sparsammare kommunens medlemmar.

Jämte revisionsberättelsen torde väl denna förklaring benäget till Stadsfullmäktige insändas.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

Ludvig Bengelsdorff.

B. Siren.

HELSINFORS STADS
VATTENLEDNINGSKONTOR

Helsingfors,

den 15 Maj 1894.

N:o 84.

Till Magistraten i Helsingfors.

I anledning af de anmärkningar som herrar revisorer framställt emot vattenledningens förvaltning under år 1893 får Vattenledningskontoret afgifva följande bemötande.

Första anmärkningen. Förrådet af vattenledningsmaterialier, som vid 1893 års utgång uppgick till 176,459 mark 91 penni, synes revisorererna väl stort i förhållande till remontarbetena å stadens vattenledning.

Stadens förråd af vattenledningsartiklar emottogs af Vattenledningskontoret den 1 Febr. 1891, således innan stadens vattenledningsverkstad existerade, och har intill den 31 December 1893 undergått följande förändringar.

Materialets benämning.	1 Febr. 1891.		31 Dec. 1893.		Ökning.		Minskning.	
	Fmk.	ps.	Fmk.	ps.	Fmk.	ps.	Fmk.	ps.
Tackjernsrör för allmänna arbeten . . .	131,605	45	81,959	91	—	—	49,645	54
Tackjernsrör för servisledningar . . .	—	—	7,012	60	7,012	60	—	—
Brandposter, afstängningskranar, luftventiler för allmänna arbeten	16,415	29	17,653	09	1,237	80	—	—
Brandposter, afstängningskranar, luftventiler för servisledningar	—	—	1,810	—	1,810	—	—	—
Ved för pumpverket	—	—	8,800	80	8,800	80	—	—
Vattenmätare reservdelar	1,251	48	5,435	14	4,183	66	—	—
Öfrigt förråd för allmänna arbeten . . .	6,735	24	5,708	97	—	—	1,026	27
Öfrigt förråd för servisledningar	—	—	48,081	40	48,081	40	—	—
Summa	156,007	46	176,461	91	71,126	26	50,671	81

Af denna sammanställning framgår att under den tid som Vattenledningskontoret haft förrådet omhänder och vattenledningens verkstad varit i verksamhet, förrådet inalles ökats med 20,454 mark 45 penni. Angående de särskilda posterna må påpekas, att förrådet af tackjernsrör minskats med 49,645 mark 54 penni, enär Vattenledningskontoret inskränkt requisitioner af nytt material till det minsta möjliga; att förrådet af ved ökats med 8,800 mark 80 p. därför att vattenledningen öfvertog största delen af veden, som härstammade från stadens vindfallen, för kommande behof; att förrådet af vattenmätarereservdelar ökats med 4,183 mark 66 penni, emedan antalet uppsatta vattenmätare ökats från 701 till 1,462. I ett för allt har

vattenledningens förråd för allmänna arbeten ifrån 1891 till 1893 undergått en *minskning* med 31,449 mark 51 penni. Deremot har för vattenledningsverkstadens behof ett förråd af 56,904 marks värde tillkommit, hvarom mera längre fram.

Så mycket om förrådets relativa storlek i förhållande till år 1891. Hvad åter dess absoluta storlek beträffar, så torde endast de första posterna tackjernsrör för 81,959 mark 91 penni och brandposter & afstängningskranar m. m. för 17,653 mark 9 penni här behöfva skärskådas. Härvid är att märka, att rörnätets längd f. n. utgör 54,8 kilometer, och att detsamma innehåller rör af 8 olika storlekar och façonrör af minst 160 olika slag. Enär en stor del af rören härstammar från äldre tidsperioder, kan det hvarje ögonblick inträffa att ett eller annat rör springer, och då för reparationen endast kan medgifvas några timmar, enär konsumenterna ingalunda vilja vara i saknad af vatten till dess nya rör hinna anskaffas ifrån annan ort, är det redan af denna orsak nödvändigt att af alla sorter rör och façonrör ett lager måste finnas, hvars värde i följd af de många sorterna sjelfallet antager ett högt belopp. Dessutom är det ett misstag att, såsom revisorerne, tro att förrådet endast är ämnadt till remont. Då stadens budget nemligen fastställes i slutet af December, kunna rören icke utbjudas å leverans förrän i Januari och kontraktet afslutas förrän i Februari, i hvilket fall de anlända i Juni eller Juli månad. Skulle nu intet förråd från föregående år finnas, så skulle i brist på material, en del af årets bästa arbetstid gå förlorad och ett dyrt forceradt arbete under den mindre gynsamma årsperioden måsta ega rum. Vidare inträffa under årets lopp ofta alldeles oförutsedda arbeten af stor utsträckning (såsom i fjol för hamnbanan då ett af stadens största hufvudrör under V. Chauséen blef flyttadt) i hvilka fall brist på rör skulle framkalla i många afseenden obehagliga uppskof. Af allt detta framgår att ett icke obetydligt lager af tackjernsrör städe framdeles, såsom förut, borde finnas att tillgå. Att förrådet f. n. innehåller för mycket rör af de gröfsta dimensionerna, hvilka godt kunde minskas med 20,000 mark, måste medgifvas, men äro nästan samtliga dessa rör sådana som sprungit vid profningen, och sedermera, efter de skadade ställenas afskärning, gjorts dugliga och för nedsatt pris inköpts af fabrikanterna. Alla dessa rör, hvilka dock utgöra knappt $\frac{1}{10}$ af den ursprungliga beställningen, har Vattenledningskontoret föröfrigt år 1891 öfvertagit af Byggnadskontoret och kommer största delen af dem år 1894 och 1895 att användas vid de nya filtra.

Beloppet af 17,653 mark 9 penni för brandposter, afstängningskranar och luftventiler bör uppfattas ur samma synpunkter, som tackjernsrören. Ett antal af närmare 700 sådana inrättningar finnes nedlagt i gatorna, och för dess remont äfvensom för det kommande årets behof måste ett antal reservexemplar finnas. Dyrbara som de större af dessa apparater äro, erfordras icke något stort antal af dem, innan nämnda summa uppnås.

På grund häraf anser Vattenledningskontoret att någon annan minskning af stadens för vattenledningens allmänna arbeten befintliga förråd, nu uppgående

till 119,557 mark 91 penni, icke utan men för inrättningens och konsumenternas säkerhet, äfvensom arbetenas rationella bedrifvande kan ernås, än att det belopp af 457—305 mm rör, som i sinom tid kommer att användas för de nya filtra, sedermera icke ersättes, motsvarande som förut nämdes, en förrådets minskning med c:a 20,000 mark.

Andra anmärkningen. Vattenledningsverkstadens arbeten för privata personer hafva antagit ett stort omfång, nemligen under år 1893 83,484 mark 72 penni.

Svar. I detta belopp innefattas äfven en stor del arbeten som utförts för sådana stadens hus och inrättningar som stå under annan ledning än vattenledningskontorets. Sammanlagda beloppet af dessa arbeten, å hvilka räkningar för beträffande embetsverk, byggnadsstyrelser m. m. utskrifvits, uppgår till omkring 30,000 mark, och observeras bland dessa verkstadskunder främst hamnbanebestyrelsen och den för de kommunala sjukhusnybyggnaderna. Hvad det återstående beloppet 53,484 mark 72 penni beträffar, så är det visserligen omöjligt att exakt fördela beloppet på obligatoriska och icke obligatoriska arbeten. Det må endast nämnas att under vårvintern 1893 frusna privata servisledningar reparerades för ett belopp af c:a 10,000 mark, hvilka arbeten så tillvida voro obligatoriska, som Vattenledningskontoret af hänsyn till konsumenterna var föranledt att i många fall åtaga sig äfven uppgräfningen af de frusna rören m. m., hvilket alls icke åligger Vattenledningskontoret, enär neml. något samarbete med de privata entreprenörerna af en eller annan orsak icke kunde ernås. Efter ungefärlig uppskattning kan förhållandet emellan de obligatoriska och icke obligatoriska arbetena antagas såsom 28,000 : 25,484 mark 72 penni, hvilket sednare belopp altså motsvarar Vattenledningskontorets frivilligt åtagna privata arbeten och i förhållande till de för stadens inrättningars behof utförda och de obligatoriska arbetena, sammanlagdt 58,000 mark icke synes så anmärkningsvärdt stort.

Tredje anmärkningen. Vinsten ifrån verkstaden anse revisorerne i sjelfva verket obetydlig.

Svar. Vattenledningskontoret har i sin årsberättelse för 1892 lemnat en särskild tablå öfver verkstadens drift, utvisande en nettobehållning af 6,400 mark och ämnar i berättelsen för 1893 införa en dylik för sagda år, som här nedan följer. Först och främst må dock anföras, att samtliga de arbeten som af verkstaden utförts för vattenledningens eget behof, såsom reparation af brandposter och slidkranar, värmeinrättningar för hästhoar remont af pissoirer, förfärdigandet af sandtvättningmaskiner, ombyte och reparation af vattenmätare äfvensom en mängd löpande underhåll icke ingår i kontot privata anslutningar, utan direkt påförts sina beträffande arbetens konti. Angående administrationen åter må nämnas, att den medhunnits af Vattenledningskontorets ordinarie personal, sådan den i budgeten finnes uppgifven, och att om verkstaden icke skulle existera, endast en af dessa, neml. verkmästaren med 2,000 marks årslön, kunde undvaras.

Kalkylen för verkstadens inkomster och utgifter skulle ställa sig på följande sätt:

<i>Inkomster.</i>		<i>Frå. 7i.</i>
Inkomster under år 1893	—: —	99,787: 90
 <i>Utgifter.</i> 		
En verkmästare arvode	2,000: —	
Hyra för verkstads lokal	2,644: —	
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	3,951: 65	
Lagerränta och brandförsäkring	3,200: —	
Afskrifning och ränta å arbetsmaskiner	500: —	
Diverse	904: 55	
	<u>13,200: —</u>	
$\frac{3}{4}$ häraf för privata arbeten. (resten för vattenledningskontorets)	9,900: —	
Dagsverken för privata anslutningar	29,915: 47	
Material för privata anslutningar	46,973: 60	
Räkningsblanketter, böcker, porto, telegram, kostnader för räkningsbeloppens indrifning m. m.	1,000: —	
För eventuella gratisreparationer inom loppet af 2 år reserveras	1,500: —	
För räntor å utestående fordringar, möjligen oobserverade utgifter och till summans afrundning *)	1,498: 83	90,787: 90
	<u>—: —</u>	<u>9,000: 00</u>
Saldo nettovinst	—: —	9,000: 00

Af denna vinst belöper sig naturligtvis en del c:a 3,300 mark, på de arbeten, som för 30,000 mark utförts för stadens hämnbana, och de kommunala sjukhusen m. m. Den synes vid första blicken illusorisk, men torde dock vid närmare eftersinnande befinnas vara det belopp som kvarstannat i stadens kassa i st. f. att hamna i entreprenörernas.

Att nettovinsten 9,000 mark icke är stor, medgifves villigt, men det har vederligen aldrig varit meningen att göra verkstaden till en inbringande affär, utan är hufvudsaken den, att icke staden lider skada till de enskildes förmon. En ur denna synpunkt affattad taxa har därför af Drätselkammaren faststälts och följts, och vore det ingen svårighet att genom dess höjning framkalla en större vinst, en åtgärd hvars berättigande Vattenledningskontoret dock icke kan inse.

*) Totalkostnaden för privata anslutningar består enligt vattenledningskontorets bokföring af följande i ofvanstående ingående summor: 2,644: — + 3,951: 65 + 29,915: 47 + 46,973: 60 = 83,484 mark 72 penni.

Fjerde anmärkningen. Det synes revisorerne tvifvelaktigt huruvida kommunen bör konkurrera med den enskilde näringsidkaren, utöfver hvad stadens vattenlednings säkerhet kräfver.

Svar. Detta är faktiskt en fråga, i hvilken många åsigter kunna råda, men hvori ingen bör döma annat än in casu och utrustad med behörig sak- och detaljkännedom. För sin del har Vattenledningskontoret haft följande åskådningssätt i saken. De obligatoriska arbetena, neml. utförandet af servisledningar t. o. m. mätaren, ega rum under en jemförelsevis kort tid af året, neml. Maj—September, hvar emot under årets öfriga 7 månader sådana arbeten äro mera sällsynta. Enär just den omständigheten att dessa arbeten uteslutande äro förbehållna staden, påkallar en viss skyndsamhet från dess sida vid deras utförande, skulle således verkstaden hvarje vår nödgas antaga ett antal ovana arbetare, och om hösten afskeda dem, för att nästa vår ånyo engagera arbetare, ovana och måhända af tvifvelaktiga kvalifikationer i öfrigt. Gifves det deremot en möjlighet att fördela arbetet något så när jemnt öfver hela året, så vinnes fördelen att icke allenast kunna behålla samma inöfvade och dugliga arbetare, utan också att vara förberedd på sådana ovanliga tilldragelser, som den stora vattenledningsmisären under vårvintern 1893, då de privata ledningarne dagligen tillfröso dussinvis. En annan vinst af att ega en duglig och tillräcklig arbetarestam är vidare den att staden sjelf kan utföra kompletta ledningar till sina egna hus, en vinst som åtminstone Vattenledningskontoret anser odisputabel.

För ernäendet af alla dessa ändamål har Vattenledningskontoret icke kunnat finna en bättre regulator för kompenceringen af ojämnheten i tillgången på arbete, än att åtaga sig äfven icke obligatoriska arbeten. Isynnerhet hafva servisledningar i sådana större hus, som inredas under vintern och våren, syntes önskvärda, enär en större arbetsstyrka der under lång tid kunnat placeras, men har i alla fall Vattenledningskontoret förbehållit sig full frihet angående tiden för utförandet, för att slika arbeten icke må göra intrång på de obligatoriska.

Och hvem lider skada af ett sådant tillvägagående? Staden icke, såsom förut bevisats; konsumenterna ännu mindre, ty för dem kan ett rikare urval emellan Vattenledningsverkstäderna endast vara önskvärdt, så länge de fritt få välja dem emellan; det är således endast de båda privata vattenledningsentreprenörerna här i staden, som under år 1893 afhändts arbete för c:a 25,500 mark, hvilket måhända kan vara kännbart nog för dem, men det allmänna intresset går före den enskildes. För resten bör icke glömmas, att dessa båda privata verkstäder under 15 år nästan uteslutande utfört alla inledningar i husen efter af staden gratis gifven tillåtelse, hvilken var helt och hållet frivillig och stridande mot bruket i så godt som alla andra städer, hvilka förbehålla sig sjelf denna rättighet.

Det är såsom ur det föregående framgår, altså icke någon böjelse för konkurrens, som dikterat Vattenledningskontorets handlingssätt. I sjelfva verket vore ock en sådan böjelse absurd. Ingen af Vattenledningskontorets personal har den

minsta pekuniära inkomst, som vore beroende af verkstadsarbetenas storlek; ej heller har någonsin ett ord af erkännande kommit Vattenledningskontoret till del för de arbeten som detsamma fullkomligt frivilligt iklädt sig; endast ökad arbete, rättgångar, klander och anmärkningar har Vattenledningskontoret skördat i riklig mängd, och om det oaktadt icke låtit sig förbryllas häraf, så har det uteslutande skett af intresse för stadens och konsumenternas bästa.

Ehuru det redan engång bevisats, att vattenledningens verkstad fullkomligt bär sig, må dock om dess förråd af materialier för 56,904 mark några ord finna plats. Af detta förråd äro c:a 30,000 mark erforderliga för de obligatoriska arbetena, återstoden 26,904 mark för de icke obligatoriska. Det är alltså endast den sednare posten som bortföle om staden ville afsäga sig utförandet af ledningar till sina egna hus och en del privata arbeten, en som det vill synas nog obetydlig summa emot de dermed ernådda fördelarne.

Enär verkstaden under år 1893 omsatt material för 46,873 mark 60 penni, synes ej heller förrådet i sin helhet vara öfverhöfvan stort i förhållande till konsumtionen, om man betänker att det äfven innefattar material för förra hälften af detta år, och att i ingen händelse brist på sådana slags tillbehör, som staden ensam får använda, får råda för konsumenternas skuld.

Sedan Vattenledningskontoret i fjol fick emottaga ett gynsamt anbud ifrån en inhemska fabrik å en del material, som alltså framdeles icke behöfver requireras i större partier från utlandet, kommer förrådet dessutom att under detta år minskas.

Det i afseende å anmärkningarna 2, 3 och 4 yttrade ville Vattenledningskontoret slutliga sammanfatta i följande:

Verkstaden bör hafva frihet att inom vissa af tillgången på arbete påkallade gränser utföra äfven icke obligatoriska arbeten; i annat fall äfventyras att de obligatoriska arbetena icke kunna dugligt och inom behörig tid utföras, samt att staden hvarken kan utföra eller reparera vattenledningarne för sina egna hus och inrättningar.

Revisorerna anmärka ytterligare, att den i Gammelstaden upplagda veden, uppgående till c:a 800 famnar, nu redan försämrad, är på väg att blifva värdelös, samt förty borde användas.

Svar. Det ifrågavarande vedpartiet motsvarar omkring 4 månaders behof för ångpumpverket, samt c:a 1 års behof för byggnaderna i Gammelstaden, vaktstugan vid vattenborgen och verkstaden, och synes det icke rådligt att alltför mycket minska detsamma, då det ibland helt oväntadt är nödigt att använda ångpumpverket. Enär vid närmare undersökning af veden framgätt att endast en mindre del deraf är något skadad, men resten, om den öfverbygges med brädtak, godt håller sig några år framåt, föreslås att anmärkningen icke måtte till annan åtgärd föranleda, än anbringandet af nämnda tak. Som ofvan.

C. Hausen.

Till Magistraten i Helsingfors.

I afseende å infordradt utlåtande i anledning af revisorernes af stadens räkenskaper för sistlidet år anmärkning derom att auktionsverkets räkenskaper icke blifvit revisorerne tillhandahållna, får auktionskammaren vördsamt anmäla, att revisorerne sjelffallet icke kan åligga annan granskning af dessa räkenskaper, än såvidt angår verifierandet af den andel i auktionsskillingen, som tillkommer staden, men att räkenskaperna naturligtvis om revisorerne sådant åstundat, hade ståtts till deras disposition.

Derjemte får auktionskammaren emellertid härhos bifoga en af t. f. notarien vid auktionskammaren P. E. Hallblom bestyrkt uppgift på auktionsprovisionens belopp under förlidet år.

På Auktionskammarens vägnar:

J. A. Söderström.

Pehr Em. Hallblom.
t. f.

Redovisning öfver medel, som under år 1893 inlevererats till Helsingfors Magistrat från stadens Auktionskammare.

Då medlen inlevererats.	Totalbeloppet.		Stadens andel.		Anmärkning.
	<i>Fmy.</i>	<i>ps.</i>	<i>Fmy.</i>	<i>ps.</i>	
Januari	21,292	63	1,330	79	Auktionsprocenterna för 1892 års 4:e qvartal.
Mars	6,226	73	389	17	D:o " 1 Jan.—20 Febr. 1893.
April	1,957	98	123	51	D:o " 21 Febr.—31 Mars "
Maj	1,862	38	116	40	D:o " April månad "
Juni	6,147	12	384	19	D:o " Maj " "
Juli	6,312	75	394	54	D:o " Juni " "
Augusti	1,051	09	65	69	D:o " Juli " "
September . . .	2,237	54	139	85	D:o " Augusti " "
Oktober	11,859	95	741	12	D:o " September " "
November . . .	4,439	04	277	44	D:o " Oktober " "
December . . .	15,635	42	977	22	D:o " November " "
Summa <i>Fmy.</i>	79,022	63	4,939	92	

Anm. Staden har genom delningen af auktionsprocenterna under årets lopp erhållit 1 m. 1 p. mer än den verkliga bort få, hvilket kommer sig deraf att de särskilda månadsprovisionerna icke alltid kunnat delas i jämna sextonedelar.

Helsingfors stads Auktionskammare, den 4 Juni 1894.

Pehr Em. Hallblom.

t. f.

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

den 1 Augusti 1894.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

N:o 137.

Sedan Magistraten i skrifvelse af den 4 sistlidne Juni till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlemnad frågan angående ordnandet af auktionsväsendet i staden, hafva Stadsfullmäktige i skrifvelse af den 5 i samma månad anhållit att Magistraten, till underlag för Stadsfullmäktiges behandling af ärendet, ville uppgöra förslag till auktionsverkets ordnande intill dess auktionsmonopolet komme att upphöra samt ej mindre yttra sig angående auktionsprovisionens fördelning, än ock huruvida icke provisionens belopp åtminstone för fastighetsförsäljning kunde minskas.

Vid utarbetandet af sitt förslag i ämnet har Magistraten icke kunnat förbise att frågan angående auktionsmonopolets upphäfvande fortfarande är oafgjord samt att denna frågas lösning i den ena eller andra riktningen kan i väsendtliga delar ändra förutsättningarna för auktionsväsendets ordnande härstädes. Äfven ordalagen i Stadsfullmäktiges förberörda skrifvelse gifva vid handen att Fullmäktige tänkt sig vidtagandet endast af sådana bestämmingar beträffande härvarande auktionskammare, som kunna anses nödiga „intill dess auktionsmonopolet komme att upphöra“.

Med afseende härå har Magistraten trott sig kunna förorda bibehållandet i hufvudsak af samma grunder för auktionsväsendets handhafvande, som för närvarande äro tillämpade. Tillika har Magistraten dock i sitt förslag intagit sådana bestämmingar att, i händelse det till följd af auktionsmonopolets upphäfvande eller af annan anledning befunnes önskvärdt att i högre grad reorganisera eller eventuellt helt och hållet afskaffa auktionskammaren, sådant kunde ske utan hinder af ersättningsanspråk från deras sida, hvilka härefter såsom tjenstemän vid auktionsverket anställas.

Men ehuru Magistraten sålunda utgår från den synpunkt, att de nu ifrågasvarande åtgärderna beträffande auktionsverket icke komme att blifva gällande för någon längre tid framåt, har Magistraten dock i sitt förslag tagit hänsyn dertill att ett afgörande af frågan om auktionsmonopolets afskaffande numera sedan proposition i ämnet ej, såsom afsedt varit, förelagts senaste landtdag, inom de närmaste åren icke kan emotes.

I § 1 af förslaget har Magistraten bibehållit auktionskammaren såsom ett till administrationen hörande, under Magistratens inseende stäldt verk.

På landsbygden är auktionsväsendet visserligen, utom vid exekutiv försäljning af fastighet, en fri näring och den motsatta utveckling, auktionsväsendet i städerna har att uppvisa, torde snarare föränledts af hänsyn till invånarnes bekvämlighet, än för tillgodoseende af något offentligt-rättsligt intresse. Här af åter följer att auktionsväsendet i städerna icke med nödvändighet behöfver utgöra en del af administrationen, utan i likhet med andra af kommunen för dess gemensamma bästa öfvertagna funktioner kunde underordnas den kommunala sjelfstyrelsens organ. Uti Sverige, hvarest auktionsmonopolet för de flesta städer fortfarande bibehållits, är förhållandet äfven sådant åtminstone i Stockholm, der auktionsverket enligt reglementet af den 13 April 1858 „står under stadens drätselkommissions styrelse, men närmaste tillsynen och kontrollen öfver detsamma uppdrages åt tvenne ansvariga auktionsdirektörer, hvilka af drätselkommissionen bland dess ledamöter årligen utses“. Å andra sidan har, enligt de uppgifter, som stått Magistraten till buds, i en annan svensk stad, der magistraten gjort framställning om befrielse från den befattning magistraten förr haft med inseendet öfver frivilliga auktioner samt om öfverflyttande af detta åliggande på drätselkammaren, denna framställning förkastats och ett af stadsfullmäktige antaget auktionskammareglemente faststälts med deri ingående stadgande, att auktionsverket skulle stå under magistratens styrelse. Med afseende å de exekutiva auktionernas offentligt-rättsliga natur och så länge auktionsmonopolet bibehålles anser magistraten tillräckligt skäl för magistraten icke vara för handen att söka undandraga sig detta åliggande.

I den för auktionskammaren härstädes den 1 Mars 1759 utfärdade instruktionen bestämmes, att tvenne magistratspersoner skola till direktörer öfver verket förordnas, jemte det ett temligen detaljeradt ingripande i göromålen dem ålägges.

Med den utveckling staden och dermed äfven auktionsverket numera har att uppvisa, är det emellertid för Magistratens ledamöter omöjligt att taga den del i auktionsväsendet, som i sagda års instruktion förutsattes. Magistraten har därför, med beaktande jemväl af ett i offentligheten framställt yrkande på att auktionskammaren mer än hittills borde blifva ett skildt verk för sig, i sitt förslag upptagit en särskild föreståndare, hvilket äfven vordne kassören vid auktionskammaren J. W. Nygren i själfva verket, om också icke till namnet, var. För Magistraten och dess ledamöter har åter bibehållits endast en i hufvudsak kontrollerande myndighet.

I § 2 har Magistraten upptagit det tidigare under en följd af år, liksom äfven efter kassören Nygrens afskedstagande följda förfarandet att kassaförvaltningen afskilts från notariebefattningen. Detta är af nöden icke allenast för kontrollens handhafvande, utan äfven från synpunkten af allmänhetens bekvämlighet, enär onödigt uppehåll vid auktionerna derigenom undvikas.

§ 3 i Magistratens förslag torde icke erfordra särskild motivering.

I § 4 har Magistraten intagit bestämning om den borgen, som af auktionskammarens föreståndare, kassören och mäklaren bör ställas för uppörd eller

ersättningskyldighet. Så länge auktionskammaren sorterar under Magistraten samt Magistratens ordförande och ledamöter äro personligen ansvariga för bristande liqid och redovisning, torde beträffande auktionskammaren lika så litet som i fråga om exekutionsverket borgessystemet kunna öfvergifvas. Och då Magistratens ansvarsskyldighet är obegränsad, borde det äfven ankomma på Magistraten att efter pröfning bestämma icke allenast säkerhetens art, utan äfven dess belopp. I förenämnda reglemente för auktionskammaren i Stockholm stadgas äfven att säkerhetens belopp „bestämmas af drätselkommissionen“. Men i öfverensstämmelse med hvad hos oss beträffande uppbördstjenster i allmänhet är vedertaget, har Magistraten emellertid i sitt förslag fixerat borgesbeloppet.

§ 5 uppräknar föreståndarens för auktionskammaren åligganden och upp- tar bland dem äfven skyldigheten att „ombesörja“ protokollföringen. Med uttrycket „ombesörja“ har Magistraten afsett att lemna honom öppet att för protokollföringen eventuellt på sitt ansvar anlita annan person.

Uti senare momentet af denna § är ett stadgande infördt, hvarigenom Magistraten berättigas att bestämma om sättet för auktionernas kungörande. Detta innebär en med nu gällande praxis öfverensstämmande ändring af sådana minutiösa bestämningar i 1759 års instruktion, som att anslag om auktionen skall „på the förnämsta orter i staden utslås“ och att på auktionsdagen kl. 11 f. m. skall „på torget och uti alla gatuhörn kring staden ringas af vaktmästaren med auktionskläckan“.

§ 6 innefattar särskilda bestämningar angående kassakontrollen, åsyftande att göra denna mer effektiv än hittills. Medan den person, som under nuvarande provisoriska anordning i hufvudsak handhaft de åligganden, som enligt Magistratens förslag skulle ankomma på auktionskammarens föreståndare, nämligen t. f. notarien, varit fritagen från allt ansvar och all befattning med kassaförvaltningen, har föreståndaren för auktionskammaren i förslaget ålagts att vaka deröfver att föreskrifna insättningar på auktionskammarens bankräkning ega rum, hvarutom på honom ankomme att kontrollera kassaboken, utfärda, kontrasignera och bokföra utanordningar, annotera och bokföra inbetalningar utöfver visst belopp, annotera chequer på auktionskammarens bankräkning m. m.

Jämte det sålunda en del af kassakontrollen och ansvaret derfor komme att hvila på föreståndaren för auktionskammaren, har Magistraten dock ansett nödigt att den vid auktionskammaren tjenstgörande magistratsledamoten borde icke blott såsom under kassören Nygrens tjenstetid varit vedertaget vid qvartalsvis återkommande inventeringar, utan äfven eljes medverka till kassakontrollen samt i sådant afseende infört särskilda bestämningar.

De af Magistraten föreslagna stadgandena innebära enligt Magistratens tanke en tillfyllesgörande kontroll öfver kassavårdens handhafvande, utan att deras iakttagande behöfver möta praktiska svårigheter eller medföra olägenhet för allmänheten.

Bestämningarna i § 7 af förslaget erfordra icke motivering.

Stadgandet i § 8 står i konformitet dermed att aflöningarne icke för andra stadens löntagare än de i aflöningsstaten af den 26 Maj 1886 upptagna, äro beroende af öfverordnad myndighets pröfning och fastställelse. I det ofvannämnda, i öfriga delar temligen detaljerade reglementet för auktionskammaren i Stockholm ingår heller icke någon bestämning om aflöningarnas belopp.

I § 9 har Magistraten intagit bestämning om de förutsättningar, under hvilka tjänsteman och betjent vid auktionskammaren kan från befattningen entledigas. Hittills har en viss disciplinär myndighet beträffande dem tillkommit Magistraten, men uttryckliga bestämningar härom saknas och torde de icke heller hafva sin rätta plats uti förevarande reglemente. Deremot synes hinder icke möta att vid tjänsternas besättande göra förbehåll om eventuell uppsägning eller entledigande från tjänsten, enär åtgärden i sådan händelse icke kan betraktas såsom en art af kriminell lagskipning.

Auktionsprovisionen är i § 10 nedsatt, jemte det auktionsgodset i fråga om auktionsavgifterna fördelats i kategorier efter andra grunder än hittills. Enligt Magistratens förslag komme avgifterna att blifva något lägre än de för närvarande äro i Stockholm.

Mot en sådan reduktion af auktionsavgifterna kunna vederbörande tjänstemän vid auktionskammaren så mycket mindre göra anmärkning, som förändringen gäller icke den andel, dem tillkommer i provisionen, utan dennas totalbelopp samt dessutom komme att förnämligast endast beröra de under normala förhållanden jemförelsevis sällan förekommande fastighetsauktionerna.

Äfven sista mom. i § 10 innebär en lindring af auktionsavgifterna. Härinnan har nemligen vid återrop samma avgift som eljes debiterats.

I § 11 har Magistraten infört en föreskrift, som öfverensstämmer med auktionskammarens förklaring i anledning af den anmärkning, som revisorerna af sistlidet års räkenskaper framställt derom att auktionskammarens räkenskaper icke blifvit till dem öfverlemnade. Såvidt det gäller att konstatera, huruvida stadens rätt till andel i provisionen iakttagits, bör stadens revisorer beredas tillgång till räkenskaperna. Men annan granskning af dem ankommer icke på revisorerna, utan på offentlig myndighet. Skulle deremot auktionsverket afklädas sin offentligt-rättsliga karakter och tillsynen deröfver öfverflyttas på drätselkammaren, så skulle auktionskammarens hela verksamhet sjelffallet underligga revisorernas granskning.

För fullständighetens skull hade i det nu föreslagna reglementet bort upptagas, huruvida och i hvilka delar 1759 års instruktion fortfarande förblefve gällande. Men ett uttryckligt upphäfvande af instruktionen torde icke kunna ifrågakomma, då däri bl. a. ingår bestämning om det staden tillförsäkrade auktionsmonopol samt Magistraten, innan frågan om sagda monopols möjliga afskaffande blifvit afgjord, saknat anledning att utarbета förslag till en författning som innehölle fullständiga stadganden angående auktionsverket härstädes.

Å andra sidan är instruktionen icke vidare tillämplig äfven i andra delar än de i hvilka den ändras genom det nu föreslagna reglementet. Sålunda ingår redan i § 1 en bestämning, som strider mot allmän lag, nämligen att, „alla the brott, hvilka emot thenna stadga begås, skola af Magistraten upptagas och afgöras, ehvad domstol den brottslige annars lyder under“; men äfven genom andra öfverhetliga bestämmanden, såsom t. ex. genom gällande förordning „om expeditionslösen och förrättningsarvode“, äro vissa stadganden i instruktionen förändrade.

Magistraten har med afseende härå endast i rubriken angifvit, att reglementet innefattar särskilda ändringar i 1759 års instruktion.

Jemte det Magistraten till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämnar det förslag till auktionskammars reglemente, för hvars hufvudsakliga grunder Magistraten ofvanföre redogjort, tror sig Magistraten i afseende å proceduren vid ärendets vidare behandling böra framhålla att 1759 års instruktion fastställts i högsta instans. Numera efter den kommunala själfstyrelsens införande kunde förslaget visserligen i konformitet med stadgandet angående de instruktioner, som af Stadsfullmäktige antagas för stadens nämder, anses endast böra hänskjutas till länestyrelsens fastställelse. Men med hänsyn till att auktionskammaren enligt förslaget komme att fortfarande sortera under Magistraten och då förslaget dessutom innefattar en förändring — om också icke en förhöjning, utan en sänkning — af de afgifter, som auktionskammaren får af allmänheten uppbära, torde förslaget böra genom länestyrelsen till fastställelse å högsta ort öfverlemnas.

Då denna omgång vid sakens afgörande kan taga jemförelsevis lång tid i anspråk, tror sig Magistraten böra anmäla att hinder icke möter att redan från den 1 nyssvikne Juli beträffande kassörs- och notariesysslorna tillämpa den aflösningsgrund, som kan af Stadsfullmäktige fastställas. T. f. notarien P. E. Hallblom, som den 22 Februari 1893 antogs att bestrida befattningen intill utgången af April månad, blef sedermera fortsättningsvis förordnad att handhafva densamma till den 1 Januari innevarande år och yttermera till den 1 nyssvikne Juli, vid hvilken sistnämnda tidpunkt det kunde vara möjligt att på grund af den utgång, frågan om auktionsmonopolets afskaffande vid landtdagen erhållit, bedöma huruvida den provisoriska anordningen borde fortbestå eller icke. Då det emellertid visat sig att proposition i ämnet icke ens hunnit ständerna föreläggas och Magistraten förty i sin förberörda skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 4 sistlidne Juni föreslagit att frågan om auktions väsendets ordnande borde tagas under förnyad

ompröfning har Magistraten i afvaktan på frågans vidare handläggning antagit Hallblom att endast tillsvidare bestrida notariatstjensten vid auktionskammaren, samt tillika vid hans förordnande fäst det vilkor, att han, räknadt från den 1 Juli, finge underkasta sig de förändrade lönebestämningar, som af Stadsfullmäktige kunna fastställas.

Magistraten får således vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige för sin del ville godkänna bilagda af Magistraten uppgjorda förslag till reglemente för auktionskammaren i Helsingfors samt i vederbörlig ordning hos Kejsrerliga Senaten anhålla om fastställelse å detsamma.

Under förutsättning af att förslaget till reglemente för auktionskammaren och särskildt bestämningarna i dess 8:de § varda af stadsfullmäktige godkända, ankommer det å Magistraten att i sammanhang härmed jämväl framställa förslag angående de löneförmåner, som under den närmaste framtiden borde tillkomma funktionärerna vid auktionsvärdet. I sådant afseende anser Magistraten sig böra framhålla att ehuru omfattningen af göromålen vid auktionskammaren icke stå i proportionellt förhållande till intäkten vid densamma, det dock icke torde vara ändamålsenligt att procentberäkningen, vid fastställandet af aflöningen i en institution af denna art helt och hållet frångås, ehuru med afseende å de abnormt höga belopp, hvartill provisionen enligt senaste års erfarenhet kan uppgå, en maximigräns härvid borde införas. För att procentalet likväl icke må behöfva ställas högre än att därigenom för vederbörande tjänstemän, enligt medeltalsberäkning under ett visst antal år, en skälig godtgörelse erhålles, torde å andra sidan en minimi aflöning böra af staden garanteras, isynnerhet om auktionsafgifterna, på sätt Magistraten föreslagit, nedsättas, med därpå följande minskning af inkomsten.

Till ledning för frågans bedömande upptages här nedan, enligt uppgift från Drätselkontoret, de belopp som under det senaste decenniet, med $\frac{1}{16}$ af provisionens totalbelopp, tillfallit stadskassan, nämligen:

År 1884	<i>Sm.</i> 1,030: 35
” 1885	” 931: 01
” 1886	” 849: 62
” 1887	” 660: 55
” 1888	” 649: 33
” 1889	” 781: 22
” 1890	” 971: 60
” 1891	” 1,262: 12

År 1892	<i>Frq.</i> 2,207: 26
” 1893	” 3,609: 13
eller i medeltal per år	” 1,295: 22

Jämlikt de grunder, som anföras i Drätselkammarens skrivelse till Stadsfullmäktige af den 28 oktober 1887 i anledning af då väckt, men af Stadsfullmäktige, med godkännande af Drätselkammarens framställning, förkastadt förslag om förändrade bestämmingar angående auktionsvärdet härstädes, har Direktörens aflöning utgått med $\frac{2}{16}$ af provisionen och sålunda under ofvanuppräknade år utgjort i årligt medeltal 2,590 mark 44 penni, aflöningen för kassörs- och notariebefattningarna med $\frac{8}{16}$ motsvarande 10,361: 76, för mäklaren med $\frac{3}{16}$ eller i medeltal 3,885: 66 om året samt för hvardera vaktmästarena med $\frac{1}{16}$ eller 1295 mark 22 penni.

Med hänsyn till de åligganden, som uti förslaget till reglemente blifvit åhvälfda de särskilda funktionärerna vid auktionskammaren, anser Magistraten minimaflöningen böra för föreståndaren fastställas till 400 mark i månaden eller 4,800 mark om året, för kassören och mäklaren till 200 mark i månaden eller 2,400 mark om året samt för vaktmästarena till 100 resp. 1,200 mark. Hvad åter maximiaflöningen beträffar, så torde densamma böra bestämmas till 50 procent utöfver det för en hvar fastställda minimiarvodet.

Tillämpningen af det för de senaste tio åren erhållna medeltalet å de af Magistraten nu föreslagna aflöningsbeloppen, skulle, med bibehållande af fördelningen i sextondedelar, gifva vid handen att aflöningen för föreståndaren borde utgå med fyra sextondedelar, för kassören och mäklaren med två sextondedelar samt för hvardera vaktmästarene med en sextondedel af auktions provisionen. I händelse två sextondedelar däraf bibehållas för den vid auktionskammaren tjänstgörande magistratsledamotens aflönande, så skulle således under normala förhållanden fyra sextondedelar af provisionen kunna för stadskassan reserveras, och under år med exeptionelt stora intrader vid auktionsverket kunde äfven derutöfver inkomster för stadskassan vara att påräkna, men härvid bör å andra sidan icke förbises att under de år då inkomsterna vid auktionskammaren i väsentligare grad understiga medeltalet för ofvannämnda år, stadskassan måste vara beredd på att tillskjuta en del af det för aflöningarnas bestridande erforderliga beloppet.

Under förutsättning att aflöningens maximibelopp fixeras och öfverskottet sålunda tillfaller stadskassan, synes det emellertid vara obilligt, att följderna af ett nedgående af auktionsprovisionen, såsom härintills, ensamt skulle åhvälfvas vederbörande tjänstemän, och torde därför häri icke förefinnas skäl till afslag å den ifrågasatta reformen i aflöningsättet.

Vidkommande de för närvarande ordinariter anstälde tjänstemännen vid auktionskammaren, nämligen mäklaren och vaktmästarene, kan det visserligen med afseende å arten af deras befattning ifrågasättas, huruvida de icke voro förpligtade att underkasta sig de förändringar i afseende å aflöningen, som kunna af Stadsfullmäktige beslutas, men torde dock billig hänsyn påkalla att de bibehåll-

las vid nu gällande aflöningsgrunder, med dem likväl medgifven rätt att inom tid, som af Stadsfullmäktige bestämmes, optera för de nya lönevilkoren.

På grund af det anförda, får Magistraten värdsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige för funktionärerne vid auktionskammaren ville fastställa följande aflönningar, att utgå sedan det nya reglementet för kammaren blifvit stadfästadt:

för den vid auktionskammaren tjenstgörande Magistratsledamoten två sextondedelar af auktionsprovisionens belopp:

för auktionsföreståndaren fyra sextondedelar af sagda provision, likväl icke utöfver 600 mark i månaden samt under garanti af minst 400 marks månatlig inkomst;

för kassören och mäkluren två sextondedelar af provisionen, att utgå med minst 200 och högst 300 mark i månaden; samt

för hvardera vaktmästaren en sextondedel af provisionen, med minst 100 och högst 150 mark i månaden; äfvensom

att fullmäktige ville medgifva den nuvarande mäklaren samt de vid kammaren nu anställda vaktmästarene att, derest de sådant åstunda, fortfarande uppbära sin aflöning enligt för närvarande gällande aflöningsgrunder, med dem likväl tillerkänd rätt att inom tre månader efter det nya reglementets trädande i kraft öfvergå till de nya lönevilkoren.

På Magistratens vägnar

E. Öhman.

Arne Cederholm.

Förslag

till

Reglemente för auktionskammaren i Helsingfors, innefattande särskilda ändringar i instruktionen af den 1 Mars 1759.

§ 1.

Auktionskammaren i Helsingfors står under Magistratens inseende och skall en af rådmännen i Magistraten i tur, enligt förordnande af Magistraten, utöfva närmaste tillsyn öfver auktionsverket samt i sådant afseende öfvervaka att gällande författningar och detta reglemente noggrant iakttagas samt att verkets tjenstemän och betjente fullgöra sina skyldigheter, hvarhos dem särskildt åligger att granska inkomna ansökningar om auktion och, derest hinder för bifall ej möter, meddela order om försäljningen äfvensom att närvara vid auktionerna då fastighet, jordarrende och fartyg försäljes eller då auktion eljes är af större betydelse.

§ 2.

Auktionskammarens tjenstemän och betjente utgöras af:

- 1 föreståndare,
- 1 kassör,
- 1 mäklare och
- 2 vaktmästare.

§ 3.

Auktionskammarens tjenstemän och betjente tillsättas af Magistraten efter kungjord två veckors ansökningstid. Vid besättandet af kassörs-, mäklare- eller vaktmästarebefattning åligger Magistraten inhemta föreståndarens för auktionskammaren yttrande om de sökandes lämplighet.

§ 4.

Föreståndaren för auktionskammaren, kassören och mäklaren skola ställa af Magistraten godkänd uppbördsborgen eller annan säkerhet till belopp af åttatusen finska mark för de två förstnämnda samt fyratusen mark för mäklaren.

§ 5.

Föreståndaren för auktionskammaren, som bör under viss timme dagligen vara å auktionskammaren tillstädes, bestämmer tiden för auktionerna och utfärdar

derom anslag och kungörelse; förrättar auktionerna och ombesörjer protokollföringen; upprättar liqvid öfver auktionsskillingen; utfärdar utgående expeditioner, hvilka bära af den vid auktionskammaren tjänstgörande magistratsledamoten kontrolleras och undertecknas samt af föreståndaren för auktionskammaren kontraheras; fullgör beträffande utanordning af behållna auktionsskillingen och bokföring hvad nedanföre stadgas; och åligger det honom för öfrigt att ställa sig allmän lag och detta reglemente äfvensom honom af Magistraten meddelade föreskrifter till efterrättelse samt tillse att öfriga tjänstemän och betjente vid auktionskammaren fullgöra sina åligganden.

Kungörelse angående auktion bringas till allmänhetens kännedom på sätt Magistraten i sådant afseende bestämmer.

§ 6.

Kassören åligger att emottaga inflytande medel och verkställa auktionskammarens utbetalningar.

För fullgörande af detta sitt åliggande skall kassören närvara vid auktionerna äfvensom dessutom på tid, som af Magistraten bestämmes, vara å auktionskammaren tillstädes.

Kvitto öfver verkställd inbetalning utfärdas af kassören, men bör för att vara gällande, då beloppet öfverstiger 500 mark, af föreståndaren för auktionskammaren annoteras; å salubref öfver försäld fastighet, jordarrende och fartyg kvitteras köpeskillingen å auktionskammarens vägnar af den vid kammaren tjänstgörande magistratsledamoten samt kontraheras af kassören.

Utbetalning må ega rum endast på grund af utanordning, som af magistratsledamoten underskrifvits och af föreståndaren för auktionskammaren kontraherats.

Då kassan öfverskjuter tvåtusen mark, skall öfverskottet af kassören insättas på auktionskammarens räkning i bank, som af Magistraten bestämts, och åligger det föreståndaren för auktionskammaren att öfvervaka att denna föreskrift af kassören iakttages.

Äro i kassan förefintliga medel icke tillräckliga för verkställande af utbetalning, skall cheque å auktionskammarens bankräkning af kassören utskrifvas och kontraheras samt sedan den af föreståndaren annoterats, af den vid auktionskammaren tjänstgörande magistratsledamoten på auktionskammarens vägnar undertecknas.

Öfver samtliga in- och utbetalningar skall kassören föra bok, hvilken bör af föreståndaren för auktionskammaren granskas.

Dessutom bör af föreståndaren för auktionskammaren föras bok ej mindre öfver alla utbetalningar, samt öfver de utanordningar, hvilka föranledt uttagning i auktionskammarens bankräkning, än öfver inbetalningar, som af honom annoterats.

Kassan bör minst en gång i månaden af den vid auktionskammaren

tjenstgörande magistratsledamoten, i närvaro af en annan dertill förordnad magistratsledamot, uppräknas och dervid efter införskaffande af uppgift på det belopp, som finnes på auktionskammarens räkning i bank inestående, utredas huruvida kassabeståndet vid jmförelse med räkenskaperna och dertill hörande verifikationer är riktigt samt om influtna medel, på sätt derom ofvanföre stadgats, blifvit i bank insatta, ankommande det på Magistraten, till hvars protokoll redogörelse öfver inventeringen omedelbart bör ingifvas, att vidtaga de åtgärder, som i anledning deraf kunna påkallas.

Beträffande kassavårdens handhavande skola i öfrigt tjena till efterrättelse de föreskrifter, som kunna af Magistraten meddelas.

§ 7.

Mäklaren bör i denna egenskap tjänstgöra vid auktionerna och verkställa utropen samt dervid anteckna namnet på den person, som stannat för högsta anbudet, äfvensom beloppet af sagda anbud, hvarhos det tillhör honom att, med biträde af vaktmästarene, emottaga, vårda och utgifva auktionsgodset; åliggande det såväl mäklaren som vaktmästarene att fullgöra hvad Magistraten på den vid auktionskammaren tjänstgörande magistratsledamotens eller föreståndarens för auktionskammaren framställning kan finna nödigt föreskrifva.

§ 8.

På Stadsfullmäktige ankommer att fastställa de vid auktionskammaren anstälde funktionärers löneförmoner, efter det Magistraten utlåtande och förslag i ärendet afgifvit.

§ 9.

Tjensteman eller betjent vid auktionskammaren, som af en eller annan anledning befinnes för befattningen olämplig eller underlåter att ställa sådan säkerhet, som i § 4 säges, kan af Magistraten från befattningen entledigas med tillgodonjutande dock af sex månaders uppsägningstid.

Om auktionskammaren afskaffas eller ombildas och någon af de dervid anstälde funktionärer icke vidare är för dess förvaltning behöflig, tillkommer honom icke ersättning för frångången aflöning, derest han sex månader innan sysslandet upphör derom underrättats; men i annan händelse eger han för den bristande uppsägningstiden uppbära aflöning, beräknad efter medeltalet för lika lång tid under nästföregående tre år.

Om bestämningarna i denna § bör tjensteman och betjent vid auktionskammaren, då han till sin befattning förordnas, erhålla underrättelse.

§ 10.

Afgifterna för auktionsförrättningen beräknas efter inropssumman och utgå:
a) af fastighet, jordarrende, fartyg om minst 19 tons dräktighet samt skuldsedlar;

för 25,000 mark och derunder med en och en half procent;
för hvad af inropssumman belöper sig från 25,000 mark till och med 50,000 mark med en procent;
för hvad af inropssumman belöper sig från 50,000 mark till och med 100,000 mark, med en half procent;
för hvad af inropssumman öfverstiger 100,000 mark med en fjerdedels procent;
b) *af annan egendom:*
då den säljes i så stora partier, att inropssumman går till minst 500 mark för hvarje rop med en procent;
då den uppgår till minst 100 mark för hvarje rop med två procent;
i andra fall med tre procent.
För återrop af sådan egendom, som upptages under mom. a), erlägges en tredjedel af ofvan fastställda belopp. För annan egendom beräknas afgifterna lika för återrop, som vid försäljning.

§ 11.

Auktionsprovisionen skall, såvidt den öfverskjuter sammanlagda aflöningen för de vid auktionskammaren anstälde funktionärer, för hvarje månad inlevereras till stadskassan, åliggande stadens revisorer att granska, huruvida stadens rätt härvid iakttagits, i hvilket afseende revisorerna bör beredas tillgång till auktionsverkets räkenskaper.

Handlingar angående Helsingfors Utskänknings aktiebolags hemställan om att staden öfvertog Högholmen och Fölisön samt bolagets tre gårdar.

DRÄTSELKAMMAREN

i

HELSINGFORS.

den 16 augusti 1894.

N:o 150.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

I skrifvelse af den 26 Januari 1894 har direktionen för Helsingfors Utskänknings aktiebolag, i sammanhang med framställning om beviljande åt bolaget af ett fullständigt eller såvidt möjligt vidsträckt monopol på utminuterungen och utskänkningen af spritdrycker inom staden, på anförda skäl bland annat hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att återtaga till bolaget utarrenderade holmarna Högholmen och Fölisön och samtidigt dermed öfvertaga bolagets tre gårdar N:o 14 vid Skarpskyttegatan, N:o 34 vid Fredriks- (24 Vladimirs-) gatan och N:o 3 vid Georgs- (16 Lilla Roberts-) gatan, emot erläggande till bolaget af den på dessa gårdar hvilande skuld af omkring 75,000 mark; och har dervid tillika framhållits att, i händelse Stadsfullmäktige af en eller annan orsak skulle finna ändamålsenligare att holmarne förblifva under bolagets förvaltning, direktionen bemyndigats att fortfarande handhafva densamma, under förutsättning att de för holmarnas underhåll nödiga anslag af Stadsfullmäktige beviljas. — Och hafva Stadsfullmäktige derefter i skrifvelse af den 5 April 1894 anmodat Drätselkammaren att i anledning af ofvanberörda framställning med utlåtande inkomma.

Till fullgörande häraf har Drätselkammaren genom ett inom Kammaren nedsatt utskott sökt införskaffa närmare upplysningar rörande sådana utskänknings aktiebolagets ekonomiska förhållanden, som inverka på bedömandet af förevarande fråga, samt dervid bland annat inhemtat följande.

Utskänkningsbolaget, som för inköp af och nybyggnader å dess förenämnda tre gårdar i denna stad vidkänts utgifter till sammanräknadt belopp af 178,429 mk 93 p., de årliga remontkostnaderna häri icke inberäknade, har disponerat dessa fastigheter sålunda, att gården N:o 3 vid Georgsgatan uteslutande användes för der inrättade utskänknings- och nykterhetsvärdshus, att gården N:o 34 vid Fredriksgatan, der en mindre gårdsbyggnad inbringar i hyra 180 mk årligen, för öf-
rigt begagnas för utskänkningsbehof, samt att gården N:o 14 vid Skarpskyttega-

tan kostnadsfritt upplåtits för ett år i sender till arbetshemmet för barn. — Dessa stadsgårdars verkliga värde torde under normala förhållanden kunna uppskattas något högre än ofvan angifvits.

Å Högholmen, hvilken af bolaget öfvertogs å arrende år 1883, har under de förflutna 11 åren nedlagts den betydande summan af 362,048 mk 36 p., deraf i nybyggnader 97,967 mk 86 p., samt för djurgårdens anläggning och underhåll 39,643 mk 39 p. Af sistnämnda kostnad faller dock större delen eller inemot 30,000 mk å de två första åren, då anläggningarna gjordes, medan utgiften för djurens vård och underhåll åren 1892 och 1893 uppgått till omkring 5,000 mk per år.

Fölisön har Utskänknings aktiebolaget innehaft å arrende sedan 1889, och under arrendetiden intill 1893 års utgång derstädes nedlagt inalles 291,714 mk 32 p. Häraf belöper sig på Mejlans bro 31,909 mk 76 p. och på nybyggnader å holmen 106,963 mk 67 penni.

Sedan Utskänkningsbolaget i följd af de förändrade förhållanden, som inträdt genom utfärdandet af nåd. förordningen den 9 Juni 1892, angående försäljning m. m. af bränvin och andra brända eller destillerade spritdrycker, rekonstruerat sig, med samma aktionärer och aktiekapital som tillföre, ha' från och med 1893 ofvanberörda fastigheter ansetts stående utom bolagets nuvarande affär, samt hyresafgifterna för desamma såsom omkostnader utgått ur bolagets tillgångar och användts till underhållet af anläggningarna å Högholmen och Fölisön. I detta afseende har för de två gårdar, hvilka användas i bolagets affärsrörelse, beräknats en årlig hyresersättning af tillsammans 12,500 mark, för byggnaderna å Högholmen, der utskänkningsrörelse bedrivs, 6,000 mk och för byggnaderna å Fölisön, hvarest nykterhetsvårdshus är anordnadt, jemväl 6,000 mk, hvartill kommer förut omnämnda hyresinkomst af 180 mk från gården N:o 34 vid Fredriksgatan. Dessa hyresersättningar hafva sålunda under förlidet år med inalles 24,680 mk oafkortadt kommit Helsingfors kommun tillgodo.

På sätt uti direktionens för Utskänkningsbolaget förenämnda skrifvelse framhålles, utgöres den gäld, som hvilar på stadsgårdarna, af bolagets aktiekapital 30,000 mk och en sväfvande skuld af omkring 45,000 mk, uppkommen år 1893 sålunda, att bolaget fått vidkännas särskilda utbetalningar från 1892, som icke mera fått utgå ur de under 1893 infutna medlen, äfvensom derigenom att hyran för fastigheterna varit otillräcklig för bekostandet af underhållet af Högholmen och Fölisön samt de två s. k. Rothmanska småbarnsskolorna. Vidare bidrag direkt från Utskänkningsbolaget till nämnda skolor måste numera sjelfallet upphöra. Men för vidmakthållandet af anläggningar och byggnader å Högholmen och Fölisön har för innevarande år uppgifvits omkring 45,000 mk vara erforderliga, eller utöfver fastighetshyrorna af 24,680 mk ett tillskott af 20,000 mk, — om hvilken sistnämnda summas beviljande ur vinstmedlen för förlidet år framställning hos Stadsfullmäktige skett.

På sätt af det ofvansagda framgår och för öfrigt närmare kan inhemtas ur bilagda uppgifter, som af Utskänkningsbolagets förvaltning tillhandahållits, har bolaget uppförfat ansevärdiga summor för att af omförmälda två holmar skapa angenäma och tilldragande folkparker, i uttaladt syfte att sålunda på indirekt väg verka för bolagets egentliga mål, nykterhetens befrämjande. Den starka och ständigt tilltagande frekvensen å holmarna, der dryckenskap bland de besökande i allmänhet icke förekommer, vittnar i sin mån om att arbete och uppoffringar här icke gjorts förgäfvat. Det kan fastmera utan öfverdrift sägas, att anläggningarna å Högholmen och Fölisön skänka vida kretsar af hufvudstadens befolkning och företrädesvis de arbetande klasserna ett flitigt begagnadt tillfälle till helsosam rekreation, att de i sjelfva verket för denna befolkning redan hunnit blifva ett verkligt behof. — Hysande denna uppfattning tvekar Drätselkammaren icke att såsom sin mening uttala, det Högholmen och Fölisön med anläggningar derstädes borde för sitt nuvarande ändamål bibehållas. Hvad särskildt angår djursamlingarna å Högholmen, hvilka såsom känt varit föremål för rätt mycket klander, hafva dessamma visat en anmärkningsvärd förmåga att tillvända sig allmänhetens intresse och framkalla en lifligare frekvens, hvarför giltig anledning icke synes förefinnas att, på sätt äfven yrkadt blifvit, skrida till afskaffandet af denna samling, om icke tvingande ekonomiska skäl föranleda dertill.

Skola engång Högholmen och Fölisön förblifva folkparker samt dervarande anläggningar vidmakthållas, gäller det att afgöra, huruvida sådant lämpligare och billigare kan ske under den nuvarande förvaltningen, eller om fördelaktigare vore att denna förvaltning ordnades på annat sätt. För att med full bestämdhet afgifva svaret på antydda spörsmål vore af nöden en sådan noggrann sakkunskap och inblick i nämnda förvaltning, som Drätselkammaren sjelffallet icke förfogar öfver. Dock anser sig Kammaren ej kunna med skäl antaga att änsagda förvaltning blefve billigare i stadens hand än den för närvarande är. Djursamlingarna vore specielt föga egnade att omhändertagas af något bland stadens förvaltande organer, hvarför holmarnas öfvertagande af staden nu sannolikt skulle hafva till påföljd dessa samlingars skingrande. Hvad den ekonomiska sidan af saken angår, bör dessutom ytterligare bemärkas, utom det att hyresbeloppen för Utskänkningsbolagets fastigheter oakortade användas till Högholmens och Fölisöns underhåll, att stadskassan i arrende för dessa båda holmar årligen uppbär något mera än 3,500 mk. I öfvervägande häraf har det synts Drätselkammaren vara ändamålsenligast och för staden förmånligast om Utskänkningsaktiebologet, hvars intresse för saken förskaffat staden dessa rekreationsplatser, fortfarande och tillsvidare skulle bibehållas vid arrendet och förvaltningen af Högholmen och Fölisön, — förutsatt att Stadsfullmäktige icke finna det i princip olämpligt att bolaget, jemte dess egentliga verksamhet, skulle handhafva äfven ifrågakomna förvaltning, i hvilken händelse man möjligen kunde tänka sig, att någon utom bolaget stående förening af intresserade personer kunde öfvertaga nämnda förvaltning. I sådan hän-

delse, liksom ock om bolaget, hvilket numera icke förfogar öfver sina vinstmedel, förblir vid arrendet af holmarna, lärer sjelffallet vara att ur dessa medel årligen af Stadsfullmäktige beviljas nödiga anslag till parkanläggningarnas underhåll och utveckling; och torde i sådant afseende lämpligt befinnas att af föreningen eller bolaget årligen till Stadsfullmäktige afgifves förslag till budget för dessa anläggningar under det kommande året. Anslagen, hvilka sålunda skulle anvisas för Högholmens och Fölisöns underhåll, skulle visserligen minska de belopp som af Utskänkningsbolagets vinstmedel kunde disponeras för andra allmän nyttiga ändamål. Men det synes Drätselkammaren endast naturligt att dessa genom bolagets intresse och åtgärd tillkomna inrättningar äfven framgent i främsta rummet ihåggas med nödiga bidrag ur denna källa.

Beträffande dispositionen af de tre stadsgårdar, hvilka af bolaget hembjudits staden, har äfven blifvit redogjort. Deras verkliga värde är, på sätt ofvan antyddes, vida högre än den skuld af 75,000 mark, som graverar gårdarna och hvilken borde af staden erläggas. — I och för sig komme sålunda gårdarnas inlösen, hvarom beslut i alla händelser torde böra fattas af förstärkte Stadsfullmäktige, att te sig ekonomiskt fördelaktig. Sannolikt är emellertid att staden, enligt Utskänkningsbolagets derom framställda begäran, komme att uthyra de två gårdarne vid Georgs- och Fredriksgatorna till bolaget för samma behof hvartill de nu användas, och att gården N:o 14 vid Skarpskyttegatan icke heller komme att undandragas den välgörenhetsinrättning, som hittills fått begagna densamma utan hyra. Blir förhållandet sådant, skulle emellertid någon egentlig fördel för staden under den närmaste framtiden icke uppkomma genom gårdarnas öfvertagande, hvaremot staden hade att för desamma utbetala en summa af 75,000 mark. Fördens skull och om Utskänkningsbolaget bibehålles vid arrendet af Högholmen och Fölisön anser Drätselkammaren, ehuru dessa frågor icke nödvändigtvis behöfva ställas i beroende af hvarandra, någon anledning för staden icke finnas att nu öfvertaga nämnda gårdar, utan att äfven denna fråga kunde få förfalla för närvarande. Då likväl vid gårdarna såsom nämndt häftar en sväfvande skuld, torde, med hänsyn jemväl till nödvändigheten af att undanrödja alla svårigheter för gårdarnas framtida öfvertagande af staden, angeläget vara att denna sväfvande skuld efterhand gäldas ur Utskänkningsbolagets vinstmedel medels årligen anvisade anslag, till sådant belopp som tillgångarna och anslagskrafven hvarje år kunna medgifva.

På grund af hvad ofvan blifvit framställt och enär direktionen för Helsingfors Utskänkningsaktiebolag uti dess förberörda skrifvelse af den 26 Januari 1894 anmält, det bolaget eventuellt vore villigt att förvalta Högholmen och Fölisön, får Drätselkammaren för sin del vördsammast föreslå:

att Stadsfullmäktige ville besluta, det Helsingfors Utskänkningsaktiebolag tillsvidare skall bibehållas vid arrendet och förvaltningen af

Högholmen och Fölisön, äfvensom att iföljd deraf direktionens för nämnda bolag framställning, att Helsingfors stad måtte ej mindre återtaga förvaltningen af sagda holmar än ock samtidigt dermed öfvertaga bolagets tre gårdar i denna stad, emot erläggande af den på dessa gårdar hvilande skuld, för närvarande finge förfalla;

att Utskänkningsaktiebolaget, som icke eger andra disponibla tillgångar för bestridandet af kostnaderna för vidmakthållande af anläggningar och inrättningar å nyssnämnda holmar, än årshyrorna för dess fastigheter, för sagda ändamål årligen undfår ett nödigt tillskottsanslag enligt Stadsfullmäktiges bestämmande ur bolagets vinstmedel, äfvensom att bolaget för sådant behof innan utgången af hvarje år bör till Stadsfullmäktige aflemna fullständigt förslag till budget för holmarna under påföljande året;

att bolaget för enahanda utgifter under innevarande år tilldelas ett anslag ur vinstmedlen för 1893 till belopp af högst 20,000 mark; samt

att utöfver förenämnda underhållsanslag ur vinstmedlen årligen anvisas lämpligt disponibelt belopp till amorterande af Utskänkningsbolagets sväfvande skuld af omkring 45,000 mark.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Sammandrag öfver utgifterna för Högholmen och Fölisön under åren 1883—1893.

För Högholmen.

År.	Djurgården.		Planeringar och remonter.		Arbetslöner.		Aflönningar.		Arrende.		Telefon.		Diverse.		Summa.	
	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.
1883	—	—	839	80	6,078	20	871	67	—	—	632	—	2,605	95	11,027	62
1884	—	—	3,792	80	11,256	74	995	—	442	30	200	—	788	67	17,475	51
1885	—	—	5,092	13	7,812	29	1,160	—	534	82	200	—	361	44	15,160	68
1886	—	—	3,590	46	12,327	39	1,570	—	540	48	200	—	574	60	18,802	93
1887	—	—	4,937	57	9,244	11	2,040	—	539	05	200	—	608	—	17,568	73
1888	—	—	15,287	13	10,337	88	2,080	—	529	52	200	—	1,926	29	30,360	82
1889	—	—	12,690	91	11,061	32	2,280	—	526	35	200	—	1,500	08	28,258	66
1890	11,117	68	5,085	02	7,268	92	2,190	—	528	76	200	—	1,135	38	27,525	76
1891	18,566	52	6,400	12	11,630	64	2,880	—	529	27	200	—	874	72	41,081	27
1892	5,015	67	7,138	53	14,091	34	3,075	—	550	97	300	—	729	30	30,900	81
1893	4,943	52	5,599	25	11,040	95	3,175	—	551	28	300	—	307	75	25,917	75
Summa	39,643	39	70,453	72	112,149	78	22,316	67	5,272	80	2,832	—	11,412	18	264,080	54

För Fölisön.

År.	Fölisöns bro.		Planeringar och remonter.		Arbetslöner.		Aflönningar.		Arrende.		Telefon.		Diverse.		Summa.	
	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.	₣	ö.
1889	—	—	549	—	495	91	876	67	—	—	100	—	1,569	75	3,591	33
1890	—	—	5,286	30	25,188	72	1,790	—	2,000	04	200	—	901	20	35,366	26
1891	14,539	59	15,533	69	46,960	71	2,170	—	3,000	04	200	—	1,070	05	83,474	08
1892	17,370	17	4,899	94	17,208	99	2,120	—	3,000	04	200	—	1,100	—	45,909	14
1893	—	—	2,447	39	7,923	16	1,925	—	3,000	04	200	—	914	25	16,409	84
Summa	31,909	76	28,716	32	97,777	49	8,881	67	11,000	16	900	—	5,565	25	184,750	65

Dessutom nybyggnader å Högholmen för ₣ 97,967: 82

” ” ” Fölisön ” ” 106,963: 67

Inkomster under år 1893 från gårdar och holmar.

Hyra från gården N:o 34 vid Fredriksg. för utskänkn.	₣	5,000:—
” ” ” ” 34 ” ” ” gårdsbyggnaden	”	180:—
” ” ” ” 3 ” Georgsg. ” utsk. och nykt.värdsh. ”	”	7,500:—
” ” Högholmens byggnader	”	6,000:—
” ” Fölisöns ”	”	6,000:—

Summa ₣ 24,680:—

Helsingfors den 31 Juli 1894.

J. H. Sjöholm,
bolagets kontorsföreståndare.

Uppgifter öfver Helsingfors Utskänkningsaktiebolag tillhöriga gårdar m. m.

Gården N:o 34 vid Fredriksgatan.

Inköp	<i>Smf.</i>	23,744: 45	
Ombyggnad	"	9,195: 65	
Remonter under åren 1876—1890	"	15,558: 62	
" " " 1891—1893	"	1,189: 38	49,688: 10

Gården N:o 14 vid Skarpskyttegatan.

Inköp	<i>Smf.</i>	13,143: 71	
Nybyggnader	"	22,074: 37	
Remonter under åren 1878—1890	"	14,140: 59	
" " " 1891—1893	"	495: 81	49,854: 48

Gården N:o 3 vid Georgsgatan.

Inköp	<i>Smf.</i>	25,068: 50	
Nybyggnader	"	85,203: 25	
Remonter under åren 1891—1893	"	4,465: 23	114,736: 98

Högholmen.

Nybyggnader	<i>Smf.</i>	— —	97,967: 82
-----------------------	-------------	-----	------------

Fölisön.

Nybyggnader	<i>Smf.</i>	— —	106,963: 67
	Summa <i>Smf.</i>	— —	419,211: 05

Uppgift öfver utbetalningar till Rothmanska småbarnsskolorna.

År 1891 utbetalt	<i>Smf.</i>	14,418: 62	
" 1892 "	"	13,355: 53	
" 1893 *) "	"	12,988: 89	40,763: 04
	Summa <i>Smf.</i>	— —	40,763: 04

Helsingfors den 14 Juni 1894.

J. H. Sjöholm.

*) 1893 års anslag är afsedt för läsåret 1893—1894 och ingår i den uppgifna sväfvande skulden af 75,000 mark; derefter upphör anslaget.

Uppgift öfver Nykterhetsvårdshusen för åren 1891, 1892 och 1893.

Antal N:o.	Läge.	Föreståndarinna.	Inkomst.		Utgift.		Omkostnader.		Förlust.	
			<i>Små.</i>	<i>ni.</i>	<i>Små.</i>	<i>ni.</i>	<i>Små.</i>	<i>ni.</i>	<i>Små.</i>	<i>ni.</i>
År 1891.										
1	Sofiegatan N:o 6.	E. Hagfors, 1 år.	36,096	65	33,087	03	3,638	27	628	65
2	Vladimirsgatan N:o 11.	A. Wladimiroff, 1 år.	21,430	—	20,483	65	3,347	62	2,401	27
3	Lilla Robertsgatan N:o 16.	A. Sjöblom, 1/2 år.	9,181	30	8,043	55	2,965	43	1,827	68
4	N. Esplanadgatan N:o 7.	E. Thornberg, 1 år.	11,719	90	10,820	59	5,173	52	4,274	21
5	Sjömansgatan N:o 39.	A. Holmström, 1 år.	10,763	30	8,884	72	3,020	67	1,142	19
6	Fölisön.	A. Edberg, 5 mån.	4,981	55	4,405	37	607	50	31	32
Summa			94,172	60	85,724	91	18,753	01	10,305	32
År 1892.										
1	Sofiegatan N:o 6.	E. Hagfors, 1 år.	32,657	51	31,742	28	3,670	33	2,755	10
2	Vladimirsgatan N:o 11.	A. Wladimiroff, 1 år.	15,557	20	15,968	92	3,359	92	3,771	64
3	Lilla Robertsgatan N:o 16.	A. Sjöblom, 1 år.	22,586	16	21,286	43	6,367	24	5,067	51
4	N. Esplanadgatan N:o 7.	E. Thornberg, 5 mån.	4,041	55	3,961	77	2,225	42	2,145	64
5	Sjömansgatan N:o 39.	A. Holmström, 9 "	8,790	25	7,809	73	3,335	67	2,355	15
6	Arbetsköket i Sörnäs.	J. Öhman, 9 "	13,521	05	19,787	18	—	—	6,266	13
7	Fölisön.	A. Edberg, 5 "	6,284	30	5,025	32	1,258	98	—	—
Summa			103,438	02	105,581	63	20,217	56	22,361	17
År 1893.										
1	Sofiegatan N:o 6.	E. Hagfors, 1 år.	23,750	25	22,075	39	3,850	75	2,175	89
2	Vladimirsgatan N:o 11.	A. Holmström, 1 år.	18,118	70	16,346	23	3,192	65	1,420	18
3	Lilla Robertsgatan N:o 16.	A. Sjöblom, 1 år.	17,659	—	16,550	96	6,990	30	5,882	26
4	Arbetsköket i Sörnäs.	J. Öhman, 9 mån.	4,645	26	4,801	14	2,535	60	2,691	48
5	Fölisön.	A. Edberg, 5 "	6,674	76	4,926	87	2,352	25	604	36
Summa			70,847	97	64,700	59	18,921	55	12,774	17

Helsingfors den 14 Juni 1894.

J. H. Sjöholm.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan Stadsfullmäktige vid den under maj månad sistlidet år försiggångna handläggningen af frågan om ordnandet af spritvaruhandeln och utskänkningsen i hufvudstaden godkänt det af ett Stadsfullmäktiges utskott i ärendet afgifna betänkandet, åtminstone till den del detsamma afsåg de vilkor, hvilka från Stadsfullmäktiges sida borde uppställas i afseende å organisationen af ett för öfvertagandet af denna rörelse inrättadt monopolbolag, har det härstädes stiftade utskänkningsbolaget och dess direktion gjort de af utskottet förordade vilkoren till föremål för en omfattande pröfning, och utber sig direktionen att med anledning af de utaf bolaget på tvänne särskilda bolagsstämmor fattade beslut äran att till Stadsfullmäktige få rikta följande framställning i ämnet:

För utskänkningsbolaget har det vid den pröfning detsamma egnat ärendet, hufvudsakligast gällt att vinna utredning om, huruvida och i hvad mån bolaget kunde finna det möjligt samt öfverensstämmande med sina syften och fördel att vidtaga en förändring i dess organisation och värksamhet i enlighet med ofvan antydda vilkor, och har såväl bolaget som dess direktion därvid varit lifvade af den uppriktigaste önskan att i största möjliga mån tillmötesgå de önskingar och yrkanden, som från Stadsfullmäktiges sida blifvit framställda, emedan bolaget ansett det icke kunna vara till den saks fördel, för hvars befrämjande bolaget blifvit stiftadt, att den erfarenhet, som under dess 20-åriga tillvaro vunnits, skulle gå förlorad genom att bolaget upplöstes och ett helt och hållet nytt bolag bildades för samma syftens genomförande. Och om bolaget vid det slutliga afgörandet ansett sig böra hos Stadsfullmäktige hemställa om att åtminstone ett af de uppställda vilkoren skulle få förfalla, så har detta sin förklaring blott däri att bolaget känt sig öfvertygadt att vidhållandet af ifrågavarande vilkor icke skulle vara till själfva sakens fromma.

Stadsfullmäktiges utskott föreslår främst att bolaget, för att kunna värksamt egna sig åt sitt egentliga arbete, dryckenskapens bekämpande genom en ändamålsenlig anordning af utminuteringsen och utskänkningsen, bör härtill inskränka sin värksamhet, så att bolaget, äfven om detsamma icke betages rättighet att blifva hördt om dispositonen af den del af bolagets vinst, som skall till allmännyttiga ändamål anslås, icke själf bör taga del i vinstens användning.

Genom detta vilkor ställes således på det blifvande monopolbolaget det anspråk att detsamma, för att kraftigt bekämpa dryckenskapslasten, bör inskränka sin värksamhet till en ändamålsenlig anordning af utminuteringsen och utskänkningsen. Utskänkningsbolagets arbete och sträfvan den hafva dock just gått ut på uppnåendet af samma mål och hafva ledt till den nuvarande anordningen af bo-

lagets värdshus, (ty det är naturligtvis dessa, som i främsta rummet torde afses med utskottets förenämnda uttalande), en anordning, vid hvilken såväl gällande bränvinsförordningar på det noggrannaste efterlefdes som alla upptänkliga garantier mot en öfverdrifven konsumtion af spritdrycker kunde vinnas. Och då utskottets betänkande, oaktadt dess eljes nog stora utförlighet, icke lemnar ens den minsta antydning om, i hvilken riktning en förändring i bolagsvärdshusens anordning borde äga rum, måste bolaget stanna i villrådighet om, på hvad sätt bolaget bör ordna sin rörelse, för att densamma skall kunna anses motsvara det i betänkandet begagnade uttrycket „ändamålsenlig“. Ty ingen af de anmärkningarna som utskottet omnämner hafva blifvit riktade emot bolaget, gäller anordningen af bolagets värdshus. Bolaget och dess styrelse hafva visserligen varit fullt medvetna om att något värksammare bekämpande af dryckenskapen icke kunnat ernås hvarken genom bolagsvärdshusens nuvarande organisation eller i allmänhet genom hvilken som helst anordning af värdshus, där spirituosa till salu hållas. Men däremot har den af bolaget vunna erfarenheten ledt detsamma att på andra vägar och med indirekta medel söka värka för dryckenskapens motarbetande, nämligen genom befrämjandet af sådana anstalter, som afsett att hos stadens arbetarebefolkning väcka håg för ädlare och högre njutningar än rusbegärets tillfredsställande. Bekostandet af folkbiblioteksbyggnadens uppförande, subventionerandet af mindre bibliotek vid flere af stadens korporationer och inrättningar samt af folkkonserter hafva alla föranledts af detta motiv. Det är också af samma motiv, som bolaget, då för något mer än ett decennium, på initiativ af Drätselkammarens dåvarande ordförande, åt detsamma erbjöds att öfvertaga Högholmen, emedan kännbara olägenheter uppstått af holmens utarrenderande åt enskilda värdshusidkare, emottog holmen. Då bolaget tillmötesgick förenämnda erbjudande, skedde det, emedan detta syntes vara en uppgift, som fullkomligt öfverensstämde med bolagets syfte. Omskapandet af ett utvärdshusställe, hvarest därförinnan oordningar och orgier af värsta slag ofta förekommo, och som fått namn om sig att hafva blifvit ett tillhåll för dryckenskap och lastbarhet, till en folkpark, där hufvudstadens befolkning och främst dess arbetareklasser kunna efter dagens mödor hvila ut sig och njuta af naturens fägring, borde dock kunna erkännas såsom en uppgift väl anstående ett sådant bolag som utskänkningsbolaget. Bolaget har äfven haft den stora tillfredsställelsen att finna sin i det föregående utlagda uppfattning af denna sida af bolagets värksamhet fullkomligt bekräftad af den under de senare åren vunna erfarenheter, ty i själfva verket har, såsom hvarje intresserad och opartisk iakttagare torde haft tillfälle att öfvertyga sig om, Högholmen och den senare öfvertagna Fölisön värkat kanske mera i det syfte, för hvilket bolaget blifvit bildadt, än bolagets hela öfriga värksamhet, nämligen till att hos arbetarebefolkningen i hufvudstaden väcka och utbilda smaken för ädlare njutningar än dem rusdryckerna kunna bereda.

Det ofvan sagda har äfven sin tillämpning på de af bolaget inrättade nyk-

terhetsvårdshuset. Nyttan af dessa må nu synas tvifvelaktig, isynnerhet i jämförelse med de för dem erforderliga kostnaderna, men då dylika vårdshus i den af landets ständer vid senaste landtdag antagna bränvinsförordningen uttryckligen omnämnas såsom ett föremål för utskänkningsbolagens värksamhet, borde desamma icke kunna betraktas såsom för bolagets syfte främmande inrättningar.

Men oaktadt utskottet icke anfört något bevis för att bolagets befattning med dessa inrättningar skulle hafva medfört någon skada eller vållat att bolaget i ett eller annat afseende försummat skötandet af hufvudföremålet för dess värksamhet, bränvinshandeln, och bolaget för sin del fortfarande måste vidhålla sin i det föregående uttalade uppfattning att dess sysselsättning med de ifrågavarande inrättningarna äfven befrämjat bolagets hufvudsyfte, har bolaget dock icke ansett hela denna omständighet, ehuru viktig nog, böra tilläggas den afgörande betydelse, att bolaget gentomot en bestämd önskan från Stadsfullmäktige skulle vilja behålla merberörda inrättningar under sin förvaltning. Detta vore för öfrigt också ogörligt redan af det skäl, att bolaget icke skulle kunna för någon längre tid fortsätta med vården af Högholmen och Fölisön, såvida icke Stadsfullmäktige från stadens andel i bolagets vinstmedel bevilja nödigt anslag för underhållet och den vidare utvecklingen af dessa holmar, emedan i annat fall underhållskostnaderna snart skulle medtaga bolagets hela nuvarande behållning. Bolaget har därför också vid den 1 sistgångne november hållen bolagsstämma beslutat att förklara sig beredvilligt att afstå från förvaltningen af Högholmen och Fölisön, såsnart definitiv åtgärd från stadsmyndigheternas sida vidtagits om dessa holmars utarrenderande åt andra, men att därest stadsmyndigheterna af förekommen anledning skulle önska att bolaget fortfarande omhänderhade denna förvaltning, bolaget därtill samtycker. Sedermera och sedan till bolagets kunskap kommit att bolagets ofvannämnda beslut föranledt den missuppfattning, att bolaget skulle haft för afsikt att på staden hvälfva underhållet af dessa holmar, men själf behålla eller för andra ändamål disponera bolagets i dess gårdsfastigheter nedlagda behållning, har bolaget vid en ånyo särskildt för denna frågas behandling utlyst bolagsstämma den 22 nysslidne december beslutat att, samtidigt med det staden öfvertager holmarnes förvaltning, afträder bolaget till staden sina trenne gårdar n:o 14 vid Skarpskyttegatan, n:o 34 vid Vladimirsgatan och n:o 16 vid Lilla Robertsgatan, med vilkor endast att till bolaget erlägges dess i gårdarne nedlagda aktiekapital: 30,000 mark, och en på gårdarna hvilande sväfvande skuld, hvilken under år 1893 uppstått genom att bolaget från år 1892 ännu haft att vidkännas åtskilliga utbetalningar, som icke fått utgå från de under år 1893 inflyttna medlen, vidare därigenom att de för bolagets fastigheter uppburna hyresbeloppen varit otillräckliga att bestrida underhållet af Högholmen och Fölisön äfvensom af de tvänne Rothmanska småbarnsskolorna; och hvilken skuld vid slutet af år 1893 utgjorde omkring 45,000 mk.

Då det likväl, för den händelse bolaget komme att fortsätta med sin värksamhet i större eller mindre utsträckning, vore enligt bolagets och dess direktions

åsikt af synnerligt gagn för bolaget och det allmänna, att de uti gårdarne vid Vladimirs- och Lilla Robertsgatorna inrättade utskänkingsställena finge förblifva därstädes, anser direktionen sig böra hemställa, huruvida icke dessa tvänne gårdar eller åtminstone de nu af bolaget disponerade lokalerna kunde blifva till bolaget uthyrda emot den af Stadsfullmäktige därför bestämda hyresafgift.

Hvad vidkommer de af bolaget inrättade nykterhetsvärdshusen, torde desamma, ehuru de visserligen förorsaka någon förlust, dock fortfarande böra af bolaget upprätthållas, enär nykterhetsvärdshusen i nu gällande bränvinsförordning finnas uttryckligen upptagna såsom föremål för utskänkingsbolagens värksamhet.

De af Stadsfullmäktiges utskott gjorda förslagen angående bolagets aktiekapital och bolagsaktiernas belopp, äfvensom att ingen af bolagets aktionärer bör få äga eller tala för mer än 5 aktier, hafva icke varit egnade att vålla några svårigheter. I enlighet men bolagets därom fattade beslut skall direktionen icke underlåta att vidtaga de åtgärder, som påkallas i och för en förändring af bolagets stadgar i ofvanantydtt syfte.

Då vid ett den 12 sistlidne oktober hållet möte mellan representanterna för utminuterings- och utskänkingsbolagen och ett antal stadsfullmäktige önskningsmål uttalades därom att utskänkingsbolaget antingen skulle genom emission af nya aktier utvidga sitt aktiekapital för att bereda tillfälle åt såväl delägarene i utminuteringsbolaget som andra för bränvinsfrågans lösning intresserade personer att inträda i bolaget, eller också vidtaga åtgärd om bildandet af ett nytt större bolag, har utskänkingsbolaget vid ofvannämnda bolagsstämma den 1 november beslutat att låta anordna en ny emission af 300 aktier å 100 mark, till hvilken emission dock teckningen till en början vore preliminär och bindande blott i den händelse att bolaget komme att erhålla rättighet till en utvidgad värksamhet. Vid teckningen skulle ingen få teckna mer än 5 aktier, hvarjämte åt delägarene i utminuteringsbolaget skulle tillerkännas företrädesrätt till erhållande af samma antal aktier som de uti utminuteringsbolaget innehafva. I enlighet härmed har äfven en preliminär aktieteckning varit utlyst och haft till resultat att af de utbjudna 300 nya aktierna 262 inom den utsatta terminens slut eller före sistlidne december månads utgång blifvit tecknade.

Utskottet har vidare föreslagit att dividenden å bolagets aktier icke borde uppgå till mer än högst 5 %, motsvarande högsta ränta å vanliga bankdepositioner. Då för detta förslag icke anförts något annat skäl än att bolaget icke afser att bereda delägarene vinst af rörelsen, och den härintills af bolaget utdelade dividenden om 6 % såsom den i detta land vanliga räntan å de flesta skuldförbindelser, väl föga mer än 5 % kan rubriceras som vinst, vill det synas, som om det

egentliga motivet eller anledningen till förslaget vore att söka uti den emot utskänkningsbolaget riktade skrifvelse, som från ett tjugotal spritvaruhandlande insändts till utskottet och af detta aftryckts i dess betänkande (pag. 38—43). I denna skrifvelse förekomma nämligen talrika exklamationer öfver de utomordentliga förmåner, som utskänkningsbolagen under täckmanteln af att arbeta i sedlighetens och nykterhetens intressen skulle vetat att förskaffa sig. Så säges t. ex. på ett ställe att „då bolagsmännen genom sitt exklusiva privilegium garanteras en vinst af 6 %₀, som med full säkerhet och utan all risk regelbundet måste utfalla, så kan en kapitalplacering af detta slag icke vidare sägas vara gjord i filantropisk afsikt“; och på ett annat: „den företeelse som dessa förhållanden (nämligen bolagskapen) erbjuda i vårt samhällslif är i korthet sagdt den att enskilda personer lockas att simulera sedliga och människovänliga sträfvanden, då de i själfva verket söka förmånliga kapitalplaceringar och rundliga honorarier för ringa arbete;“ och på ännu ett annat ställe: „att affärsmoralen skulle taga skada“, om en loflig och hederlig borgerlig näring göres till en privilegierad inkomstkälla för en utan uppoffring af penningar och eget arbete, utan ekonomisk risk och ansvarighet opererande grupp af „kapitalister“, eller såsom de på ett annat ställe kallas „några utvalda enskilda räntetagare“ m. m.

Öfverdrifterna i detta tal om kapitalplacering och enskilda räntetagare m. m. torde bäst framgå däraf, att bolagets närvarande aktiekapital: 30,000 mark är fördeladt på i det närmaste 100 aktionärer, således med i medeltal 300 mark per aktionär, att det högsta antal aktier, som af blott en enda aktionär innehafves, är 20, representerande således ett „kapital“ af 2,000 mark, att aktionärerna i medeltal uppburit en årlig ränta af 18 mark och den störste aktionären 120 mark. Dessa uttalanden, hvilka visserligen kunna vara förklarliga på grund af den bitterhet, som hos skrifvelsens undertecknare framkallats af deras farhåga att möjligen lida intrång i sin handelsrörelse genom bolaget, borde dock icke utgöra något skäl eller bevis för att den hittills utdelade 6 %₀ dividenden vore öfverdrifvet hög. Då därtill kommer att framdeles aktionärerna icke skulle få innehafva mer än högst 5 aktier, och således dividendens belopp blefve ännu obetydligare, men det å andra sidan dock i många afseenden vore ganska angeläget att bolagsaktierna blefve eftersökta och lättare kunde vinna afsättning, synes det direktionen, som om bestämningen i stadgarne om dividenden borde bibehållas oförändrad, hvarjämte direktionen dock får meddela att bolaget beslutat samtycka till en nedsättning af dividenden till 5 %₀, ifall yrkandet härpå vidhålles af Stadsfullmäktige.

Vidkommande det sista af utskottet föreslagna vilkoret att en eller flere medlemmar i bolagets styrelse borde väljas af Stadsfullmäktige, har det syns bolaget kunna ifrågasättas, huruvida en sådan af nu gällande bränvinsförfattning icke påyrkad åtgärd vore nödig, då ju denna författning redan föreskrifver att

stadsfullmäktige ega utse en kontrollant öfver bolaget samt en af de trenne revisorerne för granskningen af bolagets räkenskaper. Uti denna bestämning borde det väl ligga fullt tillräcklig garanti för ett effektivt öfvervakande af bolaget isynnerhet som Stadsfullmäktige hafva det i sin makt att, därest bolaget skulle oaktadt kontrollantens uttalanden förfara i strid med det allmännas eller stadens intressen, vägra bolaget förnyelse af dess rörelserättigheter. Såsom känt hafva Stadsfullmäktige äfven förut för några år tillsatt en dylik kontrollant, och enligt hvad utskottet på sid 3 af dess betänkande intygar, har denna anordning redan „visat sig ganska välgörande“. Att då gå ännu längre i kontrollerande, medan enligt utskottets förslag den af stadens spritvaruhandlande samt innehafvare af hotell och värdshus under färvarfsbegärets impuls bedrifna rörelse icke skulle underkastas någon kontroll alls, synes dock temligen onödigt och oegentligt.

I anledning af de betänkligheter Stadsfullmäktiges utskott anfört i afseende å beviljandet af ett fullständigt monopol, måste bolagets direktion anse det för sin plikt att åtminstone i största korthet utlägga den uppfattning och öfvertygelse af monopolfrågan, till hvilken bolaget och dess direktion på grund af den under bolagets mer än tjuguariga tillvaro vunna erfarenheten kommit. Enligt denna öfvertygelse torde föga, om ens någon utsikt föreligga att genom utskänkningsbolagets värksamhet eller genom bildandet af ett helt och hållet nytt bolag uppställt på mer eller mindre från det nuvarande bolagets afvikande grunder uträtta något väsentligt i det syfte man genom nämnda system velat afse, därest icke stadsmyndigheterna besluta sig för att åt bolaget upplåta monopol på spritvaruhandeln. Ty endast i besittning af ett verkligt monopol, skall bolaget kunna om ock blott småningom och långsamt utöfva en invärkan på konsumtionen af starka drycker i riktning att nedbringa densamma, hvaremot, om bolaget framdeles blott skulle erhålla några flere rörelserättigheter än härintills, men icke något monopol, bolagets arbete i ofvan antydd riktning till följd af konkurrensen från de enskilda näringsidkarene måste komma att lämna jämförelsevis mindre resultat. Det har stundom under diskussionen om lämpligheten eller olämpligheten af ett monopol anförts att den erfarenhet, som vunnits om de härintills inrättade monopolbolagen, skulle hafva ådagalagt, huru ytterst ringa dessa bolag kunnat uträtta i afseende å dryckenskapens bekämpande. Ohållbarheten af detta skäl borde dock framstå klart för enhver, som helst litet tagit kännedom af hithörande förhållanden och på grund däraf kunnat inhemta att faktiskt åtminstone Helsingfors utskänkningsbolag icke alls kan sägas vara i besittning af något monopol. Ty man borde väl rimligtvis icke kunna tala om något monopol, då de åt bolaget beviljade fem värdshusrättigheterna utgöra endast omkring $\frac{1}{10}$ af samtliga legaliserade värdshus i staden, och dessutom måst förläggas till ett mycket begränsadt område af stadens södra del. Och det är just på afsaknaden af ett monopol, som alla de för-

sök strandat, hvilka tid efter annan af bolaget gjorts till en ändamålsenligare anordning af bolagets värdshusrörelse. Äfven framdeles torde det för bolaget utan monopol icke blifva möjligt att i nykterhetens eller måttlighetens intresse invärka på priserna på spritdryckerna. Och det synes ingalunda vara nog med att såsom utskottet föreslagit, åt bolaget inrymmas endast ett monopol på bränvins-handeln och äfven detta starkt begränsadt genom undantag till förmån för hotell och större värdshus, emedan såsom utskottet antydt, en svår konkurrens, med den inhemska bränvinshandeln vållas af de under namn af konjak, rom m. m. till salu hållna färgade bränvins-sorterna. I den omfattande utredning, som utskottet uti inledningen till sitt betänkande förebragt, har utskottet äfven påvisat de svårigheter, som genom denna konkurrens förorsakats. Visserligen har utskottet egendomligt nog af denna sin utredning icke föranledts till att förorda samma lösning af frågan, som i Sverge medfört så goda resultat, nämligen införandet af ett verkligt monopolsystem. Detta har dock skett till följd af en slutledning, som icke synes vara fullt riktig. Utskottet tyckes nämligen i den omständigheten, att de i Sverge opererande utskänkingsbolagen, oaktadt de nästan alla erhållit utslutande rätt att försälja och utskänka spritdrycker, icke själf direkt begagnat sig af detta monopol, utan arrenderat en del af rättigheterna till handlande och värdshus, trott sig finna ett öfvertygande bevis för att ett fullständigt monopol „icke synes med nödvändighet fordras af systemet“. Och att bolagen det oaktadt begärt och erhållit monopol anser utskottet „otvifvelaktigt“ endast bero därpå att bolagen därigenom skördat vinst äfven från de utarrenderade affärerna utan att utskottet härvid tagit i betraktande att, då i de svenska städerna vinsten från bolagen helt och hållet tillfaller kommunerna, det väl främst är kommunerna, men icke bolagen, som hafva intresse vid att vinsten stiger möjligast högt.

Det borde dock ligga för öppen dag att just denna utarrenderingsrättighet möjliggör ett inflytande från bolagets sida äfven på spritdryckskonsumtionen hos arrendatorerna, hvilka, därest de åsidosätta de mellan dem och bolaget träffade öfverenskommelserna, riskera att arrenderättigheten förvärfkas. Äfven för utskänkingsbolaget och dess direktion har det framstått såsom en nödvändighet att, därest bolaget skulle tillerkännas monopol på hela spritdryckshandeln i hufvudstaden, bolaget skulle komma att hos Stadsfullmäktige anhålla om rättighet att till andra utarrendera någon del af det antal utminuterings- och utskänkingsrättigheter bolaget erhållit, men det vore dock en stor skilnad, om de enskilda näringsidkarene erhålla dessa rättigheter i arrende af bolaget och bindas af öfverenskommelser om t. ex. vissa minimiprisbestämningar m. m., än om de få såsom härintills fritt konkurrera med bolaget och därigenom omöjliggöra vidtagandet af dylika till konsumtionens försvårande åsyftande åtgärder.

Utskottet har visserligen antydt (pag. 20 i betänkandet) att bolaget, äfven om det erhöle monopol och utarrenderade en del af sina rättigheter åt andra, sannolikt likasom de svenska bolagen icke skulle utöfva någon annan kontroll än

öfver arrendeafgiftens inbetalning, hvarjämte utskottet säger sig icke kunna inse i hvad mån en därutöfver gående kontroll, som lättare kan urarta till godtycke än en af kommunala myndigheter bedrifven, skall ega företräde framför den, som genom en periodvis vid rättigheternas bortgifvande skeende pröfning af vederbörandes redbarhet äger rum genom magistraten och stadsfullmäktige i förening.

Häremot anser sig direktionen blott böra påpeka att dock kontrollen från ett oafbrutet på detta område arbetande bolags sida borde kunna göras vida värsammare än den tillfälliga och förbigående granskning stadsmyndigheterna vid handläggningen af de talrika ansökningarna om utskänkings- och utminuteringsrätt kunna egna saken. Emot kontrollens urartande till godtycke torde tillräckligt korrektiv finnas uti Stadsfullmäktiges rättighet att bevilja eller vägra bolaget fortsättning af dess rörelse.

Sammanfattande det hufvudsakliga af hvad i det föregående anförts, får direktionen vördsamt anhålla att stadsmyndigheterna ville egna denna dess framställning en välvillig pröfning samt taga i öfvervägande, huruvida icke det vore värdt att åtminstone göra ett försök till beviljande åt bolaget af ett fullständigt, eller, därest detta skulle anses stöta på alltför stora svårigheter, åtminstone ett möjligast vidsträckt monopol på utminuterungen och utskänkningen af spritdrycker i staden.

Därjämte får direktionen enligt uppdrag af bolaget och med återhemtande af härtörinnan anförda motiver hemställa

att Stadsfullmäktige ville besluta att återtaga de till bolaget utarrenderade Högholmen och Fölisön och samtidigt därmed öfvertaga bolagets trenne gårdar n:o 14 vid Skarpskyttegatan, n:o 34 vid Vladimirsgatan och n:o 16 vid Lilla Robertsgatan, emot erläggande till bolaget af den på dessa gårdar hvilande skulden af omkring 75,000 mark, hvarvid direktionen ber få fästa uppmärksamheten på önskligheten af att Stadsfullmäktige möjligast snart ville afgöra denna fråga, emedan ett uppskof med afgörandet endast kan skada förvaltningen och utvecklingen af dessa holmar. Skulle dock Stadsfullmäktige af en eller annan anledning finna det ändamålsenligare att holmarne förblifva under bolagets förvaltning, är direktionen, på sätt redan omnämnts, af bolaget bemyndigad att fortfarande förvalta holmarne, under förutsättning att de för deras underhåll nödiga anslag af Stadsfullmäktige beviljas;

att bolaget tillsvidare finge bibehålla förvaltningen af de utaf bolaget inrättade nykterhetsvärdshusen samt inrätta nya sådana, därest behof af desamma komme att yppas, dock icke utan att där förinnan hafva inhemtat stadsfullmäktiges samtycke därtill;

att dividenden å bolagets aktier finge såsom härintills förblifva 6 %₀, varande dock bolaget villigt att, därest Stadsfullmäktige yrka på en nedsättning af dividenden till 5 %₀, samtycka därtill; samt att Stadsfullmäktige ville låta förfalla det sista af de utaf utskottet föreslagna vilkoren att en eller flere af direktionens ledamöter skulle utses af Stadsfullmäktige.

Helsingfors den 26 januari 1894.

Å Direktionens för Helsingfors utskänknings aktiebolag vägnar:

Viktor Öhberg.

Aug. Fabritius.

Framställning angående ny stadsplan för Skatudden.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 21 juni 1894.

N:o 123.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Med anledning af den under förlidne vinter rådande arbetsbristen i staden för här bosatte kroppsarbetare hade Drätselkammaren, jemte skrifvelse af den 8 sistvikne Februari N:o 28, äran till Stadsfullmäktige insända en af Hamnbyggnadsdelegationen uppgjord karta, upptagande en från det af Stadsfullmäktige år 1882 godkända förslaget till stadsplan för Skatudden något afvikande enahanda plan, med anhållan att Stadsfullmäktige ville för framtida fastställelse af Hans Kejserliga Majestät godkänna sagda plan till den del, som omfattade området norrom Kanalgatan. För händelse af Stadsfullmäktiges godkännande af nämnda del af den ifrågavarande stadsplanen, kunde nämligen Hamnbyggnadsdelegationen bemyndigas att, i och för beredande af arbetsförtjenst i staden, påbörja med sprängningsarbeten för Lotsgatans planering, om och när sådant af delegationen i samråd med Drätselkammaren pröfvades behöflig. I ofvan berörda skrifvelse var Drätselkammaren emellertid tvungen att förbehålla sig rådrom att framdeles få till Stadsfullmäktige inkomma med förslag vidkommande kajlinien å Skatudden mot Södra hamnen och anordningarna beträffande varuskjul och järnvägsspår m. m. på den å bemälda karta under benämning Myntkaj uppkallade del, emedan Hamnbyggnadsdelegationen angående denna kajlinie ännu icke kunnat komma till definitivt beslut, beroende detta i väsendtlig mån på valet af byggnadssätt för kajen, som kunde utföras antingen, såsom tidigare föreslagits, på sänkkistor eller, såsom senare kommit under ompröfning, medels pålning och utfyllning under lägsta vattenytan med sågribb. Såsom Drätselkammaren från en af Magistraten till Hamnbyggnadsdelegationen stäld skrifvelse af den 28 förlidne Mars erfarit, hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 8 i samma månad, i och för planering af Lotsgatan, eventuellt godkänt det af Drätselkammaren insända förslaget till stadsplan för Skatudden till den del, hvarom Drätselkammaren gjort framställning, och återstår således ännu för ärendets vidare behandling, på grund

af Stadsfullmäktiges Drätselkammaren lemnade uppdrag af den 10 Oktober 1893 rörande kajbyggnader i Södra hamnen, att äfven beträffande planläggningen af meranämnda kaj inlemna förslag.

Sedan Hamnbyggnadsdelegationen numera hunnit efter samma byggnadssystem, som Magasinskajen utföres, d. v. s. på pålar med stockrust, der i kajkanten skall uppföras stenmurar, och med ribbrust under bakomliggande jordfyllning, utarbete detaljerade ritningar till kajen mot Södra hamnen å Skatudden och för denna kajanläggning uppgöra kostnadsförslag, hvarvid delegationen kommit till det glädjande resultat, att ifrågavarande anläggning kunde utföras, med undantag af varuskjul och kranar, hvilka i hvardera fallen, beroende på konstruktionssättet, naturligtvis blifva lika dyra eller billiga, för en kostnad af 1,335,500 mark, mot att samma kaj med härtill hörande jordfyllning, jernvägsspår, vatten- och afloppsledningar äfvensom muddring i hamnen m. m. efter tidigare föreslagen begränsningslinie, enligt den af afiidne Ingeniören Ehrström gjorda kostnadsberäkningen och af honom antaget byggnadssystem af sänkkistor med stenfyllning stiger till 1,803,300 mark och således skulle i utförande blifva icke mindre än 467,800 mark billigare, har Hamnbyggnadsdelegationen, efter hvad densamma låtit af en dess ledamot i Kammaren anmäla, icke tvekat, att för Myntkajen såsom begränsning mot hamnen föreslå en sådan i det aldra närmaste rät linie, som var uppdragen redan på den kartaritning till stadsplan för Skatudden, hvilken åtföljde Drätselkammarens ofvanbemälda skrivelse N:o 28. Den nu föreslagna kajen, hvilken i rak sträckning från ena ändan till den andra är alldeles lika lång, som kajen i förslaget af år 1882, om också sistnämnda kaj mätes på enahanda sätt, direkt från ända till ända med förbigående af vinklarna vid Lökholmen (se stadskartan af år 1888), har, förutom redan framhållna förmån att blifva betydligt billigare, följande fördelar, nämligen:

att kajen erhåller ett bättre utseende;

att jernvägsspår kan ledas omedelbart invid kajkanten utmed kajens hela längd;

att kajen kommer ut till djupare vatten;

samt slutligen och förnämligast

att å kajen erhålles mera utrymme för varuskjul, jernvägsspår och tillfälliga upplag.

Det nu föreslagna, billigare byggnadssystemet betingar med nödvändighet kajliniens utflyttning något längre från land, emedan berget, hvaraf grunden härstädes består, närmare den naturliga stranden är betäckt med ett alltför tunnt jordlager för att lemna tillräckligt fäste och stöd för pålar, hvarföre äfven vid antagande af den tidigare föreslagna kajlinien, valet af byggnadssystem icke kunde blifva annat än sänkkistor, de der efter försiggången bortmuddring af jorden hade kommit att hvila omedelbart på berget. Valet af den tidigare närmare landliggande kajlinien åter föranleddes af de svårigheter och dermed förenade dryga kostnader, som för erhållande af större kvantiteter fyllningsjord ännu för ett decennium

tillbaka gjorde sig gällande i Helsingfors, utom att användande af sågribb till fyllning, med afseende å brist på sådan vara på orten, då alls icke kunde komma i fråga.

För erhållande af begrepp om den kostnad, hvartill återstående planering af Skatudden efter nu föreliggande stadsplan jemte utförande af vatten- och kloakledningar samt uppställande af lyktstolpar skulle stiga, har Byggnadskontoret uppgjort kostnadsförslag till nämnda arbeten och uppgår detta förslag till en summa 324,000 mark. Läggas härtill redan anförda kostnad för kajanläggningarna eller 1,335,500 mark, blefve totalkostnaden för Skatuddens bringande i afsedt skick 1,659,500 mark. De nya bostads- och magasinstitomter, som derstädes efter fullbordade planeringar och fyllningar kunna försäljas, uppgå i areal till respektive 53,058 och 26,950 m². Räknas för dessa tomter ett medelpris af blott cirka 20 mark per m², hvilket pris redan upprepadt blifvit i Helsingfors vid försäljning af tomtplatser icke allenast uppnått utan äfven betydligt öfverskridet — om detta pris också icke för närvarande erhålles — så kunde försäljning af de å Skatudden, efter den uppgjorda stadsplanen därför uppstående tomterna fullständigt betäcka för planering m. m. och kajbyggnad erforderliga kostnader.

På grund af ofvanstående och då Drätselkammaren för sin del icke kan finna annat, än att det af Hambyggnadsdelegationen framlagda förslaget till stadsplan för Skatudden är i allo väl betänkt och lyckadt, får Drätselkammaren med öfversändande i två exemplar af den af nämnda delegation uppgjorda kartan till stadsplan för Skatudden samt med biläggande af det af Byggnadskontoret uppgjorda, nyss åberopade kostnadsförslaget äran hemställa:

att Stadsfullmäktige ville i sin helhet godkänna ifrågavarande nya stadsplan för Skatudden samt hos Hans Kejsrerliga Majestät ansöka om nådig fastställelse af densamma.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Kostnadsförslag

till gatuplanering, anläggning af kloak & vattenledning, belysning etc. å Skatudden.

Gatuplanering.	<i>Fm.</i>	<i>pi.</i>	<i>Fm.</i>	<i>pi.</i>	<i>Fm.</i>	<i>pi.</i>
<i>Maringatan:</i>						
8,500 m ³ fyllning (sprängsten etc.)	à	0,50	4,250	—		
1,530 m ³ stödjemur	à	18,00	27,540	—		
430 m ³ grus å utfyllningen	à	3,00	1,290	—		
240 l. m. handräck	à	6,00	1,440	—		
3,120 m ² planering af den lägre belägna hälften af Maringatan.	à	4,50	14,040	—	48,560	
<i>Lotskatan:</i>						
7,830 m ³ bergsprängning	à	6,00	46,980	—		
675 m ³ grus	à	3,00	2,025	—		
1200 m ² planering	à	4,50	5,400	—	54,405	
<i>Köpmansgatan:</i>						
2385 m ³ sprängning	à	6,00	14,310	—		
470 m ³ pågrus	à	3,00	1,410	—	15,720	
<i>Skatuddsgatan:</i>						
2,260 m ³ sprängning	à	6,00	13,560	—		
360 m ² grus	à	3,00	1,080	—	14,640	
<i>Kronbergsgatan:</i>						
1,035 m ³ grus	à	3,00	—	—	3,105	
<i>Gränden mellan magasinsqvarteren å Södra delen af Skatudden:</i>						
3,200 m ² planering	à	1,00	—	—	3,200	
<i>V. Hamngatan:</i>						
1,075 m ³ grus	à	3,00	—	—	3,225	
<i>Mellersta Hamngatan:</i>						
1,430 m ² planering	à	4,50	—	—	6,435	
<i>Ö. Hamngatan:</i>						
2,380 m ² planering	à	4,50	—	—	10,710	
<i>Kanalgatan:</i>						
1,900 m ³ grus	à	3,00	—	—	5,700	
Transport			—	—	165,700	

	Transport	—	165,700		
<i>Gördelgatan:</i>					
3,450 m ² planering	à 4,50	—	15,525		
<i>Slottsgatan:</i>					
1,710 m ² planering	à 4,50	—	7,695		
<i>Södra delen af Kanalkajen:</i>					
1,600 m ² planering	à 1,00	—	1,600		
<i>Skatudds Norra kajen:</i>					
1,600 m ² planering	à 4,50	—	7,200		
<i>Skatudds Norra kajen ö. om Lotsver-</i> <i>kets omr.:</i>					
3,000 m ² planering	à 4,50	—	13,500	211,220	
<i>Summa planeringskostnad Fmk 211,220:—</i>					
Kloak- & vattenledning.					
<i>Maringatan:</i>					
245 l. m. 12" glac. lerrör	à 7,50	1,837	50		
60 l. m. 15" d:o	à 10,10	606	—		
3 st. infallsbrunnar	à 300,00	900	—		
1 st. instigningsschakt	à 100,00	100	—		
1 st. ventilationsrör	à 100,00	100	—		
1 st. kloakmyrning	à 250,00	250	—	3,793	50
<i>Lotsgatan:</i>					
250 l. m. 12" glac. lerrör	à 7,50	1,875	—		
2 st. instigningsschakt	à 100,00	200	—		
2 st. infallsbrunnar	à 300,00	600	—		
1 st. ventilationsrör	à 100,00	100	—		
1,030 m ³ kanalsprängning	à 14,00	14,420	—	17,195	—
<i>Köpmansgatan:</i>					
150 l. m. 12" glac. lerrör	à 7,50	1,125	—		
1 st. infallsbrunn	à 300,00	300	—		
1 st. ventilationsrör	à 100,00	100	—		
685 m ³ kanalsprängning	à 14,00	9,590	—	11,115	—
<i>Kronbergsgatan:</i>					
325 l. m. 15" glac. lerrör	à 10,10	3,282	50		
60 " 12" d:o	à 7,50	450	—		
2 st. instigningsschakt	à 100,00	200	—		
5 st. infallsbrunnar	à 300,00	1,500	—		
Transport		5,432	50	32,103	50
				211,220	—

	Transport	5,432	50	32,103	50	211,220	—
1 st. ventilationsrör	à 100,00	100	—				
1 st. kloakmynning	à 250,00	250	—				
500 m ³ (c:a) kanalsprängning	à 14,00	7,000	—	12,782	50		
<i>Gördel- och Slottsgatorna:</i>							
782 m ³ kanalsprängning	à 14,00	10,948	—				
210 l. m. 12" lerrör	à 7,50	1,575	—				
2 st. instigningsschakt	à 100,00	200	—				
1 st. ventilationsrör	à 100,00	100	—	12,823	—	57,709	—
3,000 m ³ fyllningssand att ersätta sprängstenen från kanalgrafven	à 2,50	—	—	—	—	7,500	—
Vattenledningen, enl. ingenjör C. Hausens bifogade specialförslag		—	—	—	—	14,000	—
<i>Summa kostnad för kloak- & vattenledning</i>							
<i>Fmk 79,209: —</i>							
Belysning.							
110 st. lytkolonner att uppställas	à 40,00	—	—	—	—	4,400	—

Sammandrag.

Planering	211,220: —	
Kloak- & vattenledning	79,209: —	
Belysning	4,400: —	294,829: —
C:a 10 % tillskott för arbetsledn. etc.	—: —	29,171: —
		<u>Summa Fmk 324,000: —</u>

Försäljbara tomter å Skatudden.

53,058 m ² bostadstomt à 20,00	1,061,160: —	
26,950 m ² magasinstomt à 20,00	539,000: —	1,600,160: —

Summa tomtlösen Fmk 1,600,160: —

Kostnadsförslag

till vattenledningens utsträckning å Skatudden. Enl. eskiss.

430 m 153 mm tackjersrör ind. läggning à 9,75	. 4,192: 50	
830 m 102 mm " " " à 5,75	. 4,772: 50	
8 st. brandposter, compl. à 200,00	1,600: —	
3 st. 153 mm slidventiler, compl. à 180,00	540: —	
8 st. 102 mm " " à 90,00	720: —	11,825: —
C:a 10 % af ofvanstående för oförutsedda arbeten	—: —	2,175: —
	Summa Fmk	14,000: —

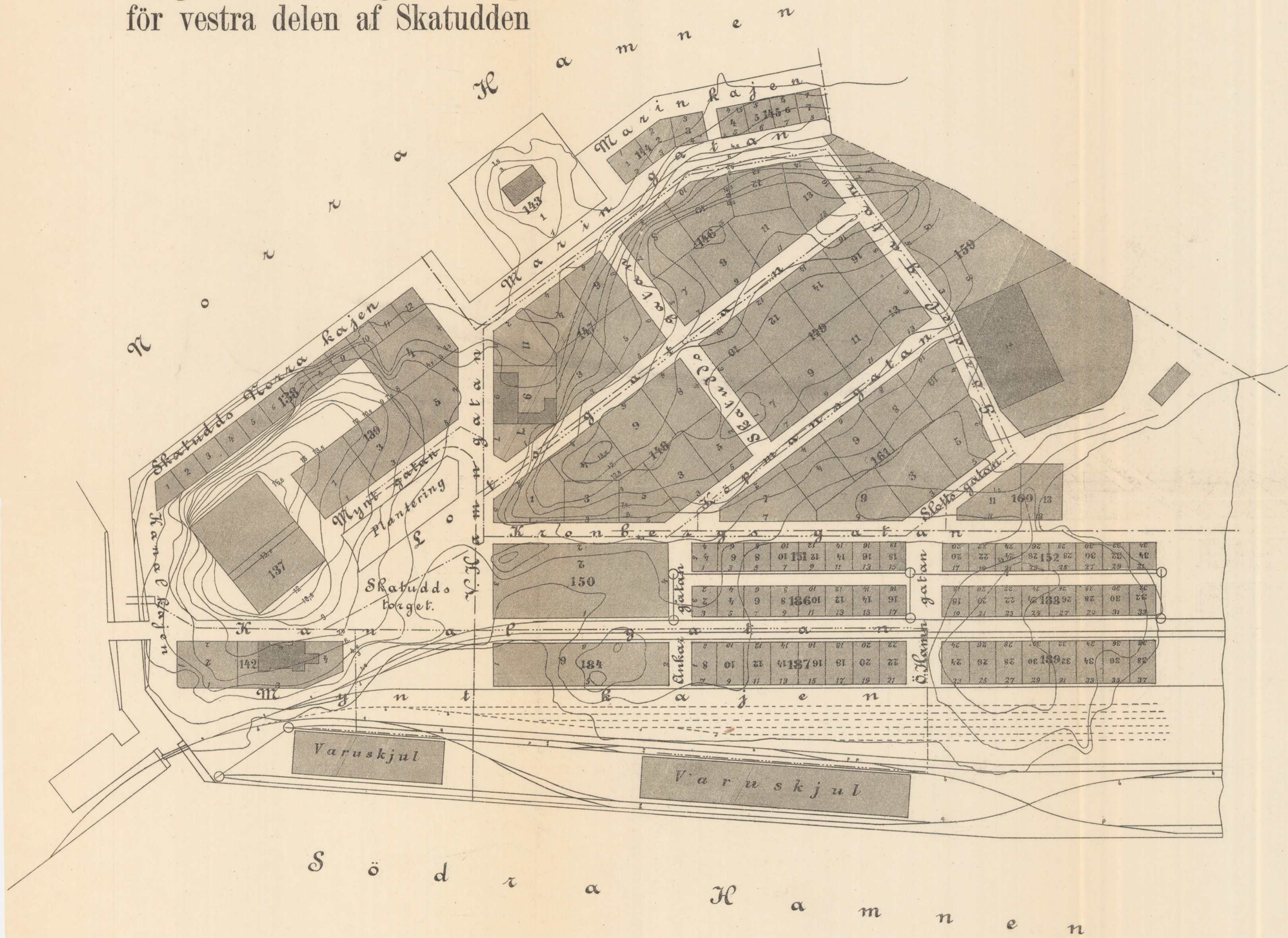
Excl. gräfnig, sprängning, ersättning af spräng- & jordsten & igenfyllning.

D. ²²/₁₂ 93.

C. H.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri, 1894.

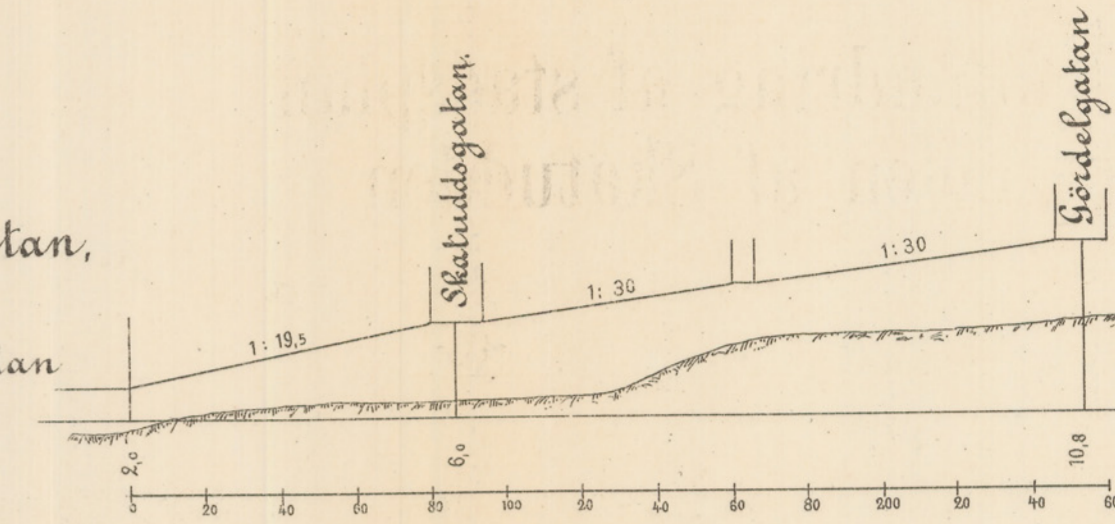
Förslag till förändring af stadsplan för vestra delen af Skatudden

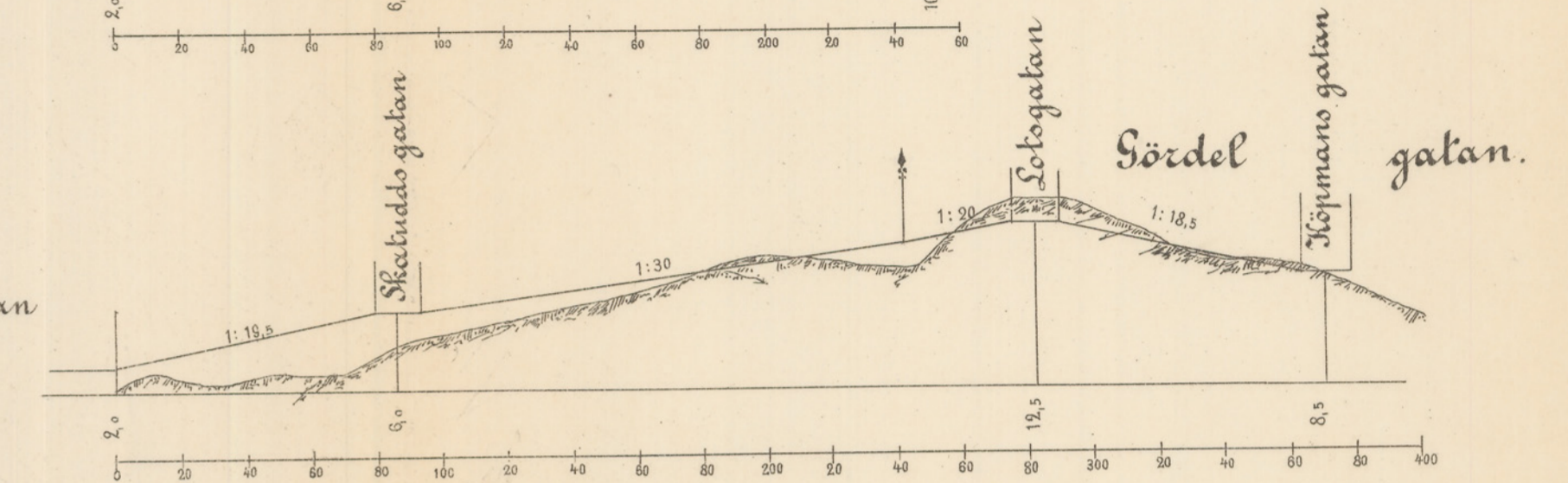
Gatuprofiler.

Maringatan,

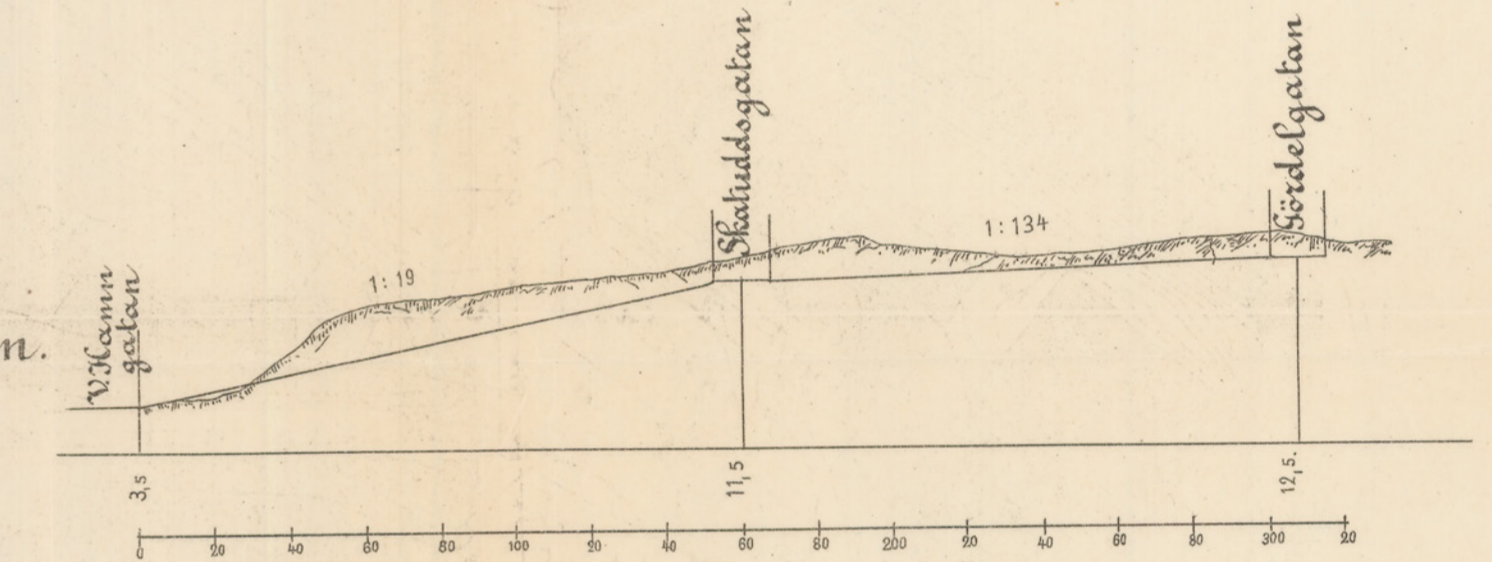
Norra sidan

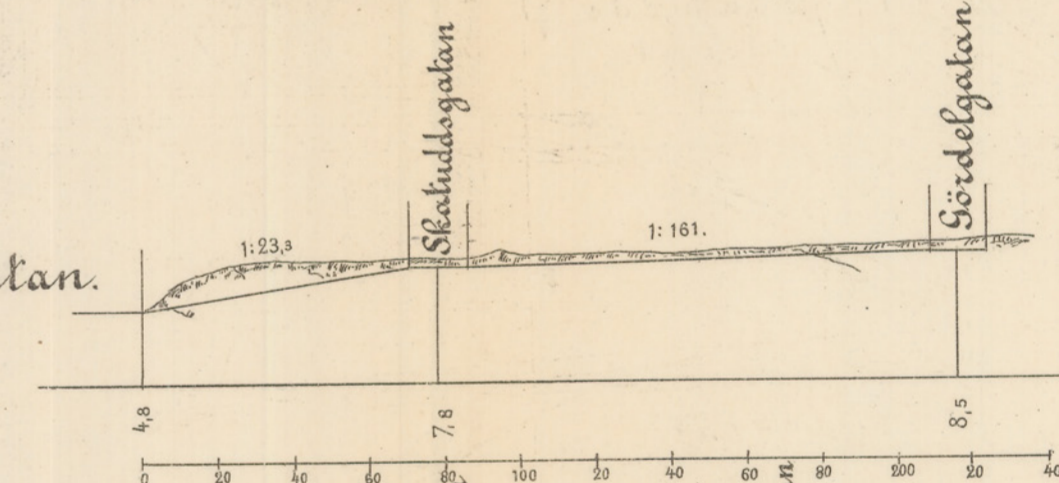
Södra sidan

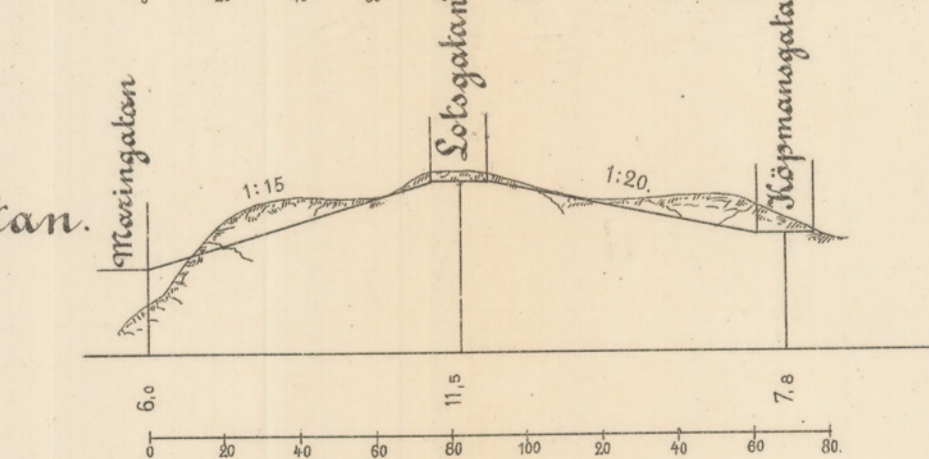
Lotsogatan.

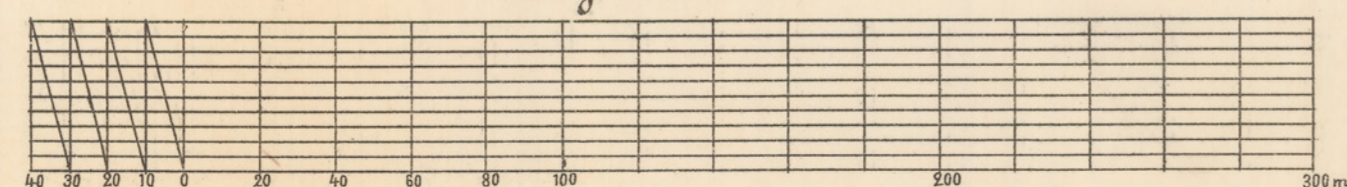
Köpmanngatan.

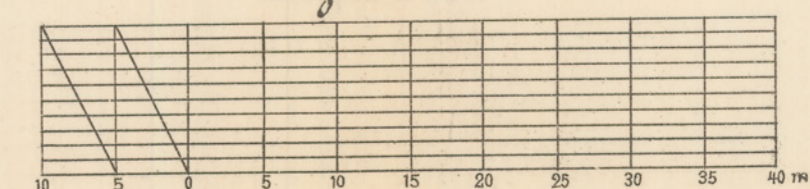
Skatuddsgatan.

Längdskala

Höjdskala

19/89

Utskottsbetänkande rörande fördelningen af Helsingfors utskänknings- och Helsingfors utminuteringsaktiebolags vinstmedel.

Sedan utskänknings- och utminuteringsaktiebolagen till stadskassan inlevererat, det förra 45,541 mark 52 penni och det senare 36,411 mark 43 penni, eller således tillsammans 81,952 mark 95 penni, utgörande stadens andel i dessa bolags vinstmedel för år 1893, hafva Fullmäktige åt undertecknade jemte herr Kaarlo Castrén uppdragit att såsom särskildt utskott till Fullmäktige inkomma med förslag till användning af vinstmedlen. I sammanhang härmed har utskottet fått emottaga följande, till Fullmäktige inkomna ansökningar om anslag ur medlen, nemligen af:

1:o) Helsingfors Utskänknings Aktiebolag om 20,000 mark till underhåll under år 1894 af anläggningarna å Högholmen och Fölisön.

2:o) Bestyrelsen för svenska teatergarantiföreningen om 5,000 mark för folkrepresentationer till nedsatta pris.

3:o) Finska teaterns direktion om 5,000 mark för samma ändamål.

4:o) Aktiebolaget „Orkesterföreningen i Helsingfors“ om minst 5,000 mark för folkkonserter.

5:o) Fröknarna Hanna Rothman och B. Hannén om 7,200 mark till den förras folkbarträdgård i Sörnäs och 6,600 mark till den senares enahanda anstalt vid Lappviksgatan.

6:o) Helsingfors Arbetareförening om anslag till föreningens elementar- och folkhögskolekurser samt populära föredrag äfvensom om 1,200 mark till föreningens bibliotek och läsesal.

7:o) Föreningen Arbetets vänner om 3,000 mark till föreningens undervisningskurser och bibliotek.

8:o) Mariaföreningen om 2,500 mark till dess herberge för arbetssökande kvinnor.

9:o) Fruntimmersföreningen om 3,000 mark till underhåll af föreningens arbetsinrättning för fattiga och ålderstigna kvinnor samt föreningens barnkrubba.

10:o) Densamma om 1,000 mark till föreningens soppkokningsanstalt i Sörnäs.

11:o) Direktionen för stadens folkskolor om 4,600 mark för undervisning i hushållsgöromål vid fortsättningskolan för flickor.

12:o) Bestyrelsen för föreningen Helsingfors Arbetshem och Nattherberge om 15,000 mark.

13:o) Föreningen för lyttas bistånd om 2,000 mark.

14:o) Bestyrelsen för kuranstalten Turva om något anslag åt anstalten.

15:o) Fröken Agathe af Schultén m. fl. om 2,000 mark till sommarkolonier för arbetande qvinnor.

16:o) Centralbestyrelsen för fängelseföreningen om något anslag för föreningen.

17:o) Föreningen Finska Federationen om 1,500 mark.

18:o) Maskinisthustrun Anna Strandström om 1,000 mark till hennes sjömanshem.

Vidare bör antecknas, att å 1892 års vinstmedel tidigare anvisats 6,000 mark mer än beloppet af dessa vinstmedel utgjort, hvilka 6,000 mark enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 5 december 1893 böra godtgöras stadskassan ur 1893 års vinstmedel, samt att Stadsfullmäktige af sistnämnda medel redan anslagit inalles 9,000 mark till underhåll af arbetshuset för barn och arbetshemmet för qvinnor. Af inlevererade 81,952 mark 95 penni återstå således numera att disponeras endast 66,952 mark 95 penni.

Med anslutning till hvad förut iakttagits har utskottet låtit till utskottets sammanträden kalla bestyrelserna för utskänknings- och utminuteringsbolagen, och hafva de tillstädeskomne ledamöterna instämt i nedanstående förslag.

Då enligt förordningen om försäljning af bränvin, gifven den 9 juni 1892, två femtedelar af Helsingfors utskänknings- och utminuteringsaktiebolags vinstmedel numera tillfalla kommunikationsfonden, är det belopp, som tidigare kunnat af dessa medel för allmännyttiga ändamål af Stadsfullmäktige disponeras, i år märkbart mindre än förut. Till denna minskning medverkar äfven att, såsom nämnt, icke obetydliga belopp redan anvisats å 1893 års vinstmedel, hvilket förfarande, ehuru det i allmänhet borde undvikas, enär det afskar möjligheten att afväga anspråken på vinstmedlen mot hvarandra, denna gång varit förestafvad af nödvändigheten att, utan anlitan af den äfven eljes starkt i anspråk tagna ordinarie budgeten, bispringa stadens, genom nöden bland arbetarebefolkningen öfverhöfvan anlitate välgörenhetsinrättningar. — Att det disponibla beloppet af vinstmedlen i år är mindre än förut, medan anspråken på anslag ur dessa medel snarare stigit, nödvändiggör emellertid att lemna åtskilliga ansökningar, ehuru eljes förtjenta att tillgodoses, obeaktade. Vid uppgörandet af nedanstående förslag har utskottet trott sig förfara rättast, då utskottet främst tagit hänsyn till de inrättningar och ändamål, som tidigare ihågkommits med anslag ur vinstmedlen och delvis äro beroende deraf för sin existens.

Hvad till först vidkommer Helsingfors Utskänknings Aktiebolags anhållan om ett anslag på 20,000 mark till underhåll under innevarande år af anläggningarna å Högholmen och Fölisön, så har utskottet hos Drätselkammaren anhållit att Kammaren, som af Fullmäktige anmodats att yttra sig om bolagets förslag att dessa holmar och bolagets gårdar skulle öfvertagas af staden, ville afgifva utlåtande jemväl om bolagets ifrågavarande ansökan. På grund af den utredning, som Drätselkammaren med anledning häraf framlagt i skrifvelse till Fullmäktige af den 16 sistlidne augusti (tryckta handlingarna n:o 22 för 1894), torde det begärda anslaget för detta år böra ställas till bolagets förfogande, att användas mot redovisningsskyldighet.

Helsingfors utskänkningsaktiebolag.

Garantiföreningen för svenska teatern har under föregående år erhållit 5,000 mark årligen af utminuteringsaktiebolagets vinstmedel mot skyldighet att under spelåret gifva minst 5 folkrepresentationer, företrädesvis å söndags- och helgdagar samt under lämplig årstid, hvarjemte bestämts, att priset för biljetterna icke finge öfverstiga 75 penni platsen i andra radens fond- och 50 penni i dess sidologer samt 25 penni å tredje raden äfvensom att för biljetter till öfriga delar af salongen en nedsättning i priset af minst 50 % skulle ega rum. Å finska teatern har för samma ändamål och antal representationer anslagits 4,000 mark, jemte det biljettpriset blifvit utsatt till högst 25 penni för plats å galleriet samt 75 resp. 50 penni för plats å andra raden, hvarhos priset för öfriga platser skulle nedsättas med minst 50 %. Olikheten i teatrarnas storlek har betingat anslagens olika belopp. Likaledes har Orkesterföreningen tidigare ihågkommit med anslag, de senare åren med 5,000 mark hvarje, att utbetalas i månatliga rater under tiden från den 1 oktober till den 1 maj mot skyldighet för föreningen att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter mot inträdesavgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna borde säljas främst genom Helsingfors arbetareförening och föreningen Arbetets vänner samt de oförsålda vid ingången. — Dessa anslag torde fortfarande böra få utgå till samma belopp och på samma villkor som hittills.

Svenska och finska teatern samt orkesterföreningen.

Fröknarna Rothman och Hannén hafva under en längre följd af år genom anslag af utskänkningsbolaget uppehållit två folkbarntädgårdar härstädes, den ena i Folkets hem uti Sörnäs och den andra vid Lappviksgatan. I dessa anstalter hafva hvarje söckendag under läsåret kl. mellan 8 f. m. och 2 e. m. mottagits barn ur arbetarehem i en ålder, vexlande mellan 2 och 7 år. Någon egentlig undervisning har icke meddelats barnen, men hafva de, i den mån sådant varit möjligt, vants vid ordning och renlighet, hvarjemte barnen erhållit ett mål varm mat om dagen. Antalet inskrifna barn var senaste vår i Sörnäs 138 och vid Lappviksgatan 134. De begärda anslagen äro afsedda att användas på följande sätt:

Fröken Rothmans barnträdgårdar.

	Folkbar <trädgården </trädgården i Sörnäs	Folkbar <trädgården </trädgården vid Lappviksgatan
hyra	1,710 mark	1,700 mark
ved och belysning	200 "	300 "
bespisning	1,800 "	900 "
diverse	140 "	200 "
löner: föreståndarinnan	1,700 "	1,700 "
bitr. lärarinna	1,200 "	1,200 "
yngre biträde och städerska	450 "	600 "
	<hr/>	<hr/>
	Summa 7,200 mark	6,600 mark.

Då ifrågavarande anstalter äro helt och hållet beroende af det understöd, som kan dem ur vinstmedlen tilldelas, och behovet af dem ej heller kan bestridas, tillstyrker utskottet, att de begärda anslagen beviljas, dock för i år, i anseende till den knappa tillgången, till nedsatt belopp af 6,500 och 6,000 mark.

Arbetareföre-
ningen.

Af de handlingar, dem Arbetareföreningen bilagt sin ansökan, framgår, att föreningen har för afsigt att under läsåret 1894—95 liksom under föregående år föranstalta svenska och finska elementarkurser, svenska och finska folkhögskolekurser samt svenska och finska lättfattliga föredrag för arbetare. Härtill skulle erfordras a) till elementarkurserna:

anslag för lärare	2,000 mark.
hyra	750 "
lyse, eldning, skrifmaterialier, städning, annonser	400 "
	<hr/>
	Summa 3,150 mark.

b) till folkhögskolekurser:

anslag för lärare	1,900 mark.
lokal m. m.	400 "
	<hr/>
	Summa 2,300 mark.

c) till lättfattliga föredrag:

för föredragarene	850 mark.
gas, annonser m. m.	200 "
	<hr/>
	Summa 1,050 mark.

Under föregående år hafva för enahanda ändamål gifvits anslag, år 1893 till belopp af 5,000 mark. Redan sistnämnda års utskott för disposition af vinstmedlen framhöll emellertid att då staden upprätthåller lägre handtverksskolor, till hvilka hvarje arbetare äfven utan andra förkunskaper än färdighet i innanläsning egde tillträde och hvilka dessutom delvis bekostades af statsverket, skäl icke vore att understöda arbetareföreningens elementarkurser, i hvilka undervisning meddelades å samma tider och delvis i samma ämnen som i de lägre handtverksskolorna. På samma skäl anser äfven utskottet, att något anslag för berörda elementarkur-

ser icke kan föreningen beviljas. Då folkhögskolekurserna åter torde kunna hållas i föreningens lokal, torde anslaget till dessa kurser kunna minskas med 400 mark. Och då staden redan bekostar två folkbibliotek, det vid Högbergsgatan och ett i Folkets hem uti Sörnäs, torde anslag till föreningens bibliotek ej kunna ifrågakomma.

Äfven föreningen Arbetets vänners anhållan om bidrag till kostnaderna för dess bibliotek torde på nyssnämnda skäl böra afslås. Deremot torde till föreningens undervisningskurser och föredrag, hvilka icke omfatta samma ämnen som handtverksskolorna, kunna anslås 1,500 mark. Arbetets Vänn-
ner.

Mariaföreningen torde, liksom under föregående år, böra erhålla 2,300 mark till dess herberge för arbetssökande qvinnor. — Likaledes får utskottet förorda ett anslag af 1,500 mark åt Fruntimmersföreningen att användas för dess barnkrubba. Men då föreningens arbetsinrättning och soppkokningsanstalt icke vidare, sedan större arbetsbrist ej mera råder, torde böra af staden understöd, synes föreningens anhållan i öfrigt böra afböjas. Mariaförening-
gen.
Fruntimmers-
föreningen.

För de kurser i hushållningslära, som inrättats vid den af staden i sammanhang med folkskolorna upprätthållna fortsättningskolan för flickor, har Folkskoledirektionen anhållit om ett anslag af 4,600 mark. I händelse dessa kurser, på sätt Direktionen anmält, äro af synnerlig nytta, så torde de, då skolan i öfrigt underhålls med anslag å stadens ordinarie budget, äfven böra på enahanda sätt bekostas. Enär likväl anslag för ändamålet icke finnes upptaget i årets budget, torde, för att dessa kurser icke måtte behöfva under instundande höst indragas, för deras upprätthållande under hösten erforderliga medel, 2,100 mark, böra beviljas. Hvad nödigt anslag för vårterminen vidkommer, så torde Folkskoledirektionen böra inkomma med framställning derom i sammanhang med budgetregleringen. Hushållskur-
ser.

Föreningen Helsingfors Arbetshem och Nattherberge har tidigare understöds med räntefria in-teckningslån ur utminuteringsbolagets vinstmedel till ett sammanlagdt belopp af 35,000 mark. Vidare har föreningen ett amorteringslån af statsverket, stort 200,000 mark. Derutöfver har dock föreningen, dels för uppförandet af dess inrättningar, dels i följd deraf att dessa gått med förlust, ådragit sig en sväfvande skuld af vidpass 60,000 mark. Numera upplyser föreningen, under hänvisning till dess i tidningarna publicerade månadsrapporter, att föreningens rörelse går med någon vinst, men dock icke afkastar tillräckligt för att föreningen skall kunna betala räntor och amortering å sina skulder. Föreningen har sökt att med de oprioriterade fordringsegarene träffa ackord, men hafva underhandlingarna aflupit fruktlost. Den emotser emellertid att af statsverket och staden erhålla den hjälp, som behöfves för att rädda föreningen undan konkurs och dess inrättningar från att upphöra, och anhåller att för sådant ändamål af årets vinstmedel erhålla 15,000 mark. — Ehuru beklagligt vore, om föreningen skulle upphöra och dess inrättningar stängas, kan dock utskottet för sin del icke finna någon möjlighet att tillmötesgå föreningens anhållan innan föreningen visat att den, med det understöd, Helsingfors
Arbetshem och
Nattherberge.

som kan föreningen beviljas, är i stånd att befria sig från sin sväfvande skuld. Att utgifva något anslag åt föreningen vore eljes endast att bispringa dess kreditorer. Utskottet får därför föreslå att 10,000 mark af vinstmedlen reserveras för att såsom räntefritt lån på enahanda vilkor som senast utgifvas åt föreningen, dock bör föreningen före årets utgång styrka, att föreningen med bidrag af dessa medel kan befria sig från sin sväfvande skuld och fortsätta med sin verksamhet. Åt Drätselkammaren torde öfverlemnas att pröfva, om vilkoret uppfyllts eller ej.

Lyttas bistånd.

Föreningen för lyttas bistånd, hvars verksamhet omfattar hela landet, åtnjuter ett statsanslag af 7,000 mark årligen, att utbetalas ännu under tre års tid. I betraktande häraf och med hänsigt till det minskade belopp, hvarmed vinstmedlen i år utgå, torde föreningens understödsbegäran ej kunna bifallas. —

Turva.

Turva vård- och kuranstalt, som tidigare af staden frikostigt understöddts, har jemväl utsigt att af statsverket bispringas. — Ej heller torde, i anseende till de knappa tillgångarna, något anslag för i år kunna beviljas komitén för anordnande

Sommarkolonier, Fängelseföreningen och Finska Federationen. Strandströms sjömansherberge.

af sommarkolonier för arbetande qvinnor. — Fängelseföreningen och Finska Federationen hafva på senare år icke ihåtkommit med anslag ur vinstmedlen, och torde deras ansökningar icke heller nu, då anslagen till andra, tidigare understödda ändamål måste minskas, kunna beaktas. — Slutligen kan utskottet, i motsats till Skeppsbefälhafvareföreningen, icke finna att det för enskildt förvärf afsedda vårdshus för sjömän, som innehafves af hustru Strandström, kan erhålla något anslag af vinstmedlen.

I händelse Föreningen för Helsingfors Arbetshem och Nattherberge icke förmådde uppfylla det vilkor, som syns utskottet böra fästas vid anslaget åt föreningen, torde de för föreningen reserverade medlen, i likhet med af vinstmedlen odisponerade 52 mark 95 penni, böra användas till fortsättande af de afbrutna arbetena å Observatoriibergen.

Utskottet får därför vördsamt föreslå:

att Fullmäktige ville afböja de ansökningar om anslag ur vinstmedlen, som inlemnats af föreningen för lyttas bistånd, bestyrelsen för Turva, komitén för anordnande af sommarkolonier för arbetande qvinnor, Fängelseföreningen, Finska Federationen och hustru Strandström;

att Fullmäktige ville af vinstmedlen anslå:

20,000: —

a) *åt Helsingfors utskänknings aktiebolag 20,000 mark, att användas till vidmakthållandet af anläggningarna och inrättningarna å Högholmen och Fölisön under innevarande år, mot redovisningsskyldighet;*

5,000: —

b) *till svenska teaterns bestyrelse, för anordnande under innevarande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med*

25,000: —

1,000 mark för hvarje föreställning, med vilkor likväl att representationerna gifvas företrädesvis å sön- och helgdagar samt att biljettprisen icke öfverstiga 75 penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 % af vanliga biljettpriset för öfriga platser i salongen;	25,000: —
c) åt bestyrelsen för finska teatern för samma ändamål 4,000 mark, på enahanda vilkor beträffande representationernas antal och anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats i galleriet bestämmes till 25 penni;	4,000: —
d) åt aktiebolaget „Orkesterföreningen i Helsingfors“ 5,000 mark att under tiden från den 1 oktober 1894 till den 1 maj 1895 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna böra försäljas främst genom Helsingfors arbetareförening och föreningen „Arbetets vänner“ samt de oförsälda vid ingången;	5,000: —
e) åt fröken H. Rothman 6,500 mark till underhåll af hennes folkbarnträdgård i Sörnäs;	6,500: —
f) åt fröken B. Hannén 6,000 mark till underhåll af hennes folkbarnträdgård vid Lappviksgatan;	6,000: —
g) åt Helsingfors arbetareförening 3,000 mark till föranstaltande af folkhögskolekurser och populära föredrag;	3,000: —
h) åt föreningen Arbetets vänner 1,500 mark till bekostande af dess lärokurser och föredrag;	1,500: —
i) åt Mariaföreningen 2,300 mark till underhåll af dess herberge för arbetssökande unga kvinnor;	2,300: —
k) åt Ervntimmersföreningen 1,500 mark till underhåll af dess barnkrubba;	1,500: —
l) åt Folkskoledirektionen 2,100 mark till bekostande under innevarande höst af en kurs i hushållningslära vid fortsättningsskolan för flickor; samt	2,100: —
m) åt föreningen Helsingfors Arbetshem och Nattherberge 10,000 mark på samma vilkor som föreningen senast beviljade 10,000 mark eller såsom räntefritt lån mot inteckning i föreningens fastighet samt återbetalningsskyldighet i händelse ej de vilkor beträffande bland annat kontroll från stadens sida, hvilka framdeles komma att af Stadsfullmäktige fastställas, fullständigt iakttages; men borde föreningen före årets utgång styrka, att föreningen med tillhjälp af anslaget vore befriad från sin sväfvande skuld och kunde fortsätta med sin verksam-	10,000: —
	66,900: —

66,900: —

*het; och egde Drättselkammaren pröfva, om villkoret uppfyllts eller ej;
äfvensom*

52: 95

66,952: 95

att Fullmäktige ville anslå, hvad af vinstmedlen blefve odisponeradt, till fortsättande af arbetena å Observatorübergen.

Slutligen får utskottet anmäla, att ledamoten, herr Castrén, varit hindrad att deltaga i ärendets behandling.

Helsingfors, den 7 september 1894.

T. J. Boisman.

Aug. Osberg.

Carl Nummelin.

Mauritz Hallberg.

(Frånvarande vid justeringen).

Ernst Nordström.

Th. Wegelius.

(Frånvarande vid justeringen).

Förteckning öfver anslag ur Helsingfors utminuteringsaktiebolags
vinstmedel år 1893¹⁾.

Stadsfullmäktiges beslut	Person eller förening, som ansökt anslag, eller ändamål, hvartill anslag beviljats	Begärdt belopp	Af utskott tillstyrkt belopp	Beviljad belopp	Anmärkingar m. m.
18 ²⁹ / ₁₂ 92	Arbetshus för fattiga barn	—	(4,000 —)	4,000 —	
18 ¹⁷ / ₁ 93	Fruentimmersföreningens soppkokningsanstalt	—	(2,000 —)	2,000 —	
18 ¹⁷ / ₁ & ¹⁴ / ₂ 93	Provisorisk arbetsanstalt för nödställda kvinnor	—	(5,000 —)	5,000 —	
18 ¹⁴ / ₂ 93	Provisoriskt arbetshus för fattiga barn	—	(2,500 —)	2,500 —	
18 ²⁵ / ₄ 93	Bestyrelsen för svenska teatern till folkrepresentationer	5,000 —	5,000 —	5,000 —	Samma vilkor som förut.
"	D:o för finska d:o för d:o	4,000 —	4,000 —	4,000 —	D:o d:o.
"	Orkesterföreningen till folkkonserter	10,000 —	5,000 —	5,000 —	D:o d:o.
18 ¹⁷ / ₇ 93	Föreningen Helsingfors Arbetshem och Nattherberge	15,000 —	10,000 —	10,000 —	Räntefritt lån på samma vilkor som förut och skyldighet att underkasta sig Stadsfullmäktiges kontroll.
18 ²⁵ / ₄ 93	Fruentimmersföreningen till dess arbetshus för älderstigna kvinnor och barnkrubba	3,000 —	3,000 —	3,000 —	
"	Densamma till en barnkrubba i Sörnäs	1,000 —	1,000 —	1,000 —	
"	Mariaföreningen till dess herberge för arbetssökande unga kvinnor	2,300 —	2,300 —	2,300 —	
"	Helsingfors Arbetareförening:				
"	a) populära föreläsningar	1,500 —	} 3,000 —	} 5,000 —	
"	b) folkhögskolekurser	2,300 —			
"	c) elementarkurser	2,750 —			
"	Arbetets vänner:				
"	a) undervisningskurser	2,000 —	1,500 —	} 2,000 —	
"	b) till dess allmänna fond	500 —	—		
"	Föreningen för lyttas bistånd	2,000 —	1,000 —	2,000 —	
"	Doktorn A. Törngren m. fl. till sjukrum vid H.fors allmänna poliklinik	4,000 —	1,000 —	—	Afslaget emedan ändamål, för hvilket vinstmedlen ej finge tagas i anspråk.
"	Bestyrelsen för kuranstalten Turva	—	3,000 —	3,000 —	Skyldighet att afgifva årsberättelse.
"	Hustru Anna Strandström till hennes sjömanshem	1,000 —	—	1,000 —	
"	Doktorinnan S. L. Lybeck till hennes sjukhem	—	—	—	Afböjdt emedan rikligt understödt.
"	Typografernes förening till språkkurser och föredrag samt för utgifvande af en finsk handbok i facket	—	—	—	Afstyrkt, emedan inkommet sedan förslag till fördelning af vinstmedlen uppgjorts.
"	Fröken A. af Schultén m. fl. till en sommarkoloni för arbetande kvinnor	2,000 —	—	2,000 —	
"	Observatoriibergens försköning	—	11,476 94	5,976 94	
	Summa	—	—	64,776 94	64,776 94 ²⁾

¹⁾ Redogörelse för tidigare anslag finnes såsom bihang till tryckta handlingarna n:o 14 för 1893.

²⁾ Vinstmedlens belopp, 58,776 mark 94 penni, öfverskridet med 6,000 mark.

Sammandrag öfver användningen af Helsingfors Utskänk- nings aktiebolags vinstmedel åren 1888—1892 ¹⁾.

	1888	1889	1890	1891	1892
Gardesbataljonens soldatbibliotek	200	200	200	—	—
Nylands bataljons d:o	200	200	200	—	—
Garnisonssjukhusets d:o	300	300	200	—	—
Poliskonstaplarnes d:o	200	200	200	—	—
Brandkonstaplarnes d:o	200	200	200	200	—
Till premier i folkskolorna	3,090	3,480	3,780	—	—
” kurser i hushållning vid fortsättningsskolan för flickor	—	5,100	3,500	3,500	4,500
Folkskoleelevers sommarvistelse å landet	2,500	3,000	3,000	4,000	—
” bad	—	800	500	—	—
” skoplagg	—	739 01	—	—	—
Fröknarna Rothmans och Hannéns småbarnskolor Hushållsskolan	6,200	14,200	12,000	12,650	13,500
Barnkrubban i Sörnäs	700	1,000	1,000	1,000	—
Arbetsinrättningarna för barn	5,000	5,600	5,600	5,600	—
Asylen för vanvårdade barn	—	1,200	2,000	6,000	—
Folkliga föredrag	400	400	—	—	—
Nyländska afdelningarna till arbetarekurser Fröken Alli Trygg till d:o	—	—	500	—	—
Folkkonserter	2,000	2,500	2,000	1,500	—
Nykterhetsföreningen Eos	1,000	1,000	500	—	—
D:o Rauha	—	1,000	500	—	—
D:o Pyrintö	—	—	500	—	—
Anstalten Turva	—	6,000	—	—	—
D:o Toivola för frifigra fångar	—	2,500	—	—	—
Föreningen Finska federationen	1,000	—	—	—	—
Arbetarekök i Sörnäs	1,000	3,000	3,000	—	—
Fruentimmersföreningen till dess arbetshus för ålderstigna kvinnor	1,809 07	3,000	3,000	2,000	—
Fängelseföreningen	1,000	1,000	—	—	—
Föreningen De blindas vänner	700	—	—	—	—
Mariaföreningen	—	1,500	—	—	—
Föreningen Helsingfors Arbetshem och Natther- berge	3,000	—	1,500	1,383 78	—
Föreningen Ved åt de fattiga	3,000	4,000	—	2,000	—
Handverks och fabriksarbetarnes understödskassa Snickare m. fl. yrkesgesällers d:o	2,000	2,000	2,000	—	—
Typografernes d:o	1,000	1,000	1,000	—	—
Arbetarenes vid Gasverket d:o	500	500	500	—	—
Helsingfors allmänna sjuk- & begravningshjelps kassa	1,000	1,000	—	—	—
Vaktmästarenes sjuk- & begravningshjelps kassa Helsingfors arbetareförening	500	—	—	—	—
Snickarenes yrkesförening	1,000	2,000	—	—	—
Typografernas musikförening	—	200	—	—	—
Snickarenes d:o	—	500	—	—	—
Snickarenes d:o	500	500	—	—	—
Fru Lybecks sjukanstalt för 2 frisångar	2,500	3,750	3,750	2,500	—
Polikliniken för medellösa	—	6,000	2,000	—	—
Arbetande kvinnors sommarvistelse	—	1,500	1,500	1,500	—
D:o d:o gymnastik	—	500	500	—	—
Typografernes resestipendium till utställningen i Paris	1,000	—	—	—	—
Högholmens underhåll m. m.	30,360 82	28,258 66	27,525 76	41,081 27	30,900 81
Fölisöns d:o m. m.	—	3,591 33	35,366 26	83,474 08	45,909 14
Summa	80,359 89	119,419 —	118,522 02	168,389 13	94,809 95

¹⁾ Sammandrag öfver användningen af Helsingfors utminuteringsaktiebolags vinstmedel finnes såsom bihang till tryckta handlingarna n:o 14 för 1893.

Utskottsbetänkande angående vicekonsuln Gösta Sundmans ansökan om stadens förpligtande att inlösa särskilda, honom tillhöriga magasin stomter vid Vestra kajen.

I en till Kejsrerliga Senaten ingifven skrift har konsuln Gösta Sundman anført att, då genom Nådigt bref af den 2 oktober 1884 tillstånd meddelats att uppföra ständerhuset å den till byggnadsplats icke afsedda östra delen af Ulrikasborgsbergen, så hade samtidigt den för staden den 9 april 1875 fastställda plan ändrats därhän, att magasin stomterna öster om Badhusvägen invid Södra hamnen, hvilka bort lemna rum för en öppen plats, fått bibehållas på vilkor bland annat, att de å tomterna befintliga, delvis i förfallet skick varande magasinerna skulle inom tio år derefter ombyggas af sten med fasader åt hamnen och gatan samt med ingångar endast från sjösidan. Sedermera hade dock, såsom känt, förslaget att uppföra ständerhuset å Ulrikasborgsbergen fått förfalla, och vore det därför tvifvelaktigt, huruvida 1884 års reskript eller stadsplanen af år 1875 skulle under de förändrade omständigheterna gälla. I såväl det ena som andra fallet föreläge emellertid nödvändigheten för staden att expropriera ifrågavarande magasin. Då likväl konsuln Sundman, som egde magasin fastigheterna 9, 10, 11 och 12 vid Badhusgatan, lede ett känbart förfång genom de sålunda oordnade förhållandena intill dess expropriation skedde, så har Sundman i underdånighet anhållit, att antingen reskriptet måtte sålunda förklaras, att ombyggnaden af magasinerna vid Badhusgatan åläge Helsingfors kommun och att expropriation af de till ombyggnad afsedda fastigheterna omedelbarligen skulle vidtaga, utan något för egarenes ekonomiska intressen förderfligt dröjsmål, eller ock i Näder förordnas, att stadsplanen af år 1875, i anseende till uteblifvandet af den i 1884 års reskript förutsatta placeringen af ständerhuset, åter skulle träda i kraft och den deraf föranledda expropriation af ifrågavarande magasin likaså omedelbarligen försiggå.

Stadsfullmäktige, hvilkas yttrande af Kejsrerliga Senaten infor drats, öfverlemnade ärendet till utlåtande af Drätselkammaren, som i skrifvelse af den 26 nyssvikne juli yttrat sig att Kammaren för sin del funne staden icke kunna åhvälfvas skyldigheten att expropriera magasinen. När Stadsfullmäktige i tiden ansökt att magasin stomterna vid Badhusgatan finge i sådan egenskap bibehållas, gjordes dervid icke framställning om ombyggnad af de å tomterna uppförda trämagasinen, och då i omordade reskript bestämning inryckts derom, att dessa magasin borde inom viss tid ersättas genom nya af sten, så vore sagda föreskrift att likställas med de i byggnadsordningar ofta förekommande stadganden, genom hvilka hela stads-

delar, från att hafva fått bebyggas med trähus, underkastades vilkoret att framdeles bebyggas med hus af sten. Men ännu aldrig hade någon stad i dylikt fall ålagts att inlösa privata tomter, af hvilka den icke hade behof. Drätselkammaren har därför föreslagit att Fullmäktige ville motsätta sig inlösen af de ifrågavarande magasinerna.

Vid sammanträde den 21 sistlidne augusti hafva Fullmäktige derå åt under-tecknade uppdragit att, såsom särskildt utskott, med utlåtande i saken till Fullmäktige inkomma.

Stadsplanen af år 1875 afsåg, såsom ofvan nämnts, att magasin stomterna öster om Badhusgatan skulle lemna rum för en öppen plats med trädplanteringar. Denna anordning ändrades, på sätt likaledes redan sagts, genom reskriptet af den 2 oktober 1884, hvarigenom tillstånd meddelades att under vissa vilkor bibehålla magasin stomterna såsom förut. Men ehuru sistnämnda reskript utverkades och tillkom närmast med anledning af förslaget att uppföra ständerhuset å Ulrikasborgsbergen, stod frågan om magasin stomternas bebehållande icke i något sakligt sammanhang med förstsagda ärenden. År 1884, liksom ännu för närvarande, voro ifrågavarande magasinerna de enda, belägna vid stadens djupare hamnar, och var det därför en af stadens merkantila intressen förestafvad nödvändighet att magasinerna skulle få kvarstå åtminstone till dess nya magasinplatser kunde anvisas. Sedan behofvet att bibehålla magasinerna klart framträdde, ålåg det sjelffallet stadens myndigheter att begagna sig af första tillfälle att få stadsplanen i berörda del ändrad, och erbjöd sig sådant tillfälle då förslag väcktes att förlägga ständerhuset till Ulrikasborgsbergens östra del, genom hvilket förslag en partiel omreglering af stadsplanen blef nödvändig. Att i den gemensamma behandling, som härigenom kom frågorna om magasin stomterna och ständerhuset till del, vilja finna något inre samband mellan begge dessa ärenden, är därför obefogadt, och föreligger förty ej heller anledning att betvipla, det 1884 års reskript och icke 1875 års stadsplan i motsvarande del är gällande.

Hvad sedan beträffar stadens skyldighet att expropriera magasin stomterna öster om Badhusgatan, så anser sig utskottet böra framhålla följande. Medan 1875 års stadsplan var gällande, ålåg det staden, som genom sina myndigheter låtit utarbeta och utverkat fastställelse å stadsplanen, att i sinom tid vidtaga och bekosta de åtgärder, som erfordrades för planens genomförande. Då magasin stomterna enligt planen skulle försvinna, så var det alltså stadens skyldighet att, derest icke annan öfverenskommelse med magasinsegarene kunde träffas, genom expropriation förvärfva sig tomterna och utgifva deraf föranledd ersättning åt tomteägarene. Att skada och förlust, som tillskyndas enskild tomteägare genom åtgärder för reglering af en tidigare gällande stadsplan, bör bäras af stadskommunen i dess helhet, har för öfrigt knapt någonsin blifvit bestridit och är utom dess genom särskilda dom-

slut häfdadt. När sedermera genom oftanämnda reskript stadsplanen för denna del af staden ändrades, inträdde för staden förpligtelsen att, sitt åtagande likmätigt, utvidga Badhusgatan till sextio fots bredd samt att för detta ändamål inlösa och undanskaffa de vester om sagda gata befintliga magasinerna, men enär de nu ifrågavarande magasin stomterna dervid, oförändrade enligt förut gällande stadsplan, bibehöllos, upphörde samtidigt för kommunen skyldigheten att omedelbart exproprierade dessa tomter.

Då emellertid reskriptet, såsom vilkor för regleringens genomförande, påbjuder ombyggnad af de nuvarande magasinerna samt fastställer en viss tid, inom hvilken ombyggnaden bör ske, så kunna, enligt utskottets åsigt, dessa bestämmingar icke likställas med föreskrifter i städernas byggnadsordningar derom att i vissa stadsdelar nya hus få uppföras endast af sten, och stadskommunen på sådan grund undgå all ersättningsskyldighet. Tvärtom synes kommunen, helst förenämnda vilkor, ehuru icke i ansökningsom stadsplansförändringen förutsedt, dock varit en påföljd af berörda ansökning, i händelse magasinerna vid bestämd tidpunkt måste undanskaffas, icke kunna undandraga sig att ersätta tomteägarene den skada, dem härigenom bevisligen förorsakades för så vidt icke magasinerna tilläfsventyrs befunnes vara i det förfallna skick, att påbud om deras omedelbara nedrivande af vederbörande myndighet utan någon stadens mellankomst kunde meddelas.

Det vore dock, enligt utskottets tanke, synnerligen olägligt, om de å ifrågavarande tomter uppförda äldre magasinsbyggnader redan inom utgången af detta år borde undanskaffas, Ty härtill måste i hvarje fall åtgärden inskränka sig, då det väl icke i någon händelse kan förutsättas hafva varit vederbörandes afsigt att eventuellt åhvälfva stadskommunen ansvarighet för omordade tomters omedelbara bebyggande med stenhus. Såsom ofvan redan framhållits, äro magasinerna nemligen de enda, som för närvarande finnas vid stadens för djupgående fartyg tillgängliga hamnar, samt förty för trafiken oundärliga. Detta förhållande kommer dock att förändras inom kort, sedan hamnbanan hunnit utsträckas till Skatudden och de der planerade magasin stomterna kunna upplätas till bebyggande. Men vid sagda tidpunkt torde jemväl alla åtgärder från stadens sida för de gamla magasinsbyggnadernas undanskaffande vara öfverflödiga, då magasinsegarene otvifvelaktigt skola finna det med sitt eget intresse förenligt att sjelfmant skrida till ombyggnad af magasinerna, för att sålunda bättre kunna tillgodogöra sig tomternas utmärkta läge invid hamnbanan och den nya kajen, än nu är möjligt, då endast en del af tomten upptages af byggnader, hvilka dessutom äro trånga, mörka, fuktiga och i öfrigt föga tidsenliga. Införes nu i den nya byggnadsordningen föreskrift om, att magasinerna, när de nybyggas, böra uppföras af sten, hvilken bestämming icke medför någon ersättningsskyldighet för staden, så borde derigenom tillräcklig garanti vara vunnen för att afsigten med reskriptets bestämming uti nu ifrågavarande afseende med ett uppskof af allenast några år, utan kostnad för staden, blir förverkligadt.

Det ligger altså i stadens intresse att 1884 års reskript ej ännu behöfver genomföras. Ett anstånd härmed vore för staden äfven ur rent pekuniärt intresse synnerligen önskvärdt. Skulle staden kunna förpligtas att redan nu genom expropriation inlösa tomterna, kan förhållandet, att tomterna för tillfället äro de enda, med magasinsbyggnader försedda och för sådana användbara tomter vid hamnarna, komma att öfverhöfvan höja löseskillingen för tomterna. Det vore så mycket obilligare om staden under sådana omständigheter skulle nödgas exproprierade tomterna, som värdet af dessa sedan tillkomsten af 1884 års reskript stigit ojemförligt äfven derigenom, att hamnbanan ledts fram till magasinerna, nya, djupa och rymliga kajer anlagts framför tomterna samt Badhusgatan utvidgats och planerats, hvilka arbeten utförts utan hvarje bidrag från egarene till tomterna.

Utskottet får på grund häraf föreslå, att Stadsfullmäktige ville ingå med underdånig framställning derom, att den genom reskriptet af den 2 oktober 1884 påbjudna nybyggnaden af magasinerna vid Badhusgatan tillsvidare icke behöfde verkställas eller åtminstone icke innan hamnbanan blifvit ledd till Skatudden samt magasinestomterna der upplåtna till bebyggande. Derjemte skulle då hemställas om sådan ändring i den nya byggnadsordningen för staden, hvilken för närvarande beror på handläggning af Senaten, att vid framtida ombyggnad eller nybyggnad å ifrågavarande tomter byggnaderna finge uppföras endast af sten.

Det är visserligen endast ogera, som utskottet väckt detta förslag till afvikelse från den nya byggnadsordningen, enär befaras måste att derigenom afgörandet af frågan om ny byggnadsordning för staden, hvilket ärende ingått till Kejsarliga Senaten i slutet af 1890 och veterligen varit moget till behandling sedan ingången af 1892, kunde ytterligare fördröjas. Men på förut anförda skäl torde sådan framställning ej kunna undvikas. I sammanhang dermed torde böra ansökas äfven om sådant förtydligande af byggnadsordningen, att i magasin, uppförda af sten, finge inrättas eldstäder, ej blott för affärs- och kontorslokaler utan äfven för att möjliggöra uppvärmandet af själfva förvaringsrummen, der ömtåliga varor skulle sådant erfordra.

I ansökningen borde slutligen beröras jemväl en annan, i samband med frågan stående omständighet. I reskriptet bestämmes, att magasinerna finge förses med ingångar endast från sjösidan. En sådan föreskrift kunde vara motiverad så länge Badhusgatan hade sin tidigare, ringa bredd. Men sedan sagde gata numera betydligt utvidgats, torde sagda inskränkning i tomtägarenes byggnadsrätt trygt kunna få förfalla. Det vore en icke ringa fördel, om genom ingångar i magasinerna äfven från Badhusgatan en del af trafiken kunde ledas från kajen till nämnda gata, jemte det en sådan anordning otvifvelaktigt skulle bereda egarene af magasinerna betydliga lätnader vid intagning och uttagning af gods särskildt i de öfre våningarna af magasinerna. Dessutom är numera den uppkörsväg, som leder mellan magasinerna n:r 4 och 5, obehöflig, hvarför vägen torde böra stängas och jemväl denna plats mellan magasinerna upplåtas till magasinestomt för att sålunda öka det knappa och genom indragning af de för hamnbanan behöfliga magasinestomterna ytterligare min-

skade antalet tomter vid kajen. Dock torde med ansökning om sistantydde förändring i stadsplanen kunna bero till dess anledning yppar sig att ingå med hemställan om annan partiel reglering af stadsplanen.

Det är dock icke utskottets mening att berörda framställning skulle ske i sammanhang med det förklaring afgifves i anledning af konsuln Sundmans yrkande på expropriation af magasinerna. Vidkommande sagda yrkande torde Fullmäktige kunna inskränka sig till att, jemte anmälan om den ansökning beträffande anstånd med tillämpningen af 1884 års reskript, som utskottet ofvan förordat, framhålla, att frågan derom, huruvida genomförandet af bestämningen om magasinernas ombyggnad påkallar tomternas inlösande af staden eller utgifvandet af skadeersättning åt tomtägarene, beror på pröfning af laga domstol, hvarför och enär möjlighet dessutom föreligger att magasinerna skola befinnas vara i det förfallna skick att påbud om deras omedelbara nedrivande af vederbörande myndighet utan någon stadens mellankomst kunde meddelas, ärendet icke omedelbart torde kunna till behandling af Kejsrerliga senaten upptagas.

Utskottet får altså vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville ingå med underdånig hemställan om sådan ändring af föreskrifterna i Nädiga reskriptet af den 2 oktober 1884, som ofvan antydts, samt i sammanhang dermed om intagande af förberörda tillägg till stadens nya byggnadsordning, hvarigenom följande §§ i densamma skulle komma att lyda:

§ 30. Tomt i stadens inre får bebyggas endast med hus af brandfritt ämne; de i 31 § omordade byggnader dock undantagna.

Till stadens inre räknas samtliga — — — — Malmbrinken.

Enahanda föreskrift gäller magasinstitomterna i sjunde stadsdelen.

Å de tomter — — — — — trä.

§ 81. I hus af annat än brandfritt ämne får rum med eldstad å vinden icke inrättas.

Eldstad — — — — — beskaflenhet.

Magasin af brandfritt ämne må förses med eldstad, inrättad såsom ofvan sagts.

att Fullmäktige ville afgifva yttrande i anledning af vicekonsuln Sundmans yrkande i öfverensstämmelse med hvad ofvan sagts.

Helsingfors den 17 oktober 1894.

E. Öhman.

Alfred Norrmén.

Fredr. Jansson.

Till Guvernören i Nylands län angående plats för ett ständerhus och om magasinerna vid Badhusvägen i Helsingfors.

I H. K. M:ts etc.

Till Guvernören i Nylands län. Uti skrifvelse af den 9 Januari 1884 hafven I till K. S:n insändt en af medlemmar i Delegationen för uppförande af ett ständerhus och Stadsfullmäktiges i Helsingfors ordförande gemensamt undertecknad och af Magistraten i nämnda stad till Eder öfverlemnad skrift, deri i und:het anhallits om sådana ändringar i den för staden den 9 April (28 Mars) 1875 nådigst fastställda plan att ständerhuset finge uppföras å härförinnan till byggnadsplats icke afsedda östra delen af Ulrikasborgs berget samt att magasinerna öster om Badhusvägen invid södra hamnen, hvilka enligt förenämnda dag meddeladt förordnande borde undanskaffas och lemna rum för en öppen plats med träplanteringar, finge bibehållas emot det att den trettio fot breda Badhusvägen utvidgades till en gata af sextio fots bredd och magasinerna vester om denna väg undanskaffades; i anledning hvaraf Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna med affördradt und. utlåtande till K. S:n inkommit.

Vid i dag skedd föredragning af detta ärende har K. S:n pröfvat skäligt tillåta det ständerhuset uppföres å den föreslagna platsen på Ulrikasborgs berget och att magasinestomterna öster om Badhusvägen bibehållas med vilkor att de å tomterna nu befintliga, delvis i förfallet skick varande magasinerna inom tio år här-efter ombyggas af sten med facader åt gatan och ingångar endast åt sjösidan samt emot det att Badhusvägen inom samma, med undanskaffande af de vester om denna väg uppförda magasin, utvidgas till en gata af sextio fots bredd; hvilket Eder till kännedom och för att vederbörande förständigas härigenom meddelas. Helsingfors den 2 Oktober 1884.

I H. K. M:ts etc.

E. af F. — C. O. B. — H. M. — O. N. — A. M. — C. v. K. — W. Z. — F. L. — L. M. — G. Z. F.

O. K.

Afskriftens riktighet med det å Civil Expeditionen förvarade konsept, intygar Helsingfors å registratorskontoret i Kejsarliga Senatens för Finland Ekonomie Departement den 13 Januari 1894.

Ex officio.

K. O. Utter.

Handlingar angående inlösen af villalotterna N:ris 17, 21, 22 och 23 uti östra samt 1—6 uti vestra området af Ulrikasborgs brunnsпарк.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 11 oktober 1894.

N:o 181.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti en till Magistraten inlemnad, till Stadsfullmäktige ställd skrift af den 24 November 1884 anhålla en del villaegare uti Ulrikasborgs brunnsparcs östra och vestra område, att Stadsfullmäktige ville i sammanhang med den då under handläggning varande frågan om brunnsparksområdets öfvertagande af staden jemväl i hufvudsak bestämma de grunder, enligt hvilka sökandene berättigades inlösa sina tomter, samt öfverlemna till vederbörande stadsmyndigheter att i öfverensstämmelse med dessa grunder bringa den definitiva uppgörelsen till stånd. Tillika förklara sökandene, att de i likhet med de villainnehafvare, med hvilka underhandlingar redan förts, vore villiga inlösa de af dem innehafvande villatomterna N:ris 21 och 23 i östra äfvensom samteliga tomter N:ris 1—6 i vestra parkområdet emot en köpeskilling, beräknad enligt den af Drätselkammaren kalkylerade grund eller 24,4 penni för hvarje kvadratfot af lottens areal, sålunda likväl att sagda köpeskilling finge gäldas medelst erläggande årligen af fem procent å dess ursprungliga belopp, deraf räntan skulle utgöra högst fyra procent och återstoden amortering. Slutligen anhåller i samma skrift en af sökandene, numera Öfverintendenten C. G. Sanmark, som för tiden handhade Konstföreningens ekonomiska angelägenheter, att Stadsfullmäktige beträffande villan N:o 22 i östra parkområdet tillika ville berättiga sagda förening, för den händelse den sådant önskade, att på enahanda vilkor som öfrige villainnehafvare verkställa ifrågavarande inlösen.

Detta ärende beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 9 December nämnda år remittera till Drätselkammaren, som skulle anmodas att med skriftligt yttrande i ämnet till Fullmäktige inkomma, och har ärendet, såsom af Kammarens diariier och protokoll närmare framgår, under årens förlopp vid särskilda sammanträden behandlats, men härintills äfven på den grund lemnats beroende, att då den under byggnad varande hamnbanan delvis inkräktade på några uti vestra

brunnsparksområdet belägna villors mark och med säkerhet icke kunde afgöras, huru stor del af ifrågavarande mark för nämnda banbyggnad blefve erforderlig, någon bestämd areal för de af banan berörda villorna icke kunde angifvas och således icke heller hela lösesumman för dessa villor efter pris per ytenhet uträknas. Sedan detta hinder för ärendets slutliga afgörande emellertid numera bortfallit, har Drätselkammaren ånyo till behandling upptagit frågan och dervid delvis kommit till ett slutresultat, icke oväsentligen afvikande ifrån de åsigter i saken, hvilka någon tid efter Brunnssparkens öfvertagande af staden synas hafva gjort sig gällande, att döma deraf att Drätselkammaren såväl 1887 som 1889 förordnat till värdering af nu ifrågavarande villor uti både vestra och östra parkområdet.

Redan uti sin skrifvelse N:o 53 till Stadsfullmäktige af den 14 Mars 1884 till svar å Fullmäktiges skrifvelse af den 9 Oktober föregående år, hvori Drätselkammaren anmodas att hos Direktionen för Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag anhålla om underrättelse, huruvida och på hvilka vilkor bolaget tilläfvventyrs vore villigt att till staden afstå Ulrikasborgs brunnsпарк med deruti befintliga, bolaget tillhöriga byggnader och inrättningar jemte bolagets der egande inkomstgifvande rättigheter, framlägger Kammaren den väsentliga olikhet, som eger rum emellan de tvenne slag af kontrakt, som bolaget afslutat med villaegarene i parken. Enligt det ena slaget af kontrakt, hvilket gälde för villorna N:ris 1—7 och 9—20, alla inom den östra villakomplexen, skulle arrendetiden fortfara „så länge det område, Helsingfors stad åt bolaget upplåtit, af detsamma innehafves“ och var arrendetiden indelad i 25 års perioder, sålunda att arrendatorn vid utgången af hvarje sådan period var berättigad att erhålla arrendeförlängning för den följande emot en hvarje gång skeende förhöjning af arrende- och väga- underhållsafgifterna med minst 25 procent, hvaremot grundräntan förblefve oförändrad. Villaegarene hade dessutom sådan friare dispositionsrätt, att de utan bolagsdirektionens vidare hörande kunde till annan person öfverlåta densamma. Enligt det andra slaget af kontrakt, gällande för villorna N:ris 21, 22 och 23 inom östra brunnssparkområdet samt för alla villor inom det vestra och således just de nu ifrågastående villorna, äro lotterna upplåtna på 25 år med rättighet för arrendatorerne att endast engång erhålla förlängning af arrendet, nemligen på ytterligare 25 år, sålunda dock att det ankom å bolagsstämman att dervid, om så pröfvades skäligt, förhöja arrende- och väga- underhållsafgifterna med högst 50 procent, hvaremot grundräntan skulle förblifva oförändrad, och var ej, såsom i det förra fallet, arrendator någon befogenhet medgifven att utan Direktionens hörande till annan person öfverlåta sin arrenderätt. Och då nu såsom ett af de vilkor, hvarunder Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag till staden afstått sin besittningsrätt till brunnssparkområdet, ingår den bestämning, att samtliga villaegare i Brunnsparken, såvida annorlunda med dem ej öfverenskommes, skola få, i öfverensstämmelse med de af bolaget åt dem utfärdade kontrakt, ostördt åt-

njuta de dem tillförsäkrade rättigheter mot fullgörande af dem kontraktsenligt åliggande skyldigheter, hafva sökandene uti sin ofvanåberopade skrift till Stadsfullmäktige ingalunda framlagt, såsom de velat göra troligt, något som helst vägande skäl, hvarföre de borde likställas med innehafvarene af arrendekontrakt af det först anförda slaget samt på samma för staden mindre förmånliga vilkor erhålla rätt till inlösen af de af dem disponerade arrendeområdena i Ulrikasborgs brunns-park. De afsigter Brunnsparksbolaget möjligen före frågan om parkens öfvertagande af staden kunnat hafva i syfte att likställa villainnehafvarene, så att den enas ställning icke blefve mera prekär än den andres, men hvilken afsigt genom utbyte af kontrakt icke blifvit förverkligad, kan och bör naturligtvis för staden i intet hänseende blifva bindande.

Det var ifrån denna otvifvelaktigt rigtiga förutsättning Drätselkammaren utgick, då Kammaren uti sin här nämnda skrifvelse af den 14 Mars 1884 föreslog att, innan Stadsfullmäktige fattade definitivt beslut om brunnsparksområdets öfvertagande af staden, åt Drätselkammaren skulle uppdragas att endast med de innehafvare af villor inom sagda område, hvilka af Brunnsparksbolaget förvärfvat sig arrenderätt till sina villalotter för lika lång tid, som bolaget sjelft egde besitta området, tråda i underhandling, huruvida och under hvilka vilkor de vore villiga att till ego inlösa nämnda lotter; hvilket förslag också af Stadsfullmäktige godkändes och sedermera efter slutförda underhandlingar både med desse villaegare och Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag ledde icke allenast till Brunnsparkens återgång till staden utan ock bildande af en ny stadsdel i dess östra område med skild byggnadsordning samt Stadsfullmäktiges beslut af den 26 Oktober 1886 om försäljning i denna stadsdel af tomterna N:ris 1—16 och 18—20, hvarigenom stadskassan dels redan lyftat dels genom till staden utfärdade skuldsedlar och vunnen inteckning uti de försälda villalotterna med å dem uppförda byggnader tillförsäkrats ett sammanlagdt belopp af 200,706 mark.

Genom dessa Stadsfullmäktiges åtgärder, naturligen föranledda af de bestående förhållandena och i väsentligaste mån, från ekonomisk synpunkt betraktadt, möjliggörande för staden återförvärfvandet af Ulrikasborgs brunns-park, synas Fullmäktige redan i princip hafva omfattat åsigten om försäljning äfven af de uti östra brunnsparksområdet ännu såsom oförsälda återstående tomterna N:ris 17, 21, 22, och 23; ty vissa qvarters eller tomters reserverande för stadens eget behof kan väl här i denna nya stadsdel, likasom uti äldre stadsdelar, betingas endast af alldeles speciela skäl. Några sådana kan Drätselkammaren för sin del emellertid icke finna, då de uti ifrågavarande område ännu osälda tomterna ligga midt inne uti tomtkomplexen och icke kunna finna användning vid en utvidgning eller arrondering af parken, så vackra och väl belägna också några af dessa villalotter, t. ex. N:o 22, i och för sig kunna vara, och samma tomter ännu mindre äro behöfliga för något tillernadt stadens byggnadsföretag eller staden i dess helhet berörande industriellt eller kommersiellt intresse. Häraf följer dock ingalunda, enligt

Drätselkammarens förmenande, att dessa villalotter, med undantag af lotten N:o 17, som disponeras af finska kronan och enligt därför gällande arrendekontrakt icke faller inom den senare anförda utan samma kategori som redan försålda villor, skola försäljas för samma låga pris eller 24,4 penni per kvadratfot, hvartill öfriga lotter i detta område, med afseende å innehafvarenes kontrakt, af staden — man kunde säga dertill nödd och tvungen — försålts, utan till pris, som för hvarje skildt fall efter vid tiden för försäljningen försiggången sedvanlig värdering, med hänsyn härvid tagen till platsens läge, lämplighet för bebyggande, gällande byggnadsordning m. fl. omständigheter, kan bestämmas. Likaså finnes enligt Drätselkammarens åsigt icke något skäl, hvarföre vid försäljning af dessa villalotter skulle beviljas andra förmånligare betalningsvilkor, än öfverhufvudtaget för närvarande är gällande vid försäljning af bostadstomter uti nya stadsdelar af Helsingfors.

Helt annat synes Drätselkammaren förhållandet vara med de sex i vestra brunnsparksområdet befintliga villalotterna. Utom att här icke föreligger någon färdigt fastställd stadsplan och en sådan af något så när skaplig och sammanhängande form knappast kan bildas af de spridda villorna, med mindre åtminstone två nya tomtplatser upplåtas, hvarigenom parkområdet ytterligare skulle inskränkas, samt, om också en sådan ny stadsdels bildande kunde ske, åter för denna del fordrades en modifierad byggnadsordning, så lämpar sig hela den terräng, hvarå ifrågavarande villor förlagts, förnämligast med afseende å sitt nära läge till hafvet och de många förträffliga utsigtspunkter deröfver, den lemnar, synnerligen väl till utvidgning af den i sanning redan nu och än mera uti en framtid ingalunda stora och emellan bergen inklämda park, för hvilket behof det vestra parkområdet ovilkorligen borde såsom en stadens egendom reserveras och ej till privata personer afyttras. Otvifvelaktigt vore t. ex. sjelfva värdshuset i parken vida vackrare placeradt någonstädes på kullarna i parkens vestra del med utsigt öfver hafvet, än der det nu står, i det närmaste på lägsta punkten af parken. Det obestridliga och irreparabla fel, som blifvit begånget, då höjderna till öster i parken upplåtits till ett så tätt bebyggande med villor, att denna del helt och hållet förlorat sin karaktär af allmän park och förvandlats först de facto och sedan de jure till en om ock med planteringar rikligt försedd stadsdel, borde i ingen händelse upprepas i det vestra området af parken.

Det motiv slutligen af ekonomisk art, som sökandene anført till stöd för försäljning äfven af villalotterna i vestra parkområdet, eller att derigenom den för återförvärfvandet af Ulrikasborgs brunnsparke till staden af Drätselkammaren beräknade summan å 287,000 mark skulle uppnås, kan ej heller vara synnerligen vägande. Utom att det uti ifrågavarande ärende mindre gäller en kostnad på något tiotaltusen mark mer eller mindre för staden, än nödig trefnad och helsa för dess innevånare, så bör minst den kalkylerade summan erhållas redan efter försäljning af samtliga villalotter i östra brunnsparksområdet; ty efter en å före-

fintlig karta gjord approximativ mätning, skulle de ännu osålda lotterna N:ris 17, 21, 22 och 23 tillsammans motsvara en areal af omkring 158,000 qvadratfot och de tre sistnämnda behöfva värderas i medeltal endast till cirka 60 penni per qvadratfot, för att det ännu bristande beloppet af 86,300 mark skall blifva betäckt.

På grund af allt det anförda får Drätselkammaren därför vördsamt föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att äfven villalotterna N:ris 17, 21, 22 och 23 uti Ulrikasborgs brunnsparcs östra område skola, efter i hvarje särskildt fall hos Drätselkammaren derom gjord ansökning, till innehafvarene försäljas; lotten N:o 17 på enahanda vilkor som redan härstädes försålda villalotter, och de öfriga sedan mätning och värdering af Drätselkammaren i vanlig ordning ombesörjts samt Stadsfullmäktiges godkännande af värderingen utverkats, på de för försäljning af nya bostadstomter i staden nu gällande betalningsvilkor; men

att villorna i vestra brunnsparcsområdet icke försäljas, utan tillsvidare behandlas i enlighet med gällande kontrakt på enahanda sätt som stadens öfriga arrendelägenheter.

Remisshandlingarna jemte utdrag ur Drätselkammarens protokoll, till den del det berör Kammarens senaste handläggning af ärendet, hvarvid något afvikande åsigter gjort sig gällande, biläggas.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Det af Drätselkammaren uppgjorda förslag rörande Ulrikasborgs brunns-parks öfvertagande af staden, hvilket för närvarande föreligger till Herrar Stadsfullmäktiges afgörande, utgår från den uppfattning, att, med afseende å de dryga underhållskostnader, som detta öfvertagande komme att för staden medföra, samtliga de till brunns-parksområdet hörande villalotter borde åt staden sammanlagdt inbringa den af bolaget fordrade penningeersättning, i rundt tal Fmk 287,000: —.

Drätselkammaren har tillsvidare ej inledt underhandlingar med andra villainnehafvare än dem, hvilka besitta sina villor för lika lång tid som den, hvarunder bolaget sjelf disponerade öfver hela området, medan frågan om de öfriga villorna, för hvilka arrendetiden är begränsad till 50 år, ansetts kunna upptagas äfven efter det sjelfva hufvudfrågan afgjorts. Ehuru väl de nuvarande kontraktens lydelse gifvit staden anledning att innan hufvudfrågans afgörande särskildt försäkra sig om förstberörda villainnehafvares bifall till en inlösen på ofvan angifna grund af deras resp. tomter, ville vi likväl härvid framhålla, att från brunns-parksbolagets sida meningen ingalunda varit, att den ene villainnehafvarens ställning skulle blifva mera prekär än den andres, utan att tvertom, innan frågan om parkens öfvertagande af staden framträdte, från bolagets sida till enskilde bland undertecknade framstälts förslag om utbyte af de förra kontrakten på 50 år emot kontrakt af förstberörda slag, ehuru frågan om sådant utbyte tillsvidare förfallit, sedan underhandlingarna med staden inledts.

Genom de underhandlingar, som emellertid egt rum mellan Drätselkammaren och innehafvarene af villorna N:ris 1—16 och 18—20 i östra parkområdet, har det visat sig att dessa villors innehafvare äro beredde att i löseskilling för sina tomter erlægga, innehafvarene af N:ris 1—7, 9—16 och 18—20, om inalles 199,397 qv. alnar, Fmk 194,611:47 och innehafvaren af N:o 8 Fmk 8,666: — eller inalles Fmk 203,277:47.

Om undertecknade skulle medgifvas rätt att efter samma grund inlösa våra tomter, hvilket Drätselkammarens förslag väl måste anses innebära, ehuru sådant ej uttryckligen utsagts, komme vi att för villorna N:ris 21—23 i östra området och N:ris 1—6 i vestra området, om tillsammans 77,222 qv. alnar, erlægga en löseskilling, stor Fmk 75,368:67. Om vidare tages i beräkning löseskillingen för den af finska kronan innehafde tomt N:o 17 i östra området, om 6,700 qv. alnar, eller Fmk 6,539:20, skulle staden inalles i löseskilling för tomterna få uppbära Fmk 285,185:34, medan hela det pris, som staden till brunns-parksbolaget

skulle erlægga, såsom sagdt, komme att uppgå till Fmk 287,000: —. Härvid bör dock yttermera ihågkommas ej mindre, att staden från villan N:o 8 i östra området komme att fränkilja och med egentliga parken införlifva 27,425 qv. alnar, som icke skulle kosta staden någonting, än att innehafvaren af samma villa för återstoden af densamma förbundet sig att erlægga löseskilling efter ett pris per kvadratfot, som icke uppgår till hälften af det, de öfrige villainnehafvarene åtagit sig betala.

För staden blefve sålunda resultatet just det, som Drätselkammaren ansett böra i denna angelägenhet eftersträfvast, nemligen att hela den löseskilling, staden borde erlægga till brunnsparksbolaget, komme att betäckas af den löseskilling, som af villainnehafvarene skulle betalas, och staden sålunda utan uppoffring bekomma hela den egentliga parken jemte derstädes uppförda värdefulla byggnader.

För undertecknade åter är det sjelffallet af största betydelse, att afgörandet af frågan om de vilkor, på hvilka vi bereddnes tillfälle att inlösa våra tomter icke blefve uppskjutet till en oviss framtid. Det är därför vi tillåta oss härmed hos Herrar Stadsfullmäktige anhålla det Herrar Stadsfullmäktige ville, i sammanhang med hufvudfrågan om brunnsparksområdets öfvertagande af staden, jemväl i hufvudsak bestämma de grunder, enligt hvilka vi berättigades inlösa våra tomter, samt öfverlemna till vederbörande stadsmyndigheter att i öfverensstämmelse med dessa grunder bringa den definitiva uppgörelsen till stånd. Tillika få vi härjemte förklara att, under förutsättning af sådan ordning för ärendets behandling, vi, i likhet med de villainnehafvare, med hvilka underhandlingar härtills förts, äro villige inlösa de af oss innehafvande villatomter N:ris 21 och 23 i östra, äfvensom samtliga N:ris 1—6 i vestra parkområdet emot en köpeskilling, beräknad enligt den af Drätselkammaren kalkylerade grund eller 24,4 penni för hvarje kvadrat fot af lottens areal, sålunda likväl att sagda köpeskilling finge gäldas medelst erläggande årligen af fem procent å dess ursprungliga belopp, deraf årliga räntan skulle utgöra högst fyra procent och återstoden amortering.

Hvad angår villan N:o 22 i östra området, hvilken blifvit till finska konstföreningen testamenterad, ehuru föreningen först efter nuvarande innehafvarens fränfalle träder i full disposition af densamma, så har väl Konstföreningen ännu ej varit i tillfälle att utlåta sig, huruvida föreningen vore villig inlösa villaområdet, men undertecknad Sanmark, som handhar föreningens ekonomiska angelägenheter, får emellertid härmed anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige, i sammanhang med afgörandet af hufvudfrågan, ville besluta att berättiga konstföreningen att på enahanda vilkor som öfrige villainnehafvare verkställa ifrågavarande inlösen.

Helsingfors, den 24 November 1884.

C. G. Sanmark.
C. H. Nummelin.
F. Liewendal.

Rud. Kolster.
C. W. Beichmann.
August Åkerberg.

Th. Wegelius.
C. R. Jankes.

Utdrag ur Helsingfors Drätselkammarens protokoll för den
11 Oktober 1894.

§ 19.

Föredrogs till vidare åtgärd från § 17 af protokollet den 23 sistlidne Augusti det genom Stadsfullmäktiges remiss af den 9 December 1884 till Drätselkammarens utlåtande öfverlemnade ärendet angående ifrågasatt försäljning af de villor i Brunnsparken, hvilka ännu icke blifvit till inlösen upplåtna, uti hvilket ärende handlingarne, jemnlit Kammarens vid först berörda sammanträde fattade beslut, mellan Kammarens ledamöter cirkulerat.

Efter någon diskussion beslöt Drätselkammaren att till Stadsfullmäktige aflåta skrifvelse i ärendet, uppsatt på sätt brefkonseptboken under N:o 181 utvisar.

Vid öfverläggningen uttalades af Ordföranden Herr von Christierson skiljaktig åsigt, som af honom sedermera skriftligen affattats på sätt som följer:

„Om Drätselkammarens förestående beslut, i den del detsamma afser att hos Stadsfullmäktige förorda afyttring af de ännu osålda villalotterna i östra delen af Brunnsparken, har jag icke kunnat obetingadt förena mig. Bland dessa är villalotten N:o 22, belägen emellan den s. k. villavägen och Blekholmssundet, den enda plats inom östra delen af parken med utsigt öfver hamnen och öppnare tillträde till stranden, som ännu icke öfverlåtits i enskild ego. Det synes därför vara all anledning att icke bortgifva äfven denna, med hänsyn till läget värdefulla plats, hvilken fast hellre borde reserveras för framtida allmänt behof. För min del vill jag fördenskull hos Stadsfullmäktige vördsamt hemställa att frågan om försäljning af ifrågavarande villalott, N:o 22 i östra delen af Brunnsparken, finge förfalla.

G. v. Christierson.“

och skulle protokollsutdrag, upptagande denna skiljaktighet biläggas förenämnda skrifvelse. Som ofvan.

In fidem:

Edvard Loo.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Då staden för tio år sedan öfvertog Brunnsparken, bereddes tjugu af villainnehafvarene i Östra delen af densamma tillfälle, att på förmånliga vilkor inlösa sina villatomter. Hvad deremot angick de återstående villalotterna i denna och samtliga i vestra delen af Brunnsparken, hvilkas innehafvare icke i likhet med de förstbemälda tjugu innan upptagandet af underhandlingarna mellan staden och Brunnsparksbolaget utbytt sina ursprungliga arrendekontrakt å femtio år emot nya, ställda att gälla lika lång tid, som den, hvarunder bolaget sjelf egde besitta området, funno Stadsfullmäktige icke anledning att i sammanhang med frågan om Brunnsparakens öfvertagande besluta angående upplåtande till inlösen af desamma, men remitterade till Drätselkammarens utlåtande den af villainnehafvarene i detta syfte ingifna ansökningen. Detta utlåtande har Drätselkammaren numera afgifvit och dervid tillstyrkt upplåtande till inlösen af en del villa lotter, nemligen de i östra delen af Brunnsparken belägna, men i afseende å villorna i vestra Brunnsparksområdet föreslagit att desamma icke skulle försäljas, utan tillsvidare behandlas i enlighet med gällande kontrakt på enahanda sätt som stadens öfriga villalägenheter.

Då detta ärende sålunda efter tio års beredning åter kommer att af Stadsfullmäktige handläggas och emellertid af de innehafvare af villalotter i vestra Brunnsparksområdet, som undertecknat den förra ansökningsskriften, endast en återstår, få undertecknade, som numera äro innehafvare af sagda villalotter, vördsam samt återhemta den tidigare ansökningen, dock med sådan modifikation deraf, att lotterna skulle till vår inlösen upplåtas icke efter det pris, stort 24,4 penni för kvadratfot, hvartill tidigare lotter inom Brunnsparksområdet försålt, utan till pris, som för hvarje skildt fall efter vid tiden för försäljningen försiggången värdering, med hänsyn härvid tagen till platsens läge, lämplighet för bebyggande, den byggnadsordning, som för området komme att vara gällande m. fl. omständigheter, kan bestämmas.

Med anledning af att Drätselkammaren afstyrkt försäljningen och hvad Kammaren till stöd härför anfört, tillåta vi oss tillika framhålla följande:

Drätselkammarens hufvudsakliga motiv är omtanken för parkens utvidgande i en framtid sedan arrenderättigheten för våra lägenheter senast år 1927 utgått. Men med fullt skäl ifrågasättes, huruvida en dylik utvidgning af parken med det område der våra villor med trädgårdar nu äro uppförda vore ens i en aflägsen framtid lämplig och önskvärd.

Den nuvarande till villor icke upplåtna delen af Brunnsparken torde utgöra närmare 40 tunnland, hvartill kommer den areal, som består af villornas trädplanteringar, altså ett ganska betydligt obebygdt område, som dessutom genom den öppna planen utanför katolska kyrkan står i så godt som omedelbart sammanhang med den blifvande parkanläggningen å Observatoriebergen. Inom en stor stad kan det väl icke blifva fråga om att anslå större ytor i ett sammanhang till obebygd park, enär redan den allmänna säkerheten komme att lida deraf. Önskligare vore väl, såsom i Europas större städer allmänt är fallet, att inom staden inrättades mindre parker här och hvar samt att möjligen behöfliga större parker förläggas utom staden. I stället för att i denna redan annars glest bebyggda och ödsliga del af staden våra villor skulle raseras och de bergbundna platser der desamma nu stå i en framtid planteras till skog, synes tanken att disponera något af de till fabriksqvarter ursprungligen anslagna qvarteren å Rödbergen för en framtida parkanläggning vara vida mera tilltalande.

Det område, der villorna i V. Brunnsparken nu äro belägna, utgör ett område för sig, så godt som naturligen afskildt från den öfriga Brunnsparken, och består af en bergmark, hvilken ifall villorna nedrefvos, komme att fordra af staden högst betydliga kostnader för att kunna ombildas till park efter en enhetlig plan, hvarföre vi anse stadens fördel bäst bevakad om försköningsarbetet här öfverlemnas åt villaegarne. Det å stadskartan som park färglagda, egentligen till en villa lott utsedda området mellan villorna N:o 4 å ena sidan samt N:ris 5 och 6 å andra sidan, hvilket område består af kalt berg kunde ju staden disponera för förekommande behof.

Drätselkammarens tanke att till en mera hafsumsusad trakt förflytta värds-
huset, som nu är beläget i skydd för hafsvindarna och dock med en anslående hafsutsig i fonden, i sitt värde, torde det dock väl icke kunna ifrågasättas att stadsförvaltningen för att realisera densamma vore beredd att dekretera förstörandet af det till åtskilliga hundratusen mark stigande privata kapital, som är nedlagdt uti våra villabyggnader.

Ehuru icke utsagdt i Drätselkammarens skrifvelse, torde såsom skäl för ett afslag å vår ansökning möjligen kunna åberopas omtanken för den vid Hafsgatan belägna s. k. fiskarehamnen. Med hänseende till denna hamns läge och beskaffenhet, kunna dock väl icke nu ifrågavarande villor utgöra något slags hinder hvarken för närvarande eller framdeles äfven om man skulle hysa de mest optimistiska förhoppningar om hamnens framtid.

Det hufvudsakliga skäl hvarpå vi våga stödja vår tillförsigt att Stadsfullmäktige skola tillmötesgå vår ansökan, som ju icke innebär att staden måtte göra oss en skänk, utan endast att oss må beredas möjlighet att mot ersättning vinna besittningsrätt till våra områden, är emellertid att stadsförvaltningen konsekvent sträfvat att i afseende å sådana arrendetomter, som varit upplåtna företrädesvis till bebyggande och der sålunda betydligare kapital nedlagts, bereda innehafva-

rene af desamma möjlighet att vinna en bestående rätt till grunden. Sålunda hafva de betydande komplexerna af arrendetomter, som tidigare funnits i stadens sydvestra och vestra delar, under de senaste par årtiondena efter hand försålts. För Berghäll, m. fl. områden, der af särskilda orsaker tomter till en början upplåtits under arrenderätt, har stadsförvaltningen i sigte att bereda möjlighet till tomtinlösen och sålunda förebygga svåra ekonomiska kriser för dem, som der på sina arrendetomter nedlagt stora kostnader med till väsendtlig del upplånade medel. För de områden, som närmast gränsa till stadens linier utarbetas förslag till stadsplaner, der tomter genast kunde under eganderätt upplåtas. Ett uttryck af denna tendens är slutligen väl äfven Drätselkammarens tillstyrkan att de återstående arrendelotterna inom östra Brunnsparken måtte få af sina innehafvare inlösas.

Vi hafva i det föregående tillåtit oss anföra hurusom några tillräckligt vägande skäl att för våra få villalotter inslä ett annat förfarande, icke borde föreligga. Dessa några lotter, belägna ganska glest och delvis vid allmän gata, kunna med väl underhållna planteringar och omgifna af för allmänheten tillgängliga promenadvägar, knappast anses innebära något intrång alls i värdet af Brunnsparken såsom park för staden och en säkrare besittningsrätt till grunden är endast egnad att för innehafvarene möjliggöra nedläggandet af större kostnader på förskönandet af områdena och utförandet af arbeten i detta syfte, som i anledning af nu rådande osäkerhet fått stå bi.

Vår värdsamma anhållan är att Stadsfullmäktige ville i princip uttala sig för att oss måtte beredas möjlighet att emot skälig ersättning inlösa våra villalotter, eventuellt der sådant påkallas, med någon reglering af gränserna, samt lemna Drätselkammaren i uppdrag att i sådant afseende vidtaga vidare åtgärd. Helsingfors, den 5 November 1894.

Josef Stenbäck.

Armida Hinnenberg.

Th. Wegelius.

Otto Seidenschneur.

Uno Kurtén.

P. W. Hannikainen.

För F. Liewendals arfvingar

Gust. Liewendal.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri. 1894.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad år 1895.

Upprättadt af Drätselkammaren.

A n m. Tillfälliga utgifter och inträder äro i förslaget utmärkta med*.

		Utgifter.					
		I. Stadens skulder.					
		<i>Fmk.</i>	<i>pt.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>pt.</i>		
Utgiftens beskaf- fenhet enl. § 58 i K. Förordningen d. 8 December 1873.	a	1:o. Å lånet för stadens reglering, utgörande den $\frac{31}{12}$ 1894 Fmk 10,128:—, erlägges till Finlands statskontor den $\frac{15}{1}$ 1895 i amör- tering 2 % å det ursprungliga skuldbeloppet Fmk 264,400:— med		—	—	5,288	—
	a	2:o. Å lånet för chausséerna, ut- görande den $\frac{31}{12}$ 1894 i åter- stående kapital Fmk 11,007:44, erlägges till Finlands statskon- tor den $\frac{1}{5}$ 1895 en annuitet af $5\frac{1}{2}$ % å det ursprungliga be- loppet Fmk 100,000 eller ränta å 4 % å det oguldna beloppet med 440 30 samt återstoden af annuiteten i amortering 5,059 70		440 30	5,059 70	5,500	—
	a	3:o. Å lånet för folkskolehuset vid Annegatan, utgörande den $\frac{31}{12}$ 1894 i återstående kapital Fmk 6,861:06, erlägges den $\frac{9}{4}$ 1895 till Finlands statskontor en an- nuitet af 10 % å det ursprung-					
Beviljad 1812. Revers d. $\frac{25}{1}$ 1845. " d. $\frac{21}{4}$ 1846. " d. $\frac{27}{1}$ 1847.							
Revers $\frac{1}{5}$ 1863.							
K. S:ns bref d. $\frac{5}{3}$ 1880.							
		Transport		—	—	10,788	—

		Transport	—	—	10,788
		liga skuldbeloppet Fmk 60,000			
		eller ränta å 5 % med	343	05	
		samt återstoden af annuiteten i			
		amortering	5,656	95	6,000
Chausséreglementet den ²⁶ / ₁ 1865 § 6.	a	4:o. a) Å chausséeobligationerna, uppgående sedan den ¹ / ₂ 1885 till Fmk 110,000, erlägges årligen i amortering och 3,6 % ränta b) till chausséeobligationernas amorteringsfond, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1894 Fmk 43,690:—, amorteringstillskott år 1895	7,650	—	
K. S:ns resol. d. ¹⁷ / ₅ 1876.	a	5:o. Å vattenledningslånet af år 1876, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1894 Fmk 1,381,400, erlägges den ¹ / ₅ 1895 i amortering samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ samma år ränta å 5 % med tillsammans .	18,300	—	
			68,612	50	86,912 50
K. S:ns resol. d. ⁴ / ₅ 1882.	a	6:o. Å nybyggnads- och regle- ringslånet af år 1882, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1894 Fmk 1,275,500:—, erlägges den ¹ / ₅ 1895 i amorte- ring samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ ränta å 4 ¹ / ₂ % med	38,000	—	
			56,542	50	94,542 50
K. S:ns resol. d. ²⁶ / ₃ 1892.	a	7:o. Å obligationslånet af år 1892, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1894 Fmk 4,468,000:—, erlägges den ¹ / ₅ 1895 i amortering samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ ränta å 4 ¹ / ₂ % med	17,000	—	
			200,677	50	
Enl. lånekontraktet.	a	Provisioner och kursdifferenser å annuiteten af 1892 års lån, förslagsvis	900	—	218,577 50
S. F. besl. ¹⁴ / ₂ 1893.	a	8:o. Å för inköp af Gumtäckt upptagna lån Fmk 500,000:— erlägges ränta med	—	—	23,776 04
S. F. besl. ¹² / ₆ 1892. D:o ⁹ / ₅ 1894. K. S:ns resol. ¹⁹ / ₃ 1894.	a	9:o. Å lån för reglering af åter- stående köpeskilling för rådhus- annexet (Alexandersgatan N:o 22) samt för uppförande af de nya kommunala sjukhusbyggna- derna, Fmk 650,000 amortering ränta å 5 % med	50,000	—	
			32,500	—	82,500
		Transport	—	—	533,366 54

	c*	Transport 10:o. Å kassakreditiv till belopp af högst Fmk 700,000 provision och ränta förslagsvis — Fmk 545,366:54 —	—	—	533,366	54
			—	—	12,000	—
		II. Stadens embetsverk				
		Magistraten.				
1886 års stat.	b	1 Politieborgmästare, lön 7,000: — arvode 5,000: —	12,000	—		
		1 Justitierådman, lön . 5,000: — arvode 2,000: —				
		för inseende öfver exekutionsverket . . 1,000: —	8,000	—		
		2 Politierådman, lön å 4,000: — arvode å 2,000: —	12,000	—		
		2 Notarier, lön å . . . 1,600: —	3,200	—	35,200	—
		Rådstufvurätten.				
1886 års stat.	b	1 Justitieborgmästare, lön 7,000: — arvode 5,000: —	12,000	—		
		2 Äldre Justitierådman, lön å 5,000: — arvode å 2,000: —				
		förhöjning för 10 års tjänst å 1,000: — personelt vederlag å . 500: —	17,000	—		
Enl. öfverenskommelse och S. F. besl. 17/11 1885.	b	1 Äldre Justitierådman, lön 5,000: — arvode 2,000: —				
		förhöjning för 10 års tjänst 1,000: —	8,000	—		
1886 års stat.	b	2 Äldre Justitierådman, lön å 5,000: — arvode å 2,000: —				
		förhöjning för 5 års tjänst å 500: —	15,000	—		
		3 Yngre Justitierådman, lön å 4,000: —	12,000	—		
		Arvode åt 2 afdelnings- ordförande å 1,000: —	2,000	—		
		1 Notarie för civilprotokollet . .	1,600	—		
		Transport	67,600	—	580,566	54

1886 års stat. K. S:ns bref $\frac{1}{10}$ 1887.	} b	5 Notarier för kriminal- protokollet à 3,000. — 15,000: — Afgår: 1 vakant . . . 3,000: —	Transport 67,600 —	580,566 54
S. F. besl. $\frac{3}{11}$ 1891. D:o $\frac{29}{3}$ 1892.		} b	Tillskottsanslag för en provisorisk 4:de afdel- ning vid Rådstufvu- rätten: Ordförande, arvode . . . 1,000. — Arvode åt ordföran- dens vikarie 3,000: — 2 T. f. rådmän à 2,400: — 4,800: — 2 Extra stadsbetjenter à 900: — 1,800: — 1 T. f. notarie 2,400: —	
S. F. besl. $\frac{5}{6}$ 1894.	b			13,000 —
Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening				
1886 års stat.	} b	1 Magistratssekreterare och Nota- rius publicus, lön	2,500 —	
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1892.		} b	1 Aktuarie	
1886 års stat.	} b		1 Kanslist	1,200 —
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1893.		} b	1 Translater för ryska och tyska språken	1,500 —
1886 års stat.	} b		2 Stadsfiskaler, lön à . . . 3,000: — arvode à 600: — provisoriskt tillskott à . . . 1,200: —	9,600 —
S. F. besl. $\frac{20}{12}$ 1888.		} b	4 Stadsfogdar à 2,000: —	8,000 —
1886 års stat.	} b		4 Exekutionsbetjenter à . . . 1,000: —	4,000 —
S. F. besl. $\frac{21}{12}$ 1889. D:o $\frac{29}{12}$ 1891.		} b	8 Stadsbetjenter, hvar- af 2 anställda vid Ma- gistratens kansli och 6 vid Rådstufvurät- ten à 1,100: —	8,800 —
1886 års stat.	} b		2 Stadsbetjenter vid Magistraten på afdel- ning à 1,000: —	2,000 —
S. F. besl. $\frac{20}{12}$ 1888.		} b	1 Rådhusvaktmästare, jemte fri bostad och ved	1,000 —
1886 års stat.	} b		1 Rådhusdrenge, jemte fri bostad och ved 600	600 —
S. F. besl. $\frac{21}{12}$ 1889.		} c	3 Extra stadsfogdar à 1,600: —	4,800 —
			Transport —	719,666 54

			Transport	—	719,666	54
		Diverse.				
S. F. besl. ¹⁶ / ₁₁ 1886. D:o ⁵ / ₉ 1882.	} b	För renskrifning af protokoll i hemställda mål samt åt aktörerna, förslagsvis		1,700		
	c	Expenser, förslagsvis — Fmk 186,500: — —		10,500	12,200	—
		III. Kommunalförvaltningen.				
		Stadsfullmäktiges kansli.				
1886 års stat.	b	1 Sekreterare		2,800		
		1 Notarie		2,800		
1886 års stat. S. F. besl. ²⁸ / ₁₂ 1891.	b	1 Vaktmästare 600: —				
	b	personelt tillskott. 200: —		800		
	c	Expenser, förslagsvis		5,000	11,400	—
		Drättselkammaren.				
		1 Ordförande		2,500		
		5 Ledamöter å 20 mark för hvarje ledamot och sammanträde, förslagsvis		5,200		
1886 års stat. S. F. besl. ⁴ / ₂ 1890.	b	1 Sekreterare		10,000		
		1 Notarie		3,000		
		1 Kanslibiträde		1,800		
		1 Vaktmästare		800		
	c*	Anslag för uppgörande af ny fastighetsbok		800		
	c	Expenser, förslagsvis		7,000	31,100	—
		Drättselkontoret.				
		1 Stadskamrerare, lön 5,000: — arvode 2,500: — förhöjning för 10 års tjänst 1,000: —		8,500		
1886 års stat.	b	1 Stadskassör, lön 4,000: — arvode 1,800: —		5,800		
		1 Äldre stadsbokhållare		4,000		
		1 Yngre d:o		3,000		
		1 Kontorsskrifvare 1,600: — förhöjning för 5 års tjänst 160: —		1,760		
	b & c	1 Vaktmästare		1,000		
		Transport	24,060		774,366	54

		Transport	24,060	774,366	54
	c	Extra biträden, förslagsvis . . .	5,500		
		Arvode för debetsedlars kringbärande förslagsvis	800		
		Expenser, förslagsvis	2,900	33,260	
		Trafikkontoret.			
	c	1 Kamrerare	5,500		
		1 Bokhållare	3,000		
	b	1 Kassör	2,400		
		1 Vågmästare	2,000		
1886 års stat.	c	2 Vaktmästare à . . . 1,000:—	2,000		
		Extra biträden, förslagsvis . . .	4,000		
S. F. besl. ³¹ / ₃ 1875.	b	Arvode för erhållande af dagliga uppgifter från tullkammaren . . .	500		
		Mätarearvoden, förslagsvis . . .	800		
	c	Expenser, förslagsvis	1,200	21,400	
		Hamnkontoret.			
	b	1 Hamnkapten 3,000:—			
		4 % af uppbörden förslagsvis	6,400:—	9,400	
		1 Hamnmästare i Sörnäs	2,400		
1886 års stat.		1 Hamnkontorsbokhållare	2,500:—		
	b	2 % af uppbörden förslagsvis	3,200:—	5,700	
		1 Äldre vaktmästare	1,200		
	b & c	1 Yngre d:o	1,000		
1886 års stat.		3 Hamnkonstaplar à . . . 850:—	2,550		
1886 års stat.	b	3 d:o à . . . 750:—	2,250		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888.		1 Hamnkonstapel i Sörnäs jemte		750	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1890.	b & c	fri bostad		750	
S. F. besl. ¹¹ / ₄ 1893.		2 Packare och vräkare à . . . 600:—	1,200		
1886 års stat.	b	1 Parmmätaråldermand	200		
1886 års stat.		Hamnfiskalsarvode	400		
S. F. besl. ¹¹ / ₄ 1893.	c	Ångslupslega för inspektionsresor, förslagsvis	200		
		Expenser, förslagsvis	400	27,650	
		Byggnadskontoret.			
1886 års stat.	b	1 Stadsingeniör 8,000:—			
S. F. besl. ²⁶ / ₄ 1892.		resemedel	600:—	8,600	
	b	1 Arbetschef	6,000		
S. F. besl. ¹⁶ / ₂ 1892.		1 Geodet 3,000:—			
	b	resemedel	100:—	3,100	
		Transport	17,700	856,676	54

			Transport	17,700	—	856,676	54
1886 års stat.	b	1 Bokhållare	3,000: —				
		förhöjning för 10 års					
		tjenst	600: —	3,600	—		
	b	1 Trädgårdsmästare	3,000: —				
		förhöjning för 5 års					
		tjenst	300: —				
		hyresmedel	1,000: —	4,300	—		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888.		1 Byggmästare		2,900	—		
S. F. besl. ¹⁶ / ₂ 1892.	b	1 Förrädsförvaltare		1,800	—		
1886 års stat.	b	1 Äldre skogsvakt jemte fri bostad					
		och ved		900	—		
	b	1 Yngre skogsvakt jemte fri bo-					
		stad och ved		720	—		
	c	Extra ingenjör- och ritarebiträ-					
		den, förslagsvis		4,000	—		
		Skogsvaktbiträden och skogskul-					
		tur, förslagsvis		2,000	—		
		Material och handtlångaredagsver-					
		ken vid mätningar, förslagsvis		5,000	—		
		Expenser, förslagsvis		1,500	—	44,420	
		— Fmk 169,230: — —					
IV. Gatubelysningen.							
a) Gasbelysning.							
Kontrakt ³⁰ / ₁₈₆₀ .	} b	493 st. helnattslyktor					
D:o ¹⁹ / ₁₈₉₁ .		å 3,258 bränntimmar	1,606,194.00				
		567 st. halfnattslyktor					
		å 1,505.40 bränntim-					
		mar	853,713.00				
		S:ma bränntimmar	2,459,907.00				
		å 5 kft per timme =					
		12,299,535 kft gas					
		hvaraf 7,500,000.00					
		kft å 8 mk pr 1,000	60,000: —				
		och 4,799,535 kft å					
		7 mk pr 1,000	33,596: 75	93,596	75		
1886 års stat.	b	1 Gaskontrollör, lön		1,200	—		
	b	1 Besiktningssman, lön		200	—		
	c	Gaskontrollörens expenser, för-					
		slagsvis		300	—	95,296	75
		Transport		—	—	996,393	29

		Transport	—	996,393	29	
		b) Petroleumbelysning.				
Kontrakt ²⁷ / ₇ 1893.	b	89 st. helnattslykter å 168 mk per lysår och lykta	14,952	—		
		63 st. halfnattslykter å 73 mk per lysår och lykta	4,599	—		
		211 st. chaussée- och väglykter å 82 mk per lysår och lykta	17,302	—		
		122 st. seglationslykter, 150 dagar å 60 penni per dag och lykta	10,980	—		
		14 st. lykter vid afstjelningsplatserna 138 dagar å 60 penni per dag och lykta	1,159	20		
		8 st. lykter å 15 och 4 st. å 46 dagar i stora allén i Brunns-parken å 30 penni per dag och lykta	91	20		
		13 st. helnattslykter i Sörnäs samt vid Magasins- och Sandvikskajerna, 140 dagar å 30 penni per dag och lykta	546	—		
		3 st. lykter vid folkskolan i Södernäs 200 dagar å 22 penni per dag och lykta	132	—		
		3 st. lykter på isvägen till Sveaborg, 105 dagar å 60 penni per dag och lykta	189	—		
		* 125 st. nya lyktskåp å 50 mk	6,250	—		
		* Ersättning åt entreprenören, betingad af prisförhöjningen å petroleum	800	—		
		* 20 st. lykter att uppställas å platser som af Drätselkammaren kommer att anvisas.	1,000	—	58,000	40
		c) Elektrisk belysning.				
S. F. besl. ²² / ₆ 1882.	b	Belysning af Nikolaikyrkans tornur, förslagsvis	—	300	—	
		— Fmk 153,597:15 —				
		V. Brandverket.				
		a) Afföningar och andra förmåner.				
1886 års stat. S. F. besl. ²⁴ / ₂ 1891. D:o ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	1 Brandmästare, jemte fri bostad och ved	4,500	—		
		1 Underbrandmästare, jemte fri bostad och ved	2,000	—		
		Transport	6,500	—	1,054,693	69

S. F. besl. ²⁴ / ₂ 1891.	b	Transport	6,500 —	1,054,693 69	
		1 Sekreterare i Brandkommissionen	600 —		
		2 Sprutmästare jemte fri bostad och ved å 1,200: —	2,400 —		
		1 Maskinist, jemte fri bostad o. ved	1,200 —		
		6 Sergeanter, jemte d:o å 850: —	5,100 —		
		13 Korpraler, kaserne- rade å 420: —	5,460 —		
		50 Konstaplar d:o å 300: —	15,000 —		
		Kosthållning för 63 man å 250: —	15,750 —		
		Beklädnad för d:o å 150: —	9,450 —	61,460 —	
		b) Brandstallet, 15 hästar.			
		26,000 kilogr. hö, entreprenad å 8½ penni	2,210 —		
		23,000 kilogr. hafre, d:o å 12 pmi	2,760 —		
		Halm, förslagsvis	650 —		
		Skoning och medicin, förslagsvis	800 —		
		Underhåll af seldon m. m. för- slagsvis	200 —	6,620 —	
c) Eldning och belysning.					
50 meterfamnar björkved, entre- prenad å 14 mk 95 penni	747 50				
200 meterfamnar barrved, entre- prenad å 9 mk 75 penni	1,950 —				
Belysning, förslagsvis	3,000 —	5,697 50			
d) Redskap och inventarier.					
Underhåll af redskapen, förslagsv. D:o af brandtelegrafan, för- slagsvis	3,000 —				
* 1 häst till hufvudstationen, för- slagsvis	1,200 —				
* Nya seldon och remtyg för samt- liga hästar, förslagsvis	600 —				
* Nya omgångar hjul till 2:ne man- skaps- och 1 redskapsvagn samt inköp af virke och öfriga till- behör till 2 st. tvåhjuliga vat- tenkärror, förslagsvis	1,200 —	7,200 —			
e) Diverse.					
c Arvoden för brandsyner, förslags- vis	800 —				
	Transport	800 —	1,135,671 19		

		Transport	800	1,135,671	19
S. F. besl. $\frac{3}{10}$ 1893.	c	Expenser, gratifikation m. m. förslagsvis	2,500		
		För inköp af böcker och tidningar	50		
	b *	Arvode åt läkare för besigtning af brandmanskapet, förslagsvis. — Fmk 84,577: 50 —	250	3,600	
VI. Polisnärningen.					
Poliskammaren.					
K. Förordn. $\frac{20}{6}$ 1876.	b	1 Polismästare, lön	6,000:—		
		hyresmedel	1,500:—		
		underhåll af hästar och åkdon	1,500:—	9,000	
K. Sns bref $\frac{30}{3}$ 1886.	b	1 Underpolismästare, lön	4,000:—		
		hyresmedel	1,200:—		
		personelt lönetillskott	1,000:—		
		underhåll af häst och åkdon	800:—	7,000	
K. Förordn. $\frac{20}{6}$ 1876.	b	2 Ledamöter i Poliskammaren å	600:—	1,200	
		1 Sekreterare, lön	1,400:—		
		hyresmedel	600:—	2,000	
		2 Notarier, arvode å	1,200:—	2,400	
		2 Kanslistor, d:o å	1,000:—	2,000	23,600
Ordningspolisen.					
K. Förordn. $\frac{20}{6}$ 1876.	b	2 Kommissarier, lön å	1,500:—		
		hyresmedel å	600:—		
		tjenstgöringsarvode å	300:—	4,800	
		8 Öfverkonstaplar, lön å	750:—		
		tjenstgöringsarvode å	750:—	12,000	
		30 Äldre konstaplar, lön å	500:—		
		tjenstgöringsarvode å	400:—		
		beklädnadshjelp å	200:—	33,000	
S. F. besl. $\frac{21}{11}$ 1882. D:o $\frac{3}{9}$ 1885.	b	32 Yngre konstaplar, lön å	400:—		
		tjenstgöringsarvode å	400:—		
		beklädnadshjelp å	200:—	32,000	
Tillägg:					
		2 Öfverkonstaplar, lön å	750:—		
		tjenstgöringsarvode å	750:—	3,000	
			Transport	84,800	1,162,871
					19

		Transport	84,800	—	1,162,871	19	
S. F. besl. $\frac{21}{11}$ 1882. D:o $\frac{3}{9}$ 1885.	} b	12 Äldre konstaplar, lön å	500: —				
		tjenstgöringsarvode å	400: —				
		beklädnadshjelp å . . .	200: —	13,200	—		
S. F. besl. $\frac{11}{10}$ 1892.	b	12 Yngre konstaplar, lön å	400: —				
		tjenstgöringsarvode å	400: —				
		beklädnadshjelp å . . .	200: —	12,000	—		
S. F. besl. $\frac{11}{10}$ 1892.	b	22 Extra konstaplar, lön å	500: —				
		hyresmedel å	200: —				
		tjenstgöringsarvode å	300: —				
		beklädnadshjelp å . . .	160: —	25,520	—	135,520	—
Detektiva polisen.							
K. Förordn. $\frac{29}{6}$ 1876.	b	1 Kommissarie, lön . . .	1,500: —				
		hyresmedel	800: —				
		tjenstgöringsarvode . . .	500: —	2,800	—		
		1 Öfverkonstapel, lön . . .	1,000: —				
		tjenstgöringsarvode . . .	800: —	1,800	—		
		6 Konstaplar, lön å . . .	500: —				
tjenstgöringsarvode å	500: —						
beklädnadshjelp å . . .	200: —	7,200	—				
<i>Tillägg:</i>							
S. F. besl. $\frac{11}{10}$ 1892.	b	4 Extra konstaplar, lön å	600: —				
		hyresmedel å	200: —				
		tjenstgöringsarvode å	400: —				
		beklädnadshjelp å . . .	100: —	5,200	—	17,000	—
Polisstallet, 6 hästar.							
S. F. besl. $\frac{21}{11}$ 1882. D:o $\frac{3}{9}$ 1885.	} b & c	22,000 kilogr. hö å $7\frac{1}{2}$ penni, entreprenad		1,650	—		
		8,700 kilogr. hafre å 14 penni, entreprenad		1,218	—		
		4,400 kilogr. halm å 4 penni, entreprenad		176	—		
		Skoning och läkemedel, förslagsvis		240	—		
		Remont, förslagsvis		240	—	3,524	—
Diverse.							
1886 års stat.	b & c	2 Politiekarlar å	540: —	1,080	—		
K. Förordn. $\frac{29}{6}$ 1876.	b	Läkarearvode		600	—		
		Till ersättning för oförskyld skada å kläder ådragen i tjensten samt till gratifikation		1,000	—		
		Transport	2,680	—	1,318,915	19	

Enl. kontrakt.	b	Transport	2,680	—	1,318,915	19
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1884.	b & c	Hyra för andra polisvaktkontorets lokal	2,500	—		
S. F. besl. ¹⁵ / ₁₂ 1891.	b	Hysesbidrag för vaktkontoren vid chausséerna	1,140	—		
	b	Provisoriskt tillskottsanslag för den ordinarie polispersonalens beklädnad	16,210	—		
	c	Expenser, förslagsvis	3,000	—	25,530	
		— Fmk 205,174: — —				
VII. Sundhets- och Sjukvården.						
Läkarepersonal.						
S. F. besl. ²⁴ / ₁₀ 1893.	b	Förste stadsläkaren, lön	6,000:—			
		arvode	4,000:—	10,000		
K. S:ns res. ⁵ / ₂ 1894. 1886 års stat.	b	Andre stadsläkaren	3,000	—		
	b	2 Distriktsläkare inom staden å	3,000:—	6,000		
S. F. besl. ⁹ / ₄ 1889.	b	1 D:o i Tölö distrikt	3,000:—			
D:o ²⁹ / ₁₀ 1891.	b	resemedel	600:—	3,600		
D:o ³⁰ / ₉ 1890.	b	1 D:o i Sörnäs distrikt	3,000:—			
		tillskottsarvode	1,000:—	4,000		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	1 D:o i Berghällsdistrikt	3,000:—			
		tillskottsarvode	1,000:—	4,000		
D:o ⁹ / ₄ 1889. 1886 års stat.	b	1 Kvinlig läkare	3,000	—		
	b	1 Barnmorska	300	—	33,900	
Hälsovårdsnämnden.						
S. F. besl. ² / ₁₂ 1889.	b	{	1 Sekreterare	1,600	—	
D:o ²⁹ / ₁₂ 1892.			1 Vaktmästare	900	—	
			Expenser, förslagsvis	2,500	—	5,000
Maria sjukhuset.						
a) <i>Afdelningen för icke epidemiska sjukdomar.</i>						
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	{	1 Öfverläkare, lön	3,000	—	
			1 Amanuens, jemte rum, värme, belysning, städning och kost, lön	1,200	—	
			2 Sköterskor (bildade) jemte bostad, ljus, värme och kost, lön å 50 mk i månaden.	1,200	—	
			Transport	5,400	—	1,383,345
						19

		Transport	5,400 —	1,383,345	19	
	b	2 Sköterskor, i öfrigt såsom föregående, men lön å 30 mk i månaden	720 —			
		2 Nattsköterskor å 30 mark i månaden	720 —			
		2 Städerskor, jemta bostad, värme, lyse och kost, lön å 15 mk i månaden	360 —			
		1 Eldare, jemte rum, värme och belysning, lön	900 —			
		Värme och belysning	7,000 —			
		Medicin	4,000 —			
		Underhåll af inventarier	2,000 —	21,100		
		<i>b) Afdelningen för epidemiska sjukdomar.</i>				
		1 Läkare, jemte fri bostad om fyra rum och kök samt värme, lön	3,000 —			
		3 Sköterskor (bildade) jemte bostad, ljus, värme och kost, lön å 50 mk i månaden	1,800 —			
	2 Nattsköterskor å 30 mk i månaden	720 —				
	1 Städerska, jemte bostad, ljus, värme och kost, lön å 15 mk i månaden	180 —				
	1 Dräng	} tjenstgöra jemväl vid desinfektionsinrättningen; jemte bostad, ljus, värme och kost, lön å 350 mk i året	700 —			
	1 Stalldräng					
		Värme	1,500 —			
		Belysning	1,000 —			
		Medicin	1,000 —			
		Underhåll af inventarier	1,000 —	10,900		
	<i>c) Ekonomieafdelningen.</i>					
	1 Syssloman, jemte bostad om två rum och kök samt värme, lön .	1,500 —				
	1 Hushållerska, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	600 —				
		Transport	2,100 —	1,415,345	19	

S. F. besl. ²⁹/₁₂ 1893.

		Transport	2,100 —	1,415,345 19
	b	2 Köksor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön å 240 mk . . .	480 —	
		2 Pigor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön å 180 mk . . .	360 —	
		2 Kokerskor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön å 180 mk . . .	360 —	
		1 Öfvertvätterska, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön . . .	480 —	
		3 Tvätterskor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön å 200 mk . . .	600 —	
		1 Vaktmästare, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	550 —	
		2 Drengar, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön å 350 mk i året	700 —	
		Kost för 110 patienter å 70 penni per dag	28,105 —	
		Kost för 27 af personalen å 1 mk per dag	9,855 —	
		Värme och belysning	2,500 —	
		Underhåll af inventarier	1,800 —	
		b & d För oförutsedda utgifter	3,000 —	50,890 —
			Kolerabaracker, sanitetsstation m.m.	
	c*	Anslag för kolerafarsotens bekämpande år 1895, förslagsvis	8,000 —	
	c	Bevakning och brandförsäkring af barackerna samt yttre belysning	1,000 —	9,000 —
		Underhåll af en poliklinik.		
	c*	Anslag	3,000 —	
		D:o för en lasarettssafdelning	4,000 —	7,000 —
		Helsopolisen.		
	b	1 Tillsyningsman vid helsopolisen	3,000 —	
	b	{ 1 D:o vid d:o	2,200 —	
		{ 2 D:o vid d:o å 2,000: —	4,000 —	
	c	Kostnad för bedrifvande af desinfektionsinrättningen, förslagsvis	1,000 —	
	b	Hyra för besiktningslokal	800 —	
	b	Veterinärarvode och ersättningar för kasseradt kött	300 —	11,300 —
		Transport	—	1,493,535 19

S. F. besl. ²⁹/₁₂ 1893.S. F. besl. ²⁴/₁₀ 1893.
1886 års stat.S. F. besl. ²¹/₁₂ 1889.
D:o ³⁰/₃ 1891.
D:o ²⁰/₁₂ 1892.

Enl. kontrakt.

S. F. besl. ³⁰/₅ 1891.

		Tarnsport	—	1,493,535	19
		Undersökningsstation för lifsmedel.			
1886 års stat.	b	1 Föreståndare	3,000		
		1 Dräng	720		
S. F. besl. ¹⁶ / ₁₁ 1886.	b & c	Till inköp af apparater, kemika- lier och böcker, förslagsvis . . .	800	4,520	
		— Fmk 153,610: — —			
		VIII. Fattigvården.			
		Fattigvårdsstyrelsen.			
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	1 Ordförande	3,500		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1890.	b	1 Sekreterare	2,000		
		Vaktmästarearvode	300		
		Arvode för tillsyningsmän, för- slagsvis	2,100		
	c	Ersättning för inspektionsresor åt tillsyningsmännen, förslagsvis . .	800		
		Städning af styrelsens lokal . . .	60	8,760	
		Fattiggården.			
1886 års stat.	b	1 Inspektor, jemte fri bostad och ved	3,000		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	1 Kontorsbiträde	600		
1886 års stat.		1 Predikant	1,000		
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	b	3 Sjuksköterskor för fattiggården å 480: —	1,440		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	1 Öfversköterska vid dårvårdsaf- delningen	960		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891. D:o ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	4 Kvinliga vårdare vid dårvårds- afdelningen å 600: —	2,400		
1886 års stat. S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	2 Manliga vårdare vid dårvårds- afdelningen å 720: —	1,440		
		Beklädnad för de fattiga i fattig- gården, förslagsvis	10,000		
		Kost för de fattiga i fattiggården samt inrättningens sjukhem, för- slagsvis	30,000		
	c	Läkemedel, förslagsvis	2,500		
		Inventarier, förslagsvis	2,500		
		Materialier, förslagsvis	800		
		Ved och belysning, förslagsvis . .	6,000		
		Transport	62,640	1,506,815	19

		Transport	62,640	1,506,815	19
	c	Hafre och hö för tvenne hästar, förslagsvis	900		
		Remontarbeten å fattiggården, förslagsvis	3,900	67,440	—
		Arbetsinrättningen.			
	b	Fattiggårdsinspektorn, lönetillskott	1,500		
		Predikanten, lönetillskott	400		
	b	1 Tillsyningsman, jemte fri bostad, ved och lyse	1,200		
		2 Vaktmästare, jemte fri bostad, ved och lyse, å 720:—	1,440		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	1,000		
		Kost, förslagsvis	15,000		
		Beklädnadskostnader, förslagsvis	3,000		
		Materialier, förslagsvis	3,500		
		Inventarier och arbetsverktyg, förslagsvis	500		
		Flitpenningar, förslagsvis	1,000		
		Remontarbeten, förslagsvis	600	29,140	—
		Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen.			
	c	Ständiga understöd:			
		Månatliga bidrag å understödsbref	46,000		
		För i staden utackorderade	11,500		
		För å landsbygden utackorderade	45,000		
		I särskilda inrättningar intagne	6,150		
		Tillfälliga understöd, förslagsvis	20,000		
		Understöd åt värnepligtiges hustrur och barn, förslagsvis	1,500		
		Sjukvård, förslagsvis	7,000		
		Kostnad för sinnesrubbade personer, intagna å dårvårdsanstalt, förslagsvis	16,000		
		Läkemedel, förslagsvis	8,000	161,150	—
		Diverse.			
	d	För oförutsedda behof, förslagsvis	—	7,000	—
		— <i>Fmk 273,490:</i> — —			
		Transport	—	1,771,545	19

S. F. besl. ²¹/₁₂ 1889.

		Transport	—	1,771,545	19
		IX. Undervisningsväsendet.			
		a) Navigationsskolan.			
S. F. besl. $10/2$ 1876. Enl. kontrakt.	b	Hyra	2,400	—	
	c	Ved, förslagsvis	400	—	2,800
		b) Realskolan.			
S. F. besl. $19/9$ 1876. Enl. kontrakt.	b	Hyra för skollokalen	4,500	—	
	c	Ved och belysning, förslagsvis	600	—	
	c	Inventarier och diverse, förslagsvis	300	—	
S. F. besl. $19/9$ 1876. 1886 års stat.	b	Hyresmedel åt rektor	1,200	—	
	b	D:o åt 3 lärare å 900:—	2,700	—	
	b	Aflöning åt en vaktmästare	600	—	9,900
		c) Handverksskolorna.			
K. kung. $25/11$ 1885.	c	Anslag för högre handverksskolorna	16,254	—	
S. F. besl. $14/8$ 1892.	c	Anslag för lägre d:o	3,478	—	19,732
		d) Handelsinstitutet.			
	c*	Anslag	—	—	4,000
		e) Skolan för andesvaga barn.			
	c*	Anslag att utgå med 300 mk för hvarje i anstalten intagen frielev från Helsingfors, dock till sammanlagdt belopp af högst	—	—	4,500
		f) Folkskolorna.			
		<i>Aflöningar.</i>			
	b	4 Lärare, lön å 2,000:— förhöjning för 15 års tjänst å 1,000:—	12,000	—	
	b	3 Lärare, lön å 2,000:— förhöjning för 10 års tjänst å 800:—	8,400	—	
1886 års stat. S. F. besl. $22/9$ 1891.	b	16 Lärare, lön å 2,000:— förhöjning för 5 års tjänst å 400:—	38,400	—	
		Transport	58,800	—	1,812,477
					19

		Transport	58,800	—	1,812,477	19
1886 års stat. S. F. besl. $\frac{22}{9}$ 1891.	b	1 Sånglärare, lön för 40 veckotimmar à 62:50 2,500:— förhöjning för 10 års tjenst 1,000:—	3,500	—		
		1 Slöjdlärare, lön . . . 2,000:— förhöjning för 5 års tjenst 400:—	2,400	—		
		2 Slöjdlärare, arvode, för 38 vecko- timmar à 2,000 mk, för 28 vecko- timmar à 2,714:29	5,428	58		
S. F. besl. $\frac{21}{12}$ 1889.	b	1 Sånglärare, arvode för 24 vecko- timmar à 62:50	1,500	—		
		16 Lärare, arvode à 2,000:— . . .	32,000	—		
		1 Lärarebiträde i slöjd	1,200	—		
		1 Do i skrädderiarbete	1,000	—		
		1 Lärare i grekisk-ryska trosläran	600	—		
		3 Lärare, ännu icke antagne, ar- vode à 2,000:—	6,000	—		
		1 Sånglärare, ej antagen, arvode för 18 timmar à 62:50	1,125	—		
		4 Lärarinnor, lön à . . . 1,700:— förhöjning för 20 års tjenst à 680:—	9,520	—		
		5 Lärarinnor, lön à . . . 1,700:— förhöjning för 15 års tjenst à 510:—	11,050	—		
		10 Lärarinnor, lön à . . . 1,700:— förhöjning för 10 års tjenst à 340:—	20,400	—		
1886 års stat. S. F. besl. $\frac{22}{9}$ 1891.	b	16 Lärarinnor, lön à . . . 1,700:— förhöjning för 5 års tjenst à 170:—	29,920	—		
		1 Sånglärarinna, lön för 22 veckotimmar à 58 mk $33\frac{1}{2}$ p:ni 1,283:33 förhöjning för 15 års tjenst 384:99	1,668	32		
		1 Sånglärarinna, lön för 30 veckotimmar à 58 mk $33\frac{1}{2}$ penni 1,750:— förhöjning för 5 års tjenst 175:—	1,925	—		
		3 Lärarinnor, arvode à	1,700:—	—	5,100	—
		Transport	193,136	90	1,812,477	19

		Transport	193,136 90	1,812,477 19
	b	1 Sånglärarinna, arvode för 22 veckotimmar å 58 mk 33 $\frac{1}{2}$ penni	1,283 33	
		1 Sånglärarinna, ännu icke antagen, arvode för 18 veckotimmar å 58 mk 33 $\frac{1}{2}$ penni	1,050 —	
		6 Lärarinnor, ännu icke antagna, arvode å 1,700: —	10,200 —	
		4 Lärarinnor, lön å . . . 1,400: — förhöjning för 25 års tjänst å 700: —	8,400 —	
		2 Lärarinnor, lön å . . . 1,400: — förhöjning för 20 års tjänst å 560: —	3,920 —	
		4 Lärarinnor, lön å . . . 1,400: — förhöjning för 15 års tjänst å 420: —	7,280 —	
		7 Lärarinnor, lön å . . . 1,400: — förhöjning för 10 års tjänst å 280: —	11,760 —	
		15 Lärarinnor, lön å . . . 1,400: — förhöjning för 5 års tjänst å 140: —	23,100 —	
		1 Lärarinna, lön 1,286: — förhöjning för 10 års tjänst 257: 20	1,543 20	
		1 Lärarinna, lön 1,286: — förhöjning för 5 års tjänst 128: 60	1,414 60	
		18 Lärarinnor, arvode å 1,400: —	25,200 —	
		3 Lärarinnor, ännu icke antagna, arvode å 1,400: —	4,200 —	
		2 Timlärarinnor för de förberedande skolorna, arvode å 1,250: —	2,500 —	
		c Vikarier och sannolikt ökad lärorepersonal under höstterminen, förslagsvis	13,500 —	
		b 1 Inspektör	8,000 —	
	b 1 Ekonom	2,000 —		
	b 1 Sekreterare i direktionen.	1,200 —		
	b	4 Vaktmästare å 800: —	3,200 —	
		1 Gårdsdräng	660 —	
		1 Gårdsdräng	600 —	
		Transport	324,148 03	1,812,477 19

1886 års stat.
S. F. besl. 22/9 1891.

1886 års stat.
S. F. besl. 20/12 1888. }
S. F. besl. 21/12 1889. }
1886 års stat. }
S. F. besl. 28/12 1886. }
D:o 29/12 1890. }
D:o 29/12 1892. }
S. F. besl. 28/12 1886. }
D:o d:o }
D:o 29/12 1891. }

		Transport	324,148 03	1,812,477 19
	c	Arvoden för matrikelföringen vid de högre folkskolorna	600 —	
		Arvoden för 2 föreståndare och 2 föreståndarinnor vid de högre folkskolorna	800 —	
		Bidrag till fortsättningsskolor: för gossar 2,000: —		
		„ flickor 3,800: —	5,800 —	
		<i>Öfriga kostnader.</i>		
		Hyror för skollokaler: för redan hyrda . . . 25,190: —		
		1895 1,000: —	26,190 —	
	c	Undervisningsmaterial, förslagsvis	7,200 —	
		Material för handarbeten, förslagsvis	4,700 —	
		Ny skolmöbel och reparation af gammal, förslagsvis	4,500 —	
		Ved och vedhuggning, förslagsvis	15,300 —	
		Belysning, förslagsvis	13,500 —	
	c & d	Till beklädnadshjelp åt fattiga elever, förslagsvis	9,700 —	
		Renhållning, förslagsvis	8,700 —	
	c	Annonsor, blanketter, annat tryck och oförutsedda utgifter, förslagsvis	1,900 —	
	c	Underhålls och reparationskostnader för skolornas gårdar och lokaler, förslagsvis	9,800 —	
	b	Bidrag till pensionering af landets folkskollärarepersonal: afgifter för 47 lärare å 40 mk 1,880: —		
		och för 104 lärarinnor å 30 mk 3,120: —	5,000 —	437,838 03
		g) Folkbiblioteket och läsesalen.		
	b	1 Bibliotekarie	3,000 —	
		1 Första amanuens	1,200 —	
	b	3 Andra d:o å 900: —	2,700 —	
		2 Extra d:o å 500: —	1,000 —	
		Transport	7,900 —	2,250,315 22
Enl. kontrakt.				
K. Förordn. 5/3 1886.				
1886 års stat.	}			
S. F. besl. 3/5 1889.		b		
D:o 21/12 1889.		b		
D:o d:o		b		
D:o 20/12 1891.	c			

		Transport	7,900	—	2,250,315	22
1886 års stat. S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888.	} b	1 Vaktmästare, jemte fri bostad och ved	900	—		
D:o d:o. D:o ²⁰ / ₁₂ 1891. 1886 års stat.	} b	1 Vaktmästarebiträde	600	—		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1887.	} b	1 Gårdskar, jemte fri bostad och ved	250	—		
	c	Böcker, tidskrifter och tidningar jemte inbindning, förslagsvis .	7,000	—		
		Ved och belysning, förslagsvis .	3,600	—		
		Brandstodsafgifter, förslagsvis .	200	—		
	c & d	Diverse samt oförutsedda utgifter, förslagsvis	2,500	—	22,950	—
		h) Folkbibliotek och läsesal i Sömnäs.				
	c *	Anslag	—	—	6,860	—
		— <i>Fmk 508,580: 03</i> —				
		X. Staden åliggande all- männa onera.				
		a) Skjutshållning.				
Guv. res. ⁷ / ₄ 1887. Enl. kontrakt.	} b	Entreprenad, 8 hästar å 370: —	—	—	2,960	—
		b) Kronoutlagor.				
Resol. på städ. besv. ¹⁹ / ₁₂ 1757 § 58.	} b	Boskapspenningar och utsädesaf- gift	—	—	53	04
		c) Inkvarteringen.				
Inkv. regl. ¹⁹ / ₁ 1876. S. F. besl. ¹¹ / ₃ 1879.	} b	Inkvarteringskostnader, förslags- vis	—	—	229,350	20
		d) Inkvarteringsnämnden.				
	b	1 Ordförande	2,000	—		
		1 Sekreterare	1,600	—		
1886 års stat.		1 Kvartermästare	2,000	—		
		1 Translater	800	—		
		1 Vaktmästare	800	—	7,200	—
		— <i>Fmk 239,563: 24</i> —				
		Transport	—	—	2,519,688	46

			Transport	—	2,519,688 46
			XI. Vattenledningen.		
			Förvaltning och drift.		
1886 års stat. S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888. D:o ¹⁶ / ₂ 1892. D:o ²⁹ / ₃ 1892.	} b	1 Vattenledningsingenjör, lön	5,800:—		
		förhöjning för 10 års tjänst	1,160:—	6,960	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1890. 1886 års stat.	} b	1 Bokhållare		2,400	
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888. D:o ²⁹ / ₁₂ 1890.	} b	1 Rörmästare		3,000	
		1 Verkmästare, lön	1,600:—		
		hyresmedel	400:—	2,000	
1886 års stat.	b	1 Förste maskinist jemte fri bostad och ved	2,100:—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1890.	b	personelt tillskott	300:—	2,400	
1886 års stat. S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1890.	} b	1 Andre maskinist jemte fri bostad och ved		1,200	
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	b	1 Putsare jemte fri bostad och ved		900	
1886 års stat. S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	} b	1 Filterförman jemte fri bostad och ved		1,200	
D:o d:o d:o. D:o ²⁹ / ₁₂ 1891.	} b	1 Reservoirvakt, jemte fri bostad och ved		420	
		Driftkostnad för pumpverket, förslagsvis		6,000	
		D:o för filtrerna, förslagsvis		8,000	
	c	Afläsning och kontroll af vattenmätare, förslagsvis		6,000	
		Mätningar och undersökningar för utvidgningar, förslagsvis		1,500	
		Brandförsäkringspremier och utskylder till Helsing kommun, förslagsvis		1,700	
Enl. kontrakt.	b *	Arrende för skyddsområde invid Vanda å		600	
S. F. besl. ⁵ / ₁₂ 1887.	b	Resemedel, förslagsvis		400	
		Expenser, förslagsvis		2,000	
	c	Kostnader för distribuering och indrifning af debetsedlar och räkningar, förslagsvis		500	
	c *	Kostnader för privata anslutningar och uppsättningar af vattenmätare, förslagsvis		22,356	
Enl. kontrakt.	b	Hyra för verkstadslokal		2,644	25,000
			Transport	—	2,591,868 46

		Transport	—	—	2,591,868 46
		Underhåll och remont.			
	c	Remont och underhåll af vattenledningens byggnader, hägnader, dammar, maskiner och rörrät, förslagsvis	18,000	—	
	c	Reparation och justering af vattenmätare, förslagsvis	1,500	—	19,500
	c *	Uppförandet af nya filtra	—	—	146,000
		Utsträckning af rörrätet samt inköp af vattenmätare.			
	c *	Nyläggning af vattenledningen under Wilhelmsgatan från Michaelsgatan till adress N:o 11	1,450	—	
	c *	Utsträckning af vattenledningen från gården N:o 17 vid Högbergsgatan till Röddäldsgatan.	6,100	—	
	c *	Utsträckning af vattenledningen till Hermanstad	23,300	—	
	c	Inköp af vattenmätare	5,000	—	35,850
		Diverse mindre arbeten.			
	c *	För brandposters förseende med vattenaflopp	500	—	
	c *	Rensning af vattenledningsröret under Michaelsgatan mellan Alexanders- och Wilhelmsgatorna	400	—	
	c *	2 st. vattenvärmsstationer för brandposternas skötsel.	800	—	1,700
		— <i>Fmk 275,230: — —</i>			
		XII. Saluhallen.			
S. F. besl. 29/10 1889.	b	1 Uppsyningsman, lön 1,200: —			
		beklädnadshjelp 150: —	1,350	—	
Enl. kontrakt.	b	Belysning, förslagsvis.	5,500	—	
	c	Renhållning m. m., förslagsvis	1,200	—	8,050
		— <i>Fmk 8,050: — —</i>			
		Transport	—	—	2,802,968 46

		Transport	—	—	2,802,968	46
		XIII. Stadens jordlägenheter.				
c	}	Gumtäckt, förvaltningskostnader m. m.	6,000	—	6,700	—
		Mejlans, utskylder, förslagsvis	700	—		
		— <i>Fmk 6,700:</i> — —				
		XIV. Allmänna arbeten.				
		1:o. Byggnader och lägenheter.				
		<i>Remont och underhåll.</i>				
c *		Remont af Kajsaniemi vårdshusbyggnader	2,500	—		
c *		Ändring af ingångarna till Saluhallen	3,000	—		
c *		Inredning af kassahvalf i Drätselkammarens lokal	2,700	—		
c *		Förändring af inredningen i Tull- och packhuset	6,300	—		
c *		Nytt afträde och pissoir för vårdshuset i Brunnsparken	3,860	—		
c		Diverse reparationer	15,000	—	33,360	—
		2:o. Gator och allmänna platser.				
		a) <i>Remont och underhåll.</i>				
c		Diverse reparationer	—	—	9,000	—
		<i>Regleringsarbeten.</i>				
c *		Planering af Skepparebrinken	2,640	—		
c *		D:o af Sjömansgatan framför tomt N:o 13	1,140	—	3,780	—
		3:o. Kanaler och afloppsdiken.				
		a) <i>Remont och underhåll.</i>				
c *		Kompletteringsarbeten	6,000	—		
c		Diverse underhåll	9,000	—	15,000	—
		Transport	—	—	2,870,808	46

		Transport	—	—	2,870,808 46
		4:o Vägar.			
		<i>Remont och underhåll.</i>			
c *		Remont af brolocket å långa bron	3,000	—	
c		Diverse reparationer	10,000	—	13,000 —
		5:o. Chausséer.			
		a) <i>Remont och underhåll.</i>			
c		Chausséerna i Brunnsparken . .	500	—	
c *		Makadamisering af östra chaus- séen från Broholmogatan till spårvägsstallet, halfva kostna- den	13,600	—	
c		Diverse underhåll	15,000	—	29,100 —
		b) <i>Nyanläggningar.</i>			
c *		Fortsättning af chausseen genom Djurgården från östra till vestra chausseen	—	—	4,000 —
		6:o. Hamnar.			
		a) <i>Remont och underhåll.</i>			
c *		Remont af ballastkajen i Sörnäs	6,970	—	
c *		Remont af packhuskajen i norra hamnen	10,000	—	
c		Nedfartsbroar till isarne jemte stängsel vid kajerna	2,000	—	
c		Diverse reparationer	7,000	—	25,970 —
		b) <i>Nybyggnader.</i>			
c *		Kajarbeten i Södra hamnen, af- sedda att i samband med hamn- banan utföras år 1895	—	—	490,000 —
		7:o. Planteringar.			
		a) <i>Remont och underhåll.</i>			
c		Underhåll af planteringar och träd- skolor	40,000	—	
c		Underhåll af hägnader	1,000	—	41,000 —
		b) <i>Nyanläggningar.</i>			
c *		Observatoriibergens planering . .	5,000	—	
c *		Planterings- och planeringsarbeten i Brunnsparken	2,000	—	
		Transport	7,000	—	3,473,878 46

		Transport	7,000 —	3,473,878 46
	c *	Planeringsarbeten i Kaisaniemi	1,500 —	
		D:o i Hesperia	2,000 —	
		Jordfyllning till Henriksesplanaden	1,200 —	
		Inköp af soffor	500 —	
		Inköp af träd och buskar	400 —	12,600 —
		8:o. Renhållningsväsendet.		
		<i>Remont och underhåll.</i>		
	c	Underhåll af afstjelpningsplatser, bryggor och prämar	4,000 —	
		Vakters och prämkarlars aflöning samt tömning af prämar	5,000 —	
		Latriners och pissoirers underhåll	10,000 —	
		Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar	32,000 —	
		Rengöring af hamnar och kajer	1,500 —	
		Bevattning af stadens centrala gator, Parkgatan och chausséerna i Brunnsparken jemte östra och vestra chausséerna	6,500 —	59,000 —
		9:o. Arbetsredskap.		
	c	Diverse inköp och remont	— —	5,000 —
		10:o. Diverse.		
	c & d	Underhåll af klappbryggor, vedmått, lyktstolpar m. m. samt diverse oförutsedda utgifter	— —	6,000 —
		— Fmk 746,810: — —		
		XV. Pensioner.		
Mag. besl. ¹³ / ₅ 1857.	} b	Rådmansenkan I. S. T. Decker	400 —	
D:o ¹ / ₉ 1870.				
D:o ¹⁸ / ₂ 1863.	b	Magistratssekreteraredottern M. K. Wirzenius	266 67	
D:o ³⁰ / ₁₀ 1867.	b	Stadsfiskalsenkan I. C. Winter	300 —	
D:o d:o.	b	Rådmansdöttrarna C. F. och H. S. Bergholm	340 —	
S. F. besl. ⁹ / ₂ 1875.	b	Rådmannen H. L. Crohns tre barn	600 —	
D:o ²⁹ / ₁₂ 1883.	b	Förra lärarinnan E. Heintzie	800 —	
		Transport	2,706 67	3,556,478 46

			Transport	2,706 67	3,556,478 46
S. F. besl.	²⁰ / ₁₂ 1888.	b	Förre fångknekten Jakob Stark	240	
			D:o d:o Abraham Frisk	180	
			D:o d:o Gustaf Sandroos	120	
D:o	³ / ₁₂ 1889.	b	Förre sprutmästaren M. Henelius	800	
D:o	²¹ / ₁₂ 1889.	b	D:o d:o I. Sillman	800	
			Förre hamnvaktmästaren C. M. Hagman	600	
D:o	⁹ / ₈ 1890.	b	Förre stadsträdgårdsmästaren L. A. Jernström	500	
D:o	² / ₁₂ 1890.	b	Förre ordningsmannen vid brandverket I. Rönneberg	400	
D:o	¹⁵ / ₁₁ 1892.	b	Förre stadsläkaren C. Qvist	3,500	
D:o	⁹ / ₃ 1893.	b	Förre auktionskassören J. W. Nygren	2,400	
D:o	⁹ / ₆ 1893.	b	Förre extra stadsfogden Moses Lindberg	400	
D:o	¹⁶ / ₆ 1893.	b	Auktionskassörsenkan Fredrika Wilhelmina Lindman	240	
D:o	d:o.	b	Brandkonstapelsenkan Gustava Hokkanen	120	
D:o	³ / ₁₀ 1893.	b	Drätselkammarsekreteraren O. Ehrströms enka och 3 minderåriga barn	1,200	
D:o	⁷ / ₁₁ 1893.	b	Stadsfiskalsenkan Albertina Meller	200	14,406 67
— Fmk 14,406: 67 —					
XVI. Diverse.					
		c	Taxerings- och Pröfningsnämndens sekreterare	2,000	
			Expenser, förslagsvis	900	
			För revision af stadens räkenskaper, förslagsvis	4,100	
			Eldnings- och lysningsämnen, förslagsvis	12,000	
D:o	⁹ / ₁₀ 1875.	b	Anslag för signalering af middagstimmern	300	
		c	För stormvarningstelegram, förslagsvis	250	
			Brandstodsafgifter, förslagsvis	6,500	
D:o	²⁹ / ₁ 1889.	b	Anslag åt mantalsskrifvaren	2,000	
D:o	²⁹ / ₁₂ 1890.	} b	D:o för byggnadsinspektör, förslagsvis	2,400	
D:o	²⁹ / ₁₂ 1893.				
Transport				30,450	3,570,885 13

S. F. besl. $\frac{10}{6}$ 1890.	b	Transport	30,450	3,570,885	13
Fiskeristadga för H:fors $\frac{1}{2}$ 1890.	b	Arvode åt en elektrotekniker . . .	1,200		
Kontr. $\frac{28}{1}$ 1887.	b *	Arvode åt 2:ne fiskeritillsynings- män, förslagsvis	600		
	b *	Bidrag till länefängelsets ombygg- nad för åren 1889—98.	10,000		
	c	Utskrifning af vallängden jemte register dertill.	1,000		
	c	Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500		
S. F. besl. $\frac{22}{3}$ 1891.	b *	Anslag till arbetshuset för fattiga barn	5,000		
	*	Anslag till fängelseföreningens skyddsherberge	600		
	c	Omkostnader för hundskatten, för- slagsvis	200		
	c	Inventarier till särskilda stadens hus, remont och komplettering, förslagsvis	4,000		
Enl. kontrakt.	b & c	Telefonafgifter, förslagsvis	4,000		
	c	Afkortning och restitution å ut- taxerade medel och andra in- komster, förslagsvis.	60,000		
	c & d	För oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande	30,000	149,550	
		— Fmk 149,550: — —			
		Summa Fmk	—	3,720,435	13

		Bokstaven angiver inkomstens beskaf- fenhet enligt 58 § i kommunallagen.				
Inkomster.						
Disponibel behållning från föregående						
år påräknas icke						
I. Räntor.						
Chausséoblig. reglem. 29/1 1865 § 4.	c	Å chaussée-obligationer, förslags- vis	3,400	—	—	—
	b	Å tomtlösen, förslagsvis	37,000	—	—	—
Enl. donat. urkunder.	b	Å donationsfonder, hvilkas ränta tillfaller staden, förslagsvis . . .	14,300	—	—	—
	c	Diverse räntor, förslagsvis	100	—	54,800	—
II. Tomtlösen.						
S. F. besl. 9/3 1893.	b	Amortering å köpeskillingen för försålda tomter, förslagsvis . . .	—	—	73,000	—
III. Stadens fasta egendom.						
K. S:ns resol. 12/1 1879.	b	a) Räntor från donerade hemman. Förslagsvis	—	—	2,000	—
b) Stadens afhysta område.						
Kongl. försäkr. 23/2 1789 §§ 1 och 4.	b	Arrenden för byggnader och tom- ter samt utarrenderade mindre platser inom stadens plan, för- slagsvis	17,100	—	—	—
K. Förordn. 9/12 1873 § 6.	b	Arrenden för jordlägenheter, vil- laområden och smärre platser utom stadens plan, förslagsvis . . .	115,000	—	—	—
Enl. inlösningsvilkoren.	b	Arrenden från Brunnsparksområ- det, förslagsvis	10,800	—	—	—
K. S:ns utsl. 11/11 1884. S. F. besl. 29/10 1888.	b	Hyra för försäljningsplatser å Salu- och Kaserntorgen, för- slagsvis	18,000	—	—	—
Enl. kontrakter.	b	Hyra för lokaler i Folkbiblioteket	2,300	—	—	—
			Transport	163,200	—	129,800

		Transport	163,200	—	129,800	—
Enl. kontrakt.	b	Hyra för bodar och diskar, förslagsvis	4,000	—		
	b	Hyra för stånd i Saluhallen, förslagsvis	36,000	—		
	c	Simhusafgifter, förslagsvis	600	—		
		Fiskevattens afgifter, förslagsvis	1,500	—		
		Hötägt, förslagsvis	200	—		
		Mulbetesafgifter, förslagsvis	100	—		
		Tillfälliga arrenden och planhyror, förslagsvis	8,000	—	213,600	—
		c) Stadens jordlägenheter.				
Enl. kontrakt.	c	Forsby, arrende, förslagsvis	4,600	—		
		Grejus, d:o d:o	2,600	—		
		Gumtäckt, d:o d:o	30,000	—		
		Mejlans, d:o d:o	6,000	—		
	b	D:o, amortering å köpeskillingen för byggnader	828	10		
c	Reimars arrende, förslagsvis	100	—	44,128	10	
		IV. Tomtören.				
	c	Förslagsvis	—	—	2,200	—
		V. Inkomstgivande rättigheter.				
K. Förordn. $\frac{31}{12}$ 1877. K. kung. af s. d.	c	Tolag för till Helsingfors destinerade varor, förslagsvis	110,000	—		
		Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad, förslagsvis	5,000	—		
K. kung. af $\frac{1}{6}$ 1881. K. S:ns skriv. $\frac{17}{4}$ 1883.	c	Trafikafgifter, förslagsvis	300,000	—		
		Mätningsafgifter, förslagsvis	2,000	—		
Trafiktaxan $\frac{10}{4}$ 1888.	c	Transitomagasinshyra, förslagsvis	200	—		
D:o d:o	c	Hamnafgifter, förslagsvis	149,000	—		
S. F. besl. $\frac{1}{6}$ 1876.	c	Broafgifter, förslagsvis	6,000	—		
Trafiktaxan $\frac{10}{4}$ 1888.	c	Ballastafgifter, förslagsvis	500	—		
		Vägningsafgifter, förslagsvis	2,000	—		
K. Förordn. $\frac{30}{3}$ 1879.	c	Afgifter af utländingar för försäljning af matvaror vid mast, förslagsvis	2,000	—		
		Transport	576,700	—	389,728	10

		Transport	576,700	389,728	10
K. instr. $\frac{1}{3}$ 1759.	c	Auktionsprovision, förslagsvis . . .	4,000		
Särsk. K. S:ns resol.	c	Biljardafgifter, förslagsvis	450		
K. Förordn. $\frac{21}{7}$ 1883.	c	Bouppteckningsprocenter, stadens andel, förslagsvis	32,000		
K. stadg. $\frac{21}{10}$ 1698.	c	Bouppteckningsprocenter, stadens fattiges andel, förslagsvis	8,000		
K. Förordn. $\frac{17}{3}$ 1879.	c	Kollektmedel, förslagsvis	300		
K. brev. $\frac{16}{1}$ 1806.	} c	Böter för försummad betalning af kronoutskylder, förslagsvis	1,400		
K. kung. $\frac{17}{2}$ 1838.		Diverse böter, förslagsvis	500		
Kontr. $\frac{5}{6}$ 1890.	b	Arrende för Gammelstads kvarnen	3,500		
	c	Börsprovision, förslagsvis	500	627,350	
VI. Diverse.					
K. Förordn. $\frac{17}{3}$ 1879.	c	Personel fattigafgift, förslagsvis	28,000		
Regl. för komm. sjukvård i H:fors $\frac{12}{11}$ 1879.	} c	För sjukvård i Maria sjukhuset, förslagsvis	3,000		
		c	Inkomst från desinfektionsinrättningen, förslagsvis	150	
	} c	Fattighjons arbeten, förslagsvis	800		
		Inkomst från arbetsinrättningen, förslagsvis	10,000		
K. Förordn. $\frac{17}{3}$ 1879.		c	Jordafkastning från fattiggården, förslagsvis	600	
	} c	Ersättning för underhåll af fattige, förslagsvis	3,000		
		c	Elevers i folkskolan afgifter, förslagsvis	100	
Regl. för folkskolorna i H:fors $\frac{25}{6}$ 1878.	} c	Elevers i folkskolan handarbeten, förslagsvis	600		
		c	Boklån, förslagsvis	3,500	
K. Förordn. $\frac{20}{5}$ 1878.	c	Hundskatt, förslagsvis	5,500		
	} c	Afgifter från klosetterna, förslagsvis	3,500		
		c	Afgifter för spillnings afstjälning, förslagsvis	300	
S. F. besl. $\frac{10}{6}$ 1890.	b	Ersättning för elektroteknikerns aflöning	1,200		
K. S:ns bref $\frac{2}{3}$ 1888.	b	Bidrag till brandverket af ryska Alexanders gymnasium	184 46		
Enl. kontrakt.	b	Bidrag till underhåll af Riddarhusskvären	300		
		Transport	60,734 46	1,017,078	10

Enl. kontrakt.	b	Transport	60,734	46	1,017,078	10
Bankfullm. br. $\frac{6}{7}$ 1892.	b	Bidrag till underhåll af planteringarne kring Ständerhuset	600	—		
	b	Bidrag till gatubelysningen: af Finlands Bank 275:— af Ständerhuset 525:—	800	—		
K. Förordn. $\frac{18}{1}$ 1882.	b	Inkvarteringen ersättes enligt K. förordningen af d. 18 Januari 1882 af ryska Riksskattkammaren	229,350	20	291,484	66
VII. Statsbidrag.						
K. S:ns besl. $\frac{15}{2}$ 1884. K. S:ns resol. $\frac{1}{5}$ 1874. D:o $\frac{9}{5}$ 1878. D:o $\frac{10}{11}$ 1877. D:o $\frac{14}{2}$ 1893.	b & c	Till Folkskolorna	111,000	—		
K. Förordn. $\frac{29}{6}$ 1886. K. S:ns bref $\frac{30}{3}$ 1886. D:o $\frac{23}{2}$ 1892. D:o $\frac{3}{3}$ 1886.	b	Till Polisinsättningen	102,480	—		
	b	Till Gatubelysningen	15,170	—		
	b	Till Brandverket	8,210	—		
K. Förordn. $\frac{9}{6}$ 1873. K. kung. $\frac{22}{1}$ 1879.	b	Stadens andel af Bränvinsskatten, förslagsvis	10,000	—	246,860	
VIII. Vattenledningen.						
	c	För vattenförsäljning, förslagsvis	226,000	—		
	c	Hyror för vattenmätare, förslagsvis	17,500	—		
	c	Vattenavgifter från hästhoarne	150	—		
	c	Förhöjning vid sentida inbetalning af vattenkonsumtionsavgifter, förslagsvis	300	—		
	c *	Ersättning för verkställda anslutningar m. m., förslagsvis	25,000	—	268,950	
IX. Lån.						
S. F. besl. $\frac{2}{2}$ 1892.	b	A. Af 1892 års $4\frac{1}{2}\%$ obligationslån hafva tidigare följande anslag beviljats och till största delen användts: För inlösen af Brunnsparken För underhåll och remont af stadens hus i Brunnsparken	287,000	—		
			13,000	—		
		Transport	300,000	—	1,824,372	76

	Transport	300,000 —	1,824,372 76
	För uppförande af saluhallar . . .	210,000 —	
	För vattenledningens utsträckning år 1887	19,225 78	
	För vattenledningens utsträckning till Ö. Brunnsparken	46,809 66	
	För d:o till Munkholmen	21,663 36	
	För d:o till Lappviks sjukhus	11,510 57	
	För d:o till Sörnäs	10,315 98	
	För d:o till Länefängelset	15,880 23	
	För d:o till villan Ås	6,034 72	
	För kanal under Ö. Brunnsparken	9,469 76	
	För inredning af gamla proviant- magasinet till Tull- och packhus	47,000 —	
	För tillbyggnader å fattiggården samt uppförande af en arbets- inrättning	135,493 10	
	För vattenledningens utsträckning 1888	104,356 05	
	För d:o d:o 1889	181,165 59	
	För d:o d:o 1890	425,127 55	
	För d:o d:o 1891	74,638 80	
	För uppställande af en ångpump vid vattenuppfodringsverket i Gammelstaden	178,107 50	
	För uppförande af ett hus för brandverket	294,000 —	
	För tillbyggnad till Magasinskajen	319,000 —	
	För fördjupning af hamnen in- vid d:o	15,000 —	
	Omkostnader för 1892 års lån	319,481 92	
	För tillbyggnad till kommunala sjukhuset och dårvårdsbyggnad å Fattiggården	7,066 90	
	För nya filtra vid vattenledningen	100,000 —	
	För kajarbeten i hamnarne	761,960 —	
		3,613,307 47	
	B. År 1895 anvisas å lånet:		
	För kajbyggnader i Södra hamnen afsedda att i samband med hamn- banan utföras år 1895	490,000 —	
	För nya filtra vid vattenlednin- gen	146,000 —	
	För vattenledningens utsträckning	29,400 —	665,400 —
	— Fmk 665,400: — —	4,278,707 47	
	Transport	— —	2,489,772 76

		Transport	—	—	2,489,772	76
		X. Uttaxering.				
		Det belopp, som ytterligare erfor-				
		dras och skall hos kommunens				
		skattskyldiga medlemmar ut-				
		taxeras, utgör	—	—	1,230,662	37
		Summa Fmk	—	—	3,720,435	13

Sammandrag

af förslaget till Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad
år 1895.

Hufvud- titel.	Utgifter.	Ordinarie ut- gifter.	Tillfälliga ut- gifter.
I	Räntor & amortering å skuld	533,366	12,000
II	Magistraten och Rådstufvurätten	186,500	—
III	Kommunalförvaltningen	168,430	800
IV	Gatubelysningen	145,547	8,050
V	Brandverket	81,327	3,250
VI	Polisen	205,174	—
VII	Sundhets- och sjukvården	138,610	15,000
VIII	Fattigvården	273,490	—
IX	Undervisningsväsendet	493,220	15,360
X	Allmänna onera	239,563	24
XI	Vattenledningen	73,724	201,506
XII	Saluhallen	8,050	—
XIII	Stadens jordlägenheter	6,700	—
XIV	Allmänna arbeten	178,500	568,310
XV	Pensioner	14,406	67
XVI	Diverse utgifter	133,950	15,600
	<i>Små.</i>	2,880,559	13
	Summa utgifter <i>Små.</i>	—	2,880,559 13
			3,720,435 13
	Inkomster.	Ordinarie in- trader.	Tillfälliga in- trader.
I	Räntor	54,800	—
II	Tomtlösen	73,000	—
III	Inkomst från stadens fasta egendom	259,728	10
IV	Tomtören	2,200	—
V	Inkomstgivande rättigheter	627,350	—
VI	Diverse inkomster	291,484	66
VII	Statsbidrag	246,860	—
VIII	Inkomst från vattenledningen	243,950	25,000
IX	Lån	—	665,400
X	Uttaxering	1,230,662	37
	<i>Små.</i>	3,030,035	13
	Summa inkomster <i>Små.</i>	—	690,400
			3,030,035 13
			3,720,435 13

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1894.

Handlingar angående Helsingfors stads utgifts- och inkomstförslag för år 1895.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 25 oktober 1894.

N:o 185.

Till Magistraten i Helsingfors.

Härmed har Drätselkammaren äran till Magistraten insända ett af Kam-
maren uppgjort förslag till utgifts- och inkomststat för staden under nästkom-
mande år 1895 med dertill hörande, från stadens särskilda embetskontor, nämnder
och styrelser afgifna specialförslag, ritningar och öfriga handlingar.

De poster uti förenämnda budgetförslag, beträffande hvilka detsamma af-
viker dels från innevarande års budget dels från förberörda specialförslag, utbeder
sig Kammaren att, såvidt det befinnes nödigt, här nedan få närmare motivera.

Utgifter.

I. Stadens skulder.

Då enligt § 2 i det för Helsingfors stads chauséeobligationsfond fast-
ställda reglemente serien C å 50,000 finska mark är förfallen till inlösen såväl
till kapital som ogulden ränta den 1 instundande Februari, men amorteringsfon-
den vid 1895 års ingång kommer att utgöra endast 43,690 mark eller tillsammans
med den årliga amorteringen å 3,690 mark 47,380 mark, erfordras ytterligare vid
nämnda förfallodag ett tillskott af 2,620 mark, som därför bör i utgiftsstaten för
1895 intagas. Att detta amorteringstillskott för år 1895 blir dubbelt större än
under senast förflutna år, sedan det för första gången år 1887 upptogs i stadens
årliga utgiftsstat, är klarligen föranlett deraf att med införandet af denna suple-
mentära ammorteringspost vidtagits ett år för sent.

Provisioner och kursdifferenser å annuiteten af 1892 års obligationslån äro på
den grund uti budgetförslaget upptagna med något högre belopp, eller 900 mark
i stället för 600, än under innevarande år, att samma utgifter för år 1893 i verk-
ligheten uppgått till 975 mark 55 penni.

Emedan lånen för inköp af Gumtäckt säteri å 375,000 mark å $5\frac{1}{2}$ % och
125,000 mark å 5 %, enligt af Drätselkammaren derom med Skandinaviska kredit

aktiebolaget i Stockholm träffad öfverenskommelse, dels redan innevarande år dels den 1 Februari 1895 kommer att konverteras till ett $4\frac{3}{4}$ % lån, kommer också den exakta räntan för 1895 å dessa tillsammans till 500,000 mark sig belöpande lån att uppgå endast till 23,776 mark 4 penni mot beräknade 26,875 mark för år 1894.

Enligt Stadsfullmäktiges vid sammanträde den 9 sistlidne Maj fattade beslut bland annat derom, att å lånet 650,000 mark för reglering af återstående köpeskillingen för rådhusannexet samt för uppförande af de nya kommunala sjukhusbyggnaderna skulle af Drätselkammaren utfärdas partialförskrifningar till ett antal af 26 stycken, enhvar lydande å 25,000 mark, af hvilka förskrifningar tillsvidare och intill dess ännu utelöpande sådana tilläfventyrs blifvit af staden till betalning uppsagda, tvenne stycken årligen inom Maj månad skola utlottas till inlösen den 1 påföljande December, tillkommer såsom utgift för detta lån, utöfver 32,500 mark ränta efter 5 %, 50,000 mark för verkställande under 1895 af de två första partialförskrifningarnas inlösen.

Äfven under nästkommande år tror sig Drätselkammaren icke kunna undvara ett kassakreditiv, förnämligast med afseende å de stora hamnbyggnader, hvilka Kammaren antager för gifvet att derunder komma att utföras och hvilka i sådant fall till en stor del komme att bedrifvas under en tid af året, då stadskassan är mest utblottad. Beloppet af detta kreditiv har Drätselkammaren föreslagit något lägre än under innevarande år eller så att det likasom i år måtte något så när motsvara stadens bundna tillgångar, hvilka, sedan den stora efterfrågan å nya tomter upphört och löseskillingen för försålda tomter hinner amorteras, år för år nedgå. Med stöd af erfarenhet från innevarande år anser Kammaren dessutom kostnaden i provisioner och räntor för detta kassakreditiv icke böra beräknas högre än till 12,000 mark.

II. Stadens embetsverk.

Den löneförhöjning för 10 års tjenst, hvaraf under innevarande år en af de äldre justitierådmännen vid stadens Rådstufvurätt kommer i åtnjutande endast under årets sista månad, utfaller gifvetvis under det kommande året för helt år och uppgår denne rådmans löneförmåner derfor 1895 till 8,000 mark i stället för 7,541 mark 67 penni 1894.

Vid den 5 Juni detta år hållet sammanträde hafva Stadsfullmäktige på Samfäldta Rådstufvurättens derom gjorda framställning beslutit, att frågan angående särskilda förändringar beträffande Rådstufvurättens och Magistratens härstädes sammansättning och verksamhet skall företagas till behandling denna höst, men att emellertid till affönande af en tjenstförrättande notarie vid provisoriska 4:de afdelningen bevilja ett belopp af 200 mark i månaden att tillsvidare utgå, intill dess ärendet i hela dess vidd af Fullmäktige blifvit slutligen afgjort. På grund häraf och då frågan om sagda reorganisation först under förloppet af 1895

torde blifva slutbehandlad, har Drättselkammaren i staten för Rådstufvurätten och en 4:de provisorisk afdelning dervid upptagit aflöning för helt år för en t. f. notarie med 2,400 mark.

Uti en till Stadsfullmäktige ställd skrift af den 20 sistlidne September anhålla vid Rådstufvurättens provisoriska 4:de afdelning anställde extra stadsbetjenterna K. Ahlström och J. W. Kantenius på i skriften närmare framhållna skäl om en löneförhöjning från 900 till 1,100 mark per år, men har Drättselkammaren, som på begäran i ärendet fått emottaga Samfäldta Rådstufvurättens yttrande, hvori ifrågavarande löneförhöjning visserligen tillstyrkes, likväl uti budgetförslaget icke upptagit någon sådan, äfven af det skäl, att Kammaren har sig bekant att desse betjente innehafva annan vaktmästarebefattning, utan endast trott sig härmed böra föreslå, att denna ansökning af Stadsfullmäktige skulle tagas under ompröfning i sammanhang med hufvudfrågan om förändringar i Rådstufvurättens sammansättning och verksamhet.

III. Kommunalförvaltningen.

Att ifrån utgiftsstaten för *Drättselkammaren* hvarje vidare anslag för utarbetande af kommunalberättelser skall bortfalla är en sjelffallen sak, men då stadens redan för 9 år tillbaka uppgjorda nya fastighetsbok blifvit så fullskrifven, att densamma under nästkommande år måste förnyas, och detta arbete nu såsom härtills torde böra betraktas såsom ett extra uppdrag, hvilket icke med fog kan åhvälfvas någon af Kammarens tjänstemän, har Kammaren härför upptagit i budgetförslaget en post å 800 mark, deri inberäknadt icke allenast arvodet för omskrifning utan ock kostnaden för papper, tryck och inbindning af boken, hvilken förutom ett skildt register, för att icke inom något decennium åter behöfva renoveras, borde upprättas i fyra skilda band. Dessutom har Kammaren med afseende derå, att dels ännu under innevarande år, hvarunder redan kommunalberättelsen för år 1891 blifvit tryckt, dels under det instundande året kommer att tryckas icke blott berättelsen för 1894 utan ock berättelserna för åren 1892 och 1893, trott sig böra höja anslaget för Kammarens expenser med 1,000 mark.

Jemte det Kamreraren vid Drättselkontoret under sistförlidne Augusti månad till Drättselkammaren inlemnad ett förslag till instruktion för Helsingfors stads Drättselkontor, hvilket förslag som bäst ligger under Kammarens behandling, anhåller han att Kammaren ville hos Stadsfullmäktige föreslå, att den å Drättselkontorets stat med 3,000 marks årlig lön upptagna, men tillsvidare indragna yngre bokhållaretjensten ånyo måtte ordinariter besättas. Såsom skäl härtill framhålles, att samtliga arbeten å Drättselkontoret, sedan nämnda tjänst i början af år 1888 indrogs, i betydande grad ökats, hvarför äfven en extra bokhållare sedan början af år 1892 finnes vid kontoret anställd, förutom att tvenne andra extra biträden äfvenledes sedan förstnämnda tidpunkt tillkommit. Särskildt uppgifves bokföringen

hafva i anmärkningsvärd grad tillvuxit i omfång, hvarjemte de af Stadsfullmäktige den 9 Mars 1893 beslutna förändringarna i stadens räkenskapsväsende och inköpet af Gumtäckt kräfva ökad arbete. Då härtill kommer att de åligganden, som för närvarande äro extra bokhållaren anförtrodda, äro af den beskaffenhet, att desamma fordra erfarenhet och förtrogenhet med förhållandena, är det enligt bemälde Kamrerares förmenande sjeffallet af största vikt att å platsen möjligast länge kunna bibehålla samma person, hvilket likväl med den ringa aflöning af 1,800 mark per år, extra bokhållaren härtills åtnjutit, icke låter sig göra. Och som Drätselkammaren är af fullkomligt samma åsigt i frågan samt ej heller kan finna att den eger något väsendtligt sammanhang med frågan om stadens Trafikkontors ställande på ordinarie stat eller indragning med trafikuppbördens öfverlemnande åt tjänstemännen vid stadens tullkammare, har Kammaren i utgiftsstaten för *Drätselkontoret* för 1895 ånyo infört den härtills indragna lönen 3,000 mark för en yngre stadsbokhållare, men deremot minskat anslaget för extra biträden med 2,000 mark och således med 200 mark mera, än som hittills utbetalts till det extra biträde vid Drätselkontoret, hvilket senast skött yngre stadsbokhållarens hufvudsakliga åligganden. På skild ansökan af nuvarande vaktmästaren vid Drätselkontoret och på kontorets förord har Kammaren dessutom, äfven med hänsyn tagen dertill att denne vaktmästare af alla i stadens tjänst anställda enahanda funktionärer är den sämst aflönade, ehuru hans arbete ingalunda är minst, uti budgetförslaget trott sig böra höja denne vaktmästares årslön från 900 till 1,000 mark.

I enlighet med *Hamnkontorets* specialförslag öfver dess inkomster och utgifter har Kammaren upptagit de Hamnkaptenen och Hamnkontorsbokhållaren tillfallande andelarne af uppbörden med i afrundade tal respektive 6,400 och 3,200 mark samt 3 hamnkonstaplar å 850 och 3 å 750 mark per år i stället för 2 af de förre och 4 af de senare uti innevarande års budget, men deremot bortlemnat posten å 100 mark för uppbärande af kokhusafgifter, allt på de enligt Drätselkammarens förmenande fullt berättigade skäl, som af Hamnkontoret anföras och hvarigenom hamnkonstapeln E. M. Sjöblom skulle erhålla ett vederlag af 100 mark, emot att honom frångått, förutom fri bostad i kokhuset vid Södra hamnen, cirka 160 mark för uppbörd af kokhus- och vattenförsäljningsafgifter, hvilken uppbörd icke vidare kan komma i fråga, sedan sagda kokhus till att börja med tagits i anspråk för kolerasanitetsstation och snarligen i och för hamnbanans fortsättning måste nedrifvas. Slutligen har Kammaren, också på de motiv, som af Hamnkontoret framhållas, eller att det är svårt att till så kallade packare och vråkare erhålla derför lämpligt kvalificerade karlar med de ringa inkomster, beräknade till 810 mark per man och år, de nu kunna påräkna, ansett sig böra föreslå en förhöjning med 10 mark i månaden af deras stående årslön, hvilken derigenom skulle stiga från 480 till 600 mark.

För stadens till *Byggnadskontoret* hörande trädgårdsmästare skall löneförhöjningen för 5 års tjänst, hvilken förhöjning under innevarande år utgår för en-

dast 7 månader med 175 mark, för 1895 klarligen upptages för helt år med 300 mark. På Byggnadskontorets framställning och af skäl, som i dess motiv till förslag till budget för det kommande året närmare framhålles eller att under sagda år borde verkställas åtskilliga detaljmätningar och undersökningar i och för utarbetande af förslag till stadsplan för villalägenheterna Fjellidal, Berga, Sandnäs, Arkadia och Kampmalmen, för hvilka de nu gällande arrendeaftalen utgå åren 1897—1904, har Drätselkammaren, då behandlingen af dylika förslag till stadsplaner enligt erfarenhet medtager en tid af flera år, innan de vinna slutlig fastställelse, förhöjt icke blott anslaget för extra ingenjör- och ritarebiträden med 1,000 mark utan ock anslaget för Byggnadskontorets expenser med 500 mark. Deremot har Kammaren i likhet med Byggnadskontoret från budgetsförslaget uteslutit den härtills i budgeten sedvanligen ingående posten å 2,000 mark för materialvakter. Det låg nämligen enligt Stadsingenjörens åsigt rörande denna post i stadens intresse att hålla ett så litet materialförråd som möjligt samt först vid tiden för utförande af hvarje ifrågakommande arbete anskaffa de därför nödiga materialerna, hvarigenom främst ett mindre kapital vore bundet och onödiga räntebetalningar undveks, men hvarigenom äfven kostnaden för bevakningen af materialerna minskades, utom att det vore principiellt rättigare att fördela denna kostnad på stadens olika arbeten än att härför upptaga ett skildt anslag i årsbudgeterna.

IV. Gatubelysningen.

Som belysningen af Nikolaikyrkans tornur redan en del af förlidet år och hela innevarande år försiggått icke med gaslågor utan elektriska glödlampor, har den ändring uti föreliggande budgetsförslag beträffande *gasbelysningen* vidtagits, att utgiftsposten för ifrågavarande tornurs belysning uteslutits från poster under denna rubrik och deremot observerats under en ny underafdelning *elektrisk belysning*, dock med blott förslagsvis 300 mark, hvartill belysningen af tornuret i verkligheten torde uppgå, mot därför i årets budget upptagna 600 mark. Öfriga mindre skiljaktigheter under rubriken *gasbelysning* härröra deraf att icke blott 1 stycke ny helnattslykta tillkommit utan äfven 2 stycken halfnattslykter förvandlats till helnatts och 1 stycke lykta helt och hållet borttagits.

Beträffande *gatubelysningen med petroleumlykter* företer Drätselkammarens budgetsförslag för 1895 betydligare afvikelser från den för innevarande år fastställda budgeten, dock är detta förhållande mindre beroende på, att så synnerligen många nya lykter af detta slag skulle af Kammaren för det instundande året föreslås, som fastmera deraf att redan vid detta års ingång funnos uppställda ett icke obetydligt större antal petroleumlykter, än hvad uti 1894 års utgiftsstat blifvit observeradt, samt att icke så få dylika lykter under året tillkommit, förnämligast å de nya kajerna i Södra och Sandvikshamnarna. Af en utaf Byggnadskontoret uppgjord tablå öfver antalet nu förefintliga petroleumlykter af olika klasser fram-

går, att dessa lyktor bestå i 78 stycken helnatts-, 56 stycken halfnatts-, 206 stycken chaussée- och väg- samt 122 stycken seglationslyktor, hvartill kommer i åberopade tablå icke intagna, men redan till större delen sedan flera år tillbaka existerande 14 stycken vid afstjelpningsplatserna, 8 stycken i stora alléen uti Brunnsparken, 13 stycken å lastageplatserna samt 3 stycken vid folkskolan i Sörnäs uppställda lyktor, förutom 3 stycken tillfälliga lyktor på isvägen till Sveaborg. Af nu föreslagna lyktor ingår i Kammarens förslag endast 11 stycken helnatts- och 3 stycken halfnatts- samt 20 stycken reservlyktor för oförutsedda behof och skulle af helnattslyktorna 8 stycken placeras invid Maria sjukhuset och 3 stycken å Kyrkogårdsgatan samt alla 3 halfnattslyktorna på Gräsvikskajen. I motsats mot Byggnadskontorets förslag skulle Drätselkammaren icke vilja ens med det ringa antalet af 9 stycken lyktor utsträcka vägbelysningen åt Mejlans hemman på sträckan emellan Vestra chausséen och Bergvik villalägenhet, emedan så få lyktor på denna långa väg icke vore för en verklig belysning tillräckliga, utan endast gäfvade anledning till klagomål öfver dålig anordning och anspråk på omedelbart förökande af lyktornas antal. Kostnaden för belysningen af de vid vägen till och å planet invid kolerabarackerna uppställda 7 stycken lyktorna anser Drätselkammaren icke böra observeras under ifrågavarande budgetsrubrik utan bland utgifterna för kolerafarsotens bekämpande.

Den otvifvelaktigt största afvikelse i Drätselkammarens förslag ifrån innevarande års fastställda stat, såvidt det rör gatubelysningen, faller emellertid på kostnaden för 125 stycken nya lyktskåp, hvilka såväl af entreprenören för gatubelysningen med petroleumlyktor som af Byggnadskontoret förordats till upptagande och hvilka Kammarerna på de af nämnda kontor anförda skäl, främst det att befintliga lyktskåp, såsom delvis redan 30 år gamla, äro så uppfrätta att de icke vidare kunna repareras, äfven ansett sig böra i sitt budgetförslag intaga, emedan under sådant förhållande lyktornas renovering inom de närmaste åren icke kan undvikas och den härför i hvarje fall oundvikliga utgiften blefve än mera kännbar, om den nästan uteslutande komme att belasta ett enda års budget.

V. Brandverket.

Uti utgifterna för brandverkets stall samt för de af brandkåren disponerade husens eldning uppstår, jemfördt med motsvarande poster i innevarande års budget, en mindre besparing derigenom, att de nödiga hafre- och vedquantiteterna kunnat i år kontraheras till något billigare pris än i fjol. Utgifterna för redskap och inventarier äro naturligtvis icke med hvarandra jemförbara under skilda år, emedan behofven i detta hänseende äro af väsendtligen varierande art. Öfverhufvudtaget har Drätselkammaren följt Brandkommissionens specialförslag och deremot icke haft skäl till annan anmärkning, än att en till hufvudstationen erforderlig häst väl borde, enligt Kammarens förmenande, kunna till full god qualité

uppköpas för ett mindre pris än 700 mark, hvarföre Kammaren också nedsatt nämnda utgiftspost med 100 mark. I anledning af Stadsfullmäktiges beslut af den 3 Oktober 1893 att meddela Helsovårdsnämnden att, då distriktsläkarebefattningen i södra distriktet nästa gång anslås ledig, uti kungörelsen härom bör intagas den bestämning att veneriska besigtningar af brandmanskapet åligga befattnings blifvande innehafvare, och då denna distriktsläkarebefattning skall ånyo besättas från den 1 Juli 1895, har Kammaren såsom extra arvode åt läkare för besigtning af brandmanskapet upptagit endast 250 mark, räknadt för halft år.

VI. Polisinrättningen.

Af samma skäl som brandverkets blir äfven polisinrättningens stall något billigare under 1895 än 1894. På något anslag för diverse utredningspersedlar under år 1895 har Poliskammaren icke gjort anspråk men deremot på 500 marks förhöjning af anslaget till expenser. Som detta anslag också för innevarande år befunnits otillräckligt, förnämligast af det skäl, att en icke obetydlig andel deraf måste användas till ersättning för renhållning och städning af polisinrättningens lokaler, och Drätselkammaren äfven, på Poliskammarens derom gjorda anhållan, hos Stadsfullmäktige hemställt om beviljande af ett tillskottsanslag å 500 mark till Poliskammarens expenser ur de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof i årets budget anvisade medel, har Kammaren icke kunnat undgå att uti föreliggande utgiftsförslag för 1895 intaga ofvansagda förhöjning.

VII. Sundhets- och Sjukvården.

Angående sundhets- och sjukvården är Drätselkammarens budgetsförslag, såvidt det gäller *läkarepersonal*, *Helsovårdsnämnd* och det *kommunala sjukhuset* uppgjort i fullständig öfverensstämmelse med Helsovårdsnämndens specialförslag, hvilket åter grundar sig på Stadsfullmäktiges under fjolåret fattade beslut rörande den kommunala helso- och sjukvårdens ordnande samt dervid fastställda löneförmåner och stater. Beträffande de under rubriken *kolerabaracker*, *sanitetsstation m. m.* upptagna anslagsposter i Helsovårdsnämndens förslag, har Drätselkammaren deremot trott sig böra föreslå den förändring, att anslaget för kolerafarsotens bekämpande, hvilket tillsvidare tyckes blifva en ständigt återkommande utgift och hvarom redan vunnits viss erfarenhet, icke vidare skulle uti ett kommande års utgiftsstat, såsom härtills varit fallet, upptagas under formen af en godtgörelse för de under föregående år i sådant syfte bestridda kostnader, utan i likhet med öfriga budgetsposter såsom en under budgetsåret förestående om också icke fullt beräknelig utgift, samt att denna post för år 1895, i stöd af erfarenheten från innevarande år, hvarunder den härintills uppgått till cirka 7,000 mark, upptogs med 8,000 mark. Dessutom har af skäl, som redan ofvanföre vid behand-

lingen af gatubelysningen framhållits, till utgiften för bevakning och brandförsäkring af kolerabarackerna tillräknats utgiften för yttre belysning och anslagssumman därför höjts från 600 till 1,000 mark.

Också posten 7,000 mark för underhåll af en *poliklinik* uti Helsovårdsnämndens förslag har Drätselkammaren på den grund ansett böra få kvarstå, att Stadsfullmäktige under året vid den 1 Mars hållet sammanträde, utöfver de i årets budget för denna privata anstalt anvisade 3,500 mark, ytterligare beviljat ett likastort extra anslag, ehuru de nya kommunala sjukhusen under året skulle blifva färdiga och träda i verksamhet, samt Stadsfullmäktige härmed synas hafva an gifvit, att ifrågavarande inrättning äfven efter de nya och förändrade förhållandena är för kommunen af behovet påkallad och förtjent af dess understöd.

Ehuru Kammaren, då Doktor Juslin, som härtills handhaft ekonomin vid stadens kommunala sjukhus, är utrikesrest, icke kunnat erhålla önskad upplysningar i saken, har Kammaren likväl, med afseende såväl derå att den årliga kostnaden för bedrifvande af *desinfektionsinrättningen* icke synes hafva uppgått till 1,400 mark, som ock att uti den af Stadsfullmäktige den 29 December 1893 fastställda provisoriska staten för kommunala sjukhuset ingår den bestämning, att de deri upptagna tvenne drängarne skola tjenstgöra äfven vid desinfektionsinrättningen, trott sig kunna nedsätta denna kostnad från af Helsovårdsnämnden föreslagna 1,400 mark till 1,000 mark.

Bland utgiftsposterna för *undersökningsstation för lifsmedel* har utgiften för hyra, ved och lyse etc. kunnat bortfalla, sedan denna inrättning numera erhållit sin lokal i rådhuset.

VIII. Fattigvården.

På motiv, som af Fattigvårdsstyrelsen närmare framhållas i dess till Drätselkammaren afgifna skrifvelse af den 27 sistlidne September, åtföljande Fattigvårdsstyrelsens utgifts- och inkomstförslag för 1895, har Drätselkammaren i sitt förslag oförändradt upptagit samtliga af denna styrelse äskade anslag med undantag af posten för oförutsedda behof, hvilken nedsatts och afrundats från 8,010 till 7,000 mark. Till underlättande af jmförelsen med innevarande års budget må här emellertid meddelas följande. Utgiftsposter, hvilka uti den sist fastställda budgeten för fattigvården ingingo under en skild benämning „provisorisk stat för den nya dårvårdsafdelningen“ äro nu sammanförda med utgifterna för *fattiggården* och härvid tagna såsom ledning anslagen uti nyssnämnda stat, hvilken emellertid gälde endast årets 7 sista månader, då det nu deremot alltid är fråga om helt år. Härigenom förklaras ökningen af kostnaden under sistsagda rubrik från 61,040 till 67,440 mark samt det totala utelemnandet af den förstnämnda underafdelningen. Uti följande rubrik, *arbetsinrättningen*, äro posterna: materialier och remontarbete höjda med respektive 1,000 och 300 mark, men deremot posten: inventarier och arbetsverktyg minskad med 300 mark.

Ofvanstående smärre förändringar måste väl anses sakenliga och fullt befogade. Att stadens fattiggård med dertill hörande arbetsinrättning och dårvårdsanstalt emellertid icke ens närmelsevis synes motsvara det dermed afsedda ändamålet framgår enligt Drätselkammarens åsigt med allt större klarhet af de år för år växande *understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen*. Att jemföra dessa utgifter med motsvarande utgifter, sådana de äro upptagna uti den för innevarande år fastställda budgeten, tjenar till intet, då Fattigvårdsstyrelsen uti sin ofvan åberopade skrifvelse till Drätselkammaren anmäler, att de under året komma att betydligt öfverskridas. I detta afseende göra dock de under benämning af tillfälliga understöd observerade utgifterna ett fägningsamt undantag, hvilka utgifter Fattigvårdsstyrelsen också därför nedsatt från 25,000 till 20,000 mark. Denna skenbara förbättring i fattigvårds förhållandena har likväl en skuggsida; ty då understöden för fattiga utom fattiggården öfverhufvudtaget tillväxa och Fattigvårdsstyrelsen exempelvis härför för 1895 beräknar ett behof af 108,650 mark mot 100,000 för innevarande år, bevisar detta blott att fattighjelpstagare af den förra, lindrigare kategorin blifvit öfverflyttade till den kostsamare af ständiga hjälpbehöfvande. Enär således de af tillfälligt understöd i behof varande fattiga äro i synbart aftagande, men de fattigas antal emellertid tilltager och detta till den grad, att fattiggården, som slutligen förblir den enda fullt effektivt kontrollerande institution deröfver, att fattighjelp icke utan oundvikligt behof anlitas, är så otillräcklig, att kostnaden för de fattiga, hvilka deri icke inrymmas, med mera än 44 % öfverskrider kostnaden för der inlogerade fattiga, så synes i sanning tiden vara kommen för verkställande af en grundlig undersökning, huruvida ej en utvidgning af fattiggården vore af behofvet påkallad och med stadens intresse förenlig. Gifvetvis gällde det i sådant fall att uppföra en ny byggnadskomplex invid den befintliga, hvartill utrymme icke tyckes saknas, så att förvaltningen kunde för hela inrättningen blifva gemensam. Genom en utvidgning af fattiggården borde i främsta rummet de månadliga understödstagarens, men äfven de såväl i staden som på landet inackorderade fattigas antal kunna reduceras.

Jemte det Drätselkammaren till Magistratens och Stadsfullmäktiges vidare bepröfvande velat framställa denna sida af saken, får Kammaren ännu meddela, att det förefallit Kammaren något oväntadt, att icke blott sjukvården utom fattiggården utan ock kostnaden för sinnesrubbad personer, intagna å allmän dårvårdsanstalt i landet, i stället för att minskas, efter den nya dårvårdsanstaltens vid fattiggården tillkomst, tvärtom icke oväsentligen ökats, och då Fattigvårdsstyrelsen bland andra förklaringar till detta missförhållande anför, att någon egentlig läkarevård härintills icke egnats de sinnessjuka å fattiggården samt att Fattigvårdsstyrelsen förutsätter att den nya dårvårdsbyggnaden derstädes är afsedd att begagnas endast såsom upptagningsanstalt, tills patienten kan öfverföras till en fullständig sjukvårdsinrättning, till hvilken fattigvården då blir den betalande, synes det Drätselkammaren som åtskilligt beträffande sjuk- och dårvården vid

stadens fattiggård återstod att rätta och ordna, hvarom allt Helseovårdsnämnden möjligen kunde anmodas att med förslag till Stadsfullmäktige inkomma.

IX. Undervisningsväsendet.

Anslagen för *Navigations-, Real-, och Handtverksskolorna* samt *skolan för andesvaga barn* äfvensom *Handelsinstitutet* äro i öfrigt från innevarande års budget oförändradt bibehållna utom att hyran för lokal åt realskolan, af hvilken endast högsta klassens 2:dra afdelning ännu kommer att fortbestå läsåret 1895—96 och för hvilken skola lokalen därför äfven kunnat något inskränkas, enligt ingånget nytt kontrakt nedsatts till 4,500 mark, samt att af samma anledning anslaget för ved och belysning minskats med 200 och för inventarier och diverse med 400 mark. På enahanda vilkor som härtills hafva föreståndarene för Handelsinstitutet och skolan för andesvaga barn anhållit om bidrag från staden till respektive 4,000 och 4,500 marks belopp och torde väl ej finnas något mera skäl nu än tillförene att vägra dessa understöd.

Beträffande förhöjningen af en del anslagsposter uti folkskolornas stat får Drätselkammaren hänvisa till motiveringen uti den skrifvelse från Folkskolektionen, som åtföljer folkskolornas specialförslag för budgeten. Annan afvikelse från nämnda förslag har Kammaren icke gjort, än uteslutit den till 2,000 mark af Folkskolektionen upptagna kostnaden för plantering och stenläggning af skoltomt N:o 2 vid Folkskolegatan, i det kostnaden för den å nämnda skoltomt erforderliga omplanteringen af en del utgångna träd ansetts kunna inrymmas uti det af Kammaren föreslagna allmänna anslaget för underhåll af planteringar och trädskolor, dit ifrågavarande utgift rätteligen hör, och Kammaren beträffande stenläggning af skolgårdar icke kan omfatta Folkskolektionens åsigt, utan tvärtom anser att desamma böra vara ostenlagda och endast väl grusade.

Utgiftsstaten för *folkbiblioteket och läsesalen* har förhöjts med 1,000 mark och gäller förhöjningen anslaget för böcker, tidskrifter och tidningar. För sagda förhöjning, hvilken skett i öfverensstämmelse med styrelsens för ifrågarande inrättning förslag, synes bemälda styrelse hafva anfört fullt giltiga skäl.

Äfven anslaget å 6,860 mark i innevarande års budget för *folkbiblioteket och läsesalen i Sörnäs* har Drätselkammaren upptagit i budgetsförslaget för 1895, ehuru någon anhållan härom till Kammaren icke inlemnats, men får Kammaren, också af den orsak, att redovisningen för detta redan under flere år fortgående anslag alltid varit knapphändig och så sentida inlemnad, att den icke kunnat komma till de för året utsedda revisorernes granskning, upprepa sin åtskilliga gånger härförinnan gjorda framställning, att detta bibliotek, för ernående af ett önskvärdt samarbete med det egentliga folkbiblioteket, måtte ställas under in-seende af styrelsen för det sistnämnda.

X. Staden åliggande allmänna onera.

Af alla härunder upptagna poster afviker endast anslaget för inqvarteringskostnaderna, hvilka i enlighet med Inqvarteringsnämndens förslag uppgå till 229,350 mark 20 penni, ifrån motsvarande poster uti innevarande års budget.

XI. Vattenledningen.

Samteliga utgiftsposter i och för vattenledningens *förvaltning och drift* har Drätselkammaren bibehållit till samma belopp som uti innevarande års stat, med undantag endast af posten: driftkostnad för filterna, hvilken med afseende derå, att de nu under utförande varande filtra under en del af nästa år komma att användas, höjts från 7,000 till 8,000 mark. Drätselkammaren har nämligen icke funnit skäl till införande i budgetsförslaget af de öfriga förändringar, hvilka af Vattenledningskontoret under ifrågavarande afdelning uti dess motivering till stat för bemälda kontor för 1895 påyrkats och skulle bestå uti ständigt anställande vid kontoret af en biträdande ingenjör med 4,000 marks årlig aflöning samt uti en förhöjning från 1,500 till 3,000 mark af anslaget för mätningar och undersökningar för vattenledningens utvidgning. Ehuru Drätselkammaren hvarken vill eller kan förneka behovet af en biträdande ingenjör vid Vattenledningskontoret under vissa tider af året och nogsamt inser nyttan af att äfven någon i stadens tjänst varande yngre ingenjör vore förtrogen med de vid Vattenledningskontoret förefallande arbeten och göromål samt sålunda kompetent att vid förfall af Vattenledningsingenjören träda i hans ställe, anser Kammaren dock tiden ännu icke vara inne för anställande vid detta jämförelsevis unga verk af ett sådant stadigvarande ingenjörbiträde, som Vattenledningskontoret föreslår, så mycket mindre som vattenledningsarbetena under det instundande året ingalunda komma att blifva större än under vissa tidigare år, utan hellre tvärtom, och dessutom vid tillfälligt behof af ingenjörbiträde vid oftanämnda kontor tillsvidare kan förfaras på alldeles enahanda sätt som hittills, nämligen att någon af de vid Byggnadskontoret arbetande extra ingenjörerna härför afstås, helst alltid en och samma, samt ersättningen åt denne ingenjör vid dessa tillfällen påföras det eller de speciella arbeten, för hvilka hans hjälp vid vattenledningen tagits i anspråk. Hvad sedan beträffar det ökade anslaget för mätningar, afses dermed att påskynda undersökningarna i Vanda ådal för utrönande af de qvantiteter grundvatten, derifrån kunde påräknas för stadens vattenledning, men som alla hithörande arbeten för närvarande mindre än förr äro af något mera actuellt intresse, just då de nya vattenfiltra närma sig sin fullbordan och komma i verksamhet, kan ett fördubbladt anslag för mätnings- och undersökningsarbeten, hvilket anslag för resten ännu intet år till fullt belopp åtgått, icke heller anses vara af ett oafvisligt behof påkalladt.

Oaktadt den i Vattenledningskontorets förslag under rubriken *underhåll och remont* upptagna nya utgiftsposten å 2,000 mark för remont och underhåll af vatten- och afloppsledningar uti stadens hus tillkommit på grund af ömsesidig öfverenskommelse emellan Vattenlednings- och Byggnadskontoren och icke utgör något nytt anslag utan endast en öfverföring från den städse under hufvudtiteln XIV och dertill hörande underafdelningen: byggnader och lägenheter, förekommande posten „diverse reparationer“, hvilken post också därför uti Byggnadskontorets specialförslag minskats från 15,000 till 13,000 mark, och sagda anslagsfördelning således egentligen afser endast en bekvämlighets åtgärd, har Drätselkammaren för sin del emellertid icke kunnat godkänna densamma, emedan den vore oegentlig och kunde medföra till och med vissa sakliga olägenheter. Om också en summa af 15,000 mark i sin helhet är tillräcklig för bestridande af de årligen återkommande reparationerna af stadens hus, kunde det likväl hända att någon af de skilda anslag, hvori summan blifvit fördelad, icke vore det, utan det ena anslaget måste öfverskridas, medan det andra visade en behållning. Drätselkammaren antager ock att den åsyftade bekvämligheten lika enkelt skall kunna vinnas genom på visst sätt ordnad och öfverenskommet samarbete emellan Vattenlednings- och Byggnadskontoren.

Anslagsposten för *uppförandet af nya filtra* skall icke i enlighet med Vattenledningskontorets specialförslag upptagas med blott 130,000 mark, utan i öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges vid sammanträde den 21 sistlidne Augusti, på grund af Drätselkammarens derom gjorda förslag, fattade beslut därhän, att tillskottsanslaget å 16,000 mark för fortsättande af filterarbetet under innevarande höst, skulle betraktas såsom ett förskott å nästkommande års anslag, ingå i budgeten med 146,000 mark.

På skäl, som af Vattenledningskontoret närmare framhållas uti dess åberopade motivering, har Drätselkammaren uti budgetsförslaget intagit samteliga under benämningarna *utsträckning af rörnätet m. m.* och *diverse mindre arbeten* i bemälda kontors specialförslag ingående utgiftsposter, likväl med den ändring att anslaget för utsträckning af vattenledningen till Hermanstad förhöjts till 23,300 mark i stället för föreslagna 12,500.

Uti en till Drätselkammaren ställd, redan den 6 sistlidne Mars daterad skrift anhålla en mängd arrendatorer i Hermanstad I, att några vattenposter blefve derstädes inrättade, alldenstund vattenbristen vore mycket stor, sedan genom sundhetsnämndens försorg de flesta brunnar blifvit stängda, emedan vattnet uti dessa förklarats odrickbart samt för helsan skadligt. I anledning häraf uppdrog Drätselkammaren åt Vattenledningskontoret att uppgöra förslag till härför erforderlig vattenledning, för att dermed samt med utlåtande i ärendet till Kammaren inkomma. Det till först af Vattenledningskontoret på sådan grund uppgjorda och i kontorets skrifvelse N:o 68 af den 19 April närmare beskrifna projekt, betecknad alternativt I, hvilket obestriddligen blefve det billigaste och nu också af Vat-

tenledningskontoret intagits i dess specialförslag, kunde emellertid icke tillfredsställa Drätselkammaren, emedan det afsedda behovet härigenom i mycket ringa grad eller alls icke skulle blifva tillgodosedt. Som Hermanstad II och Majstad, hvilka ej sakna brunnar med godt vatten, icke komme att betjena sig af den vid chausséen enligt alternativ I förlagda vattenposten, hvilken emellertid låge nämnda förstäder närmast, och samma vattenpost vore från centrum af Hermanstad I mer än half kilometer aflägsen, vore det att antaga för temmeligen säkert, i synnerhet med fästadt afseende å de ytterst svåra vägförhållanden, som uti denna af Gumtäckts villastäder äro rådande, att beboarene härstädes icke heller kunde betjena sig af ifrågavarande vattenpost samt att denna därför komme att stå obegagnad och för staden hafva medfört endast en fullkomligt onödig utgift. Drätselkammaren anmodade för den skull Vattenledningskontoret att utarbeta nytt förslag i syfte att på ett eller annat sätt, med hänsyn tagen till terräng- och andra förhållanden, förlänga ledningen enligt alternativ I närmare eller intill den i behof af vatten varande villakomplexen och inlemnade Vattenledningskontoret äfven jemte skrifvelsen N:o 82 af den 17 maj teckningar och kostnadsförslag till icke mindre än tre nya alternativ, uppgående i kostnad till respektive 21,100, 31,700 och 24,900 mark. Sedan samtliga dessa projekt ytterligare af Kammaren öfversänts till Byggnadskontoret för inhemtande af dess åsigt, speciellt med afseende å ledningarnas lämplighet i förhållande till redan på platsen förefintliga kloaker eller till nya sådana, de der i sammanhang med utförande af vattenledningen kunde med ringa kostnad anläggas, har Vattenledningskontoret i samråd med Byggnadskontoret utarbetat ännu ett femte projekt, uppgående i kostnad till 23,300 mark och är det just detta sista förslag, som Kammaren omfattat och föreslår till utförande. Detta projekt är egentligen, såsom äfven af kostnadsförslaget dertill framgår, detsamma som alternativ II, men innefattar vattenledningens ytterligare förlängning ända till villastadens torg, hvarest den hufvudsakliga vattenförsäljningsposten skulle anläggas. Som rörledningen i detta fall under sträckan för nyssnämnda förlängning komme att förläggas uti ett befintligt öppet dike, vore meningen att med detsamma förvandla detta ytterst osnygga och osunda dike till ett täckt aflopp, som sedan i temmeligen vinkelrät riktning emot vattenledningen öfver ängen, der det öppna diket nu slutar, skulle på kortaste väg fortsättas ända till vikstranden. Genom denna vattenledning och dermed förenadt kanaliseringsarbete, hvilket sistsagda arbete kunde i hufvudsak utföras med den under innevarande och nästkommande år uppstående besparingen i anslaget för kanaler och afloppsdikey, om detta anslag hålles vid vanligt belopp eller omkring 6,000 mark, blefve enligt Kammarens förmenande de värsta hygieniska missförhållandena i Hermanstad I på ett effektivt sätt afhjelpa. Beträffande slutligen vattenförsäljningen vid vattenposterna uti denna nya vattenledning, har Kammaren tänkt sig den ordnad på det af Vattenledningskontoret i dess skrifvelse N:o

68 föreslagna tredje sätt, eller att vid posten anställas en försäljare, som utminuterar vatten per kontant.

XII. Saluhallen.

Utgifterna för saluhallen komma under nästinstundande år att förblifva desamma som under innevarande.

XIII. Stadens jordlägenheter.

Under denna hufvudtitel är för nästkommande år att observera endast ett anslag af 6,000 mark till förvaltningskostnader för de å Gumtäcktt säteri förefintliga villastäderna samt ett annat å 700 mark till betäckande af utskyllderna för Mejlans hemman.

XIV. Allmänna arbeten.

Utom att Drätselkammaren rörande alla hithörande anslag får hänvisa ej mindre till Byggnadskontorets motiverade specialförslag af den 4 dennes, än ock till några senare tillkomna af samma kontor uppgjorda kostnadsberäkningar samt Hamnkontorets och Stadsträgårdsmästarens förslag och yttrande, vill Kammaren meddela, att Stadsingeniören närvarit i Kammaren och deltagit vid handläggningen af denna del af budgetförslaget samt i allo förenat sig om de beslut, hvartill Kammaren efter någon diskussion i de skilda frågorna kommit, så att olikhet i åsichter emellan Drätselkammaren och Byggnadskontoret icke vidare eger rum, om så också — att döma af de skriftliga yttrandena — kunde synas. Med detta tillkännagifvande kan Kammarens motivering af denna viktiga del af budgetförslaget inskränkas till det följande.

Hvad då först beträffar remont och underhåll af stadens *byggnader och lägenheter* har härunder upptagits, utom posten: diverse reparationer, som på skäl, hvilka redan tidigare anförts, höjts till 15,000 mark från 13,000 uti Byggnadskontorets förslag, nedanstående betydligare remont- och ändringsarbeten, nämligen: remont af Kajsaniemi värdshusbyggnad med 2,500 mark, ändring af ingångarna till Saluhallen med 3,000 mark, förändring af inredningen i tull- och packhuset med 6,000 mark, inrättande af ett nytt afträde och en pissoir för värdshuset i brunnsparken med 3,860 mark samt af ett kassahvalf för Drätselkammaren med 2,700 mark.

Vid af Stadsingeniören verkställd besigtning af byggnaderna för Kajsaniemi värdshus, hvarför det gamla arrendet utgick med sistlidne September månad, befunnos af sådana reparationer, som kontraktsevenligt åligga staden, hufvudbyggnaden och sjöpaviljongen, förutom yttre målning, delvis till golf, inre tak och eldstäder erfordra remont, uppgående jemte målningen till in summa 1,650 mark, samt iskällaren fullständig ombyggnad. Denna källare har hittills bestått uti en trä

byggnad och föreslogs af Stadsingeniören för större hållbarhets skull att nu utföras af sten, i hvilket fall den skulle stiga till en kostnad af cirka 3,000 mark. Men då en iskällare af trä, af de dimensioner som här är fråga om, kan erhållas för en kostnad af blott 800 mark och källaren således flere gånger ombyggas, innan en summa af 3,000 mark uppnås, samt då dessutom ett af Stadsträgardestärdmästaren uppgjort förslag till omändringar uti Kajsaniemi park utvisar att placeringen af värdshusbyggnaden i framtiden blifvit tänkt på det ställe, der iskällaren varit belägen och äfven nu vore afsedd att uppföras, har Kammaren obetingadt föredragit en iskällare af trä i stället för en sådan af sten; och har anslaget för reparationerna beträffande Kajsaniemi värdshus därför också kunnat nedbringas till inalles 2,500 mark.

Uti en till Drätselkammaren ställd skrifvelse af den 5 sistlidne September anhålla innehafvarene af butiker uti saluhallen att, för undvikande af drag i hallen, hvilket icke allenast vore ytterst störande och såväl för säljarenes som den köpslagande allmänhetens helsa skadlig, utan äfven med damm, snö och slask förorenande i hallen till försäljning hållna matvaror, de derstädes befintliga fyra gafvelingångarna, hvilka äro försedda endast med enkla dörrar i dubbla slag och hvilka tillfölje af den mängd personer, som i och för besök i saluhallen hvarje dag dit inkomma och derifrån utgå, ständigt stå öppna, skulle förses med tamburer eller så kallade ingångsskåp med sjelfslutande dörrar. I anledning häraf uppdrog Drätselkammaren åt Byggnadskontoret att uppgöra härför erforderligt förslag och har kontoret, som i sådant afseende anlitat arkitekten G. Nyström, till Kammaren inlemnadt ritningar och kostnadsberäkning, af hvilka framgå, att man tänkt sig att de ifrågavarande dörrarna helt och hållet kunde hållas stängda samt i stället tillträde till hallen beredas genom de på midten af gaffarna befintliga mindre rum, hvilka härtills använts till kontor för vaken och uppvärmning af vatten m. m. och ifrån hvilka dörrar öppnades till hvardera sidogången. I stället skulle uti ett hörn af saluhallens midtelparti inrättas nödigt rum för vattenvärmning och skulle, för undvikande af drag också uti samma midtelparti, de stora ingångsdörrarna i midten hållas stängda samt på ena sidan om dem anordnas ingångar genom så kallade ingångsskåp. Och som Drätselkammaren redan tidigare beaktat den af sökandene nu framhållna konstruktiva olägenheten i hallen samt anser densamma på ett synnerligen lämpligt sätt kunna blifva afhjelpat genom utförande af beskrifna ändringar, utan att någon butik i hallen härigenom gick förlorad, såsom deremot blefve fallet, om på sätt sökandene föreslagit de ifrågasatta ingångsskåpen förlades vid de fyra gafvelingångarna, emedan de icke kunna placeras ute på gatan ytterom väggen utan endast i sjelfva gången, så har Drätselkammaren icke heller tvekat att i budgetsförslaget upptaga detta arbete.

Redan under förlidet år hade tullkammaren i Helsingfors i skrifvelse till Magistraten af den 29 April framhållit den trängande nödvändigheten af att en

trappuppgång blefve inrättad från tull och packhusets vid Vestra kajen nu icke begagnade paradingång upp till tullkammarens lokal i öfva våningen af sagda byggnad och hade Drätselkammaren, till hvars behandling Magistraten lemnat ärendet, låtit till en dylik trappuppgång och andra mindre i sammanhang härmed stående ändringar uti ifrågavarande hus utarbete ritningar och kostnadsförslag. Af ekonomiska skäl upptogs detta arbete emellertid hvarken af Drätselkammaren eller Magistraten uti budgetförslagen för innevarande år. Uti en till Drätselkammaren ställd skrifvelse af den 12 i denna månad förnyar tullkammaren därför nu sin anhållan, och har Kammaren på de i denna skrifvelse närmare framhållna skäl, till hvilka äfvensom till nyssnämnda ritningar och öfriga handlingar Drätselkammaren utber sig att få hänvisa, ansett sig icke kunna undgå att till utförande under nästa år föreslå de af tullkammaren äskade förändringarna i tull- och packhuset. Ehuru Drätselkammaren förutsätter, att de af trappuppgången betingade ändringarna uti inredningen ännu måste i någon mån på annat sätt anordnas, än de uppgjorda ritningarna angifva, borde detta icke utgöra något hinder för bifall till Kammarens förslag, emedan någon brädväggs och ny dörröppnings förläggande mera åt den ena eller andra sidan af rummet väl icke skall kunna inverka på kostnaden för arbetet i dess helhet.

Emedan afträdet invid värdshuset i Brunnsparcken står utan någon omhägnad, isoleradt för sig på en alltför framstående och af promenerande mycket besökt plats samt sålunda blir störande och föranledande till obehagliga öfverraskningar, har det länge inom Drätselkammaren utgjort ett önsknings mål, att denna otrefliga byggnad blefve undanskaffad och ersatt med en annan på lämpligare och mera undanskymdt ställe förlagd sådan. Detta mål tror Kammaren kunna uppnås på sätt Byggnadskontoret föreslagit och närmare framgår af en bilagd situationsplan, hvarigenom ett nytt afträde och en pissoir uppfördes inom samma omhägnad som öfriga till värdshuset hörande uthus och borde enligt Kammarens förmenande nästkommande års budgetförslag icke vara så högt, att den härför erforderliga summan af 3,860 mark af denna orsak behöfde derifrån uteslutas.

Då sådana till Drätselkammaren hörande handlingar: kontrakt af hvarje slag, skuldsedlar och fastighets böcker, m. m., de där ovilkorligen borde på brandfritt ställe bevaras år för år och isynnerhet efter inköpet af Gumtäckt så tillväxt i omfång, att den del af dessa handlingar, hvilka nu hållas inneslutna i det enda brandfria kassaskåp, som finnes å Drätselkammaren, utgör endast en mindre andel och de öfriga icke kunde inrymmas uti ett nytt likastort kassaskåp, hvarför priset uppgick till mera än 1,000 mark, samt då dessutom Kammarens protokoll äro af knappt mindre vikt än dess värdehandlingar och därför äfven borde brandfritt bevaras, i det en förstörelse af dem skulle uti stadens egna och en mängd enskilda personers affärer åstadkomma en oreda för flere decennier, är Drätselkammaren i ett oafvisligt behof af ett eldfast kassahvalf. Ett sådant kunde med lätthet och för jmförelsevis ringa kostnad, eller 2,700 mark enligt ett af arki-

tekten G. Nyström härför uppgjort förslag, erhållas genom att Inqvarteringsnämndens förrum, som gränsar till det tredje och innersta af de rum, hvilka disponeras af Drätselkammaren, med cirka halfannan meter minskades i bredd, dock så att i detta förrum befintlig eldstad icke rubbades, och på den härigenom vunna platsen uppfördes ett kassahvalf med ingång ifrån nyssnämnda rum uti Drätselkammarens lokal. Kammaren har derfor icke tvekat att i budgetförslaget upptaga det härför erforderliga anslaget.

Några *Nybyggnader* föreslås nu icke af Drätselkammaren och såsom *regleringsarbeten* upptagas endast planering af Skepparebrinken med 2,640 mark och af Sjömansgatan framför tomt N:o 13 vid denna gata, å hvilken tomt finnes uppfördt ett större hus med paradingång ifrån Sjömansgatan, med 1,140 mark.

Icke heller några nya *kanaler och aflopps diken* behöfva enligt Drätselkammarens åsigt under nästkommande år komma till utförande, men borde dock, såsom redan tidigare vid tal om vattenledningen till Hermanstad I nämnts, anslaget för remont och underhåll af kanaler och diken icke upptagas till mindre än 6,000 marks belopp.

Beträffande anslaget å 3,000 mark för remont af brolocket å den så kallade Långa bron, anhåller Kammaren att uteslutande få hänvisa till Byggnadskontorets motiv för denna post. För öfrigt är vid rubrikerna *vägar* och *chausséer* icke annat att bemärka än posten å 4,000 mark för makadamisering af den emellan den så kallade Tallbacken och Vestra chausséen belägna delen af Djurgårdsvägen, hvilken makadamisering endast utgör en komplettering af ett redan under flere år pågående arbete.

Af de viktigaste och kostsammaste allmänna arbeten under nästinstundande år blifva naturligtvis nybyggnaderna i stadens hamnar. Någon uppgift af Hamnbyggnadsdelegationen, i hvilket omfång den tänkt sig att de i sammanhang med hamnbanans fortsättning till utförande kommande egentliga hamnbyggnaderna skola under ifrågavarande år bedrifvas, har Drätselkammaren icke fått emottaga, men emellertid i budgetförslaget härför upptagit den summa å 490,000 mark, som för samtliga hithörande, ännu återstående arbeten, enligt meddelande af arbetsledaren Stadsingeniören Norrmén, skulle af bemälda delegation beräknats behöfliga, utöfver redan anslagna, men ännu icke använda medel, såvidt nu föreliggande projekt, om hvilka Stadsfullmäktige likväl ännu icke fattat slutligt beslut, kunna vidhandengifva. På budgetens slutresultat är också denna utgiftspost utan väsentligare inflytande, då kostnaden för dessa hamnarbeten skola bestridas med lånemedel. Speciellt med afseende å Hamnkontorets yttrande i frågan, kan Drätselkammaren icke underlåta att här anföra, det Kammaren för sin del anser, att dessa arbeten böra görligast möjligt påskyndas samt att Kammaren alls icke kan dela de betänkligheter, Hamnkontoret uttalat beträffande utförande under ett år af alla de hamnarbeten, hvilka betingas af hamnbanans framdragande till Skatudden, emedan under innevarande år redan nya kajer tillkommit och vid ifrågavarande arbetes fortgång sådana efterhand ytterligare upp-

stå, vid hvilka både större fartyg och de skärgården trafikerande ångbåtarna kunna lägga till, samt något så synnerligen stort intrång i hamnplats vid samma arbeten icke kommer att göras för de mindre, matvaror till staden hemtande farkosterna, hvilka dessutom delvis temporärt kunde hänvisas till den så kallade Katerhamnen, hvarti mest bevaras endast tomma båtar. Slutligen må icke förbises, att några mindre olägenheter af kort varaktighet icke borde få åstadkomma staden direkta och indirekta förluster genom utdragande på tiden för hamnbanans slutförande. Det är emellertid temmeligen sjelffallet att de fasta försäljningsprämarna i båthamnarna, som icke så litet inkräkta på utrymmet i desamma, redan under förstinstundande sommar böra undanskaffas och för det med dem afsedda behofvet, om så oundgängligen pröfvas nödigt, något eller några provisoriska skjul tillsvidare uppslås på passlig plats å Salutorget, till dess en sådan definitiv öppen saluhall, måhända lämpligast just å den af Hamnkotoret anvisade platsen, kunde efter de större hamnbyggnadernas afslutande uppföras.

Såsom betydligare hamnarbeten, hvilka icke bestridas med lånemedel, fallande under kategorin *remont och underhåll*, äro ombyggnad af ballastbron i Sörnäs, till den del densamma icke redan innevarande år med af Stadsfullmäktige särskildt anvisade medel blifvit remonterad, samt partiel reovering af Packhuskajen i Norra hamnen. Det förstnämnda af dessa arbeten påyrkas äfven af Hamnkotoret, som derjemte föreslår en fördjupning af hamnen framom ballastbron, under förutsättning att bottnet under bron numera skulle så stadgat sig, att man riskerade en muddring framför kajen. I detta afseende far Hamnkotoret emellertid vilse. Det botten, hvaraf hamnen i Sörnäs består, åtminstone längsmed och under ballastbron, utgöres af lös, rinnande lera, som alltid kommer att så förbli, och då ballastbron intet annat är än en härpå hvilande vanlig så kallad sänkkista, måste den ovilkorligen nu som förr rubbas och förstöras för händelse af muddring framom densamma och kan åt denna kaj icke gifvas ett annat ändamål, än hvad dermed ursprungligen afsetts. Ett annat också icke synnerligen produktivt kajarbete är remonten af Packhuskajen i Norra hamnen, men hvilken remont derfor icke kan undgås. Såsom Byggnadskotoret närmare utlägger, är denna kaj stadd i fortgående förskjutning och rubbning, dragande till och med gatan och ett närliggande magasin med sig, och som densamma endast genom fullständig ombyggnad och ny grundning kan göras hållbar, kommer den ock för den jemförelsevis korta sträckan af blott 62 meter att medtaga en kostnad af ända till 40,000 mark. För att emellertid denna dryga kostnad måtte blifva mindre kännbar, föreslår Byggnadskotoret arbetets fördelning på en följd af fyra år och skulle de första 10,000 mark å detta remontarbete nedläggas under nästkommande år. På det samma kaj för det behof, hvartill den nu användes, också måtte blifva något beqvämare, än nu är fallet, vore det meningen att vid dess ombyggnad inrätta deri ett fortlöpande trappsteg, hvarigenom kostnaden icke komme att nämnvärdt höjas.

Utgiften för upprensning af båthamnen innanför vedkajen i Norra hamnen,

rörande hvilket arbete Hamnkontoret återhemtar sitt förslag från fjolåret, inrym-
mes uti anslagsposten å 7,000 mark för diverse reparationer och behöfver därför
icke skildt observeras. Inrättande åter af vattenposter längs kajerna i Södra ham-
nen hör till de hamnbyggnadsarbeten, hvartill Stadsfullmäktige redan anslagit
medel, men kunna sådana poster icke uppställas, innan de nyutförda kajerna något
fått sätta sig.

Hvad sedan slutligen vidkommer Hamnkontorets andragande om anlägg-
gande af en kanal emellan Edes- och Tölövikar, så har frågan härom så nyss
blifvit pröfvad och med allt skäl förkastad, att någon orsak att dervid vidare
uppehålla sig nu icke förefinnes.

För underhållet af stadens *planteringar* och trädskolor har Kammaren stan-
nat vid en summa å 40,000 mark. Om också dessa planteringar för en kortare
tid af ett eller par år kunna för ett mindre anslag utan genast synbar försämring
vidmakthållas, kan en inknappning af anslaget för hithörande utgifter emellertid
icke någon längre tid fortgå och aldra minst blifva norm, utan att efterlemna
högst kännbara spår, såsom också af Stadsträgårdsmästarens motivering till hans
utgiftsförslag för 1895 framgår, samt de skenbara besparingarna inom kort åter-
komma uti oproportionerligt stora utgifter på en gång, ifall icke planteringarna
väsendtligen skola få förfalla. Då tillgång på medel för underhåll af redan bestå-
ende anläggningar anses vara liten, är det klart att ett sådant förhållande uti än
högre grad måste göra sig gällande beträffande nyanläggningar. Att dessa dock
icke helt och hållet kunna åsidosättas, isynnerhet om de utgöra en fortsättning
af redan påbörjade arbeten eller nödig ansedda förbättringar och ändringar uti
förefintliga parker och planteringar, är väl lika sjelffallet. Utgående ifrån dessa
förutsättningar och för öfrigt stödande sig på de af Stadsträgårdsmästaren fram-
hållna skäl, har Drätselkammaren trott sig böra i budgetförslaget upptaga föl-
jande anslag å underafdelningen *nyanläggningar*. För arbeten å Observatoriiber-
gen 5,000 mark; för arbeten i Brunnsparken 2,000 mark, i det de af Stadsträd-
gårdsmästaren derstädes föreslagna planeringar och planteringar skulle fördelas
på två år; för Hesperia park 2,000 mark, för utförande i hufvudsak af den lek-
plan för barn och festplan för folket, för hvilken plan ett erforderligt täckt aflopp
och markens dränering jemte planteringar omkring platsen af bemälde trädgårds-
mästare beräknats till en kostnad af 2,500 mark; samt för Kajsaniemi park 1,500
mark, äfven i och för utvidgning af den derstädes förefintliga lekplanen och här-
med i sammanhang stående mindre planterings arbeten. Huru Stadsträgårdsmä-
staren tänkt sig nyssnämnda lekplaner anordnade och utvidgade såväl i Hesperia
som i Kajsaniemi parker samt dessa parkers blifvande utseende öfverhufvudtaget
i framtiden framgår af bilagda utaf Trädgårdsmästaren uppgjorda projektritnin-
gar, å hvilka Drätselkammaren för sin del gillar anordningarna i sin helhet för
Hesperia, men icke kan göra det beträffande Kajsaniemi, ehuru Drätselkammaren
ej heller här har något att anmärka, såvidt det blott gäller nu ifrågavarande lek-

plan. Det för tillförande af rikligare näring för träden i Henriksesplanaden önskade anslaget å 1,200 mark, tillsvidare afsedt egentligen för anställande af försök, har Drätselkammaren med afseende å sakens synnerliga vigt icke trott sig kunna förvägra. För inköp af nya soffor samt träd och buskar har Kammaren slutligen upptagit posterna 500 och 400 mark. Samteliga af Kammaren föreslagna anslag till så kallade nyanläggningar beträffande stadens planteringar uppgå derför till inalles 12,600 mark.

Beträffande *renhållningsväsendet* är endast att beakta, såväl att anslaget för bevattning af stadens centrala gator och torg, chausséerna och alléerna i Brunns-parken höjts från 3,000 till 6,500 mark, på grund af att desamma i enlighet med Stadsfullmäktiges derom i år fattade beslut framdeles samtidigt med sopningen äfven komma att bevattnas, som ock att renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar enligt Byggnadskontorets beräkningar och förslag nedsatts till 32,000 mark.

För oftare återkommande och bättre rengöring af stadens klappbryggor, hvilket kan ske endast genom att flottorna uppdragas på land, har slutligen posten: diverse, under allmänna arbeten höjts med 1,000 mark eller från 5,000 till 6,000.

XV. Pensioner.

Af de utaf Stadsfullmäktige i form af understöd för listid eller för annorlunda närmare fixerad tid åt särskilda i stadens tjänst förut anställda personer eller deras efterlemnade hustrur och barn beviljade anslag blifva alla oförändrade, med undantag af understödet för afidne stadsfiskalen Winters barn, hvilka numera uppnått myndig ålder, samt för vaktmästareenkan A. Rosenström, som af lidit, hvarigenom dessa utgifter nedgått till mark 14,406: 67.

XVI. Diverse.

Samteliga härunder upptagna utgiftsposter blifva sådana de ingå uti innevarande års budget, undantagande de till Stadsfullmäktiges disposition för oförutsedda behof ställda medel, hvilka minskats från 36,000 till 30,000 mark, samt *afkortning* och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster, de der af Kammaren på grund af under senaste år vunnen erfarenhet nedsatts från 75,000 till 60,000 mark, icke af orsak att ej stora oafkortade rester skulle förefinnas och nya tillkomma, men emedan alla de omgångar, hvilka erfordras, innan afkortning kan göras, medtaga en lång tid och det derför är att antaga, att den faktiska afskrifningen under år 1895 icke kommer att uppgå till högre belopp än sistnämnda summa.

Inkomster.

Likasom vid innevarande års budget är fallet, finnes icke heller för bidrag till bestridande af nästkommande års utgifter någon *disponibel behållning* att tillgripa.

I. Räntor.

De under denna titel rubricerade inkomster förblifva i öfrigt oförändrade från motsvarande poster uti innevarande års budget, utom att räntorna å tomtlösen förslagsvis upptagits med blott 37,000 mark, då endast tvenne tomter under året försåls mot årligen skeende afbetalning af köpeskillingen samt räntorna å återstående lösesumma för tidigare försålda tomter, allt efter som amorteringen af kapitalet fortskrider, successivt måste minskas.

II. Tomtlösen.

Ehuru amorteringen å köpeskillingen för försålda tomter icke kan kalkyleras till högrn belopp än 56,000 mark, har härför likväl samma summa som uti innevarande års budget eller 73,000 mark uti Kammarens förslag bibehållits, emedan med all sannolikhet kan antagas att under det instundande året, likasom under detta år varit fallet, antingen hela löseskillingen för en eller annan under året till försäljning kommande tomt genast inbetalas eller ännu ogulden lösen å några tidigare försålda tomter på en gång afbördas, då den allmänna räntefoten i landet tyckes hafva benägenhet att falla.

III—VI. Stadens fasta egendom, Tomtören, Inkomstgivande rättigheter och Diverse.

Angående påräknade inkomster under nämnda hufvudtitlar är endast att anföra, att Kammararen i dessa delar af budgetsförslaget vidtagit sådana smärre justeringar af de skilda posterna, att de så nära som möjligt komme att motsvara det verkliga förhållandet. Som köpeskillingen för byggnaderna å holmen Knekten med detta år till fullo amorterats, har denna inkomstpost gifvetvis bortfallit. Inkomsten i tolag, trafik-, hamn m. fl. afgifter från sjörörelsen i stadens hamnar har Drätselkammaren upptagit enligt Trafik- och Hamnkontorens specialförslag, dock med den ändring att Kammararen icke funnit något skäl, hvarföre trafikafgiften skulle nedsättas från 300,000 till 290,000 mark. Tvärtom gör Kammararen sig den förhoppning, att i en stor del intrader ifrån stadens hamnar redan under nästa seglationstid, till följd af de väsendtligen förbättrade hamnförhållandena, en märkbar stegring skall göra sig gällande. Såsom redan ofvanföre blifvit nämnt, komma alla kokhusafgifter med kokhusets i Södra hamnen försvinnande att upphöra. Då auktionsprovisionen på grund af de många under senaste år förekomna konkursauktionerna varit uti stigande, och ännu under instundande år enahanda auktioner tyvärr äro att emotse, har ifrågavarande provision upptagits med ett till 1,000 mark förhöjdt belopp. Till följd af att den nya strafflagen trädte i gällande kraft, har stadens inkomst af sakören upphört. Ersättningen för underhåll och begrafning af fattiga från främmande kommuner har i öfverensstämmelse med Fattigvårdsstyrelsens förslag nedsatts från 3,400 till 3,000 mark. I enlighet med Stadsfullmäktiges nyligen fattade beslut derom, att folkskoleundervisningen

för elever, som hafva sin hemort i Helsingfors stad eller staden underlydande lägenheter och egendomar, skall vara kostnadsfri, har posten: elevernas i folkskolan afgifter, minskats från 4,200 mark i innevarande års budget till endast 100 mark, afseende dylika skolafgifter för barn ifrån främmande kommuner. Afgifterna från stadens allmänna klosetter samt för spillnings afstjelpning hafva varit i ständigt och icke obetydligt nedgående, hvarföre desamma nu observerats med endast respektive 3,500 och 300 mark. Inqvarteringskostnaden ersättes staden till fullo och bör därför ingå till samma belopp å budgetens inkomst- och utgiftssidor.

VII. Statsbidrag.

Sedan Ständerna vid senaste landtdag fattat beslut derom, att grunden för beräkningen af det ur bevillningsmedel till underhåll af städernas folkskolor utgående bidrag för den med nästkommande år ingående nya finansperioden måtte bestämmas till 25 procent af det belopp, hvartill stadskommunens beräknade utgifter för dessa skolor uppgå, samt att till dylika utgifter skola räknas kontanta aflöningar, kostnaden för ved, lyse, undervisningsmaterial och skolmöbel, anslag för böcker åt medellösa elever äfvensom hyresvärdet af skolornas egna lokaler, men deremot icke kostnaden för underhåll af skolhus och skoltomt samt stipendier och premier, har Drätselkammaren, under förutsättning att Hans Kejserliga Majestät skall godkänna denna Ständernas underdåniga framställning och att Stadsfullmäktige skola till Kejserliga Senaten ingå med anhållan att Helsingfors stad för folkskolorna härstädes må komma i åtnjutande af det sålunda fixerade statsbidraget, med ledning ej mindre af Folkskoledirektionens förslag till budget för stadens folkskolor för år 1895 än af en utaf Byggnadskontoret redan vid tiden för senaste landtdag uppgjord och här nedan bland bilagorna intagen tablå, utvisande värdet å stadens folkskolehus, beräknat ifrågavarande bidrag till 111,000 mark, hvilken summa därför äfven i budgetsförslaget upptagits. Sagda resultat framgår af följande kalkyl, hvari hyresbeloppet af stadens egna folkskolehus tagits till 6 % af husens värde, hvilket icke borde kunna anses för högt.

Aflöningar åt lärare och lärarinnor	<i>My.</i>	315,688: 03
D:o åt inspektör, ekonom m. fl.	"	15,660: —
Hyror för lejda skollokaler	"	26,190: —
Ved och belysning	"	28,800: —
Skolmaterial och möbel	"	11,700: —
Material för handarbeten 4,700 mark, minskade med inkomsten		
600 mark af dessa arbeten	"	4,100: —
Renhållning och annonser	"	10,600: —
6 % af 577,000 mark, utgörande värdet af stadens folkskolehus,		
med afdrag af 300 mark inflytande hyror	"	34,320: —
	Summa <i>My.</i>	447,058: 03,

hvaraf 25 % i afrundadt tal utgör 111,000 mark. Beträffande öfriga statsbidrag, hvilka upptagas till samma belopp som uti innevarande års budget, torde ej vara något att beakta.

VIII. Vattenledningen.

Inkomstposterna under denna hufvudtitel äro i öfrigt upptagna enligt Vattenledningskontorets förslag, på grund af de motiv, som detta förslag åtföljande skrifvelse af den 13 sistlidne September innehåller, utom att en obetydlig post å 150 mark för vattenafgifter från hästhoarne blifvit tillagd.

IX. Lån.

Att kajbyggnaderna i Södra hamnen, upptagna till en kostnad af 490,000 mark, samt återstående till 146,000 mark beräknade arbeten å de nya filtra vid vattenledningen skola utföras med härför anvisade lånemedel är sjelfallet, men med sådana medel i och för vattenledningens utvidgning borde enligt Kammarens förmenande utföras äfven utsträckningen af vattenledningen ifrån gården N:o 17 vid Högbergsgatan till Röddäldsgatan samt vattenledningen till Hermanstad för en sammanlagd kostnad af 29,400 mark.

X. Uttaxering.

Det belopp, som enligt Drätselkammarens budgetsförslag ytterligare skulle erfordras, för att hos kommunens skattskyldige medlemmar uttaxeras, uppgår till 1,230,662 mark 37 penni eller till något öfver 54,000 mark mera än uti innevarande års budget, och då skattöreantalet för år 1894 icke kan antagas blifva väsendtligen större än för år 1893, torde beloppet per skattöre äfven komma att i proportion härtill något höjas. Såsom Drätselkammaren vid afgifvande af sitt budgetsförslag för innevarande år hade äran anföra, var det icke heller att under närmaste framtid emotse något nedgående uti uttaxeringsbeloppet pr skattöre, utan hellre tvärtom. Under rådande ekonomiska betryck äro stadens inkomster naturligen uti nedgående, då deremot en del ordinarie eller oundvikliga utgifter af just samma orsak, exempelvis fattigvården, och en annan del till följd af utvecklingens allmänna gång, såsom t. ex. gatubelysning, helso- och sjukvård, folkskoleväsendet m. m., befinna sig uti oafbrutet större eller mindre stigande. Någon väsendtlig förändring till det bättre uti bestående förhållanden är att vänta först då, när åter ett större inköp af disponibla tomter samt en liffigare efterfrågan och till följd deraf äfven förhöjda anbud å stadens arrendejordar och öfriga till lega stående, staden tillhöriga inrättningar äfvensom ett flitigare anlitage af stadens kajer uppstår. Då ofvannämnda tillökning uti uttaxeringen emellertid i det aldram närmaste motsvarar endast den amortering å 50,000 mark, som i nästkommande

års budget för första gången ingår för lånet å 650,000 mark för inköp af rådhusannexet och utvidgning af Maria sjukhus, tror sig Drätselkammaren i sitt budgetförslag hafva kommit hvarje billig fordran derå så nära som möjligt. Och bör sist och slutligen icke förglömmas, att någon berättigad klagan öfver för hög kommunal taxering i Helsingfors uti verkligheten icke föreligger, ehuru den goda tid förlupit, då den kommunala skattebördan härstädes var jemförelsevis liten.

Till budgetförslaget har äfven nu, likasom sistlidet år, fogats ett sammandrag af deri ingående utgifter och inkomster, fördelade på två kolumner efter deras beskaffenhet af ordinarie och tillfälliga, hvilka sistnämnda i förslaget blifvit utmärkta med *.

Dessutom har, utom förutnämnda handlingar och kartor, uppgjorts och såsom bilagor närslutits trenne tablåer och en behållningskalkyl per 31 December 1894.

Drätselkammaren får vidare bilägga ett protokollsutdrag, upptagande den meningsolikhet, som vid ärendets behandling i Kammaren förekommit.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Utdrag ur Helsingfors Drätselkammarens protokoll för den 25 Oktober 1894.

§ 24.

Företogs till vidare åtgärd från extra sammanträdet under förliden gårdag ärendet angående uppgörande af stadens utgifts- och inkomstförslag för nästkommande år; och blef härvid det vid föregående sammanträdet upprättade förslaget uti särskilda delar ånyo genomgånet och justeradt; hvarefter beslöts att det numera färdiga förslaget skulle insändas till Magistraten jemte skrifvelse, uppsatt på sätt brefkonseptboken under N:o 185 utvisar.

Beträffande de under titeln *XIV Allmänna arbeten* upptagna anslag för stadens *planteringar* uttalades skiljaktig mening af Kammarens Viceordförande Herr *Nummelin* jemte ledamoten Herr *Aström*, hvilka för underhållet af planteringar och trädskolor ville anslå endast 35,000 mark, eller samma belopp som uti innevarande års budget därför upptagits, samt till stöd därför framhöllo, att klippta, omsorgsfullt ansade gräsmattor vore på sin plats i Runebergs- och Kapell-esplanaderna, i några sqvärer äfvensom inom inskränkta områden af Brunnsparken och på Observatoriiberget, men att med afseende å de för underhållet af dylika gräsmattor påkallade högst betydande utgifter gräsplanerna i öfrigt deremot kunde vara af mindre kostsamt slag samt tillika delvis så anordnade att desamma jemväl finge beträdas.

Protokollsutdrag angående denna skiljaktighet skulle bifogas förenämnda skrifvelse. Som ofvan.

In fidem:

Edvard Loo.

HELSINFORS STADS
VATTENLEDNINGSKONTOR

Bilaga I.

Helsingfors,

den 13 September 1894.

N:o 149.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Vattenledningskontoret har äran härhos bifoga förslag till 1895 års stat för vattenledningen, med erforderliga kostnadsförslag och ritningar, m. m.

Utgifterna — uppskattade till 255,930 mark — äro motiverade i en särskild bilaga. Inkomsterna 268,800 äro antagna till något mindre än i 1893 och 1894 års budgeter; det har nemligen altsedan år 1892 visat sig att de faktiska inkomsterna för vattenförsäljning understigit de antagna, hvadan i hoföljande budgetförslag de verkliga inkomsterna under år 1893, hvilka väl under nästa år 1895 endast kunna i obetydlig mån ökas, alldenstund några inkomstbringande utvidgningar under de sednaste åren icke egt rum, blifvit lagda till grund för beräkningen.

Den på förhand oberäknelige „ersättningen för verkställda anslutningar m. m.“ har deremot bibehållits vid sitt gamla belopp, eller lika med utgifterna.

**Motivering till Vattenledningskontorets budgetförslag för
år 1895.**

Endast de poster, hvilka jemförda med 1894 års stat förete förändringar, äro i det följande berörda.

En biträdande ingenjör — 4,000 mark. Emedan vattenverkets och de dermed förenade kontors- och utarbetenas omfång år från år varit stadda i tillväxt och äfven under nästa år betydande utvidgningar stunda, särskildt genom fullbordandet af nya filtra, hvilka sedan i sin tur kräfva ökad eftersyn, blifver det icke möjligt för mig att ensam öfvervaka, huruvida den vid vattenverket anställda personalen städse iakttager meddelade order och föreskrifter, utan nödgas jag anhålla om ett tekniskt bildadt biträde, som härutinnan och vid kontorsarbetena kunde vara mig till hjälp. Enär de förekommande arbetena betydligt variera till sin beskaffenhet under olika år och årstider, är jag icke i tillfälle att för denna nya funktionär tillsvidare föreslå någon annan instruktion, än den, att efter af undertecknad meddelade föreskrifter biträda vid förekommande tjenstegöromål.

Angående sättet för biträdande ingenjörens antagande och uppsägning torde samma bestämmelser som för Vattenledningskontorets öfriga tjänstemän vara lämpliga. Ehuru jag visserligen vore berättigad att tillfälligtvis antaga nödigt biträde och påföra hans arvode de konti, för hvilkas räkning hans hjälp tages i anspråk, anser jag det dock fördelaktigare för staden att en yngre civilingeniör genom stadigvarande anställning vid Vattenledningskontoret och en längre tids praktik kunde göra sig fullt förtrogen med förekommande arbeten och vid tillfälligt förfall för mig träda i mitt ställe. Den föreslagna lönen torde icke befinnas vara för hög, utan snarare den minsta möjliga, för hvilken en fullt lämplig person kan för längre tid fästas vid Vattenledningskontoret.

Driftkostnaden för filterna är ökad från 7,000 till 8,000 mark, enär äfven de nu under uppförande varande filtra under en del af nästa år komma att användas, under förutsättning att anslag för arbetenas slutförande beviljas.

Mätningar och undersökningar för utvidgningar — 3,000 mark. Beloppet för dessa arbeten har alt sedan år 1892 figureerat i budgeten med 1,500 mark för året, eller till dato med inalles 4,500 mark, hvaraf faktiskt åtgått in summa c:a 1,500 mark och 3,000 mark blifvit oanvända. Anledningen till att anslaget det oaktadt nu föreslås att höjas med 1,500 mark är den, att de af Vattenledningskontoret i fjol föreslagna och af Drätselkammaren förordade preliminära undersökningarna af grundvattenförhållandena i Vanda ådalen, jemte de vanliga mätningarne och undersökningarne, kunde utföras med detta anslag. Ehuru Vattenledningskontoret icke ens ifrågasätter att en så betydande utvidgning och förändring af vattenverket, som en ny ledning för grundvatten och dertill hörande pumpverk, i närmaste framtid skulle utföras, är och förblir det i alla fall en fråga af stort intresse om grundvatten öfverhufvudtaget finnes att påräkna eller icke i Vanda ådal, i nämnvärda qvantiteter och inom rimligt afstånd från Gammelstaden.

Den tillämnade undersökningsmetoden har af Vattenledningskontoret förut beskrifvits, och består hufvudsakligast i samtidiga mätningar af vattenmängden i olika sektioner af Vanda å, verkställda under högvintern; ehuru denna metod lika litet som någon annan är fullt noggran, är den dock, isynnerhet för små floder, betydligt pålitligare än här och der verkställda borrhningar och kommer resultatet alltid att bilda ett värdefullt underlag för en fullständig grundvattenundersökning, när en sådan framdeles anses erforderlig, och som skulle måsta sträcka sig öfver en yta af tiotal kvadratkilometer, om inga förarbeten existerade.

Remont och underhåll af vatten- och afloppsledningar i stadens hus. Enär uppsigten öfver stadens hus ankommer å Byggnadskontoret, hvilket bokför och ansvarar för utgifterna, är det i princip fullkomligt riktigt, att såsom det under sednare tider praktiserats, vattenledningsarbeten derstädes utföras endast efter af Byggnadskontoret afgifven skriftlig requisition. Olyckligtvis är detta sätt beträffande små ofta återkommande defekter, såsom läckor, hotande öfversvämningar, förstoppningar af afloppsledningar m. m. som omedelbart böra afhjelpas, icke all-

tid praktiskt användbart, i anseende till oundviklig tidsutdrägt med requisitionens införskaffande från Byggnadskontoret. Vattenledningskontoret har därför i sitt budgetförslag upptagit en post af 2,000 mark, utgörande c:a 100 mark per lägenhet, att af detsamma i och för löpande remonter af vatten- och aflöpplingsledningar i stadens hus få disponeras efter direkt requisition af respektive lägenheters ekonomer, hvaremot nyläggningar, förändringar, omflyttningar m. fl. kostsammare arbeten å vatten- och aflöpplingsledningar, hvilka vanligen icke äro särskildt brådskande, framgent såsom härintills endast skulle utföras på Byggnadskontorets requisition.

Uppförandet af nya filtra. Af den beräknade totalkostnaden 246,000 mark hafva under år 1894 beviljats 116,000 mark, hvadan återstående 130,000 mark uppförts i 1895 års budget.

*) *Nyläggning af vattenledningen under Wilhelmsgatan* emellan Mikaelsgatan och Wilhelmsbad är af behovet påkallad, enär ifrågavarande gamla rörsträng, utförd af oasfalterade rör, iföljd af rost etc. är så murken, att rörbrott flera gånger derstädes inträffat.

**) *Utsträckning af vattenledningen ifrån adr. N:o 17 vid Högbergsgatan till Rödaldsgatan* har af Vattenledningskontoret redan blifvit föreslagen i 1892 års budget och motiverades med behovet af en brandpost i närheten af nya kyrkan, enär nämligen i denna trakt endast få brandposter finnas, samt dermed att gården N:o 19 vid Högbergsgatan, som f. n. icke kan ansluta sig till vattenledningen, blefve i tillfälle härtill. Förslaget afböjdes då, men då numera som ytterligare motivering kan anföras att en större nybyggnad är under arbete å gården N:o 23 vid Högbergsgatan, hvilken under närvarande förhållanden endast med exceptionella kostnader kan ansluta sig till rörnätet, äfvensom att staden vid försäljning af tomten N:o 21 vid Högbergsgatan har förbundit sig att leda vatten till denna tomt, inom en tid, som för längesedan torde vara utgången, hvilken förbindelse kvarstår, oaktadt tomten på egarens bekostnad är försedd med vatten genom en lång servisledning ifrån Kaserngatan, hoppas Vattenledningskontoret att förslaget denna gång skall leda till åsyftadt resultat.

***) *Angående vattenledningens utsträckning till Hermanstad* har Vattenledningskontoret förut afgifvit särskilda yttranden, och får i enlighet med dessa till utförande under vårvintern 1895 föreslå alternativet I. Hufvudmotivet för detta var att den misslyckade planläggningen af dessa förstäder gifver dem en endast provisorisk karaktär, hvadan deras förseende med vatten äfvenledes borde ske på ett provisoriskt och billigt sätt.

Inköp af vattenmätare. Anslaget föreslås att minskas från 8,000 till 5,000 mark, motsvarande det sannolika behovet under år 1895.

*) Se medföljande kostnadsförslag.

**) Se medföljande kostnadsförslag och ritningar.

***) Se förut inlemnade kostnadsförslag och planer.

För brandposters förseende med vattenaflopp, är summan, af samma orsak som i föregående moment, minskad från 2,000 till 500 mark.

Rensning af vattenledningsröret under Mikaelsgatan emellan Vilhelms- och Alexandersgatorna. En stor del af de vattenledningsrör, som bolaget Neptun nedlagt, äro oasfalterade, hvarigenom starka rostbildningar i desamma uppkommit, hvilka icke genom spolning kunna aflägsnas. Oafsedt rörens härigenom skeende gradvisa förstöring, minskas isynnerhet de mindre rörens förmåga att transportera vatten i följd af minskad genomskärnings area och ökad skroflighet i hög grad, så att väl förr eller sednare alla dessa rör böra renskrapas, en procedyr som i utländska städer, isynnerhet der vattnet är hårdt eller ofiltrerad, är helt vanlig. Vattenledningskontoret föreslår att under år 1895 en af dessa rörsträngar, nemligen den under Mikaelsgatan, måtte underkastas en sådan välbehöflig rengöring, eventuellt med efterföljande inre cementering, så att på grund af de härvid gjorda erfarenheterna beträffande kostnaden m. m. framdeles mera omfattande förslag i samma syfte må kunna framläggas.

2 vattenvärmningsstationer för brandposternas skötsel under vintern. Som känt, åtgå under stränga vintrar stora kvantiteter varmt vatten till förekommande af brandposternas frysning. För närvarande existera 2 vattenvärmningsstationer, den ena i verkstaden, den andra i rådhuset, hvilka tillgodose de vestra delarnes af staden behof, och föreslog Vattenledningskontoret för några år sedan inrättandet af ytterligare en sådan vid hästhon utanför Gasverket. Enär detta förslag på estetiska grunder — anstalten ansågs nemligen vanprydande — afböjdes, har varmt vatten för de östra delarne af staden samt de utom staden belägna trakterna inköpts ifrån en privat badinrättning, för en kostnad, som t. ex. endast under vintern 1892—1893, utgjorde 746 mark. Då staden emellertid kan prestera samma kvantitet varmt vatten för $\frac{1}{3}$ af priset, och då genom en lämplig placering af apparaterna transportlängderna betydligt skulle minskas, får vattenledningskontoret härmed föreslå inrättandet af två vattenvärmningsstationer, den ena invid hästhon utanför Arkadia teatern (dit den numera är flyttad ifrån Gasverket) den andra invid hästhon å Broholmen. Enär det närmaste granskpet på det ena stället utgöres af en formans station, å det andra af en pissoir, så torde det estetiska intrycket af dessa trakter icke i någon nämnvärd mån försämrans genom vattenvärmningsstationerna, bestående af hvar sin s. k. mejerigryta, innesluten i ett transportabelt skjul af ungefär samma utseende som de för hästhoarne bestämda, och hvilka i likhet med dem komme att i slutet af April månad bortflyttas för att vid vinterns början ånyo uppsättas. Som ofvan.

C. Hausen.

Bilaga II.

Förslag till budget för Helsingfors Stads Byggnadskontor och allmänna arbeten under år 1895.

Byggnadskontoret. De under rubrik „Byggnadskontoret“ upptagna detaljposterna hafva med undantag af „Extra ingenjörers och ritarebiträden“, „Expenser“ samt „Trädgårdsmästaren“ bibehållits oförändrade.

Den förstnämnda posten har på grund af de under instundande år förestående detaljmätningar och undersökningar afsedda att läggas till grund för utarbetande af förslag till stadsplan för områdena Fjelldal, Berga, Sandnäs, Arkadia och Kampmalmen höjts till Fmk 4,000. Ifrågavarande anslag utgör i årets budget Fmk 3,000. Posten „Expenser“ har af samma skäl blifvit höjd från Fmk 1,000, hvilken summa under nämde rubrik upptagits i årets budget till Fmk 1,500.

Trädgårdsmästarens löneförmåner ökas instundande år med förhöjning för fem års tjänst.

Summa för Byggnadskontoret Fmk 46,420.

Allmänna arbeten. Utom den för sedvanligt underhåll af stadens byggnader och lägenheter
Byggnader & lägenheter. i budgeten för instundande år upptagna posten å Fmk 13,000, har under ofvanstående rubrik observerats tvenne extra anslag: för yttre målning af Kaisaniemi värdshus Fmk 600, samt för inrättande af tamburer i Saluhallen Fmk 3,000.

Det vanvårdade utseende ofvannämnda värdshus — isynnerhet sjöpaviljongen företer, omöjliggör vidare anstånd med verkställande af ifrågavarande remontarbete.

Den af flertalet innehafvare af försäljningsplatser i Saluhallen hos Drätselkammaren framställda anhållan om vidtagande af åtgärd derhän att tamburer vid ingångsdörrarne till hallen blefve inrättade, synes Byggnadskontoret väl berättigad, hvarföre kontoret i enlighet med kostnadsberäkning för ändamålet i budgetförslaget upptagit förutnämnda summa.

På grund af öfverenskommelse mellan Vattenlednings- och Byggnadskontoren har, för underhåll af vattenledningarne i stadens hus, i förstnämde kontors budget upptagits Fmk 2,000, med hvilket belopp posten för „underhåll af byggnader och lägenheter“ blifvit minskad i Byggnadskontorets budget.

Summa för Byggnader & lägenheter Fmk 16,600.

Gator och allmänna platser. Under vidstående Rubrik har upptagits utom Fmk 9,000 för „Diverse reparationer“ äfven Fmk 2,640 för planering af Skepparebrinken, hvilket arbete Drätselkammaren anmodat Byggnadskontoret att observera i budgeten för år 1895.

Summa för Gator och allmänna platser Fmk 11,640.

Kanaler och afloppsdiiken. För löpande remont och underhåll af kloaker och diken har för 1895 föreslagits Fmk 9,000: — samma belopp som under nämnda rubrik beviljats för inneva-

rande år, hvarjemte för „diverse kompletteringsarbeten“ förslagsvis upptagits Fmk 4,000.

Kompletterings arbetena afse, förutom årligen förekommande kortare utvidgningar af kloaknätet, omändring af samtliga kloakmynningar i sådant afseende att desamma komme att utmynna under lägsta vattenståndet, hvarigenom kloakgaserna vid mynningarne skulle förhindras att fritt utströmma. Genom ofvanbeskrifven anordning bör obehaget af spillvattnets uttömning längs stadens stränder i någon mon kunna minskas.

Summa för kanaler och afloppsdikey Fmk 13,000.

Frånsedt det för oundgänglig remont och renhållning af stadens vägar erforderliga anslag hvilket Byggnadskontoret i förevarande budgetförslag infördt till samma belopp som i årets budget (Fmk 10,000), har kontoret under rubrik „vägar“ endast upptagit en post å Fmk 3,000 för remont af brolocket, å „långa bron“. Nämda brolock, hvilket är belagdt med, som det visat sig, ett ohållbart asfalt skikt, föreslås att, sedan asfalten aflägsnats, beläggas med 1½ tums bräder. Beläggning af bron med träkubb i asfalt, skulle kräfva en kostnad af c:a 17,000 mark, hvilken summa, enligt Byggnadskontorets förmenande icke är värd att nedläggas på en detaljanordning å den redan åldriga bron.

Vägar.

Summa för „Vägar“ Fmk 13,000.

Diverse underhåll och renhållning upptages till samma belopp som under innevarande år (Fmk 15,000).

Chausséer.

Underhåll af chausséer i Brunnsparken ingår som tillförene med Fmk 500.

För makadamisering af Östra Chausséen från Broholmsgatan till spårvägsstallet, för hvilket arbete under innevarande år beviljats halfva den beräknade kostnaden utgörande Fmk 13,600, har den andra hälften af kostnaden för ifrågavarande arbete, hvars fullbordande neppeligen kan uppskjutas, observerats i budgetförslaget med Fmk 13,600.

Slutligen har äfven under rubriken Chausséer upptagits Fmk 4,000, med hvilken summa makadamisering af den mellan den s. k. „Tallbacken“ och vestra Chausséen belägna delar af Djurgårdsvägen kan verkställas. För makadamisering af nämde väg mellan Broholmen och vestra Chausséen beräknade Byggnadskontoret år 1890 kostnaden till Fmk 24,000. Hittills har för ifrågavarande arbete beviljats Fmk 16,000. Med det tidigare nämnda af Byggnadskontoret för instundande år äskade anslag kan emellertid omordade makadamiseringsarbete fullbordas.

Summan för Chausséer Fmk 33,100.

Jemte de i budgetförslagen årligen återkommande posterna „nedfartsbroar till isarne och stängsel kring kajerna“ samt „diverse reparationer och underhåll“, hvilka poster icke kunna nedbringas och därför ingå i förslaget som tillförene med resp. Fmk 2,000 och Fmk 7,000, har Byggnadskontoret under vidstående rubrik äfven upptagit för remont af ballastbron i Sörnäs Fmk 6,970, samt för partiel remont af Packhuskajen i Norra hamnen Fmk 10,000. Den först nämnda

Hamnar.

bryggan, hvilken har en total utsträckning af 174 meter, ombyggdes förlidne vinter å en längd af 40 meter, med ett för ändamålet beviljadt extra anslag. Den oremonterade delen af bron befinner sig för närvarande i ett skick, som utesluter andra möjligheter än att antingen rifva eller remontera densamma.

Bland remontarbeten, hvilka Byggnadskontoret ansett nödigt upptaga i förevarande budget förslag, kräfver som ofvan anförts en partiel ombyggnad af Packhuskajen en dryg utgift.

Vid af Byggnadskontoret å ifrågavarande kaj verkställd undersökning har framgått att kajmuren uppbares af ett pårustverk, hvars öfre del befinner sig delvis endast några centimeter under lågvattenytan, samt att pålarna under muren icke blifvit inslagna till fast grund, hvarjemte de muren med det bakom liggande jordlagret förbindande förankringarne förmultnat, hvaraf följden visat sig i en årligen försiggående lyftning och framskjutning af ifrågavarande kajmur.

Byggnadskontoret föreslår på grund häraf att, sedan det bakom kajmuren liggande jordlagret aflägsnats till en vidd af 7 meter och djup af 3 meter under vattenytan, ny pålning till fast grund verkställes inom det gamla pårustet, hvarjemte den bakom muren muddrade grafven fylles med spint under och bokad sten öfver vattenytan.

Totalkostnaden för sålunda verkställd remont å en kajlängd af 62 meters längd (betecknad med röd färg å vidfogade teckning), har af Byggnadskontoret beräknats till Fmk 40,000, och föreslår kontoret att ifrågavarande remontarbete fördelas å en tid af 4 år.

Summa för „Hamnar“ Fmk 25,970.

Renhållningsvä-
sendet.

De i budgeten under denna rubrik upptagna poster, hvilka föreslås att utgå med samma belopp som innevarande år äro följande:

Underhåll af afstjelningsplatser, bryggor och prämar	Fmk 4,000.
Vakters och prämkarlars aflöning samt tömning af prämar. „	„ 5,000.
Latriners och pissoirers underhåll	„ 10,000.
Rengöring af hamnar och kajer	„ 1000.

Anslaget för bevattning af stadens centrala gator, Parkgatan och Chausséerna i Brunnsparken jemte östra och vestra Chausséerna föreslås deremot, på grund af under instundande år förestående bevattning i samband med sopning af vissa gator och i enlighet med tidigare uppgjordt kostnadsförslag, att höjas från Fmk 3,000 till Fmk 6,500.

Kostnaden för renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar, har Byggnadskontoret icke ansett sig kunna i budgetförslaget upptaga till lägre belopp än Fmk 32,000.

Utgiften för ofvannämnda renhållning uppgick år 1893 till 42,971:35. För innevarande år beviljades af stadens myndigheter för ifrågavarande ändamål 35,000 och ehuru den faktiska kostnaden vid årets slut torde komma att sluta sig å blott c:a Fmk 27,000, kan, i betraktande af att extra utgifterna för snösläpning etc.

under innevarande år endast uppgått till Fmk 252:65, nästnämde summa likväl icke fastslås som norm för den framtida renhållningskostnaden af stadens gatuandelar och allmänna platser.

Summa för „Renhållningsväsendet“ Fmk 58,500.

För „diverse inköp och remont“ af redskap, hvilket konto är gemensamt **Arbetsredskap.** för Vattenlednings- och Byggnadskontoren, upptages förslagsvis samma summa som under en följd af år.

Summa för „arbetsredskap“ Fmk 5,000.

För underhåll af klappbryggor, vedmått, lyktstolpar m. m. samt diverse **Diverse.** oförutsedda utgifter, föreslås anslagets höjande från Fmk 5,000 till Fmk 6,000.

Vid under sommarens lopp företagen sliphalning och rengöring af samtliga stadens bykflottor har det visat sig, att dylik sliphalning och rengöring af flottorna måste verkställas minst en gång årligen för att kunna hålla desamma i ett med hygienins fordringar förenligt skick.

Summa för „Diverse“ Fmk 6,000.

Helsingfors den 4:de Oktober 1894.

Herman Norrmén.

Bilaga III.

Budgetförslag för Helsingfors stads planteringar år 1895.

De platser, å hvilka under de senaste åren planeringsarbeten påbörjats, äro *Observatoriibärge*n *Brunnsparken* och *Kajaniemi*.

Af dessa böra *Observatoriibärge*n i första rummet ihågkommas med medel till fortsättandet af de redan ganska långt framskridna planerings- och planerings arbetena. Ännu återstår nämligen omkring hälften af bärge

ns planering, och borde denna, ju förr dess hällre, blifva slutförd, på det att platsen, som numera ju är belägen inom stadens centrala del, finge ett med hufvudstadens värdighet och dess i ögonen fallande läge mera öfverensstämmande utseende, än hvad fallet nu är. För att emellertid få dessa bärg på lämpligaste vis ordnade inom de närmaste fem åren, borde till en början ett större anslag på en gång beviljas, t. ex. 10,000 mark, afsedt att användas inom de första två åren. Dessa medel komma nämligen då bättre anläggningen till godo, än om årligen härför skulle anslås mindre summor, som endast hinna till att underhålla arbetena en kortare tid af året, hvarefter de åter måste inställas, just då värksamheten är i full gång och ger det bästa resultat. Äfven andra omständigheter tala för att medel under längre perioder borde finnas disponibla för denna plats. Vid många tillfällen erbjudas sålunda fyllningsmaterialier på mycket förmånliga vilkor, men

kunna dessa anbud vanligen icke antagas af brist på medel. Sålunda går staden ofta förlustig dessa så nödvändiga materialier, hvilka städse hafva afnämname på andra håll. På ofvan anförda skäl anhålles därför till fullföljandet af Observatoriibärgens planering om ett anslag af *Fmj.*

10,000

De för *Brunnsparken* främst nödvändiga arbetena vore ordnandet af parkens nordvästra del, emedan tvänne gräsplaner närmast intill allén redan äro planerade och, då anslag härtill för par år sedan beviljades, det var meningen att fortsätta med planeringen af det öfriga, mellan Brunns huset och Parkgatan belägna området till villan N:o 1; men sedermera, då beslut fattades att hamnbanan skulle dragas längs nämnda gata, måste dessa redan påtänkta arbeten inställas, och blef fördenskull det öfriga af anslaget då användt till planering af parkens södra del.

Vid utförandet af hamnbanabyggnaden blef dessutom Brunnsparkens längs banlinjen belägna del ganska illa ramponerad, därigenom att den gamla gräsväxten här förstördes. Då banan numera är färdig, vore tiden inne äfven för denna del att ordnas i förhållande till det öfriga parkområdet, från hvilken den annars komme att afsticka på ett föga behagligt sätt. Af behovet påkallad vore äfven en häck af *Crataegus*, hvarigenom banområdet på lämpligt vis afstängdes från parken, och erfordras till dessa arbetens utförande en summa af *Fmj.*

4,000

Af alla stadsplanteringarna träffades *Kajsaniemi* hårdast af orkanen den 28 Augusti år 1890 och beröfvades derigenom sin förnämsta prydnad, de lummigaste och vackraste träden, hvilka till största delen gingo förlorade. De träd, som motstodo stormen och blefvo kvar på platsen, utgöras för det mesta af rönnar med långa gängliga, med ytterst få grenar försedda stammar, och kunna dessa icke hafva någon lång framtid för sig, innan äfven de skatta åt förgängelsen. Till följd häraf vore det nödvändigt att mylla och fyllningsmaterialier skulle tillföras platsen, så att årligen trädplanteringar här kunde företagas. Äfven böra här promenadgångar och sandplaner anläggas samt den lekplan, som nu finnes ungefär i midten af parken, betydligt utvidgas åt norra sidan, emedan den visat sig vara alldeles för trång för det stora antal barn, som samlas här för att utöfva sina lekar. Under senaste året har nämligen denna lekplan tidt och ofta varit så strängt upptagen af ungdom och äfven äldre personer för „lawtennispel“ och andra sportlekar, så att de egentliga barnen vid många tillfällen nödgats inom parken söka sig andra platser, som emellertid varit mindre lämpliga för deras lekar. Härigenom har blifvit ytterst svårt att hålla parken i ett städadt skick; ty då ett större antal barn samlas å en gräsplan att leka, försvinner snart grönskan från densamma och svarta jorden framträder, hvilket är både för platsen vanprydande och oangenämt för dem, som söka sig dit för att slå sig ned i gröngräset.

Alla dessa olägenheter kunna dock lätt afhjälpas genom att lekplanen utvidgades såsom ofvan nämts. Den borde dessutom, för att fullt motsvara de

Transport 14,000

fordringar, som ställas på en sådan plan, indelas i tvänne delar; den ena sport- och idrottsplan, den andra lekplan. Blefve så därtill jämväl planerade de mindre sandplanerna, hvilka äro projekterade å det af mig tidigare uppgjorda förslaget till parkens ordnande, torde de fordringar, som allmänheten ställer på denna plats, för en lång tid framåt vara tillgodosedda.

Då Kajsaniemi i allmänhet blifvit i förhållande till stadens öfriga planteringar vanlottadt hvad anslag till dess planering beträffar, nödgas jag denna gång till utförandet af omnämnda arbeten anhålla om ett anslag af *Smf.* 3,500

Den enda plats, som staden har att upplåta för folknöjen och andra dylika tillställningar är *Hesperia* området; men som detta fortfarande befinner sig i ett oordnad skick, kan allmänheten icke vara tillfreds med denna plats. Därför upprepas också klagomålen öfver *Hesperias* tillstånd för hvarje år och uttalas alt högre af allmänheten den önskan, att staden borde iordningställa platsen för det ändamål, hvartill den anses vara afsedd.

Å planritningen för *Hesperia* områdets ordnande, uppgjord af mig på order af Drätselkammaren, finnes upptagen en sandplan ungefär på midten af området, och borde åtminstone denna plan med det första blifva planerad, så att barnen äfven från dessa trakter hade en lekplan att tillgå. En sådan lek- eller festplan torde dessutom blifva särskildt välkommen för föreningar och andra sällskap, som här önska anordna sina nöjen i det fria. Till detta ändamål anhålles därför om ett anslag af *Smf.* 2,500

Träden i *Henriksallén* visa en tynande tillvaro, och erfordras, för att afhjälpa detta, att rikligt med näring tillføres dem, ty den lilla kvantitet mylla, hvori träden engång planterades, är numera helt och hållet konsumerad, hvilket kunnat iakttagas t. ex. då äldre förvissnade träd upptagits; omkring deras rötter har nämligen påträffats endast sandfyllning. I sådant tillstånd kunna träden icke uthärda länge, hvilket äfven framgår däraf, att ett nog stort antal träd i nämnda allé årligen dukar under till följd af brist på näring. Sandfyllningen bör därför borttagas till en meters djup och kraftig mylla i stället ifyllas. Till detta dryga och kostsamma, men för alléns bestånd icke desto mindre alldeles nödvändiga arbete erfordras till en början *Smf.* 1,200

För de många platser, som inom planteringarna under senaste åren blifvit ordnade, har icke det antal *sittsoffor*, som anskaffats, varit tillräckligt, utan är en del ställen mycket glest försedda, medan andra för närvarande äro alldeles utan sådana. För att i någon mån fylla denna brist, anhålles om ett anslag af *Smf.* 1,000

Däremot kan anslaget för *inköp af träd och buskar* som förut uppgått till 1,500 och 1,000 mark, nu, sedan en del trädskolealster inom stadens egna trädskolor finnes att tillgå, nedsättas till *Smf.* 400

Anslaget, som år 1894 beviljades för *underhåll af stadens planteringar*,

Transport 22,600

Transport 22,600

växthus och trädskolor, har visat sig vara alldeles otillräckligt till att underhålla dem på ett med tidens fordringar öfverensstämmande sätt. Att häraf föranledda bristfälligheter dock ännu i år icke framträdt altför bjärt, beror därpå att planteringarna under föregående år med dess rikare anslag kunnat vårdas väl; men ju längre denna låga underhållssumma blifver gällande, ju mera tydligt skola äfven olägenheterna framträda. Så har under året icke ännu de i tur varande sofforna kunnat blifva målade, och ringa utsikt finnes för att sådant ännu kan komma att ske, emedan de härför disponibla medlen tagits till så stor del i anspråk för andra, mera nödvändiga arbeten. Sandningen af promenadgångarne har äfven inskränkts till det minsta möjliga för att undvika större inköp af sand, och har därigenom det sandförråd som fans blifvit förbrukadt. Härtill kommer att då planteringarna vid Kommunala sjukhuset genom tomtens utvidgning betydligt förstorats, kräfver dessa planteringars underhåll ett årligt anslag af mins 1,000 mark, mot endast 250 mark förut. Således kommer äfven denna förändring att invärka ofördelaktigt på underhållsmedlen, hvarför samt på grund af förutnämnda skäl anhålles om underhållssummans höjande från 35,000 till *Myc* 42,000

Summa *Myc* 64,600

Helsingfors den 14 September 1894.

S. Olsson.

HAMNKONTORET

i

Helsingfors,

den 28 September 1894.

N:o 50.

Bilaga IV.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Inkomst- och Utgiftsförslag för år 1895 för Helsingfors stads Hamnkontor.

Till ofvanstående approximativa förslag anhåller jag vördsammast få anföra följande:

Sedan kokhuset vid Södra hamnen till att börja med tagits i anspråk för Sanitets-stationen och detsamma, sedan detta tillfälliga behof upphört, kommer att bortskaffas, har Hamnkonstapeln E. M. Sjöström blifvit husvill samt dessutom lidit en väsendtlig minskning i sina löneförmåner. Hittills har han nemligen åtnjutit följande inkomster: årslön Fmk 750; för uppbörd af kokhusafgifter Fmk 100; för försäljning af vatten cirka Fmk 60 per år samt dessutom fri bostad uti kokhuset. Emedan numera uppbörden af kokhusafgifter bortfaller borde honom såsom tillskott till hans årslön tillförsäkras Fmk 100 och har jag därför uti förslaget upptagit tre hamnkonstaplar å Fmk 850 samt derifrån bortlemnat posten Fmk 100 för uppbörd af kokhusafgifter.

Hamnkonstapel
Sjöström.

Vid stadens våghus äro i egenskap af Packare och Vråkare anställda tvenne personer, hvilka hvardera hittills åtnjutit Fmk 480 per år såsom stående lön; dessutom har dem tillkommit: för renhållning af båthamnarne och rangering af lasttrallar på kajerne omkring Fmk 280 samt för vräkning af tjära cirka Fmk 50, således in summa omkring Fmk 810 per man och år; då det emellertid är svårt att erhålla hyggliga, nyktra och raska karlar till dessa platser emot så ringa aflöning, har jag föreslagit den fasta aflöningens höjande med 10 mark i månaden till Fmk 600 per man och således i förslaget upptagit för två packare och vråkare Fmk 1,200.

Packare och
Vråkare.

Mitt förslag från föregående år angående inrättande af vattenposter längs kajerna i denna hamn anhåller jag vördsammast nu få upprepa.

Södra Hamnen.

Likaledes anhåller jag få återhemta mitt förslag från fjolåret angående upprensning af båthamnen innanför vedkajen i Norra hamnen.

Norra Hamnen.

Den så kallade barlast kajen i Sörnäs, som detta år till en del remonterats, befinner sig till större delen uti ett högst bristfälligt skick, hvarförutom vattendjupet utanför densamma är endast 12 å 6 fot; då emellertid man borde få antaga, att bottnet under kajen numera så stadgats, att en fördjupning af vattnet

Sörnäs.

utanför densamma kunde riskeras och denna kaj med afseende å dess längd samt derå befintliga jernvägsspår vore särdeles användbar för medelstora fartyg, borde kajen till hela dess längd iståndsättas och vattnet derutanför genom uppuddring fördjupas.

Skatudds spåret.

Då frågan om jernvägsspårets utsträckande till Skatudden snarligen torde komma till afgörande, anhåller jag vördsammast få framhålla de betänkligheter, hvilka från trafik synpunkt ställa sig i vägen för beläggande med arbete af hela sträckan emellan Saluhallen och Skatudden på en gång. Om nemligen sålunda förfares, kommer trafiken att fullständigt måsta afstanna uti Norra delen af „fiskarhamnen“ och på de platser, hvilka nu begagnas af Sveaborgs ångsluparne samt skärgårdsångarene Sibbo, Adlercreutz och Thor; delvis kommer densamma att hindras: vid palatskajen, på yttre och södra sidorna af Norra kajarmen samt uti sluphamnen, der under sommaren dagligen 70 å 100 mindre farkoster, medförande mjölk, fisk, rotfrukter och diverse landtmannavaror, inlöpa. Man skulle visserligen tycka, att utrymme borde finnas tillräckligt, då den nya Magasins kajen numera upplåtits för trafik, men man bör ihågkomma, att denna kaj ännu icke är fullt färdig, då på densamma skall uppbyggas skjul m. m. samt att densamma alldeles icke är användbar för den trafik med små farkoster, som nu är ifråga. Dessutom har det visat sig att, oaktadt tillkomsten af denna nya kaj, utrymmet aldeles icke är öfverflödigt utan att det tvärtom ofta inträffar att hela kajsträckan är upptagen af fartyg, ett förhållande, som naturligtvis främst beror på ökad trafik och som framdeles än mera ofta skall inträffa, då en del af de lastningar och lossningar, hvilka hittills verkställt i Sörnäs, komma att utföras härstädes och således samma fartyg, i stället för att afgå till Sörnäs för verkställande af en del af sitt arbete, under längre tid, än härförinnan varit fallet, kommer att upptaga den plats han erhållit. Då man sålunda redan har tillräckligt användning för den kaj, som sträcker sig från Norra kajarmens nordända till den gamla träbron vid varfvet, finnes ingen möjlighet att äfven förlägga hit den regelbundna trafik, som bedrifves af sju skärgårdsångare (deraf tre dagliga) och Sveaborgskronobåten vid palatskajen, af tre ångslupar och tre dagliga skärgårdsångare vid vattenkiosken och Norra kajarmen samt af två Lybecker, en Stettiner och två Petersburger ångare vid samma kajarm. Oregelbundet begagnas densamma, som i anseende till det der befintliga skjulet är den mest eftersökta platsen i hela hamnen, ytterligare af åtskilliga ångare, hvilka på lediga mellantider få lossa der.

Jag dristar därför föreslå att Kammaren icke ville understöda ett förslag, som omedelbart vill belägga hela sträckan med arbete, utan vore enligt min mening lämpligast: att under nästa år kajen på Kejsargrundet bygges och göres fullt trafikabel samt, sedan denna upplåtits för trafik och således skärgårdsångarene kunna erhålla anläggningsplatser utanför densamma samt de små farkosterne från fiskarhamnens norra del innanför den, påbörjas öfvergången af sistnämnde båthamn och öppningen mellan Norra kajarmen och Kejsargrunds-kajen samt nödig

remont af palatskajen jemte öfvergång af Skatuddskanalen. Arbetena med kajen på Skatudden kunna naturligtvis upptagas omedelbart.

I sammanhang med ofvanstående anhåller jag få anmäla, att, då igenfyllning af fiskarhamnens norra del kommer till utförande, lämplig plats icke vidare kan anvisas för de försäljningspråmar, hvilka nu hållas uti båthamnarne af rederierne för ångarene Sibbo, Adlercreutz och Thor. Skäl vore därför att i tid tänka på lämpliga anordningar uppå land för den mellanhandel, som genom dessa pråmar tillgodoses; exempelvis genom anläggande af någonslags öppen försäljningshall innanför det tilltänkta järnvägsspåret å den nya Kejsargrundskajen; härmed skulle äfven tillgodoses det behof af försäljningsplats, som upprepade gånger framhållits af de andra skärgårdsångarene och som i brist på utrymme hittills icke kunnat tillfredsställas, utom det att dessa försäljningspråmars placering uti hamnbasinerna i flere afseenden högst menligt motarbetar ordning och snygghet inom desamma.

Försäljnings-
pråmarne.

Ehuru med mycket ringa hopp att uti en snar framtid få se förverkligad tanken på en kanal emellan Edes- och Tölövikarne, anhåller jag dock att i detta sammanhang få påminna om densamma. Nyttan deraf är odisputabel och skall främst gifva sig tillkänna uti det friska vatten, som derigenom komme att drifvas till den nu nästan stillastående Tölöviken, utom det att denna kanal i framtiden helt säkert komme att tillgodose ett stort trafikbehof genom tillförsel af landtmannavaror till de stadsdelar, som uppstå såväl omkring sjelfva kanalen, som isynnerhet på Berghäll och i Sörnästrakten. En torgplats har ju redan varit ifrågasatt på utfyllningen vid Hagnäs, naturligt vore då att varor till detta torg skulle sjöledes anlända vesterifrån genom kanalen och österifrån genom den inre skärgården, utom det att flere sådana platser kunde uppstå, då kanalen en gång kommit till stånd. Emedan sålunda både hygieniska och trafikintressen skulle tillgodoses genom denna kanal, bör tanken på densamma icke dö bort, utan undersökning om möjlighet för dess utförande vid första lägliga tillfälle företagas.

Tölö kanal

Å tjenstens vägnar:

Oscar Wilh. Andstén,
Hamnkaptén.

Bilaga V.

Tablå öfver tomtlösen.

Under år 1887 såldes tomter för	51,529: 40	
" " 1888 " " " 	852,191: 54	
" " 1889 " " " 	526,974: 48	
" " 1890 " " " 	484,740: 99	
" " 1891 " " " 	139,070: 14	
" " 1892 " " " 	424,505: 12	
" " 1893 " icke några tomter	— —	
" " 1894 " tomter för	90,388: 03	2,569,399: 70
Under år 1887 inbetaltes här af	11,357: 11	
" " 1888 " " 	491,186: 87	
" " 1889 " " 	281,931: 98	
" " 1890 " " 	290,510: 27	
" " 1891 " " 	166,613: 67	
" " 1892 " " 	309,536: 72	
" " 1893 " " 	224,357: 18	
" " 1894 pr ¹ / ₁₀ n " 	89,976: 50	1,865,470: 30
	<u>Återstår Fmç.</u>	<u>703,929: 40</u>
Till förestående inbetalta belopp		1,865,470: 30
kommer förfallna, ännu ej guldna annuiteter		94,613: 35
samt 1895 förfallande annuitet		52,853: 98
Odisponerade tomter till försäljning finnas till ett approximeradt värde af Fmk 2,962,466: 19, hvaraf dock icke något beräknas inflyta		— —
	<u>Summa Fmç.</u>	<u>2,012,937: 63</u>

Tablå öfver verkställda regleringsarbeten.

Löseskilling för Statsrådet W. Lagus' gård	— —	132,000: —
År 1888 utförda planeringsarbeten	52,372: 55	
" afloppskanaler	<u>120,339: 95</u>	172,712: 50
År 1889 " planeringsarbeten	127,287: 19	
" afloppskanaler	<u>83,274: 02</u>	210,561: 21
	Transport	— — 515,273: 71

		Transport	— —	515,273: 71
År 1890	utförda planeringsarbeten	302,925: 47		
	” afloppskanaler	58,333: 89		
	” kajbyggnader	216,458: 99		577,718: 35
År 1891	” planeringsarbeten	229,114: 10		
	” afloppskanaler	93,378: 03		
	” kajbyggnader	98,336: 22		
	inköp af mudderverk	66,746: 69		487,575: 04
År 1892	utförda planeringsarbeten	42,506: 97		
	” afloppskanaler	30,947: 74		73,454: 71
År 1893	” planeringsarbeten	— —		34,800: 52
År 1894	” planeringsarbeten	7,100: —		
	” afloppskanaler	2,500: —		9,600: —
År 1895	föreslagna planeringsarbeten	— —		3,780: —
			Summa <i>Smf.</i>	1,702,202: 33

Bilaga VI.

Tablå öfver tomter, som äro till försäljning disponibla, samt deras areal och försäljningsvärde.

Kv. N:o.	Tomt N:o.	Gatans namn.	Areal i m ² .		Enhetspris i <i>Smf.</i>	Försäljningsvärde.		Anmärkning.
			Bostads	Fabriks		<i>Smf.</i>	<i>pt.</i>	
22	4	Gengatan	2085.10	—	20.40	42,536	4	Arealen dels
24	5	Vinkelgatan	1547.00	—	11.35	17,558	45	uppmätt, dels
131	4	Gengatan	1002.62	—	20.40	20,453	45	uttagen från
126	11	Fabriksgatan	1859.08	—	22.70	42,201	12	karta enligt
”	13	”	2145.20	—	22.70	48,696	4	skala.
”	15	”	2145.20	—	22.70	48,696	4	Åsatta pris
”	17	”	2156.48	—	22.70	48,952	10	approximati-
”	19	”	2169.70	—	19.85	43,068	55	va, i förhål-
127	3	”	1756.84	—	34.	59,732	56	landet till tom-
”	5	”	1717.90	—	20.40	35,045	16	ternas inbör-
”	7	”	1717.90	—	20.40	35,045	16	des läge och
”	9	”	1783.00	—	30.65	54,648	95	beskaffenhet.
		Transport	—	—	—	496,633	62	

Kv. N:o.	Tomt N:o.	Gatans namn.	Areal i m ² .		Fuhetspris i Smk.	Försäljningsvärde.		Anmärkning.
			Bostads	Fabriks		Smk.	ni.	
		Transport	—	—	—	496,633	62	
128	14	Fabriksgatan	1650.52	—	28.35	46,792	24	
"	16	"	1691.42	—	15.90	26,893	58	
"	18	"	1801.43	—	15.90	28,642	74	
"	20	"	1910.92	—	15.90	30,383	63	
"	22	"	1869.57	—	22.70	42,439	24	
134	8	"	2097.08	—	31.75	66,582	29	
"	10	"	2005.41	—	29.50	59,159	60	
"	12	"	2039.79	—	31.75	64,763	33	
"	1	Petersgatan	2238.397	—	22.70	50,811	61	
"	3	"	2238.397	—	22.70	50,811	61	
"	5	"	2337.74	—	31.75	74,223	25	
135	4	"	2319.75	—	22.70	52,658	33	
"	3	Jungfrustigen	2840.85	—	22.70	64,487	30	
"	5	"	3106.40	—	30.65	95,211	16	
136	4	Fabriksgatan	2060.95	—	31.75	65,435	16	
"	6	"	2217.28	—	32.90	72,948	51	
166	13	Gräsviksgatan	2969.60	—	28.35	84,188	16	
109	13	Bergmangatan	1621.52	—	12.50	20,269	—	
"	29	"	1917.26	—	22.70	43,521	80	
"	31	"	1981.17	—	22.70	44,972	56	
"	33	"	2045.08	—	22.70	46,423	32	
"	35	"	1981.17	—	22.70	44,972	56	
126	10	"	2274.27	—	28.35	64,475	55	
"	12	"	1798.26	—	22.70	40,820	50	
"	14	"	1798.26	—	22.70	40,820	50	
"	16	"	1798.26	—	18.15	32,638	42	
"	18	"	1798.26	—	18.15	32,638	42	
179	30	Fabriksgatan	—	6417.32	5.65	36,257	86	
"	32	"	—	6417.32	5.65	36,257	86	
"	34	"	—	6417.32	5.65	36,257	86	
180	24	"	—	4875.14	5.65	27,544	54	
183	22	Petersgatan	—	5556.10	5.65	31,391	96	
"	1	Strandgatan	—	5236.11	5.65	29,584	2	
"	3	"	—	5396.10	5.65	30,487	96	
"	25	Konstantinsgatan	1047.22	—	12.00	12,566	64	
300	1 ¹)	Broholmsgatan	—	4250.370	3.—	12,751	11	
"	3	"	1268.730	—	15.—	19,030	95	
"	5	"	1272.540	—	18.—	22,905	72	
"	4 ¹)	Hagnäs kajen	1800.480	—	12.—	21,605	76	
299	6	Broholmsgatan	1230.000	—	20.—	24,600	—	
		Transport	—	—	—	2,225,860	23	

Kv. N:o.	Tomt N:o.	Gatans namn.	Areal i m ² .		Enhetspris i <i>Fmyc</i>	Försälningsvärde.		Anmärkning.
			Bostads	Fabriks		<i>Fmyc</i>	<i>7i</i>	
		Transport	—	—	—	2,225,860	23	
299	8	Broholmsgatan	1230.000	—	15.—	18,450	—	
"	10	"	1230.000	—	15.—	18,450	—	
"	12	"	1599.089	—	22.—	35,179	96	
"	4 ¹⁾	Sparbankskajen	2355.000	—	12.—	28,260	—	
"	5 ²⁾	Cirkusgatan	1296.000	—	15.—	19,440	—	
"	7 ²⁾	"	1296.000	—	15.—	19,440	—	
298	2 ¹⁾	Holmnäsgatan	1860.000	—	12.—	22,320	—	
"	11 ²⁾	Långbrogatan	1659.000	—	15.—	24,885	—	
296	7 ¹⁾	Neckensgränd	—	16884.000	3.—	50,652	—	
"	2 ³⁾	Sörnäs strandvägen	—	8236.000	5.—	41,180	—	
"	4 ³⁾	"	—	4575.000	5.—	22,875	—	
295	2 ³⁾	Östra chausséen	2366.000	—	18.—	42,588	—	
"	4 ³⁾	"	2139.000	—	18.—	38,502	—	
"	3 ³⁾	Sörnäs strandvägen	1476.000	—	16.—	23,616	—	
"	5 ³⁾	"	1740.000	—	16.—	27,840	—	
294	6 ¹⁾	Östra chausséen	—	17457.00	3.—	52,371	—	
"	8 ⁴⁾	"	—	3510.00	5.—	17,550	—	
"	3 ⁴⁾	Aspnäsgatan	—	3507.00	5.—	17,535	—	
"	9 ⁴⁾	Sörnäs strandvägen	—	3942.00	5.—	19,710	—	
293	6 ⁴⁾	"	—	10630.00	5.—	53,150	—	
292 ⁴⁾		"Pankakan"	—	5317.00	5.—	26,585	—	
291	11	Sörnäs strandvägen	—	5314.00	5.—	26,570	—	
289	22 ¹⁾	Östra chausséen	—	11094.00	3.—	33,282	—	
288	28 ⁴⁾	"	2145.00	—	15.—	32,175	—	
"	3 ⁴⁾	"	2000.00	—	12.—	24,000	—	
		Summa <i>Fmyc</i>	—	—	—	2,962,466	19	

¹⁾ Lösas med förmånsrätt af arrendatorn.

²⁾ Kan intill utgången af år 1900 lösas endast af arrendatorn.

³⁾ " " " " 1901 " " "

⁴⁾ " " " " 1906 " " "

Bilaga VII.

Behållningskalkyl.

Kassa	33,848: 04	
Föreningsbanken, löpande räkning	60,000: —	
Nord. aktiebanken d:o	145,000: —	
Bankdepositioner	125,000: —	
Obligationer	96,000: —	459,848: 04
Byggnadsmaterialier	79,363: 13	
Vattenledningsmaterialier	179,199: 44	258,562: 57
Fattigvårdens förskotter	2,737: 48	
Stadsfullmäktiges d:o	1,782: 45	
Drätselkammarens d:o	500: —	
Undersökningsstationens för lifsmel d:o	600: 08	
Sundhets- och sjukvårdens d:o	4,093: 48	
Folkskolornas d:o	649: 37	
Inkvarteringsnämndens d:o	300: —	
Underhåll af arbetsredskap	14,647: 41	
Dito af vattenledningsredskap	3,149: 13	28,459: 40

Inkomster Oktober—December 1894.

Räntor	51,600: —	
Tomtlösen	67,800: —	
Stadens fasta egendom	44,800: —	
Stadens jordlägenheter	27,500: —	
Tolags- och trafikafgifter	122,900: —	
Hamnafgifter	40,000: —	
Auktionsprovision, bouppteckningsprocenter, etc.	8,000: —	
Konto diverse	111,700: —	
Statsbidrag till folkskolorna och polisen	43,370: —	
Bränvinsskatt	10,000: —	
Vattenlednings afgifter	131,600: —	
Vattenledn. ersättningar för anslutningar	7,100: —	
Ännu icke upptagna lån för rådhusannexet och kommunala sjukhusbyggnaderna	100,000: —	
Transport	766,370: —	746,870: 01

	Transport	766,370: —	746,870: 01
Kommunala utskylder		184,100: —	
Rester		68,600: —	
Diverse konti		68,500: —	
Förskotterade landtdagskostnader		22,500: —	
För hamnbanan använda medel, utöfver lyftade stats- anslag (afsedda att betäckas genom 1892 års obligationslån)		201,000: —	1,311,070: —
Besparing å anslag		40,000: —	
Dito å arbetskonti		— —	40,000: —
			<i>Små</i> 2,097,940: 01

Utgifter Oktober—December 1894.

Räntor och amortering	239,700: —	
Stadens embetsverk	52,500: —	
Kommunalförvaltningen	62,400: —	
Gatubelysningen	80,400: —	
Brandverket	37,600: —	
Polisinrättningen	67,300: —	
Sundhets- och sjukvården	64,000: —	
Fattigvården	66,000: —	
Undervisningsväsendet	194,600: —	
Allmänna onera	78,300: —	
Vattenledningen	36,800: —	
Stadens jordlägenheter	7,000: —	
Saluhallen	4,900: —	
Allmänna arbeten	672,000: —	
Pensioner	7,700: —	
Konto diverse	114,600: —	
Från föregående år balancerande konti m. m.	142,300: —	1,928,100: —

Reserverade anslag:

Chausséeobligat. amorteringsfond	43,690: —	
För inlösen af Ulrikasborgs Brunnsparks Aktiebol. aktier och obligationer	11,299: 45	
Reserveradt af 1892 års lån	886,692: 53	941,681: 98
	<i>Små</i>	2,869,781: 98

Beräknade utgifter och reserverade anslag	2,869,781: 98
Behållning och beräknade inkomster	2,097,940: 01
	Differens 771,841: 97

Denna brist motsvaras af stadskassans utestående belopp tomtlösen m. m., hvilket efter afdrag af 1894 års annuitet utgör . .	606,622: 92
Tomtlösen från Brunnsparken	166,105: 37
Inlösningssumman för byggnader å Mejlsås	6,424: 80
	<i>Fmf.</i> 779,353: 09

Någon disponibel behållning till 1895 förefinnes sålunda icke.
Drätselkontoret i Helsingfors den 25 Oktober 1894.

Teodor Holmberg.

Bilaga VIII.

Tablå upptagande värdet af Helsingfors stads folkskolehus.

Folkskolehusets benämning	Beräkningssätt eller källa	Värde <i>Fmf.</i>	Areal m ²	Tomtvärde per m ² <i>Fmf.</i>
Folkskolehuset vid Malmgatan . . .	enl. Budgeten	306,000	3,500	30
” ” Kaserngatan . . .	uppskattning	120,000	1,500	50
” ” Rödbergsgatan . . .	enl. Stadsf. handl.	18,000	1,940	20
” ” Nikolaigatan . . .	uppskattning	12,000	3,400	25
” ” Berghäll . . .	enl. bokslut	87,020	4,100	5
” ” Hesperia . . .	brandförsäkr. värde	30,000		
” ” Fjelldal . . .	inköpspris	4,000		
		<i>Fmf.</i> 577,020		

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1895.

Upprättadt af Magistraten.

A n m. Tillfälliga utgifter och intrader äro i förslaget utmärkta med *.

		Fmk.		M.	
		Utgifter.			
		I. Stadens skulder.			
		Enligt Drätselkammarens förslag			
		— Fmk 545,366: 54 —			
		II. Stadens embetsverk.			
		Magistraten.			
1886 års stat.	b	1 Politieborgmästare, lön 7,000: —			
		arvode 5,000: —	12,000		
		1 Justitierådman, lön . 5,000: —			
		arvode 2,000: —			
		<i>förhöjning för 5 års</i> <i>tjänst från 1/7 1895 . 250: —</i>			
		för inseende öfver exekutionsverket . . 1,000: —	8,250		
1886 års stat.	b	2 Politierådman, lön å 4,000: —			
		arvode å 2,000: —	12,000		
		2 Notarier, lön å . . . 1,600: —	3,200		35,450
		Rådstufvurätten.			
		Enligt Drätselkammarens förslag			
		Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening.			
1886 års stat.	b	1 Magistratssekreterare och Notarius publicus, lön	2,500		
		1 Aktuarie	2,500		
		1 Kanslist	1,200		
		Transport	6,200		673,416: 54

Utgiftens beskaffenhet enl. § 58 i K. Förordning d. 8 December 1873.

			Transport	6,200 —	673,416 54
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1892. 1886 års stat.	} b	1	Translator för ryska och tyska språken	1,500 —	
1886 års stat.		b	2 Stadsfiskaler, lön å	3,000: —	
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1893.	} b		arvode å	600: —	
S. F. besl. ⁶ / ₁₁ 1894. 1886 års stat.			1	provisoriskt tillskott å 1,200: —	9,600 —
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888 1886 års stat.	} b		1 <i>Biträdande stadsfiskal</i> , arvode	3,600 —	
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1887. D:o ²¹ / ₁₂ 1889.			4	Stadsfogdar å	2,000: —
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1887. D:o ²¹ / ₁₂ 1889.	} b		4 Exekutionsbetjenter å 1,000: —	4,000 —	
D:o ²⁰ / ₁₂ 1891. 1886 års stat.			8	Stadsbetjenter, hvaraf 2 anställda vid Magi- stratens kansli och 6 vid Rådstufvurätten å 1,100: —	8,800 —
S. F. besl. ² / ₅ 1888.	} b		2 Stadsbetjenter vid Ma- gistraten på afdelning å 1,000: —	2,000 —	
1886 års stat.			1	Rådhusvaktmästare, jemte fri bostad och ved	1,000 —
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888. 1886 års stat.	} b		1 Rådhusdräng, jemte fri bostad och ved	600 —	
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.		c	3	Extra stadsfogdar å	1,600: —
			Diverse.		
			Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 190,350: —</i>	— —	12,200 —
			III. Kommunalförvaltningen.		
			Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 169,230: —</i>	— —	169,230 —
			IV. Gatubelysningen.		
			Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 153,597: 15 —</i>	— —	153,597 15
			V. Brandverket.		
			Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 84,577: 50 —</i>	— —	84,577 50
			Transport	— —	1,143,121 19

		Transport	—	—	1,143,121	19
		VI. Polisrättningen.				
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	205,174	—
		— Fmk 205,174: —				
		VII. Sundhets- och Sjukvården.				
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	153,610	—
		— Fmk 153,610: —				
		VIII. Fattigvården.				
		Fattigvårdsstyrelsen.				
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	8,760	—
		Fattiggården.				
1886 års stat.	b	1 Inspektor, jemte fri bostad och ved	3,000	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	1 Kontorsbiträde	600	—		
1886 års stat.	b	1 Predikant	1,000	—		
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	b	3 Sjuksköterskor för fattiggården å 480:—	1,440	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	1 Öfersköterska vid dårvårdsafdelningen	960	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	4 Kvinliga vårdare vid dårvårdsafdelningen å 600:—	2,400	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	2 Manliga vårdare vid dårvårdssfdelningen å 720:—	1,440	—		
1886 års stat.	b	Beklädnad för de fattiga i fattiggården, förslagsvis	10,000	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	Kost för de fattiga i fattiggården samt inrättningens sjukhem, förslagsvis	25,000	—		
	b	Läkemedel, förslagsvis	2,500	—		
	c	Inventarier, förslagsvis	2,500	—		
	c	Materialier, förslagsvis	800	—		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	6,000	—		
	c	Hafre och hö för tvenne hästar, förslagsvis	900	—		
	c	Remontarbeten å fattiggården, förslagsvis	3,900	—	62,440	—
		Transport	—	—	1,573,105	19

		Transport	—	1,573,105	19
		Arbetsinrättningen.			
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	b	Fattiggårdsinspektorn, lönetillskott	1,500	—	
		Predikanten, lönetillskott	400	—	
		1 Tillsyningsman, jemte fri bostad, ved och lyse	1,200	—	
		2 Vaktmästare, jemte fri bostad, ved och lyse, å 720: —	1,440	—	
		Ved och belysning, förslagsvis	1,000	—	
		Kost, förslagsvis	12,000	—	
		Beklädnadskostnader, förslagsvis	3,000	—	
		Materialier, förslagsvis	3,500	—	
		Inventarier och arbetsverktyg, förslagsvis	500	—	
		Flitpenningar, förslagsvis	1,000	—	
		Remontarbeten, förslagsvis	600	—	
		Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	161,150	—
		Diverse.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	7,000	—
		— Fmk 265,490: — —			
		IX. Undervisningsväsendet.			
		a) Navigationsskolan.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	2,800	—
		b) Realskolan.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	9,900	—
		c) Handverksskolorna.			
K. Kung. ²⁵ / ₁₁ 1885. S. F. besl. ¹⁴ / ₆ 1892	c	Anslag för högre handverksskolorna	16,554	—	
		Anslag för lägre d:o	3,478	—	
				20,032	—
		d) Handelsinstitutet.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	4,000	—
		Transport	—	1,804,127	19

	Transport	—	—	1,804,127	19
	e) Skolan för andesvaga barn.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	4,500	—
	f) Folkskolorna.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	437,838	03
	g) Folkbiblioteket och läsesalen.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	22,950	—
	h) Folkbiblioteket och läsesalen i Sörnäs.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	6,860	—
	— <i>Fmk 508,880: 03</i> —				
	X. Staden åliggande allmänna onera.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	239,563	24
	— <i>Fmk 239,563: 24</i> —				
	XI. Vattenledningen.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	275,230	—
	— <i>Fmk 275,230: — —</i>				
	XII. Saluhallen.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	8,050	—
	— <i>Fmk 8,050: — —</i>				
	XIII. Stadens jordlägenheter.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	6,700	—
	— <i>Fmk 6,700: — —</i>				
	Transport	—	—	2,805,818	46

		Transport	—	2,805,818	46
XIV. Allmänna arbeten.					
1:o. Byggnader och lägenheter.					
<i>Remont och underhåll.</i>					
c *	Remont af Kajsaniemi värdshus- byggnader	2,500	—		
c *	Ändring af ingångarna till Salu- hallen	3,000	—		
c *	Inredning af kassahvalf i Drätsel- kammarens lokal	2,700	—		
c	Diverse reparationer	15,000	—	23,200	—
2:o. Gator och allmänna platser.					
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	12,780	—
3:o. Kanaler och afloppsdiken.					
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	15,000	—
4:o. Vägar.					
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	13,000	—
5:o. Chausséer.					
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	33,100	—
6:o. Hamnar.					
<i>a) Remont och underhåll.</i>					
c *	Remont af ballastkajen i Sörnäs	3,500	—		
c *	Remont af packhuskajen i norra hamnen	10,000	—		
c	Nedfartsbroar till isarne jemte stängsel vid kajerna	2,000	—		
c	Diverse reparationer	7,000	—	22,500	—
<i>b) Nybyggnader.</i>					
c *	Kajarbeten i Södra hamnen, af- sedda att i samband med hamn- banan utföras år 1895	—	—	490,000	—
	Transport	—	—	3,415,398	46

		Transport	—	3,415,398 46
		7:o. Planteringar.		
		a) <i>Remont och underhåll.</i>		
c		Underhåll af planteringar och trädskolor	40,000 —	
c		Underhåll af hägnader	1,000 —	41,000 —
		b) <i>Nyanläggningar.</i>		
c *	}	Planeringsarbeten i Kajsaniemi	1,500 —	
		Jordfyllning till Henriksesplanaden	1,200 —	
		Inköp af soffor	500 —	
		Inköp af träd och buskar	400 —	3,600 —
		8:o. Renhållningsväsendet.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	59,000 —
		9:o. Arbetsredskap.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	5,000 —
		10:o. Diverse.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	6,000 —
		— 724,180: — —		
		XV. Pensioner.		
Mag. besl. 13/5 1857.	}	b Rådmansekan I. S. T. Decker	400 —	
D:o 1/7 1870.		b	Magistratssekreteraredottern M. K. Wirzenius	266 67
D:o 18/2 1863.	b	Stadsfiskalsenkan I. C. Winter	300 —	
D:o 30/10 1867.	b	Rådmandöttrarna C. F. och H. S. Bergholm	340 —	
D:o d:o	b	Rådmanen H. L. Crohns tre barn	600 —	
S. F. besl. 9/2 1875.	b	Förra lärarinnan E. Heintzie . . .	800 —	
D:o 29/12 1883.	b	Förra fängknekten Jakob Stark	240 —	
S. F. besl. 20/12 1888.	b	d:o d:o Abraham Frisk	180 —	
	b	d:o d:o Gustaf Sandroos	120 —	
S. F. besl. 3/12 1889.	b	Förra sprutmästaren M. Henelius	800 —	
D:o 21/12 1889.	b	d:o d:o I. Sillman	800 —	
	b	Förra hamnvaktmästaren C. M. Hagman	600 —	
		Transport	5,446 67	3,529,998 46

		Transport	5,446 67	3,529,998 46
S. F. besl. $\frac{9}{9}$ 1890.	b	Förre stadsträdgårdsmästaren L. A. Jernström	500	
D:o $\frac{2}{12}$ 1890.	b	Förre ordningsmannen vid brandverket I. Rönneberg	400	
D:o $\frac{15}{11}$ 1892.	b	Förre stadsläkaren C. Qvist	3,500	
D:o $\frac{9}{3}$ 1893.	b	Förre auktionskassören J. W. Nygren	2,400	
D:o $\frac{9}{5}$ 1893.	b	Förre extra stadsfogden Moses Lindberg	400	
D:o $\frac{16}{5}$ 1893.	b	Auktionskassörsenkan Fredrika Wilhelmina Lindman	240	
D:o d:o	b	Brandkonstapelsenkan Gustava Hokkanen	120	
D:o $\frac{3}{10}$ 1893.	b	Drätselkammarsekreteraren O. Ehrströms enka och 3 minderåriga barn	1,200	
D:o $\frac{7}{11}$ 1893.	b	Stadsfiskalsenkan Albertina Meller	200	
D:o $\frac{27}{11}$ 1894.	b	Byggmästaren M. L. Lindblad	300	14,706 67
		— Fmk 14,706: 67 —		
XVI. Diverse.				
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	149,550
		— 149,550: — —		
		Summa Fmk	—	3,694,255 13

Inkomster.			
Disponibel behållning från föregående år påräknas icke		—	—
I. Räntor.			
Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 54,800:</i> — —		—	54,800
II. Tomtlösen.			
Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 73,000:</i> — —		—	73,000
III. Stadens fasta egendom.			
Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 259,728: 10</i> —		—	259,728 10
IV. Tomtören.			
Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 2,200:</i> — —		—	2,200
V. Inkomstgifvande rättigheter.			
Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 627,350:</i> — —		—	627,350
VI. Diverse.			
Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 291,484: 66</i> —		—	291,484 66
Transport		—	1,308,562 76

	Transport	—	—	1,308,562	76
	VII. Statsbidrag.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	246,860	—
	— Fmk 246,860: — —				
	VIII. Vattenledningen.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	268,950	—
	— Fmk 268,950: — —				
	IX. Lån.				
	Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	665,400	—
	— Fmk 665,400: — —				
	X. Uttaxering.				
	Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skatt- skyldiga medlemmar uttaxeras, ut- gör	—	—	1,204,482	37
	Summa Fmk	—	—	3,694,255	13

Sammandrag

af förslaget till Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad
år 1895.

Hufvud- titel.	Ordinarie utgifter.	Tillfälliga utgifter.
Utgifter.		
I Räntor & amortering å skuld	533,366 54	12,000 —
II Stadens embetsverk	190,350 —	
III Kommunalförvaltningen	168,430 —	800 —
IV Gatubelysningen	145,547 15	8,050 —
V Brandverket	81,327 50	3,250 —
VI Polisen	205,174 —	
VII Sundhets- och sjukvården	138,610 —	15,000 —
VIII Fattigvården	265,490 —	
IX Undervisningsväsendet	493,520 03	15,360 —
X Allmänna onera	239,563 24	
XI Vattenledningen	73,724 —	201,506 —
XII Saluhallen	8,050 —	
XIII Stadens jordlägenheter	6,700 —	
XIV Allmänna arbeten	178,500 —	545,680 —
XV Pensioner	14,706 67	
XVI Diverse utgifter	133,950 —	15,600 —
Fmk	2,877,009 13	817,246 —
		2,877,009 13
Summa utgifter Fmk	—	3,694,255 13
Inkomster.		
I Räntor	54,800 —	
II Tomtlösen	73,000 —	
III Inkomst från stadens fasta egendom	259,728 10	
IV Tomtören	2,200 —	
V Inkomstgifvande rättigheter	627,350 —	
VI Diverse inkomster	291,484 66	
VII Statsbidrag	246,860 —	
VIII Inkomst från vattenledningen	243,950 —	25,000 —
IX Lån	—	665,400 —
X Uttaxering	1,204,482 37	
Fmk	3,003,855 13	690,400 —
		3,003,855 13
Summa inkomster Fmk	—	3,694,255 13

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

den 28 November 1894.

N:o 194.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Efter det Magistraten af Drätselkammaren, jämte dess till tryck befordrade skrifvelse för den 25 sistlidne Oktober, fått mottaga af Kammaren utarbetadt förslag till utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1895, äfvensom särskilda dertill hörande af stadens nämnder och öfriga förvaltande verk till Drätselkammaren aflemnade specialförslag, har Magistraten uppgjort bilagda utgifts- och inkomstförslag för sagda år och har härmed äran öfverlemnade detsamma till Stadsfullmäktiges granskning och afgörande.

För att underlätta en jämförelse emellan den af Stadsfullmäktige för innevarande år fastställda utgifts- och inkomststaten samt Drätselkammarens förslag för år 1895 har Magistraten sammanställt nedanintagna tablå, deri summariskt under budgetens hufvudtitlar jämnas uttagas ordinarie och tillfälliga utgifter och inträder såväl uti nu gällande stat som uti berörda af Drätselkammaren uppgjorda förslag.

Hufvud titel	Utgifter.	Enligt för år 1894 gällande stat.		Enligt drätselkammarens förslag för år 1895.					
		Ordinarie utgifter.	Tillfälliga utgifter.	Ordinarie utgifter.	Tillfälliga utgifter.				
I	Räntor & amortering å skuld	484,869	25	15,000	—	533,366	54	12,000	—
II	Stadens embetsverk . . .	183,641	67	—	—	186,500	—	—	—
III	Kommunalförvaltningen . .	165,865	—	2,000	—	168,430	—	800	—
IV	Gatubelysningen	138,803	45	1,250	—	145,547	15	8,050	—
V	Brandverket	81,662	50	7,400	—	81,327	50	3,250	—
VI	Polisen	205,068	—	1,360	—	205,174	—	—	—
VII	Sundhets- och sjukvården . .	119,633	—	45,670	—	138,610	—	15,000	—
VIII	Fattigvården	249,840	—	12,000	—	273,490	—	—	—
IX	Undervisningsväsendet . . .	464,457	62	15,360	—	493,220	03	15,360	—
X	Allmänna onera	235,773	04	—	—	239,563	24	—	—
XI	Vattenledningen	75,724	—	130,546	—	73,724	—	201,506	—
XII	Saluhallen	8,050	—	—	—	8,050	—	—	—
XIII	Stadens jordlägenheter . . .	700	—	512,800	—	6,700	—	—	—
XIV	Allmänna arbeten	173,000	—	887,636	50	178,500	—	568,310	—
XV	Pensioner	14,646	—	—	—	14,406	67	—	—
XVI	Diverse utgifter	154,950	—	15,600	—	133,950	—	15,600	—
<i>Samt.</i>		2,756,684	20	1,646,622	50	2,880,559	13	839,876	—

Hufvudtitel.	Inkomster.	Enligt för år 1894 gällande stat.			Enligt drätselkammarens förslag för år 1894.		
		Ordinarie utgifter.	Tillfälliga utgifter.		Ordinari utgifter.	Tillfälliga utgifter.	
I	Räntor	59,300	—	—	54,800	—	—
II	Tomtlösen	73,000	—	—	73,000	—	—
III	Inkomst från stadens fasta egendom	257,428	10	—	259,728	10	—
IV	Tomtören	2,200	—	—	2,200	—	—
V	Inkomstgivande rättigheter.	621,500	—	—	627,350	—	—
VI	Diverse inkomster	294,994	46	—	291,484	66	—
VII	Stadsbidrag	206,860	—	—	246,860	—	—
VIII	Inkomst från vattenledningen	248,300	—	25,000	243,950	—	25,000
IX	Lån	—	—	1,438,630	—	—	665,400
X	Uttaxering	1,176,094	14	—	1,230,662	37	—
	<i>Tmf</i>	2,939,676	70	1,463,630	3,030,035	13	690,400

Enär häraf inhemtas att Drätselkammarens förslag innebär en stegring beträffande utgifterna förnämligast inom hufvudtitlarna I räntor och amortering å skuld, IV gatubelysningen, VIII fattigvården och IX undervisningsväsendet, anser sig Magistraten, ehuru Kammaren allaredan lemnat en omfattande motivering för samtliga förhöjda förslagsposter, härutinnan böra anföra följande.

Stadens stående skuld uppgår vid utgången af innevarande år till 8,412,896 mark 50 penni och erlägges härå i ränta år 1895 inalles 387,751 mark 89 penni, motsvarande i medeltal en årlig ränta af något öfver 4,6 procent eller noggrannare uttryckt 4,6102 procent, samt uti amortering 145,614 mark 65 penni, hvilket belopp utgör 1,73 procent af hela det upplånade kapitalet. Stegringen under denna hufvudtitel föranledes af den amortering stor 50,000 mark, som enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 9 Maj 1894 bör erläggas å det lån af 650,000 mark, hvilket upptagits för reglering af återstående köpeskilling för rådhus-annexet samt för uppförande af de nya kommunala sjukhusbyggnaderna.

Förökningen, 13,500 mark, af utgifterna inom hufvudtiteln IV, gatubelysningen, härröra närmast af utvidgad belysning vid södra och sandviks hamnarna samt invid Maria sjukhuset äfvensom af en anslagspost till inköp af 125 st. nya lyktskåp för petroleumbelysningen. Ehuru anslaget för nästnämnda lyktskåp torde vara oundviklig samt Magistraten icke heller nu anser sig kunna förminska de för gatubelysningen äskade anslagen, förefinnes dock, enligt Magistratens åsigt, skäl att egna denna del af budgeten en närmare granskning för att, om möjligt, förhindra den alltför hastiga stegring, som utgifterna för belysningen under de senaste åren haft att uppvisa; och hänvisar Magistraten i sådant afseende till sin jämte budget-

förslaget för innevarande år till stadsfullmäktige aflåtna skrifvelse af den 29 November 1893.

De ordinarie utgifterna för fattigvården, hufvudtiteln VIII, äro i närmaste öfverensstämmelse med Fattigvårds direktionens special förslag af Drätselkammaren upptagna till 273,490 mark och utvisa således en stegring från innevarande år med icke mindre än 23,330 mark; på grund af närslutna, utaf inspektorn vid arbets- och fattiggården på Magistratens anhållan afgifna, sammandrag af fattigvårdens utgifter för januari t. o. m. oktober månader innevarande år (se bilaga A) har Magistraten dock trott sig kunna förminska anslaget „kost för de fattiga i fattiggården samt inrättningens sjukhem“ från 30,000 till 25,000 mark samt anslaget för kost vid arbetsinrättningen från 15,000 till 12,000 mark, men någon annan reduktion af hithörande förslagsposter har sagda sammandrag icke föranledt. Vål är det antagligt att kostnaden för sinnesrubbade personer intagna å dårvårdsanstalt utom den till fattiggården hörande dårvårdsinrättningen, sedan vid sagda inrättning under året 70 nya platser tillkommit, skall i väsentlig grad minskas, men enär dennå utgiftspost innevarande år för tio månader allaredan uppgått till i det närmaste 16,000 mark, samt den besparing, som på anslaget kan uppstå, torde böra användas för bekostande af särskild läkarevård vid stadens dårvårdsinrättning, har Magistraten, som i saknad af närmare förslag angående anordnandet af sagda läkarevård, icke härför upptagit något anslag, ansett sig böra bibehålla ifrågavarande anslagspost oförändrad.

Den af Drätselkammaren väckta frågan huruvida en ytterligare utvidgning af fattiggården, genom uppförande af en ny byggnadskomplex, vore af behovet påkallad och med stadens intresse förenlig anser Magistraten vara förtjent af att underkastas en genomgående pröfning. Om ock olika åsigter komma att uttalas vid afgifvandet af svar å förenämnda spörsmål torde önskvärldheten af att platser å fattiggården stådse hållas lediga, för att användas såsom regulatorer vid ansökningar om understöd från fattigvården, vara obestridd.

Af Drätselkammaren föreslagen förhöjning till ett belopp af 28,762 mark 41 penni, af anslagen under hufvudtiteln IX, undervisningsväsendet, hänför sig nästan uteslutande till folkskole budgeten, beträffande hvars hufvudsakliga del, såsom grundande sig å aflöningsstat, faststæld af Stadsfullmäktige, samt gällande folkskole-reglemente, någon förminskning af de begärda anslagen icke kan ifrågakomma. Emedan dock användningen af en del utaf de under ruhriken „öfriga kostnader“ till ett belopp af 97,740 mark uppgående anslagen är beroende af folkskole förvaltningens pröfning kan genom iakttagande af nödig hushållning härutinnan möjligen besparingar göras; då Magistraten emellertid saknat tillräcklig grund att nedsätta de af Folkskole-direktionen upptagna anslagsbeloppen, äro desamma oförändradt bibehållna.

Äfven de under hufvudtiteln VII, sundhets och sjukvården, i Drätselkammarens förslag upptagna ordinarie utgifterna utvisa, vid jämförelse med utgifts- och inkomst-staten för innevarande år, en stegring af inemot 19,000 mark, men enär den kommunala sjukvården numera, genom tillkomsten af Maria sjukhuset och sär-

skilda läkarebefattningar, blifvit försatt i ett mera tidsenligt skick torde den här af föranledda förökade beskattningen icke kunna undvikas.

Beträffande de af Drätselkammaren under hufvudtitlarna II, III, V, VI, X, XII, XIII och XV upptagna utgifter, hvilkas belopp i det närmaste öfverensstämma med motsvarande poster uti den för innevarande år gällande budget, har Magistraten icke heller funnit skäl till någon anmärkning. Likaså har Magistraten bibehållit samtliga under hufvudtiteln XI, vattenledningen, äskade anslag samt förordar jämväl att tillskotts-anslaget för uppförandet af nya filtra, 146,000 mark, äfvensom anslags posterna för vattenledningens utsträckning från gården N:o 17 vid Högbergsgatan till Röddäldsgatan och till Hermanstad, tillsammans 29,400 mark, anvisas å för ändamålet reserverade medel af 1892 års obligations lån.

Af Drätselkammaren under hufvudtiteln XIV, allmänna arbeten, upptagna ordinarie utgiftsposter, hvilka med 5,500 mark öfverskjuta motsvarande anslag uti innevarande års utgifts- och inkomststat, hafva icke heller föranlett något ändringsförslag; och har Magistraten derhos med tillfrgdsställelse konstaterat att de tillfälliga utgifterna under denna hufvudtitel, då härvid fränses anslagen för kajarbeten i södra och sandviks hamnarna, såsom afsedda att utföras med länemedel, nedbragts från 125,676 mark 50 penni, hvartill dessa utgifter upptagits uti innevarande års budget, till 78,310 mark. Då emellertid Drätselkammarens förslag detta oaktadt resulterar uti en med något öfver 54,000 mark förhöjd uttaxerings summa har Magistraten funnit sig uppfordrad att ytterligare från förslaget utelenna anslagen för särskilda arbeten, hvilka, enligt Magistratens åsigt, utan synnerlig olägenhet kunna till ett följande år uppskjutas, och har magistraten därför uteslutit följande af Drätselkammaren upptagna anslagsposter: „förändring af inredningen i tull- och packhuset“, 6,300 mark, „nytt afträde och pissoir för värdshuset i Brunnsparken“, 3,860 mark, „observatoriibergens planering“, 5,000 mark, „planterings- och planeringsarbeten i Brunnsparken“, 2,000 mark och „planeringsarbeten i Hesperia“, 2,000 mark. Derjämte är, efter samråd med Stadsingenjören Norrmén och Hamnkaptenen Andsten, anslaget för remont af ballastkajen i Sörnäs förminskadt från 6,970 till 3,500 mark, för hvilket belopp hälften af den ännu icke remonterade delen af sagda kaj kan nybyggas och den andra hälften rifvas, hvarefter det finge bero på den erfarenhet, som vidkommande behofvet af berörda kaj för trafiken i Sörnäs under instundande år inhemtas, huruvida nästnämnda del af kajen år 1896 borde ombyggas. Anslaget för underhåll af planteringar och trädskolor, hvilket senaste år, på förslag af Magistraten, nedsattes från 42,000 till 35,000 mark, har Magistraten deremot, på de skäl stadsträdgårdsmästaren Olsson uti motiveringen för special förslaget till utgiftsstat för stadens planteringar anfört, bibehållit vid det af Drätselkammarens pluralitet föreslagna beloppet af 40,000 mark. Äfven anslaget för „kajarbeten i Södra hamnen, afsedda att i samband med hamnbanan utföras år 1895“, 490,000 mark, har Magistraten oförändradt upptagit enligt Drätselkammarens förslag. Ehuru Hamnbyggnads delegationen ännu icke aflemnat ritningar och kostnadsförslag för fortsättningen

af hamnbanan till Skatudden och för utförandet af de föreslagna kajarbetena samt Magistraten därför icke närmare kan uttala sig angående dem, har Magistraten dock icke tvekat att tillstyrka vidtagandet af sagda arbeten redan under instundande år, helst desamma, såsom afsedda att utföras med härför reserverade medel af 1892 års obligationslån, endast i mindre grad komme att betunga 1895 års budget. Såsom skäl för anslaget upptagande bör härvid anföras icke allenast trafikens behof af att upplags- och magasin stomterna å Skatudden så snart som möjligt göras tillgängliga, utan jämväl stadens skyldighet att utan tidsutdräkt fullgöra det med statsverket angående utförandet af hamnbanan afslutade kontraktet. Då några andra större arbeten icke under vintern komme att för stadens täkning utföras vore påbörjandet af detta arbete jämväl synnerligen önskvärdt med hänsyn dertill att detsamma skulle lemna arbetsförtjenst åt härstädes hemma hörande timmermän samt stenarbetare och handtlangare, hvilka åter hotas med nöd till följd af å orten rådande arbetsbrist.

Utgiftsposterna under hufvudafdelningen XVI, diverse, hvilkas sammanräknade belopp, genom nedsättning af anslagen för „afkortning och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster“ samt för „oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande“ af Drätselkammaren minskats med 21,000 mark, äro jämväl i öfverensstämmelse med kammarens förslag bibehållna.

Emellertid har Magistraten icke kunnat undgå att införa följande nya anslags poster eller tillskott till förut upptagna sådana. Justitierådmannen i Magistraten tillkommer enligt bestämning i 1886 års stat från den 1 juli 1895 förhöjning för fem års tjänst å 500 mark för året, och har Magistraten i sådant afseende för ett halft år upptagit 250 mark. I enlighet med Stadsfullmäktiges beslut af den 6 innevarande November är under rubriken „Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening“ infördt arvode för en biträdande Stadsfiskal 3,600 mark samt jämlikt Fullmäktiges beslut af förliden gårdag under hufvudtiteln XV, pension åt förre Stadsbyggmästaren M. L. Lindblad 300 mark. Uti en härhos bilagd till Magistraten aflåten skrift har Bestyrelsen för konstflitföreningen anhållit att anslaget för högre handtverksskolan måtte, i anledning af ett utaf Bestyrelsen beviljad hyresanslag åt skolans vaktmästare, förhöjas med 300 mark och är detsamma till följd häraf upptaget till 16,554 mark. Direktionens för lägre handtverksskolorna af Stadsfullmäktige, jämte skrifvelse för den 6 i denne månad, till Magistraten öfversända förslag till budget för dessa skolor, har deremot såsom öfverstående med Drätselkammarens förslagspost, icke föranledt någon åtgärd af Magistraten.

Sedan Stadsfiskalerna härstädes Adolf Mesterton och O. R. F. Abrecht uti en till Magistraten hösten 1893 ingifven skrift, med anledning af att de viten, bötesandelar och beslagsgods, som förut tillkommit åklagarene, enligt Kejsarl. förordningarna den 21 December 1891, angående tillverkning af maltdrycken den 9 juni 1892, angående försäljning m. m. af bränvin samt försäljning och utskänkning af maltdrycker äfvensom stadgan för fiskes idkande i Helsingfors stad underlydande fiskevatten af den 1 Februari 1891, bortfallit från deras inkomster, anhållit om vid-

tagande af åtgärder för förbättrande af deras löneförmoner, hafva Stadsfullmäktige, på framställning af Magistraten, vid fastställandet af innevarande års budget, beviljat bemälda Stadsfiskaler ett arvodes tillskott af ettusen tvåhundra mark för dem hvardera om året, att utgå intill dess dem af allmänna medel kan varda tillagdt ersättning för meranämnda till kronan indragna bötesandelar eller angående deras löneförmåner varder annorlunda beslutet. Uti härhos närslutna skrifvelse af den 31 sistlidne Oktober hafva Stadsfiskalerna Mesterton och Albrecht emellertid, under förmålan att de, sedan nya Strafflagen den 1 Maj innevarande år trädt i gällande kraft och alla böter och viten numera tillfalla kronan, härigenom ytterligare lidit en kännbar minskning i deras inkomster, med åberopande af först omförmälda skrift, anhållit att Magistraten hos Stadsfullmäktige måtte föreslå att deras löner blefve fastställda till femtusen mark för dem hvardera om året, med förhöjning af femhundra mark efter fem, tio och femton års tjenst samt att den tid de innehafvt sina befattningar i sådant afseende måtte räknas dem till godo. Ehuru stadsfiskalerna numera genom Kejserliga reskriptet af den 14 sistlidne September samt Handels- och Industri expeditionens skrifvelse af samma dag tillförsäkrats ersättning för dem frångången andel i böter för öfverträdelser af förordningarna om tillverkning och destillering af bränvin samt försäljning, forsling och upplag af bränvin m. m. äfvensom i värdet för gods, som i stöd af sagde författningar förklarats förbrutet synes deras anhållan dock vara förtjent af beaktande, men emedan frågan om inrättande af en tredje ordinarie stadsfiskals tjenst härstädes för närvarande är beroende på utlåtande af ett utaf stadsfullmäktige tillsatt utskott, har Magistraten ansett skäl förekomma att ärendet om reglering af stadsfiskalernes aflöning i sin helhet skulle hänskjutas till beredning af sagda utskott, samt har därför, jämte det Magistraten föreslår att åtgärd härom måtte af Stadsfullmäktige vidtagas, bibehållit stadsfiskalernes löneförmoner vid de uti innevarande års budget upptagna belopp.

Arvodet för extra stadsbetjenterna vid den provisoriska fjerde afdelningen af Rådstufvurätten har Magistraten jämväl, i likhet med Drättselkammaren, upptagit till oförändradt belopp; men när bemälda stadsbetjenter icke saknat skäl för sin ansökan om arvodesförhöjning, samt samfälta Rådstufvurätten äfven förordat bifall till berörda ansökning, torde ärendet lämpligast böra behandlas i sammanhang med frågan om t. f. justitierådmännens vid samma Rådstufvurätts afdelning enahanda anhållan, hvarför omförmälda Stadsfullmäktiges utskott, hvilket eger att att uttala sig angående nästberörda anhållan, borde erhålla uppdrag att äfven afgifva yttrande i detta ärende.

Drättselkammarens förslag beträffande beräkandet af stadens inkomster under de särskilda inkomst titlarne för år 1895 har icke föranledt till någon förändring af Magistraten. Väl torde anledning förefinnas att, med afseende å de uppåtgående affärskonjunkturer, hvilka numera synas hafva inträdt, och särskildt med hänsyn der till att hamnarbetena vid magasinskajen under hösten innevarande år fullbordats samt hamnbane-spårens utläggande invid sagda kaj verkstälts, för instundande år

beräkna stadens inkomster af tolag samt trafik- och hamn-afgifter till högre belopp än Drätselkammaren föreslagit, helst tolag- och trafik-afgiften för innevarande år sannolikt kommer att fullt uppgå till de belopp, som för år 1895 i sådant afseende beräknats, samt hamnafgifterna för året intill denne dag redan med inemot 7,000 mark öfverstigit det i budgeten för nästa år upptagna belopp; men har Magistraten ansett sig böra öfverlemnna åt Fullmäktiges budget-utskott att, sedan närmare kännedom om resultatet af innevarande års uppbörd erhållits, afgifna förslag angående förhöjning af ifrågavarande budgetposter, derest sådant anses böra komma i fråga.

Enligt Magistratens budgetförslag skulle det belopp, som för år 1895 borde hos kommunens skattskyldiga medlemmar uttaxeras, uppgå till *en million tvåhundra-fyratusen fyrahundraåttatiotvå mark trettiosju penni.*

Samtliga specialförslag, ritningar och öfriga bilagor, hvilka Drätselkammaren jämte dess i ärendet till Magistraten aflåtna skrifvelse insändt, har Magistraten äran härhos närsluta.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Edv. Öhrnberg.
t. f.

Bilaga A.

Sammandrag af Helsingfors stads fattigvårds utgifter för Januari t. o. m. Oktober månad 1894.

	Stat för hela året.	Åtgått under Jan. — Okt.
Fattigvårdsstyrelsen:		
Aflöningar	5,800 —	4,833 20
Tillsyningsmän	2,100 —	1,733 30
Inspektionsresor	800 —	647 45
Städning	60 —	9 50
Fattiggården:		
Aflöningar	8,440 —	6,883 30
Beklädnad	8,000 —	7,870 95
Kost (30,000 + 15,000 + 4,000)	49,000 —	26,434 35
Läkemedel	2,500 —	804 15
Inventarier	2,500 —	2,190 12
Materialier	800 —	480 21
Ved och belysning	4,000 —	3,382 50
Hafre och hö	900 —	595 75
Remont	3,900 —	4,672 16
Arbetsinrättningen:		
Aflöningar	4,540 —	3,783 30
Ved och belysning	1,000 —	525 12
Beklädnad	3,000 —	2,913 89
Materialier	2,500 —	4,122 94
Inventarier	800 —	371 39
Flitpengar	1,000 —	641 —
Remont	300 —	49 —
Understöd och kostnader för fattige utom inrättningen:		
Ständiga understöd	85,000 —	88,679 39
Tillfälliga d:o	25,000 —	15,091 85
Understöd åt Värnepligtiges hustrur	1,500 —	812 50
Sjukvård	5,000 —	9,919 17
Därvård	14,000 —	15,880 56
Läkemedel	7,000 —	4,269 79
Transport	239,440 —	207,596 84

Transport	239,440	—	207,596	84
Provisorisk stat för den nya dårvårds afdelningen vid fattiggården:				
Affönningar	2,100	—	460	—
Inventarier och beklädnad	12,000	—	10,720	07
Ved och belysning	1,300	—	1,211	89
Diverse	7,000	—	4,777	68
Summa	261,840	—	224,766	48

Helsingfors stads Arbets och fattiggård, den 22 November 1894.

C. E. Degerholm.

Utlåtande af Hamnbyggnadsdelegationen i fråga om särskilda anordningar för underlättandet af varutrafiken i Södra hamn samt angående hamnbanans ledande till Skatudden.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Vid sammanträde den 10 Oktober 1893 tillsatte Stadsfullmäktige en delegation, i hvilken undertecknade blefvo invalde, med uppdrag ej mindre att hafva öfverinseendet öfver de samtidigt beslutna anläggningarne för hamntrafikens underlättande i Södra hamn, omfattande utförandet af varuskjul, platformer, järnvägsspår, stensättning, aflopps- och vattenledningar samt bekvämlighetsinrättningar å Magasinskajen, ett öppet varuskjul å Packhustorget äfvensom kajbyggnader utfyllningar, järnvägsspår, stensättning, belysning, afloppsledning och varuskjul å Skatudden, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en af förre Stadsingeniören O. Ehrström utarbetad plan, än ock att uppgöra och till Fullmäktige inkomma med förslag till nödig kontorsbyggnad för statsjernvägarnes behof samt kransystem, kraft- och belysningsanläggning, äfvensom att i öfrigt eventuellt göra framställning angående möjligen nödig ansedda, mera ingripande förändringar uti ofvan omförmälda anläggningar. Vidare beslöto Stadsfullmäktige den 7 November sistlidet år att öfverlemna åt delegationen att till Fullmäktige inkomma med förslag till hamnbanans ledande från Vestra kajen till Skatudden och fullständig kostnadsberäkning för de i sådant afseende nödiga arbetena.

Sedan delegationen härå utverkat sig Stadsfullmäktiges bemyndigande att utsända två af sina medlemmar jemte stadens elektrotekniker för att i några af utlandets förnämsta hamnstäder studera detaljerna af anordningarna för trafiken i hamnar och å kajer, har delegationen, med afseende å de nya synpunkter, som dervid befunnits böra beaktas, ansett nödigt att underkasta det af Stadsfullmäktige godkända förslaget till varuskjul å Magasinskajen och Packhustorget samt frågan om uppställandet af rörliga kajkranar en ny genomgående pröfning, hvarvid delegationen enats om att föreslå särskilda väsentliga afvikelser från de af Ingeniören Ehrström projekterade anordningarna. I det delegationen går att redogöra för de synpunkter, som dervid hos delegationen gjort sig gällande, tillåter sig delegationen, för att göra ämnet mera öfverskådligt, indela sin framställning i nedanföljande underafdelningar.

Slutet varuskjul å Magasinskajen.

Varuskjulen hafva, såsom bekant, tvenne ändamål att uppfylla, nämligen:

1:o) att bilda en skyddad plats, der inkommande varor kunna uppläggas och sorteras för att derefter vidare försändas till annan ort, eller ock, efter skedd tullbehandling, forslas till köpmännens magasin i staden;

2:o) att tjena såsom upplagsplats för varor som, ankomna från landet, samlas i skjulen intill dess lägenhet yppas att afsända dem med fartyg till annan ort.

Dessa tvenne uppgifter äro i hufvudsak bestämmande för skjulens anordning, storlek och konstruktion.

För att lastning och lossning från fartyg till skjul må kunna ske lätt och billigt, är det önskligt att skjulen ligga så nära kajkanten som möjligt, men då å andra sidan tillfälle äfven bör beredas till lossning af varor från fartyg direkt i jernvägsvagn, så kunna spår emellan kajkanten och skjulet icke undvikas, hvarigenom skjulet tränges tillbaka.

Den möjligast beqväma förbindelse emellan fartyg och skjul har man i detta fall sökt uppnå dels med rörliga portalkranar, dels med s. k. Temperley booms. Med hvardera apparaterna lyftas varorna direkte från fartyg till skjul öfver de mellanliggande spåren.

På skäl, som i det följande skola närmare utvecklas, anser delegationen det tilsvidare icke vara förmånligt för staden att förse Magasinskajen med rörliga kranar. De s. k. Temperley booms, hvilka bestå af ett slags rår, som riggas upp under fartygets lastbommar och utmed hvilka varorna, medels fartygets egna vinscher, kunna halas ända in i skjulet, hafva visserligen på sista tiden begynt ganska allmänt användas för nu ifrågavarande ändamål, men det synes delegationen som om dessa apparater nära sammanhörde med fartygen och således borde anskaffas och bekostas antingen af dessa eller af resp. speditörer, der de anse det med sin fördel förenligt.

För att emellertid utan förenämnda apparater kunna göra varutransporten på kajen och i skjulet så lätt som möjligt, är det af vigt att kajen och skjulets golf beläggas med ett slätt material, hvarförutom kajen bör förseas med tillräckligt antal praktiska transportkärror.

Ingeniören Ehrström hade i sådant syfte föreslagit att skjulens golf skulle beläggas med asfalt. Enligt delegationens åsigt är det dock olämpligt att med ett så dyrbart och på samma gång svagt material belägga en kaj, som till följd af sitt konstruktionssätt under åtminstone en tid framåt kommer att undergå diverse mindre sättningar, hvarför delegationen föreslår att *skjulets golf måtte, i likhet med kajens beläggning, utföras af plankor.*

För varornas inlastning från skjulet i jernvägsvagn eller annat fordon är det naturligtvis beqvämast om skjulgolfvet ligger c:a 1 m öfver marken eller sken-

hufvudet. I flere hamnar, som äro försedda med portalkranar, har man också anordnat golfvet på denna höjd såväl åt sjö- som landsidan*), men der kranar icke finnas, måste skjulgolfvet läggas i nivå med marken åtminstone på sjösidan. I flere hamnar har man emellertid åt landsidan åstadkommit den önskvärda nivå-skilnaden genom att antingen åt golfvet gifva en svag stigning inåt land (exempel: Great Yarmouth & Southampton i England) eller ock genom att medelst ett svagt fall sänka jernvägsspåret på landsidan om skjulet (ex: Tillbury dockorna i London). På Magasinskajen, der skjulen hafva ringa bredd, har det visat sig lämpligast att kombinera de båda anordningarne, hvarigenom den önskvärda nivå-skilnaden kunnat uppnås utan att skjulets golf behöft erhålla större lutning än 1:30, hvilket för trafiken med kärror icke bör medföra någon olägenhet.

Ingeniören Ehrström har i sitt betänkande (sid. 28 ff.) utförligen framhållit såväl svårigheten, som vanskligheten af att exakt beräkna den för ett varuskjul erforderliga storleken. Såsom allmän regel torde dock få uppställas att skjulen böra kunna motsvara rörelsens behof under de tider af året, då denna är som lifligast.

Enligt den af öfveringeniör Franzius i Bremen uppställda beräkningen erfordrar ett fullt lastadt fartyg om 1,000 tons drägtighet c:a 3,000 m² utrymme för godsets upplossning på kajen. Då skjulen på magasinskajen icke kunna erhålla större inre bredd än c:a 17,5 m, så borde desamma, för att kunna upptaga ofvannämnda varumängd från ett enda dylikt fartyg, hafva en längd af $\frac{3,000}{17,5} =$ c:a 170 m eller i det allra närmaste hela den längd, som på denna kaj kan för skjul disponeras.

Den hittills på Magasinskajen vunna erfarenheten besannar också detta. Då t. ex. Finska Ångfartygsaktiebolagets större ångare om 12 å 1400 tons lossat något mer än halfva sin last å kajen, så hafva de på kajen uppstaplade varorna tagit i anspråk ett utrymme af c:a 32×65 m, hvilket motsvarar ungefär 120 meters längd i ett skjul af ofvanangifna bredd. Nu inträffar det emellertid under hösten ganska ofta att två och t. o. m. fyra sådana laster under en vecka ankomma till hamnen och lossas vid denna kaj, såsom varande den för dylika större ångare beqvämaste och bästa. Betänker man då att det för varuemottagarenas beqvämighet är önskvärdt att en del varor kunna få qvarligga i skjulen under åtminstone någon tid samt att en del af golfytan måste reserveras för nödiga gångar och friplatser, så kan man redan på grund af det anförda — om också ej exakt beräkna skjulens erforderliga storlek — dock bilda sig en ungefärlig föreställning om de anspråk, som under de tider af året då sjöfarten är lifligast komma att ställas på utrymmet i varuskjulen.

*) Undantag härifrån bilda kajerna vid Masthugget i Göteborg och i flere dockor i London, Southampton etc.

En omständighet, hvilken äfven inverkar på skjulens dimensioner och hvars vikt ej får underskattas, är, såsom redan antyddes, nödvändigheten att för rederier och trafikanter möjliggöra varornas afgiftsfria lagring i kajskjulen under en tid af 6 å 8 dagar för sjöledes inkommande och afgående äfvensom med jernväg ankommande och sjöledes utgående varor samt minst 2 dagar för sjöledes inkommande och med jernväg eller fordon afgående varor. Behovvet häraf har redan påvisats af erfarenheten under den korta tid Magasinskajen och hamnbanan varit upplåtna för trafik.

Slutligen förtjenar ännu följande synpunkter att vid frågans pröfning i viss mån beaktas.

Enligt gällande tullstadga eger lastemottagare rättighet att tullbehandla inkommande varor inom en tid af 30 dagar efter ankomsten. I synnerhet då sjöfarten vid vinterns annalkande lider mot sitt slut, torde det ha vållat svårighet att i stadens packhus bereda utrymme för den mängd varor, som vid denna tidpunkt hit inkommer och på grund af anförda stadgande icke omedelbart förtullas. Äfven klagas öfver att nödiga magasin för *transitoupplag* under samma tid af året saknats*). Ehuru väl det vidare icke direkt åligger staden att anskaffa lagerrum för varors placering på *tullnederlag*, så kan man å andra sidan icke förneka att det ju ligger i stadens intresse att för handelns underlättande äfven för detta ändamål anskaffa nödiga lokaler. Själfklart är emellertid att en stor fördel i alla dessa fall skulle beredas trafikanterna om, åtminstone under någon kortare tid, lagring af varor kunde få ske i någon särskild afdelning af skjulet på kajen och transporten till packhusen eller andra längre bort belägna förvaringsrum sålunda undvikas.

Vid öfvervägandet af alla ofvanuppräknade omständigheter och under förhoppning att rörelsen i stadens hamnar fortsättningsvis skall ökas, kan man ej undgå att finna det utrymmet för nödiga varuskjul på Magasinskajen är ytterst knappt, hvarför man äfven måste förutsätta att skjulen, huru väl detta utrymme än begagnas, under de tider af året, då trafiken är liffigast, med all sannolikhet skola befinnas för trånga.

Att de af Ingeniören Ehrström projekterade tvenne skjulen med en sammanlagd längd af 120 meter i förhållande till det förhandenvarande behovet äro allt för knappt tillmätta synes delegationen på grund af hvad ofvan anförts ligga utom allt tvifvel. Visserligen kunna, såsom Ingeniören Ehrström framhållit, en del varor lossas äfven på öppen kaj, men i de fall, då sådana varor inkomma sammanblandade med andra, tager det i allmänhet för mycken tid att vid sjelfva lossningen utgallra och till annan plats transportera desamma. Deremot böra sjelffallet fartyg, hvilkas last uteslutande bestå af dylika varor, hänvisas att lossa sina laster vid helt och hållet öppna kajer såsom i Sandviken eller Sörnäs. Då

*) Dylika magasin är staden skyldig att anskaffa.

den öppna platsen emellan de af Ingeniören Ehrström projekterade tvenne varuskjulen å Magasinskajen i hvarje fall är fullkomligt otillräcklig att emottaga så beskaffade laster samt utrymmet i varuskjulen, såsom redan framhållits, är ytterst knappt, anser delegationen det vara mera praktiskt att *omordade öppna platser äfven begagnas för varuskjul.*

Vill man nu så fullständigt som möjligt tillgodogöra sig det till buds stående utrymmet å kajen och derjemte taga hänsyn till den ökning af trafiken som i en snar framtid kan förutses, så kan detta ske endast genom uppförandet af ett skjul i två våningar på hela norra delen af Magasinskajen. Delegationen har i öfverensstämmelse härmed låtit utarbета ritning och kostnadsförslag till ett dylikt skjul, tagande sin början 20 meter söder om den vinkel, der södra kajarmen och Magasinskajen sammanstöta, samt derifrån sträckande sig åt söder till en längd af 180 meter. Enligt ofvanstående beräkning skulld ett skjul af denna storlek kunna i hvardera våningen inrymma ca 1,000 tons gods med öppenåållande af nödiga gångar.

Då underlååttandet af varornas bevakning ingalunda är den minst viktiga uppgiften med skjulen, så följer häraf att desamma måste kunna tillslutas från alla sidor. Emot såväl sjö- som landsidan äro derfor i hvarje afdelning af skjulet föreslagna fyra stora, låsbara jernportar*).

Då skjulet icke är afsedt att uppvärmas, kan detsamma erhåålla huru lätt konstruktion som helst. Mångenstådes har jern härvid blifvit anvåndt. I vårt land hafva jernskjul dock visat sig blifva dyrare än sådana af sten eller trä.

Emot byggandet af ett träskjul talar den omständighet att skjulet, med hänsyn till möjlig eldfara, icke kan erhåålla tillräcklig storlek, något som dock på denna kaj är högst önskvårdt. Transitoupplagsgods får heller icke förvaras i träskjul på grund af § 109 i tullstadgan.

Då, på sätt i det följande skall visas, en konstruktion af sten och trä i detta fall icke blir afsevärdt dyrare än en sådan af enbart trä, så är det förra konstruktionssättet klarligen att föredraga såsom varande varaktigare, mera eldsäkert och erfordrande mindre remont.

I Bremen, der man genom flere i skjulen utbrutna eldsvådor vunnit en dyrköpt erfarenhet, uppför man numera skjulen med tegelväggar, jernpelare och trätakstolar. Jernet inbåddas i tegelmurverk för att icke så hastigt upphettas om

*) Emot en sådan anordning kunde visserligen synas tala den omständigheten att de flesta varuskjul på kajerna i Hamburgs och Bremens frihamnar samt i Antwerpen äro öppna mot sjösidan och endast mot landsidan stångda. Denna anordning, som i viss mån betingats af önskan att med kranar kunna inkasta varorna så långt in i skjulen som möjligt, har föranledt att hela området emellan skjul och vatten under natten måste afstångas, hvarförutom bevakningen är mycket intensiv. De nyare skjulen i Bremen såväl som de på Asia-kaj i Hamburg äro emellertid stångda, likaså i de flesta andra hamnar, som af delegationens förbemålde medlemmar besöktes (Göteborg, Masthugget, Köpenhamn, Lübeck, Rotterdam, Southampton, Tillbury docks i London m. fl.).

eld utbryter. Skjulen afdelas genom brandmurar, som räcka upp öfver vattentaket. Det sistnämnda göres af dubbel asfaltpapp på brädunderlag. Dörrarne göras af förzinkad korrugerad jernplåt.

I hufvudsak enahanda konstruktionssätt anser delegationen böra tillämpas vid uppförandet af det föreslagna varuskjulet å Magasinskajen. Endast pelarene som uppbära takkonstruktionen äro af trä för att minska kostnaden*). Golfven emellan första och andra våningen äro projekterade af dubbla bräder med asbestpapper emellan, enär detta konstruktionssätt enligt öfveringeniör Franzius' uppgift vid eldsvådorna i Bremer lagerhusen visat stora företräden framför golf af endast trä.

Kommunikationen med andra våningen är afsedd att ske medelst små fasta kranar, en för hvarje afdelning af skjulet. Såsom den billigaste drifkraften föreslås petroleummotorer lyftande 750 kg i gången. För nedfirning af varor åt landsidan ifrån andra våningen finnas i hvarje afdelning tvenne nedfirningsschakt, försedda med endast enkla handvinscher, emedan någon upphissning från denna sida i allmänhet icke behöfver ifrågakomma.

För att lossning af varorna ifrån fartyg skall kunna ske på hvilken punkt af kajen som helst, oberoende af den afdelning i skjulets öfre våning, till hvilken varan möjligen skall föras, är utanför denna våning åt sjösidan föreslagen en öfvertäckt lastningsperron, löpande utefter skjulets hela längd. Varorna kunna upphissas till denna perron direkte ifrån kajen och derefter med kärror forslas längs perronen till hvilken afdelning af skjulet som helst. För att underlätta upphissning af varor ifrån 1:sta till 2:dra våningen, förefinnes i perronen luckor, genom hvilka upphissningen kan ske.

I synnerhet för varor liggande på tullnederlag är det att förmoda att denna andra våning skulle blifva af stor nytta jemte det den, under de tider af året, då importen är störst, i hög grad skulle höja kajens arbetsförmåga.

Det bör måhända uttryckligen härvid framhållas, att anordnandet i framtiden af rörliga kranar på kajen i intet hänseende försvåras genom den föreslagna lastningsperronen framför 2:dra våningen, hvilken fastmer är ounbärlig för det regelbundna arbetet med kranar vid ett tvåvånings skjul.

Kostnadsförslaget till ett varuskjul i två våningar af ofvan omförmäld konstruktion uppgår till 95,500 mark för hvarje afdelning eller, om hela den påtänkta komplexen af fem afdelningar uppföres, 477,500 mark för hela skjulet. Häraf belöper sig en summa af icke mindre än 23,807 mark 50 penni för hvarje afdelning, eller för hela skjulet 119,037 mark 50 penni, ensamt å pålningsarbetet under grundmurarne. Till följd af det vid kajbyggnaden tillämpade byggnadssättet kan en dylik kostsam förstärkning af grunden emellertid icke undvikas.

Med afseende å de betydande kostnader ifrågavarande byggnader, utförda

*) Samma konstruktion är använd i Rotterdam.

i deras fulla omfattning, sålunda komme att taga i anspråk och då det å andra sidan, enligt delegationens uppfattning, är af största vikt att af de för hamnbyggnaderna reserverade medlen äfven utgifterna för hamnbanans ledande till Skatudden och de för upplåtande af magasin stomter derstädes invid jernvägsspåret oundgängliga arbetena skola kunna bestridas, utan att ytterligare lån eller uttaxerade medel måste för ändamålet tillgripas, har delegationen trott sig böra taga under öfvervägande huruvida icke trafiken ännu under någon tid framåt kunde vara behjelpigen tillgodosedd med enklare anordningar, än de ofvan beskrifna. Ehuru väl man kan förutse att ett tvåvånings skjul af den föreslagna omfattningen vissa tider på året, då sjöfarten är som lifligast, skall visa sig behöfligt för att emottaga de stora massor varor, som då till staden importeras, ligger det i sakens natur att ett såbeskaffadt skjul icke alltid skall komma att i hela sin utsträckning utnyttjas, ja att icke ens ett envånings skjul af samma utsträckning ständigt skall helt och hållet komma att upptagas af varor, enär tillförseln i denna liksom i flertalet andra hamnar är ytterst ojämn.

Då man därför, genom skjulets uppförande i endast en våning, visserligen å ena sidan riskerar att detsamma stundom skall befinnas otillräckligt, men å andra sidan tillsvidare kan inbespara en stor kostnad, har delegationen trott sig hafva giltig anledning att föreslå *uppförandet af endast ett envånings skjul af ofvanberörda utsträckning*, hvilket icke utesluter att detsamma framdeles, då trafiken sådant påfordrar, ytterligare kan påbyggas med en våning.

Skjulet komme enligt detta senare förslag att erhålla en yttre bredd af 18,8 m (17,5 m invändigt) och en längd af 180 m. Genom brandmurar, som höja sig öfver yttre vattentaket, är detsamma indeladt i fem afdelningar, hvar och en om c:a 36 m i längd. Väggarne äro af tegel och takkonstruktionen af trä. För yttre vattentaket äro tvenne förslag uppgjorda. Enligt det billigare af dessa skulle taket utföras af asfaltpapp, enligt det dyrare af förzinkad jernplåt, hvarigenom skjulet till alla delar skulle komma att motsvara de i § 109 af tullstadgan ingående bestämningar. Golfvet är af plankor. Emot sjösidan finnes i hvarje afdelning 4 stycken 3 m breda portar och lika många föreslås åt landsidan.

Kostnaden för ett sådant skjul med vattentak af asfalt är beräknad till ungefär 52,500 mark pro afdelning eller för hela komplexen till 262,500 mark. Pro m² öfverbyggd yta utgör detta 77 mark 43 penni. Då den af Ingeniören Ehrström beräknade kostnaden för träskjul uppgår till 76 mark 63 penni pro m² för öfverbyggd yta, så framgår här af att kostnaden för det nu projekterade sten-skjulet blir endast obetydligt större än för de föreslagna träskjulen. Härvid är dock att märka att de sistnämnda varit afsedda att utföras med golf af asfalt, hvilket väsentligen fördyrat kostnaden.

Äfven Ingeniören Ehrström hade för sina skjul föreslagit asfalttak, men då alla de i tullstadgan stipulerade vilkor för att skjulen af tullverket skola kunna godkännas jemväl såsom transitoupplags- och tullnederlagsmagasin blefve upp-

fyllda, om taket gjordes af plåt, och då detta dessutom nedbringa den årliga re-
montkostnaden till ett minimum, så har delegationen ansett sig böra *förorda detta*
taktäckningsmaterial, hvarigenom kostnaden kommer att ökas till 274,970 mark, mot-
svarande 81 mark 7 penni pro m².

Öppet varuskjul å Packhustorget.

Enligt Stadsfullmäktiges redan i det föregående omförmälda beslut af den
10 Oktober 1893 komme å Packhustorget att uppföras ett öppet varuskjul, för
hvilket kostnaden förslagsvis blifvit beräknad till 25,000 mark. Delegationen håll-
er likväl före, att nyttan af dylika öppna skjul är högst tvifvelaktig, då det
skydd de lemna emot regn lika väl, om icke fullständigare, kan ernås genom ut-
bredandet af en vanlig pressenning öfver de å kajen upplagda varorna. I såväl
det ena som andra fallet måste bevakning af varorna nattetid anordnas. I be-
traktande häraf och då det är af vigt att äfven tillräckligt med öppna platser
skola finnas att tillgå å kajerna för upplossning af sådana varor, som icke lämp-
ligen kunna inläggas i det täckta varuskjulet, hvilket komme att upptaga Maga-
sinskajen i dess helhet, har delegationen trott att omordade öppna varuskjul kunde
undvaras och föreslår därför *att detsamma icke må komma till utförande.*

Kontorsbyggnad för hamnbanan.

Uti de af Ingeniören Ehrström föreslagna anordningarna för trafiken i
Södra hamn ingår jemväl uppförandet af en kontorsbyggnad för statsjervägar-
nes behof, och har åt delegationen uppdragits att inkomma med ritningar och
kostnadsförslag till en dylik byggnad, hvilken man tänkt sig förlagd till södra
ändan af magasinsqvarteren. Delegationen har för sin del ansett att en lämpligare
och mera centralt belägen plats för den ifrågasatta kontorsbyggnaden vore den
fria platsen norrom det föreslagna täckta varuskjulet, hvilket genom en sådan
afslutning komme att te sig för ögat mera tilltalande. Delegationen har äfven
låtit utarbete ritningar till en sådan byggnad, som utom nödiga kontorslokaler
för järnvägens behof, komme att inrymma en större expeditionssal, afsedd för
tullvisitation af passageraregods m. fl. dylika ändamål. Kostnadsförslaget slutar
å 65,000 mark. Utgående från uppfattningen att trafiken ännu tillsvidare under
en tid framåt bör kunna väl komma till rätta med enklare och billigare anord-
ningar, har delegationen dock icke ansett sig böra föreslå omordade kontorsbygg-
nad till omedelbart utförande, utan har delegationen sett sig om efter andra bil-
ligare utvägar att anskaffa den erforderliga kontorslokalen.

En för det närvarande behovet fullt lämplig och i centrum af trafiken be-
lägen sådan har delegationen funnit kunna med ringa kostnad inredas i det täckta
varuskjulet å Packhuskajen, der de i skjulets vestra ända belägna rummen, hvilka

härförinnan begagnats af tullverket och tvenne speditörer, men af dem kunna undvaras, omedelbart tagits i anspråk och omändrats för nu ifrågavarande ändamål. Genom denna anordning, hvarmed äfven Jernvägsstyrelsen förklarar sig fullt belåten, synes behovet af en kontorslokal för hamnbanetrafiken tills vidare vara på ett nöjaktigt sätt tillgodosedt, *hvarför förslaget om uppförandet af en särskild byggnad för ändamålet torde få förfalla.*

Rörliga kajkranar för mindre tyngder.

Fördelarne af rörliga kranar för lastning och lossning af lättare gods å kajerna i hamnar med intensiv trafik har af Ingeniören Ehrström utförligen framhållits i hans förslag till anordningar för trafiken i Helsingfors stads hamnar.

De i nämnda framställning anförda räntabilitets kalkyler och motiv för tillämpandet hos oss af ett system, infördt i Hamburg m. fl. hamnstäder för underlättandet och påskyndandet af fartygs lossning och lastning, kunna likväl icke till alla delar af delegationen omfattas.

Utan gensägelse påskyndas i allmänhet fartygens lossning och lastning genom användandet af rörliga kajkranar. Men den härvid för fartygen vunna fördelen kan likväl svårligen uppskattas och angifvas i siffror, då densamma är beroende af ett flertal omständigheter, hvilkas större eller mindre inflytande undandrager sig alla beräkningar.

En sådan omständighet är t. ex. fartygens konstruktion. En del af de Helsingfors hamn regelbundet trafikerande ångfartygen, såsom Linnea m. fl., äro till sitt byggnadssätt så beskaffade att kajkranar, om de öfverhufvudtaget vid lossning och lastning af dessa fartyg kunde komma till användning, icke verksamt skulle komma att befordra densamma.

För de reguliera turer görande fartygen är den tidsvinst, som ernås genom snabbare lossning med kajkranar, icke af nämnvärd betydelse, enär tidsbesparingen vid uppgörandet af turtabeller knappast kunde tagas med i beräkningen, då möjlighet föreligger att fartyget vid sin ankomst till hamnen skulle finna samtliga kajkranar upptagna och den beräknade besparingen till följd deraf icke kunna ernås. Denna möjlighet är naturligtvis mycket större vid en liten anläggning, sådan den projekterats i Helsingfors, än vid en mera omfattande såsom i Hamburg m. fl. större hamnstäder.

Fördelen för fartygen af lossning och lastning medels kajkranar är vidare beroende af storleken af fartygen och den last de medföra. I allmänhet kan fastslås att ju större fartygen äro, desto viktigare är för dem tidsbesparingen. Ur Finlands officiella handelsstatistik för år 1892 framgår att de med last till Helsingfors från utrikes ort ankomna fartygen i allmänhet varit af jemförelsevis liten dräktighet och i medeltal medfört endast half last. Då nämligen Helsingfors im-

port under sagde år förmedlades af inalles 528 inklarerade fartyg*) med en sammanlagd dräktighet af 159,083 reg. ton, motsvarande en beräknad lastförmåga af i det närmaste 214,000 metr. ton, medförde, under antagandet att totalimporten utgjorde c:a 90,000 ton, hvarje fartyg i medeltal blott 170 ton last. Medeldræktigheten af nämnde fartyg utgjorde emellertid 302 reg. ton med en lastförmåga af 404 metr. ton**). I Hamburgs frihamn är enligt dess trafikreglemente den minsta last ett fartyg får lasta eller lossa medelst kajkranar bestämd till 50 ton. Förefinnes ej denna lastkvantitet, tillåtas ej fartygen derstädes angöra med kranar försedda kajer.

Segelfartyg lossas och lastas i regeln icke medels kajkranar, emedan, enligt hvad framhållits af cheferna för frihamnarne i Bremen och Hamburg, rederierna för denna klass af fartyg ej äro villiga att erlägga härför bestämda afgifter. Nämnda förhållande beror dels af att tidsbesparingen är af mindre vikt för dessa fartyg, dels af att segelfartygens besättningar sysselsättas vid lossningar och lastningar. Förutnämnda import till Helsingfors förmedlades förutom af ångfartyg äfven genom 178 st. segelfartyg med en total dräktighet af 33,874 reg. ton, utgörande c:a 20 % af de från utrikes ort till staden inklarerade fartygens sammanlagda dräktighet.

Af icke oväsentligt inflytande på fördelen för fartygen af lossning och lastning med kajkranar är äfven frågan, huruvida de för kranarbetet debiterade afgifterna motsvara den tidsvinst och de fördelar i öfrigt fartygen haft af lossningens eller lastningens verkställande på antydda sätt. Någon ledning vid bedömandet af denna fråga erhålles ur trafikreglementet för Hamburgs frihamn (Betriebs u. Gebühren Ordnung für die Quai Anlagen 1893). Enligt nämnda reglemente erlägger fartyget $\frac{7}{10}$ och lastemottagaren $\frac{3}{10}$ af den till 10 pfennige per 100 kg uppgående ersättningen för lossning medels kajkranar af gods från fartygen i kajskjulen eller jernvägsvagnar. Fartygen erlägga således 88 finska penni och lastemottagarne 37 penni för hvarje ton gods. I denna ersättning ingår äfven godtgörelse för transport och stapling af varorna inom kajskjulen. Problemet att på fartygsrederierna och lastemottagarne rättvist fördela kostnaden för kranarbetet, synes dock, enligt andra auktoriteter, i nämnde reglemente icke hafva blifvit på ett lyckligt sätt löst. Sålunda framhåller Direktören för frihamnen i Bremen Hörnecke, det 50 finska penni per ton bör vara den högsta *fartygen* för omordade kranarbete debiterade afgift. Enligt denna fackman bör den fartygen drabbande andeln af lossnings- och lastningsafgiten ställas så lågt omständigheterna blott medgifva, så mycket hellre som en tidsbesparingen för fartygen motsvarande nedsättning af frakterna till orten motväga de fördelar, fartygen hafva genom anlitanad af kajkranar vid oftanämnda manipulationer.

*) Öfver 19 ton's dräktighet.

***) De under år 1893 från utrikes ort till Bremens frihamn anlända fartygen hade en medeldræktighet af 600 reg. ton och medförde i medeltal fyra femtedels last.

I sammanhang härmed bör nämnas, att då lastning och lossning verkställes medels kajkranar, fartygens egna ångvinscher härvid böra vara behjelpiga, hvilket äfven förutses i oftanämnda trafikreglemente för Hamburgs frihamn. Någon besparing af fartygens ångkraft vid lossning af desse medels kajkranar kan sålunda af rederierna ej påräknas.

Har en rättvis fördelnig å respektive parter af kranafgiften vid fastställandet af taxa kunnat åstadkommas, har den praktiska nyttan för rederier och trafikanter af kajkranarne dermed likväl ännu ej blifvit vunnin. För ernående af ett tillfredsställande resultat i detta afseende, erfordras att samtliga lossnings-, lastnings-, staplings- och magasinsarbeten, äfvensom rederiers och trafikanters respektive debitering för dessa arbeten i enlighet med den fastställda taxan skola handhafvas af en gemensam, af staden beroende eller densamma underlydande myndighet. Härom äro alla med dessa förhållanden förtrogne fackmän ense.

I Hamburgs frihamn verkställas samtliga dessa arbeten efter bestämd taxa af Hamburgs stad genom dess „*Quai Verwaltung*“. I Bremen utföras ofvannämnda arbeten af „*Bremer Lagerhaus Gesellschaft*“, åt hvilket bolag frihamnen derstädes af staden Bremen utarrenderats. I Englands hamnstäder äro vanligen docksbolagen de myndigheter, genom hvilkas försorg lossning, lastning m. m. verkställes. I Stockholm hade deremot ett enklare system inslagits vid lossning och lastning medels en å Stadsgårdskajen uppställd rörlig ångkran. Afgiften för begagnandet af densamma räknades efter timme och erlades åt Drätselnämnden. Kranen blef emellertig knappast använd och är numera aflägsnad från kajen.

De tidigare projekterade anordningarne å Magasinskajen skulle därför, i händelse de komme till utförande, med stor sannolikhet ej medföra det gagn, som med dem afsetts, derest icke lossningen och lastningen af fartygen med kranarne och öfriga i sammanhang dermed stående arbeten komme att administreras af en genom stadens åtgörande tillsatt eller af densamma beroende myndighet.

I sitt förut åberopade betänkande yttrar Ingeniören Ehrström: „Enligt allmänt vunnin erfarenhet blir en kajs arbetsförmåga mer än fördubblad genom användandet af ofvan beskrifna kajkranar — — — — — och vid samma kajsträcka kunna med dem således på lika lång tid tvenne fartyg expedieras i stället för ett“. Nämnda sats eger enligt delegationens mening dock giltighet endast under vissa förutsättningar, hvilka ej under alla omständigheter skulle komma att förefinnas vid den projekterade anläggningen å Magasinskajen. Enligt hvad delegationen redan varit i tillfälle att framhålla i fråga om varuskjul å Magasinskajen, är ett envånings skjul derstädes ej nog rymligt att å en fartygets längd motsvarande del af skjulet upptaga hela lasten från ett ångfartyg om 1,000 ton's drägtighet. Denna omständighet inverkar naturligtvis ofördelaktigt på den för trafikanterna mycket viktiga möjligheten att få låta lossade varor qvarligga i skjulet intill dess deras expediering med bantåg eller kustbåtar hunnit verkställas. Försändning till kuststäderna af med de större ångfartygen anlända varor kan,

enligt uppgift af härvarande speditörer, ofta ej verkställas förr än 7 dagar efter godsets lossning. För befordrandet af sjöfarten å orten ligger det emellertid sjelffallet i stadens intresse att så vidt möjligt tillåta kostnadsfri lagring af varorna i skjulen intill dess ofvanbeskrifna expediering kunnat verkställas. Äfven under beaktande af att en del ur fartygen lossade varor omedelbart lastas i jernvägs-vagnar och en annan del inom kort bortforslas med fordon, synes likväl, på grund af hvad ofvan blifvit framhållet, arbetsförmågan af Magasinskajen icke kunna komma att fördubblas i händelse kajskjulet uppföres i en våning och kajen samtidigt förses med rörliga portalkranar. Ty, om ock fartygen vid dylik anordning skulle kunna snabbare lossas, så förblir likväl kajplatsen, sedan lossningen försiggått, mindre användbar för sitt ändamål så länge skjulet invid är upptaget af varor. Endast under förutsättningen att det å Magasinskajen projekterade varuskjulet uppföres tillräckligt rymligt, d. v. s. i tvenne våningar, kan därför uppställandet af rörliga kranar längs denna kaj anses i någon mon berättigadt.

I oftanämnda förslag till anordningar för trafiken i Helsingfors stads hamnar anföres bland andra motiv för uppställandet å Magasinskajen af rörliga portalkranar, det „en hamn, utrustad med sådana hjälpmedel för arbetets bedrivande, alltid af rederier skall framför andra föredragas och frakterna på en dylik ort *betydligt reduceras* genom den tidsvinst den erbjuder fartygen“. Angående detta förhållande synes emellertid åsigterna bland fackmän i större hamnstäder vara delade. Som tidigare blifvit antydt, förfäktas nyssnämnda mening äfven af Direktören för frihamnen i Bremen. Men enligt hvad de medlemmar af delegationen, hvilka varit utresta för studium af hithörande förhållanden, blifvit i tillfälle att erfara, äro likväl en del auktoriteter böjda för att betvifla sjöfrakternas influerande af dylika anordningar uti ifrån handels centrum aflägsset belägna hamnar.

Att ofvan framhållna tvifvelsmål äfven inverkat vid utförandet af de nyare hamnanläggningarne i Köpenhamn, Göteborg, Lübeck m. fl. orter, framgår af de inskränkningar i de ursprungligen tilltänkta anordningarne, som vid byggandet af dessa hamnar blifvit iakttagna. Sålunda hade vid tidpunkten för de delegerades besök i Göteborg Stadsfullmäktige derstädes beviljat medel till uppställandet „på försök“ å den nya ståtliga Masthuggskajen i nämnda stad af endast tvenne ångportalkranar. I Köpenhamns frihamn voro å de 4,500 meter långa kajerna endast 7 st. medels elektrisk ström drifna portalkranar afsedda att tillsvidare anbringas. I och för jämförelse må nämnas att i Bremens frihamn med en kajlängd af samma utsträckning som den i Köpenhamns frihamn, finnas uppställda 51 st. medels vattentryck drifna portalkranar. Detta antal kranar är motiveradt af svårigheten, för att ej säga omöjligheten, af att lossa fartygen vid de under ebbtid mycket höga kajerna i Bremen. I Köpenhamns frihamn förefinnes ej denna svårighet, ehuru å andra sidan de å en del kajer derstädes uppförda tvåvånings skjulen betinga lossning och lastning medels kajportalkranar.

Hvad slutligen beträffar den *trafikanterna* tillskyndade fördelen af lossning

och lastning medels kajkranar utgöres denna, förutom af ofvannämnda möjliga fraktsänkning för till orten destinerade varor, praktiskt taget af skilnaden i kostnad för varornas förflyttning från fartyg till skjul eller jernvägsvagn antingen medels kajkranar eller uteslutande med tillhjälp af handkraft.

För utrönandet af kostnaden i det förra fallet är det nödigt att nämna några ord om det kransystem, som i föreliggande fall skulle kunna ifrågakomma.

I meranämnda förslag till anordningar för trafiken i Helsingfors stads hamnar projekteras uppställandet å Magasinskajen af 5 st. portalkranar, hvilka skulle drivas medels elektrisk ström, levererad från en för ändamålet anlagd kraftcentral, från hvilken samtidigt skulle levereras ström till belysning af kaj och skjul medels 5 st. bågglampor och 100 st. glödlampor. Den approximativa kostnads-kalkylen för denna kraft- och belysningsanläggning slutar å 86,000 mark. För 5 st. kranar och kranspår äro i förslaget upptagna 127,000 mark. Således in summa 213,000 mark.

Utgående från denna summa, beräknar förslagställaren, under antagandet att „kranarne i medeltal lyfta 1 ton 20 gånger i timmen, således under en 10 timmars arbetsdag 200 ton hvar, kostnaden för hvarje lyftad ton till 11 $\frac{1}{2}$ penni.

Nu är emellertid att märka det kostnaden för den centrala kraftanläggningen i ofvannämnda kalkyl, enligt samstämmiga uttalanden af kompetenta fackmän, hvilka delegationen blifvit i tillfälle att konsultera, är uppskattad mycket för lågt. Som stöd härför kan åberopas en delegationen benäget meddelad af firman *Siemens et Halske* i Berlin på anmodan af Jernvägsstyrelsen i Finland för en elektrisk kraft- och belysningsanläggning i Hangö hamn uppgjord kostnadsberäkning. Anläggningen, hvilken skulle omfatta en centralstation för driften af 6 st. portalkranar, 24 st. bågglampor och 300 st. glödlampor, således oväsentligt större, än den i oftanämnda förslag till anordningar i Helsingfors hamn projekterade anläggningen, är af nämnda firma beräknad att, förutom husbyggnad, tull- och sjöfrakt för samtliga tillbehör, kosta 255,880 Riksmark. Läggas härtill kostnaden för husbyggnad äfvensom tull och frakt, erhålles approximativt c:a 400,000 mark.

Ränta och amortering å en anläggningskostnad närmelsevis uppgående till detta belopp, utesluter i och för sig, i betraktande af stadens till vigten låga importsiffror, hvarje tanke på att enligt ifrågavarande system anordna den projekterade krananläggningen.

Enligt vunnin erfarenhet ställa sig driftkostnaderna för en till omfånget inskränkt krananläggning dyrare vid anordning af driften från en kraftcentral än då hvarje kran förses med en egen kraftkälla. Denna erfarenhet har man äfven tillgodogjort sig vid krananläggningen t. ex. i Göteborgs hamn, der en hvar af de uppställda portalkranarne har sin särskilda ångpanna. Sistnämnda system, hvilket likväl arbetar under olägenheten af bland annat att ångkranarne ej alltid vid behof omedelbart äro färdiga till arbete, är likvisst, enligt delegationens förfrömenande, för närvarande ur ekonomisk synpunkt det enda för den projekterade

anläggningen å Magasinskajen tänkbara systemet. Så vidt delegationen har sig bekant, är nämligen problemet att praktiskt genom kopplingssystem vid petroleum- eller gasmotorer, hvilka i andra afseenden för ifrågavarande ändamål skulle vara ändamålsenliga, anordna alla de för kajkranar nödiga rörelsekombinationerna, ännu icke på ett tillfredsställande sätt löst, hvarför sådana vid räntabilitetskalkylen för ifrågavarande anläggning icke kunnat tagas i betraktande.

En af delegation uppgjord kalkyl öfver kostnaderna för lossning och lastning af fartyg vid Magasinskajen medels fem ångportalkranar lemna följande resultat.

Med ledning af Finlands officiella handelsstatistik har delegationen uppskattat Helsingfors stads import till i rundt tal 90,000 ton, enligt följande fördelning:

Helsingfors stads import år 1893.

Hafre	57 ton.
Hvete	11 "
Korn	2,450 "
Mais	1,033 "
Råg	1,057 "
Hvetemjöl	6,504 "
Rågmjöl	13,548 "
Kaffe	1,190 "
Socker	1,113 "
Salt	10,000 "
Arrac m. m.	100 "
Viner	317 "
Hudar	32 "
Stenkol	28,000 "
Tackjern	2,560 "
Stångjern	694 "
Maskindelar	300 "
För diverse varor antages 50 % häraf	34,034 "
Summa import	90,000 ton.

Exporten, med frånräknande af trävaror, hvilka i ingen händelse skulle komma att lastas i fartyg medels kranar, kan anslås till i rundt tal 2,000 ton, sålunda fördelad:

Helsingfors export år 1893.

Hudar	3 ton.
Smör	41 "
Hafra	83 "

Råg	25	"
Lax	5	"
Strömming	251	"
Kräfter	8	"
Lingon	38	"
Kummin	48	"
Trådrullar	243	"
Träull	8	"
Trätråd	177	"
Snickar- & svarfvararbeten	211	"
Tjära etc.	3	"
För diverse varor antages yttermera	856	"
<hr/>		
Summa export		2,000 ton.

Transitogods kan beräknas till högst 1,000 ton.

Frånräknas den till 28,000 ton uppgående vigten af de importerade stenkolen, hvilka ej heller skulle komma att lossas å Magasinskajen under kranar, återstår en godsvigt af 65,000 ton.

I betraktande af omöjligheten att ens närmelsevis kunna uppskatta vigten af den del af sistnämnda godsquantitet, hvars lossning och lastning skulle komma att förmedlas af ifrågavarande kranar, isynnerhet som en ej obetydlig del af denna godsmängd dels importerar med segelfartyg, dels skulle fortsättningsvis lossas invid lokala kajer och magasin i Sörnäs och Sandviken, äfvensom vid de öfriga kajerna i Södra hamn, har delegationen ansett sig böra verkställa kostnadsberäkningen för det tänkbart gynnsammaste fall, d. v. s. under förutsättning att medels kranarne skulle komma att lossas och lastas hela den beräknade, för lyftning med dessa lämpade import- och exportquantiteten, utgörande, som sagdt 65,000 ton. Fördelas denna quantitet jemnt å fem kranar och 200 arbetsdagar, erhålles såsom resultat att hvarje kran i medeltal lyfter 65 ton.

Drift- och underhållskostnad per kran och dag.

Ränta och amortering å anläggningskostnaden, beräknad till 25,000		
mark för hvarje kran med spår, å 10 %	=	Fmk 12:50
Maskinist	=	" 4:—
Bränsle	=	" 12:—
Vatten	=	" 0:60
Handtlangare (1 f. 2:ne kr.)	=	" 1:25
Smörjämne etc.	=	" 1:—
Remont	=	" 10:—
<hr/>		
Summa kostnad		= Fmk 41:35

För hvarje ton lyftadt gods motsvarar detta en kostnad af 63 penni. För kärning af varorna från kran och stapling af desamma i skjulen tillkommer ytterligare 47 penni per ton. Extra arbete, utfördt i samband med kranarbetet vid lastning af varorna direkte i jernvägsvagn beräknas till 17 penni per ton, och erhålles sålunda i förra fallet en kostnad af *Fmk 1:10 per ton* och i det senare *80 penni per ton*.

I betraktande af att de till Helsingfors med last från utrikes ort inkommande fartygen i allmänhet äro halfastade och innehafva endast en medeldrägtighet af 302 reg. ton, och att således tidsbesparingen för dessa genom lossning medels kajkranar endast kan vara af mindre vikt, uppskattar delegationen värdet af nämnda tidsvinst för fartygen till högst 30 penni per viktston.

Fråndrages denna afgift kostaden för lossning och lastning medels kranar, skulle den å lastemottagarene fallande andeln för nämnda arbete utgöra respektive *80 penni och 50 penni* för lossning i skjul och direkte i jernvägsvagn.

Dessa kostnader äro, såsom redan framhållits, uträknade för det tänkbart gynnsammaste fall. Den antagna vigten af 65 ton i medeltal per kran och dag skulle, i betraktande af att i Bremens frihamn med hvarje kran dagligen i medeltal lyftes 45,5 ton och i Hamburgs hamn endast 20 ton, påtagligen aldrig faktiskt uppnås.

Den tidigare åberopade, i förslaget till anordningar i Helsingfors hamn för kranarbetet gjorda kostnadsberäkningen, som slutar å $11\frac{1}{2}$ penni per lyftad ton, är gjord under antagande af att hvarje kran dagligen skulle lyfta 200 ton och att den under årets lopp medels kranarne förflyttade godsquantiteten skulle utgöra 200,000 ton.

Då för närvarande, enligt uppgift af härvarande speditörer, kostnaden för förflyttning till täckta varuskjulet invid Fiskarhamn af 1 ton gods från ett fartyg, förtöjdt invid Kokhuskajen, utgör omkring 90 penni och för lastning direkte uti jernvägsvagn kostnaden i medeltal stiger till 60 penni, synes, med afseende å hvad tidigare framhållits, det någon afsevärd besparing för trafikanterna genom lossning och lastning af fartygen medels kajkranar knappast skulle kunna påräknas. En sänkning af transportkostnaden för varorna från kajkanten till skjulet torde deremot kunna ernås genom den af delegationen föreslagna anordning af skjulgolfvet och kajbeläggningen, samt genom verkställandet af nämnda transport med tillhjälp af ändamålsenliga, praktiska handkärror.

Vid öfvervägande af alla ofvan anförda omständigheter har delegationen kommit till den öfvertygelse att fördelarne af att vid lossning och lastning af fartyg i Helsingfors hamn använda systemet med rörliga kajkranar äfven vid en betydande tillökning af varu in- och utförseln icke skulle motsvara kostnaderna, hvarför delegationen vördsamt föreslår att *förslaget om uppställandet af rörliga portalkranar å Magasinskajen tills vidare icke måtte föranleda till någon åtgärd*.

Fast kran för större tyngder.

Behovvet af en stora tyngder lyftande kran i Södra hamn har redan i oftanämnda förslag till anordningar i Helsingfors stads hamnar blifvit framhållet. Detta behof kommer enligt delegationens förmenande att visa sig än mer kännbart sedan stadens Södra hamn blifvit förenad med landets jernvägsnät och fartygen för lossning och lastning af stycke gods från eller till jernvägsvagnar ej mera behöfva anlöpa Sörnäs hamn. Å sistnämnda plats finnes å jernvägsmöljan uppställd en dylik kran för lyftning af ända till 17 ton's vigter.

För tillgodosendandet af behovvet af en större kran i stadens öfriga hamnar hade Ingeniören Ehrström föreslagit anskaffandet af en flytande kran, som vore i stånd att lyfta ända till 40 ton's vigter. En dylik, särskild besättning fordrande apparat skulle, med afseende å den relativt ringa användning densamma för en tid framåt skulle finna, sannolikt blifva nog kostsam för trafikanterna att anlita, så mycket mer som de tyngder, för hvilkas lyftande kranen i vanliga fall skulle komma att förflyttas intill respektive fartyg, skulle utgöra 3—15 ton. Då emellertid någon gång äfven större vigter än de sistnämnda sannolikt skulle komma att behöfva lossas i stadens Södra hamn, har delegationen ansett sig böra föreslå *uppställandet å Magasinskajen af en för handkraft inrättad, högst 25 ton's vigter lyftande fast kran, hvarmed behovvet uti förevarande afseende enligt delegationens förmenande under en tid framåt kan på ett tillfredsställande sätt fyllas.*

Kostnaden för en kran af den föreslagna storleken har beräknats stiga till 38,200 mark, hvaraf 8,200 mark belöpa sig å fundamenteringen.

Öfriga anordningar för trafiken å Magasinskajen.

För att rörelsen å kajen och i varuskjulet skall kunna fortgå äfven efter mörkets inbrott, hvilket för sjöfartens regelbundna uppehållande höstetid är af stor vikt, erfordras en god belysning af kajen och skjulet. Då elektrisk belysning uti ifrågavarande afseende eger obestriddliga fördelar framför gas och petroleumlykter, anser delegationen sig böra föreslå *uppställandet af fem bågglampor af c:a 10 ampères ljusstyrka å kajen samt anbringandet af 180 glödlampor i varuskjulet.*

Erforderlig elektrisk ström till de föreslagna lamporna torde lämpligast och billigast erhållas från härvarande elektriska belysningsbolag. Kostnaden för sjelfva ledningarne och lamporna är beräknad till 7,550 mark.

Såsom i det föregående framhållits, är transporten af varor emellan kajen och varuskjulet afsedd att verkställas med tillhjälp af för ändamålet inrättade handkärror. Då det synes böra ankomma å staden att anskaffa dessa, har delegationen i sin kostnadsberäkning upptagit jemväl denna utgiftspost, utgörande

för 60 kärror å 50 mark 3,000 mark. Vidare har delegationen deri observerat kostnaden för anskaffandet af 5 brovågar till varuskjulet med sammanlagdt 4,500 mark. Slutligen ingår i kostnadsförslaget en post af 10,000 mark för en vagnsvåg, hvilken Jernvägsstyrelsen ansett vara af behovet oundgängligen påkallad.

Hamnbanans ledande till Skatudden och dermed i samband stående arbeten.

I likhet med det af Stadsfullmäktige tillsatta utskott, som granskat Ingeniör Ehrströms förslag till kajbyggnader och anordningar för trafiken i stadens hamnar, (se Stadsfullm. tryckta handl. N:o 27 för 1893) anser äfven delegationen att hamnbanan omedelbart bör fortsättas till dess förut bestämda ändpunkt Skatudden. Ty endast sålunda kan staden komma i fullständigt åtnjutande af alla de fördelar, som man med ifrågavarande dyrbara kommunikationsled åsyftat vinna med hänsyn bland annat till den varutransport, som eger rum från köpmännens magasin i staden till landsorten och tvärtom. Då nämligen, förutom de få magasinestomter, som finnas å Vestra kajen, några andra dylika invid hamnen och den nu fullbordade delen af jernvägen icke kunna upplåtas, skulle hamnbanan uti ifrågavarande hänseende komma att medföra nytta endast åt nyssbemälda magasinsegare och det fåtal trafikanter, som af desse förhyrt magasinier. Hamnbanan skulle sålunda komma att verka såsom ett monopol för dem. En viss tendens i i denna riktning har äfven redan kunnat spåras i de uppdrifna pris, som under de senaste åren fordrats för ifrågavarande magasinestomter och hvilka utgjort det väsendtligaste hindret för undanskaffandet af de gamla träucklen och uppförandet af nya tidsenliga magasinbyggnader af sten i de förras ställe. Utom det intresse staden har af att dess uppoffringar för åstadkommandet af hamnbanan skola lända till gagn för handeln i så vidsträckt grad som möjligt, skulle staden genom hamnbanans förlängning till Skatudden kunna bereda sig en betydande direkt inkomst genom försäljning af magasinestomter invid jernvägsspåren derstädes. Såsom ett vägande skäl för hamnbanans omedelbara fortsättande till Skatudden torde slutligen böra framhållas, att om också staden uti kontraktet med statsverket icke förpligtat sig att inom någon viss bestämd tidpunkt hafva banan utförd ända till Skatudden, bör staden dock å andra sidan icke dröja mer än nödigt är att fullgöra sitt åtagande härutinnan emot Regering och Ständer, helst staden har att påräkna för arbetet det ännu återstående anslaget af statsverket med 250,000 mark, samt de härutöver erforderliga medlen jemväl finnas reserverade af 1892 års lån.

Delegationen finner sig vid öfvervägande af alla dessa omständigheter böra tillstyrka att hamnbanan fortsättes till Skatudden samt att arbetet genast måtte vidtaga och bedrivas utan afbrott, hvilket i ekonomiskt afseende medför fördelar, vida öfvervägande de små olägenheter, man befarat kunnat uppstå för sjöfar-

ten under den tid banbyggnaden och dermed i samband stående arbeten pågå, och hvilka olägenheter för öfrigt genom enkla provisoriska anstalter utan svårighet kunna undanrödjas. Om ock det, enligt delegationens åsigt, ligger vikt uppå att hamnbanan utsträcker till Skatudden, följer deraf dock icke att utförandet af jemväl den projekterade kajbyggnaden derstädes vore i lika hög grad af nödvändigheten förestafvad. Genom tillkomsten af de nya kajerna i Sandviks- och Södra hamn har behofvet af kajutrymme för större fartyg för närvarande blifvit tillräcklig tillgodosedt, hvarför det torde vara lämpligt att afvakta ett större uppsving i sjöfarten innan man skrider till utförandet af Skatuddskajen, detta så mycket hellre, som af den tablå öfver de för hamnbyggnaden disponibla medlen, hvilken delegationen har äran bifoga, framgår att den summa, som återstår efter det utgifterna för ännu erforderliga anläggningar å Magasinskajen samt för hamnbanans ledande till Skatudden och de arbeten, delegationen anser böra i samband dermed utföras, blifva bestridda, icke vore tillräckligt för bekostandet af kajbyggnaden å Skatudden ens till någon mindre del. Enligt delegationens tanke böra därför arbetena å Skatudden tillsvidare inskränkas till utläggandet af några lastningsspår samt utförandet af nödiga utfyllningar och planeringar invid spåren i och för beredande af möjlighet till upplåtande af magasin stomter och upplagsplatser. Skulle det undantagsvis blifva af behofvet påkalladt att fartygen blefve i tillfälle att lossa och lasta närmare till magasinerna och upplagsplatserna, än sådant är möjligt, då fartygen ligga förtöjda vid kajerna i Södra hamn, kan detta behof på ett tillfredsställande sätt fyllas genom anordnandet af några enkla provisoriska lastningsbryggor vid stranden af Skatudden.

I öfverensstämmelse med hvad ofvan framhållits upptager delegationens kostnadsförslag till arbeten å Skatudden endast följande poster:

Spår å Skatudden	Fmk 60,000
Terrassering under spåren	„ 10,000
Ballast	„ 3,400
Gatläggning invid spåren	„ 11,500
	<hr/>
	Summa Fmk 84,900

Hvad sedan vidkommer sättet för hamnbanans ledande till Skatudden, uttalade sig redan ofvannämnda utskott afgjort emot det af Ingeniören Ehrström och Drätselkammaren förordade provisoriska arrangementet med ett vändbord å Salutorget samt förordade i stället en sådan öfvergång öfver Södra hamns innersta hörn att banan skulle föras i en kurv. medels en fast bro å trenne pelare, slutande med en svängbro, öfver till den föreslagna nya kajen å Kejsargrundet och vidare till Skatudden. På de af utskottet framhållna skäl kan icke heller delegationen annat än obetingadt tillstyrka sistnämnda anordning, såsom den med hänsyn till trafikens fordringar enda möjliga utvägen att lösa frågan, och har de-

legationen till fullgörande af det delegationen i detta afseende lemnade uppdrag låtit genom Byggnadskontoret utarbete fullständiga ritningar och kostnadsförslag till alla de för en på ofvan antydt sätt anordnad öfvergång erforderliga arbetena. Kostnadsförslagen sluta å sammanlagdt 383,409 mark, hvaraf 157,200 mark belöpa sig å kajen å Kejsargrundet, hvilken med afseende å grundens beskaffenhet och den synnerligen framskjutna plats denna kaj komme att i hamnen intaga befunnits böra utföras enligt ett något dyrare byggnadssätt, än ursprungligen varit påtänkt.

I händelse samtliga af delegationen ofvan framställda förslag vinna Herrar Stadsfullmäktiges godkännande, komma de sålunda förestående arbetena, såsom framgår af bilagde sammandrag af kostnadsförslagen, att taga i anspråk en summa af inalles 824,962 mark. Då de för ändamålet disponibla medlen, enligt hvad förut åberopade tablå utvisar, uppgå till 988,900 mark 29 penni, skulle efter arbetenas fullbordande återstå ett belopp af 163,938 mark 29 penni, att användas för vidare hamnbyggnader.

Helsingfors, i December 1894.

Alfred Norrmén.

Th. Tallqvist.

Gustaf Nyström.

Lennart Gripenberg.

Herman Norrmén.

Tablå

öfver de för hamnbyggnader disponibla medlen.

Af 1892 års lån reserveradt för hamnbyggnader	—: —	1,500,000: —
Enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 29 December 1893 skulle af nämnda lån för hamnarbeten ytterligare få användas:		
besparingen å anslaget för affloppskanal i Östra Brunnsparken	15,580: 24	
det bokförda öfverskottet af länet	161,958: 08	177,488: 32
Statsanslag för hamnbanan	—: —	1,800,000: —
Summa anslagna medel	—: —	3,477,488: 32
Kostnaderna för hamnbanan inclusive kajbyggnaden i Sandviks hamn, för hvilken i 1894 års budget anvisats Fmk 375,000: —		
	—: —	2,078,693: 25
För Magasinskajen i Södra hamn utbetalts till $\frac{5}{12}$ 94 (anslag 1892 Fmk 198,000 + 1893 Fmk 136,000)	—: —	282,238: 69
För spår- m. fl. anläggningar å Magasinskajen och i Södra hamn utbetalts till $\frac{5}{12}$ 94 (anslag 1894 Fmk 386,960)	—: —	127,656: 09
Summa använda medel	—: —	2,488,588: 03
Saldo disponibla medel	—: —	988,900: 29
Summa Fmk	—: —	3,477,488: 32

Helsingfors, den 5 December 1894.

Sammandrag

af kostnadsförslagen till återstående anläggningar å Magasinskajen samt till hamnbanans ledande till Skatudden och dermed i samband stående arbeten.

Utfyllning af norra delen af Fiskarhamnen jemte kajbegränsning	54,400: —
Flyttning af varuskjulet å Norra Kajarmen jemte stenläggning	2,000: —
Öfvergång från Norra Kajarmen till Kejsargrundet i Södra hamn	75,700: —
Kajbyggnad å Kejsargrundet	157,200: —
Ombyggnad af Kajen mellan den föreslagna Kejsargrunds-kajen och norra piren i båthamnen	23,500: —
Planering af Salutorget	14,409: —
Svängbro öfver Skatuddskanalen	56,200: —
Spår å Skatudden	60,000: —
Gatläggning invid spåren	11,500: —
Ballast	3,400: —
Terrassering under spåren å Skatudden	10,000: —
Vattenledning å Magasinskajen	9,303: —
Aflopsledning å d:o	6,130: —
Varuskjul af sten i en våning att uppföras å Magasinskajen	274,970: —
Stensättning af Magasinskajen	3,000: —
Elektrisk belysning	7,550: —
Handkärror & vågar	7,500: —
1 st. 25 tons fast kran incl. fundament	38,200: —
1 Vagnsvåg	10,000: —
	Summa Fmk 824,962: —

Helsingfors stads Byggnadskontor den 23/11 1894.

Herman Norrmén.

Kostnadsförslag

för fyllning af fiskarhamnen jemte begränsning af utfyllningen med kajer.

Kvantiteter	Arbetets beskaffenhet	Pris i Finska mark		
		Detalj		Summa
Fyllning.				
6,727 l. m.	Pålstock för komprimering å 1: —	6,727		
5,440 m ³	Spintfyllning å 1: 60	8,704		
3,260 m ³	Sandfyllning å 2: 25	7,335		
2,732 m ²	Stensättning med fältsten å 2: —	5,464	28,230	
Kajbyggnad.				
4,540 l. m.	Pålstock (22 cm) å 1: 80	8,172		
524 l. m.	Bjolk till rustbädd å 4: 50	2,358		
844 l. m.	Bilad stock å 1: 50	1,266		
64 l. m.	Spåntvägg å 30: —	1,920		
208 m ³	Trappkaj med cement å 20: —	4,160		
48 m ³	Mur i cement å 15: —	720		
9 l. m.	Bjolkhvilare å 10: —	90		
2 st.	Förtöjningsringar å 50: —	100	18,786	
2,400 m ³	Muddring å 1: —	—	2,400	49,416
	10 % till arbetsledning m. m.	—	—	4,984
	Fmk	—	—	54,400

Kostnadsförslag

för öfvergång från Norra kajarmen till Kejsargrundet i Södra hamnen.

Kvantiteter	Arbetets beskaffenhet	Pris i Finska mark	
		Detalj	Summa
Första pelaren.			
900 l. m.	Pålstock à 2: 50	2,550	
110 m ²	Stock-kista à 6: —	660	
195 m ³	Muddring à 1: —	195	
80 m ³	Stenfyllning à 3: —	240	
10 m ³	Bokad sten à 4: 50	45	
76 m ³	Beton à 30: —	2,280	
15 m ³	Mur i cement à 50: —	750	
80 kg	Stagbult à 0: 60	48	6,468
Andra pelaren.			
725 l. m.	Pålstock à 2: 50	1,812 50	
110 m ²	Stock-kista à 6: —	660	
195 m ³	Muddring à 1: —	195	
80 m ³	Stenfyllning à 3: —	240	
10 m ³	Bokad sten à 4: 50	45	
15 m ³	Mur i cement à 50: —	750	
76 m ³	Beton à 30: —	2,280	
80 kg	Stagbult à 0: 60	48	6,030 50
Tredje pelaren.			
450 l. m.	Pålstock à 2: 50	1,125	
110 m ²	Stock-kista à 6: —	660	
195 m ³	Muddring à 1: —	195	
80 m ³	Stenfyllning à 3: —	240	
10 m ³	Bokad sten à 4: 50	45	
15 m ³	Mur i cement à 50: —	750	
76 m ³	Beton à 30: —	2,280	
80 kg	Stagbult à 0: 60	48	5,343
	C:a 15 % till arbetsledning & diverse	—	2,658 50
1 st.	Svängbro för 11 m fri öppning . . .	—	26,000
2 st.	Plåtbroar, 10 m spann à . . . 10,500: —	—	21,000
1 st.	D:o	—	8,200
	Fmk	—	55,200
		—	17,841 50
		—	75,700

Kostnadsförslag

för Kajbyggnad å Kejsargrundet.

Kvantiteter	Arbetets beskaffenhet	Pris i Finska mark	
		Detalj	Summa
Kajbyggnad.			
1,900 m ³	Stenfyllning till bank under kistor å	3:—	5,700 —
910 m ²	Utjemning af stenbanken å	2:—	1,820 —
1,620 m ³	Stenfyllning inom och bakom kistor å	3:—	4,860 —
1,500 m ²	Stock-kista å	5:—	7,500 —
840 l. m.	Trattstock å	0:75	630 —
435 l. m.	Följare af 20 × 20 cm bjelk å	2:—	870 —
120 m ³	Bokad sten till planering under mur å	4:50	540 —
2,760 l. m.	Pålstock å	1:60	4,416 —
620 l. m.	Bjelk (25 × 25 cm) till rustbädd å	4:50	2,790 —
1,100 l. m.	Bilad stock	1:50	1,650 —
272 l. m.	D:o förbindningar å	2:—	544 —
69 l. m.	Spåntvägg å	30:—	2,070 —
240 m ³	Beton å	35:—	8,400 —
500 m ³	Mur i cement å	30:—	15,000 —
240 m ³	D:o i för svängbron å	50:—	12,000 —
133 m ³	D:o i med trappor å	70:—	9,310 —
181 m ³	Undervattenssprängning å	30:—	5,430 —
3,600 m ³	Spintfyllning å	2:—	7,200 —
11,400 m ³	Sandfyllning å	2:50	28,500 —
156 l. m.	Bjelkhvilare å	10:—	1,560 —
11 st.	Förtöjningsringar å	25:—	275 —
4,240 m ²	Nyläggning med fältsten å	2:75	11,660 —
	C:a 10 % till arbetsledning m. m.	—	—
	Omläggning af kloakledningarne under Salutorget.		
145 l. m.	Cementrör (Cem. gjut. A. B N:o 352) å	35:—	5,075 —
145 l. m.	Graf att uppkasta & fylla	10:—	1,450 —
145 l. m.	Rustbädd å	5:—	725 —
	Transport	7,250 —	—
			146,000 —

		Transport	7,250	—	146,000
4 st.	Instigningsschakt à	100:—	400		
240 m ²	Omläggning af Salutorget à	2:—	480		
580 m ³	Fyllnadsgrus à	2:50	1,450		
35 l. m.	9" glacerade lerrör à	6:—	210		
35 l. m.	Graf att uppkasta och fylla à	6:—	210		
70 m ³	Fyllnadsgrus à	2:50	175	10,175	
	10 % till transporter m. m.		—	1,025	11,200
		Fmk	—	—	157,200

Kostnadsförslag

för ombyggnad af Kajen emellan Kejsargrundet och Norra piren i båthamnen (Södra hamnen).

Kvantiteter	Arbetets beskaffenhet	Pris i Finska mark		
		Detalj	Summa	
200 m ³	Jordschaktning bakom kaj à	2:—	400	
40 l. m.	Gammal kajmur att rifva à	20:—	800	
40 l. m.	D:o bädd " " à	10:—	400	
1,200 l. m.	Pålstock till pålrust à "	2:—	2,400	
300 l. m.	Bjerk till rustbädd à	4:50	1,350	
540 l. m.	Stock " " à	1:50	810	
40 l. m.	Spåntvägg à	25:—	1,000	
176 m ³	Mur i cement med trappor à	70:—	12,320	
200 m ³	Grusfyllning à	3:—	600	
200 m ²	Nyläggning med fältsten à	3:50	700	
30 st.	Båtringar à	3:—	90	
3 st.	Förtöjningsringar à	25:—	75	
350 m ³	Muddring à	1:—	350	21,295
	C:a 10 % till arbetsledning m. m.		—	2,205
		Fmk	—	23,500

Kostnadsförslag

för Svängbrolandfästen jemte svängbro vid Skatuddskanalen.

Kvantiteter	Arbetets beskaffenhet	Pris i Finska mark	
		Detalj	Summa
Vestra landfästet.			
1,100 l. m.	Pålstock (22 cm topp) å 2: 50	2,750	—
180 l. m.	Bjolk (25 × 25 cm) å 4: 50	810	—
290 l. m.	Bilad stock till bädd å 1: 50	435	—
60 l. m.	D:o " " förbindning å 2: —	120	—
57 m ³	Mur i cement å 35: —	1,995	—
64 m ³	D:o i " " å 50: —	3,200	—
25 l. m.	Bjolk hvilare å 10: —	250	—
			9,560
Östra landfästet.			
1,900 l. m.	Pålstock å 2: 50	4,750	—
380 l. m.	Bjolk till rustbädd å 4: 50	1,710	—
670 l. m.	Stock " " å 1: 50	1,005	—
125 l. m.	D:o " " förbindning å 2: —	250	—
30 l. m.	Spåntvägg å 40: —	1,200	—
116 m ³	Mur i cement å 35: —	4,060	—
91 m ³	D:o " " å 50: —	4,550	—
33 l. m.	Bjolkhvilare å 10: —	330	—
			17,855
			27,415
	C:a 10 % till arbetsledning m. m.	—	2,785
1 st.	Svängbro, förslagsvis	—	30,200
			26,000
	Fmk	—	56,200

Kostnadsförslag

till varuskjul af sten i en våning afsedt att uppföras å Vestra kajen
i Helsingfors.

Räkningen uppställd för en afdelning.

Kvantitet	Arbetets beskaffenhet	Enhets- pris	Partipris	Summa <i>Frög.</i>
800 m ³	Grundgrävning med bortsläpning af öfverblifven jord å	1 50	1,200	
960 m ³	Igenfyllning af grundgrafvarne med grus, äfvensom fyllning under skjulets golf ofvan den nuvarande markens nivå å	2 50	2,400	
320 st.	Pålar med nedslagning och skarvning, inkl. skarvfjern, i medeltal	35	11,200	
500 l.m.	Hammarband och tvärbjelk till pålrustet med hophuggning å	4 50	2,250	
1,200 l.m.	Stock till bädd i pålrustet färdigt lagd å	1 50	1,800	18,850
320 m ³	Grundmur med läggning å	11	3,520	
7 st.	Huggna ytor under pelarbaser å	15	105	
26 m ²	Huggen sockel åt sjösidan färdigt uppsatt å	25	650	
40 m ²	Kilad sockel åt landsidan färdigt uppsatt å	6	240	
100 m ²	Asfaltering å socklarne å	1	100	4,615
100,000 st.	Tegel med inmurning, inkl. kalk, sand och vatten samt ställningar m. m. å	90	9,000	
30 tnr	Cement å	11	330	
436 m ²	Fogstrykning af fasaderna utvändigt å	1 25	545	
700 m ²	Kalkaffärgning af murarne inuti skjulet å	15	105	
84 m ²	Kalkputs å fasaderna å	1 50	126	10,106
700 m ²	Plankgolf i skjulet och å perrongen åt landsidan å	1 75	1,225	
750 l.m.	Underslag till golfvet samt sträfvor under landsidans perrong å	1 10	825	2,050
80 l.m.	Pelare till uppbärning af vattentaket, inkl. hyfling & uppställning å	6	480	
7 st.	Bindstolar inkl. trävirke, bult, arbete med hophuggning och uppställning å	350	2,450	
37 st.	Mellanstolar kompl. som föregående å	19	703	
	Vatt'bräde och diverse lister	—	150	
828 m ²	Underpanel för asfalttaket 1 1/4" spontad med uppspikning å	1 50	1,242	5,025
	Transport	—	—	40,646

		Transport	—	—	40,646
860 m ²	Vattentak af 1:ma asfalttakfilt struken med 1:ma takfiltolja à	1 50	1,290	—	
4 st.	Stuprännor med dertill hörande trattar	—	244	—	
40 m ²	Täckning å brandmurarne med galvaniserad plåt	5 40	216	—	
12 st.	Takfönster i takets plan kompl. med glas å	40	480	—	2,230
8 st.	Skjuddörrar af galvaniserad vågplåt inkl. nödiga bärjern och ledare, lås-uppsättning m. m. à	6 00	4,800	—	
	Diverse byggnadssmide	—	1,000	—	
	Målning	—	200	—	6,000
	Ritningar, arbetsledning, diverse och summan jemnad	—	—	—	2,124
	Summa pro afdelning Fmk	—	—	—	51,000
	Kostnadsförslag till en af skjulets gafvelmurar:				
125 m ³	Grundgräfnig å	1 50	187 50	—	
75 m ³	Grusfyllning å	2 50	187 50	—	
40 st.	Pålar å	35	1,400	—	
80 l.m.	Hammarband & tvärbjerk å	4 50	360	—	
190 l.m.	Stock till rustbädd å	1 50	285	—	2,420
60 m ²	Grundmur å	11	660	—	
26 m ²	Sockeln å	25	650	—	
25 m ²	Asfaltering på sockeln å	1	25	—	1,335
25,000 st.	Tegel med inmurning å	90	2,250	—	
	Cement med fogstrykning	—	316	—	
	Kalkaffärgning	—	24	—	2,590
	Plåttäckning	—	—	—	216
	Diverse och summan jemnad	—	—	—	939
	Summa för gafvelmuren Fmk	—	—	—	7,500

Kostnadsförslag

till varuskjul af sten i två våningar afsedda att uppföras å Vestra kajen
i Helsingfors.

Räkningen uppställd för en afdelning.

Kvantitet	Arbetets beskaffenhet	Enhets- pris	Partipris	Summa <i>Frög.</i>
1,120 m ³	Grundgräfnng med bortsläpning af öf- verblifven jord å	1 50	1,680	
1,160 m ³	Fyllning med grus under skjulets golt ofvan nuvarande jordlinien äfvensom igenfyllning af grundgrafvarne å	2 50	2,900	
400 st.	Pålar med nedslagning och skarfnng, i medeltal å	35	14,000	
575 l. m.	Hammarband och tvärbjerk till pårustet med hophuggning å	4 50	2,587 50	
1,760 l. m.	Stock till bädd i pårustet färdigt lagd å	1 50	2,640	23,807 50
420 m ³	Grundmur med läggning å	11	4,620	
26 m ²	Huggen sockel åt sjösidan, färdigt upp- satt å	25	650	
40 m ²	Kilad sockel åt landsidan, färdigt uppsatt å	6	240	
25 st.	Huggna ytor under pelarbaser å	10	250	
110 m ²	Asfaltering å socklarne å	1	110	5,870
186,000 st.	Tegel med inmurning, inclusive kalk, sand och vatten samt ställningar m. m. å	90	16,740	
40 tnr	Cement å	11	440	
	Fogstrykning af fasaderna	—	700	
1,470 m ²	Kalkaffärgning af murarne inuti skjulet å	— 15	220 50	
40 l. m.	Cementtrappsteg med insättning å	10	400	
3 m ²	Trapp-podest å	10	30	
22 m ²	Cementgolf i trapphuset å	6	132	
	Ledstång	—	75	18,737 50
700 m ²	Golf i bottenvåningen å	1 75	1,225	
750 l. m.	Golfunderslag och sträfvor under land- sidans perrong å	1 10	825	2,050
7 st.	Pelare i 1:sta våningen, hyflade inclusive sträfvor, bult, skor och uppställning å	120	840	
14 st.	D:o kompl. som föregående å	110	1,540	
6 st.	D:o vid brandmurarne å	50	300	
	Transport	—	2,680	50,465

		Transport	—	—	2,680	50,465
240 l. m.	Bärbjolk af sågadt (ohyfladt) virke kompl. med uppsättning å		3	—	720	
2,112 l. m.	Takvasar öfver 1:sta våningen färdigt insatta		2	50	5,280	
634 m ³	Golf i andra våningen, bestående af ett lag 25 mm och ett lag 50 mm bräder med asbestpapper emellan, kompl. å		4	80	3,043	20
49 l. m.	Pelare i 2:dra våningen, färdigt uppställda å		5	—	245	
84 l. m.	Pelare till andra våningen färdigt uppställda å		3	—	252	
84 l. m.	D:o å		1	50	126	
7 st.	Bindstolar kompl. m. arbete å		150	—	1,050	
28 st.	Mellan-takstolar kompl. å		28	—	784	
1,044 m ²	Underpanel för takplåten å		1	25	1,305	15,485
12 st.	Vattentak af förzinkad plåt å		4	40	4,928	
	Stuprännor och trattar åt landsidan		—	—	176	5,104
5 st.	Skjutdörrar af corrugerad, förzinkad jernplåt, incl. bärjern, ledare lås m. m. å		600	—	7,200	
4 par	Gångdörrar å		80	—	400	
	Fönster i 2:dra våningen å		120	—	480	8,080
	Diverse detaljer till frontonen		—	—	—	400
	Byggnadssmide, jernvägsskenor till upp- bärning af hvalf		—	—	—	1,500
	Målningsarbete		—	—	—	500
	Ritningar, arbetsledning, diverse och sum- man jernnad		—	—	—	3,465
	Summa pro afdelning Fmk		—	—	—	85,000
	Lastningsperrong åt sjösidan (en afdelning.)					
5,2 tons	Grundpelare jemte pålning förut räknade					
4 st.	Gallerbjelkar å		600	—	3,120	
13 tons	Pelare å		300	—	1,200	
252 m ²	Valsad jernbjolk till vasar a		320	—	4,160	
	Golf å		3	75	945	
	Målning och diverse, lastningsluckor m. m.		—	—	1,075	
	Summa pro afdelning Fmk		—	—	10,500	85,000

Kostnadsförslag

till kontorsbyggnad af sten i två våningar afsedd att uppföras för jernvägens och tullkammarens behof å Vestra kajen i Helsingfors.

Kvantitet	Arbetets beskaffenhet	Enhetspris	Partipris	Summa <i>Fmg.</i>
616 m ³	Grundgräfnig med igentfyllning af den uppgrädda jorden efter grundmurarnes läggning å	1,50	984	
	Pålrust under hela byggnaden ca	—	10,000	
394 m ²	Grundmur med läggning å	9,50	3,743	
58 m ²	Sockel med uppsättning å	25	1,450	
143 m ²	Asfastisolerskikt å socklarne å	1	143	
6 m ²	Trapp-vangstycken med uppsättning å	30	180	
28 l. m.	Trappsteg " " å	14	392	
18 m ²	Trapp-prodester " " å	28	504	17,336
140,000 st.	Tegel, med inmurning, incl. sand, kalk och vatten å	100	14,000	
50 fat	Cement å	11	550	
500 m ²	Kalkputs å	1	500	15,050
7,5 tons	Jernbjelk med insättn. & målning å	300	2,250	2,250
24 st.	Pelare af trä i båda våningarne å	100	2,400	
860 l. m.	Golfvasar med insättning å	220	1,892	
265 m ²	Golf af plankor med insättning å	350	927 50	
53 m ³	Golffyllning " " å	5	265	
308 m ²	Trossbottenbräder " " å	— 80	246 40	
402 m ²	Inre tak af hyflade bräder å	2	924	
265 m ²	Bräder under brandbotten å	1	265	
1,200 l. m.	Takstolssparrar å	— 80	960	
500 m ²	Läkt under plåttaket å	1	500	8,379 90
500 m ²	Plåttak af förzinkad jernplåt å	4 60	2,300	
	Takkrön, beklädnad af skorstenarne med plåt, fönsterbleck af förzinkad plåt m. m.	—	1,838	
	Stuprännor och trattar	—	280	4,418
9 st.	Dörrar af olika storlek	—	1,440	
26 st.	Fönster " "	—	2,510	3,950
14 st.	Kakelugnar kompl. uppsatta i medeltal å	250	3,500	3,500
	Transport	—	—	54,884 90

		Transport	—	—	—	54,884	90
60 l. m.	Trappsteg af cementmosaik å		10	50	630		
277 m ²	Cementgolf å		5		1,385	2,015	—
	Målningsarbeten		—	—	—	1,651	10
	Byggnadssmide		—	—	—	1,000	—
	Ritningar, arbetsledning, diverse och sum- man jemnad		—	—	—	5,450	—
	Summa för kontorsbyggnaden Fmk		—	—	—	65,000	—

Helsingfors i November 1894.

Gustaf Nyström.

Kostnadsförslag

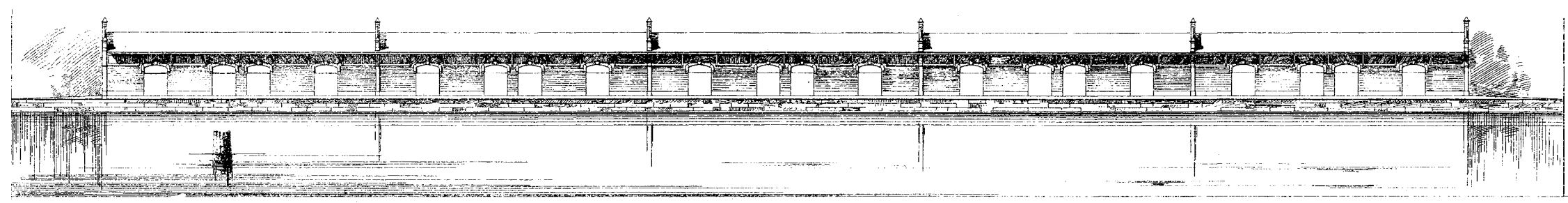
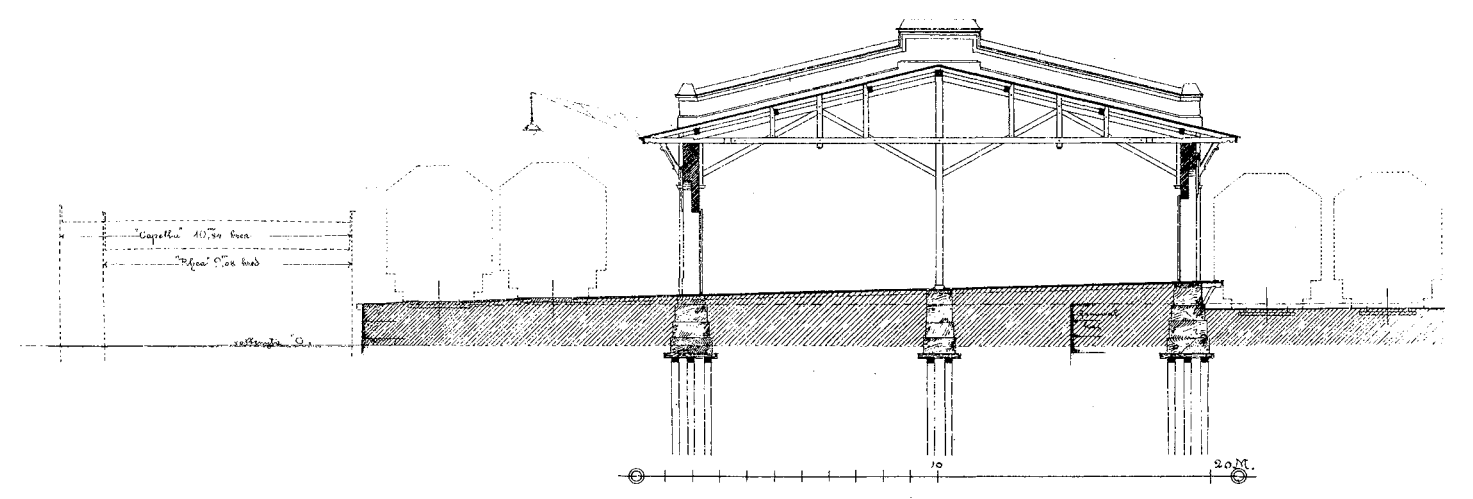
till en 25 tons lyftkran för handkraft jemte fundament, (afsedd att placeras
å färdig kajsträcka på Magasinskajen).

Kvantiteter	Arbetets beskaffenhet	Pris i Finska mark	
		Detalj	Summa
1 st	25 tons lyftkran för handkraft, förslagsvis		30,000
	Fundament.		
1,100 m	Pålar att slås genom spint å . . . 2: 50	2,750	
94 m	Bjeln till rustbädd å 4: 50	423	
132 m	Bilad stock d:o å 1: 50	198	
72 m ³	Mur i cement å 50: —	3,600	
120 m ³	Jordschackning å 2: —	240	
60 m ³	Upptagning af spint å 4: —	240	
	C:a 10 % till arbetsledning m. m. . .	—	749
	Fmk	—	38,200

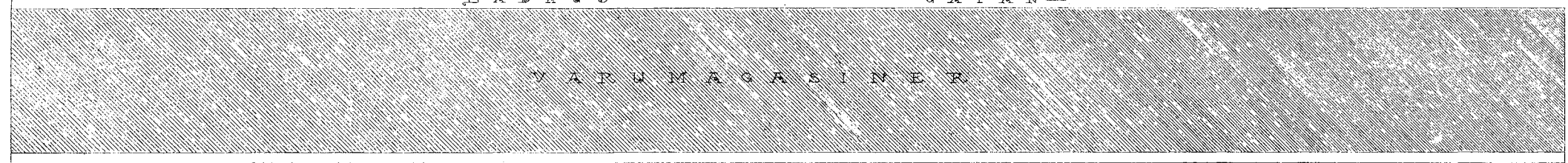
ESKISS TILL VARUSKJUL
 I EN VÄNING
 FÖR VESTRA KAJEN I HELSINGFORS HAMN

GÄNOMSKÄRTNING AF VARUSKJULEN

FASAD MOT SJÖN

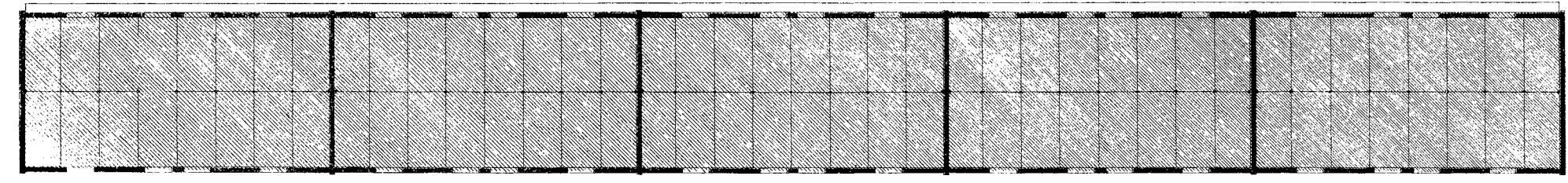

PACKHUS - GATAN

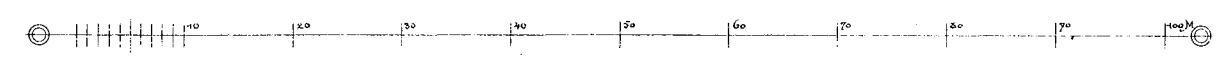

VAREMAGASINER

PACKHUS TORGET

SÖDRA - HAMNEN

Utskottsbetänkande n:o 2 angående vicekonsuln Gösta Sundmans ansökan om stadens förpligtande att inlösa särskilda, honom tillhöriga magasin stomter vid Vestra kajen.

Vid sammanträde den 16 sistlidne oktober hafva Fullmäktige åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med förslag till förklaring i anledning af konsuln Sundmans ofvannämnda ansökan samt till underdånig hemställan beträffande magasin stomterna öster om Badhusgatan; och får utskottet, till fullgörande af nämnda uppdrag, till Fullmäktige öfverlemna nedanstående två förslag.

Helsingfors, den 19 november 1894.

Leon v. Pfaler.

T. J. Boisman.

Arvid Nyberg.

St. A. K. o. St.

Medels remissresolution af den 27 sistlidne april har Civilexpeditionen uti Eders Kejs. M:ts Senat för Finland infortrat Helsingfors Stadsfullmäktiges yttrande med anledning af konsuln Gösta Sundmans såsom egare af magasinsfastigheterna N:ris 9, 10, 11 och 12 vid Badhusgatan härstädes underdåniga anhållan, att antingen Nådiga brevet af den 2 oktober 1884, hvarigenom tillstånd meddelats till bibehållande af magasin stomterna öster om Badhusgatan på vilkor bland annat att de å tomterna befintliga magasinerna skulle inom tio år derefter ombyggas af sten med fasader åt hamnen och gatan samt med ingångar endast från sjösidan, måtte sålunda förklaras att sagda ombyggnad af magasinerna åläge Helsingfors kommun och att expropriationen af de till ombyggnad afsedda fastigheterna omedelbarligen skulle vidtaga, eller ock i Näder förordnas, att stadsplanen af den 9 april 1875, enligt hvilken förenämnda magasin stomter helt och hållet komme att försvinna, skulle, i anseende till uteblifvandet af den i 1884 års reskript förutsatta placeringen af ständerhuset å Ulrikasborgsbergen, åter träda i kraft och den deraf föranledda expropriationen af ifrågavarande magasin stomter likaså omedelbarligen försiggå.

Med anledning häraf få Stadsfullmäktige i djupaste underdånighet anföra följande:

Stadsplanen af år 1875 afsåg, såsom ofvan nämnts, att magasin stomterna

öster om Badhusgatan skulle försvinna och lemna rum för en öppen plats med trädplanteringar. Denna anordning ändrades, på sätt likaledes redan sagts, genom nådiga brevet af den 2 oktober 1884, hvarigenom tillstånd meddelades att under vissa villkor bibehålla magasin stomterna. Men ehuru detta nådiga förordnande utverkades och tillkom närmast med anledning af förslaget att uppföra ständerhuset å Ulrikasborgsbergen, stod frågan om magasin stomternas bibehållande icke i något sakligt sammanhang med förstsagda ärende. År 1884, liksom ännu för närvarande, voro ifrågavarande magasin de enda, belägna vid stadens djupare hamnar, och var det därför en af stadens merkantila intressen förestafvad nödvändighet att magasinerna skulle få kvarstå åtminstone till dess nya magasin platser kunde anvisas. Sedan behovet att bibehålla magasinerna klart framträdde, ålåg det sjelffallet stadens myndigheter att begagna sig af första tillfälle att få stadsplanen i berörda del ändrad, och erbjöd sig sådant tillfälle då förslag väcktes att förlägga ständerhuset till Ulrikasborgsbergens östra del, genom hvilket förslag en partiel omreglering af stadsplanen blef nödvändig. Att i den gemensamma behandling, som härigenom kom frågorna om magasin stomterna och ständerhuset till del, vilja finna något inre samband mellan begge dessa ärenden, är därför obefogadt, och föreligger förty ej heller anledning att betvifla, det 1884 års nådiga bref och icke 1875 års stadsplan i motsvarande del är gällande.

Hvad sedan beträffar stadens skyldighet att expropriera magasin stomterna öster om Badhusgatan, anse sig Stadsfullmäktige böra framhålla följande. Medan 1875 års stadsplan var gällande, ålåg det staden, som genom sina myndigheter låtit utarbета och utverkat fastställelse å stadsplanen, att i sinom tid vidtaga och bekosta de åtgärder, som erfordrades för planens genomförande. Då magasin stomterna enligt planen skulle försvinna, var det altså stadens skyldighet att, derest icke annan öfverenskommelse med magasinsegarene kunde träffas, genom expropriation förvärfva sig tomterna och utgifva deraf föranledd ersättning åt tomtegarne. Men när sedermera genom oftanämnda Nådiga bref stadsplanen för denna del af staden ändrades, inträdde för staden förpligtelsen att, i enlighet med hvad staden uti sin ansökan om de öster om Badhusgatan belägna magasin stomternas bibehållande sjelfmant erbjudit sig, utvidga Badhusgatan till sextio fots bredd samt att för detta ändamål inlösa och undanskaffa de vester om sagda gata befintliga magasinerna. Enär de nu ifrågavarande magasin stomterna dervid, oförändrade enligt förut gällande stadsplan, bibehöllos, upphörde likväl samtidigt för kommunen skyldigheten att expropriera dessa tomter.

Då sökanden likväl på grund af föreskriften i Nådiga brevet af den 2 oktober 1884 att byggnaderna å magasin stomterna öster om Badhusgatan inom viss utsatt tid borde ombyggas, velat göra gällande att en dylik ombyggnad borde af staden ombesörjas, få Stadsfullmäktige tillika underdånigst framhålla, att en sådan tolkning af förenämnda nådiga bref synes så mycket mindre öfverensstämma med dess syfte, som den deri ingående tidsbestämningen tillkommit utan att stadens myn-

digheter varit i tillfälle att derom yttra sig, utan synes afsigten dermed fastmera hafva varit att lemna magasinsegarne nödig tid att företaga den ombyggnad af magasinen, hvilken redan vid tiden för det Nådiga brevets utfärdande syntes vara snart förestående.

Enär en sådan ombyggnad emellertid af särskilda skäl ännu icke kommit till stånd, men förutses kan, att sedan hamnbanan numera blifvit ända till magasinstitomterna utsträckt, egarne af dessa väl belägna tomter skola finna med sin fördel förenligt att inom kort bebygga desamma på ett mera ändamålsenligt sätt, hafva Stadsfullmäktige i dag beslutit uti särskild underdånig framställning anhålla, att den genom Nådiga brevet af år 1884 påbjudna ombyggnaden af magasinen vid Badhusgatan tillsvidare icke behöfde verkställas eller åtminstone icke innan hamnbanan blifvit ledd till Skatudden samt magasinstitomterna der upplåtna till bebyggande, hvarjeme Stadsfullmäktige i underdånighet hemställt om sådan ändring i den nya byggnadsordningen för staden, hvilken för närvarande afbidar nådig stadfästelse, att vid framtida ombyggnad eller nybyggnad å ifrågavarande tomter byggnaderna finge uppföras endast af sten.

I betraktande här af, och då pröfningen af frågan, om och i hvilken mån staden bör anses skyldig att ersätta de förluster, som enskilda möjligen kunna lida i följd af genomförandet af 1884 års Nådiga bref, i alla händelser ankommer å domstols pröfning, samt möjlighet dessutom föreligger, att de nu ifrågavarande magasinsbyggnaderna skola befinnas vara i det förfallna skick, att påbud om deras omedelbara nedrivande af vederbörande myndighet utan någon stadens mellankomst kunde meddelas, torde konsuln Sundmans föreliggande yrkande icke böra af E. Kejs. M:t till omedelbar pröfning upptagas.

Framhärda etc.

St. A. K. o. St.

Sedan genom den för Helsingfors stad den 9 april 1875 Nädigst fastställda byggnadsplan bestämts, bland annat, att de öster om Badhusgatan belägna magasinstitomterna skulle försvinna och lemna rum för en öppen plats med trädplanteringar, medgafs, genom Nådigt bref af den 2 oktober 1884, sådan afvikelse från nämnda stadsplan att sagda tomter skulle få bibehållas med vilkor att de å tomterna befintliga, delvis i förfallet skick varande magasinen inom tio år derefter ombygdes af sten med fasader åt gatan och ingångar endast från sjösidan samt att Badhusgatan inom samma tid, med undanskaffande af de vester om denna gata uppförda magasinen, utvidgades till sextio fots bredd.

Föreskrifterna i det Nådiga brevet hafva jemväl fullgjorts för så vidt beträffar undanskaffandet af magasinen vester om Badhusgatan samt utvidgningen af sagda gata. Deremot har åtgärd ännu icke vidtagits vidkommande ombygg-

naden af magasinerna å de öster om Badhusgatan belägna tomterna bl. a. med anledning deraf att före hamnbanans utförande med säkerhet ej kunnat afgöras, till huru stor del förenämnda magasinestomter komme att för nämnda banas räkning tagas i anspråk.

Med anledning häraf få hos E. K. M:t Stadsfullmäktige i underdånighet framhålla följande:

Det vore, enligt Stadsfullmäktiges åsigt, för staden synnerligen olägligt, om berörda magasinbyggnader nu redan skulle måsta undanskaffas. Magasinen äro nemligen de enda, som för närvarande finnas vid stadens för djupgående fartyg tillgängliga hamnar, hvarför desamma för tiden äro för stadens handel oundgängliga. Detta förhållande kommer dock att förändras inom kort, sedan hamnbanan hunnit utsträckas till Skatudden och de der planerade magasinestomterna upplätas till bebyggande. Det torde därför finnas vara för stadens merkantila intressen aldeles nödvändigt, att anstånd intill dess erhålles med nedrivandet af magasinerna.

Då nya magasinestomter kunnat upplätas å Skatudden, skola otvifvelaktigt egarene till magasinerna vid Badhusgatan finna det vara med sitt intresse förenligt att själfmant skrida till nybyggnad af magasinerna, för att sålunda kunna täfla med egarene till de nya magasinestomterna samt bättre tillgodogöra sig sina tomters utmärkta läge invid hamnbanan och den nya kajen än nu är möjligt, då dessa tomter endast delvis upptagas af byggnader, hvilka dessutom äro föga tidsenliga. Införes i stadens nya byggnadsordning, som för närvarande afvaktar Nådig stadfästelse, föreskrift om att magasinerna, när de nybyggas, böra uppföras af sten, så borde därigenom tillräcklig garanti vara vunnen för att afsigten med det Nådiga brefvets bestämning uti ifrågavarande afseende med ett uppskof allenast af några år blir förverkligad.

I sammanhang härmed anse sig Stadsfullmäktige böra i underdånighet beröra äfven en annan föreskrift i det Nådiga brefvet. Deri sägs att de nya magasinerna finge förses med ingångar endast från sjösidan. Denna föreskrift var väl motiverad så länge Badhusgatan hade sin tidigare, ringa bredd. Men sedan sagda gata numera betydligt utvidgats, torde denna inskränkning i tomtägarenes byggnadsrätt kunna få förfalla. Det vore en icke ringa fördel, om genom ingångar i magasinerna äfven från Badhusgatan en del af trafiken kunde afledas från kajen till nämnda gata, jemte det en sådan anordning otvifvelaktigt skulle bereda egarene af magasinerna betydliga lättnader vid intagning och uttagning af gods särskildt i de öfre våningarna af magasinerna.

Hos E. K. M. få Stadsfullmäktige förty i underdånighet anhålla, det täcktes E. K. M. Nådigst upphäfva föreskrifterna i brefvet af den 2 oktober 1884 derom, att magasinerna öster om Badhusgatan borde inom viss tid ombyggas af sten samt de nya magasinerna förses med ingångar endast från sjösidan, äfvensom Fullmäktige underdånigst få hemställa om att i den nya byggnadsordningen för Helsingfors stad måtte åt § 30 gifvas följande, från förslaget afvikande lydelse: § 30.

Tomt i stadens inre får bebyggas endast med hus af brandfritt ämne; de i § 31 omordade byggnader dock undantagna.

Till stadens inre räknas == (o. s. v. enligt förslaget) == Malmbrinken.

Enahanda föreskrift gäller för magasin stomterna i sjunde stadsdelen.

Å de tomter == (o. s. v. enligt förslaget) == trä.

Framhärda etc.

Handlingar angående staket kring Botaniska trädgården.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 29 November 1894.

№ 229.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti en till Drätselkammaren stäld skrifvelse för den 18 Juli innevarande år från ekonomen vid Kejsrerliga Alexanders Universitetet härstädes, Emil af Forselles, förfrågar sig Universitetet, med förmälan att staketet emellan Kajsaniemi park och Universitetets botaniska trädgård numera vore så angripet af röta, att detsamma måste ombyggas, huruvida Helsingfors stad, i egenskap af rågranne, vore villig att deltaga med halfva kostnaden i nämnda ombyggnad, och föreslår Universitetet derjemte ej blott att detta staket, för nedbringande af underhållskostnaden i framtiden, skulle uppföras med stolpar af begagnade rails, på stengrund och med träspjelor, hvarför det äfven beräknats medtaga en kostnad af cirka 6,000 mark, än ock att innevarande år skulle af staketet utföras endast den mot vester vettande delen, men den öfriga delens ombyggnad verkställas först nästkommande sommar.

Ehuru Drätselkammaren utan hvarje närmare beredning af ärendet var böjd för ett omedelbart afslag på denna Universitetets anhållan om stadens betungande genom att deltaga i uppförandet af ett för staden fullkomligt onödigt staket, så mycket mera som för ett dylikt åliggande för staden kunde åberopas hvarken något stadgande uti den för staden gällande byggnadsordning, som endast innehåller bestämning om inhägnad af byggnadstomt, hvar till botaniska trädgården lika så litet som Kajsaniemi park kunna räknas, ej heller den i landet gällande allmänna stängselförordningen, hvilken blott omfattar föreskrifter angående ägors fredande mot kreatur, ansåg sig Kammaren likväl skyldig att införskaffa all för frågans fullständiga belysning möjligen åtkomlig utredning, och uppdrog derföre åt Byggnadskontoret att till Kammaren inkomma såväl med sådan som med yttrande i saken för öfrigt.

Då Byggnadskontoret till fullgörande här af, jemte en skrifvelse af den 29 sistlidne Oktober, till Drätselkammaren inlemnade ganska omfattande och, såvidt det förefaller Kammaren, äfven upplysande utdrag ur diverse äldre handlingar, berörande Universitetets åtkomst till botaniska trädgården, och som frågan om den rätt, hvar med Universitetet besitter bemälda trädgård och dermed redan stält förfång för stadens välgrundade önskningsmål beträffande promenadväg längs Tölö vik och nu ytterligare gör anspråk på stadens offervillighet, icke saknar aktuellt intresse, har Drät-

selkammaren trott sig böra till tryck befordra nämnda utdrag och med detsamma till Stadsfullmäktiges slutliga bepröfvande öfverlemna den af Universitetet framställda frågan angående stadens deltagande i hägnaden emellan Kajsaniemi park och botaniska trädgården.

I nyssåberopade Byggnadskontorets skrifvelse, hvilken dels med afseende å dess längd, dels för undvikande af upprepning här icke till sitt innehåll relateras, utan äfven in extenso aftryckes, synes Byggnadskontoret hafva förebragt fullt bevis derom, att staden icke afhändt sig marken till botaniska trädgården och att Universitetet sålunda ingalunda med eganderätt besitter densamma, utan endast berättigats att såsom en del af den allmänna plantering, som senare erhållit benämningen Kajsaniemi park, för botaniskt ändamål odla och disponera den, under vilkor att hålla den, likasom hvarje annan stadens promenadplats, för allmänheten tillgänglig. På grund häraf kan äfven starkt ifrågasättas, huruvida Universitetet alls varit berättigadt att uppföra staket emellan botaniska trädgården och den öfriga delen af Kajsaniemi park samt derigenom afskilja trädgården från parken äfvensom att nu, utan dertill af stadsmyndigheterna utverkadt tillstånd eller hvarje godkännande från deras sida af ritningen till det nya staketet, ombygga det. I ingen händelse är det ifrågasatta staketet från stadens sida önskvärdt; ty det afskiljande af trädgården från parken, som staketet åstadkommer, förtager parken en stor del af dess behag, utom att det från sjelfva parken helt och hållet omöjliggör tillträdet till trädgården. Tillåtes derföre uppförande af det projekterade staketet, hvilket för resten äfven från Universitetets synpunkt betraktadt borde vara temmeligen onödigt, då ju vissa finare gräslindor och blomsterrabatter på ett vida enklare sätt kunna skyddas mot nedtrampande och annat ohägn genom sådan enkel stängsel af jernstafvar och jerntråd samt jernflätverk, som t. ex. uti stadens esplanader, så borde i sådant fall åtminstone två à tre öppningar i staketet, svarande emot skilda gångar i parken, för obehindradt inträde i trädgården, ovilkorligen påyrkas. Som den af Byggnadskontoret nu presterade utredningen dessutom osökt ger ett starkt stöd äfven för befogenheten af den utaf stadsmyndigheterna påtänkta promenadvägen från Unionsgatan längs stranden af Tölö vik nedanom botaniska trädgården bort mot Kajsaniemi värdshus, borde detta förslag icke få förfalla, utan med det snaraste under en eller annan form ånyo upptagas.

I anledning af det anförda får Drätselkammaren derför vördsamt hemställa:

att Stadsfullmäktige ville afslå Universitetets anhållan, att staden måtte deltaga med halfva kostnaden uti utförande af nytt staket emellan Kajsaniemi park och botaniska trädgården;

att Stadsfullmäktige ville såvidt möjligt motsätta sig hvarje ombyggnad af detta staket och påyrka det gamla staketets undanskaffande; samt

att Stadsfullmäktige, för den händelse sådant icke lät sig göra, åtminstone fordrade att ritning till det nya staketet lemnades till stadsmyndigheternas godkännande och att i staketet skulle utsparas minst två à tre öppningar mot parken; äfvensom

att Stadsfullmäktige öfverlemnade åt sitt berednings- eller annat särskildt tillsatt utskott att utfinna lämpligt sätt för återupptagande af frågan om promenadväg från Unionsgatan längs stranden af Tölö vik.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christierson.

Th. Tallqvist.

**HELSINGFORS STADS
BYGGNADSKONTOR.**

Helsingfors,

den 29 Oktober 1894.

N:o 67.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Affordrad yttrande jemte tillgänglig utredning i anledning af Ekonomens vid Kejsarliga Alexanders Universitetet hos Drätselkammaren gjorda anhållan, att Helsingfors stad i egenskap af granne med halfva kostnaden måtte deltaga i ombyggnad af staketet mellan Universitetets botaniska trädgård och Kaisaniemi park, får Byggnadskontoret härmed efter verkställd forskning i särskilda arkiv lemna följande utredning angående stadens förhållande till det af Universitetet disponerade, till botanisk trädgård upplåttna området.

Den 11:te Maj år 1763 utarrenderades af Magistraten och stadens äldste å 1 Landshöfdingen Herr Hans Henric Boije på 50 år, räknadt från år 1764, ett inom stadshagen invid Tavast tull beläget område om 7 tunnland af „den staden donerade och tillhöriga jord“, å hvilket område bemålde Landshöfding förmält sig vilja anlägga

en „Kiöksträdgård och någon nyttig plantage“. Arrendeafgälden för berörde område, hvilket omfattade en del af den terräng, som numera upptages af Universitetets botaniska trädgård, bestämdes att, efter 10 beviljade frihetsår, utgå med trehundra femtio daler kopparmynt årligen.

2 År 1767 den 1:sta April erhöll Landshöfdingen Boije Magistratens och stadens äldstes samtycke „att utvidga sin Plantage i Stadshagan i lika bredd med densamma och till längden jämt med landsvägen eller en vid Fohrmans hagen varande grind och sagde Intaga med enahanda vilkor disponera som den förra plantageplatsen“ — — — — „emot lika vilkor samt under samma frihets år och afgifts erläggande, som för den förra plantagen utsatte äro, med förbehåll *det så mycket å sjösidan lemnas öppet till väg att Stadsens Invånare icke hindras at få betiäna sig af stranden*“.

3 Under det sista arrendefrihets året eller i Maj månad 1773 förytttrade Landshöfding Boije „emot erhållen valuta“ åt Frimurare ordens barnhus i Helsingfors sin arrenderätt till ifrågavarande område, sedan han likväl dessförinnan mot en årlig afgäld af 1,200 daler koppar mynt, oberäknadt den afgift af 350 daler k. m. som från 1774 års början skulle till staden inbetalas, tillförsäkrat Trädgårdsmästaren Eric Edbom, som vid plantagens upptagande från linda varit honom behjelpelig, besittningsrätt till trädgården, under den återstående arrendetiden, hvilken öfverenskommelse äfven transporterades på berörde barnhus.

4 & 5 Frimurare orden, i hvars besittning området sålunda öfvergått, tilltvang sig år 1795 genom Baron Axel Reuterholms ingripande förlängning af arrendetiden för detsamma med 25 år. Fyra år sednare eller år 1799 förlängde orden intill 1838 på förutvarande vilkor det mellan Landshöfding Boije och Trädgårdsmästar Edbom uppgjorda arrendeaftalet.

6 Vid Frimurare ordens upplösning efter landets förening med Ryssland, öfverlemnade orden sin arrenderätt till den s. k. „Edbomska trädgården“, hvilken benämning ifrågavarande område vid Tavast tull efter år 1773 synes innehaft, åt Helsingfors stads Fattigvårds Direktion.

Den omreglering, som genomfördes i Helsingfors i förra delen af innevarande århundrade, medförde äfven en förändring af Edbomska trädgården och Borgare hagen, hvilken jemte den s. k. „Wessmanska plantagen“ planerades till en „Publique trädgård och Promenad plats“ (nuvarande Kaisaniemi och Botaniska trädgården), enligt af Intendenten Engel utarbetad och öfverhetligt fastställd plan. Arbetet i likhet med planeringen af Esplanaderna m. fl. utfördes med statsmedel och under statsmyndighets inseende.

Då år 1825 de första förberedelserna till planering af ifrågavarande publika trädgård vidtogos af Kejsrerliga Nybyggnads Komitén, som härvid utgjorde den verkställande myndigheten, trädde berörde komité i författning om att värdering af den Edbomska arfvingarne dervid frångående arrendemark med derå uppförda byggnader 7 skulle genom stadens åtgörande verkställas. I memorial af den 31 Januari 1825

anmodade sålunda Kejsrerliga Nybyggnads komitén den s. k. Ränrefria Länemedels Förvaltnings Commission, hvilken stadens myndighet värdering i dylika fall ålåg, att till bemålde komité „inkomma med uppgift å den ersättning, som anses ega rum och kommer att utbetalas för afträdadet af de vesterom Unionsgatan belägne och af affidne Trädgårdsmästaren Edboms sterbhus delägare under arrende innehafvande Plantager med derå befintlig åbyggnad, samt den del af den s. k. Borgare hagen, hvilken jemte sagde Plantager innefattar den terrain, hvarest i öfverensstämmelse med plan chartan öfver denna stad en allmän Trädgård och Promenadplats komma att inrättas“.

I anledning häraf anmodade Commissionen Magistraten att utse ombud att 8 vid Commissionens möte den 21 Mars 1825, hvilken dag ofvanantydde värdering skulle af Commissionen verkställas, stadens rätt bevaka.

Jemte det Magistraten härpå i memorial af den 19 Mars 1825 underrättade Länemedels Förvaltnings Commissionen att den till Stadens ombud vid ifrågasvarande värdering utsett Rådman J. Lampa, utlät den sig: „Och som anläggningen af förberörde Trädgård och Promenade plats afser förskönandet af denna nejd till stadens gemensamma nytta och nöje, så och då upplåtandet till detta ändamål af stadens donerade jord icke innebär någon abalienation deraf, får Magistraten till följd af derom i samråd med Borgerskapets äldste fattadt beslut, tillika förklara att något påstående om ersättning för hvad af Borgare hagen i omförmält afseende kommer att användas, af staden icke göres“.

Vid kommissionens möte den 21 Mars behandlades ifrågasvarande ersättnings ärende, hvarvid Rådman Lampa närvar. Af Commissionens ordförande tillspord, om han emot Magistratens och Borgerskapets äldstes uti ämnet fattade beslut hade något att anmärka, förklarade han, „att då denna stadens ifrågasvarande donerade jord begagnas på sätt förenämdt är, hade han deremot icke något att erinra; men i händelse dermed annorlunda i en framtid komme att förfaras, ansåg Herr Rådman att Magistraten borde taga densamma under disposition“, hvilket antecknades.

Vid slutlig värdering tillerkände Commissionen Edbomska arfvingarna i ersättning för de å plantagen befintliga, bemålde arfvingar tillhöriga byggnader en 9 summa 1,078 Rbl. 25 kop. Banco Assignmenter, äfvensom i vederlag för dem frångånget arrende 500 Rbl. banco assignmenter årligen under återstående arrendetiden. Ersättningsarne skulle utgå från stadens räntefria länemedelsfond.

Med värderingen missnöjda besvärade sig Edbomska arfvingarne genom flere instanser till Hans Kejsrerliga Majestät, som den 19:de December 1826 fastställde Länemedels Förvaltnings Commissionens förenämnda värdering. Härmed likväl icke tillfredsställda, besvärade sig arfvingarne ånyo, yrkande „att genast och på en gång 10 oafkortadt med Femtusende Rubel Banco Assignmenter utfå i fråga varande arrendeersättningsmedel, räknadt ifrån den 11 Maji 1828 till samma dag år 1838“ — — —, hvilka besvär Hans Kejsrerliga Majestät i utslag af den 9 December 1828 förka-

stade och fastställdes dervid definitivt Länemedel Förvaltnings Commissionens värdering af den 13 September 1825.

- 11 I memorial af den 14 April 1827 till Magistraten underrättades denna af Landshöfdingen i länet derom, „att Hans Kejslerliga Majestät medelst Nådigt Förordnande angående en Publique Trädgårds anläggning i Helsingfors funnit godt i Nåder anslå Fyra Tusende Rubel Banco Assignationer under loppet af fem års tid att till sådant behof användas“, hvarjemte Magistraten anmodades att utan tidsutdrägt å anställande entreprenad auktion till den minst fordrande utbjuda verkställigheten af ifrågavarande trädgårds anläggning.

Vid den 9 Maj 1827 inför Magistraten i anledning häraf företagen entreprenad auktion stannade Handlanden Henric Johan Veckman för det lägsta anbudet, Sexton Tusende Rubel Banco Assignationer, hvilket för honom afslogs.

- 12 & 13 En tid efter det beslutet om Universitetets förflyttning till hufvudstaden vunnit öfverhetlig sanktion, vände sig Vice Kanslern General löjtnanten Thesleff i skrifvelse af den 22 November 1828 till Landshöfdingen i länet med förmälan, att Hans Kejslerliga Majestät i nåder förordnat att en botanisk trädgård för Kejslerliga Alexanders Universitetet härstädes komme att anläggas, samt att dertill föreslagits antingen enkan Lampenii, Grefve Steinheils och Commerce Rådet Gebauers plantager eller ock Sörnäs marken, hvarom Landshöfdingen i memorial underrättade Magistraten jemte anmodan att till Landshöfdingen insända upplysningar angående dessa plantager äfvensom uppgift, huruvida och på hvad vilkor någon af dessa lägenheter kunde för ändamålet upplåtas.

Inför Magistraten och stadens äldste upplästes den 10 December 1828 ofvannämnda memorial och sedan t. f. Politie Borgmästaren Ignatius tillkännagifvit att Herr Professor Sahlberg upplyst honom derom, att de öfriga projekterade lägenheterna af akademien ansetts olämpliga till det åsyftade ändamålet, hvaremot vederbörande förenat sig derom att förenämde trädgård tjenligast på Sörnäs marken borde anläggas, förmälte Stadens Äldste, att som denna mark innehölle ett betydligt antal tunnland jord och meningen aldrig kunde vara att för trädgårds anläggningen begagna hela marken, så ansågo Stadens Äldste sig nu icke kunna aflemna något yttlande, innan upplyst blefve på hvad ställe Trädgården komme att anläggas och huru många tunnland jord dertill skulle erfordras.

Med Magistratens skrifvelse i förenämndt afseende till Landshöfdingen, hvilken skrifvelse afgick den 29 Januari 1829, synes frågan angående lämpligaste platsen för inrättandet af Universitetets botaniska trädgård förhandlats oberoende af Stadens myndigheter. Åtminstone förefinnes ej derefter rörande ifrågavarande ärende något antecknad i Magistratens handlingar, förrän i slutet af år 1829, då Landshöfdingen i memorial underrättar Magistraten, „det Hans Kejslerliga Majestät med afseende å Cancellerns för Alexanders Universitetet i Finland samt Herr General Guverneurens i ämnet gjorda framställningar, funnit godt bifalla att en å bilagd plan charta utmärkt del af den enligt nådigt fastställd plan för Helsingfors stad till offentlig

Trädgårds anläggning derstädes bestämde plats måtte till inrättandet af en Botanisk Trädgård åt Alexanders Universitetet *upplåtas*“, med skyldighet för Universitetet att efter anställande värdering ersätta Statsverket de kostnader, hvilka i förstnämde hänseende å sagde trädgårdsdel redan hunnit blifva nedlagde.

Landshöfdingen anmodade derpå i skrifvelse af den 17 Mars 1830 Magistraten „ej mindre att emot insändande bevis låta förbjuda Handlanden Johan Henric Weckman, som på entreprenad åtagit sig inrättandet af den offentliga promenad platsen härstädes, att vidare taga den ringaste befattning med den del af samma promenad plats, som af Hans Kejslerliga Majestät i Näder blifvit till Botanisk trädgård upplåten“, än att jemväl besörja det värdering öfver Weckmans å sagde del hitintills nedlagde kostnad vid arbetet i afseende å offentlig trädgårds inrättande vid första bar mark måtte försiggå.

Den 11 derpå följande juni månad insände Magistraten till Landshöfdingen ett syneinstrument, i hvilket de å ifrågavarande område nedlagda planerings kostnaderna uppskattades till 823 Rubel 59 kop. banco assignationer. Denna summa inlevererades äfven sedermera af Universitetet till landtränteriet.

Enligt hvad sålunda i det föregående blifvit utredt har Hans Kejslerliga Majestät, utan att stadens myndigheter dervid blifvit i tillfälle att underdånigt yttra sig, åt Kejslerliga Alexanders Universitetet till inrättandet af en botanisk trädgård „upplåtit“ ett område, som icke blifvit i laga ordning staden fränhändt och för hvars frigörande i och för omplanering till en publik promenad plats staden uppoffrat en summa af 6,078 Rubel 25 kop. banco assignationer kontant.*)

Vid öfverlemnandet af ifrågavarande område i och för anläggning af en allmän trädgård och promenad plats hade stadens myndigheter uttryckligen fäst vilkoret „att denna stadens ifrågavarande jord skall begagnas på sätt förenämndt är“ (till publik trädgård), vid äfventyr att Magistraten i motsatt fall åter skulle taga densamma under disposition. Att sådant det oaktadt icke skett, kan möjligen förklaras sålunda att områdets karaktär af publik promenadplats genom dess upplåtande till botanisk trädgård då för tiden icke ansågs förändrad.

Kejslerliga Alexanders Universitetets rätt att öfverhufvudtaget anbringa stängsel emellan Botaniska trädgården och Kaisaniemi park måste sålunda anses minst sagdt tvifvelaktigt, så mycket hellre som i Generalguvernören Zakrevskys bref dateradt ^{28 Augusti} 1829 jämte Statssekretariatets för Finland den ^{9 September} 14/26 Augusti samma 14

*) Denna summa utgjorde ersättning för frigörande af hela det af röd gränslinie å bifogade karta innefattade området (Edbomska trädgården) hvilket vederbörande myndighet vid K. A. Universitetet påtagligen hos H. K. Majestät föreslagit att skulle till botanisk trädgård upplåtas.

Den af K. Majestätet fastställda gränsen, som likväl ej i alla delar iakttagits af K. A. Universitetet är å original kartan egenhändigt indragen af Ministerstatssekr. Rob. Rehbinder och innesluter ett område, utgörande c:a $\frac{4}{7}$ af det föreslagna. *H. N—n.*

år till Herr General Guvernören aflätne skrifvelse, hvilka skrifvelser föredrogos i Senatens plenum den 6 Oktober 1829, endast innehålla „att en å bilagd plancharta utmärkt del af den, enligt Nådigt fastställd plan för Helsingfors stad till offentlig Trädgårds anläggning derstädes bestämde plats, måtte till inrättandet af en Botanisk Trädgård åt Alexanders Universitetet *upplåtas* med skyldighet o. s. v.“ I Lands-
15 höfdingens skrifvelse af den 16 Juni 1830 till Rektorn vid Kejsarliga Alexanders Universitetet, Herr Professorn Gabriel Hällström heter det deremot redan „att en del af den till offentlig Trädgårds anläggning i denna Stad bestämde plats, skulle efter upprättad plancharta *afskiljas* och till Kejsarliga Alexanders Universitetet *upplåtas* i afseende å en Botanisk Trädgårds anläggande“. I original dokumentet rörande förevarande fråga nämnes sålunda intet om *afskiljandet* af den botaniska från den publika trädgården.

På grund af hvad sålunda blifvit utredt får Byggnadskontoret för sin del framhålla, att staden i ingen händelse kan anses skyldig deltaga i underhåll af stängsel mellan Botaniska trädgården och Kaisaniemi park.

Remisshandlingen jämte afskrifter af särskilda handlingar och kopia af en karta biläggas härjemte.

Herman Norrmén.

Till Helsingfors Stads Drätselkammare.

Med anledning deraf att staketet emellan Kajsaniemi park och Universitetets botaniska trädgård numera är så angripet af röta att detsamma måste ombyggas, får Universitetet härigenom förfråga sig hos Drätselkammaren huruvida Helsingfors stad, i egenskap af granne, nu vore villig att med halfva kostnaden deltaga i nämnde ombyggnad, i hvilket fall Universitetet föreslår:

1:o att staketet, för minskande af framtida remontkostnad, uppföres med stolpar af begagnade rails, på stengrund och med träspjelor, hvilket utföringssätt uppgifvits betinga en kostnad af circa sextusen mark och

2:o att detta år endast den emot vester vettande delen af staketet ombygges, hvaremot den öfriga delens ombyggnad verkställes först nästkommande sommar.
Helsingfors den 18 Juli 1894.

Emil af Forselles.
Universitetsekonom.

Afskrifter af diverse handlingar.

Utdrag ur magistratens i Helsingfors stad protokoll för den 11 Maj 1763.

§ 2.

Härnäst öfverlades ytterligare af Magistraten och Stadens Äldste, angående then 1 jord uti stadshagen vid Tavaste tullen om 7 tunnland, som högvälborne herr Landshöfdingen och Riddaren Boije åstundat få til upodling under vissa åhr emot arrende. Och beslöts härom enhälligt at arrendetiden utsättes til femttjo åhr. The första tjo åhren niuter högvälborne Landshöfdingen befrielse för all utgift til Staden men sedan the expirerat betalar herr Landshöfdingen i arrende til Stads Cassan Ett hundrade femttjo daler silfvermynt årligen; samt äger efter arrendetidens förlopp rättighet at bortflytta dess åbyggnad.

§ 2.

Jemte thet Högvälborne Herr Landshöfdingen och Riddaren af Kongliga Majestätets Svärds orden Hans Henric Boije genom höggunstig skrifvelse af den 10 sistlidne aprill gifvit Magistraten tillkänna thet han vore sinnad, såväl til sin egen hushålls förnödenhet som och att på något sätt giöra den inom Stadsens staquet varande ofruktsamma jord nyttig och brukbar, till at anlägga en Kiöksträgård och någon nyttig plantage, — hvar til högvälbemälte Herre skall utsedt ett ställe strax utmed Tavaste tullen inom then så kallade Stadshagen, hvillket han låtit afmäta, samt theröfver Charta och Desein författa, then han til Magistraten äfven insändt, så har merhögvälbemälte Herr Landshöfdingen och Riddaren hos Magistraten anhållit att sagde jordstykke kunde till honom och thes efterlevande Arfvingar, under vissa åhr, emot en betingad och faststæld åhrlig arrende summa till bruk och nyttjande uplåtas, och att all den åbyggnad som han therå nu och framdeles vore tvungen giöra skulle vid arrendets slut honom tillhöra eller ock then som thes rätt då kunde innehafva.

Thetta har Magistraten i samråd med samteliga Stadsens äldste i behörigt öfvervägande tagit och sedan then af Herr Landshöfdingen och Riddaren utsedda och Charterade Plan blifvit af Magistraten och Stadsens Äldsta än ytterligare besigtigad och skådad stadnat therom enhälliga i sådant beslut.

Att Magistraten pröfvar skiäligt till Högvälborna Herr Landshöfdingen och Riddaren af Kongliga Majestätets Svärds orden Hans Henric Boije på femtjo åhrs tid, räknadt ifrån nästkommande 1764 åhrs början, uplåta och afstå under arrende till en trögård och Plantages inrättande then Staden donerade och tillhöriga jord, som Herr Landshöfdingen och Riddaren till samma ämne redan utsedt och behörigen Charterat låtit, samt uti den så kallade Stadshagen belägna och består af Siu tunnland, emot en åhrlig och nu utstakad arrende summa af Trehundrade Femtjo daler kopparmynt, hvilken summa af Högvälbemälte Herre eller och then som framdeles kan blifva thes rättsinnehafvare bör inom hvarje åhrs slut uti thenna Stads Cassa vara deponerad och betald; hvaremot och

sedan then nu betingade arrendetiden af Femtjo år till ända lupit ofvanomtalda jord samt then therå inrättade trögården eller Plantagen tillika med then therom varande hägnaden till Staden utan lösen åter hemfaller att af Magistraten och Stadsens Äldste disponeras på sätt och vis som tå för Stadens bäst och nyttigast kan finnas; men att then öfriga åbyggnad som Herr Landshöfdingen och Riddaren nu och framdeles är tvungen å merbemälta trögård eller Plantage att gjöra, bör vid arrendets slut tillhöra honom eller Thes rätts innehafvare till att thermed gjöra och låta efter välbehag.

Och som thet ei kunnat undfalla Magistraten och Stadsens äldste, at härvid öfverväga thet ansefliga förlag och then dryga kostnad Herr Landshöfdingen och Riddaren nu i linda samt obruk varande jord nödvändigt kommer att använda, hvaraf sielfva nytan och afkastningen medelst tidernas omskiften ei så hastigt torde blifva lönande så har Magistraten och Stadsens äldste som nogsammt finna, att Herr Landshöfdingen och Riddaren med thenna trögårds och Plantages inrättande ej allenast föregått andra med ett prisvärdt efterdöme att upodla Stadsens jord till sitt rätta behof utan ock thermed mera påsyftadt Stadsens heder och prydnad samt allmän nytta än egen vinst och båttnad, ansedt både billigt och skiäligt att befria Herr Landshöfdingen och Riddaren ifrån all afgifts erläggande till Staden och thes Cassa för the första tijo arrende år, men sedan the äro framlidna kommer arrende summan på sätt ofvan anfördt år åhrligen till Stadscassan att gäldas. Öfver hvilket alt thetta med Borgmästare och Rådunderskrift samt Stadsens vanliga Insegel til bevis meddelas. Helsingfors å Rådhuset.

Rätteligen afskrifvet från härstädes förvarade konceptdomboken, intygar Helsingfors rådhusarkiv den 1 Oktober 1894.

Ex officio:
I. Öhrenberg.

Pag. 247. Utdrag ur Magistratens protokoll för den 1:sta April 1767.

§ 6.

- 2 Efter föregången anstalt instälde sig nu samteliga härvarande stadsens äldste då dem förständigades det Högvälborne Herr Landshöfdingen och Riddaren Boije åstundadt at få utvidga sin Plantage i Stadshagan i lika bredd med densamma och till längden jämt med landsvägen eller en vid Fohrmanshagen varande grind och sagde Intaga med enahanda vilkor disponera som den förra plantageplatsen hvartill så vähl Magistraten, som Stadens äldste lemnade sitt samtycke emot lika vilkor samt under samma frihets år och afgifts erläggande som för den förra plantagen utsatte äro, med förbehåll det så mycket å sjösidan lemmas öppet till väg at Stadens Invånare icke hindras at få betiäna sig af Stranden som således här anmärkt blef.

Afskrift.

Magistratens bref koncept bok för 1827.

N:o 1416.
December 3.
Fattigvårds
Directionen.

Jämte det Magistraten, bort åberopa dess särskilta till Tit: afgangne skrivelser, angående försäljningen af de å dem så kallade Edbomska plantaget härstädes befintliga träd och åbyggnader, dessa senare för den del de af framlidne Lands Höfdingen Friherre H. H. Boije till jemväl med döden afgangne Trädgårdsmästaren Er. Edbom blifvit öfver-

lätne, får Magistraten vidhandengifva att, ehuru Magistraten icke för dess del funnit T: anspråk å Auctions Skillingen för sagde åbyggnader m. m. i alla hänseenden lagligen utredde och styrkte, Magistraten likväl anser lämpligast, att densamma till Tit: disposition öfverlämna, dock under förbehåll af den rätt en eller annan framdeles kunde visa sig därtill framför T: äga. Och sedan Magistraten numera emottagit berörde Auctions Skilling, varder beloppet deraf, uppgående till behållne Sex Hundrade Sjuttio Rubel 38: kopek Banco assignationer, ej mindre än det därtill hörande Auctions protokoll, här vidfogadt, och hvarhos Magistraten får till närmare upplysning i saken meddela, att stängseln kring plantagen icke är försåld, emedan Magistraten därom ej erhållit föreskrift, och det i öfrigt icke heller torde kunna antagas, att Staden lämnat plantagen till framlidne Lands Höfdingen Friherre Boije, eller Frimurare-Logen, för att densamma ohägnad återtaga äfvensom Magistraten jemväl skolat här närlagde återställa de af T: Magistraten meddelade Originala Handlingarne, oftaberörde plantage angående och torde Magistraten få förvänta behörigt qvittens å förenämde Auctions-Skilling.

J. J. Sn.

Afskrift.

Magistratens bref koncept bok för år 1827.

N:o 1458.
Decemb. 10.
Landshöfdingen.

Jämte det Magistraten vördsammast bort åberopa sitt den 3:dje i denna månad under N:o 1422 till T: ingångne Memorial, angående afträdet af det så kallade Edbomska plantaget till Entrepreneurern för den publike trädgårdsanläggningen härstädes Handlanden Henrik J. Weckman, får Magistraten, i afseende å det närmare gunstige förordnande Tit. kan finna godt meddela, härhos ödmjukast inbeledsaga härvarande fattigvårds Direktion till Magistraten aflåten skrivelse utaf den 6:te i denna månad, rörande bemälte Direktions anspråk å ersättning för den omkring förenämde plantage befintlige stängsel.

År 1828 den 26 April § 2.

Handlanden Johan Henrik Weckman förekom och inlämnade en till Magistraten stäld skrift hvaruti han anhåller att Magistraten måtte förordna Stadsingeniören, att afmäta och utpåla den andel af formans hagen, som komme att afträdas till den publike Trädgårds anläggningen härstädes, på det Handlanden såsom entrepreneur af berörda arbete må kunna, på sätt det härom afslutade kontrakt innehåller, komma i besittning af hela Trädgårds terrainen samt att Magistraten jemväl ville ingå i författning derom, att de uti Edbomska trädgården sistlidne höst försålda men ännu kvarstående fruktträd måtte blifva undanflyttade.

Efter det antecknadt blifvit att Ritningen öfver Trädgårdsanläggningen som nu var till hands, icke upptoge den kanal, som skulle utgöra skillnaden emellan Trädgården och formans hagen tillsades Weckman afträda och

Beslöts:

Som ritningen öfver Trädgårdsanläggningen icke upptager huru stor del af formanshagen komme att till trädgården afgå, så anser Magistraten nödigt, att uti afgående bref hos Kejslerliga Intendent Contoiret anhålla att kanalen å Chartan blefve markerad, hvarefter och sedan sådant skedd närmare förordnas skulle, afsades.

År 1828 den 10 Maj § 8.

Handlanden Henrik Johan Weckman, som åtagit sig anläggningen af publice trädgården här i staden, har uti en den 26 nästlidne April till Magistraten ingifven skrift, anhållit att få den mark som till anläggningen hör, utstakad och afmätt; hvaröfver Magistraten ansett nödigt inhemta herr Intendenten och Riddaren Engels yttrande och sedan herr Intendenten uti memorial den 6 i denne månad afgifvit detta yttrande, innehållande att Weckman af Intendent-Contoiret skulle undfå alla de upplysningar som till Trädgårdsanläggningens bedrivande erfordrades och att hvad disposition af marken beträffade Magistraten derom egde nogsam kännedom; så företogs nu ärendet;

Beslöts:

Att Stads Ingenjören skulle, i närvaro af Stadens äldste Handlanden Kählman, Victualie Handlanden Cavonius och Fabriqueuren Röö, efter ritningen utställa ifrågavarande plan för trädgårdsanläggningen, samt upgå linien som på södra sidan om sagde plan skiljer planen ifrån stadens jord; Hvarom Handlanden Weckman borde underrätta ej mindre förberörde Ingenieur och Äldste, än Herr Intendenten och Riddaren Engel.

År 1828 den 5 November § 3.

Till följe af Herr Landshöfdingens i Länet memorial af den 2 sistl. Oktober blefvo nu de memorialet åtföljande handlingar rörande de besvär Fattigvårds Direktionen hos Hans Kejsarl. Majestät i underdånighet anført i anledning af några arrendemedel i anledning af dödblefne Trädgårdsmästaren Edboms arvingar innehafda plantagemark, tillställde härvid på fogad anstalt tillstädeskomne Smeden Ramstedt, med förständigande att, inom En månad härefter vid vite 20 rubel Silfver hit inkomma med dess till H. K. M:t ställda underdåniga förklaring i saken, samt handlingarna då äfven återlämna.

År 1828 den 10 December § 2.

Efter det Handlanden Sundman och Borgaren Hellman nu jämväl uppkommit, föredrogs och upplästes ett af vice Canslern Herr General Lieutenanten och Riddaren af flere ordnar Thessleff den 22 sistlidne november till Herr Landshöfdingen i Länet aflåtet och sedermera hit remitteradt memorial, hvaruti förmäles att sedan Hans Kejsarl. Majestät i nåder förordnat att en Botanisk Trädgård för Kejsar Alexanders Universitet härstädes komme att anläggas, samt dertill föreslagits, antingen Enkan Lampenii, Grefve Steinheils och Commerce Rådet Gebauers plantager eller ock Sörnäsmarken så har Herr Lieutenanten och Riddaren rörande dessa lägenheter önskat nödiga upplysningar samt uppgift huruvida och på hvad vilkor någon af dessa lägenheter kunde till förstnämnda behof upplåtas.

Efter antecknandet häraf och sedan tjenstförrättande politie Bnrgmäsiaren Ignatius härvid tillkännagifvit att Herr Professoren Sahlberg upplyst honom derom att de öfriga projekterade lägenheterna af akademien ansetts olämpliga till det åsyftade ändamålet, hvaremot vederbörande förenat sig derom att förenämde trädgård tjenligast på Sörnäsmarken borde anläggas, förmälte Stadens Äldste att som denne mark innehölle ett betydligt antal Tunmland jord, och meningen aldrig kunde vara att för Trädgårdsanläggningen begagna hela marken, så ansågo Stadens Äldste sig nu icke kunna härom aflemna något yttrande innan och förrän upplyst blefve på hvad ställe Trädgården ville anläggas och huru många Tunmland jord dertill skulle erfordras.

Härå beslöts att sådant svarsbref som Magistratens Brefbok närmare innehåller skulle uppställas och till Herr Landshöfdingen i Länet expedieras.

Utdrag ur Magistratens bref conseptsbok för år 1828.

N:o 1589.
December 11. 13
Landshöfdingen.

Jemte det Magistraten härhos vördsammast bordt återställa vice Cancellern för Kejslerliga Alexanders Universitetet Herr General Löjtnanten och Riddaren Alexander Thesleffs den 14:de nästvikne November från Tit hitremitterade skrifvelse, angående upplåtande af någon Trädgård eller plantage härstädes för inrättningen af en Botanisk Trädgård för Kejslerliga Universitetets behof, och bland hvilka lägenheter Hans Excellens Generalen m. m. Herr Grefve Steinheil och Trädgårdsmästaren Lampenius Enkas trädgårdar samt Herr Commerce Rådet A. F. Gebauers plantage och den utom staden varande lägenheten å Södernäs udde, såsom dertill lämplige, skola blifvit föreslagne, får efter inhemtade upplysningar i ämnet, Magistraten ödmjukt anmäla, att herr Generalen Grefve Steinheils och Herr Commerce Rådet Gebauers plantager äro Herr Generalens och Commerce Rådets enskilda tillhörigheter, samt att Magistraten och staden, vid sådan beskaffenhet, ej med dessa plantagen, har annan befattning än uppbörden af de vanliga (Köpe fri?) penningarne för den: Enkan Lampenius plantage åter är staden tillhörig och innehafves af Enkan under arrende-rätt hvilket arrende med nästkommande år till ända löper: Och vidkommande sedermera Lägenheterna å Södernäs udde, hvilka likaledes äro staden tillhöriga, har Magistraten i afseende å nermare upplysning om dem, här i ödmjukhet bordt vidfoga behörige utdrag af Magistratens protokoll, rörande utarrenderingen af samma lägenheter; Hvarhos Magistraten ödmjukast bort vid handengifva; det Stadens Borgerskaps Äldste, i hänsigt å de Staden tillydande lägenheterna hörde, under förutsättning deraf, att vederbörande efter hvad bemälte Äldste med säkerhet förmodade, ville hafva den Botaniska Trädgården å Södernäs udde inrättad, förklarade, hurusom de förmente att icke all den å Södernäs udde befintlige mark för ifrågavarande ändamål torde åstundas, och hvarföre Borgerskapets Äldste, innan vidare utlåtande i saken af dem meddelades önskade blifva underrättade, hvilken del af denna mark, och till hvad tunntal i vidd, vederbörande ville för änsagde ändamål begagna.

P. F. I.

F. W. B.

År 1828 den 22 December § 6.

14

För att härå i anledning af Canslers Embetet för Kejslerliga Alexanders Universitetet till Herr Landshöfdingen i Länet aflätne och hit remitterade skrifvelse rörande upplysningars infående om Sörnäs Marken, och de af Hans Exellens Grefve Steinheil, Commerce Rådet Gebauer och Trädgårdsmästarenskan Maria Lampenius innehafvande särskilda plantager vid Gloet, hvilka till Botanisk trädgård blifvit föreslagna, hafva Herr Commerce Rådet Gebauer och Enkan Lampenius blifvit till i dag tillkallade, och förklarade bemälde Herr Commerce Rådet, nu tillstädeskommen, sig nu icke kunna aflemna de önskade upplysningarne, såvida plantagen icke vore honom, utan hans omyndige styfbarn tillhörig; hvaremot extra Copisten Lampenius, som nu från rätten uppsteg å sin moder Enkan Lampenii vägnar, uppgaf Damska Trädgården innehölle 1 Tunnl. 27 Kappland och Nybergiska 6¹/₁₀ Tunnländ jord; men att Enkan Lampenius icke ville under några vilkor

afstå sagde plantager före arrendetidens utgång, som skulle inträffa i slutet af år 1829 hvilket, samt att bref afgått till Hans Exellens Grefve Steinheil med anhållan om uppsyningsars infående, angående Herr Grefvens plantage, antecknades.

Afskrift.

- 15 År 1829 den 6 Oktober, Tisdag, klockan Tio före middagen, sammanträdde in Pleno å Kejsersliga Senatens Economiae Departement: Geheime Rådet och Riddaren Falck, Landshöfdingen Werkelige Kammarherren och Riddaren Friherre Klinkowström, Werkelige Stats Rådet och Riddaren Ladau, Stats Rådet och Riddaren Friherre von Kothen, Stats Rådet och Riddaren Richter, Referendarie Secreteraren och Riddaren Walheim samt Lagmannen och Riddaren Krook.

Öfversten och Riddaren Finkenbergh var af opasslighet hindrad att uppkomma.

Protocollet fördes i underdånighet af undertecknad Cancellist.

Referendarie Secreteraren i Cancellie Expeditionen, Lagmannen och Riddaren Jägerhorn föredrog i underdånighet:

4:o Herr General Guverneuren m. m. Zakrewskys bref dateradt den ^{28 Augusti}/_{9 September} innevarande år jämte Stats Secreteriatets för Finland den 14/26 nästlidne Augusti till Herr General Guverneuren aflätne skrifvelse af innehåll: det Hans Kejsersliga Majestät med afseende å Cancellerns för Alexanders Universitetet i Finland samt Herr General Guverneuren i åmnet gjorda framställningar, funnit godt bifalla, att en å bilagd plancharta utmärkt del af den, enligt Nådigt fastställd plan för Helsingfors Stad till offentlig Trädgårds anläggning derstädes bestämde plats, måtte till inrättande af en Botanisk Trädgård åt Alexanders Universitetet upplåtas, med skyldighet för Universitetet att efter anställande värdering, ersätta de kostnader, hvilka i förstnämnda hänseende å sagde Trädgårdsdel redan kunnat blifva nedlagde. Upplästes: Och skulle Landshöfdingen i Nylands och Tavastehus län, uti afgående bref, om Hans Hejsersliga Majestäts ofvannämnda Nådiga förordnande underrättas, med befallning att detsamma i vederbörlig ordning till verkställighet befordra.

Afskriftens enlighet med protokollet för den 6 Oktober 1829, fördt vid föredragning i K. Sens. Ekon. Departement, intygar, Helsingfors af Finlands Stats arkiv den 31 Oktober 1892.

Theodor Svanström.

Aktuarie.

Afskrift.

Magistratens bref koncept bok för 1829.

Till Landshöfdingen.
 Detta memorial
 afgick den 29:de
 i denna månad
 under N:o 114.

Härhos får Magistraten vördsammast återställa de den 15:de nästvikne December från Herr Landshöfdingen och Riddaren G. Hjärne till Magistraten återremitterade Handlingarne, angående upplåtandet af någon Trädgård eller plantage härstädes till inrättningen af en Botanisk Trädgård för Kejsersliga Alexanders Universitetets behof, och hvarjemte Magistratens ordförande bort anmäla, det Herr Commercerådet Gebauer förmålt sig icke för närvarande kunna bestämma vilkoren för afträdet af den plantage han disponerar, hålst hans omyndige stjufbarns rätt derunder är beroende, men att Herr Commerce Rådet sjelf ville med vederbörande vid Universitetet härom närmare samråda och öfverenskomma.

Trädgårdsmästare Enkan Lampenius har åter förklarar sig icke under något vilkor vilja afstå sin rätt till den i fråga komma af henne innehafda plantage. Och vidkommande slutligen Hans Exellens Herr Generalen m. m. Grefve Fabian Steinheil, från hvilken Magistraten icke förrän nu erhållit svar i ämnet, har Hans Exellens som, jemlikt hvad nu mera är upplyst rätteligen endast under arrenderätt innehar den plantage Hans Exellens härintill begagnat, och hvilken egentligen tillhör afidne Borgaren Henrik Karbergs arvingar, uppgifvit sig vilja afstå samma arrende-rättighet, emot det, att nästlidne och innevarande års arrende afgifter för plantagen med sammanräknade Trehundra Femtio Två Rubel 10 kopek Banco assignationer till ägaren af jorden erläggas.

För öfrigt har Magistraten i ödmjukhet skolat vidhandengifva, det orsaken, hvarföre icke Magistraten, uti dess den 11:te nästlidne December ingångne Memorial i ämnet, omständligare utredde förhållandet, rörande förenämde plantager, var den, att Herr Professorn och Riddaren Doktor Sahlberg för undertecknad tjenstförrättande Borgmästaren muntligen uppgaf, *det Kejsersliga Universitetet aldeles frångått förslaget i hänseende å desse plantager, samt endast ville för den Botaniska trädgården begagna lägenheterna å Södernäs udde.*

År 1830 den 20 Martii § 2. Sid. 176.

Sedan Herr Landshöfdingen i Länet medels skrifvelse, daterad den 17 i denna månad anmodat Magistraten ej mindre att emot insändande bevis låta förbjuda Handlanden Henrik Johan Weckman, som på entreprenad åtagit sig inrättandet af den offentliga promenadplatsen härstädes, att vidare taga den ringaste befattning med den del af samma promenadplats, som af Hans Kejsersliga Majestät i Nåder blifvit till Botanisk Trädgård upplåten, och allaredan genom verkställd utpålning är behörigen utbruten, än att jemväl besörja det värdering öfver Weckmans å sagda del hitintills nedlagde kostnad vid arbetet i afseende å offentlig Trädgårds inrättande, vid första bar mark måtte för sig gå; Så blef Handlanden Weckman, nu tillstädeskommen, inför Påotokollet om innehållet af förenämde skrifvelse förständigad, hvaröfver bevis denom utdrag häraf skall Herr Landshöfdingen tillsändas.

N:o 17.

LANDSHÖFDINGEN

öfver

Nylands och Tavastehuslän.

Helsingfors

Lands Cancellie

Den 16 Juni 1830

N:o 69.

*Till Rektorn vid Kejsersliga Alexanders Universitetet Herr
Professoren och Riddaren Gabriel Hällström.*

Sedan Hans Kejsersliga Majestät enligt Nådigt Rescript den 6:te Oktober sistlidet år i Nåder behagat förordna att en del af den till offentlig Trädgårds anläggning i denne Stad bestämde plats skulle efter upprättad plan Charta afskiljas och till Kejsersliga Alexanders Universitetet upplåtas i afseende å en Botanisk Trädgårds anläggande, med skyldighet för Universitetet att efter anställande värdering ersätta de kostnader hvilka i förstnämnda hänseende å sagde Trädgårds del redan kunnat blifva nedlagde, så har till

underdånigaste följte af detta Nådiga förordnande, behörig värdering å den afskiljde platsen förrättas och hvaröfver Instrumentet Herr Professoren och Riddaren härjämte tillsändes med anhållan att de deruti upptagne 274 Rubel 53 kopek Silfver måtte genom deremotsvarande 823 Rubel 59 kopek Banco Assignationer till mig insändas.

Karl Klick.

Johan Norrmén.

Ofvanstående afskrifts entlighet med den originala skrifvelsen bestyrker: Helsingfors å Kejslerliga Alexanders Universitetets kansli, den 2 December 1892.

Ex officio

Edvin Lindegvist.

Consistorii amanuens.

Rätteligen afskrifvet, bestyrker; Helsingfors, å Kejslerliga Alexanders Universitetets kansli, den 27 September 1894.

Ex officio

Emil af Forselles.

Magistratens prot. den 9 Maji 1827. Sid. 306.

§ 2.

11

Efter det från Hans Kejslerliga Majestäts Respektive Befallningshafvande i Länet till Magistraten ankommit ett så lydande

Memorial.

Sedan Hans Kejslerliga Majestät medelst Nådigt Förordnande angående en publique Trädgårds anläggning i Helsingfors funnit godt i Nåder anslå Fyra Tusende Rubel Banco Assignationer under loppet af fem års tid att till sådant behof användas, samt Hans Kejslerliga Majestät nu jemväl gillat och fastställt hos följande till berörde anläggning uppgjorda ritning; så har Kejslerliga Cancellie Expeditionen till följd af Kejslerliga Senatens derom viktagna Beslut, med förmålan det Intendent Embetet blifvit anbefallt öfver Arbetets verkställighet hafva tillsyn och inseende, anmodat mig att, å anställande offentlig auction till den minstfordrande utbjuda verkställigheten af ifrågavarande Trädgårds anläggning, samt att protocollet deröfver i afseende å anbudens pröfning till Kejslerliga Senaten derefter insända. I anledning häraf ville Magistraten utan tidsutdrägt anställa sagde Entreprenad auction och Protocollet deröfver jemte vanlig borgen för de gjorda anbudan sedan ofördröjligen hit insända, då ock hosgående ritning återsända. Lands Cancelliet i Tavastehus den 14:de April 1827.

G. Hjärne.

Johan Norrmén.

N:o 6 har så väl genom i Finlands Allmänna Tidning införd annonce som i Stadsens kyrka uppläst kungörelse blifvit tillkännagifvet att Entreprenad auction i afseende å utbudning till den minstfordrande af verkställigheten af förberörde Trädgårds anläggning, i dag kl. XI f. m. komme att inför Magistraten anställas; hvarjemte Magistraten uti till Högbemälte Befallnings hafvande aflåten skrifvelse, daterad den 20 sistvikne April hemställt om icke kostnadsförslag vid besagde auction vore af nöden, hvarå under den 23 i ännämde månad till svar meddelas det Magistraten hade att härmed vända sig till Herr Öfverintendenten och Riddaren Engel, hvilken hade uppsigten öfver ifrågavarande Trädgårds anläggning sig anförtrodd och af honom begära det saknade kostnadsförslaget, och enär Magistraten till följd häraf uti skrifvelse anhållit det bemelte T. h. Intendent ville så fort ske kunde låta uppgöra ett dylikt kostnadsförslag och detsamma sedermera före auctionen Magistraten tillhandahålla, har den 2 innevarande månad ifrån h. Intendenten Engel hit ankommit jemte svarbref af efterföljande innehåll.

Embets Memorial!

Till svar å Välloflige Magistratens till mig aflåte Skrifvelse af den 26 sistvikne April, rörande Kostnads förslags, eller någon annan uppgifts erhållande i afseende å den af Hans Kejslerliga Majestät i Nåder anbefallda publique Trädgårds anläggning härstädes, så har jag såvida ett Kostnadsförslag öfver nämnde arbete ej kan uppgöras, i sådant fall författat en uppgift, hvarefter den blifvande speculanten till verkställigheten af berörde arbete bör hafva sig till efterrättelse, hvilken herjemte bifogas utom det att den af Intendentens Contoret författade planritning öfver Trädgårds anläggningen bör vara till noga rättesnöre.

Helsingfors af Kejslerliga Intendentens Contoret den 4 Maj 1827.

C. L. Engel.

En af honom författad uppgift, hvarefter den blifvande Speculanten, vid ofvannämde arbetes verkställande hade sig att rätta.

Sedan kl. numera slagit elfva, så företogs nu den anbefallte auktionen inför öppna dörrar hvarvid efter det flere Speculanter tillstädes kommit för dem upplästes ej mindre h. Landshöfdingens ofvannämde memorial af den 14 och 23 sistlidne April, än herr Intendenten Engels af den 1 dennes och den af bemälte Intendent författade uppgift, som den blifvande Speculanten vid arbetets verkställande borde låta lända sig till efterrättelse hvarutom vederbörande Speculanter, till hvilkas påögnande den hitsände ritningen nu öfverlemnades erinrades alt hvad i memorialet af den 14 April angående Borgens ställande föreskrifves.

Härå och sedan serskilda anbud blifvit gjorde stannade Handlanden Henric Johau Weckman för det lägsta, Sexton Tusende Rb. Banco Assignationer, hvilket för honom afslags; hvarjemte ännämde Handlande inlemnade en behörigen styrkt Borgen för arbetets fullgörande; och förständigades alltså att det öfver den sålunda försiggångna auctionen förda protocoll skulle forderrammast utskrifvas och jemte ritningen samt h. Intendenten Engels omförmälte uppgift tillika med den ingifna borgesförbindelsen till h. Landshöfdingens öfverstyras.

Den 16:de Novemb. 1795. Sid. 1457 Rådhus rätts prot. för 1795.

§ 14.

5 Sedan Magistraten, Stadens äldste och Borgerskapet den 3:dje sistlidne Juni på Helsingfors Stads vägnar, ingått med Frimurare-Samfundet ytterligare arrende contract och därmedelst upplåtit till Samfundet och Logens besittning samt fria disposition de ägor och lägenheter som inom den vid Tavast-Tull och Tölövikens belägna Trädgård finnes, på Tjugufem år räknadt ifrån den tid det förrut med vederbörande upprättade contract sig slutar emot samma årliga arrende summa som då blifvit utsatt, med förbehåll som förberörde prolongations contract innehåller och sedan detta förbehåll och Herr Presidenten i höglof. Kongl. Statscontoiret samt Commendeuren af Kongl. Nordstjerne orden högvälborne Friherre Axel Reuterholm förmedelst utanordnade och till Stads Cassan allordan ifrån Kronan med resterande 5736 RD:r 31 Sk. 9 runst. inbetalte Stadens innevänares i nåder beviljade åkermedel, är högstämt fullgjordt, har Magistraten jämte Stadens äldste, som med djupaste vördnad ärkände denna Nådiga välgärning och förväntade tröst, bordt omständeligare fastställa förromförmälta förlängda öfverenskommelse: Alltså gör Magistraten med Stadens Äldste härmedelst veterligt: Att efter det förromförde Plantage och lägenheter på Stadens jord år 1763 den 11:te Maji, såsom Magistratens sagde års protocol utvisar, blifvit, med de deruti intagne vilkor af Staden arrenderade till framledne Presidenten och Commendeuren, Frikerre Hans Henric Boije, på Femtijo år, som utgår om våren, framdeles infallande år 1813, emot erläggande årlig arrende summa 350 Dal:r R:mt eller Nitton Rd. 21 Sk. runst. till Stads Cassan efter frihets årens utgång, och sedan högbemälte President Friherre Boije, som, enligt Magistratens protocol af den 1:ste April 1767 fått tillstånd, att utvidga plantagen, updragit densamma medelst upprättadt Contract under den 28 April 1773, intaget i Magistratens protocol för den 3 Junii nyss sagde år, till afledne Trädgårdsmästaren Edbom och dess Son nuvarande arrendes afbördande till Stads Cassan ifrån påföljande 1774 års början och emot särskildta vilkor till Presidenten Friherre Boijes rätts innehafvare, det vidt namnkunniga Frimurare-Samfundet samt efter det Magistraten och Samteliga Borgerskapet såsom äfvenbemält är den 3 Junii i år, redan prolongeradt merberörde arrende tid, efter Frimurare Logens önskan; Så varder oftanämde, förlängde arrende-tid på tjugufem år räknade ifrån våren den 11:te Maji 1813, till samma tid år 1838 af denna Helsingfors stads Magistrat jämte Stadens Äldste fast och ståndande förklarad, och Plantagen eller de ägor och lägenheter, hvilka inom den, vid Tavast tull och Thölövikens samt nuvarande hägnaden belägna trä- och kryddgård finnes, uplåten till Frimurare Samfundet och Logens besittning och fria disposition, med förrestadgade vilkor, på utsatt tid, emot årligt betalande, ofvannämde arrende, Nitton Rd 21¹/₃ Sk. i Riksgäld Contoirs Credit—Sedlar, till denna Stads-Cassa: och skall detta beslut samt Contract tillställas Frimurare Logen och högvälborne herr Presidenten och Commendeuren, Friherre Axel Reuterholm.

Tid och Ort förskrifna:

På Helsingfors Magistrats, Stadens äldstes och Borgarskapets vägnar

Fridrich Maltens

G. Lizelles.

Helsingfors Stads prot. för den 3 Juni 1795. Sid 509.

§ 7.

I uppkallade Stadens Äldstes närvaro gaf Politie-Borgmästaren Maltens i sittande 4 Magistrat tillkänna, att Borgerskapets utsedde ombud, Kongl. Secreteraren och translatören högdäde herr Henric Reinhold Gumner genom skrifvelse af den 12 sistl. Maji gifvit vid hand, det han då nyligen ytterligare anhållit hos Presidenten i höglof. Kongl. Stats-Contoiret och Commendeuren af Kongl. Majäst. Nordstjerne orden, högvälborne herr Baron Axel Reuterholm om utbekommande af denna Stads beviljade åkermedel för de åren, som de ännu hos Kronan innestå, Stadens innevånare, isynnerhet de fattigare, till kännbar olägenhet, och som högbemälte herr President och Commendeur funnit billigheten af stadens pretension, samt ärkändt tillika att det vore nu brist på penninge-tillgång. H. herr Baron och Presidenten har dock gifvit hopp, att få, om någonsin möjligt vore, Stadens fordran årsatt, men äskat att Helsingfors Stad ville förlänga sitt, med Frimurare-Logen ingångna contract om några, under arrende upplåtna ägor, hvilket Contract efter några år skall gå till ända. Och som Logen ville blifva tryggad vid omförmälta lägenheters besittning på ytterligare 25 år; så har H. herr Baron, Presidenten och Commendeuren önskat att Staden skulle ingå ett sådant prolongations Contract med förbemälte Samfund.

Efter öfverläggning härom stadnade Magistraten och Stadens äldste i följande enstämmige

Beslut:

Som Frimurare-Samfundet är allmänt känt för dess prisvärda frikostighet emot de nödlidande; så finner Magistratens Ledamöter och Stadens äldste ett lugn inom sig att uppå högvälborne herr Presidentens och Commendeurens, Friherre Axel Reuterholms yttrade önskan, ingå å Helsingfors Stads vägnar med Frimurare-Samfundet ytterligare contract om de af Staden förut till Samfundets besittning arrenderade ägor och lägenheter innom den, vid Tavast-tull och Tölö viken belägna trädgård, hvilka ägor och lägenheter fördenskull varda härmedelst ifrån den tid hvarmed det förr med Samfundet om dem upprättade contract slutar sig, åter på tjugufem års tid upplåtna till Frimurare Samfundets och Logens fria disposition, emot den i förra contractet utstakade och öfverenskomna arrende Summa för hvar år, till denna Stads cassa; men med det uttryckeliga förbehåll, att högbemälte herr President och Commendeur Friherre Reuterholm efter sitt nådiga yttrande om Stadens billiga för berörde anhållan, högstömt befordrar denna Stads innevånarens så efterlängtade som nödtorftiga hugnad genom högvederbörlig anordning på Stadens hos Kronan innestående åkermedel samt deras redbara och fulla utbetalning till Staden med det första; med hvilka vilkor och icke annors, detta beslut och contract blifver på utfäst sätt gällande och skall sedan å Stadens vägnar, af dess ombud herr Kongl. Secreteraren och Translatören Gumner, höga vederbörande tillställas.

Tid och ort förskrifna

På Helsingfors Magistrats och Stadens äldstes samt Borgerskapets vägnar.

Magistr. prot. d. 22:dra Aug. 1827. Sidan 621.

§ 1.

Actuarien Sältin anmälte att handlanden H. J. Weckman i dag inlemnad en skrift till Magistraten ställd, hvilken nu föredrogs och upplästes och hvaruti han förmåler sig

nu vilja göra början med arbetet å den publique Trädgårds anläggningen härstädes; men som Edbomske Arfvingarne icke vilja lemna marken innan de blifvit för densamma betalte, så anhåller Handlanden att Magistraten härom ville ingå i författning. Häröfver

Beslöts.

Att ofvanberörde Skrift skulle remitteras till Låne Medels förvaltnings Commissionen med anmodan att derom ingå i skyndsam författning; som antecknades.

Magtstr. prot. för den 1 Dec:r 1827. Sidan 1284.

§ 18,

Vid skedd öfverläggning angående den såkallade Edbomska plantagens afträdande till en publique Trädgårds anläggning beslöts till Sådan Skrifvelse som Magistratens brefbok närmare innehåller

Magistr. prot. den 3:dje dec. 1827. Sidan 1291.

§ 7.

Efter det ej mindre Entreprenören för den publique Trädgårds anläggningen här i staden Handlanden Johan Henric Weckman än Smeden Anders Engström såsom gift med afledne Trädgårdsmästaren Edboms efterlemnade enka och förmyndaren för bemälda Trädgårdsmästares efterlemnade omyndiga barn, Smedsmästaren Carl Ramstedt på kallelse nu företrädt, förmälte Engström och Ramstedt att de ännu icke till Handlanden Weckman afstått den så kallade Edbomska plantagen, såvida den bestemde lösen icke blifvit till dem afliqviderad, utan skall Landshöfdinge Embetet uti till Ränfefria Låne medelsförvaltnings Commissionen aflåten skrifvelse, tvertom inhiberat utbetalningen af sagda ersättning.

Handlanden Weckman svarade i anledning af honom gjorde frågor, att de å aucion försålda hus, deraf Weckman jemväl inropat åtskilliga ännu kunde få stå kvar ett års tid utan hinder för Trädgårds anläggningen, att arfvingarne finge bo kvar uti de af dem nu begagnade rum till nästa vår, då de borde afflytta och tillika afträda plantagen till Weckman, hvarvid han förmente några Magistrats personer böra närvara; samt slutligen att det omkring sagde plantage befintelige Stakett skulle utan någon ersättning åtfölja plantagen och tillika med jorden till Weckman afverlemnas; och förenade vederbörande nu sig derom att Edbomska arfvingarne finge bo kvar intill barmark nästinstundande vår, då de borde afflytta och till Weckman öfverlemna plantagen; dock att Entreprenören dessförinnan i minsta måtto icke hindrades i anläggningsarbetet och anhöllo arfvingarne för öfrigt att dem måtte förhjelpas till undfäende af den bestämde ersättningen, hvartill de ansågo sig så mycket mera berättigade, som de också genast vore beredvillige att afträda plantagen; hvilket samt att allt detta skulle till Herr Landshöfdingen i Länet inberättas, antecknades.

Magistratens prot. d. 8:de Decemb. 1827. Sidan 1316.

§ 7.

Wid det nu Fattigvårds Directionen till Magistraten aflåte memorial af den 6 dennes angående bland annat gjord pretention å hägnader omkring den såkallade Edbomske plantagen föredrogs, så beslöts att sådan berättelse i ämnet skulle till herr Landshöfdingen i Länet afgå, som Magistratens brefconceptbok närmare innehåller,

Enligt Magtstr. prot. för d. 10 Nov:r 1827. Sidan 1102.

§ 3

utarrenderades den Weckmanska plantagen på 10 års tid räknadt från 1827 års början, 10 med det uttryckliga vilkor att i händelse större eller mindre del deraf i afseende å Stadens reglering, eller till andra ändamål tarfvades det åläge den blifvande arrendatorn sagde del genast afträda, emot ett i förhållande dertill skeende afdrag ifrån den utfästade arrende summan — — — — —

Hans Kejslerliga Majestäts Utslag på de besvär ej mindre Föreståndarene för Fattigvården här i Staden, än Smeden A. Engström, såsom gift med affidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms Enka samt Förmyndaren för Edboms efterlämnade omyndige barn, Smeden C. Ramstedt, hvar för sig, i underdånighet anført, öfver Landshöfdingens i Nylands och Tavastehus Län, den 18 sistlidne Junii meddelade Utslag, rörande såväl affidne Trädgårdsmästaren Edboms arfvings gjorda ansökning att nu genast utbekomma hela den dem i Näder tillagde ersättning för afträddandet af deras å arrende innehafde, samt till allmän Trädgård och promenad plats upplätne plantager, Väster om Unionsgatan i denna Stad, såsom ock Fattigvårds Directionens emot nämnde arfvingar anmälde påstående, att af berörde ersättnings summa utfå obetaladt arrende för i frågavarande plantager: — Deruti Besväranderne om ändring i underdånighet anhållit, hvaröfver vederbörande blifvit hörde och sig förklarar, samt Landshöfdingen med affordradt underdånigt utlåtande inkommit. Gifvet, uti Kejslerliga Senaten för Finland och Dess Economie Departement i Helsingfors den 9 December 1828.

Hans Kejslerliga Majestät har i Näder låtit dessa underdåniga besvär, med dertill hörande handlingar, Sig föredragas, och dervid inhemtat: Att sedan Hans Kejslerliga Majestät, genom Nådigt Utslag af den 19 September 1826, fastställt Landshöfdingens i Nylands och Tavastehus Län den 31 förutgångne Martii gifna Utslag, hvarigenom Trädgårdsmästaren Edboms arfvingar, i enlighet med Låne Medels Förvaltnings Commissionens här i Staden den 13 September 1825 vidtagne Beslut, i och för afträddandet af ofvannämnde utaf dem på arrende innehafde plantager, blifvit tillagd en ersättning af Fem Hundrade Rubel Banco Assignationer för hvarje år, som af Arrende tiden, hvilka utgingo den 11 Maj 1838, kunde återstå enär dessa plantager komme att bemäldte arfvingar frångå, hvarutom de för undanflyttningen af deras å nämnde plantager uppförde hus och byggnader skulle erhålla Ett Tusende Sjuttio Åtta Rubel Tjugu Fem kopek berörde mynt, så har påstående blifvit gjordt, af Edbomske arfvingarne att genast och på en gång oafkortadt med Fem Tusende Rubel Banco Assignationer utfå i fråga varande arrende ersättnings medel, räknadt ifrån den 11 Maj 1828 till samma dag år 1838, samt af Fattigvårds Directionen i Helsingfors att af berörde medel få lyfta Ett Tusende Ett Hundrade Rubel, svarande emot det arrende Edbomske arfvingarne för den ännu återstående arrendetiden borde till Fattigvården för meranämde plantager erlägga; och har Landshöfdingen, efter det vederbörande blifvit i saken hörde och målet i öfrigt haft den omgång handlingarne närmare utvisa, genom dess nu öfverklagade Utslag sig utlåtitt: att hvad först anginge Fattigvårds Directionens yrkade rättighet att af den Trädgårdsmästaren Edboms arfvingar tillagde Arrende ersättning utbekomma dess uppgifna fordran, så emedan Edbomske arfvingarne densamma bestridt samt jemväl företett en af Målaren J. F. Schieldt, Hattmakaren G. Fagerström, Urmakaren A. M. Dreijer och Spegel, Fabriqueuren C. G. Sjöberg, den 29 Januarii innevarande år ingången proprieborgen för hvad Fattigvårds Directionen tilläfventyrs framdeles kunde förklaras berättigad att hos Edboms arfvingar utbekomma; ty och då enligt Lag, det ostridiga ej finge uppehållas för det stridiga, komme ock Fattigvårds Direktions omförmälte påstående att förfalla; Directionen

dock obetaget att särskildt vid vederbörlig Domstol sitt fordrings anspråk emot bemäldte arfvingar styrka och utföra. Widkommande åter aflidne Trädgårdsmästaren Edboms arfvingars anhållan att genast utfå hela den för plantagerne bestämda arrende ersättning; så alldenstund Låne Medels Förvaltnings Commissionen utredt att meningens af Commissionens omförmäldte, i grund af verkställd värdering, den 13 September 1825 fattade Beslut vore, det Edbomska arfvingarne endast hvarje år ägde uppbära Fem Hundrade Rubel Banco Assignationer, ifrån det plantagerne dem frångått till arrendetidens utgång år 1838; alltså och då Låne Medels Förvaltnings Commissionens rörande den bestämda ersättningen meddelade Beslut, ej mindre genom Landshöfdingens än Hans Kejsrerliga Majestäts ofvanberörde Utslag, blifvit utan någon förändring gilladt, ty borde äfven sagde Beslut, i afseende å sättet till utbetalningen af arrende ersättnings summan, tjena vederbörande till efterrättelse, hvaremot hela den för husflyttningen fastställda ersättning genast skulle utbetalas, så fort Edbomska arfvingarne styrkt sig hafva åbyggnaden från plantagen afflyttat.

Hvad sålunda förelupit och handlingarne vidare innehålla, har Hans Kejsrerliga Majestät i Nådigt öfvervägande tagit: Och som Låne Medels Förvaltnings Commissionens ofvannämnde, den 13 September 1825 vidtagne, af Landshöfdingen den 31 Mars 1826 och Hans Kejsrerliga Majestät den 19 September berörde år fastställde Beslut, uttryckligen innehåller, att aflidne Trädgårdsmästaren Edboms arfvingar för den återstående arrende tiden af i frågavarande plantager, borde undfå en årlig ersättning af Fem Hundrade Rubel Banco Assignationer; Alltså och då Besväranderne icke heller i öfrigt å någondera sidan anfört skäl, som kunna föranleda till ändring af Landshöfdingens öfverklagade Utslag, pröfvar Hans Kejsrerliga Majestät godt låta vid samma Utslag bero. Det vederbörande till underdånig efterrättelse länder.

I Hans Kejsrerliga Majestäts Höga Namn,

Dess tillförordnade Senat för Finland:

*A. H. Falck.
Gustaf Ladau.
J. Walheim.
A. Finkenbergh.*

*V. Klinkowström.
G. v. Kothén.
Carl Fredr. Richter.*

Lars Jägerhorn.

*Utslag uppå aflidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms arfvingars m. fl.
underdåniga besvär.*

Kejsrerlige Åbo Hof Rätts i Storfurstendömet Finland Utslag på de besvär, Smeden Anders Engström, såsom målsman för sin hustru Elisabeth Engström och, å hennes med dess förre man aflidne Trädgårdsmästaren Fredric Edbom i lifstiden aflade barns vägnar, anfört öfver Kämner-Rättens i Helsingfors Stad den 4 September förlidet år afsagde Utslag, hvarigenom Kämner Rätten förkastat Engströms invändning om berörde Stads Låne-medels-Förvaltnings-Commissions hörande uti den af Fastigvårds Directionen emot Engström i förenämnde egenskap instämnda tvist, deri Fattigvårds Directionen såsom f. d. Frimurare-Samfundets rättsinnehafvare, yrkat att Trädgårdsmästaren Edboms Sterbhus delägar, hvilka, emot en årlig arrendesumma af sextio sex Riksdaler trettio två skillingar Svenska Riksgälds Sedlar, haft sig bemälda Samfunds besittningsrätt till de väster om

Unionsgatan i Helsingfors anlagda plantager uppdragen, måtte åläggas att, oaktadt de sin arrende rätt till Staden, emot en af Lånemedels-Förvaltnings Commissionen bestämd ersättning, afträdt, icke dess mindre till Fattigvårds Directionen utbetala omförmälde arrendesumma, ej allenast för de redan förflutna åren 1828 och 1829, utan också för de öfriga åtta år, hvarpå Edboms sterbhus delägares arrende-Contract dessutom lydde; Deruti Smeden Engström om ändring anhållit, hvaröfver Fattigvårds Directionen blifvit hörd och sig förklarar: Gifvet i Åbo, den 14 Julii 1830.

Kejsrerlige Hof Rätten har låtit besvären med dertill hörande handlingar Sig föredragas, och finner den emot Trädgårdsmästaren Edboms Sterbhusdelägare i ofvan anfordrat måtto anställda rättegång sådana saken nu förete sig, röra Helsingfors Stads rätt; hvarför Kejsrerlige Hof Rätten och pröfvar rättvist ogilla och upphäfva Kämner Rättens öfverklagade preliminaire Utslag och ålliga bemålde Rätt att, då målet derstädes å nyo anmäles, vidtagna författning derom, att Lånemedels Förvaltnings Commissionen, som vid afhandlingen om i fråga varande plantages afträdande till Staden, företrädt den sammans ställe, varder i saken hörd, samt derefter med målet lagligen förfara, utan hinder af omförmälte härigenom undanröjdade Utslag. År och dag förut skrifne.

På Kejsrerlige Åbo Hof Rätts vägnar:

Carl Fagerström.

I. P. Winter.

Torsten Molander.

Utslag på Smeden Anders Engströms besvär.

Afskrift ur Magistratens bref konceptbok för år 1830.

N:o 290.
Martii 11.
Landshöfdingen.

Efter emottagningen den 14:de November sistlidne år af Tit. den 9:de i samma månad under N:o 78 till Magistraten aflåten Högtärad Skrifvelse, angående den till Botanisk trädgård för Kejsrerliga Alexanders Universitetet härstädes bestämda platsens afskildande från Stadens offentliga Trädgårdsanläggning m. m., blef Handlanden H. J. Weckman, som vid entreprenad-Auction åtagit sig planeringen af sistsagde trädgårds mark, den 16:de i ånsagde månad inför Magistratens protokoll om innehållet af berörde skrifvelse förständigad, och Stadens Ingenieur, Ingenieur vid General Landtmäteri Contoret Simon Grönlund, samma dag skriftligen anmodad att, så fort ske kunde, den ifrågakomna förrettningen företaga. Hvilket, i följd af Tit. den 6:te innevarande Martius till Magistraten aflåtna gunstlige skrifvelse, N:o 13, Magistraten ödmjukast inberätta bordt, äfvensom Magistraten här skolat vidfoga Ingenieuren Grönlunds till Magistraten ingifna Memorial i ämnet, som utreder, att utstakningen af den Bottaniiska trädgårdsplatsen i nästlidne December månad uti vederbörandes öfvervaro blifvit på marken verkställd, men att, så vida marken då redan vore tillfrusen, samt med snö betäckt, värderingen af den kostnad Handlanden Weckman å nyssnämnde trädgårdsplats nedlagt, icke i sammanhang med omförmälte utstakning kunde för sig gå, utan måste till instundande tjenligare årstid uppskjutas.

N:o 342.
Martii 26.
Landshöfdingen.

I följd af Tit: den 14:de innevarande Martii under N:o 20 därom till Magistraten aflåten Högtärad Skrifvelse, är Handlanden H. J. Weckman, som vid Entreprenad

auktion åtagit sig inrättandet af den offentliga promenadplatsen härstädes, inför Magistratens protokoll förständigad, att icke vidare hafva den ringaste befattning med den del af samma promenad-plats, som af Hans Kejsersliga Majestät i Näder blifvit till Böttanisk trädgård upplåten, Och får Magistraten härhos, genom utdrag af protokollet, ödmjukast insända bevis häröfver. Skolande i öfrigt Magistraten icke underlåta, att så begå, dett behörig värdering af den kostnad Handlanden Weckman å nästomförmälta del af Promenadplatsen härförinnan nedlagt, med första bar mark varder värkställd.

N:o 677.

Juni 11.

Landshöfdingen.

Jämte det Magistraten ödmjukast bordt åberopa sina den 11:te sistlidne Martii under N:o 290 och den 26 i samma månad under N:o 342 till Tit. ingångna Memorial, rörande den till anläggningen af Böttanisk Trädgård för Kejsersliga Alexanders Universitetet härstädes bestämde del af den för inrättningen af en offentlig promenadplats utsedda mark, m. m., får Magistraten här i ödmjukhet vidfoga af vederbörande förrättningsmän upprättade Instrument öfver värderingen af den kostnad Handlanden H. J. Weckman, som i egenskap af entrepreneur åtagit sig ombesörjandet af sistsagde anläggning, i sådant hänseende å förstberörde till Kejsersliga Universitetet upplåte andel af platsen nedlagt.

Justerades.

Utdrag ur Helsingfors Stads Ränfefria Låne-Medels Förvaltnings Commissions Protocoller för År 1825.

Pag. 4.

§ 2.

- 7 Kejsersliga Nybyggnads Comiténs under den 31 nästlidne Januarii aflåte Memorial, hvarigenom Commissionen anmodas att så fort det sig möjiligen göra låter, till bemälte Comité inkomma med uppgift å den ersättning som anses ega rum och kommer att utbetalas för afträdandet af de Vester om Unions Gatan belägne och af aflidne Trädgårdsmästaren Edboms Sterbhus delägare under arrende innehafvande Plantager med derå befintlig åbyggnad, samt den del af den så kallade Borgare hagen, hvilken jemte sagde Plantager innefattar den terrain, hvarest, i öfverensstämmelse med plan-Chartan öfver denne stad, en allmän Trädgård och Promenadplats komma att inrättas; skolande Commissionen för öfrigt jemväl undersöka beloppet af arrende summan för de år som af arrendetiden ännu kunna återstå; hvilket till iakttagande antecknades.

Pag. 11:

§ 4.

Efter det aflidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms Enka, Elisabeth Edbom, i anledning af Kejsersliga Nybyggnads Comiténs den 31 sistlidne Januarii till Commissionen aflåte och i Protocollet för den 21 derpåföljande Februarii till innehållet intagne Memorial, till i dag kallad att vid Commissionen sig infinna, företräde lemnats och berörde

Memorial för henne blifvit uppläst, angående afståndet af den utaf henne på arrende innehafvande, vester om Unions Gatan belägna Plantage som, jemte en del af den såkallade Borgare hagen kommer att upplåtas för inrättandet af en allmän Trädgård och Promenadplats, samt tillfrågad om hon kunde behörigen styrka arrende rättigheten till ifrågavarande plantage; så och jemte det Enkan Edbom afgaf underrättelse derom, att hon innehafver blott en del och att en annan del deraf under namn af Westmanske plantagen, skall vara upplåten på arrende åt hennes afidne svägers, Eric Edboms omyndige arvingar, för hvilka victualie handlanden härstädes Elias Cavonius vore utsedd Förmyndare, inlemnades utaf henne Magistratens här i Staden meddelte särskildte Protocolls Utdrag af den 1 April 1767 och 16 November 1795, af hvilka, utaf det förstnämnde inhemtades: att ifrågavarande Plantage till hela dess vidd och tillstånd att densamma utvidga, emot vissa vilkor varit upplåten åt numera afidne Presidenten och Commendeuren, Friherre Hans Henric Boije, samt af det sednare eller 1795 års Protocolls Utdrag, att bemälte President och Friherre redan förut eller år 1763, emot erläggande 350 daler koppar mynt eller 19 Riksdaler 21 skillingar 4 runstycken, derå erhållit Femtio års arrende frihet, som om våren år 1813 utgått, och att merbemälte President och Friherre derefter, medelst upprättat contract, under den 28 April 1773 till afidne Trädgårdsmästaren Eric Edbom och dess son, nu mera jemväl med döden afgångne Trädgårdsmästaren Eric Edbom, emot förenämnde arrendes afbördande till Stads Cassan, ifrån påföljande 1774 års början och emot särskildte vilkor, till meranämnde Presidents och Friherres rätts innehafvare Frimurare Samfundet uppdragit ifrågavarande Plantage, samt sluteligen att Magistraten förlängt arrende tiden derå på Tjugufem år, räknadt ifrån den 11 Maji 1823 till samma tid 1838 att af Frimurare Samfundet och Logens besittning emot förenämnde stadgade vilkor derunder disponera; Och som Commissionen genom de i förestående mätto inhemtade upplysningar icke erhållit kännedom derom uppå hvad grunder och vilkor Plantagen af Enkan Edbom innehafves; alltså tillfrågades hon ytterligare, om uti hennes värjo funnos, såsom i omnämndt afseende oundgängligen af nöden ej mindre ofvanberörde Contract af den 28 April 1773, än någon annan af hennes afidne man i listeligen för säkerheten af arrenderättigheten gjord afhandling; derå Enkan Edbom sade sig icke innehafva några vidare dertill hörande handlingar, lofvande dock, uppå tillsägelse, närmare härom undersöka ibland de efter hennes man i förvar hafvande Documenter. Enkan Edbom lemnades derpå afträde, och i Commissionen öfverlades till följande

Beslut.

Nästkommande Måndag den 21 i denne månad, Klockan 3 efter middagen, skulle Enkan Edbom sig åter vid Commissionen infinna, för att närmare styrka arrenderättigheten till ifrågavarande plantage, hvilket å inkallandet för Enkan Edbom afsades, hvarefter och sedan hon afträdt, vidare beslöts: att till närmare utredning i saken victualie Handlanden Cavonius, såsom förmyndare för afidne Trädgårdsmästaren Eric Edboms oförsörjda Barn, skulle genom Commissionens Waktmästare kallas att sagde dag och tid vid Commissionens Sammanträde sig infinna, äfvensom, vid då tillika skeende öfverläggning om den till ofvanberörde Trädgårds och promenadplats inrättning jemväl ifrågakomne Borgare hagens afstående, såsom underlydande Stadens disposition, Bref till vällofliche Magistraten afgå, med anmodan att utse och förordna behörigt Ombud som dervid Stadens rätt och bästa bevaka.

In fidem

Carl Joh. Jung.

1825 den 21 Martii Klockan 3 efter middagen närvarande uti Låne Medels Förvaltnings Commissionen: Ordföranden, Herr Commerce Rådet Lindeberg samt Ledamöterna Herr Capitainen Sundman, Tolags Bokhållaren Ramstedt, Handlanderne Brofeldt och Stier samt Snickaren Lindholm.

Protocollet fördes af underskrefven Commissionens Secreterare.

Pag. 14.

§ 1.

8 Uppå Låne Medels Förvaltnings Commissionens, enligt dess i Protocollet för den 17 i denne månad under 3 § vidtagne Beslut, till Wälloflige Magistraten härstädes sagde dag aflätne skrifvelse, deri Magistraten anmodats utse ombud att i dag tillstädeskomma för att vid frågan rörande ersättning för afträdandet af ej mindre de Vesterom Unions Gatan belägne och af aflidne Trädgårdsmästaren Edboms sterbhus under arrende innehafvande plantager, än den del af den såkallade staden tillhörige Borgare hagen, som jemte sagde Plantager kommer att upplätas till plats för inrättandet af en allmän Trädgård och promenad plats, Stadens rätt bevaka, hade här nedanintagne svar ankommit, sålunda lydande:

Memorial.

Rådmannen J. Lampa är af Magistraten utsedd, att i egenskap af Ombud för Staden vid Lof. Låne Medels Förvaltnings Commissionens den 21 dennes skeende sammanträde tillstädes vara för att bevaka Stadens Rätt i frågan rörande ersättning för afträdandet af de Wester om Unions Gatan belägne och af aflidne Trädgårdsmästaren Edboms sterbhus delegare under arrende innehafvande plantager samt en del af den så kallade Borgarehagen, som jemte berörde plantager kommer att såsom en allmän Trädgård och Promenade-plats begagnas: Hvilket med anledning af Lof. Commissionens den 17:de innevarande till Magistraten aflätne skrifvelse i ämnet, Magistraten härmedelst vid handen gifva bordt.

Och som anläggningen af förberörde Trädgård och Promenade-plats afser förskömandet af denna nejd till Stadens gemensamma nytta och nöje, så, och då upplåtandet till detta ändamål af Stadens donerade jord, icke innebär någon abalienation deraf, får Magistraten till följd af derom, i samråd med Borgerskapets äldste fattads beslut, tillika förklara, att något påstående om ersättning för hvad af Borgare hagen i omförmält afseende kommer att användas, af Staden icke göres. Helsingfors Rådhus den 19 Martii 1825.

På Magistratens vägnar

J. A. Logrén.

Bergenklinga.

Herr Rådmannen Lampa, uppå efterfrågan tillstädeskommen företrädde, och, sedan ofvanintagne Memorial blifvit uppläst, tillspordes om han emot Magistratens och Borgerskapets äldstes uti ämnet fattade Beslut hade något att anmärka, derå Herr Rådmannen förklarade, att då denne Stadens ifrågavarande donerade Jord begagnas på sätt förenämndt är, hade han deremot icke något att erinra; men i händelse dermed annorlunda i en framtid komme att förfaras, ansåg Herr Rådmannen att Magistraten borde taga densamma under disposition; hvilket antecknas skulle.

Pag. 16.

§ 2.

Efter det Handlanden Cavonius enligt Commissionens, vid den 17: i denne månad hållit sammanträde fattade Beslut, blifvit kallad att i dag inför Commissionen sig infinna,

annäls vara tillstådes kommen och företrädt, samt genom auktions och Adress Kammarrens härstädes af honom nu inlemnade Auktions Protocoll af den 28 September, 7, 14 och 28 October 1819 öfver aflidne Trädgårdsmästaren Eric Edboms jemväl aflidne Enkas såväl försålda lösa egendom såsom ock återstående arrende tiden till tvänne af henne i lifstiden å arrende innehafvande plantager med tvenne Källrar, underrättelse derom inhemtats, att Cavonius vore tillförordnad Förmyndare för bemälte aflidnas efterlemnade Barn, blef han tillfrågad om arrende rättigheten för Edbomske arfvingarne till ifrågavarande plantager kunde styrkas, derå Cavonius inlemnade här nedan intagne handlingar af följande ordalydelse:

„År 1799 den 16 Martii är emellan underskrifne tillförordnade Directeurer af Frimurare Logens Cassa förvaltning och Trädgårdsmästaren Eric Edbom, följande Contract slutadt och afhandladt

1:o) Sedan nu Frimurare Logen, enligt den högtärade Rådhus Rättens Protocolls Utdrag af den 16 November 1795 erhållit Tjugufem års Prolongation å dess ägande rättighet till den af aflidne Herr Presidenten m. m. Baron H. H. Boije under den *5:te Maij 1773 öfverlemnade Trädgårds* Plantagie belägen vid Tavaste Tull i den så kallade Formanshagen, så vela Wij, i grund af det den 28 April 1773 emellan aflidne Herr Presidenten m. m. Baron Boije samt Trädgårdsmästaren Eric Edbom och dess äfven aflidne Fader upprättade Contract, till alla delar utstaka, vidare behålla Trädgårdsmästaren Eric Edbom vid arrendet deraf, och upplåtes honom nu härigenom sagde Plantagie till bruk och nyttjande på bästa sätt, under all den tid som Frimurare Logen, enligt ofvannämnde Rådhus Rättens Protocolls Utdrag, äger att deröfver disponera, börandes han Eric Edbom utom erläggandet till Frimurare Cassan, för sagde Prolongerade tid, af den i förra Contractet betingade årliga arrende Summa Sextiosex R:r 32 s. likaledes till denna stads Cassa utbetala den öfverenskomna årliga afgiften med Trehundrade Femtio dahler kop.:mt eller Nitton R:r 5 s. 4 rst. åliggandes det äfven Trädgårdsmästaren Edbom att sist inom en tid af åtta år uti ofta nämnde Plantagie, plantera minst Trehundrade stycken Diverse fruktträn något hvarje år af den utsatte tiden; likaledes på därtill sig passande tjenlige ställen förse Plantagen med alléer af vackra och bättre sorter vilda trän, och sist noga tillse att den skogsbacke som ligger till höger om stora gången åt sjön till, icke varder uthuggen.

2:o) Arrendatoren åligger sluteligen att vid afträdet, återleverera såväl åbyggnaderna, som alla Inventarie persedlar, i det stånd alltsammans befants enligt upprättadt och vederbörligen qvitteradt Inventarium af den 28 April 1773.

3:o) Men brister Arrendatoren eller dess rättsinnehafvare uti något af de uti detta eller dess förra afslutade Contract utfästa vilkor, så anses alla med honom upprättade Contracter till sin kraft och verkan förfallne. Helsingfors Ut supra

Gust. v. Gustofskij. Lars Jägerhorn. F. A. Melan. H. J. Govenius.

Med förestående Contract förklarar mig till alla delar nöjd.

Eric Edbom.

Affidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms enka, Elisabeth Edbom, hvilken vid Commissionens sammanträde den 17 innevarande uti 4 § af det dervid förde protokoll

fattade Beslut, blifvit antydd att i dag sig infinna för att närmare styrka arrende rättigbeten till det af henne innehafvande och till afstående ifrågakomne Plantage, företrädde och sade sig, uppå tillfrågan icke funnit någre vidare än de af henne tillförene derom inlemnade och under ofvannämnde § till innehållet intagne handlingar, hvarefter Ordföranden, Herr Commercerådet Lindeberg, som emellertid under tiden varit sorgfällig att inhemta tillförlitelig kännedom på hvad grunder och vilkor ifrågavarande Plantage af bemälte Edboms arfvingar innehafves, anmälte, att det annorstädes lyckats honom härom finna närmare utredning genom här nedanintagne behörigen styrkte afskrifter, af följande ordalydelse:

3 „År 1773 den 28 April, är emellan undertecknade följande Contract slutadt och afhandladt.

1:mo Sedan Trädgårdsmästaren Eric Edbom med berömvärd flit, omsorg och träget arbete under de sist framflutne åhren försatt den af mig ifrån Linda upptagne Plantagen uti det stånd, att af densamma framdeles med säkerhet väntas nytta och inkomst, så finner jag Hans Henric Boije det vara billigt och skäligt, att låta Mäster Erik Edbom uppå dess ålderdom, tillika med dess Son Eric Edbom som uti Plantagiens iståndsättande dehltagit, njuta frukt och nytta af deras nedlagde möda och arbete på följande sätt: att jag upplåter och förarrenderar till dem uti deras lifs eller den arrende tid som jag efter slutadt Contract bör vara innehafvare af sagde Plantage till Bruka och nyttja uppå bästa sätt de gitta emot en årlig betingad arrende Summa till mig eller min rätts innehafvare af Tolfhundrade dahl:r Kop:rmt oberäknat den afgift af Trehundrade Femtio dahl:r Kop:rmt som ifrån nästkommande 1774 års början skall till denne stadens högädle Magistrat erläggas, enligt dess Protocolls Utdrag af den 11 Maji 1763; Blifvande således hela arrende sunman årligen Ett Tusende Femhundrade Femtio dahl:r Kop:rmt.

2:do öfverlemmes desse arrendatorer till nyttjande och Bruk de uppå åtföljande af oss å ömse sidor underskrefne förteckning upptagne Inventarie persedlar, hvilka uti lika godt och nöjaktigt stånd framdeles böra underhållas och vid afträdet aflemnas eller efter det å sagde Förteckning påsatte priset Contant gäldas.

3:o. De vid Plantagen nu befintliga åbyggnader och stängsel, uppgå hvilka äfven en å ömse sidor underskrefven Beskrifning nu är upprättad, skola arrendatorerne icke allenast underhålla till alla deklar, utan också, sedan de af ålder förfalla, eller af annor händelse förloras skulle, åter ånyo uppbygga, så att de vid skeende afträde kunna uti lika godt och brukbart stånd aflemnas.

4:o. Så länge sagde arrendatorer uti alla delar uppfylla föreskrefne vilkor, så skola de också vara förvissade om en orubbad Besittning af denna plantage så till jord som åbyggnad; hvarföre jag också härmed förklarar mig icke äga rättighet att till någon annor öfverdraga den rätt jag deri innehafver, än med förbehåll, af föreskrefne vilkor, i anseende till Edboms och dess Sons bibehållande, obrottslige efterlefnad och fullgörande.

Som jag Eric Edbom finner uti förestående Contract mig hafva njutit mitt Nådiga herrskaps hulda omsorg för mig och mina barns torftiga bärgning, så förklarar jag och min Son Eric Edbom att till alla delar fullgöra hvad i Contractet så vähl om arrende som öfriga skyldigheter föreskrifvit är. Hvilket allt med namns underskrifter försäkras. Helsingfors Ut supra.

H. H. Boije.

Eric Edbom
Fadren.

Eric Edbom
Son.

Såsom närvarande vittnen underskrifva.

Carl Joh. Jägerschiöld,

H. J. Grundström,

Såvida jag emot erhållit valuta redan i dag afstått min besittning och nyttjorätt af ofvannämnde Trädgård och Plantage till Barnhuset här i Staden; så transporterar jag äfven detta Trädgårdsmästare arrende Contract på bemälte Barnhus med förbehåll att Trädgårdsmästaren Edbom och dess Son må thervid bibehållas. Helsingfors den 5:te Maji 1773.

H. H. Boije.

Förteckning

uppå de vid Plantagen i Helsingfors befintlige Inventarie persedlar och deras värde efter öfverenskommelse; upprättad den 28 April 1773 och af oss undertecknade underskrift och godkiändt,

1. Wallack svart om 15 år g.	90:—
— — — — —	— — — — —
— — — — —	— — — — —
1. Hackelse Kista med Kuif	3:—
	Summa 511: 25

H. H. Boije.

Eric Edbom
fadern

Eric Edbom
son

Beskrifning

uppå de vid Plantagen i Helsingfors befintliga hus och Byggnader, neml:n

1:o En rödfärgad byggning, med en stuga och Kammare samt ett afplankat Con-
toir i förstugan, uppsatt år 1763, under brädtak, med spis och Bakugn i Stugan samt
spis och Kakellugn i Kammaren, med timrad trappa utanföre.

2:do En rödfärgad flygel Byggnad på Gården under brädtak, hvarutinnan är ett
vagnshus samt stall för 3:ne Hästar och Fähus för 3:ne Koor, med skulle ofvan uppå.

3:o En ofärgad Byggnad mitt emot af lika storlek, hvarutinnan är en stor och
en mindre Boda.

4:o Ett drifhus med Kakellugn och 8 stora fönster med sina luckor, samt en
välfld Källare under med Dörr, lås och gångjern.

5:o En stor murad Rofgrop, att förvara Rötter och annat uti

6:o 18 st. Drif- och Kall-Bänkar.

7:o Stängsell omkring plantagen som består af Bystvärk.

H. H. Boije.

Eric Edbohm
fadern.

Eric Edbohm
son.

Såsom närvarande vittnen underskrifva

Carl Joh. Jägerschöld.

H. J. Grundström.

Likalydande med de af Trädgårdsmästaren Edbom innehafvande Originalerne intyga

H. J. Weckman.

Joh. Lampa.

Efter uppläsandet hvaraf och sedan Enkan Edbom på tillfrågan lemnat upplysning derom, att Förmyndare för hennes omyndiga Barn icke vore tillförordnad, lemnades henne afträde under det Commissionen öfverlade och

Beslöt:

Att i morgon en provisionell besigtning af Commissionens Ledamöter, Tolags Bokhållaren Ramstedt, Handlanden Brofeldt och Borgaren Broström skulle förrättas å ej mindre den af Enkan Edbom invid Tavaste Tullen innehafvande Trädgård, än de derstädes befintelige åbyggnader, hvarefter Commissionen nästkommande Måndag den 28 i denne månad Klockan 3 efter middagen till sluteligt afgörande ville ärendet företaga; och åläge Enkan Edbom, vid talans förlust, besörja derom, att Förmyndare för hennes omyndiga Barn till sagde dag blefve utsedd och tillförordnad, för att i afseende å deras rätts bevakande jemte Enkan Edbom då tillstädes komma; hvilket allt efter inkallandet för henne afsades, — afträdde.

Pag. 29.

§ 3.

Wid den till följe af Låne Medels Förvaltnings Commissionens den 21 i denne månad under 4 § fattade Beslut, af Commissionens Ledamöter Tolags Bokhållaren Ramstedt, Handlanden Brofeldt och Borgaren Broström dagen derefter eller den 22 derpå följde förrättade Provisionelle besigtning å ej mindre den af affidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms Enka Elisabeth Edbom under arrende innehafvande invid Tavaste Tullen härstädes belägne Trädgård och Plantage, med en del af de derå befintelige åbyggnader, än de derstädes Edbomske arvingarne tillhörige Bonings och Uthus, hade, enligt en af Tolags Bokhållaren Ramstedt deröfver nu inlemnad Promemoria befunnits som följer.

Trädgården med dess fruktträn och stängseln kring Plantagen jemte 18 stycken drif- och Kallbänkar, som af snö varit öfvertäckte, hade icke kunnat tagas i besigtning.

På arrende af Edbomske arvingarne innehafvande åbyggnader:

1:o En rödfärgad byggnad under brädtak, bestående af en stuga och kammare samt förstuga med ett deruti afplankadt Contoir, timrad trappa och förstuguqvist; stugan försedd med spis och kakelugn samt Kammaren med kakelugn.

2:o En rödfärgad flygel byggnad på Gården, äfven under brädtak, hvaruti befunnits inrättadt 1 vagnshus, stall för 3:ne hästar och fähus för 3:ne kor, samt skulle ofvan uppå.

3:o En ofärgad byggnad, bestående af en större och mindre Boda, den förstnämnde deraf försedd med en stor ugn, en inmurad större Kypre tvenne pannor äfvensom en präss, för Färgeri anlagde.

4:o Ett drifhus med Kakelugn och 8 stora fönster jemte dertill hörande Luckor samt en hvälfd Källare derunder, försedd med dörr, lås och gångjern; och

5:o En stor af Gråsten murad Grop för Rothväxters förvarande. Edbomske arvingarne tillhörige hus och åbyggnader.

1:mo 2:ne kamrar, en större och en mindre, den förstnämnde försedd med tvenne fönster och Glaserad Kakelugn samt den sednare med ett fönster och dylik Kakelugn.

2:do 1 stuga med Spis och 1 Badstuga med ugn, hvardera försedd med 1 fönster.

3:o En Lider Byggnad på norra sidan af ofvanberörde flygel Byggnad, hvaraf $\frac{1}{3}$ del skall af arrendatorn blifvit tillbyggd.

4:o Ett Lider af Bräder beläget på norra sidan af ofvannämnde ofärgade Byggnad.

5:o En Byggnad på Gårdsplan, bestående af en sal med 3:ne fönster och Kakelugn af Tegel, tvenne Kamrar, försedde med hvar sitt fönster och Kakelugn, ett Kök med tvenne fönster och Köksspis.

6:o Ett litet Drifhus, hvilket, såsom af snö betäckt, icke kunnat besigtigas.

7:o En Grop af Bräder, med Dörr, Lås och Gångjern; samt

8:o Ett litet Lusthus.

Dessutom skall ofvannämnde Gråstens Grop af Edbomske arfvingarne blifvit förlängd med dylik sten, fyra famnar i längd och fyra i bredd samt uppå densamma af dem uppförd En Tobaks Lada af Bräder, 12 famnar lång och fyra famnar bred.

In fidem

Karl Joh. Jung.

Pag. 35.

§ 4.

Sedan affidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms Enka, Elisabeth Edbom till i dag inkallad, samt Smeden Carl Ramstedt, såsom utsedd Förmyndare för hennes omyndige Barn, företråde lemnats, anmälte Enkan Edbom, att hon numera, vid närmare efterseende hade funnit såväl det af affidne Presidenten Friherre Boije under den 28 April 1773 med jemväl affidne Trädgårdsmästaren Eric Edbom och dennes äfven med döden afgångne son Eric Edbom i listiden upprättade Contract, såsom ock de af den förstnämnde då tillika upprättade Förteckningar öfver ej mindre Inventarii persedlar och åbyggnader som af honom till bemälte Trädgårdsmästare upplåtits, och hvilka originalehandlingar nu inlemnades och upplästes, samt vid derunder tillika anställd collationering befunnos ord ifrån ord lika lydande med de uti Commissionens Protocoll för den 21 i denne månad deraf intagne afskrifter. Enkan Edbom blef af Ordföranden härpå tillfrågad huru mycket hon fordrade i afträde för den af henne innehafvande Trädgård och Plantage, men då hon nu förklarade sig icke kunna derom afgifva något yttrande, anhöll Förmyndaren Ramstedt, som ansåg utlåtandet härom, då de omyndiges framtida bästa derpå hufvudsakligen berodde, fordra ett längre eftersinnande, om Fjorton dagars anstånd med detsammes afgifvande. Wederbörande fingo derpå afträda och Commissionen öfverlade till följande

Beslut.

Som ifrågarande ärende vore af den beskaffenhet att det fordrade skyndsamt afgörande, så kunde Commissionen dermed icke längre uppskjuta än till nästkommande Måndag den 4 instundande April, då det ålåge Enkan Edbom och Smeden Ramstedt att åter vid Commissionen Klockan tre efter middagen sig infinna, för att uppgifva hvad de fordra i ersättning för afstående af ifrågarande Plantage; hvilket å inkallandet för vederbörande afsades.

In fidem.

Carl Joh. Jung.

1825 den 4 April Klockan 3 efter middagen, närvarande uti Låne Medels Förvaltnings Commissionen: Ordföranden Herr Commerce Rådet Lindeberg, samt Ledamöterna, Capitainen Sundman, Tolags Bokhållaren Ramstedt, Handlanden Brofeldt och Borgaren Broström.

Wid Protocollet undertecknad Commissionens secreterare.

Pag. 36.

§ 1.

Protocollerne för den 17, 21, 24 och 28 sistlidne Martii justerades.

Pag. 36.

§ 2.

Handlanden Cavonius hvilken uti 3 § af Commissionens Protocoll för den 28 näst-
vikne April blifvit anmodad att i dag vid Commissionen sig infinna försedd med de i sagde
§ upptagne handlingar, rörande arrende rättigheten m. m. till den del af Edbomske Plan-
tagen som nu innehafves af afidne Trädgårdsmästaren Wessmans Sterbhuss delägare, före-
trädde och afgaf underrättelse derom att berörde handlingar ifrån Rådstufvu Rättens ar-
chiv härstädes icke kunnat erhållas ehuru Cavonius desamma derifrån reqvirerat; anhål-
lande likväl Cavonius såsom Förmyndare för bemälte afidne Wessmans omyndiga Barn
att den förut af honom å sine pupillers vägnar fordrade ersättningen för afståendet af
arrende rättigheten till berörde Plantage, måtte med 201 Rubel Banco Assignationer för
året dem tillerkännas, helst Cavonius förmodade att något hvad Plantagens skötsel och
vidmagthållande beträffade, icke blifvit försummadt. Handlanden Cavonius fick derpå af-
tråda, under det i Commissionen öfverlades och

Beslöts:

Då Commissionen i saknad af nödige handlingar icke än hade sig bekant uppå
hvad vilkor Wessmanske arfvingarne innehafva ifrågavarande Plantage, skulle till närmare
utredning derom Bref uppsättas och till Vällofige Magistraten afgå, med anhållan om
delfående af berörde handlingar, hvarefter Commissionen framdeles ville angående den
fordrade ersättningen för afträdandet af Plantagen sig yttra; hvilket å inkallandet för
Handlanden Cavonius afsades.

Pag. 37.

§ 3.

Enligt Commissionens den 28 sistlidne Martii vid dess då hafde Sammanträde
fattade beslut, hade Smeden Ramstedt såsom Förmyndare för afidne Trädgårdsmästaren
Fredric Edboms omyndige Barn sig i dag vid Commissionen infunnit för att afgifva be-
stämdt yttrande hvad han å sine pupillers vägnar fordrar i ersättning för afträdandet af
de utaf bemälte Edboms arfvingar uppå arrende innehafvande plantager; Och ansåg för-
myndaren uppå tillfrågan härom dem böra för de *Tretton år som arrende rättigheten
dertill än fortfar godtgöras, utom för undanflyttningen af de derå dem tillhörige be-
fintelige åbyggnader, i ett för allt med Åtta Tusende Rubel Banco Assignationer*; med
anledning hvaraf Commissionen

Beslöt.

Alldenstund Commissionen i brist af nödige handlingar ännu saknade fullkomlig
upplysning ej mindre om arrende rättigheten till ifrågavarande plantager, än huruvida
Edbomske arfvingarne fullgjort de dem till Trädgårdsskötseln åliggande skyldigheter; för-
denskull kunde Commissionen nu icke angående den fordrade ersättningen sig utlåta, utan
komme framdeles, sedan ofvanberörde erforderlige upplysningar inhemtats, sluteligt utlå-
tande härom att meddelas; hvilket för Smeden Ramstedt, som under öfverläggningen varit
aftrådd, å inkallandet afsades.

Pag. 38.

§ 4.

I Commissionen öfverlades och

Beslöts:

Att en Berättelse skulle uppsättas och till Kejsrerliga Nybyggnads Comitén insän-
das, innehållande ej allenast underrättelse om de af Commissionen vidtagne åtgärder i

afseende å Edbomske Plantagernes m. m. upplåtande till en allmän Trädgård och Promenad plats utan ock uppgift på de hinder som mötte för sluteliga afgörandet härmed, äfvensom upplysning om hvad af Commissionen till afhjelpande deraf blifvit tillgjordt; hvarom Commissionens Secreterare anmodades besörja; som antecknades.

Pag. 79.

§ 4.

Till följd af derom den 8 i dene månad fattadt Beslut, hade dagen derefter eller den 9 dennes besigtning å de uti Edbomske Trädgården befintelige Fruktrån m. m. blifvit förrättad af Ordföranden, Herr Commerce Rådet Lindeberg samt Ledamöterna Handelsmannen G. M. Brofeldt, Snickaren Lindholm och Borgaren Broström, hvarvid enligt en vid besigtningen uppräddad nu inlemnad förteckning, befunnits som följer:

1:o	Uti täppan på Södra sidan af Gården, äppeltrån st.	14
2:o	Uti den såkallade äppel Trädgården d:o	55
	Körsbärstrån	10
3:o	Wid södra ändan af byggningen, äppeltrån	11
4:o	Uti stora Promenade Trädgården d:o d:o	68
	— ditto — ditto — körsbärs ditto	3
	— ditto — ditto — krikon ditto	3
5:o	Uti Bänkträdgården Äppeltrån	2
	— ditto — ditto — körsbärs ditto	2
	— ditto — ditto — plommon ditto	2
6:o	Uti Tull Trädgården Äppeltrån	142
	— ditto — ditto — körsbärs ditto	25
	— ditto — ditto — krikon — ditto	17
	Utom en hop telningar	
		Summa 354 st.

Dessutom skall, enligt hvad af Herr Commerce Rådet Lindeberg uppgafs, uti Trädgården finnas planterade några vilda Trån; och hade Enkan Edbom vid besigtningen anhållit, att trenne år förut blifva underrättad derom när Plantagen till den tillämnade Trädgårdens och Promenade Platsens anläggning kommer att afstås. Emedan Commissionen i dag icke ansåg sig medhinna bestämma den ersättning hvartill Enkan Edbom för afträddandet af Plantagen kunde anses berättigad, uppsköts dermed till Commissionens nästa sammanträde nästkommande Fredag; som antecknades.

Pag. 85.

§ 2.

Wid den af Låne Medels Förvaltnings Commissionen, enligt dess i Protocollet för den 12 i denne månad under 6 § intagne Beslut, den 13:de derpå följde verkställda besigtning å afidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms arfvingar tillhörige här nedan intagne hus och åbyggnader, hade befunnits som följer:

1:o Tvenne Kamrar under ett tak, tillsammans 14 alnar i längd, af hvilka den ena Kammaren är 9 och den andra 6 alnar bred, samt 5 alnar höga, försedde med 2:ne gröna glaserade Kakelugnar, 5 fönsterlufte och 2:ne dörrar.

2:o En stuga med badstuga under ett brädtak, brädbeslagen, 15 $\frac{1}{2}$ alnar lång, 9 $\frac{1}{2}$ alnar bred och 4 $\frac{1}{2}$ alnar hög med 2:ne fönster, 2:ne dörrar, 1 Köksspis och en Badstugu ugn.

3:o Ett Lider af Bräder med Brädtak, 10 alnar långt, 14 alnar bredt och 6 alnar högt, försedt med en dubbel Dörr.

4:o Ett Lider af Bräder med Brädtak, innehållande 6 alnar i längd, 15 alnar i bredd, på ena sidan $4\frac{1}{2}$ och på den andra $3\frac{1}{2}$ alnar högt, försedt med dubbel dörr.

5:o En Byggnad af Stock med Brädtak, 23 alnar lång, $11\frac{1}{2}$ alnar bred och $5\frac{1}{2}$ alnar hög, bestående af 1 sal, 2:ne Kamrar och Kök, af hvilka rum salen är Tapiserad Väf- och Kamrarne med pappers tapetter, försedd med 7 fönster lufter, 5 dörrar, 3:ne Kakelugnar och 1 Köpsspis.

6:o Ett drifhus, $10\frac{1}{2}$ alnar långt, 3 alnar bredt och 3 alnar högt med torftak; och

7:o En Grop fordrad med Bräder och försedd med dubbla Dörrar, 18 alnar lång, $3\frac{1}{2}$ alnar bred och 3 alnar djup.

Kommande värdering af kostnaden till undanflyttning af ofvanintagne hus och åbyggnader vid Commissionens nästa sammanträde att förrättas; som antecknades.

In fidem

Carl Joh. Jung.

Pag. 89.

§ 3.

- 9 Till följe af Commissionens vid dess sednaste sammanträde den 15 i denne månad under 2 § fattade beslut, företogs nu värdering i afseende å bestämmandet af den kostnads ersättning som komme att tilldelas affidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms arfvingar för undanflyttningen af de dem tillhörige hus och åbyggnader, uppförde å deras uppå arrende innehafvande Wester om Unions Gatan belägne Plantager, hvilka jemte Kejsrerliga Nybyggnads Comiténs under den 31 nästlidne Januarii affätne Memorial borde upplåtas till plats för en allmän Trädgård och Promenadeplats, i enlighet med följande deröfver upprättade

Wärderings Instrument.

		Banco Assignat.	
		Rub.	kp.
1:mo	Tvenne Kamrar under ett tak, tillsammans 14 alnar i längd, den ena 9 och den andra 6 alnar bred samt 5 alnar höga, försedda med 2:ne Glaserade Kakelugnar, 5 fönsterlufter och 2:ne dörrar. Nedtagas och uppsätts med 42 dagsverken, å 1 Rubel 25 kopek	52. 50	
	Nedtagning och uppsättning af 2:ne Kakelugnar	30. —	
	6 Lass Lera å 50 kopek Lasset	3. —	
	4 ditto Sand å 25 d:o	1. —	
	5 Fönsters och 2:ne dörrars uttagning och insättning å 1 Rubel	7. —	93 50
2:o.	En Stuga med Badstuga, under ett Brädtak, Brädbeslagen, $15\frac{1}{2}$ alnar lång, $9\frac{1}{2}$ alnar bred och $4\frac{1}{2}$ alnar hög, med 2:ne fönster, 2:ne dörrar, 1 köksspis och 1 badstugu ugn Till nedtagning och uppsättning deraf anses åtgå 76 dagsverken å 1 Rubel 25 kopek	95. —	
	Nedtagningen och uppsättningen af Köksspisen och Badstuguugnen tillsammans	45. —	
	5 Lass Lera å 50 kopek	2. 50	
Transport		142. 50	93 50

	Transport	142. 50	93	50
	20 Lass Sand à 25 kopek	5. —		
	2:ne Tunnor Kalk à 2 Rubel	4. —		
	2:ne Fönsters och 2:ne dörrars uttagning och insättning à 1 Rubel	4. —	155	50
3:o.	Ett Lider af Bräder med Brädtak, 10 alnar långt, 14 alnar bredt och 6 alnar högt försedt med dubbel dörr. Nedtages och uppsättes med 24 dagsverken à 1 Rubel 25 kopek	— . —		30
4:o.	Ett Ditto af Bräder med Brädtak, 6 alnar i längd och 15 alnar bredt, 4 $\frac{1}{2}$ alnar på ena och 3 $\frac{1}{2}$ på undra sidan högt med dubbel Dörr. Att nedtagas och uppsätts med 16 dagsverken à 1 Rub. 25 kopek	— . —		20
5:o.	En Byggnad af Stock, med Brädtak, 23 alnar lång, 11 $\frac{1}{2}$ alnar bred och 5 $\frac{1}{2}$ alnar hög, bestående af 1 Sal, 2:ne Kamrar och Kök, af hvilka rum Salen är tapetserad med Wäf- och Kamrarne med pappers tapetter samt Byggnaden i öfrigt försedd med 7 fönsterlufter, 5 dörrar, 3:ne Kakelugnar och 1 Köksspis. Nedtages och uppsättes med 150 dagsverken à 1 Rubel 25 kopek	187. 50		
	3:ne Kakelugnars nedtagning och uppsättning à 15 Rubel . . .	45. —		
	Köksspis — ditto — ditto	30. —		
	9 Lass Sand à 25 kopek	2. 25		
	5 ditto Lera à 50 ditto	2. 50		
	3 Tunnor Kalk à 2 rubel	6. —		
	Uttagningen och insättningen af 7 fönsterlufter och 5 dörrar à 1 Rubel	12. —		
	Försämring af Tapetter och målning	20. —	305	25
6:o.	Ett Drifhus, 10 $\frac{1}{2}$ alnar långt, 3 alnar bredt och 3 alnar högt med torftak Till nedtagning och uppsättning deraf upptages 12 dagsverken à 1 Rubel 25 kopek	— . —		15
7:o.	En grop, inredd med Bräder, 18 alnar lång, 3 $\frac{1}{2}$ alnar bred och 3 alnar djup, försedd med dubbla dörrar. Till inredningens nedtagning och uppsättning å annat ställe anses fordras 18 dagsverken à 1 Rubel 25 kopek	— . —		22 50
8:o.	En Torklada af Bräder under Brädtak, 36 alnar lång, 12 alnar bred och 6 alnar hög. Under Lagan är anlagd en grop, murad af gråsten, hvilken till begagnande varit upplåten åt Edbomske arvingarne samt af dem blifvit utvidgad med dylik sten 12 alnar i längd, 10 alnar i bredd och i djuplek 3 $\frac{1}{2}$ alnar. Till nedtagningen och uppsättningen af Ladan anses fordras 50 dagsverken à 1 Rubel 25 kopek	— . —		62 50
	Uti ersättning för Gropens utvidgande upptages	90. —		
	För 40 Lass sand, som dervid pröfvas åtgått à 25 kopek lasset samt 12 Tunnor Kalk à 2 Rubel Tunnan	10. — 24. —		124
	Transport kostnad och försämring af virket.	— . —	250	—
Summa Flyttnings Kostnads ersättning			1078	25

Hvarefter och som Commissionen vid anställd besigtning å de af Edbomske arfvingarne å arrende innehafvande Plantager inhemtat att de hvad Trädgårdens skötsel samt Fruktträdens plantering m. m. beträffar fullgjort de dem, enligt vid Commissionen företedde Contracter åliggande skyldigheter, företogs det af Kejsrerliga Nybyggnads Comitén Låne Medels Förvaltnings Commissionen jemväl anbefalde bestämmande af den ersättning hvartill bemälte arfvingar kunde anses berättigade för de år som af arrendetiden till sagde plantager återstå enär desamma dem frångå; men som vid pröfningen deraf skiljaktighet i meningarne uppstod emellan Ordföranden och Kommissionens närvarande Ledamöter; alltså skreds dervid till omröstning, då desse sednare funno med all billighet öfverensstämmande att merbemälte arfvingar borde i afträde derföre *ärligen erhålla 500:de Rubel Banco Assignationer, hvaremot* Ordföranden, Herr Commerce Rådet Lindeberg ansåg för sin del 300:de Rubel berörde mynt för året dem endast böra tilldelas; Om hvilket Commissionens Beslut Edbomske arfvingarne skulle vid Commissionens nästa sammanträde underrättas, och hvarom Bref, med bifogande af Värderings Instrumentet, der- efter kommer att till Kejsrerliga Nybyggnads Comitén insändas; som antecknades.

Pag. 98.

§ 5.

Aflidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms Enka Elisabeth Edbom, hvilken jemte hennes omyndige Barns Förmyndare, nu frånvarande, Smeden Carl Ramstedt till denne dag i nedannämndt afseende blifvit kallade, företrädde och underrättades derom att Låne Medels Förvaltnings Commissionen vid den 30 sistlidne Augusti anställd pröfning af den kostnads ersättning som bemälte aflidnes arfvingar böra tillfalla så väl för afträdet af de utaf dem uppå arrende innehafvande Wester om Unions Gatan belägne Plantager, hvilka enligt Kejsrerliga Nybyggnads Comiténs den 31 sistlidne Januari aflätne Memorial, komma att upplåtas för inrättandet af en Allmän Trädgård och Promenade plats, som för undanflyttningen af deras derå uppförde hus och åbyggnader, funnit godt tillerkänna merbemälte arfvingar i afträde för Plantagerna för de år som af arrende tiden dertill, hvilken enligt med Frimurare Logen under den 16 Martii 1799 upprättadt och jemväl vid Commissionen företedt Contract den 11 Maji 1838 utgår, kunna återstå enär desamma dem frångå, en årlig ersättning af Femhundra Rubel, samt för undanflyttningen af berörde hus och åbyggnader, enligt deröfver upprättadt Värderings Instrument Ett Tusende Sjuttioåtta Rubel 25 kopek, allt Banco Assignationer; och som Commissionen utaf ofvanåberopade Contract jemväl inhemtat, att till Edbomska arfvingarne tillika med Plantagerne upplåtits åtskilliga hus och åbyggnader jemte inventarier att af dem under arrendetiden begagnas, emot åliggande skyldighet att ej allenast åbyggnaderne jemte alla Inventariipersedlar vid afträdet återleverera i det stånd de vid deröfver den 28 April 1773 upprättadt och behörigen qvitteradt Inventarium befunnits; alltså erinrades Enkan Edbom om denne Edbomske arfvingarne åliggande skyldighet. Emot hvad Commissionen sålunda beslutit anmälte Enkan Edbom missnöje; med anledning hvaraf henne lemnades underrättelse derom, att besvär deröfver finge uti Kejsrerliga Nybyggnads Comitén anföras inom åtta dagar efter häraf erhållen del; och skulle alltså Utdrag af detta protocoll jemte afskrift af Commissionens ofvanberörde Värderings Instrument, för att besvären vidfogas, Enkan Edbom meddelas; derå hon afträdde; Kommande för öfrigt Kejsrerliga Nybyggnads Comitén om hvad Commissionen sålunda beslutit, genom afgående skrifvelse att underrättas och Värderinas Instrumentet tillika att insändas; som antecknades.

Pag. 99.

§ 6.

I Commissionen öfverlades och

Beslöts:

Att emedan Westra delen af Edbomske Plantagen som innehafves af affidne Trädgårdsmästaren Eric Edboms omyndiga Barn, jemväl kommer att upplåtas för anläggandet af den tillämnade Allmänna Trädgården och Promenad platsen och hvarå arrende tiden, enligt hvad af de i Commissionen företedde handlingar inhemtats, utgår om hösten år 1826 ty ansåg Commissionen bemälte arfvingar, i händelse Plantagen dässförinnan komme att dem frångå, böra godtgöras med Tvåhundra En Rubel Banco Assignationer, beräknadt för året, hvilken summa, enligt hvad jemväl upplyst blifvit i arrende derföre betalts; hvarom Kejsrerliga Nybyggnads Comitén skulle uti Commissionens i nästföregående § åberopade afgående skrifvelse underrättas.

In fidem

Carl Joh. Jung.

N:o 11.

Pag. 137.

§ 2.

Ifrån Herr Landshöfdingen i Tavastehus, hade till Låne Medels Förvaltnings Commissionens afgifvande förklaring följande utaf Trädgårdsmästare Enkan Elisabeth Edbom och hennes omyndige Barns Förmyndare, Smeden Carl Ramstedt, till Kejsrerliga Nybyggnads Comitén ställd besvärsskrift blifvit insänd, hvilken upplästes och lydde sålunda:

Tit.:

Missnöjde med Låne Medels Förvaltnings Commissionens härhos i ödmjukhet bilagde beslut af den 13 sistlidne September, hvarutinman ersättningen för Edbomske arfvingarnes uppå arrende innehafvande Plantager blifvit i afträde beviljad en årlig summa af 500:de Rubel för återstående arrende tid, samt 1,078 Rubel 25 kopek för undanflyttningen af arfvingarnes uppå nämnde plantage uppförde åbyggnader; få vi till ändrings vinnande uti Commissionens nu öfverklagade Beslut hos Kejsrerliga Nybyggnads Comitén i djupaste ödmjukhet anföra.

Då ifrågavarande Jord tillträdtes utaf arftagarenes Farfars fader, kunde hon icke, enligt den tidens jordhäfd, vara till sådan grad uppodlad, som densamma nu mera genom otrolig möda och dryg kostnad befinnes: hvadan första arrende innehafvaren sökte vinna den möjligen längsta tid till återfående af egne och hans Efterträdares utlagde penningar. Denna beräkning ingår alltid i alla Kontrakter af samma natur.

Hvilken Uppskattnings Methode Commissionen följt öfver en till 7 Tunnelands vidd inom Stadens territorium belägen, uppodlad Trädgårdsjord med derå befintlige 350 st. större och mindre fruktbarande träd, hvilkas afkastning per medium årligen stiger till 100 Rubel, den öfriga Trädgårds jorden lefvererar vanligen: Kål för 1,300 Rubel, 125 tunnor Potatis å 3 rubel per Tunnan, 375 Rubel, 4 L ä Pepparrot å 5 Rubel, 200 Rubel, Morötter för 100 Rubel, 50 tunnor Kålrötter å 3 Rubel, 150 Rubel, diverse Grönsaker för 300 Rubel, eller tillsammans 2425 Rubel, hvilka sammanlagde med revenuun af de fruktbarande träden utgöra en årlig inkomst af 2525 Rubel Banco Assignationer är så mycket oförenligare med uppskattningar af detta slag, som erfarenheten visat, att Stadsjord alltid stiger uti värde som Landsjord förlorar och att förhållandet med den sistnämnda verkligen så är, lærer ej behövas af oss ledas i bevis.

Som Edbomske arfvingarne, efter hvad i ödmjukhet nyss blifvit anfördt, uti årlig

afkastning utaf den dem nu frångående Trädgårdsjorden påräkna emellan 2 å 3000:de Rubel; så synes Commissionens utsatte afträdes summa 500 Rubel vara allt för ringa upptagen, äfven om alla Onera vid Trädgårdsjordens skötande upptagas till 1525 Rubel, vi anhålla fördenskull i djupaste ödmjukhet att Commissionens beslut i så måtto ändras, att afträdes summan ökas med 200 Rubel årligen för den återstående tiden af Kontraktet.

Beträffande åter flyttnings kostnaden för åbyggnaderne, så oaktadt densamma är allt för liten för nämnda hus, hvilka i årlig hyra randerar 500 Rubel Contant och ägarene dessutom begagna ett större antal rum och uthus än hvad som äro uthyrde; anse arftagarene sig likväl någorlunda belätne dermed, så framt deras uti förestående punkt ödmjukast begärte tillökning villfares.

Öfvertygade det Kejsarliga Nybyggnads Comiténs åsigt i ersättningsfrågan för afträdande hus och jord lika opartiskt betraktar det Allmännas som den enskildte medborgarens rätt; våga underskrifne hoppas en billig ändring uti Commissionens beslut, då vi med tillfredsställelse att hafva uppfyllt vår pligt emot omyndige Barn kunna med glädje skåda i deras framtid hvilken vi med bästa förstånd sökt göra lycklig, och hvarföre de vid mognare år och med samlad större erfarenhet skola säga: I hafven handlat väl:

Med djupaste vördnad och högaktning framhärde

Tit:

Allerödmjukaste
tjenare tjänarinna
C. Ramstedt *Lisette Edbom.*
Förmyndare.

Å hvilken besvärsskrift följande sålydande Resolution var tecknad.

Resolution;

Häröfver ville Låne Medels Förvaltnings Commissionen sig härstädes skriftligen förklara och desse handlingar tillika hit återställa inom en månad efter delfäendet. Lands Cancelliet i Tavastehus den 8 November 1825.

G. Hjärne.

Johan Norrmén.

Efter uppläsandet häraf

Beslöts:

Om ock den uppodlade jorden af Edbomske plantagerne innehåller den af Besväranderne uppgifne 7 Tunnelands vidd, hvarom Commissionen dock saknade tillförlitelig kännedom, ansåg likväl Commissionen, med afseende derå, att åringen så väl af jorden som frukträden icke alla år är lika förmonlig och lönande änskönt möjeligen en del år derifrån kunnat påräknas den afkastning Besväranderne uppgifvit, den åt Edbomske arvingarne föreslagne årliga ersättningen af Femhundra Rubel Banco Assignationer, för de år som af arrende tiden till Plantagerne återstå enär desamma dem frångå, vara i förhållande till inträffande mer och mindre bördige år lämpad; och skulle den Commissionen öfver besvären affordrade förklaring i enlighet härmed uppställas och till Herr Landshöfdingen i Tavastehus jemte besvärs handlingarnes återsändande, öfverstyras.

*Utdrag ur Helsingfors stads Räntefria Låne Medels Förvaltnings Commissions
Redovisning för År 1829.*

Litt. A.

Förteckning öfver Tomter och Gårdar inlöste af Låne Medels Förvaltnings Commissionen för År 1829

1829			B:co Assig nation	
			Rubel	kop.
Januari	24	Till Trädgårdsmästaren F. Edboms arfvingar, första årets ersättning för afträdde såkallade Edbomske Plantagen, enligt anordning och Qvittance N:o 1	500	—
Oktober	29	Till Timmerman H. J. Lantz Tomte ersättning för halfva tomten N:o 104 i Norra Qvarteret, 450 qvadrat alnar, å 12 kopek per alen, enligt Anordning	54	—
Summa			554	—

Helsingfors Räntefrta Låne Medels Förvaltnings Commissions Cassa Contoir den 31 December 1829.

G. W. Sundman.

Litt B.

Förteckning öfver Husflyttnings-Kostnads ersättningar, utbetalte af Låne Medels Förvaltning Commissionens Cassa År 1829

1829			B:co Assig nation	
			Rubel	kop.
Januari	24	Till F. Edboms arfvingar, Husflyttnings Kostnads ersättning från Edbomske Plantagen, enligt Anordning och Qvitto N:o 2	1078	25
Maji	15	Till Sophia Åström Husflyttnings ersättning för Mjölaren Mat. Åströms åbyggnader från Estnäs backen, enl. Ditto N:o 18	85	—
Juli	7	Till Snörmakaren F. Schildt, Husflyttnings ersättning från ofria Tomten N:o 57 i Norra Qvarteret, enl. ditto . N:o 31	716	25
"	31	Till Commerce Rådet J. H. Heidenstrauch, flyttnings ersättning för sjöbodar och Bålverk, enl. ditto N:o 37	1324	50
October	29	Till Timmerman H. J. Lantz, Husflyttnings ersättning från halfva Tomten N:o 104 i Norra Qvarteret, enl. ditto . N:o 66	160	—
Summa			3364	—

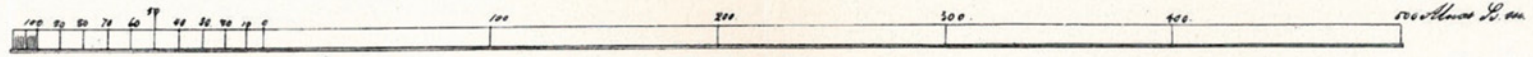
Helsingfors Räntefria Låne Medels Förvaltnings Commissions Cassa Contoir den 31 December 1829.

G. W. Sundman.

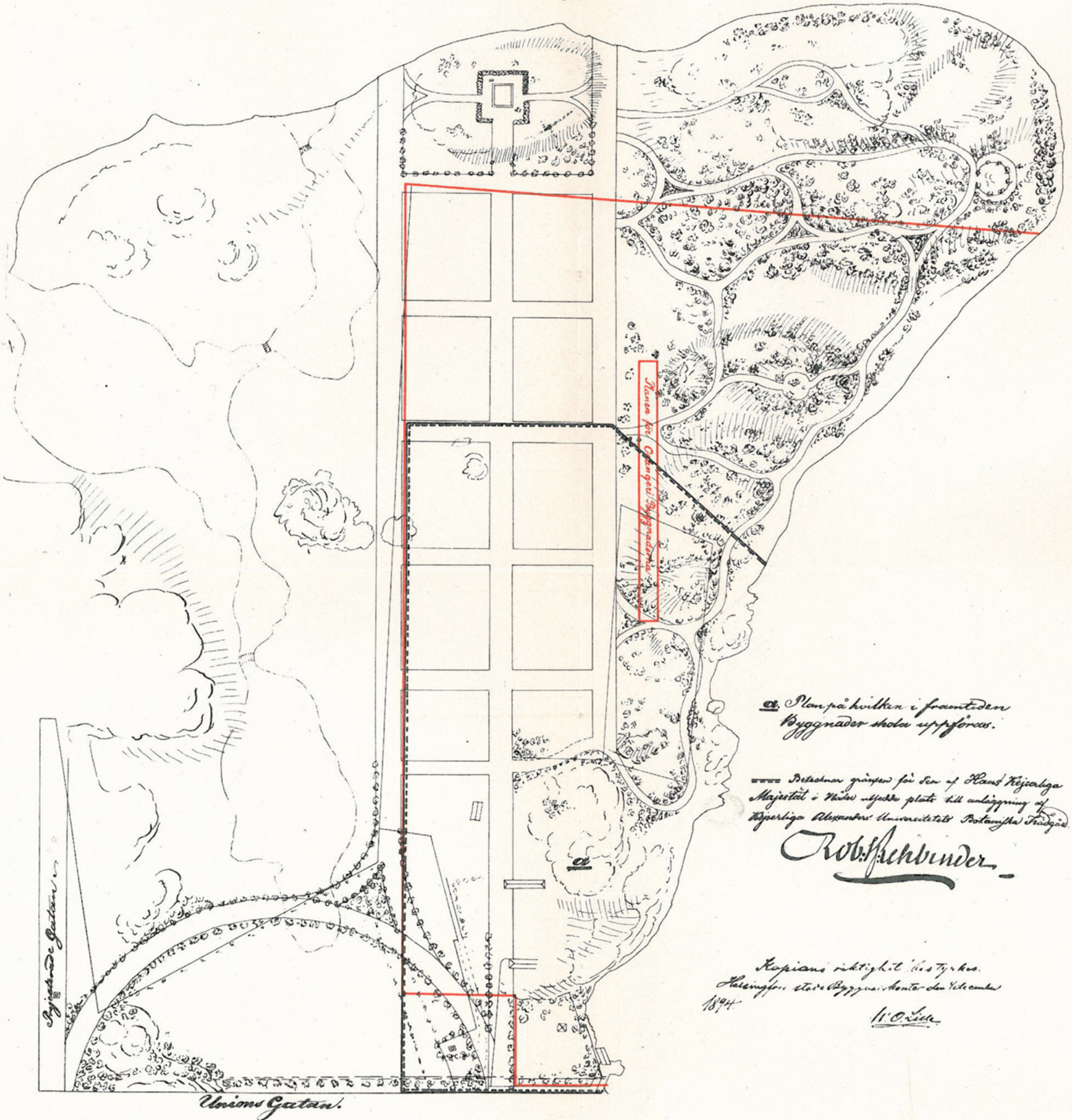
Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1894.

Copia.

Plan af den så kallade *Edbomska Trädgården* och *Borgare-Hagen* uti *Helsingfors Stad* sådan den för närvarande befinnes, Uppmått den 4-October 1826 af *Conducteur T. Granstedt*.

Project till en *Publique Trädgårds anläggning*, vid nordvästra *Ändan* af *Helsingfors Stad*.

a. Plan på hvilken i framtiden Byggnader skola uppföras.

----- Betecknar gränser för Sen af Hans Kejsarliga Majestet i Nilsen utgjorde plats till anläggning af Kejsarliga Alexanders Universitetets Botaniska Trädgård.

Rob: Sjöbinder.

Kopians riktighet hos Tryckeriet.
Helsingfors stads Byggnadskontor den 14 Mars 1844.
H. O. Sjöbinder.

*Utskottsbetänkande angående anslag åt Helsingfors utskänk-
ningsaktiebolag till underhåll af Högholmen och Fölisön.*

Vid sammanträde den 27 sistlidne november hafva Stadsfullmäktige till budgetutskottet öfverlemnadt nedanstående, till Fullmäktige inkomna handlingar:

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Sedan Stadsfullmäktige den 18 sistvikne September bl. a. beslutit att ärligen åt Helsingfors Utskänkingsaktiebolag anslå det för vidmakthållande af anläggningarne och inrättningarne å de af bolaget arrenderade Högholmen och Fölisön erforderliga tillskottsanslag samt att bolaget för sådant ändamål innan utgången af November månad hvarje år bör till Stadsfullmäktige aflämna fullständigt förslag till budget för holmarne under påföljande året, har Direktionen för sagda bolag äran härjämte till Stadsfullmäktige aflämna nedanstående budgetförslag.

På grund af den under de senaste åren vunna erfarenheten och med ledning af bolagets räkenskaper, ur hvilka ett sammandrag öfver utgifterna för Högholmen och Fölisön för åren 1892 och 1893 bifogas, har Direktionen till följande belopp beräknat kostnaderna under nästinstundande år 1895 för

Högholmen:

Aflöningar	<i>Fmf.</i>	3,100: —
Arbetslöner	"	11,100: —
Öfriga kostnader för arbeten å holmen	"	6,400: —
Kostnader för djurens föda	"	5,000: —
Telefon	"	300: —
Diverse	"	600: —
	Summa <i>Fmf.</i>	26,500: —

samt för

Fölisön:

Aflöningar	<i>Fmf.</i>	2,000: —
Arbetslöner	"	7,000: —
	Transport <i>Fmf.</i>	9,000: —

	Transport	<i>Fmy.</i>	9,000: —
Öfriga kostnader för arbeten å holmen	"		2,700: —
Telefon	"		200: —
Diverse	"		600: —
	Summa	<i>Fmy.</i>	12,500: —
och således tillsammans för båda holmarne	"		39,000: —

Då från detta belopp borträknas den inkomst bolaget erhåller från sina gårdar och som efter afdrag af gårdarnes underhåll och ränta å bolagets skuld kan uppskattas till *Fmy.* 19,000: — skulle det således för holmarnes underhåll erfordras ett tillskottsanslag af tjugutusen (20,000) mark, som Direktionen vördsamt hemställer att Stadsfullmäktige benäget ville anslå ur bolagets vinst för innevarande år.

Förklaringen till att de i förestående budgetförslag intagna utgiftsposterna delvis äro icke obetydligt lägre, än hvad medelutgiften af samma slag för år 1892 och 1893 varit, är att finna uti Direktionens önskan att för nästinstundande år komma tillrätta med minsta möjliga tillskottsanslag.

Helsingfors den 24 November 1894.

Å Direktionens för Helsingfors Utskänknings aktiebolag vägnar:

Victor Öhberg.

Aug. Fabritius.

Sammandrag af utgifterna för Högholmen under åren 1892—1893.

År & månad.	Arrende.		Afföninggar.		Planerings & remont tillbehör.		Arbetslöner.		Djurgården.		Telefon.		Diverse.		Summa.	
	Fmf.	ni.	Fmf.	ni.	Fmf.	ni.	Fmf.	ni.	Fmf.	ni.	Fmf.	ni.	Fmf.	ni.	Fmf.	ni.
1892.																
Januari . . .	—	—	183	33	185	65	596	90	376	75	50	—	3	50	1,396	13
Februari . . .	—	—	183	33	164	35	829	35	322	15	—	—	37	35	1,536	53
Mars	—	—	183	33	921	80	838	52	438	60	—	—	—	—	2,382	25
April	479	93	183	33	887	99	1,188	32	492	90	50	—	—	—	3,282	47
Maj	—	—	218	33	1,156	04	2,129	49	219	10	—	—	98	10	3,821	06
Juni	—	—	253	33	598	63	1,413	93	248	65	—	—	—	—	2,514	54
Juli	—	—	253	33	512	79	1,273	31	1,054	70	50	—	13	80	3,157	93
Augusti . . .	—	—	313	33	723	60	1,503	96	386	55	—	—	309	—	3,236	44
September . .	56	04	253	33	605	35	1,204	48	317	35	—	—	202	80	2,639	35
Oktober . . .	15	—	183	33	701	56	1,563	09	270	55	150	—	42	—	2,925	53
November . . .	—	—	183	33	439	63	803	12	650	77	—	—	—	—	2,076	85
December . . .	—	—	683	37	241	14	746	87	237	60	—	—	22	75	1,931	73
Summa	550	97	3,075	—	7,138	53	14,091	34	5,015	67	300	—	729	30	30,900	81
1893.																
Januari . . .	—	—	183	33	721	04	727	75	340	05	50	—	—	—	2,022	17
Februari . . .	—	—	183	33	1,221	59	1,244	87	407	57	—	—	—	—	3,057	36
Mars	—	—	183	33	688	39	1,007	37	602	80	—	—	3	50	2,485	39
April	479	94	183	33	508	96	820	75	345	45	50	—	102	—	2,490	43
Maj	53	84	213	33	304	40	976	46	261	30	—	—	31	50	1,840	83
Juni	—	—	253	33	632	26	1,768	92	438	80	—	—	—	—	3,093	31
Juli	—	—	253	33	480	75	1,059	76	213	65	50	—	—	—	2,057	49
Augusti . . .	—	—	253	33	262	29	965	42	425	75	—	—	6	—	1,912	79
September . .	—	—	218	33	290	55	724	79	387	85	—	—	—	—	1,621	52
Oktober . . .	17	50	183	33	126	65	658	71	561	60	150	—	42	—	1,739	79
November . . .	—	—	183	33	155	61	405	47	309	30	—	—	100	—	1,153	71
December . . .	—	—	883	37	206	76	680	68	649	40	—	—	22	75	2,442	96
Summa	551	28	3,175	—	5,599	25	11,040	95	4,943	52	300	—	307	75	25,917	75

Sammandrag af utgifterna för Fölisön för åren 1892—1893.

År & månad.	Arrende.		Affönnin- gar.		Plane- rings & remont tillbehör.		Arbets- löner.		Telefon.		Diverse.		Summa.	
	<i>Fmf.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>ni.</i>
1892.														
Januari . . .	—	—	160	—	888	58	1,417	74	50	—	150	—	2,666	32
Februari . . .	—	—	160	—	350	70	676	15	—	—	—	—	1,186	85
Mars	—	—	160	—	752	55	1,237	89	—	—	—	—	2,150	44
April	3,000	04	160	—	608	33	1,208	09	50	—	—	—	5,026	46
Maj	—	—	160	—	589	21	3,382	65	—	—	21	—	4,152	86
Juni	—	—	160	—	291	55	1,889	85	—	—	34	50	2,375	90
Juli	—	—	160	—	487	73	1,444	41	50	—	4	50	2,146	64
Augusti . . .	—	—	360	—	411	13	1,455	56	—	—	64	—	2,290	69
September . .	—	—	160	—	146	90	1,428	76	—	—	720	50	2,456	16
Oktober . . .	—	—	160	—	136	73	1,508	33	50	—	35	—	1,890	06
November . .	—	—	160	—	187	78	834	07	—	—	80	50	1,262	35
December . .	—	—	160	—	48	75	725	49	—	—	—	—	934	24
Summa	3,000	04	2,120	—	4,899	94	17,208	99	200	—	1,110	—	28,538	97
1893.														
Januari . . .	—	—	160	—	88	57	514	55	50	—	—	—	813	12
Februari . . .	—	—	160	—	254	45	495	48	—	—	45	—	954	93
Mars	—	—	160	—	268	20	519	96	—	—	7	25	955	41
April	3,000	04	160	—	79	90	578	95	50	—	—	—	3,868	89
Maj	—	—	165	—	455	92	908	49	—	—	—	—	1,529	41
Juni	—	—	160	—	344	48	1,472	13	—	—	24	50	2,001	11
Juli	—	—	160	—	143	—	641	56	50	—	4	50	999	06
Augusti . . .	—	—	160	—	22	45	649	30	—	—	—	—	831	75
September . .	—	—	160	—	123	28	534	21	—	—	711	50	1,528	99
Oktober . . .	—	—	160	—	119	68	608	30	50	—	41	—	978	98
November . .	—	—	160	—	34	60	535	33	—	—	80	50	810	43
December . .	—	—	160	—	512	86	464	90	—	—	—	—	1,137	76
Summa	3,000	04	1,925	—	2,447	39	7,923	16	200	—	914	25	16,409	84

Helsingfors, den 16 November 1894,

J. H. Sjöholm.
Kontorsföreståndare.

Vid granskningen af utskänkningsaktiebolagets förestående ansökan har inom utskottet varit ifrågasatt, huruvida icke utgifterna för planteringarna å Högholmen och Fölisön kunde inskränkas samt inkomsten från bolagets fastigheter upptagas högre än 19,000 mark, hvarigenom alt man hoppats kunna nedbringa det behöfliga anslaget för bolaget till åtminstone 18,000 mark. Emellertid har utskottet inhämtat, att kostnadsförslaget för underhållet af de begge holmarna redan af direktionen sänkts med 5,000 mark under det belopp, som ursprungligen ansetts för ändamålet erforderligt, samt att särskilda reparationsarbeten förestå å bolagets gårdar, hvarför inkomsten från dessa icke heller kan anses vara för lågt beräknad. Med anslutning till bolagets ansökan får utskottet därför vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville af Helsingfors utskänkningsaktiebolags disponibla vinstmedel för år 1894 anslå åt bolaget 20,000 mark att under år 1895 användas till underhåll af bolagets planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön.

Helsingfors den 19 december 1894.

L. Mechelin.

Alfred Norrmén.

Arvid Nyberg.

Gustaf Nyström.

K. H. Renlund.

Paul Sinebrychoff.

K. G. Sivenius.

Utskottsbetänkande angående stadens utgifts- och inkomstförslag för år 1895.

Efter det Stadsfullmäktige jemte skrifvelse af den 28 sistlidne november fått emottaga Magistratens utgifts- och inkomstförslag för år 1895, åtföljdt af Drätselkammarens budgetförslag och särskilda andra bilagor, hafva Fullmäktige åt undertecknade uppdragit att granska förslaget. Vidare har utskottet dels till beredning, dels till kännedom fått emottaga följande handlingar:

1:o Stadsfullmäktiges beslut af den 27 nyssvikne november angående beviljad pension åt byggmästaren M. L. Lindblad;

2:o Bestyrelsens för folkbiblioteket och läsesalen i Sörnäs hemställen om förhöjdt anslag till inrättningen;

3:o Bestyrelsens för Frivilliga Brandkåren ansökan om anslag åt kåren;

4:o Bestyrelsens för arbetshusen för fattiga barn ansökan om understöd;

5:o Fattigvårdsstyrelsens skrifvelse af den 26 nyssvikne november angående erforderligt tillskottsanslag för innevarande år;

6:o Drätselkammarens skrifvelse af den 13 innevarande december med äldre skogsvakten K. V. Sipiläs anhållan om löneförhöjning;

7:o Brandkommissionens skrifvelse af den 7 innevarande december med anhållan om anslag till inköp af en ny häst för brandverket;

8:o Drätselkammarens skrifvelse af den 13 dennes angående särskilda regleringsarbeten i tionde stadsdelen;

9:o Hamnbyggnadsdelegationens utlåtande i fråga om särskilda anordningar för underlättandet af varutrafiken i Södra hamnen samt angående hamnbanans ledande till Skatudden (tryckta handl. n:o 30 för 1894);

10:o Sekreterarens i årets taxeringsnämnd skrifvelse af den 2 i denna månad angående anslag för särskilda förarbeten till taxeringen;

11:o Brandkommissionens skrifvelse af den 7 dennes angående tillbyggnad till norra brandstationen;

12:o Fattigvårdsstyrelsens skrifvelse af den 14 dennes angående anslag till anställande af ytterligare en vårdare och en sköterska vid fattiggårdens dårdvårdsafdelning; samt

13:o Stadsfullmäktiges beslut af den 21 dennes angående beviljadt understöd åt vaktmästaren Rosenströms dotter.

Vid behandlingen af ärendet har utskottet funnit anledning till följande uttalanden och förslag:

Utgifter.

I. Stadens skulder.

II. Stadens embetsverk.

Dessa hufvudtitlar hafva af utskottet granskats utan anmärkning.

III. Kommunalförvaltningen.

Emedan utskottet på skäl, som nedan närmare utvecklas, ansett sig kunna höja det belopp, hvartill hamnafgifterna beräknats, torde i öfverensstämmelse härmed

de hamnkaptenen och hamnkontorsbokhållaren tillfallande procenter af uppbördens upptagas med förhöjdt belopp, för den förre med 6,800 i stället för 6,400 mark och för hamnkontorsbokhållaren med 3,400 i stället för 3,200 mark.

I en till Drätselkammaren inlemnad ansökan har äldre skogsvakten K. G. Sipilä, som den 1 sistlidne november uti tio år varit anställd såsom vakt vid stadens skogar och derunder uppburit en årlig aflöning af 900 mark, anhållit att honom måtte tilldelas en löneförhöjning af 300 mark för året, hvarigenom hans årslön komme att uppgå till 1,200 mark. Drätselkammaren och Byggnadskontoret hafva hvardera föreslagit att Sipilä, som städse samvetsgrant och anmärkningsfritt skött sitt åliggande, skulle tilläggas en årlig löneförhöjning af 150 mark. Med anslutning härtill får utskottet förorda

att åt äldre skogsvakten K. V. Sipilä beviljas löneförhöjning för tio års tjänst med 150 mark årligen.

IV. Gatubelysningen.

Posterna under denna hufvudtitel hafva ej föranledt till uttalande af utskottet.

V. Brandverket.

Brandkommissionen har i skrifvelse af den 7 innevarande december anhållit om 700 mark för inköp till brandverket af en ny häst i stället för en an-

nan, som aflidit; och torde i följd häraf, med någon nedsättning af det begärda beloppet,

anslaget för inköp af en häst till hufvudstationen, 600 mark, böra ändras till anslag för inköp af 2 hästar till hufvudstationen, 1,200 mark.

Sedan Stadsfullmäktige vid fastställandet af årets budget, i anledning af en från Bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren inkommen ansökan, beslutit höja anslaget för oförutsedda behof till Stadsfullmäktiges förfogande för att eventuellt, efter ytterligare pröfning, kunna bevilja Frivilliga Brandkåren en subvention för innevarande år med 6,000 mark, har Bestyrelsen för kåren numera anmält att kårens tillgångar vore fullkomligt uttömda, att derutöfver obetalda räkningar och andra utgifter till omkring 1,500 mark ännu för innevarande år återstode att liqvidera samt att, enligt uppgjord och ansökningen bilagd budgetberäkning, vid utgången af år 1895 en brist af omkring 9,000 mark vore att emotse. Endast emedan kåren medgifvits förlängd räntefrihet på dess skuld till statsverket, stor 154,000 mark, och kåren af Städernas brandstodsbolag erhållit räntan å den skuld, stor 55,000 mark, för ett år efterskänkt, har kåren kunnat undgå att härförinnan under året anhålla om understöd från stadskassan. Bestyrelsen har förty anhållit att, till betäckande af detta och nästa års deficit, kåren måtte af staden tilläggas för innevarande år 5,000 mark äfvensom i förslaget till nästa års stat upptagas jemväl 5,000 mark såsom anslag till kåren.

Vid sammanträde den 11 dennes hafva Stadsfullmäktige, jemte det kårens anslagbegäran för detta år bifallits, öfverlemnadt ansökningen i öfrigt till utskottet.

Då en vägran från stadens sida att lemna kåren det äskade understödet skulle sätta kårens tillvaro på spel, men stadens brandväsende för närvarande icke kan undvara kåren, torde ansökningen böra bifallas. Med afseende härå och ehuru utskottet befarar att berörda subvention är endast ett palliativ, så länge det icke lyckats kåren att föryttra sitt hus, som, enligt hvad äfven kårens budgetberäkning utvisar, mera än något annat tynger på kårens ekonomi, så får utskottet föreslå

att i budgeten såsom tillfällig utgift under V titeln upptages ett anslag på 5,000 mark till Frivilliga Brandkåren i Helsingfors.

VI. Polisnrättningen.

VII. Sundhets- och Sjukvården.

Vid dessa hufvudtitlar har ej något varit att erinra.

VIII. Fattigvården.

På förslag af Hälsovårdsnämnden beslöto Fullmäktige vid sammanträde den 27 sistlidne november att anställa en läkare vid fattiggårdens dårdvårdsafdelning tillsvidare till den 1 instundande juni mot ett arvode af 200 mark i månaden. Då anslag för ändamålet fortfarande torde blifva behöfligt, äfven om förändrade bestämningar beträffande inrättningen vidtagas sedan det utskott, som Fullmäktige tillsatt för att utarbeta förslag till reglemente för anstalten, inkommit med sitt betänkande, så torde

i budgeten böra upptagas anslag till en läkare vid fattiggårdens dårdvårdsafdelning med 2,400 mark.

I en till Fattigvårdsstyrelsen stäld, till Stadsfullmäktige öfverlemnad skrifvelse har läkaren vid fattiggårdens dårdvårdsafdelning, doktorn Emil Hougberg, anhållit att utöfver de för närvarande anstälde vårdarene vid afdelningen ytterligare en vårdarinna och en vårdare blefve antagna. Den nuvarande personalen vore nemligen icke tillräcklig för att nödig tillsyn skulle kunna egnas patienterna, särskildt när dessa rörde sig ute i det fria. — Med föranledande af berörda framställning, som af Fattigvårdsstyrelsen tillstyrkes,

torde anslagsposterna för 4 kvinliga och 2 manliga vårdare vid dårdvårdsafdelningen böra höjas till anslag för 5, resp. 3 sådana vårdare och utföras med 3,000, resp. 2,160 mark.

Beträffande kostnaden för sinnesrubbade personer, som intagits å annan dårdvårdsanstalt än dårdvårdsafdelningen vid fattiggården, har Magistraten yttrat sig att Magistraten väl trodde att sagda kostnad framdeles skulle i väsentlig grad minskas, sedan vid nämnda inrättning under året 70 nya platser tillkommit, men att Magistraten likväl, enär denna utgiftspost innevarande år för tio månader allaredan uppgått till i det närmaste 16,000 mark samt den besparing, som å anslaget kunde uppstå, torde böra användas för bekostande af särskild läkarevård vid dårdvårdsinrättningen, ansett sig böra bibehålla nämnda anslagspost oförändrad. — Då utskottet ofvan redan föreslagit ett särskildt anslag med 2,400 mark för en läkare vid fattiggårdens dårdvårdsafdelning, och då särskildt anlitaandet af Lappviks sjukhus endast undantagsvis torde blifva erforderligt sedan det nya dårhuset vid fattiggården kommit till stånd, torde, på de af Magistraten i öfrigt anförda skäl,

anslaget för vården af sinnesrubbade personer, intagna å annan dårdvårdsanstalt än dårdvårdsafdelningen vid fattiggården, minskas från 16,000 till 14,000 mark,

Drätselkammaren har anmärkt att det syntes kammaren som om åtskilligt beträffande sjuk- och dårdvården vid stadens fattiggård återstode att rätta och ordna, hvarom allt Helsovårdsnämnden möjligen kunde anmodas att med förslag till Stadsfullmäktige inkomma; dock som, på sätt som ofvan nämnts, ett utskott redan är tillsatt af Fullmäktige för att utarbete reglemente för dårdvårdsafdelningen, samt dessutom ett förslag föreligger att ombilda stadens fattiggård, så torde Drätselkammarens uttalande ej nu till vidare åtgärd föranleda.

IX. Undervisningsväsendet.

Bestyrelsen för Folkets hem i Sörnäs har hemställt om anslag för anstalten under år 1895 till samma belopp som hittills eller 6,860 mark, med tillägg af 500 mark åt bibliotekarien, hvars aflöning derigenom komme att uppgå till 1,500 mark. Efter hvad bestyrelsen upplyser, fortgår utlåningen i biblioteket hela året om utan ferier tre timmar hvarje dag och sex dagar i veckan, hvartill kommer arbete för bibliotekarien för katalogisering, bokföring m. m., hvilket under lånetimerna på långt när icke medhinnes. Boklånen hafva ökats från 3,482 år 1891 till öfver 7,450 innevarande år. — Då bestyrelsens ansökan synes utskottet motiverad, får utskottet tillstyrka förhöjning af anslaget till anstalten, dock icke med mera än 200 mark, hvarigenom bibliotekariens aflöning komme att uppgå till samma belopp som förste amanuensen vid folkbiblioteket och läsesalen erhåller, eller 1,200 mark. Anslaget till folkbiblioteket och läsesalen i Sörnäs

torde förty höjas från 6,860 till 7,060 mark.

X. Staden åliggande allmänna onera.

XI. Vattenledningen.

XII. Saluhallen.

XIII. Stadens jordlägenheter.

Alla dessa hufvudtitlar hafva af utskottet granskats utan anmärkning.

XIV. Allmänna arbeten.

Hos Brandkommissionen har brandmästaren Gösta Wasenius anmält att de vid Norra brandstationen befintliga uthus- och ekonomiebyggnaderna vore i ett

högst bristfälligt skick, att stallet vore kallt, trångt och olämpligt beläget, äfvensom att logementet för manskapet borde göras rymligare. I anledning häraf har Brandkommissionen uppdragit åt brandmästaren Wasenius att låta uppgöra förslag till nödiga tillbyggnader å tomten; hvarefter brandmästaren till Kommissionen inlemnade eskissritning och kostnadsförslag, slutande på 36,000 mark. Dessa handlingar har Brandkommissionen, som för sin del godkänt eskissen, i skrifvelse af den 7 innevarande december insändt till Stadsfullmäktige, jemte det Kommissionen anhållit att Fullmäktige ville i budgeten för 1895 upptaga anslag för tillbyggnaderna med 36,000 mark.

Utskottet, som i ärendet meddelat sig med brandmästaren, har tagit i öfvervägande äfven möjligheten att genom förändrade anordningar beträffande manskapets tjänstgöring få en del utaf manskapet placeradt å hufvudstationen och sålunda undvika det föreslagna kostsamma byggnadsföretaget. Enär utskottet likväl funnit ärendet vara i behof af mera noggrann beredning än den utskottet nu medhunnit, föreslås

att Stadsfullmäktige ville anmoda Drätselkammaren att, efter Brandkommissionens och Byggnadskontorets hörande, till Fullmäktige inkomma med yttrande såväl beträffande möjligheten af att annorlunda disponera det å stationen förlagda manskapet som angående sjelfva byggnadsföretaget.

I skrifvelse till Magistraten framhöll Tullkammaren år 1893 såsom en trängande nödvändighet, att en trappuppgång blefve inrättad från tull- och packhusets vid Vestra kajen nu icke begagnade paradingång till Tullkammarens lokal i öfra våningen af sagda byggnad. Af ekonomiska skäl upptogs detta arbete icke i årets budget. Sedan Tullkammaren emellertid detta år förnyat sin anhållan, har Drätselkammaren i sitt budgetförslag för året infört ett anslag för ändamålet till belopp af 6,300 mark, jemte det Kammaren insändt nödiga ritningar och kostnadsförslag. Magistraten har likväl ansett denna utgift kunna äfven detta år utan större olägenhet anstå. — Frågan om sagda arbete har varit föremål för närmare öfverläggning inom utskottet, som inhemtat upplysningar i saken äfven ifrån affärsverlden, och har utskottet stannat vid den åsigt att anslag därför icke borde upptagas i budgeten. Emellertid och som tillika såsom en olägenhet anmärkts, att stadens Hamnkantor tidtals begagnats för ändamål, hvartill detsamma icke är afsedt, såsom exempelvis till påmönstring af fartygsbesättningar, hvaraf äfven följden varit att den för Tullkammaren och Hamnkantoret gemensamma trappuppgången icke alltid kunnat hållas oklanderligt snygg, så

torde Drätselkammaren böra anmodas förstärkt dem som vederbör att tillse, det skäl till sådana anmärkningar framdeles icke förekommer.

Vid sammanträde den 9 mars 1893 beslöto Stadsfullmäktige, på grund af Drätselkammarens framställning beträffande indelning till stadsplan af området mellan östra chaussén och Norra hamnen, att lemna Drätselkammaren i uppdrag, bland annat, att sedan stadfästelse å ifrågavarande stadsplan vunnits, efter försig-gången värdering omedelbart försälja redan bebyggda bostads- och fabriksstomter äfvensom i mån af efterfrågan och sedan nödiga vägar, kloaker och vattenledning till dem hunnit anläggas, föryttra äfven öfriga inom den nya stadsplanen befintliga tomter, samt att uti 1894 och derpåföljande års budget upptaga anslag för utförande af vägbyggnader och öfriga, af Drätselkammaren i och för den nya stadsplansregleringen föreslagna provisoriska anordningar, dock icke till större belopp, än summan af under året inflytande annuiter å löseskillingen för de försålda tomterna. I budgeten för innevarande år upptogs emellertid icke någon utgifts-post för nyssnämnda ändamål, antagligen emedan någon snar försäljning af tomter inom den nya stadsdelen då icke syntes sannolik. Stadskassan har likväl under sistlidne oktober månad, då Drätselkammaren redan i hufvudsak uppgjort budget-förslaget för år 1895, fått emottaga hela köpeskillingen, 20,290 mark 8 penni, för tomten n:o 2 vid Dalgatan i kvarteret 291, som blifvit inköpt af magistern Axel Stenberg, arrendator af lägenheten n:o 28a Aspнас, hvilken lägenhet i det när-maste motsvaras af sagda tomt.

Som magistern Stenberg vid inlösen af tomten hos Drätselkammaren an-hållit, att några öfver tomten ledande, till allmän trafik använda vägar måtte flyttas utom tomtgränsen, har Drätselkammaren åt Byggnadskontoret uppdragit att i sådant afseende till Kammaren inkomma med förslag; och har Byggnads-kontoret till fullgörande häraf till Kammaren insändt ett förslag till utvidgning af östra chaussén, planering af Sörnäs strandväg, Neckens gränd, Aspнас, Echo och Fågelviks samt Dalgatorna jemte anläggning af kloak under Aspнасgatan, äfvensom åtskilliga gatuprofilritningar, hvarhos Kontoret föreslagit, att i 1895 års budget skulle upptagas kostnaden för planering af till kvarteret n:o 291 grän-sande östra hälften af Dalgatan och norra hälften af Aspнасgatan, hvilken kost-nad beräknats till blott 16,000 mark, medan totalkostnaden för planering af sist-nämnda gator uppginge till 86,900 mark.

Då staden i hvarje händelse, sedan magistern Stenberg numera på förut beskrifvet sätt erhållit full eganderätt till tomten n:o 2 vid Dalgatan, är förplig-tad att undanskaffa ofvannämnda vägar och härför måste vidtagas anordningar af ett eller annat slag, de der icke kunna utan motsvarande utgifter aflöpa, har Drätselkammaren i skrifvelse af den 13 innevarande december anmält, att Kam-maren tänkt sig, att de för ifrågavarande tomts försäljning influtna medlen borde, i närmaste öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut af den 9 mars förlidet år, i främsta rummet disponeras för det angifna ändamålet, och att Drätselkam-maren därför kunnat med så mycket större skäl godkänna Byggnadskontorets förslag såväl beträffande den partiela planeringen af Dal- och Aspнасgatorna,

hvarigenom ett för all framtid bestående arbete skulle komma till utförande och några medel på blott provisoriska åtgärder icke förslösas, som ock angående sätet för de behöfliga medlens anvisande af Fullmäktige, emedan det städse, för vinnande af enkelhet och reda uti stadens räkenskapsväsende, vore högst önskligt att alla inkomst- och isynnerhet utgiftsposter blefve behörigen observerade uti årsbudgeterna. Om också berörda tomtlösen, 20,290 mark 8 penni, under innevarande år influtit till stadskassan och blifvit i räkenskaperna såsom en inkomst för detta år observerad, så förefunnes likväl intet hinder att vid uppgörande af årets bokslut öfverbalansera samma summa på det kommande året, och än mindre funnes hinder att bland 1895 års utgifter upptaga kostnaden, 16,000 mark, för de tillernade gaturegleringsarbetena, blott uttaxeringsbeloppet derigenom icke ökades, ty i förhållande till ledig arbetskraft inginge uti nästa års budgetförslag ingalunda för mycket allmänna arbeten. Genom ett sådant förfarande, hvilket äfven i det hänseende förefölle Drätselkammaren fullt korrekt att summan, 20,290 mark 8 penni, icke ingått i Drätselkontorets behållningskalkyl, skulle slutresultatet i budgeten för 1895 icke försämrans utan tvärtom i någon mindre mån förbättras, eller den nödiga uttaxeringen minskas med 4,290 mark 8 penni.

Drätselkammaren har därför föreslagit att Stadsfullmäktige ville i 1895 års budget, på dess utgiftssida och under hufvudtiteln XIV 2, underafdelning b) Reglerings arbeten, upptaga en post på 16,000 mark för planering af östra hälften utaf Dalgatan och norra hälften af Aspnäsgatan samt på dess inkomstsida under titel II Tomtlösen observera en inkomst på 20,290 mark 8 penni såsom köpeskilling för försåld tomt.

På de af Drätselkammaren anförda skäl får äfven utskottet förorda

att i budgeten intages ett anslag på 16,000 mark för planering af östra hälften utaf Dalgatan och norra hälften af Aspnäsgatan,

jemte det utskottet förbehåller sig att under rubriken *Inkomster* få återkomma till Drätselkammarens förslag i öfrigt.

För remont af packhuskajen i Norra hamnen är i budgetförslaget upptaget ett anslag på 10,000 mark. Af Byggnadskontorets uppgifter till förslaget inhemtas, att sagda kaj är stadd i fortgående förskjutning och rubbning, dragande till och med gatan med sig, och att kajen endast genom en fullständig ombyggnad kan göras hållbar, hvilket arbete kommer att för den jmförelsevis korta sträckan af blott 62 meter medtaga en kostnad af ända till 40,000 mark. För att denna dryga kostnad måtte blifva mindre kännbar, har Byggnadskontoret föreslagit att arbetet fördelas på fyra år, och skulle de första 10,000 mark nedläggas under nästkommande år. På det att samma kaj för det behof, hvartill den numera användes, måtte blifva något beqvämare, komme vid ombyggnaden att i kajen inrättas ett fortlöpande trappsteg, hvilket kan ske utan att kostnaden nämnvärdt höjes.

Emedan utskottet förutsatt möjligheten, att ifrågavarande remontarbete icke vore påträngande, har utskottet ytterligare meddelat sig i saken med stadsingenjören. Dervid har utskottet erhållit den upplysning, att senaste vår och äfven under hösten jordfyllningen bakom kajen upprepadt inrasat så att djupa hål bildat sig, hvilka hål icke kunnat säkert fyllas af orsak att fyllningen bakom kajen är gjord med stora stenar. Byggnadskontoret har i följd deraf varit nödsakadt att låta afstänga en del af kajen, som icke vidare utan risk kan beträdas. Skulle arbetet med kajens remontering uppskjutas, måste sagda stängsel bibehållas. Någon billigare remont är ej heller tänkbar, då kajen från början illa uppförts i det att pålarna, på hvilka kajen hvilar, icke nedslagits till fast grund. — Med anledning af dessa upplysningar torde sagda utgiftspost böra i budgeten ingå på sätt äfven i Magistratens förslag ägt rum.

Vid behandlingen af hamnbyggnadsdelegationens utlåtande i fråga om särskilda anordningar för underlättande af varutrafiken i Södra hamnen samt angående hamnbanans ledande till Skatudden (tryckta handl. n:o 30 för 1894), har utskottet i alla delar förenat sig om delegationens i utlåtandet ingående förslag. I händelse dessa förslag godkännas, torde, enligt pag. 20 i utlåtandet, i 1895 års budget observeras, i stället för 490,000 mark för kajarbeten i Södra hamnen, afsedda att i samband med hamnbanan utföras,

ett anslag för samma arbeten å 824,962 mark.

I sammanhang härmed bör ännu en annan utgiftspost upptagas. Enligt den å pag. 21 i delegationens utlåtande intagna tablån har nämligen till hamnbanabyggnaden åtgått, inclusive kajbyggnaden i Sandvikshamnen, 2,078,693: 25 Till betäckande häraf äro använda statsverkets bidrag till hamnban-

byggnaden med	1,550,000: —		
samt för kajbyggnad vid Sandviken uti 1894 års bud-			
get upptagna	375,000: —	1,925,000: —	
		— —	153,693: 25

Då denna differens mellan utgift och anslag bör regleras, får utskottet föreslå,

att i budgeten upptages ett tillskottsanslag för hamnbanan på 153,693 mark 25 penni.

Till betäckande af dessa begge utgiftsposter

för kajarbeten i Södra hamnen	824,962: —
och tillskottsanslag för hamnbanan	153,693: 25
	<u>Summa 978,655: 25</u>

	Transport	—	—	—	—	978,655: 25
finnes emellertid att tillgå:						
a) öfverskott å följande tidigare anslag						
för Magasinskajen samt spår- m. fl. anläggningar						
derå:						
år 1892		198,000: —				
år 1893		136,000: —				
år 1894		386,960: —			720,960: —	
hvarå härintills blifvit användt				{ 282,238: 69		
				{ 127,656: 09		409,894: 78
utgörande öfverskottet alltså		—	—			311,065: 22
b) det olyftade beloppet af statsbidraget för hamnbanan						
		—	—			250,000: —
Återstoden af behovet anvisas å 1892						
års obligationslån med		—	—			417,590: 03
	Summa	—	—			978,655: 25. 978,655: 25

Stadsträdgårdsmästaren har för år 1895 begärt, bland annat, 10,000 mark för arbeten å Observatoriibergen och 4,000 mark för planterings- och planeringsarbeten i Brunnsparken. Beträffande förstnämnda arbeten anmärkes att planeringen af bergen borde, ju förr dess hellre, blifva slutförd, på det att platsen, som numera vore belägen inom stadens centrala del, finge ett med hufvudstadens värdighet och platsens i ögonen fallande läge mera öfverensstämmande utseende än nu vore fallet. Vidare framhåller stadsträdgårdsmästaren, vidkommande anslaget för Brunnsparken, att den nordvestra delen af denna park vore i behof af planering och att särskildt vid hamnbanebyggnaden parkens längs banlinjen belägna del ganska illa ramponerats, hvarför, då banan numera vore färdig, äfven denna del borde ordnas i förhållande till det öfriga parkområdet, från hvilket den eljes komme att afsticka på ett föga behagligt sätt. Drätselkammaren har likväl ansett sig böra, i brist på tillgångar, nedsätta omordade anslag till hälften, hvarefter Magistraten, som ansett ifrågavarande anläggningar kunna utan olägenhet uppskjutas, velat, för att minska uttaxeringen, helt och hållet utesluta dem ur budgeten. — Då emellertid utskottet sett sig kunna något höja den beräknade inkomsten för nästa år, har utskottet, med afseende jemväl derå att stadens utgifter för planteringar äfven eljes äro betydligt reducerade, trott sig böra föreslå anslag för dessa arbeten i enlighet med Drätselkammarens framställning, hvarför utskottet för sin del hemställer att

till Observatoriibergens planering blefve beviljade 5,000 mark samt

till planterings- och planeringsarbeten i Brunnsparken 2,000 mark.

XV. Pensioner.

Här torde i anledning af Stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1894 böra tilläggas:

understöd åt vaktmästaren Rosenströms dotter 200 mark.

XVI. Diverse.

Sedan bestyrelsen för Helsingfors Gårdsegareförening i en till Drätselkammaren stäld skrift föreslagit att genom särskilda, före taxeringens början vidtagna förarbeten Taxeringsnämndens arbete skulle underlättas och ett effektivare resultat af taxeringen åvägabringas, blef sagda framställning remitterad till behandling af den år 1893 valda Taxeringsnämnden, som jemväl enhälligt ansåg att dylika förarbeten väsentligen skulle bidra till det afsedda ändamålet; hvarför Nämnden, vid sammanträde den 28 december 1893, beslöt att hos Magistraten anhålla att ett tillskottsanslag af förslagsvis 700 mark blefve stäldt till Nämndens förfogande för förarbeten till kommunaltaxeringen år 1895, och uppdrog Nämnden åt sin sekreterare, stadskamreraren Teodor Holmberg, att med anlitan af erforderliga extra biträden ombesörja dessa, för nästskeende taxering nödiga förarbeten. Efter det Magistraten hos Nämnden anmält att Magistraten, innan den kunde ingå till Stadsfullmäktige med framställning i ämnet, vore i behof af närmare uppgifter beträffande beskaffenheten af de förarbeten och åtgärder i öfrigt, hvilka Taxeringsnämnden ansett påkalla förberörda tillskottsanslag, beslöt Nämnden, vid sammanträde den 25 sistlidne januari, att afgifva de äskade upplysningarna. Nämndens beslut blef likväl genom förbiseende icke expedieradt samt ärendet i följd häraf icke af Magistraten slutbehandladt, hvarför anslaget till Taxerings- och Pröfningsnämnderna i budgetförslaget för 1895 icke ingår med högre belopp än förut. — Emellertid och då berörda förarbeten allaredan pågått och ökad anslag för Taxeringsnämndens expenser förty erfordras, har Nämndens sekreterare hos budgetutskottet anhållit att i nästa års utgiftsstat måtte upptagas det af Nämnden äskade tillskottsanslaget, hvilket dock, efter hvad sekreteraren upplyst, kan nedsättas till 500 mark.

Med anledning af berörda framställning, hvilken jemväl af Magistraten understödes,

torde såsom tillskottsanslag till Taxerings- och Pröfningsnämndens expenser böra upptagas för förarbeten till taxeringen 500 mark.

I sammanhang härmed torde få framhållas såsom en oegentlighet, att utgifterna för Taxerings- och Pröfningsnämnderna observeras under XVI hufvudtiteln Diverse. Enligt utskottets åsigt borde dessa utgifter rätteligen bilda en afdelning inom III hufvudtiteln, Kommunalförvaltningen.

Jemte det bestyrelsen för arbetshuset för fattiga barn till Stadsfullmäktige insändt sin årsberättelse och redovisning för år 1893, har bestyrelsen anmält att det anslag, stort 3,000 mark, som Fullmäktige den 24 oktober 1893 anvisat bestyrelsen för betäckande af de skulder, bestyrelsen åsamkat sig för arbetshusens underhåll, uppslukats af kostnaderna för anstalternas upprätthållande under året, då dessa fortfarande anlitas till det yttersta. Bestyrelsen har därför anhållit att arbetshuset måtte ej blott under nästinstundande år komma i åtnjutande af räntan från Thilénska donationsfonden eller att, om denna ännu ej uppgått till det för densamma bestämda belopp, ett motsvarande anslag af 10,000 mark måtte ställas till bestyrelsens förfogande till hjälp för kommunens nödställda barn, utan äfven att Fullmäktige ville anslå 2,200 mark till betäckande af arbetshusens skulder. Utan detta understöd såge bestyrelsen ingen möjlighet att upprätthålla arbetshusens verksamhet och derigenom förhindra betlande barn att stryka omkring till men för sig sjelfva och samhället.

Såsom bekant, hade generallöjtnanten Theodor Thilén donerat ett belopp af ursprungligen 226,202 mark 17 penni till staden att förräntas till dess kapitalet uppgått till 250,000 mark, då räntan å 200,000 mark skall, efter särskilda närmare bestämda afdrag, användas till fattiga barns i Helsingfors sysselsättande med arbete. Vid sammanträde den 12 april 1892 hafva Fullmäktige, på förslag af ett för ändamålet tillsatt utskott, beslutit att, så snart ifrågavarande donation uppgått till det af donator bestämda beloppet af 250,000 mark, räntan å donationen skall, för så vidt den är för föreningens för arbetshuset syftemål disponibel, årligen utbetalas till föreningen, mot redovisningsskyldighet. I anledning häraf har utskottet från Drätselkontoret införskaffat upplysning om beloppet af nämnda fond, och har Drätselkontoret meddelat att fonden vid bokslutet för 1894 kommer att uppgå till 258,150 mark, af hvilket belopp, jemlikt Fullmäktiges beslut af den 12 april 1892, kan i början af nästkommande år till bestyrelsen för arbetshuset utbetalas 6,440 mark. Fondens ränteinträder för år 1895 beräknas uppgå till 12,954 mark, deraf bestyrelsen kommer att tillfalla fyra femtedelar.

På grund af Drätselkontorets berörda anmälan torde Fullmäktige böra förklara

att fondens tillgångar numera uppnått det belopp, som, jemlikt föreskrifterna beträffande donationen, medger utdelning åt bestyrelsen för arbetshuset för barn.

För vinnande af större reda vid förvaltningen och bokföringen af de donerade fonderna, iakttaget Drätselkontoret i allmänhet det förfarande, att de under året inflytande räntorna ej utbetalas förrän efter verkställt bokslut, i början af påföljande år. Då emellertid arbetshusens behof under loppet af år 1895, uppgående enligt ofvan anförda framställning till sammanlagdt 12,200 mark, icke blir tillgodosedt med de 6,440 mark, som enligt förestående utredning få af be-

styrelsen i början af nästa år lyftas, och då den vid Drätselkontoret gällande ordningen för likvider ur donerade fonder icke rubbas genom en utbetalning å konto, hemställer utskottet

att Drätselkammaren blefve anmodad att under år 1895 låta utöfver nämnda 6,440 mark till arbetshusen å konto utbetala 5,760 mark.

Derest Stadsfullmäktige godkänna detta förslag,

torde det i budgeten upptagna anslaget till ifrågavarande förening, 5,000 mark, derur utslutas.

För att lemna herrar Stadsfullmäktige tillfälle till att närmare taga kännedom om den samhällsnyttiga verksamhet, som föreningen för arbetshusen utöfvat, har utskottet låtit till tryck befordra och närsluter bestyrelsens årsberättelse för år 1893.

Inkomster.

Då, på sätt ofvan redan nämnts, köpeskillingen för försälda tomten n:o 2 vid Dalgatan influtit under året med 20,290 mark 8 penni, men icke ingått i Drätselkammarens kalkyler, samt sagda inbetalning ansetts böra tagas i anspråk till betäckande af kostnaden för de regleringsarbeten å Dal- och Aspnäsgatorna, hvilka föreslagits till utförande under år 1895, så

torde nämnda belopp böra upptagas såsom disponibel behållning med, i afrundadt tal, 20,000 mark.

I. Räntor.

II. Tomtlösen.

III. Stadens fasta egendom.

IV. Tomtören.

Dessa hufvudtitlar hafva af utskottet granskats utan anmärkning.

V. *Inkomstgivande rättigheter.*

Magistraten har anmärkt, att visserligen anledning torde förefinnas att, med afseende å de uppåtgående affärskonjunkturer, hvilka numera synas hafva inträdt, och särskildt med hänsyn dertill, att hamnarbetena vid Magasinskajen under hösten innevarande år fullbordats samt hamnbanespårens utläggande invid sagda kaj verkstälts, för instundande år beräkna stadens inkomster af tolag samt trafik- och hamnafgifter till högre belopp än Drätselkammaren föreslagit, helst tolagen och trafikafgifterna för innevarande år sannolikt komma att fullt uppgå till de belopp, som för år 1895 i sådant afseende beräknats, samt hamnafgifterna för året redan med inemot 7,000 mark öfverstigit det i budgeten för nästa år upptagna beloppet; men har Magistraten ansett sig böra åt utskottet öfverlemna att, sedan närmare kännedom om resultatet af innevarande års uppbörd erhållits, afgifva förslag angående förhöjning af ifrågavarande budgetposter, derest sådant anses böra komma i fråga.

Enligt uppgifter från Trafikkontoret uppgingo i medlet af december tolagsafgifterna till 109,000 mark, trafikafgifterna till 301,000 mark samt hamnafgifterna till 157,000 mark, hvarjemte under återstoden af månaden ännu å dessa inkomstposter kan beräknas inflyta 10 å 15,000 mark. Med afseende härå och då en stegring af dessa inkomster med all sannolikhet kan emotes för nästa år, anser utskottet, med anslutning till Magistratens uttalande, sig böra föreslå

att tolagsafgifterna i 1895 års budget upptagas med 112,000 i stället för 110,000 mark, trafikafgifterna med 315,000 i stället för 300,000 samt hamnafgifterna med 160,000 i stället för 149,000 mark.

VI. *Diverse.*

Då sjuksängarnas antal i de kommunala sjukhusen numera så betydligt ökats, torde staden äfven böra emotse större inkomst från dessa inrättningar, än tidigare varit fallet. Den beräknade inkomsten för sjukvård i Maria sjukhuset, 3,000 mark.

torde därför böra upptagas till 4,000 mark.

VII. *Statsbidrag.*

Beträffande statsbidraget till folkskolorna får utskottet hänvisa till det betänkande, som utskottet derom särskildt afgifvit.

Hvad vidkommer den staden tillfallande andelen af bränvinsskatten, torde Stadsfullmäktige, till åttlydnad af författningarnas föreskrift och i öfverensstämmelse med hvad förut egt rum, besluta

att densamma främst skall användas till bestridande af utgifterna för folkbiblioteket och läsesalen.

Under denna hufvudtitel torde slutligen upptagas jemväl

återstoden af statsbidraget till hamnbanan, 250,000 mark.

VIII. Vattenledningen.

Härvid har utskottet ej haft något att erinra.

IX. Lån.

Då den redogörelse för beviljade anslag ur 1892 års obligationslån, som ingår i budgetförslaget, endast är en till upplysning gjord sammanställning, men icke hör till den fastställda budgeten, föreslås beslut derom

att nämnda redogörelse icke skall i den fastställda budgeten ingå.

Deremot bör, på sätt utskottet redan vid Utgifter, XIV, Allmänna arbeten, framhållit, å 1892 års lån för kajbyggnader i södra hamnen, afsedda att i samband med hamnbanan utföras år 1895, anvisas

<i>oanvänd del af tidigare anslag</i>	<i>311,065: 22</i>
<i>nytt anslag</i>	<i>417,590: 03</i>
	<i>728,655: 25</i>

X. Uttaxering.

Derest Stadsfullmäktige godkänna utskottets ofvan framställda särskilda förslag, som beröra utgifts- och inkomstposter, blir det belopp, som år 1895 måste genom uttaxering anskaffas, Mk 1,182,452: 37.

Utskottet föreslår därför vördsamt

att Stadsfullmäktige ville fastställa det föreliggande utgifts- och inkomstförslaget med de ändringar, som utskottet förordat, och derhos bestämma, att ett belopp af 1,182,452 mark 37 penni under år 1895 skall för år 1894 af kommunens på grund af skattören skattskyldiga medlemmar uttaxeras.

Derjemte får utskottet hemställa

att det af Stadsfullmäktige fastställda budgetförslaget blefve till tryck befordradt.

Helsingfors, den 21 december 1894.

L. Mechelin.

Alfred Norrmén.
Gustaf Nyström.
Paul Sinebrychoff.

Arvid Nyberg.
K. H. Renlund.
K. G. Sivenius.

Sammandrag af budgetudskottets förslag till ändringar i Magistratens utgifts- och inkomstförslag för år 1895.

	Utgifter.	Post enligt utskottets förslag.	Utgifter, som bortlemnats, och inkomster, som införts.	Utgifter, som införts, och inkomster, som bortlemnats.	
III	Kommunalförvaltningen.				
	<i>Hamnkontoret.</i>				
	Hamnkaptenens och hamnkontorsbokhållarens aflöning upptagas till följande belopp:				
	1 Hamnkapten . . . 3,000: —				
	4% af uppbörden, förslagsvis . . . 6,800: —	9,800: —	9,800: —	—	400: —
	1 Hamnkontorsbokhållare 2,500: —				
	2% af uppbörden, förslagsvis . . . 3,400: —	5,900: —	5,900: —	—	200: —
	<i>Byggnadskontoret.</i>				
	Anslaget för en äldre skogsvakt ökas på följande sätt:				
	1 Äldre skogsvakt jemte fri bostad och ved 900: —				
	förhöjning för 10 års tjänst . . . 150: —	1,250: —	1,050: —	—	150: —
	— Fmk 169,980: — —				
V	Brandverket.				
	d) <i>Redskap och inventarier.</i>				
	I stället för anslaget för en häst till hufvudstationen, förslagsvis 600 mark, införas:				
	2 hästar till hufvudstationen, förslagsvis	1,200: —	—	—	600: —
	Transport	—	—	—	1,350: —

		Transport	—	—	—	1,350	—
		e) <i>Diverse.</i>					
		Såsom sista post införes:					
		Tillfällig utgift:					
		Anslag till Frivilliga brandkåren . . .	5,000	—	—	5,000	—
		<i>Fmk 90,177: 50 —</i>					
VIII		Fattigvården.					
		<i>Fattiggården.</i>					
		Efter anslaget till sjuksköterskor för fattiggården upptages såsom b & c post med återopande af S. F. besl. ²⁷ / ₁₁ 1894:					
		1 Läkare vid dävårdsafdelningen . . .	2,400	—	—	2,400	—
		Anslagen till qvinliga och manliga vårdare vid dävårdsafdelningen upptagas med följande belopp:					
		5 Kvinliga vårdare vid dävårdsafdelningen å 600: —	3,000	—	—	600	—
		3 Manliga vårdare vid dävårdsafdelningen å 720: —	2,160	—	—	720	—
		<i>Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen.</i>					
		I stället för posten „Kostnad för sinnesrubbade personer, intagna å dävårdsanstalt, förslagsvis 16,000 mark“ införes: „Kostnad för sinnesrubbade personer, intagna å annan dävårdsanstalt än fattiggårdens dävårdsafdelning, förslagsvis“	14,000	—	2,000	—	—
		<i>— Fmk 267,210: — —</i>					
IX		Undervisningsväsendet.					
		h) <i>Folkbibliotek och läsesal i Sörnäs.</i>					
		Anslaget höjes till	7,060	—	—	200	—
		<i>— Fmk 509,080: 03 —</i>					
XIV		Allmänna arbeten.					
		2:o. <i>Gator och allmänna platser.</i>					
		b) <i>Regleringsarbeten.</i>					
		Såsom sista post införes:					
		Planering af östra hälften utaf Dalgatan och norra hälften af Aspnäsgatan . .	16,000	—	—	16,000	—
		I sista kolumnen utföres i st. f. 3,780: —					
		<i>— 19,780: —</i>					
		Transport	—	—	2,000	—	26,270

	Transport	—	—	2,000	—	26,270	—
	6:o. <i>Hamnar.</i>						
	b) <i>Nybyggnader.</i>						
	Posten „Kajarbeten i Södra hamnen, af- sedda att i samband med hamnbanan utföras år 1895“, utföres med . . .	824,962	—	—	—	334,962	—
	Vidare tillägges med c* i andra kolum- nen:						
	Tillskottsanslag för hamnbanan	153,693	25	—	—	153,693	25
	7:o. <i>Planteringar.</i>						
	b) <i>Nyanläggningar.</i>						
	Härunder upptagas, med c* i andra ko- lumen, följande poster:						
	Observatoriibergens planering	5,000	—	—	—	5,000	—
	Planterings- och planeringsarbeten i Brunnsparken	2,000	—	—	—	2,000	—
	— <i>Fmk 1,235,835: 25</i> —						
XV	Pensioner.						
	Härunder införes, såsom b-post och med S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1894 i första kolumnen:						
	Vaktmästaren Rosenströms dotter	200	—	—	—	200	—
	— <i>Fmk 14,906: 67</i> —						
XVI	Diverse.						
	Efter anslaget till Taxerings- och Pröf- ningsnämndens expenser införes:						
	Tillägg för förberedande arbeten, för- slagsvis.	500	—	—	—	500	—
	Anslaget till arbetshuset för fattiga barn utgår	—	—	5,000	—	—	—
	— <i>Fmk 145,050: —</i> —						
	Transport	—	—	7,000	—	522,625	25

	Transport	—	7,000	522,625 25
	Inkomster.			
	Disponibel behållning från föregående år upptages med	20,000	20,000	
V	Inkomstgivande rättigheter.			
	Tolag för till Helsingfors destinerade va- ror upptages med förslagsvis	112,000	2,000	
	Trafikafgifter upptagas med förslagsvis	315,000	15,000	
	Hamnafgifter upptagas med förslagsvis . — Fmk 655,350: — —	160,000	11,000	
VI	Diverse.			
	För sjukvård i Maria sjukhuset införes förslagsvis	4,000	1,000	
	— Fmk 292,484: 66 —			
VII	Statsbidrag.			
	Härunder införes följande post: Återstoden af statsbidraget för hamnba- nan	250,000	250,000	
	— Fmk 496,860: — —			
IX	Lån.			
	Posterna under denna hufvudtitel erhålla följande lydelse: Å 1892 års 4 $\frac{1}{2}$ % obligationslån anvisas följande anslag: För kajbyggnader i Södra hamnen, af- sedda att i samband med hamnbanan utföras år 1895: Oanvänd del af tidigare anslag 311,065: 22 nytt anslag 417,590: 03	728,655 25	238,655 25	
	För nya filtra vid vattenledningen. . . .	146,000	—	
	För vattenledningens utsträckning — Fmk 904,055: 25 —	29,400	—	
X	Uttaxering.			
	Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldiga medlemmar uttaxeras, utsättes till. . .	1,182,452 37	—	22,030 —
	Summa Fmk	—	544,655 25	544,655 25

Arbetshusen för fattiga barn.

Årsberättelse för 1893.

Arbetshusens verksamhet har fortfarande gått i samma riktning som föregående år, med målet i sigte att genom föda och lämplig sysselsättning söka afhålla fattiga barn från tiggeri, lättja och andra dermed sammanhängande frestelser till ondt. Denna uppgift har dock icke kunnat lösas på ett fullt tillfredsställande sätt under en tid då hufvudstadens befolkning genomgått en allvarsam kris, förorsakad af penningbrist och byggnadsverksamhetens totala upphörande. En märkbar minskning i arbetsförtjensten på alla områden visade sig redan under vintern 1893, och har sedermera varit i tilltagande, hvilket dock ej förhindrat arbetare familjer från landsbygden att inströmma till staden i hopp om bättre utkomst än på hemorten. Då detta slog fel på ett oväntadt sätt sågo sig många familjer redan under föregående år blottställda på det nödvändigaste. Dertill kom det elände, som en sträng och långvarig vinter medförde i fattiga hem. Alla dessa omständigheter tillsammans hafva tagit mer än vanligt de anstalters verksamhet i anspråk, hvilka äro afsedda att bispringa de behöfvande. Arbetshusen i Sörnäs och vid Skarpskyttegatan 14 fylldes snart med en mängd barn, som der sökte föda och en tillflyktsort mellan skoltimmarna. Det gällde för inrättningarna att kämpa med flerfalldiga svårigheter och allmänhetens anspråk på anstalterna stego i proportion med nöden, enär privata tillgångar voro otillräckliga att tillgodose det växande behovet. Emedan de tvänne ordinarie arbetshusen ej kunde emottaga mer än 260 å 280 barn, som dagligen bespisades och sysselsattes i hvardera inrättningen, beslöt bestyrelsen att ingå till Stadsfullmäktige med framställning om anslag för ett provisorisk arbetshus under de närmaste vintermånaderna. Detta öppnades äfven den 20 Februari, sedan 2,500 mark dertill af Stadsfullmäktige beviljats. Man har ifrågasatt huruvida arbetshusen genom sin hjälp skulle befrämjat inflyttningen till hufvudstaden, eller att dessa inrättningar emottagit barn utan fästadt afseende å hemortsrätt, och slutligen att håglösa föräldrar genom arbetshusens mellankomst befriats från pligten att föda och uppfostra sina barn. Upplysningsvis får bestyrelsen derföre omnämna, att såvidt möjligt varit, den vidtagit åtgärd för erhållande af närmare kännedom om nödställda familjers verkliga belägenhet. På ett bestyrelsemöte förliden vår fattades nemligen det beslut, att föreståndarinnor och lärarinnor under början af hösten 1893 skulle besöka de barns hem, hvilka anhållit om inträde i arbetshusen, och dervid anteckna följande punkter:

- a) hemortsrätt,
- b) föräldrars yrke, näring,
- c) antal barn i hemmet och deras ålder,
- d) skolans adress, lärares, lärarinnas namn,
- e) helsotillstånd och andra hemförhållanden,
- f) åtnjutande af fattigvårdsunderstöd,

Besöken, som verkställdes beredvilligt af lärarinnepersonalen, visade sig vara synnerligen nyttiga och upplysande samt väckte i de flesta fall förtroende hos de fattiga. Intill den 23 Oktober 1893 blefvo 366 hem i staden och omnejder besökta, och uppgick total antalet barn i dessa hem till 1,191. Då arbetshuset på långt när icke voro beräknade för en sådan mängd skyddslingar, icke heller afsedt att upptaga alla barn från ett hem, skedde ett urval bland de mest behöfvande och bestämdes till en början att anstalten vid Skarpskyttegatan 14 och den i Sörnäs skulle emottaga 200 barn hvardera, eller omkring $\frac{1}{3}$ af hela antalet. På grund af lärarinnornas uppgifter ansågos 74 barn icke böra genast emottagas, dels emedan föräldrar borde kunna draga försorg om sitt enda barn, dels emedan flere familjer vistades blott på s. k. arbetsbiljett i staden. Enligt den meddelade statistiken efter besöken voro bland barnens fäder, som saknade all arbetsförtjänst, 68 utarbetare, 64 handtlångare, 32 timmermän, 8 stenhuggare, 11 skomakare samt åtskilliga murare, målare, snickare m. fl. Barn till 46 enkör och ogifta qvinnor hade sökt inträde till arbetshuset, äfvensom från 13 familjer, hvilkas fäder icke vårdade sig om hustrur och barn. Denna statistik ökades betydligt efter senaste jul, då bestyrelsen med anledning af de svåra tiderna medgaf att yttermera 50 barn skulle få intagas i hvardera arbetshuset.

Jemte de omsorger bestyrelsen egnade inrättningarna för att genom dem i någon mån lindra den tilltagande nöden, uppstodo å andra sidan bekymmer öfver ekonomins bestånd. De stora hushållen erfordrade långt större summor till sitt underhåll än under föregående år, och priserna på lifsmedel höllo sig jemförelsevis ännu ganska höga. Alla vanliga anslag voro derföre otillräckliga. Härtill kom, att Utskänkningsbolaget — som städse med största intresse och beredvillighet försträckt medel till arbetshusens utgifter — enligt nya förordningar från år 1893 icke egde dispositionsrätt öfver sina vinstmedel, samt att räntan från den Thilénska donationsfonden ännu icke var att påräkna under något år framåt. Bestyrelsen fann sig derföre föranlåten att i April ingå till Stadsfullmäktige med anhållan om extra anslag af 8,000 Fmk. Då emellertid frågan blef oafgjord under flere månader och arbetsbristen fortfor att vara tryckande för arbetarefamiljerna, ansåg sig bestyrelsen icke kunna plötsligt stänga inrättningarna, utan beslöt att upptaga ett lån till arbetshusens underhåll för våren 1893.

Den under flere år omfattade planen att i Sörnäs låta uppföra ett eget hus å tomten N:o 8 vid tredje Linien af området Berghäll måste under sådana förhållanden tillsvidare förfalla, ehuru arkitekten fröken S. Hornborg redan vidtalats angående eskissritningar, och måtebref med situationsplan af Drätselkammaren utfärdats och blifvit bestyrelsen tillställt.

Under dessa konjunkturer var det svårt för bestyrelsen att förliden höst öppna arbetshuset på sedvanlig tid eller den 1 Oktober, hvarför de förblefvo stängda i afvaktan på understöd. Sedan Stadsfullmäktige den 24 Oktober beviljat en del af det ofvannämnda anslaget, beslöts att anstalterna skulle ofördröjligen träda i verksamhet den 30 i samma månad. Nedanstående uppgifter utvisa antalet inskrifna barn, arbetsdagar, äfvensom de arbeten, hvilka blifvit utförda under 7 månader af år 1893.

Arbetshuset i Sörnäs, Surutoin N:o 5

öppet ifrån den 9 Januari till den 31 Maj, och från d. 30 Oktober till d. 20 Dec.	
Barn inskrifna i matrikeln	418
Högsta antalet barn närv. på dagen	297 under olika timmar

Provisoriska arbetshuset vid Båtsmansgatan 2

öppet från den 20 Febr. till den 15 Maj 1893.

Barn inskrifna i matrikeln	187	
Högsta antalet barn närv. på dagen	139	under olika timmar
Lägsta " " " " " "	40	" " "
I medeltal dagligen	113	
Antal arbetsdagar	65	
Antal matportioner: till frukost	2,606	
	till förmiddagsmål	3,357
	till middag	7,357
(åt Sörnäs barn) till aftonmål	1,035	

Förfärdigade arbeten.

Linnen	12 st.	Strumpor	20 par
Skjortor	26 "	Vantar	16 "
Näsdukar	60 "	Muddar	42 "
Munduk	1 "	Ylleplock	1 kilo 564 gram
Skoplagg reparerade	153 "	Mattlappar klippta $7\frac{1}{2}$ kilo	
Silkes sprit	425 grm	Vedhuggning	5 famnar

Under år 1893 hade arbetshusen förmånen att få kvarhålla sina föreståndarinnor och lärarinnor, hvilka med oförtruten omsorg och plikttrohet skötte sina åligganden och sålunda öfvervunno de svårigheter, som öfvermåttet af skyddslingar förorsakade. Bestyrelsen har all anledning att uttala sin tacksägelse för det goda arbetet under så svåra förhållanden.

Arbetshuset i Sörnäs förestods af fröken *E. Vildsköld* och lärarinnor voro fröknarna *A. Holmberg* och *E. Tapper*. Skomakeri arbetet undervisades af *G. A. Fagerholm*.

Arbetshuset vid Skarpskyttegatan 14 förestods af fröken *E. Ekholm* såsom vikarie intill den 1 Maj, men då fröken *H. Gallenius* på grund af svag helsa afsade sig tjensten, antogs fröken *Ekholm* fortsättningsvis till denna post. Lärarinnor voro: Fröknarna *Z. Krook* och *A. Mikander* samt Kaptenskan *T. Porthan*. Äfven detta år har Fröken *V. Lagus* välvilligt meddelat flickorna undervisning i sång. Skomakeriarbetet i anstalten vid Skarpskyttegatan 14 leddes af mästaren *J. Hast*.

Det provisoriska arbetshuset förestods af fröken *A. Ekholm* och såsom lärarinna tienstgjorde fröken *M. Lindroos*. Skomakeri undervisades af *J. Hast*.

I gåfvor under år 1893 hafva arbetshusen fått emottaga följande: 57 klädningar och 12 linnen af en syförening; 18 klädningar af en annan syförening; 35 par vantar, 29 par strumpor, och 2 gosskostymer af privata personer; samt en stor mängd böcker och bilder genom Dr: P. Nordmann af Svenska Folkskolans Vänner; en mängd bilderark af Kommersrådet *G. W. Edlund*; 350 st. leksaker af hr *N. Kochtomow*; 1 st. skomakeri bord, 30 liter mjölk och i kontant 45 Fmk, för hvilka gåfvor bestyrelsen härmed får uttala sin tacksägelse.

I likhet med föregående åren firades Julfesten i arbetshusen den 22 December 1893. Å villan *Surutoin* N:o 5 i Sörnäs infunno sig 198 barn till fest, hvarvid pastor *E. Bergroth* talade till barnen om julens betydelse. Derefter erhöillo de klädesplagg, böcker, leksaker och ett jästbröd, afsedt att medföra hem.

På enahanda sätt firades samma dag julfest uti arbetshuset vid Skarpskyttegatan 14, der 218 barn voro närvarande och kyrkoherden *L. Bengelsdorff* tolkade den kristliga högtidens välsignelser. De af föreståndarinnor och lärarinnor fördelade gåfvorna finnas upptecknade i anstaltarnas dagjournaler.

Till undvikande af tiggeri och nöd under julhelgen bestämde bestyrelsen att ett mål mat skulle serveras åt barnen hvarje helgfri dag intill den 8 Januari innevarande år då arbetshusen åter skulle begynna sin verksamhet. Helsotillståndet bland barnen har varit godt, med undantag af December månad, då influensa epidemin spridde sig äfven i folkets led, dock icke af svårartad beskaffenhet. Medicin ingafs under en vecka åt alla barn vid Skarpskyttegatan 14, emedan influenzan begynte utbreda sig.

Arbetshusens utgifter hafva varit betydande under det förgångna året. Oaktadt såväl Stadsfullmäktige som direktionen för Sparbanken bidragit med större anslag, har, såsom redan blifvit nämndt, förvaltningen dock icke aflupit utan penningeskuld. Det är att hoppas att följande år skola reglera missförhållanden, hvilka arbetsbrist och dyr tid för närvarande hafva framkalladt. Ur bilagda sammandrag af *räkenskaperna för år 1893* behagade arbetshusens Principaler inhemta upplysningar rörande anstaltarnas uppburna anslag och ekonomi. (Bilaga N:o 1 och 2).

Helsingfors i April 1894.

Enligt uppdrag

F. Palmén.

Bilaga 1.

Sammandrag

af Arbetshusens för barn i Helsingfors Inkomster och utgifter under år 1893.

Inkomster:

	Saldo från år 1892			465: 12
Anslag.	Af <i>Stadsfullmäktige</i> , Extra anslag bevilj. ^{29/12} 1892	4,000: —		
"	" d:o beviljad årsanslag	5,000: —		
"	" d:o " tillskottsanslag hösten 1893	3,000: —		
"	" <i>Sparbanksprincipalerna</i> , senare hälften af 1892 års	2,000: —		
"	" d:o d:o 1 hälften af 1893 års	2,500: —	16,500: —	
	Räntor	49: 57		
	För försålda arbeten i arbetshuset	41: —		
	Gåfvor	45: —		
	Diverse inkomster	58: 65	194: 22	
Lån:	Genom Frök. <i>F. Palmén</i>	3,120: —		
"	Behållningen af Provisoriska arbetshusets för barn anslag enl. redovisning	701: 93	3,821: 93	
		Fmk 20,981: 27		

		Utgifter:		
<i>Skarpskyttegatan.</i>	För hushållet		3,940: 57	
	” arbets och beklädnads tillbehör		546: 88	
	” ved och lyse		583: 90	
	” inventarier		22: 90	
	” aflöningar		3,054: 75	
	” bad åt barnen.		39: 70	
	” diverse		297: 20	8,485: 90
<i>Sörnäs.</i>	För lokalhyra		1,400: 04	
	” hushållet		5,203: 56	
	” arbets och beklädnads tillbehör		603: 72	
	” ved och lyse		480: 45	
	” inventarier		158: 50	
	” aflöningar		2,630: —	
	” bad åt barnen		99: 35	
	” diverse		233: 40	10,814: 02
	På lånet till Fröken F. Palmén afbet.		920: —	
	Behållningen af Prov. Arbetsh. anslag.		701: 93	1,621: 93
	<i>Saldo</i> till år 1894		— —	59: 42
			Fmk 20,981: 27	

Helsingfors den 20 Januari 1894.

Amanda Eklund.

Förestående räkenskaper hafva vid granskningen befunnits riktiga och med omsorg förda. Helsingfors den 21 April 1894.

J. E. Fagerroos

G. E. Bergmanson.

Bilaga 2.

Sammandrag

af *Provisoriska* Arbetshuset för barn inkomster och utgifter under Febr.—Maj 1893.

		Inkomster.		
	Behållning från Maj 1892	— —		354: 67
	Anslag af Stadsfullmäktige	— —		2,500: —
Mars 4.	För utfördt arbete i Arbetshuset.		3: 60	
	” försåldt slask och ben		4: 80	8: 40
			Fmk 2,863: 07	

Utgifter.

För lokalhyra vid Båtsmansgatan	150: —	
” aflöningar, enligt skild qv. bok	673: 50	
” hushållet	868: 65	
” ved och lyse	93: 30	
” inventarier	189: 40	
” arbets och beklädnads tillbehör	139: 79	
” bad åt barnen	19: 80	
” diverse	26: 70	2,161: 14
<i>Behållning</i> på löp. räkn. i Vasa bank . . .	— —	701: 93
	Fmk	2,863: 07

„Arbetshemmets för fattiga barn“ konto fol. 3,191.

Helsingfors i Maj 1893.

J. Florin.

Förestående räkenskaper hafva vid granskningen befunnits riktiga och med omsorg förda. Helsingfors den 21 April 1894.

G. E. Bergmanson.

J. R. Fagerroos.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri. 1894.

Utskottsbetänkande angående förändringar i Rådstufvurättens sammansättning.

I skrifvelse af den 15 sistlidne mars (se tryckta handl. N:o 18 för 1894) har Samfälta Rådstufvurätten hos Stadsfullmäktige framhållit att det under den tid, provisoriska fjerde afdelningen af Rådstufvurätten fungerat, visat sig, att sagda afdelning vore för lagskipningens ostörda fortgång af behovet påkallad. På sådan grund och enär, efter det strafflagen trädde i gällande kraft, särskilda politiförbrytelser, hvilkas antal uppskattats till omkring ettusen tvåhundra om året, komme att från Poliskammaren öfverflyttas till Rådstufvurätten, har Samfälta Rådstufvurätten anhållit att Stadsfullmäktige ville icke allenast för sin del bifalla till inrättandet af en ordinarie fjerde afdelning vid Rådstufvurätten af den organisation och beskaffenhet, som andra och tredje afdelningarna åtnjuta, utan äfven för sådant ändamål bevilja anslag för aflönande af två äldre justitierådmän, en yngre justitierådman, två brottmålsnotarier och två stadsbetjente till enahanda belopp, som enligt stat tillkomme desse tjänstemän och betjente å de öfriga afdelningarna af Rådstufvurätten. Tillika och jemte det Samfälta Rådstufvurätten erinrat derom, att med inrättandet af den ordinarie fjerde afdelningen det af Stadsfullmäktige för upprätthållande af den provisoriska fjerde afdelningen beviljade anslag blefve obehöfligt, har Samfälta Rådstufvurätten hemställt om utverkande af fastställelse utaf särskilda, genom fjerde afdelningens inrättande betingade förändringar i de genom Nådiga brefven af den 7 februari 1881 och 1 oktober 1887 fastställda stadganden angående Rådstufvurättens i Helsingfors sammansättning och verksamhet. Då emellertid sagda organisation af fjerde afdelningen antagligen icke hunne genomföras förr än strafflagen trädde i gällande kraft, men den provisoriska fjerde afdelningen från sagda tidpunkt blefve tvungen att sammanträda tre dagar i veckan, deraf två dagar för behandling af brottmål, har Rådstufvurätten tillika anhållit att Stadsfullmäktige ville för aflönande af en tjänstförrättande notarie å sistnämnda afdelning från och med dagen för strafflagens trädande i kraft intill dess sagda organisation kunde varda genomförd bevilja ett anslag, beräknadt efter tvåtusen fyrahundra mark för år. Slutligen har Rådstufvurätten framhållit att inrättandet af en ordinarie fjerde afdelning ovilkorligen påkallede anställandet af en tredje stadsfiskal, hvaraf behovet under en längre tid gjort sig kännbart, jemte det Rådstufvurätten uttalat sig beträffande arbetsfördelningen mellan desse tjänstemän.

Stadsfullmäktige, som bifallit till Samfälda Rådstufvurättens framställning beträffande anslag till aflönande af en tienstförrättande brottmålsnotarie å fjerde afdelningen, hafva deremot remitterat ärendet i öfriga delar till ett utskott, hvare undertecknade samt jurisutriusquekandidaten Kaarlo Castrén invalts, äfvensom åt utskottet uppdragit att taga under pröfning frågan i hela dess vidd och särskildt öfverväga, huruvida icke en förändring af den nuvarande fördelningen utaf justitierådmanstjensterna i äldre och yngre vore af behovet påkallad.

Vidare hafva vicehäradshöfdingarne Frans Pethman och Gustaf Björkman i en till Stadsfullmäktige ingifven skrift anført, att enär vid organiserandet af den provisoriska fjerde afdelningen vid Rådstufvurätten bestämts, att nämnda afdelning skulle sammanträda blott två gånger i veckan, ena gången för behandling af civila mål och den andra för handläggning af brottmål, så hade för de två extra rådmän, som vid afdelningen anstälts, utfästs ett arvode af endast 200 mark i månaden, hvarutom de, till hvilkas åliggande det jemväl hört att turvis föra brottmålsprotokollet, hvarannan vecka fått uppbära lösen från ett civilt sammanträde. Då emellertid strafflagen haft till påföljd, att antalet brottmål vid Rådstufvurätten i betydlig grad stigit, hade Rådstufvurätten föranstaltat att sammanträdena i veckan vid fjerde afdelningen från och med början af nästvikne juli månad ökats med ett, dervid brottmål handlagts, genom hvilken förändring nämnda afdelning sålunda i afseende å arbetet likstälts med Rådstufvurättens öfriga afdelningar. I betraktande häraf och då samma protokollsföringskyldighet som tillföre för de extra rådmännen qvarstode, hafva sökandene, som för närvarande sköta omförmälda extra rådmanstjänster, anhållit att ofvannämnda arvode, helst den påräknade lösen från det civila protokollet vid fjerde afdelningen under det senaste året tidtals nedgått till vidpass 50 mark i månaden för dem hvardera och lösen från brottmålsprotokollet varit aldeles ringa eller ingen, blefve förhöjdt till 300 mark samt tillskottet dem tillgodoberäknadt, Pethman från början af sistförflutne juli månad och Björkman, som under sagda månad åtnjutit tjenstledighet, från den 1 nästlidne augusti. Till stöd för sin framställning hafva sökandene slutligen erinrat derom, att de i medlet af 1880-talet vid Rådstufvurätten anställde extra rådmännen haft en aflöning af 250 mark i månaden och derjemte, i motsats till sökandene, odelad lösen från ett civilt protokoll i veckan.

Äfven detta ärende hafva Stadsfullmäktige, vid sammanträde den 23 sistlidne oktober, öfverlemnadt till utskottets handläggning.

Beträffande tillkomsten af den provisoriska fjerde afdelningen vid Råd-
stufvurätten samt de i sammanhang dermed stående förslagen om förändringar i
Rådstufvurättens sammansättning och verksamhet anser sig utskottet böra erinra
om följande.

I skrifvelse af den 30 maj 1890 (tryckta handl. N:o 27 för 1890) anmälte
Samfälta Rådstufvurätten att den starka tillväxten af brottens antal i Helsingfors
nödvändiggjort att Rådstufvurättens första afdelning, som tidigare handlagt en-
dast vissa slag af civila mål och ärenden, i november månad 1887, sedan för-
ändring i sådant afseende utverkats i arbetsordningen, vidtagit äfven med be-
handling af brottmål. Emellertid hade äfven de till första afdelningens kompe-
tens hörande civila målen och ärendenas antal, i synnerhet konkurs- och vexe-
målen samt lagfarts- och in-teckningsärendena, varit i jemt stigande och ökats i
så hög grad att första afdelningen måste vara betänkt på att hålla tre samman-
träden i veckan för civila mål. Men derest första afdelningens sammanträden
ökades från två till tre i veckan, vore det sjelffallet för denna afdelning omöjligt
att vidare handlägga några brottmål. Då likväl de enligt arbetsordningen å för-
sta afdelningen ankommande brottmålen icke kunde fördelas på de andra afdel-
ningarna, utan att öfverhöfvan betunga dessa afdelningar, samt äfven de till
nästnämnda afdelningar inkomna civila målen antal visat en sådan tendens att
stiga, att äfven för dessa ett ökadt antal domstolssammanträden vore af be-
hofvet påkalladt, ansåg Rådstufvurätten det vara oundgängligen nödvändigt att
en fjerde afdelning, med enahanda arbetsordning som andra och tredje afdelnin-
garna, vid Rådstufvurätten inrättades. Härtill finnes så mycket mera skäl som
från och med år 1891, då den nya strafflagen trädde i kraft, en stor mängd mål
angående brott emot allmän ordning, uppgående enligt civilpolismästarens upp-
gift till omkring 1,200, hvilka mål härintills afdömts af stadens polisrätt, måste
af Rådstufvurätten upptagas till behandling, enär ansvar för dessa brott finnes
utsatt i strafflagen. Då dessutom den nya strafflagen påkallade en vidlyftigare
och mera i detalj gående ransakning än den äldre brottmålslagstiftningen, vore
det tydligt, att brottmålen behandling framdeles komme att taga ännu mera tid
i anspråk än förut. — Jemte det Samfälta Rådstufvurätten förty anhöll om ett
årligt anslag med 24,200 mark från och med ingången af år 1891 för inrättande
vid Rådstufvurätten af en fjerde afdelning, utbad sig Rådstufvurätten att, derest
Stadsfullmäktige skulle bifalla till Rådstufvurättens hemställen, få å ort, som
vederborde, göra den vidare framställning i ämnet, som vore nödig.

Det för ärendets beredning af Stadsfullmäktige tillsatta utskottet medgaf, i
afgifvet betänkande, (tryckta handl. N:o 27 för 1890), att antalet mål vid Råd-
stufvurätten betydligt ökats, men ansåg utskottet berörda stegring icke påkalla,
att första afdelningen befriades från skyldigheten att handlägga brottmål, samt
icke heller ensamt för sig motivera någon förstärkning af Rådstufvurättens per-
sonal. Hvad Samfälta Rådstufvurätten deremot anført om den ökning i målen

antal vid Rådstufvurätten, som i följd af den nya strafflagen vore att förvänta, syntes utskottet förtjena större beaktande. I anledning af den regeringen förbehållna rätt att ensam lagstifta i mål, som hushållningen i landet anginge, hade regeringen, såsom bekant, ansett sig vara berättigad att i administrativ väg med ansvar belägga en mängd smärre brott mot god ordning, hvilken icke berördes i allmän lag; och uppgick antalet af dessa mål i Helsingfors, hvilka härstädes liksom i Åbo och Viborg handlades af en likaledes i administrativ väg tillkommen domstol, poliskammarrätten, under år 1889 till 3,591. Å ett flertal af dessa brott hade dock straff blifvit utsatt i strafflagen, och komme de sålunda att från det strafflagen trädde i kraft behandlas af Rådstufvurätten. Vid Rådstufvurätten komme målen påtagligen att blifva föremål för en noggrannare och mera tidsödande behandling än vid Poliskammarrätten; och då härtill komme att strafflagen jemväl i öfrigt stälde stora anspråk på domarenes tid och krafter, måste det, efter utskottets tanke, befaras att Rådstufvurätten, med dess dåvarande organisation, skulle med 1891 års början icke fullt ut mäta med sitt arbete.

Att likväl därför inrätta en permanent fjerde afdelning vid Rådstufvurätten, dertill fanns, enligt utskottets åsigt, icke skäl. Såsom Rådstufvurätten vore sammansatt, med tre juridiskt bildade domare på hvar afdelning, borde densamma icke tagas i anspråk för behandlingen af de enkla och mindre betydande mål, hvilka i följd af strafflagen komme att öfverföras till Rådstufvurätten. Utskottet föreslog därför att samtliga mål, som handlades af Poliskammarrätten, framdeles skulle behandlas af en ende domare. Åt denne kunde ombetros jemväl ett flertal andra, mindre betydande mål, som toge en god del af Rådstufvurättens tid i anspråk. Detta förslag kunde likväl realiseras blott genom en af Regent och Ständer stiftad allmän lag, hvarför ock Fullmäktige, enligt utskottets förslag, borde vidtaga åtgärd derom att stadens representanter vid 1891 års landtdag skulle väcka motion i åberopadt syfte. Men tillika borde, efter utskottets förmenande, då redan någon åtgärd vidtagas till förekommande deraf att Rådstufvurätten, innan omordade förslag hunne genomföras, öfverhöfvan betungades med arbete. För sådant ändamål skulle en fjerde afdelning vid Rådstufvurätten provisoriskt inrättas. Denna afdelning, som tillkommit uteslutande för behandlingen af polis-mål, borde jemväl endast för dylikt syftemål organiseras. För ändamålet uppgjorde utskottet en stat, slutande å 12,400 mark årligen.

I sammanhang härmed väckte utskottet förslag om en förenkling af Rådstufvurättens sammansättning. Då vid hvarje afdelning af Rådstufvurätten funnes anstälde två notarier, hvilka omväxlande med de yngre justitierådmännen förde protokollet vid afdelningens tre sammanträden i veckan, hvilka notarier tillika måste vara examinerade jurister för att vid förfall kunna adjungeras Rätten, bestod sålunda i sjelfva verket hvarje afdelning under två af dess tre sammanträden af icke mindre än fyra jurister, af hvilka dock en, notarien, icke egde deltaga i målens behandling och afgörande, Rådstufvurättens anförda sam-

mansättning ledde sitt upphof från det förslag, som år 1879 afgafs af ett utskott, hvilket af Stadsfullmäktige tillsattes med anledning af Samfälta Magistratens förslag till ombildning af Magistraten och Rådstufvurätten. I följd af sagda förslag ombyttes nemligen de förra civilnotarietjänsterna, hvilkas innehafvare utnämndes och entledigades af Rådstufvurätten, till yngre justitierådmanstjänster, hvilka besattes genom allmänt val. Såsom skäl härtill anfördes att 4 § 1 kap. R. B. stadgade att i rådstufvurätt „äga stadens borgmästare och rådmän döma“, att, enligt 1 § 23 kap. samma balk, sådan den lyder i förordningen den 27 april 1868, rådstufvurätt vore domför „der tre i rätten sitta“, samt att domare borde vara oafsätlig. Emot denna tolkning måste dock, enligt utskottets förmenande, anföras, att åberopade lagrum tidigare icke ansetts utgöra hinder för att sammansätta Rådstufvurätten med notarier såsom adjungerade ledamöter. För såvidt utskottet inhemtat, hade icke heller vid någon rådstufvurätt hvarken i Sverige eller Finland, utom i Helsingfors, funnits nödigt att inrätta sådana befattningar som de yngre justitierådmanstjänsterna. Att vid sådant förhållande bibehålla dessa tjänster, syntes vara påkalladt endast i fall desamma verkligen vore af behof. Men detta torde så litet vara fallet, att tvärtom vägende skäl talade för deras afskaffande. Främst vore det väl otvifvelaktigt ett slöseri med arbetskraft att, då notariernes befattning med protokollet icke kunde anses hindra dem från att deltaga i Rådstufvurättens förhandlingar och beslut samt deras kompetens dertill föga heller vore mindre än de yngre justitierådsmännens, icke sammanslå dessa tjänster. Vidare, och då den bestämning införts att de yngre justitierådsmännen efter tur och ordning avancerade till äldre rådmän, men ett sådant avancement förutsatte tre vakanser och sålunda under vanliga förhållanden komme att inträffa först efter en jemförelsevis lång tids förlopp, under hvilken tid innehafvaren af rådmantjänsten vore strängt upptagen af den ansträngande och mera mekaniska sysselsättningen att föra protokollet, låge den faran nära till hands att till ifrågavarande platser komme att anmäla sig blott yngre och mindre pröfvade jurister, af hvilka sedermera tilläfventyrs endast de, som af bristande förmåga hindrats att vinna annan anställning, i sinom tid blefve viceordförande och ordförande i Rådstufvurätten. Slutligen skulle ersättandet af ifrågavarande tjänster genom civilnotarier medföra en icke ringa besparing i Rådstufvurättens budget, hvilken besparing af utskottet uppskattades till 8,400 mark årligen. Utskottet föreslog därför att Stadsfullmäktige ville hos Rådstufvurätten väcka förslag om sådan ändring i Rådstufvurättens arbetsordning, att i den ordning, då nuvarande yngre justitierådsmännen avancerade till äldre, deras tjänster skulle indragas och ersättas genom civilnotariebefattningar.

Sedan Stadsfullmäktige anhållit om Samfälta Rådstufvurättens yttrande i anledning af ofvan omordade utskottsbetänkande, framhöll Samfälta Rådstufvurätten i skrifvelse af den 24 januari 1891 (tryckta handl. n:o 2 för 1891) ytterligare de skäl, som enligt Rådstufvurättens åsigt talade för behofvet af en fjärde

afdelning vid Rådstufvurätten, främst den starka ökningen af målens antal. En afdelning för polismål borde lämpligen inrättas först sedan strafflagen under några år tillämpats och erfarenhet vunnits derom, hvilka mål kunde till polisdomstol hänskjutas. Hvad beträffade utskottets förslag att de yngre justitierådmanstjänsterna skulle indragas, så motsatte sig Samfälta Rådstufvurätten sådant på de skäl, dem redan 1879 års utskott framhållit.

Vid sammanträde den 22 september 1891 beslöto sedermera Stadsfullmäktige att i skrifvelse till Samfälta Rådstufvurätten, under erkännande att en utvidgning af domstolskraften vid Rådstufvurätten vore behöflig, uttala, att en fjerde afdelning af enklare och mindre kostsam organisation än den af Rådstufvurätten föreslagna borde vid Rådstufvurätten inrättas för behandling af framför allt politiöfverträdelse och mindre brottmål, jemte det Stadsfullmäktige anhöllo att Rådstufvurätten ville med förslag till sådan organisation till Stadsfullmäktige inkomma. I anledning deraf upprepade Samfälta Rådstufvurätten i skrifvelse af den 9 oktober 1891 (tryckta handl. n:o 20 för 1891) sin anhållan att första afdelningen blefve befriad från brottmål och dessa öfverförda till en provisorisk fjerde afdelning, som derjemte skulle vid ett sammanträde handlägga civila mål till underlättande af andra och tredje afdelningarnas arbete med dylika mål. Då afdelningen enligt Rådstufvurättens förslag skulle bestå af endast en äldre justitierådman såsom ordförande och två tjänstförrättande yngre rådmän, som omväxlande skulle föra protokollet, blefve kostnaderna för den nya afdelningen:

Ordförandearvode	1,000: —
Arvode åt ordförandens vikarie	3,000: —
2 t. f. rådmän à 2,400 mark	4,800: —
2 extra stadsbetjente à 900 mark	1,800: —
	<hr/>
	Summa 10,600: —

hvarifrån afgick arvodet för den tillsvidare obehöfliga brottmålsnotarien vid första afdelningen med 3,000 mark.

Sistnämnda förslag blef jemväl, vid sammanträde den 10 november 1891, af Stadsfullmäktige godkänt, jemte det Stadsfullmäktige tillika beslöto att hos Samfälta Rådstufvurätten anhålla att Rådstufvurätten ville till Stadsfullmäktige inkomma med definitivt förslag till inrättande af en fjerde afdelning af enklare organisation och afsedd att framförallt behandla politiöfverträdelse och andra mindre brottmål. Emellertid trädde den provisoriska fjerde afdelningen, efter utverkadt tillstånd, i verksamhet med 1892 års ingång. Från sistlidne juli månads början har densamma, såsom redan nämnt, begynt sammanträda tre i stället för två dagar i veckan, för hvilket ändamål Stadsfullmäktige den 5 derförutgångne maj, i anledning af Samfälta Rådstufvurättens nu föreliggande framställning, beviljat ett anslag efter 2,400 mark för år till aflönande af en t. f. brottmålsnotarie. Sagda afdelning utför således för närvarande, ehuru något annorlunda och bil-

ligare organiserad än andra och tredje afdelningarna, enahanda arbete som hvardera dessa.

Återstår att nämna angående den motion, som för att möjliggöra tillsättandet af en polisdomare härstädes på anhållan af Stadsfullmäktige väcktes af stadens representanter vid 1891 år landtdag. Sagda motion antogs af Ständerna, dock i sålunda förändradt skick, att i stället för en enmansdomstol skulle för dylika mål få inrättas vid rådstufvurätt en särskild afdelning för behandlingen af polis- och andra smärre brottmål, hvilken afdelning skulle bestå af en lagfaren rådmän såsom ordförande och två af Stadsfullmäktige för ett år i sender utsedde ledamöter. — Öfver motionen infordrades yttrande af Lagberedningen, som i sitt uttalande framhöll, hurusom grundsatsen, att samhället för obetydliga måls handläggning och afgörande skäligen icke borde betungas med samma kostnader som rättsvården beträffande de större målen erfordrade, vore af den nyare processrätten erkänd såsom obestridlig. Från denna synpunkt föreläge därför icke skäl till invändning mot motionen. Men fann Lagberedningen den föreslagna lagstiftningsåtgärden icke vara erforderlig för ernående af hvad dermed åsyftats. Då i lag ej förefunnes stadgande derom att rådmännen borde innehafva juridisk bildning, så hade äfven de städer, hvilkas rådstufvurätt härintills varit sammansatt af endast lagfarne medlemmar, möjligheten för sig öppen att för handläggning af mindre brottmål hos Styrelsen utverka tillstånd till inrättande af rådstufvurättsafdelning med icke-lagfarne rådmän, hvilka då kunde förses med mindre aflöning än juridiskt bildade bisittare. På detta skäl och med framhållande af särskilda bristfälligheter i lagförslaget öfverlemnade lagberedningen, huruvida den af Ständerna antagna förordningen kunde vinna Nådig stadfästelse. — Omordade motion blef derpå äfven af Regeringen afböjd.

Då utskottet nu, jemlikt Stadsfullmäktiges beslut, ålegat att taga förevarande ärende i öfvervägande uti hela dess vidd, har utskottet ansett sig främst böra ingå i pröfning deraf, huruvida den provisoriska fjerde afdelningen vid Råd-
stufvurätten borde bibehållas eller denna afdelning indragas och dess göromål, liksom förut, fördelas på öfriga afdelningar utaf Råd-
stufvurätten.

Af förestående redogörelse för tillkomsten af fjerde afdelningen framgår, att strafflagen, och den tillökning i arbetet vid Råd-
stufvurätten, som densamma väntats medföra, varit, om icke enda, så åtminstone förnämsta orsaken till inrättandet af sagda afdelning. Emellertid, om ock strafflagen icke träd i verksamhet förr än långt fram på detta år, har likväl Råd-
stufvurätten endast med tillhjälp af nämnda afdelning mäktat tillfredställande behandla de mål, som de senare årens ekonomiska kris tillfört Råd-
stufvurätten. Sålunda har sagda afdelning åt-

minstone hittills varit af behovet påkallad. Deremot har under loppet af innevarande år en anmärkningsvärd minskning af arbetet vid Rådstufvurätten egt rum. Visserligen har denna minskning, i följd af att en del af de förra polismålen numera måste behandlas af Rådstufvurätten, icke visat sig i målens antal, som torde snarare ökats än nedgått; men deremot har en dylik minskning egt rum i följd af målens beskaffenhet, hvilket synes deraf att under det de olika afdelningarnas sammanträden tidigare i allmänhet varat till kl. 3 och 4 e. m. samt tidtals långt in på aftonen, så hafva sessionerna numera sällan slutat senare än kl. 2 på dagen. Hvaraf detta nedåtgående beror är, i betraktande äfven af den korta tid, detsamma tillsvidare varat, svårt att med säkerhet bestämma, men antagligast står detsamma i sammanhang med den stillhet i den allmänna rörelsen, som för närvarande råder, jemte det måhända äfven strafflagen, som utbytt de tidigare korta frihetsstraffen mot längre sådana, härtill något medverkat. Men att af detta nedåtgående draga några slutsatser för framtiden, vore dock, efter utskottets åsigt, förhastadt. Ty om äfven mängden af Rådstufvurättens arbete fluktuerar, såsom erfarenheten utvisat, så måste dock i en stad, hvars folkmängd årligen tillväxer med vidpass 3000 personer, jemväl domstolarnas arbete ökas. Dervid är särskildt att märka att denna folkökning tillför staden till öfvervägande del personer från den fattigaste eller kroppsarbetare klassen och således väsentligen ökar den del af befolkningen, som är mest processlysten och äfven eljes lättast kommer i kollision med rättsvärderna. Någon minskning i Rådstufvurättens arbetsstyrka bör därför, efter utskottets tanke, för närvarande icke ega rum.

I anledning af ett vid ärendets behandling hos Stadsfullmäktige faldt yttrande har utskottet äfven tagit i öfvervägande möjligheten af att antalet af hvarje afdelnings sammanträden kunde ökas; men är detta förslag omöjligt att genomföra, då derigenom ordförandene skulle öfverhöfvan betungas.

Å andra sidan kan, så länge göromålen vid Rådstufvurätten icke äro mera arbetsdryga än för tillfället är fallet, heller icke skäligen ifrågakomma att ställa fjerde afdelningen å ordinarie fot. Härtill förefinnes för öfrigt så mycket mindre anledning, på sätt känt är, ombildningen af landets rättegångsväsende är en fråga på dagordningen och för närvarande föremål för behandling af en utaf regeringen tillsatt komité, hvars arbeten redan fortgått par år, i följd hvaraf komitén torde inom någon tid kunna framlägga resultatet af sin verksamhet. Denna ombildning af rättegångsväsendet är afsedd att omfatta detsamma i sin helhet och förty att utsträckas äfven till städernas domstolar, hvilka dervid antagligen komma att från qvasikommunala embetsverk förvandlas till statliga sådana. Man torde icke gerna vid ett embetsverk, hvars ombildning är ifrågasatt, böra inrätta nya tjänster och anställa tjänstemän, som vid sagda ombildning kanske icke kunna vid liknande befattning bibehållas.

Sagda ombildningsförslag gör det jemväl, efter utskottets förmenande, mindre lämpligt att nu skrida till några mera genomgripande ändringar i Råd-

stufvurättens sammansättning och verksamhet. Jemväl frågan om en ändrad organisation af Rådstufvurättens fjerde afdelning derhän, att densamma komme att behandla endast mindre brottmål, torde därför för närvarande böra förfalla. Den provisoriska fjerde afdelningen bör alltså, enligt utskottets åsigt, bibehållas på samma fot som förut.

Omfattas detta utskottets förslag, torde likväl de begge ledamöternes vid fjerde afdelningen anhållan om löneförhöjning böra bifallas. Det för dessa ledamöter utfästa arvodet, 2400 mark för dem hvardera, hvartill kommer lösen från ett civilt sammanträde hvarannan vecka, måste nemligen numera, sedan afdelningen begynt sammanträda tre gånger hvarje vecka, anses vara alltför ringa, äfven utan att dermed jemföres aflöningen för de yngre justitierådmännen, hvilka erhålla i lön 4000 mark samt lösen från ett civilt sammanträde i veckan, medan de samtidigt äro befriade från skyldigheten att deltaga i protokollsföringen vid brottmålsammansträdena. — Ehuru ansökan derom icke framstälts, torde äfven arvodet för t. f. brottmålsnotarien vid fjerde afdelningen, som i afseende å tjänstgörömmål är fullkomligt likställd med brottmålsnotarierna vid de öfriga afdelningarna vid Rådstufvurätten, böra höjas till samma belopp, som desse åtnjuta, eller från 2400 till 3000 mark om året.

Uti en till Stadsfullmäktige ställd skrift af den 20 sistlidne september hafva för öfrigt de vid fjerde afdelningen anställde extra stadsbetjenterne K. Ahlström och J. W. Cantenius anhållit om löneförhöjning från 900 till 1100 mark för året eller till samma belopp, som öfrige stadsbetjente åtnjuta, men har Drätselkammaren, för sätt af dess budgetförslaget åtföljda skrifvelse af den 25 nyssvikne oktober inhemtas (tryckta handl. n:o 28 för 1894 pag. 3), uti budgetförslaget icke upptagit någon löneförhöjning äfven af det skäl, att Kammaren hade sig bekant att desse betjente innehafva annan vaktmästarebefattning. Kammaren har endast trott sig böra föreslå, att denna ansökan skulle af Stadsfullmäktige tagas under pröfning i sammanhang med frågan om förändringar i Rådstufvurättens sammansättning och verksamhet. — Utskottet har trott sig vara oförhindradt att i detta samband uttala sig äfven om berörda ansökan och får, i likhet med Samfälta Rådstufvurätten, hvars yttrande af Drätselkammarn inhemtats, tillstyrka bifall till ansökningen, då desse extra stadsbetjentes göromål äro aldeles enahanda med stadsbetjentes vid Rådstufvurätten.

Vid sammanträde den 6 sistlidne november hafva Stadsfullmäktige allaredan beslutit att för anställande af en biträdande stadsfiskal anslå ett arvode af 300 mark i månaden. Då den fjerde afdelningen af Rådstufvurätten, hvars tillkomst ansetts motivera anställandet af nämnde stadsfiskal, fortfarande, efter utskottets förslag, blefve provisorisk, borde ej heller denna tjänst ställas på ordinarie fot; hvarför vidare uttalande i anledning af Samfälta Rådstufvurättens förslag i denna del torde förfalla.

Slutligen bör utskottet, enligt uppdrag, yttra sig jemväl angående lämpligheten att bibehålla den nuvarande indelningen af rådmanstjänsterna vid Rådstufvurätten i äldre och yngre. För sin del har utskottet i allo anslutit sig till det uttalande i frågan, som afgifvits af 1890 års utskott och ofvan blifvit relateradt. Som någon vakans emellertid icke finnes vid Rådstufvurätten samt ovisst är, huru lång tid förflyter innan en sådan yppas, då åter anledning kan finnas jemväl till andra ändringar i Rådstufvurättens arbetsordning, har utskottet trots sig böra föreslå att Stadsfullmäktige nu icke ville upptaga denna fråga till närmare behandling, utan blott hos Magistraten anhålla att Magistraten, då en rådmanstjänst vid Rådstufvurätten blir ledig, icke ville anslå tjänsten ledig innan frågan om indragning af de yngre justitierådmanstjänsterna vid Rådstufvurätten varit föremål för Stadsfullmäktiges behandling.

På anförda skäl får utskottet värdsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta:

att afböja Samfälta Rådstufvurättens framställning om inrättandet af en ordinarie fjerde afdelning af Rådstufvurätten samt anställandet på ordinarie stat af en tredje stadsfiskal;

att höja de för den provisoriska fjerde afdelningen anslagna arvodena, för ledamöterna från 2,400 till 3,600 mark årligen, räknadt för t. f. rådmannen Pethman från den 1 sistlidne juli och för t. f. rådmannen Björkman från den 1 derpåföljda augusti, samt för t. f. notarien från 2,400 till 3,000 mark och för extra stadsbetjenerne från 900 till 1,100 mark årligen, räknadt från 1895 års början; äfvensom

att Fullmäktige ville hos Magistraten anhålla att Magistraten, vid yppad ledighet af rådmanstjänst vid Rådstufvurätten, icke ville anslå tjänsten ledig innan frågan om indragning af de yngre justitierådmanstjänsterna vid Rådstufvurätten varit föremål för Stadsfullmäktiges behandling.

Ytterst får utskottet anmäla att ledamoten, herr Castrén, varit hindrad att deltaga i utskottets arbete.

Helsingfors den 21 december 1894.

J. A. Nordman.
Fredrik Jansson.

Hj. Schildt.

Bengt Stenius.
(Frånvarande vid justeringen).

Utskottsbetänkande med förslag till hemställan beträffande förhöjdt statsbidrag till stadens folkskolor.

Sedan Stadsfullmäktige i skrifvelse af den 23 sistlidne oktober anmodat Folkskoledirektionen att i samråd med Drätselkammaren inkomma med de förberedande upplysningar och beräkningar, som erfordrades för att Fullmäktige kunde fatta beslut angående ansökning hos Regeringen om förhöjdt statsbidrag för stadens folkskolor, har Folkskoledirektionen i skrifvelse af den 17 nyssvikne november meddelat att Direktionen tillstält Drätselkammaren alla å sak verkande upplysningar samt att Direktionen i allo förenat sig om det förslag i ämnet, som af Kammarern framstälts i dess skrifvelse af den 25 förlidne oktober, som åtföljt Kammarerns förslag till budget för 1895 (se tryckta handl. n:o 28 för 1894 pagg. 22 och 23). Utom de af Drätselkammaren anförda motiver har dock Direktionen velat till Stadsfullmäktiges beaktande ytterligare framhålla, att den föreslagna förhöjningen af statsbidraget åt kommunen så mycket mindre borde kunna förvägras som staden, i hvars folkskolor för närvarande 5,156 elever åtnjöte undervisning, redan i flere år uppburit ett jembörelsevis vida mindre statsbidrag än andra städer åtnjöt och nu senast blott af brist på för ändamålet disponibla medel tillagts ett mindre belopp än staden på grund af sina utgifter för folkskolorna och deras elevantal kunnat erhålla. Fastmer förefölle det Direktionen som om Helsingfors kommun borde kunna göra anspråk på i proportion större godtgörelse af allmänna medel, emedan staden i sina folkskolor upptagit talrika barn af i främmande kommuner hemmahörande fattiga föräldrar, hvilka från vidt skilda trakter sökt sig till och under någon tid vistades i landets hufvudstad. — Tillika har Drätselkammaren i skrifvelse af den 29 november anmält om hvad Folkskoledirektionen och Kammarern i anförd mätto i saken tillgjort.

Berörda handlingar hafva af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 27 nysslidne november öfverlemnats åt budgetsutskottet, jemte det åt utskottet uppdragits att till Fullmäktige inkomma med förslag till hemställan i ärendet. Till fullgörandet häraf har utskottet utarbetat och får vördsamt här närsluta dylikt förslag, jemte det utskottet får erinra derom, att sagde hemställan, då den till Kejserliga Senaten inlemnas, bör åtföljas af deri åberopade utdrag ur den fastställda budgeten för 1895 för så vidt den angår folkskolorna samt tablå öfver

värdet af stadens folkskolehus, hvilken tablå är bifogad Drätselkammarens skrifvelse af den 25 förlidne oktober såsom bilaga VIII (tryckta handl. n:o 28 för 1894 pag. 46).

Helsingfors den 16 december 1894.

L. Mechelin.

Alfred Norrmén.
Gustaf Nyström.
K. G. Sivenius.

Arvid Nyberg.
K. H. Renlund.
Paul Sinebrychoff.

St. A. K. o. St.

Då stadskommunerna, i enlighet med den af landets senast församlade Ständer antagna beräkningsgrund för det ur bevillningsmedel till underhåll af städernas folkskolor utgående bidrag, från nästkommande år hafva att såsom sådant bidrag påräkna tjugufem procent af det belopp, hvartill stadskommuns beräknade utgifter för dess folkskolor uppgå, äfvensom Ständernas framställning blifvit af E. K. M:t i Näder godkänd, få hos E. K. M:t Stadsfullmäktige i Helsingfors, till utverkande åt staden af statsbidrag till dess folkskolor efter omförmälda grund, underdånigst anföra följande:

Närslutna utdrag ur Helsingfors stads budget för år 1895 upptager samtliga utgifter för stadens folkskoleväsende. Då likväl vid bestämmandet af statsbidragets belopp endast de utgiftsposter, hvilka äro att hänföras till kontanta aflöningar, kostnader för ved, lyse, undervisningsmaterial och skolmöbel, anslag för böcker åt medellösa elever, äfvensom hyresvärdet af skolornas egna lokaler, böra tagas i beräkning, men deremot icke kostnaden för underhåll af skolhus och skoltomt samt stipendier och premier, utbe sig Stadsfullmäktige underdånigst att ur budgeten få här sammanställa de på statsbidragets belopp inverkan posterna:

aflöningar	— —	331,348: 03
hvaraf på lärare och lärarinnor samt deras vikarier belöper sig		308,488: 03 —
på inspektor, ekonom, sekreterare, vaktmästare och gårdsdrengrar	15,660: —	—
på arvoden för matrikelföring samt till föreståndare och föreståndarinnor vid de högre folkskolorna	1,400: —	—
på bidrag till fortsättningsskolor	5,800: —	—

Samt 331,348: 03

ved och vedhuggning samt belysning	— —	28,800: —
renhållning i skollokaler	— —	8,700: —
	<u>Transport</u>	<u>— — 368,848: 03</u>

	Transport	—	—	368,848: 03
undervisningsmaterial och skolmöbel		—	—	11,700: —
material för handarbeten, efter afdrag af beräknad inkomst för sålda handarbeten		—	—	4,100: —
annonser och annat tryck		—	—	1,900: —
hyror för upphyrda skollokaler		—	—	26:190: —
Då härtill lägges hyresvärdet för de stadens byggnader, som äro till folkskolornas begagnande upplåtna, med		—	—	<u>34,320: —</u>
blir summan af utgifterna under ifrågavarande kategorier .		—	—	447,058: 03.

Beträffande den sist uppförda posten, hyresvärdet för stadens egna folkskolehus, få Stadsfullmäktige underdånigast framhålla, att värdet af dessa byggnader enligt bilagda, af stadsingeniören uppgjorda tablå utgör 577,020 mark, och att sex procent af detta belopp, motsvarande, efter afdrag af 300 mark för inflytande hyror, 34,320 mark, pröfvats skäligen motsvara hyresvärdet. Detta belopp torde så mycket mindre kunna anses för högt beräknadt, som i det uppgifna kapitalvärdet af folkskolehusen icke ingår värdet af sjelfva tomterna, hvilkas pris, äfven efter låg uppskattning, öfverstiger 300,000 mark.

Beträffande stadens folkskoleväsende i allmänhet anse sig Stadsfullmäktige för öfrigt böra i underdånighet anmäla, att antalet elever i skolorna sistlidne höst uppgått till 5,156, äfvensom att Fullmäktige, på derom framställt förslag, upphäft alla afgifter vid folkskolorna för elever med hemortsrätt i Helsingfors eller bosatta på de staden underlydande lägenheter.

Hos E. K. M:t få Stadsfullmäktige förty i underdånighet anhålla det täcktes E. K. M. i Näder tillägga Helsingfors stad från år 1895 såsom bidrag till underhållet af dess folkskolor ett belopp, motsvarande tjugufem procent af 447,058 mark 3 penni, eller i afrundadt tal 111,000 mark för året.

Framhärda etc.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri. 1894.

Rättelser

till Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad år 1895
faststald af Stadsfullmäktige den 28 December 1894.

Utgifter.

III. Kommunalförvaltningen.

Sid. 7, rad 12 uppifrån står: för 5 års tjenst; bör vara: för 10 års tjenst.

XIV. Allmänna arbeten.

Sid. 25. **6:o. Hamnar.**
står: Remont af ballastkajen i Sörnäs 6,970: —. Beloppet bör vara 3,500: —.

XV. Pensioner.

Sid. 27 står: Byggmästaren M. L. Lindblad 500: —. Beloppet bör vara 300: —.

XVI. Diverse.

Sid. 27, tredje posten härunder bör lyda: Tillägg *för* förberedande arbeten o. s. v.

Inkomster.

VII. Statsbidrag.

Sista posten härunder bör föregås af tecknet c*.

Sid. 34. **Sammandraget** af Utgifts- och Inkomststaten för Helsingfors stad år 1895 följer här i sin helhet rättadt och omtryckt.

Sammandrag

af Utgifts- och Inkomststaten för Helsingfors stad år 1895.

Hufvud- titel.	Utgifter.	Ordinarie ut- gifter.	Tillfälliga ut- gifter.
I	Räntor & amortering å skuld	533,366	12,000
II	Magistraten och Rådstufvurätten	193,750	—
III	Kommunalförvaltningen	169,180	800
IV	Gatubelysningen	145,547	8,050
V	Brandverket	81,327	8,650
VI	Polisen	205,174	—
VII	Sundhets- och sjukvården	138,610	7,000
VIII	Fattigvården	267,210	—
IX	Undervisningsväsendet	493,520	15,560
X	Allmänna onera	239,563	24
XI	Vattenledningen	73,724	201,506
XII	Saluhallen	8,050	—
XIII	Stadens jordlägenheter	6,700	—
XIV	Allmänna arbeten	178,500	1,057,335
XV	Pensioner	14,906	67
XVI	Diverse utgifter	142,450	10,600
	<i>Samf.</i>	2,891,579	13
	Summa utgifter <i>Samf.</i>	—	—
			1,321,501
			2,891,579
			13
			4,213,080
			38
	Inkomster.	Ordinarie in- trader.	Tillfälliga in- trader.
	Behållning från år 1894	20,000	—
I	Räntor	54,800	—
II	Tomtlösen	73,000	—
III	Inkomst från stadens fasta egendom	259,728	10
IV	Tomtören	2,200	—
V	Inkomstgifvande rättigheter	655,350	—
VI	Diverse inkomster	292,484	66
VII	Statsbidrag	246,860	250,000
VIII	Inkomst från vattenledningen	243,950	25,000
IX	Lån	—	904,055
X	Uttaxering	1,185,652	37
	<i>Samf.</i>	3,034,025	13
	Summa inkomster <i>Samf.</i>	—	—
			1,179,055
			3,034,025
			13
			4,213,080
			38

Utskottsbetänkande angående nytt reglemente för auktionkammaren i Helsingfors.

Sedan Magistraten i skrifvelse af den 1 Augusti 1894 till Stadsfullmäktige insändt förslag till nytt reglemente för auktionkammaren i Helsingfors, innefattande särskilda ändringar i instruktionen för auktionkammaren af den 1 mars 1759, äfvensom anhållit, att Fullmäktige ville för sin del godkänna förslaget samt i vederbörlig ordning utverka fastställelse å detsamma, jemte det Magistraten bifogat förslag till bestämningar om aflöningen för funktionärerne vid kammaren, hafva Fullmäktige vid sammanträde den 21 augusti 1894 åt undertecknade uppdragit att med utlåtande i ärendet till Fullmäktige inkomma. Till fullgörande häraf får utskottet, hvars arbete något fördröjts i följd af några utskottsmedlemmars frånvaro från orten, anföra följande:

I Magistratens berörda skrifvelse erinrar Magistraten derom, att frågan angående auktionsmonopolets upphäfvande fortfarande är oafgjord och att denna frågas lösning i den ena eller andra riktningen kan i väsentliga delar ändra förutsättningarna för auktionsväsendets ordnande. Med föranledande häraf har Magistraten förordat bibehållandet i hufvudsak af samma grunder för auktionsväsendets handhavande, som för närvarande äro gällande. Tillika har Magistraten dock i förslaget intagit bestämningar, egnade att, i händelse det i följd af auktionsmonopolets upphäfvande eller af annan anledning befunnes önskvärdt att i högre grad reorganisera eller helt och hållet afskaffa auktionkammaren, möjliggöra sådant utan hinder af ersättningsanspråk från deras sida, hvilka härefter såsom tjänstemän vid auktionsverket anställas.

Enär stadens myndigheter uttalat sig för auktionsmonopolets upphäfvande, samt de nu ifrågasatta anordningarna därför måste blifva endast provisoriska, har utskottet anslutit sig till Magistratens uppfattning att mera genomgripande förändringar i auktionsväsendet nu borde undvikas. Med afseende härå har utskottet, i likhet med Magistraten, afstått från tanken att aflyfta från Magistraten befattningen med auktionsverket samt underlägga detsamma något den kommunala sjelfstyrelsens organ, närmast Drätselkammaren. Då utskottet äfven i öfrigt uti hufvudsak trott sig böra tillstyrka de anordningar, Magistraten förordat, och Magistratens förslag i tryck utdelats bland Fullmäktige (tryckta handl. n:o 21 för

1894), äfvensom det nuvarande auktionskamarreglementet jemte redogörelse för de förändringar, detsamma under årens lopp undergått, jemväl är i tryck tillgängligt (tryckta handl. N:o 31 för 1887), har utskottet funnit sig kunna underlåta en närmare utläggning af såväl gällande föreskrifter i ämnet som Magistratens förslag äfvensom inskränkt sig till att angifva de afvikelser från det sistnämnda, dem utskottet ansett sig böra förorda, samt skälen till desamma.

I § 1 har utskottet ansett sig böra föreslå en redaktionel ändring, som afser vinnande af större tydlighet.

Beträffande § 4 hade utskottet gerna sett att föreskrifterna derom, att auktionskammarens föreståndare, kassören och mäklaren böra ställa uppbördsborgen, hade kunnat ur reglementet utgå; ty om olämpligheten af dylika borgesförbindelser torde numera meningarna knapt vara delade. Men då Magistraten funnit sådan borgen vara för sin säkerhet nödig, har utskottet ej trott sig kunna afvika från Magistratens förslag.

5 § har utskottet ändrat derhän att Magistraten egde bestämma den tid, då auktionskamarföreståndaren dagligen bör vara å kammaren tillstädes helst det synes vara af vigt att föreståndaren och kassören kunna tillhållas, att åtminstone under någon tid vara samtidigt tillgängliga för allmänheten. Derjemte har stadgandet i 2 mom. af § 5 infogats i §:ns 1 mom.

Enligt 6 § 3 mom. komme qvitto öfver verkställd inbetalning att utfärdas af kassören, men borde, för att vara gällande, då beloppet öfverstiger 500 mark, annoteras af föreståndaren för auktionskammaren. Emellertid har bestämningen, att dylikt qvitto icke gälde utan annotation, synts utskottet innebära ett obilligt anspråk på allmänheten, som icke lämpligen bör betungas med skyldigheten att taga kännedom om dylika detaljbestämningar i reglementet, utan bör vara fri från vidare kraf, när betalningen erlagts till auktionskammarens kassa. Utskottet har därför omformulerat mom. derhän, att omordade bestämning skulle kvarstå endast såsom en förpligtelse för kassören, hvilken förpligtelses fullgörande föreståndaren, men icke allmänheten, egde att öfvervaka.

Bestämningen i 9 § derom, att tjenstemännen och betjente vid auktionsverket egde åtnjuta sex månaders uppsägningstid, har synts utskottet motiverad för så vidt föreståndaren, kassören och mäklaren angår, men har utskottet deremot hållit före att uppsägningstiden för vaktmästarene kunde minskas till en månad. — Bättre än att föreskrifva, det särskildt stadgandena i denna § böra meddelas tjensteman och betjent vid auktionskammaren, då han till sin befattning förordnas, har det synts utskottet vara att bestämma det dessa stadganden skola bringas dem till kännedom, som söka syssla vid auktionskammaren, derigenom att, då tjänst anslås ledig, stadgandena införas i anslaget äfvensom sedermera inryckas jemväl i det förordnande, som å tjensten utfärdas.

Afgifterna för auktionsförrättning hafva hittills utgjort $1\frac{1}{2}$ % af inropssumman för fast egendom och fartyg, 2 % vid inrop af andra varor samt 3 % vid

husgeråd och böcker, hvarjemte lika afgifter utgått vid återrop. Genom stadgandena i 10 § af förslaget komma dessa afgifter, hvilka äro alltför höga, att undergå skälig minskning. Inom utskottet har varit ifrågasatt att ytterligare, utöfver förslaget, nedsätta beloppet af den afgift, som komme att erläggas vid auktioner, hvarvid varor försäljas i så stora partier att hvarje inrop går till minst 500 mark. Afgiften vid dylika auktioner vore nemligen enligt förslaget 1 %. Men då försäljaren i dylikt fall, om afgiften synes honom för hög, kan betjäna sig äfven af de varubörsauktioner, dem Handelsföreningen föranstaltar, så har utskottet enats om att bibehålla förslaget i denna del oförändradt. — I §:en har utskottet för öfrigt föreslagit den förändring, att då i §:en omtalas fartyg af minst 19 tons drägtighet, hvilket mått insatts med afseende derå att fartyg af 19 registerton och derutöfver äro underkastade registrering, uttrycket „19 tons drägtighet“ skulle utbytas mot „19 registertons drägtighet“, hvarjemte i stället för den oegentliga termen „rop“ skulle användas „inrop“.

Emellan 10 och 11 §§ har utskottet önskat införa en §, innehållande stadganden om det äfventyr, för hvilket inroparen är utsatt vid bristande betalning, och har denna nya § redigerats i hufvudsaklig öfverensstämmelse med nu gällande föreskrifter i saken, ehuru stadgandet om 3 % straffavgift ansetts kunna utgå.

Slutligen har utskottet velat förorda den ändring i § 11 (§ 12) att öfverskottet af auktionsprovisionen öfver aflöningarne skulle inlevereras till stadskassan icke månatligen, utan efterhand, hvarigenom skulle förebyggas återbetalning, i händelse provisionen en följande månad icke fullt skulle förslå till att bestrida lönerna.

Beträffande den af Magistraten föreslagna aflöningen för funktionärerne vid auktionskammaren har utskottet för sin del icke haft något annat att anmärka än att utskottet skulle förorda att dessa aflöningars minimi- och maximibelopp bestämmas för år och icke, såsom Magistraten föreslagit, för månad, hvilket sistnämnda förfaringssätt skulle vålla ofta återkommande uträkningar samt icke heller synes vara aldeles skäligt, då t. ex. provisionen under några månader af året understigit det utfästa minimum, i hvilken händelse ett tillskott från staden skulle ega rum, oaktadt aflöningen för de öfriga månaderna uppgått till det fastställda maximum, och vice versa.

För öfrigt har visserligen inom utskottet varit fråga derom, huruvida icke äfven för den vid auktionskammaren funktionerande magistratsledamoten en maximigräns för aflöningen borde bestämmas, förslagsvis 3,600 mark för året, helst Magistraten enligt det nu föreslagna reglementet, på sätt Magistraten äfven sjelf framhållit, icke komme att taga den del i auktionsväsendet, som 1759 års instruktion förutsätter, utan för densamma bibehållits endast en i hufvudsak kontrollerande myndighet. Men som genomförandet häraf skulle påkalla särskilda underhandlingar med Magistraten, och den nu föreslagna anordningen dock sannolikt kommer att vara endast kort tid, under hvilken tid sagda maximum näppeligen

torde komma att ens uppnås, sedan på grund af de nedsatta auktionsafgifterna en minskning i auktionskammarens uppbörd eger rum, har utskottets pluralitet låtit vid förslaget bero.

Utskottet får förty värdsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda, af Magistraten uppgjorda förslag till reglemente för auktionskammaren i Helsingfors, med de ändringar och tillägg, dem utskottet ofvan förordad, äfvensom i vederbörlig ordning hos Kejsertliga Senaten anhålla om fastställelse å reglementet;

att Stadsfullmäktige för funktionärerne vid auktionskammaren ville fastställa följande aflöningar, att utgå sedan det nya reglementet för kammaren blifvit fastställt:

för den vid auktionskammaren tjenstgörande magistratsledamoten två sextondedelar af auktionsprovisionens belopp;

för auktionsföreståndaren fyra sextondedelar af sagda provision, likväl icke utöfver 7,200 mark i året samt under garanti af minst 4,800 marks årlig inkomst;

för kassören och mäklaren två sextondedelar af provisionen, att utgå med minst 2,400 och högst 3,600 mark i året; samt

för hvardera vaktmästaren en sextondedel af provisionen, med minst 1,200 och högst 1,800 mark i året; äfvensom

att Fullmäktige ville medgifva den nuvarande mäklaren samt de vid kammaren nu anstälde vaktmästarene att, derest de sådant åstunda, fortfarande uppbära sin aflöning enligt för närvarande gällande aflöningsgrunder, med dem likväl tillerkänd rätt att inom tre månader efter det nya reglementets trädande i kraft öfvergå till de nya lönevilkoren.

Helsingfors, den 29 december 1894.

Kaarlo Castrén.

Leon. v. Pfaler.

K. H. Renlund.

Förslag

till

Reglemente för auktionskammaren i Helsingfors, innefattande särskilda ändringar i instruktionen af den 1 Mars 1759.

§ 1.

Auktionskammaren i Helsingfors står under Magistratens inseende, och skall en af rådmännen i Magistraten i tur, enligt förordnande af Magistraten, utöfva närmaste tillsyn öfver auktionsverket samt i sådant afseende öfvervaka att gällande författningar och detta reglemente noggrant iakttagas samt att verkets tjenstemän och betjente fullgöra sina skyldigheter, hvarhos honom särskildt åligger att granska inkomna ansökningar om auktion och, derest hinder för bifall ej möter, meddela order om försäljningen äfvensom att närvara vid auktionerna då fastighet, jordarrende och fartyg försäljes eller då auktion eljes är af större betydelse.

§ 2.

Auktionskammarens tjenstemän och betjente utgöras af:

- 1 föreståndare,
- 1 kassör,
- 1 mäklare och
- 2 vaktmästare.

§ 3.

Auktionskammarens tjenstemän och betjente tillsätts af Magistraten efter kungjord två veckors ansökningstid. Vid besättandet af kassörs-, mäklare- eller vaktmästarebefattning åligger Magistraten inhemta föreståndarens för auktionskammaren yttrande om de sökandes lämplighet.

§ 4.

Föreståndaren för auktionskammaren, kassören och mäklaren skola ställa af Magistraten godkänd uppbördsborgen eller annan säkerhet till belopp af åttatusen finska mark för de två förstnämnda samt fyratusen mark för mäklaren.

§ 5.

Föreståndaren för auktionskammaren, hvilken dagligen å tid, som af Magistraten bestämmes, bör vara å auktionskammaren tillstädes, utsätter

tiden för auktionerna och utfärdar derom anslag och kungörelse enligt Magistratens närmare föreskrift; förrättar auktionerna och ombesörjer protokollföringen; upprättar liqvid öfver auktionsskillingen; utfärdar utgående expeditioner, hvilka böra af den vid auktionskammaren tjänstgörande magistratsledamoten kontrolleras och undertecknas samt af föreståndaren för auktionskammaren kontraheras; fullgör beträffande utanordning af behållna auktionsskillingen och bokföring hvad nedanföre stadgas; och åligger det honom för öfrigt att ställa sig allmän lag och detta reglemente äfvensom honom af Magistraten meddelade föreskrifter till efterrättelse samt tillse att öfriga tjänstemän och betjente vid auktionskammaren fullgöra sina åligganden.

(Utesl.)

§ 6.

Kassören åligger att emottaga inflytande medel och verkställa auktionskammarens utbetalningar.

För fullgörande af detta sitt åliggande skall kassören närvara vid auktionerna äfvensom dessutom dagligen på tid, som af Magistraten bestämmes, vara å auktionskammaren tillstädes.

Kvitto öfver verkställd inbetalning utfärdas af kassören, som bör, då beloppet öfverstiger 500 mark, förete detsamma till annotation af föreståndaren för auktionskammaren. Å salubref öfver försäld fastighet, jordarrende och fartyg kvitteras köpeskillingen å auktionskammarens vägnar af den vid kammaren tjänstgörande magistratsledamoten med kontrasignation af kassören.

Utbetalning må ega rum endast på grund af utanordning, som af magistratsledamoten underskrifvits och af föreståndaren för auktionskammaren kontraherats.

Då kassan öfverskjuter tvåtusen mark, skall öfverskottet af kassören insättas på auktionskammarens räkning i bank, som af Magistraten bestämts, och åligger det föreståndaren för auktionskammaren att öfvervaka att denna föreskrift af kassören iakttages.

Äro i kassan förefintliga medel icke tillräckliga för verkställande af utbetalning, skall cheque å auktionskammarens bankräkning af kassören utskrifvas och kontraheras samt, sedan den af föreståndaren annoterats, af den vid auktionskammaren tjänstgörande magistratsledamoten på auktionskammarens vägnar undertecknas.

Öfver samtliga in- och utbetalningar skall kassören föra bok, hvilken bör af föreståndaren för auktionskammaren granskas.

Dessutom bör af föreståndaren för auktionskammaren föras bok ej mindre öfver alla utbetalningar, samt öfver de utanordningar, hvilka föranledt uttagning i auktionskammarens bankräkning, än öfver inbetalningar, som af honom annoterats.

Kassan bör minst en gång i månaden af den vid auktionskammaren tjänstgörande magistratsledamoten, i närvaro af en annan dertill förordnad magistratsledamot, uppräknas och dervid efter införskaffande af uppgift på det belopp, som finnes på auktionskammarens räkning i bank innestående, utredas huruvida kassabeståndet vid jmförelse med räkenskaperna och dertill hörande verifikationer är riktigt samt om influtna medel, på sätt derom ofvanföre stadgats, blifvit i bank insatta, ankommande det på Magistraten, till hvars protokoll redogörelse öfver inventeringen omedelbart bör ingifvas, att vidtaga de åtgärder, som i anledning deraf kunna påkallas.

Beträffande kassavårdens handhavande skola i öfrigt tjena till efterrättelse de föreskrifter, som kunna af Magistraten meddelas.

§ 7.

Mäklaren bör i denna egenskap tjänstgöra vid auktionerna och verkställa utropen samt dervid anteckna namnet på den person, som stannat för högsta anbudet, äfvensom beloppet af sagda anbud, hvarhos det tillhör honom att, med biträde af vaktmästarene, emottaga, vårda och utgifva auktionsgodset; åliggande det såväl mäklaren som vaktmästarene att fullgöra hvad Magistraten på den vid auktionskammaren tjänstgörande magistratsledamotens eller föreståndarens för auktionskammaren framställning kan finna nödigt föreskrifva.

§ 8.

På Stadsfullmäktige ankommer att fastställa de vid auktionskammaren anstälde funktionärens löneförmoner, efter det Magistraten utlåtande och förslag i ärendet afgifvit.

§ 9.

Tjensteman eller betjent vid auktionskammaren, som af en eller annan anledning befinnes för befattningen olämplig eller underlåter att ställa sådan säkerhet, som i § 4 säges, kan af Magistraten från befattningen entledigas med tillgodonjutande dock, föreståndaren, kassören och mäklaren af sex månaders samt vaktmästarene af en månads uppsägningstid.

Om auktionskammaren afskaffas eller ombildas och någon af de dervid anstälde funktionärer icke vidare är för dess förvaltning behöflig, tillkommer honom icke ersättning för frångången aflöning, derest han inom ofvannämnda uppsägningstid före det sysslandet upphör derom underrättats; men i annan händelse eger han för den bristande uppsägningstiden uppbära aflöning, beräknad efter medeltalet för lika lång tid under nästföregående tre år.

Om bestämningarna i denna § bör kännedom meddelas i anslag och kungörelse, genom hvilka tjänst vid auktionskammaren anslås ledig, hvarjemte dessa bestämningar böra införas i förordnande, som å sådan syssla utfärdas.

§ 10.

Afgifterna för auktionsförrättningen beräknas efter inropssumman och utgå:

a) af fastighet, jordarrende, fartyg om minst 19 registertons drägtighet samt skuldsedlar;

för 25,000 mark och derunder med en och en half procent;

för hvad af inropssumman belöper sig från 25,000 mark till och med 50,000 mark med en procent;

för hvad af inropssumman belöper sig från 50,000 mark till och med 100,000 mark med en half procent; samt

för hvad af inropssumman öfverstiger 100,000 mark med en fjerdedels procent;

b) af annan egendom:

då den säljes i så stora partier, att inropssumman går till minst 500 mark för hvarje inrop, med en procent;

då den uppgår till minst 100 mark för hvarje inrop, med två procent; i andra fall med tre procent.

För återrop af sådan egendom, som upptages under mom. a), erlägges en tredjedel af ofvan fastställda belopp. För annan egendom beräknas afgifterna lika för återrop, som vid försäljning.

§ 11.

Försummar köpare att inom åtta dagar till auktionskammaren inbetala inropssumman, skall, hvad han inropat, ånyo till salu utbjudas, och ansvare han för det belopp, hvarmed behållningen vid den senare auktionen understiger inropet vid den förra. Har vid auktionstillfället annorlunda bestämts, lände det dock till efterrättelse.

§ 12.

Auktionsprovisionen skall, såvidt den öfverskjuter sammanlagda aflöningen för de vid auktionskammaren anstälde funktionärer, inlevereras till stadskassan, åliggande stadens revisorer att granska, huruvida stadens rätt härvid iakttagits, i hvilket afseende revisorerne bör beredas tillgång till auktionsverkets räkenskaper.